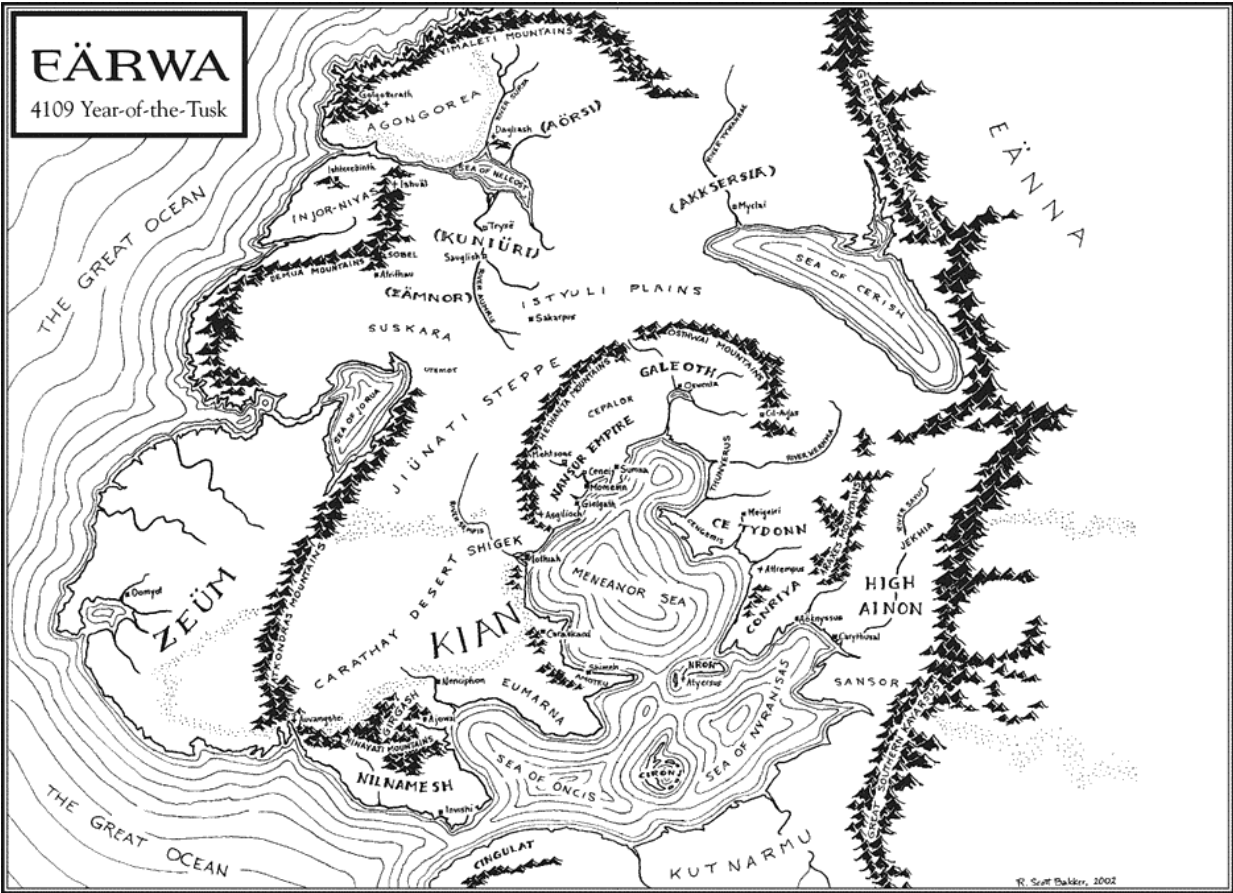

Р. СКОТ БАКЪР
ТЪМНИНАТА, КОЯТО
ПРЕДХОЖДА

Част 1 от „Принц на нищото“

Превод от английски: Симеон Цанев, 2011

chitanka.info

ПРОЛОГ

РУИНИТЕ НА КУНИЮРИ

Едва след мига съзнаваме какво го предхожда. В самия миг не разбираме нищо. И така ще определим душата, както следва: онова, което предшества всичко.

Айенсис, „Третият
човешки анализ“

2147 ГОДИНА НА БИВНИКА, ПЛАНИНИ ДЕМУА

Никой не може да издигне стени срещу онова, което е забравено.

Цитаделата Ишуал бе покорена в зенита на Апокалипсиса. Ала не защото армия нечовешки сранки превали стените ѝ. Нито защото някой дракон, носещ огъня на пещта в сърцето си, събори портите ѝ. Ишуал бе тайното убежище на върховните крале на куниюрите, а никой, дори Не-богът, не можеше да обсади тайна.

Месеци по-рано Анасуримбор Ганрелка II, върховен крал на Куниюри, избяга в Ишуал с останките от домочадието си. От стените неговите стражи гледаха с тъга тъмните гори под тях, а мислите им бяха поразени от картини на горящи градове и виещи множества. Когато вятърът стенеше, те се вкопчваха в безчувствения камък на Ишуал, припомнили си роговете на сранките. Повтаряха си един другиму полугласни успокоения. Не бяха ли избягали от преследвачите си? Не бяха ли стените на Ишуал здрави? Къде другаде можеше човек да преживее края на света?

Чумата покоси първо върховния крал, както може би беше редно: Ганрелка не правеше нищо друго в Ишуал, освен да плаче и да се разкъсва от безсилен гняв, така както само император на нищото може да се гневи. През следващата нощ членовете на рода му отнесоха тялото долу в гората. Там видяха очите на вълците, в които се

отразяваше светлината на кладата. Не пяха погребални песни, само няколко угнетени молитви.

Преди утринните ветрове да успеят да разпръснат пепелта на върховния крал към небесата, чумата бе достигнала още двама: конкубинката на Ганрелка и нейната дъщеря. Сякаш преследвайки кръвната му линия до най-тънкото разклонение, тя поразяваше все повече и повече хора. Стражите по стените намаляха и въпреки че все така гледаха планинския хоризонт, виждаха малко. Письците на умиращите изпълваха мислите им с твърде много ужас.

Скоро не останаха дори стражи. Петимата рицари на Трис, които бяха спасили Ганрелка след катастрофата в полята на Еленеот, лежаха безжизнени в леглата си. Върховният везир лежеше проснат върху магическите си текстове, а златната му роба бе оцветена в червено от кръвта на собствените му вътрешности. Чичото на Ганрелка, повел героичната атака срещу портите на Голготерат в ранните дни на Апокалипсиса, висеше от окачено на тавана въже в покоите си и се въртеше бавно на течението. Кралицата гледаше във вечността от напоени с гной чаршафи.

От всички, които бяха избягали в Ишуал, оцеляха само копелето на Ганрелка и жрецът-бард.

Ужасено от странното държание на барда и от едното му бяло око, младото момче се криеше и излизаше само когато гладът му ставаше непоносим. Старият бард постоянно го търсеше, пеейки древни песни за любов и битка, но изопачавайки думите по богохулен начин.

— Защо не се покажеш, дете? — викаше той, докато се препъваше из коридорите. — Нека ти попея. Да те омая с тайни песни. Нека споделя с теб величието на отминалите времена!

Една нощ бардът хвана момчето. Първо го погали по бузата, а после по бедрото.

— Прости ми — мърмореше отново и отново, ала само от сляпото му око падаха сълзи.

— Няма престъпления — изфъфли той после. — Не и когато никой не е оцелял.

Ала момчето оцеля. След пет нощи то примами жреца-бард на високите стени на Ишуал. И когато мъжът се запрепва по тях в пиянски ступор, го блъсна през парапета. После стоя дълго време на

ръба, загледано през здрача в разбитото тяло на барда. Накрая реши, че се различава от другите само по това, че още е влажен. Убийство ли беше, щом никой не беше оцелял?

Зимата прибави студа си към празнотата на Ишуал. Облегнато на парапета, детето слушаше как вълците пеят и воюват из тъмните гори. Вадеше ръце от ръкавите си и ги обвиваше около раменете си срещу студа, мърморейки песните на мъртвата си майка, докато почти приветстваше хапещия вятър по бузите. Тичаше из дворовете и отвърщаше на вълците с бойните викове на куниторите, размахваше оръжия, които го препъваха с тежестта си. А от време на време, с разширени от надежда и суеверен ужас очи, мушкаше мъртвите с меч на баща си.

Когато снегът се разтопи, до предната порта на Ишуал го привлякоха виковете. Загледан през тъмните процепи, той видя група подивели мъже и жени — бегълци от Апокалипсиса. Когато мернаха сянката му, те завикаха, молейки за храна, убежище, каквото и да е, ала момчето бе твърде изплашено, за да отговори. Трудният живот ги бе дарил със зловещ вид — изглеждаха диви, като вълчи народ.

Когато започнаха да се катерят по стените, той избяга в коридорите. Също като жреца-бард, и те го търсиха, като му обещаваха безопасност. Накрая един го намери свит зад бъчва сардини. Когато заговори, гласът му не бе нито нежен, нито суров:

— Ние сме дуниайни, дете. Каква причина имаш да се боиш от нас?

Ала момчето стисна меч на баща си и извика:

— Докато хората са живи, ще има престъпления!

Очите на мъжа се изпълниха с почуда.

— Не, дете — каза той. — Само докато хората са заблуждавани.

За момент младият Анасуримбор само го зяпна. После някак тържествено остави меч на баща си и пое ръката на непознатия.

— Аз бях принц — измърмори той.

Мъжът го отведе при другите и заедно те отпразнуваха странния си късмет. Надаваха възгласи — не към боговете, които бяха отхвърлили, а един към друг, — че тук намираха обща кауза. Тук можеха да отгледат свещено съзнание. В Ишуал бяха открили убежище от края на света.

Все още кльощави, но облечени в кожите на крале, дуниайните изтриха с длето магическите руни от стените и изгориха книгите на великия везир. Бижутата, халцедона, коприната и златните одежди погребяха заедно с трупове на цяла една династия.

И светът ги забрави за следващите две хиляди години.

*Нечовеци, сранки и човеци:
първите забравят,
третите съжбяляват,
а вторите се забавляват.*

Древна
куниюрска
детска
песничка

Това е историята на една велика и трагична свещена война, на могъщите сили, които се опитаха да я контролират и извратят, и на един син, търсец баща си. И както с всички други истории, ние, оцелелите, ще напишем нейния завършек.

Друсас Акамиан,
„Компендиум на Първата
свещена война“

КЪСНАТА ЕСЕН НА 4109 ГОДИНА НА БИВНИКА, ПЛАНИНИ ДЕМУА

Отново дойдоха сънищата.

Обширни простори, истории, съревнования на вяра и култура, проблясващи сред порой от детайли. Конете, падащи в калта. Юмруци, стиснали пръст. Мъртъвци, проснати по бреговете на топло море. И както всеки път — древен град, сух и избелял под слънцето, издигнат край сиво-кафяви хълмове. Свещен град... *Шимех*.

А после глас, тънък глас, сякаш мълвящ през тръстиковото гърло на серпант:

— *Извикайте сина ми.*

Сънуващите се събудиха като един, задъхани, борещи се да извлекат някакъв смисъл от невъзможното. След това, според

протокола, установен след първите сънища, те се озоваха в неосветените дълбини на Хилядата хиляди коридори.

Подобна скверност, решиха накрая, не можеше да се толерира повече.

* * *

Докато се катереше по изровените планински пътеки, Анасуримбор Келхус се наведе на едно коляно и се обърна, за да погледне към цитаделата. Укрепленията на Ишуал се издигаха над стена от смърчове и борики, но сами се губеха в сянката на набраздените планински склонове отзад.

И ти ли така я видя, татко? Обърна ли се да я погледнеш за последен път?

Върху укреплението се раздвижиха далечни фигури, а после изчезнаха зад камъка — възрастните дуниайни, изоставящи бдението си. Келхус знаеше, че ще се спуснат по огромните стълбища и един по един ще влязат в мрака на Хилядата хиляди коридори, великият лабиринт, който се виеше в дълбините под Ишуал. Там щяха да умрат, както бе решено. Всички, които баща му бе омърсил.

А аз съм сам. Остава само мисията ми.

Той обърна гръб на цитаделата и продължи да се катери през гората. Планинският ветрец носеше горчивата миризма на сцепен бор.

В късния следобед се издигна над границата на дърветата, а след два дни изкачване на ледени склонове, превали и билото на планините Демуа. От другата страна, под облаците се простираха горите на онова, което някога бе познато като Куниюри. Колко ли подобни гледки трябваше да види, зачуди се той, докато открие баща си? Колко набраздени от клисури хоризонти трябваше да смени, преди да пристигне в Шимех?

Шимех ще бъде мой дом. Ще обитавам дома на баща си.

После се спусна по гранитния склон и навлезе в дивите земи.

Движеше се сред мрака на гората, през пътеки, оградени от могъщи секвои и напоени с тишината от предългата липса на хора. Трябваше да откопча наметалото си от хватката на гъсталаците и да се бори с буйните планински потоци.

Въпреки че горите под Ишуал приличаха много на тази, Келхус изпитваше необяснима тревога. Спря се за момент в опит да си върне спокойствието, използвайки древни техники за въдворяване на дисциплина в разсъдъка си. Гората тънеше в тишина и сред дърветата звучеше птича песен. И все пак той чуваше гръмотевици...

Нещо ми става. Това първото изпитание ли е, татко?

Откри поток, озарен от ярка слънчева светлина, и коленичи на брега му. Водата, която докосна с устни, бе по-утоляваща жаждата и по-сладка от всяка друга, която бе опитвал досега. Но как е възможно водата да е сладка? Как може светлината на слънцето, раздробена от бушуващия поток, да е толкова красива?

Онова, което предхожда, определя онова, което следва. Дуниайнските монаси прекарваха живота си в изучаването на този принцип, осмисляйки обърканата смес от причини и следствия, които определяха всяко събитие, за да отсеят дивото и непредвидимото. Заради това всичко в Ишуал се случваше с гранитна сигурност. Когато от дърветата по терасите се откъснеше листо, най-често беше ясно къде ще падне. Когато някой заговореше, в повечето случаи другият знаеше какво ще чуе. Защото да осмислиш какво предхожда, означаваше да предвидиш какво ще последва. А да знаеш какво ще последва, бе безмълвна красота, свещеното съчетание на разум и обстоятелство — дарът на Логоса.

Първата истинска изненада на Келхус, ако се изключеха ранните дни на детството му, бе тази мисия. Дотогава животът му представляваше предварително определен ритуал на учение, трениране и осъзнаване. Всичко се осмисляше. Всичко се разбираше. Ала сега, докато бродеше сред горите на изгубения Куниюри, сякаш целият свят се вихреше около него, докато той стоеше неподвижен. Като земя наред бушуваща вода, монахът бе подложен на безкраен порой от изненади: тихото чуруликане на непозната птица; бодливи семена от непознато растение, закачили се по наметалото му; змия, сучеща се през озарена от слънцето поляна в търсене на неизвестна плячка.

Сухото пляскане на криле над главата му го караше да се сепва и да променя стъпките си. Комар кацаше на бузата му и той го удряше, а това насочваше погледа му към различно дърво. Обкръжението му го населяваше, обладаваше го, докато не откри, че всичко му въздейства

едновременно — пукането на клоните, безкрайното изменение на водата над камъните. Всичко това го блъскаше със силата на прилив.

Следобедна на седемнадесетия ден една клечка се заклеци между сандала и крака му. Той я вдигна срещу натежалите от бурята облаци и започна да я изучава, губейки се във формата ѝ, в пътя, който тя изминаваше в пространството — тънките, мускулести клонки, които заграбваха толкова много празнина от небето. Дали просто е добила тази форма, или е била изваяна, като отливка, от която е източен воськът? Келхус вдигна поглед и видя небе, обсипано с безкрайно разклоняващи се клони. Нямаше ли единен метод да се обхване едно небе? Той не знаеше колко време е стоял там, но мракът падна, преди клечката да се изплъзне от пръстите му.

На сутринта на двадесет и деветия ден дуниайнът коленичи на позеленели от мъх камъни и загледа скачащата в бурната река съомга. Слънцето се издигна и залезе три пъти преди мислите му да се отскубнат от необяснимата война между риба и вода.

В най-лошите моменти ръцете му ставаха неразличими като сянка върху сянка, а ритъмът на стъпките му започваше да го изпреварва. Мисията му се превърна в последната останка от онова, което е бил преди. Извън това беше изгубил разума си, забравил принципите на дуниайните. Като пергамент, изложен на стихииите, всеки ден крадеше още и още думи от него... докато накрая остана само една, като неотменима повеля: *Шимех... Трябва да открия баща си в Шимех.*

Той продължи да се движи на юг, през хълмовете на Демуа. Загубата му се задълбочи, докато накрая вече не смазваше мечата си след като го е намокрил дъждът, не спеше и не ядеше. Остана само пустошта, движението напред и отминаващите дни. Нощем се сгушваше сред животните в мрака и студа.

Шимех. Моля те, татко.

На четиридесет и третия ден прекоси плитка река и излезе на почернял от пепел бряг. Само плевели покриваха овъглената земя. Мъртвите дървета стърчаха към небето като черни копия. Келхус си запроправя път през останките, а когато растенията се докосваха до кожата му, усещаше парене. Накрая се изкачи по един склон.

Размерът на долината под него го остави без дъх. Отвъд погрома на огъня, където гората все още бе тъмна и гъста, над дърветата се

издигаха древни укрепления, оформяйки огромен пръстен сред есенния пейзаж. Видя птици, които кръжаха над най-близките кули и се носеха ниско над буренясалия камък, преди да се скрият сред листата. Разрушени стени. Толкова студени, толкова изоставени, така, както гората никога не можеше да бъде.

* * *

Руините бяха твърде стари, за да отблъснат изцяло гората. Изглеждаха покорени, износени и разбалансиранни от годините и собствената си тежест. Сгушени в покрити с мъх вдлъбнатини, стените пронизваха могилите само за да спрат внезапно, сякаш усмирени от пълзящите растения, които ги покриваха като могъщи вени, плъзнали върху кост.

Ала в тях имаше нещо, нещо не от *сега*, което накара Келхус да изпита непознато чувство. Когато плъзна ръка по камъка, той знаеше, че докосва дъха и труда на човеците — символа на един унищожен народ.

Земята се завъртя. Той се наведе и опря буза в камъка. Усети грапавина и студа на непокрита почва. Над него слънчевата светлина се пречупваше през преплетени клони. Човеците... тук, в камъка. Стари и недокоснати от строгостта на дуниайните. Някак си бяха успели да се опълчат на съня, бяха издигнали това творение напред пуста.

Кой е построил това място?

Келхус се залута из могилите, долавяйки руините, погребани под краката му. Яде пестеливо от забравената си чанта — изсъхнала нафора и семена. Почисти листата от повърхността на малка дъждовна локва, пи, а после се загледа с любопитство в тъмното отражение на собственото си лице, в порасналата руса коса и брада.

Аз ли съм това?

После започна да изучава катеричките и онези птици, които можеше да различи от бъркотията на дърветата. Веднъж мерна лисица, прокрадваща се сред храстите.

Аз не съм просто животно.

Разумът му замахна, намери опора и я сграбчи. Усещаше дивото, което се блъскаше в него на статистически приливи. Докосваше го и го оставяше недокоснат.

Аз съм човек. Аз съм различен от всичко това.

Когато вечерта наближи, започна да вали. Той виждаше струпващите се студени и сиви облаци през клоните. За пръв път от седмици насам потърси убежище.

Намери малка долчинка, където ерозията бе отнесла част от почвата, разкривайки каменната фасада на някаква сграда. Изкачи се върху покритата с листа кал и влезе в тъмен и дълбок проход. Вътре счупи врата на дивото куче, което го нападна.

Тъмнината му беше позната. В дълбините на Лабиринта светлината бе забранена. Ала в тесния мрак, който откри тук, нямаше математическа промисъл, а само плетеница от произволно разположени и покрити с пръст стени. Анасуримбор Келхус се просна на земята и заспа.

Когато се събуди, гората бе притихнала под снега.

Дуниайнът всъщност не знаеше колко далеч се намира Шимех. Бяха му дали толкова провизии, колкото можеше да носи. Чантата му ставаше все по-лека с всеки изминал ден. Келхус само констатираше това, докато гладът и стихииите тормозеха тялото му.

Ако пустошта не можеше да го подчини, щеше да го убие.

Храната му свърши и той продължи да върви. Всичко — преживявания, анализ — стана странно ясно. Снегът се усили, а с него и студените, сурови ветрове. Келхус продължи да върви, докато не разбра, че повече не може.

Пътят е твърде тесен, татко. Шимех е твърде далеч.

* * *

Кучетата, които теглеха шейната на трапера, лаеха и душеха снега. Той ги разбута и завърза сбруята им за един бор-джудже. Удивен, човекът разчисти снега от сгърчените под него крайници. Първата му мисъл бе да нахрани кучетата си с мъртвеца. Иначе щяха да го вземат вълците, а в изоставения север месото бе рядкост.

Мъжът свали ръкавиците си и постави пръсти върху брадатата буза. Кожата бе сива и той бе сигурен, че лицето ще е студено като снега, който го покриваше почти напълно. Ала не беше. Траперът извика и кучетата му отговориха с истеричен лай. Той изруга, а после контрира ругатнята със знака на Хусиелт, Тъмния ловец. Когато вдигна мъжа от снега, крайниците му бяха отпуснати. Брадата и косата му обаче бяха вкоравени и вятърът не можеше да ги разлюлее.

Светът винаги притежаваше странна значимост за трапера, ала сега бе станал ужасяващ. Той тичаше, докато кучетата дърпаха шейната, за да избяга от гнева на начеващата виелица.

* * *

— Люет — бе казал мъжът, поставяйки ръка на голите си гърди.

Късо подстриганата му коса бе сребърна, с бронзови оттенъци, и твърде рехавя за грубите му черти. Веждите му изглеждаха постоянно издигнати в изненада, а немирните му очи сякаш винаги се оправдаваха, вечно имитирайки интерес към тривиални детайли, за да избегнат внимателния взор на госта му.

Чак по-късно, след като научи основите на езика на Люет, Келхус разбра как се е озовал при трапера. Първите му спомени бяха за потни кожи и димящи пламъци. Животински кожи висяха от куки, забити в ниския таван. По ъглите на единствената стая бяха струпани чували и бъчви. Малкото незаето пространство бе наситено с мирис на дим, мас и плесен. Както щеше да разбере по-нататък, хаотичната мебелировка на хижата всъщност бе израз, при това болезнен израз, на множеството суеверия и страхове на трапера. Всяко нещо има своето място, каза той на Келхус, и всичко, което не си е на мястото, предвещава бедствие.

Огнището беше достатъчно голямо, за да обгърне колибата, както и самия монах, в златна топлина. Отвъд стените зимата свистеше през неизбродимите левги гора, като цяло, без да им обръща внимание, но от време на време разклащаше хижата достатъчно, за да разлюлее кожата на куките им. Тази земя се наричаше Собел, както му обясни Люет, най-северната провинция на древния град Атриау, която била изоставена от поколения. Самият трапер предпочитал, както казваше, да живее далеч от проблемите на други хора.

Въпреки че Люет бе корав мъж на средна възраст, за Келхус той изглеждаше като дете. Фината мускулатура на лицето му бе изцяло неразвита, сякаш хваната на конци от страстите му. Каквото и да движеше душата на Люет, движеше и изражението му, и след съвсем кратко време Келхус трябваше само да хвърли поглед към лицето на трапера, за да разбере мислите му. Способността да предугажда посоката им и да имитира движенията на душата на Люет, сякаш са негови собствени, щеше да дойде по-късно.

Дните им протичаха еднообразно. Призори траперът впрягаше кучетата и отиваше да провери капаните си. В дните, когато се връщаше рано, даваше на Келхус да поправя примки, да подготвя кожи или да изтърбуши някой заек за яхния, за да „си заслужи прехраната“, както се изразяваше. Нощем дуниайнът се опитваше, както Люет го бе научил, да си зашие палтото и панталоните. Другият мъж го гледеше през светлината на огъня, а собствените му ръце живееха някакъв свой мистичен живот — дялкаха, шиеха или просто се притискаха една в друга. Дребни усилия, които парадоксално го даряваха с търпение, а може би дори с елегантност.

Келхус виждаше ръцете на Люет неподвижни само когато той спеше или беше необичайно пиан. Пиенето, повече от всичко друго, определяше същността на трапера.

Сутрин другият мъж никога не поглеждаше Келхус в очите, отбелязвайки съществуването му само с нервни странични погледи. Някаква странна половинчатост отнемаше живота му, сякаш му липсваше инерция, за да превърне мисълта си в реч. Ако изобщо заговореше, гласът му беше стегнат от неспирен страх. До следобед изражението му вече придобиваше цвят. Очите му блестяха със суровия блясък на слънцето. Усмиваше се, смееше се. Но по мръкване държанието му се изкривяваше, като пародия на онова, което беше часове по-рано. Проправяше си свиреп път през разговорите, падаше под властта на яростни стихии и горчив хумор.

Келхус научи много от страстите на Люет, усиления от пиенето, но накрая дойде момент, когато вече не можеше да застрашава изследването си. Една нощ изтърколи всички бъчви с уиски в гората и ги изля върху замръзналата земя. По време на последвалото страдание той продължи да изпълнява задълженията си.

* * *

Те седяха загледани един в друг през огнището, с гърбове, подпрени в удобните купчини животински кожи. Докато Люет говореше, лицето му, гравирано от светлината на огъня, се оживяваше от искрената суета на човек, споделящ живота си с друг, който няма друг избор, освен да приеме фактите така, както му ги поднасят. Старите рани се отваряха отново по време на разказа.

— Нямах друг избор, освен да напусна Атритау — призна Люет, заговаряйки отново за мъртвата си жена.

Келхус се усмихна съжалително. Прецени фината игра на мускулите зад изражението на мъжа. *Преструва се, че скърби, за да си подсигури жалостта ми.*

— Атритау ти е напомнял за липсата й?

Това е лъжата, която си повтаря.

Люет кимна, очите му бяха едновременно насълзени и изпълнени с очакване.

— Градът ми изглеждаше като гробница, след като тя умря. Една сутрин ни извикаха да се съберем, за да пазим стените, и си спомням как гледах на север. Горите сякаш ме... приканваха. Ужасът от детството ми се беше превърнал в убежище! Всички в града, дори братята и другарите ми в кварталната кохорта, сякаш тайно се наслаждаваха на смъртта й... на страданието ми! Трябваше да... бях принуден да...

Отмъстиш.

Люет погледна надолу към огъня.

— Да избягам — каза накрая.

Защо се залъгва по този начин?

— Никоя душа не се движи сама през света, Люет. Всяка наша мисъл покълва от мислите на други. Всяка дума е просто повторение на думи, изречени преди. Всеки път, когато слушаме, позволяваме на движението на нечия чужда душа да отнесе нашата. — Той спря, прекъсвайки рязко отговора си, за да обърка човека. Осъзнаването се стоварваше много по-силно, когато проясняваше някаква заблуда. — Затова си избягал в Собел, Люет.

За момент очите на трапера се разшириха от ужас.

— Но аз не разбирам...

От всичко, което бих могъл да кажа, той се бои най-силно от истините, които вече знае, но отрича. Всички външни човеци ли са така слаби?

— Напротив, *разбираш*. Помисли, Люет. Ако ние сме просто мислите и страстите си и ако мислите и страстите ни не са нищо повече от движенията на душата ни, значи ние самите не сме нищо повече от онези, които ни движат. Човекът, който си бил преди, Люет, е спрял да съществува в мига, в който жена ти е умряла.

— И затова избягах! — извика мъжът с очи едновременно възпламенени и молещи. — Не можех да го понеса. Избягах, за да *забравя!*

Учестен пулс. Колебание в свиването на мускулите около очите му. *Той знае, че това е лъжа.*

— Не, Люет. Избягал си, за да си *спомняш*. Избягал си, за да запазиш всички начини, по които ти е въздействала жена ти, да заслониш болката от загубата ѝ от движението на други. Избягал си, за да превърнеш нещастieto си в броня.

По увисналите бузи на трапера потекоха сълзи.

— Жестоки думи, Келхус! Защо казваш подобни неща?

За да те овладее по-пълно.

— Защото си страдал достатъчно дълго. Прекарал си години наред сам до този огън, отдаден на загубата си, питайки кучетата си постоянно дали те обичат. Трупаш скъпернически болката си, защото колкото повече страдаш, толкова по-отвратителен става светът. Плачеш, защото плачът е станал доказателство. „Вижте какво ми сторихте!“, това крещиш. И нощ след нощ осъждаш обстоятелствата, които са те прокълнали, в собствения си съд, като преживяваш наново болката си. Люет, ти се измъчваш, за да държиш света отговорен за мъченията си.

Отново ще отрече...

— И какво, ако е така? Светът е отвратителен, Келхус. *Отвратителен!*

— Може и да е — отвърна Келхус с тон на съчувствие и съжаление. — Ала светът отдавна е спрял да ти причинява болка. Колко пъти досега си крещял тези думи? И всеки път те са накъсани от същото отчаяние — отчаянието на човек, който има нужда да вярва в

нещо, което знае, че е лъжа. Просто спри, Люет, откажи се да следваш отъпканите бразди, които мислите ти са изорали в теб. *Спри* и ще видиш.

Траперът се поколеба, когато мислите му се обърнаха навътре, с втрещено и отпуснато лице.

Разбира, ала му липсва смелостта да признае.

— Запитай се — притисна го Келхус — защо е това отчаяние?

— Няма отчаяние — отвърна глухо Люет.

Вижда мястото, което отворих за него, осъзнава безсмислието на всички лъжи в присъствието ми, дори онези, които казва сам на себе си.

— Защо продължаваш да лъжеш?

— Защото... защото...

През хриптенето на огъня Келхус чуваше учестеното биене на сърцето на Люет, като на хванато в капан животно. Тялото му се разтърси от хлипове. Той вдигна ръце, за да зарови лице в тях, но се спря. Вдигна очи към Келхус и заплака като дете пред майка си. *Боли!*, крещеше изражението му. *Боли толкова силно!*

— Зная, че боли, Люет. Освобождаването от страданието се изкупува само с друго страдание.

Толкова прилича на дете...

— К-какво да правя? — изхлипа траперът. — Келхус... Моля те, кажи ми!

Тридесет години, татко. Каква ли сила си овладял сред подобни хора.

И докато брадатото му лице бе озарено от огъня и топлотата на състраданието, Келхус отвърна:

— Ничия душа не се движи сама, Люет. Когато една любов умре, човек трябва да се научи да обича друг.

* * *

След известно време пламъците изтляха, а двамата останаха неподвижни и смълчани, заслушани в трупащата се ярост на поредната буря. Вятърът звучеше като огромни одеяла, които се блъскаха в стените. Гората стенеше и свистеше под тъмния корем на виелицата.

— Плачът може и да зацапва лицето — каза Люет, нарушавайки тишината с една стара поговорка, — но прочиства сърцето.

В отговор Келхус се усмихна с изражение на изумено разпознаване. Защо, бяха попитали древните дуниайни, да оковаваш страстите в думи, когато те говорят първо с изражения? В него живееше легион от лица и той можеше да си ги нахлузва със същата лекота, с която майстореше думите си. В сърцето на ликуващата му усмивка и състрадателния му смях пукаше студът на анализа.

— Ала ти не вярваш в това — каза той.

Люет сви рамене.

— Защо, Келхус? Защо боговете са те пратили при мен?

Монахът знаеше, че за трапера светът е изпълнен с богове, духове, дори демони. Той бе потопен в техните конспирации, претъпкан с поличби и знамения за капризите и шегите им. Като втори хоризонт, техните планове обгръщаха борбите на хората — прикрити, жестоки, и в крайна сметка винаги фатални.

За Люет откриването му под снежните склонове на Собел не беше случайност.

— Искаш да знаеш защо съм дошъл?

— Защо си дошъл?

До момента Келхус бе избягвал да говори за мисията си и Люет, изненадан от скоростта, с която се бе възстановил и научил езика му, не го беше питал. Ала изучаването беше напреднало.

— Търся баща си, Моенгхус — каза той. — Анасуримбор Моенгхус.

— Той изгубен ли е? — попита Люет, безпределно благодарен за признанието му.

— Не. Напуснал е народа ми преди години, докато съм бил още дете.

— Тогава защо го търсиш?

— Защото той ме повика. Поиска да отпътувам и да го намеря.

Траперът кимна, сякаш всички синове трябва в един или друг момент да се върнат при бащите си.

— Къде е той?

Келхус замълча за момент, с очи привидно вперени в Люет, но всъщност фокусирани в точка в празното пространство пред него. Както премръзнал човек се свива на топка, за да събере колкото може

повече кожа в ръцете си далеч от света, Келхус отдръпна повърхността си от стаята и се заслони в интелекта си, недокоснат от натиска на външни събития. Легионите вътре в него бяха усмирени, всички променливи — изолирани и преразгледани, така че бъркотията от възможни последствия, произлизащи от един искрен отговор на въпроса на Люет, разцъфтя през душата му. Вероятностният транс.

Келхус се изправи пред огъня. Също като толкова много въпроси, отнасящи се до мисията му, отговорът бе неизчислим.

— Шимех — каза накрая той. — Град далеч на юг, наречен Шимех.

— Повикал те е от *Шимех*? Но как е възможно това?

Келхус придоби леко зачуден вид, който не беше прекалено далеч от истината.

— Сънища. Повика ме чрез сънища.

— Магия...

Винаги тази смесица от възхита и страх, когато Люет промълвеше думата. Има вещици, беше му казал той, чиито настойчиви увещания можели да събудят дивите сили, заспали в земя, животно и дърво. Има свещеници, чиито молби проехтяват във Външността, докосвайки боговете, за да докоснат те света и да дарят мир на хората. И има магьосници, чиито мисли били закон и чиито думи управлявали онова, което представлява светът, вместо само да го описват.

Суеверия. Навсякъде и във всичко Люет бъркаше онова, което следва, с онова, което предхожда, бъркаше следствието с причината. Хората следваха, така че той ги наричаше „богове“ или „демони“. Думите следваха, така че той ги полагаше пред себе си и ги наричаше „свещени писания“ или „заклинания“. Прикован към следствието от събитията и сляп за причините, които ги предхождат, Люет просто се вкопчваше в самата си гибел, в хората и техните деяния, като модел на онова, което предхожда.

Ала онова, което предхожда, бе научил дуниайнът, бе нечовешко. *Трябва да има друго обяснение. Няма магия.*

— Какво знаеш за Шимех? — попита Келхус.

Стените потрепериха под свирепия напор на вятъра и пламъкът се завъртя и проблесна свирепо. Висящите кожи леко се люлееха

напред-назад. Люет се огледа, а челото му се сбърчи, сякаш се мъчеше да чуе някого.

— Той е много далеч, Келхус, и по пътя има опасни земи.

— Шимех не е... свещен за теб?

Траперът се усмихна. Също като твърде близките места, твърде далечните никога не можеха да са свещени.

— Чувал съм името само няколко пъти преди — каза той. — Сранките притежават Севера. Малцината човеци, които живеят тук, са вечно заплашени, приковани към градовете Атритау и Сакарпус. Не знаем много за Трите морета.

— Трите морета?

— Народите на Юга — отвърна Люет, а очите му се разшириха от удивление. Келхус знаеше, че мъжът смята незнанието му за божествено. — Искаш да кажеш, че никога не си чувал за Трите морета?

— Колкото и изолиран да е твоят народ, моят е много по-изолиран.

Люет кимна мъдро. Най-накрая бе дошъл неговият ред да говори за значими неща.

— Трите морета са били млади, когато Не-богът и неговият Консулт унищожили Севера. Сега, когато сме просто сянка, те са седалището на човешката власт. — Той се спря, обезкуражен от това колко бързо се е изчерпало знанието му. — Не зная много повече от това... освен шепа имена.

— Тогава как си научил за Шимех?

— Веднъж продадох няколко кожи на човек от керваните. Тъмнокож мъж. Кетиай. Никога не бях виждал тъмнокожии хора преди.

— Кервани? — Келхус не бе чувал думата, ала я изговори, сякаш искаше да научи за кой точно керван говори траперът.

— Всяка година един керван от Юга пристига в Атритау... ако оцелее през пълчищата на сранките, искам да кажа. Пътува от земя, наречена Галеот, а пътят му минава през Сакарпус и носи подправки, коприна... прекрасни неща, Келхус! Опитвал ли си някога пипер?

— Какво ти каза този тъмнокож мъж за Шимех?

— Не много всъщност. Говореше най-вече за религията си. Каза, че е инрит, последовател на Късния пророк Инри... — той сбърчи чело за момент, — някой си. Можеш ли да си представиш? Късен пророк?

— Люет се спря, разфокусира поглед, опитвайки се да облече сцената в думи. — Постоянно повтаряше, че съм обречен, ако не се преклоня пред пророка му и не отворя сърцето си за Хилядата храма... Никога няма да забравя това име.

— Значи Шимех е свещен за този мъж?

— Най-свещен сред светините. Някога това е бил градът на неговия пророк. Обаче мисля, че е имало някакъв проблем. Говореше нещо за войни и езичници, които са го отнели от инритите... — Люет спря, сякаш внезапно спомнил си нещо странно и важно. — В Трите морета човеците воюват с човеци, Келхус, и не ги е грижа за сранките. Можеш ли да си представиш?

— Значи Шимех е свещен град в ръцете на езически народ?

— И така, мисля, е най-добре — отвърна Люет с внезапна горчилка. — Кучето не спираше да нарича и *мен* езичник.

Те продължиха да говорят за далечни земи цяла нощ. Вятърът виеше и се блъскаше в здравите стени на хижата им. И в мрака на отслабващия огън Анасуримбор Келхус бавно привлече Люет в собствения си забавящ се ритъм — все по-бавно дишане, премрежени очи. Когато траперът изпадна в пълен транс, той извлече всички тайни от него, преследвайки ги до последната, докато не остана нито едно скривалище.

* * *

Келхус вървеше сам със снегоходките си през смразени смърчове към най-близкия склон, издигащ се над хижата. Вятърът разносяше снежинки около тъмните дънери. Въздухът миришеше на зимна тишина.

Дуниайнът се бе променил през изминалите няколко седмици. Гората вече не представляваше вцепеняващата какофония отпреди. Собел беше земя на зимни елени, самури, бобри и белки. В недрата й дремеше кехлибар. Под небесата й лежеше оголен камък, а езерата й сребрееха от риба. Нищо повече. Нищо, достойно за възхита или страх.

Пред него снегът се спускаше от плитка урва. Келхус се загледа нагоре, търсейки пътека, от която висините да му се покорят най-

лесно. После се заизкачва.

Билото беше голо, с изключение на няколко ниски и голи глогове. В центъра му се издигаше древна стела — каменно копие, приведено на фона на далечния пейзаж. По четирите му страни бяха гравирани руни и малки фигурки. Онова, което неизменно привличаше Келхус към това място, не беше просто езикът на текста — ако се изключи диалектът, той не се различаваше по нищо от неговия собствен, — а *името* на автора му.

Надписът започваше така:

И аз, Анасуримбор Келмомас II, гледам от това място
и съзирам величието, съградено от собствената ми ръка...

... след което описваше велика битка между отдавна умрели крале. Според Люет тази земя някога била границата между две нации: куниюри и емнор, и двете изгубени преди хилядолетия в митични войни срещу нещо, което траперът наричаше „Не-бог“. Като повечето от историите на Люет, Келхус директно отхвърли приказките му за Апокалипсиса. Ала името Анасуримбор, гравирано в древния паметник, не можеше да бъде отхвърлено. Сега той разбираше, че светът е много по-стар от дуниайните. И ако кръвната му линия се простираше толкова назад, че да достигне този древен върховен крал, значи и той самият стигаше дотам.

Ала подобни мисли нямаха стойност за мисията му. Изучаването на Люет достигаше завършека си. Скоро щеше да се наложи да продължи на юг към Атритау, където траперът твърдеше, че е възможно да си осигури пътуване към Шимех.

От тази височина Келхус погледна на юг над зимните гори. Ишуал се намираще някъде зад гърба му, скрита сред ледените планини. Пред него се простираше пътешествие през свят, изпълнен с хора, оковани в произволни обичаи и безкрайното повторение на племенните си лъжи. Щеше да броди сред тях като *буден* сред спящи. Щеше да се приюти в хралупите на невежеството им и чрез истината да ги превърне в свои инструменти. Той бе дуниайн, един от подготвените, и щеше да овладее всички народи, всички обстоятелства. Щеше да предхожда.

Ала друг дуниайн го очакваше и той бе изучавал пустошта много по-дълго: Моенгхус.

Колко велика е силата ти, татко?

Обръщайки гръб на панорамата, Келхус забеляза нещо странно. От другата страна на стелата имаше следи в снега. Той ги огледа за момент, преди да реши да попита трапера за тях. Защото онзи, който ги бе оставил, ходеше на два крака, ала не беше човек.

* * *

— Изглеждат така — каза Келхус, докато чертаеше бързо с пръста си в снега.

Люет го гледаше сурово. На дуниайна му трябваше само бегъл поглед, за да види ужаса, който траперът се опитваше да прикрие. Някъде отзад кучетата лаеха и се въртяха в кръг на края на опънатите си кожени каиши.

— Къде? — попита Люет, впил поглед в странната следа.

— При стария куниюрски паметник. Движат се по допирателната на хижата, на северозапад.

Брадатото лице се извърна към него.

— И не знаеш какво представляват тези следи?

Значимостта на въпроса бе очевидна. *Ти си от Севера, а не знаеш какво е това?* Тогава Келхус разбра.

— Сранки.

Траперът погледна в далечината, а очите му блуждаеха сред заобикалящата ги стена от дървета. Монахът забеляза трептенето на стомаха му, ускореното туптене на сърцето му и литанията в ума му, твърде бърза, за да е въпрос: *Какво-да-правим-какво-да-правим...*

— Трябва да последваме следите — каза Келхус. — Да сме сигурни, че не се пресичат с твоите обичайни пътища. Ако се пресичат...

— Зимата е била сурова за тях — каза Люет. Имаше нужда да извлече някакъв смисъл от ужаса си. — Дошли са на юг за храна... Търсят храна. Да, храна.

— А ако не е така?

Траперът го погледна с диви очи.

— За сранките ние, човеците, сме различен вид прехрана. Ловуват ни, за да успокоят лудостта в сърцата си. — Той пристъпи сред кучетата си, разсеян от струпването им в краката си. — Тихо, шшш, тихо.

Тупаше ги по ребрата и притискаше главите им в снега, чешеше ги по муцуните. Ръцете му се разперваха широко без причина, за да разпръснат обичта му към всички поравно.

— Би ли ми донесъл намордниците, Келхус?

* * *

Следата стана сивкава и плитка, докато вървяха сред дърветата. Небето притъмня. Зимните вечери носеха странна тишина във вътрешността на гората — усещането, че скоро нещо по-значимо и от дневната светлина ще дойде до своя край. Бяха тичали дълго със снегоходките си и накрая спряха.

Намираха се под оголените клони на голям дъб.

— Трябва да се върнем — каза Келхус.

— Не можем да оставим кучетата.

Монахът гледа Люет в продължение на няколко издишвания. Въздухът бе твърд и студен. Наясно беше, че лесно може да разубеди трапера да се връща за каквото и да е. Независимо от това що за звяр преследваха, той знаеше за ловните им маршрути, а може би дори и за самата хижа. Ала следите в снега — празни белези — бяха твърде малко, за да ги използва. За момента за Келхус заплахата беше единствено страхът на трапера. Гората все още му принадлежеше.

Той се обърна и двамата заедно тръгнаха към хижата, тичайки с тромавата грация на снегоходките. Ала след малко Келхус спря другия мъж, като постави решително ръка на рамото му.

— Какво... — започна да пита траперът, ала звуците го прекъснаха.

Хор от приглушени писъци и вой разкъса тишината. Едно-единствено излайване успя да пониже какофонията, последвано от злокобна зимна тишина.

Люет застина като тъмните дървета край себе си.

— Защо, Келхус? — Гласът му хриптеше.

— Няма време за „защо“. Трябва да бягаме.

* * *

Келхус седеше в пепелявия здрач, загледан в розовите пръсти на зората, подаващи се през гъстите клони на тъмните борове. Люет още спеше.

Тичахме дълго, татко, но дали е достатъчно?

Видя нещо. Движение, което бързо изчезна в дълбините на гората.

— Люет.

Траперът се размърда.

— Какво? — попита той и се разкашля. — Още е тъмно.

Втора фигура. По-далеч отляво. Приближаваше се.

Келхус остана неподвижен, докато очите му изучаваха горския лабиринт.

— Те идват — каза той.

Люет се надигна от замръзналите си одеяла. Лицето му бе пепеляво. Удивен, той последва погледа на Келхус в обкръжаващия ги мрак.

— Не виждам нищо.

— Промъкват се.

Люет започна да трепери.

— Бягай — каза Келхус.

Траперът го изгледа втрещено.

— Да бягам? Сранките прегазват всичко, Келхус. Не можеш да бягаш от тях. Твърде са бързи!

— Зная — отвърна дуниайнът. — Аз ще остана тук. Ще ги забавя.

* * *

Люет просто го зяпна. Не можеше да мръдне. Дърветата сякаш бумтяха около него. Небето го дърпаше с празнотата си. После една

стрела прониза рамото му и той падна на колене, загледан в червения връх, подаващ се от гърдите му.

— *Ке-е-еллхуссс!* — изстена мъжът.

Ала Келхус го нямаше. Люет се претърколи в снега, за да го открие, и го видя да тича сред близките дървета с меч в ръка. Първият от сранките падна обезглавен и монахът продължи да се движи като бледо привидение сред виелицата. Още един умря, докато ножът му прорязваше безсмислено празния въздух. Другите се струпаха върху Келхус като кожени сенки.

— *Келхус!* — извика Люет, може би от болка, а може би в опит да ги примами към някой, който вече бездруго е мъртъв. *Бих умрял за теб.*

Ала сенките падаха върху снега, стискайки отрязаните си крайници, и сред дърветата прозвуча странен нечовешки вой. Още и още нападатели се свличаха на земята, докато накрая не остана само монахът.

На трапера му се стори, че чува лая на кучетата си някъде отдалеч.

* * *

Келхус го дърпаше. Пред изгряващото слънце се носеха снежинки, докато се влачеха сред гъсталака. Люет се гърчеше от агонията в рамото си, ала монахът не познаваше умора и го влачеше със скорост, с която той самият едва би могъл да се справи и без раната. Носеха се през преспи, около дървета, почти се търкаляха през дефилета и излазваха от тях. Монахът и ръцете му винаги бяха около него — тънка желязна скоба, която неизменно го изправяше на крака.

Все още му се струваше, че може да чуе кучетата.

Моите кучета...

Накрая се озова облегант на едно дърво. Беше като каменен стълб зад гърба му — нещо, върху което да умре. Едва различаваше Келхус, чиито брада и качулка бяха покрити с лед също като плетеницата оголени клони.

— *Люет* — повтаряше му монахът. — *Трябва да мислиш!*

Жестоки думи! Те го влачеха към яснота, хвърляха го към болката.

— Кучетата ми — изхлипа той. — Чувам... ги...

Сините очи не потвърдиха нищо.

— Идват още сранки — каза Келхус между накъсаното си дишане. — Трябва ни убежище. Място, където да се скрием.

Люет облегна глава назад, преглътна, за да отблъсне болката в гърлото си, и се опита да се осъзнае.

— В каква... в каква посока се движехме?

— На юг. Само на юг.

Траперът с мъка се отдръпна от дървото и хвана монаха за раменете. Обзеха го неконтролируеми тръпки. Изкашля се и се взря сред дърветата.

— Колко по-потока... — Той се помъчи да вдиша. — През колко потока м-минахме?

Усети горещия дъх на Келхус.

— Пет.

— 3-3-3-запад! — изхриптя той. Облегна се пак на дървото и погледна лицето на монаха, все така вкопчен в раменете му. Не изпитваше срам. Пред този мъж нямаше срам. — Т-трябва да вър-вървим на запад — продължи той, полагайки чело на устните на монаха. — Руини. Руини. На нечовеците. Много места, където да се скриеш. — Той изстена. Светът се завъртя. — Можеш д-да ги видиш наб-наблизо от-тук.

Люет усети как заснежената земя се удря в тялото му. Вцепенен, той се опита да се свие. През дърветата видя как фигурата на Келхус, изкривена от сълзите му, изчезва сред дърветата.

Изхлипа.

— Келхус? *Келху-ус!*

Какво става?

— *Не-е-е!* — изпищя траперът.

Високата фигура изчезна.

* * *

Склонът беше коварен. Келхус се изкачваше като сграбчваше корени и стъпваше внимателно, за да избегне дупките, скрити под снега. Иглолистните растения не му позволяваха да се движи свободно през наклонения терен. Ниски клони постоянно се закачаха за него. Около него бе паднал здрач, не много по-различен от зимното покривало.

Когато най-накрая се издигна над гората, монахът се намръщи към небето и изведнъж застина пред разкрилата се гледка. Покрита от сняг, земята се издигаше като гладните очертания на куче. Над най-близките склонове се извисяваха руините на порта и стена. Отвъд тях един мъртъв дъб с невероятни размери се протягаше към небето.

От тъмните облаци, носещи се над билото, заваля дъжд, който веднага замръзна върху палтото му.

Келхус бе удивен от могъщите камъни на портата. Немалко сред тях бяха с размера на дъба, който закриваха. На трегера бе гравирано издигнато нагоре лице — празни очи, търпеливи като небето. Той мина под него. Земята бе малко по-равна. Зад гърба му гората се стопи сред усилващия се дъжд. Ала звукът стана по-силен.

Дървото бе отдавна мъртво. Колосалните му корени бяха оголени от кората, а клоните му се протягаха във въздуха като разклоняващи се бивни. Оголено от всичко, вятърът и дъждът го заливаха с лекота.

Обърна се точно когато сранките изскочиха от храстите и се втурнаха с вой през снега.

* * *

Толкова чисто беше това място. Стрелите свистяха край него. Той хвана една във въздуха, за да я изучи. Топла, сякаш допреди малко притисната в кожа. После мечът му се озова в ръката и проблесна в пространството наоколо, обхващайки го като корона на дърво. Те дойдоха — тъмен порой, — ала той ги *предхождаше*, разположен в онзи едничък момент, който нямаше как да предвидят. Калиграфия от викове. Глухо стенание на изненадана плът. Пронизваше екстаза в нечовешките им лица, пристъпваше сред тях, за да спре туптенето на сърцата им.

Те не можеха да видят, че обстоятелството е свещено. Просто гладуваха. Той, от друга страна, беше един от подготвените — дуниайн — и всички събития му се подчиняваха.

Започнаха да намаляват и воят отслабна. За момент се струпаха около него — тесни рамене и гърди като на кучета, воняща кожа и огърлици от човешки зъби. Той стоеше търпеливо сред заплахата им. Безметежен.

Те избягаха.

Келхус се наведе над един, който още се гърчеше в краката му, и го вдигна за гърлото. Красивото лице се изкриви от ярост.

— *Куз'униришка дазу дака гуранкас...*

Създанието го заплю. Той го прикова към едно дърво с меча си. Отстъпи. Сранкът закрепя и се замята.

Какви са тези същества?

Зад гърба му изпръхтя кон, а после заудря с копито по снега и леда. Келхус измъкна меча си и се завъртя.

Конят и ездачът бяха просто сиви форми наред лапавицата. Монахът проследи с поглед бавното им приближаване, без да отстъпва, а рошавата му коса бе замръзнала в малки шипове, които тракаха на вятъра. Конят беше едър, може би осемнадесет длани, и черен. Ездачът му бе обвит в дълго сиво наметало, с пришити бледи форми — абстракции на лица. Носеше шлем без гребен, който скриваше лицето му. Могъщ глас изтътна на кунийорски:

— Виждам, че ти няма да бъдеш убит.

Келхус не продума. Бдеше. Звукът на дъжда наподобяваше сипещ се пясък.

Фигурата слезе от коня, но запази бдително разстояние. Огледа неподвижните тела, проснати наоколо.

— Невероятно — каза непознатият, а после го погледна. Келхус видя блясъка на очите му под забралото на шлема. — Ти трябва да си *име*.

— Анасуримбор Келхус — отвърна монахът.

Тишина. Стори му се, че долавя объркване, странно объркване.

— То говори езика — промърмори накрая мъжът. Пристъпи поблизо, взрян в Келхус. — Да — каза. — Да... Ти не ми се подиграваш. Виждам *неговата* кръв в лицето ти.

Келхус отново не продума.

— Имаш и търпението на Анасуримборите.

Дуниайнът го огледа, забелязвайки, че наметалото не е съставено от стилизирани картини, а от истински лица с разкривени от опъването и изравняването черти. Фигурата под него беше едра, тежко бронирана, и от начина, по който бе застанал, личеше, че мъжът не изпитва никакъв страх.

— Виждам, че си ученолюбив. Знанието е сила, а?

Този не беше като Люет. Не, никак даже.

Звукът на лапавицата, която все така влачеше мъртвите към студения сняг, не спираше.

— Не бива ли да се боиш от мен, смъртни, знаейки какво съм аз? Страхът също е сила. Силата да оцелееш. — Фигурата започна да го обикаля, пристъпвайки внимателно между крайниците на сранките. — Това отличава твоя вид от моя. Страхът. Дращецият със зъби и нокти импулс да оцелеете. За нас животът винаги е... решение. За вас... Е, нека кажем просто, че той решава.

Най-накрая Келхус заговори:

— Тогава решението изглежда е твое.

Фигурата спря.

— Ах, подигравка — каза странникът със съжаление. — Още нещо, което споделяме.

Провокацията на Келхус бе умишлена, ала не му донесе много... или поне така изглеждаше в началото. Странникът внезапно наведе скритото си лице, поклати глава напред-назад и замърмори:

— То ме *примамва!* Смъртният *ме примамва...* Това ми напомня, напомня ми... — Той започна да бърника по наметалото си и накрая сграбчи едно безформено лице. — На този! Ох, нетърпелив... каква радост беше само! Да, помня... — Той вдигна поглед към Келхус и изсъска. — Помня!

И дуниайнът осъзна първите принципи на тази среща. *Нечовек. Още един от митовете на Люет е истина.*

Създанието извади широкия си меч с тържествена преднамереност. Той проблесна за миг в мрака, сякаш отразяваше някакво чуждоземно слънце. Ала нечовекът се обърна към един от мъртвите сранки и го обърна по гръб с плоската част на острието. Бялата кожа започваше да потъмнява.

— Този сранк тук — ти не би могъл да произнесеш името му — беше нашият *елджу*... нашата „книга“, както би казал на твоя език. Много предано животно. Много ще ми липсва... поне за известно време. — Той огледа другите мъртъвци. — Гадни и свирепи създания всъщност. — Вдигна поглед обратно към Келхус. — Но пък много... запомнящи се.

Откритие. Келхус реши да проучи.

— Толкова намалели. Станали сте толкова жалки — каза той.

— Ти ме съжаляваш? Едно *псе* смее да ме съжалява? — Нечовекът се изсмя грубо. — Анасуримборът ме съжалява! И така трябва... Ка'кунурои соук ки'елджу, соук хус'джила. — Той се изплю, после посочи с меча си към обкръжаващите ги мъртви. — Тези... тези сранки сега са наши деца. Но *преди!* Преди вие бяхте децата ни. Сърцето ни беше изтръгнато, така че ние се грижехме за вашите. Спътници на „великите“ норсирайски крале.

Нечовекът пристъпи крачка напред.

— Ала вече не — продължи той. — Докато епохите отмираха, някои от нас изпитаха нужда от нещо повече от вашите детински дразги, които да си спомнят. Някои от нас се нуждаеха от по-изящна бруталност, отколкото вашите воители можеха да постигнат. Великото проклятие на вида ни... знаеш ли го? Но разбира се, че го знаеш! Кой роб пропуска да се наслаждава на деградацията на господаря си?

Вятърът развя посивялото наметало около него. Той направи още една крачка.

— Но ето, че се оправдавам като човек. Загубата е изписана в самата земя. Ние сме просто най-драматичното напомняне.

Нечовекът вдигна върха на меча си към Келхус, който беше застанал в бойна стойка, а собственото му извито острие се издигаше над главата му.

Отново тишина, този път смъртоносна.

— Аз съм воин на много епохи, Анасуримбор... *епохи*. Потапял съм *нимила* си в хиляди сърца. Яздил съм срещу и *в името на* Не-бога във великите войни, които създадоха тази пустош. Атакувал съм склоновете на великия Голготерат, гледал съм как сърцата на върховни крале се разбиват от ярост.

— Тогава защо сега вдигаш оръжие срещу сам човек? — попита Келхус.

Смях. Свободната ръка посочи мъртвите сранки.

— Оскъдни подаяния, съгласен съм, но все пак ще бъдеш *запомнящ се*.

Келхус удари пръв, ала острието му отскочи от бронята под наметалото на нечовека. Той приклегна и отблъсна *могъщия* контраудар, след което подсече краката на създанието изотдолу. Противникът му падна назад, но успя безпроблемно да се претърколи обратно на краката си. От скритото зад шлем лице се разнесе смях.

— Колко запомнящо се! — извика той и се хвърли върху монаха.

И Келхус осъзна, че отстъпва. Посипа се дъжд от мощни удари, които го принуждаваха да прави крачки назад, встрани от мъртвото дърво. Съревнованието между дуниайнска стомана и нечовешки *нимил* звънтеше сред брулените от вятъра висини. Ала Келхус усещаше момента... макар и да беше много, много по-тесен, отколкото при сранките.

Той се покачи върху този мъничък миг и неземното острие започна да пада все по-далеч и по-далеч от целта си, да заорава все повече в празното пространство. После мечът на Келхус заудря тъмната фигура, пронизвайки и драскайки по бронята, разкъсвайки мрачното наметало. Но не можеше да пролее кръвта ѝ.

— Какво си ти? — извика яростно нечовекът.

Помежду им имаше едно малко пространство, но бродовете бяха безкрайни...

Келхус отвори откритата брадичка на нечовека. Черна като нощта, кръвта се заизлива по гърдите му. Втори удар запрати невъобразимото острие далеч сред снега и леда.

Когато дуниайнът скочи, нечовекът се препъна назад и падна. Върхът на меча на Келхус се промуши пред пролуката на шлема и го накара да застине.

В смразяващия дъжд монахът дишаше тежко, загледан в падналата фигура. Минаха няколко мига. Сега можеше да започне разпитът.

— Ще отговориш на въпросите ми — инструктира го той с глас, лишен от емоции.

Нечовекът се изсмя мрачно.

— Но *ти*, Анасуримбор, си въпросът.

И тогава последва *думата*. Дума, която по някакъв начин стисна и изви разума му, когато я чу.

Свиреп пламък. Като цветче, издухано от длан, Келхус отхвърча назад. Претърколи се в снега и, вкочанен, се помъчи да се изправи на крака. Вцепенен от болка, видя как нечовекът се издигна, сякаш дърпан от стоманени жици. Около него се оформи сфера от бледа водниста светлина. Леденият дъжд съскаше и се изпаряваше, щом се докоснеше до нея. Зад гърба на дуниайна се издигаше огромното дърво.

Магия? Но как е възможно?

Келхус се затича, бягайки над мъртвите структури, начупващи снежната покривка. Подхлъзваше се по леда и се пързалияше към далечния хребет, препъваше се през злобните клони на дърветата. Успя да си възвърне равновесието и се отскубна от растителността. Нещо като гръмотевица разтърси въздуха и сред смърчовете зад него избухнаха чудовищни, ослепителни огньове. Горещината го обля и той се затича още по-бързо, докато склонът не се превърна в каскада, а тъмната гора — в неразпознаваем хаос.

— АНАСУРИМБОР! — извика неземеен глас, пронизващ зимната тишина. — ТИЧАЙ, АНАСУРИМБОР! — изтътна той. — АЗ ЩЕ ЗАПОМНЯ.

Смях, като буря, и гората зад него бе погълната от още свирепи светлини. Те начупиха заобикалящия го мрак и Келхус видя собствената си бягаща сянка, която се носеше пред него.

Студеният въздух раздираше дробовете му, ала той тичаше... много по-бързо, отколкото го бяха накарали сранките.

Магия? Нима това е сред уроците, които трябва да науча, татко?

Спусна се студена нощ. Някъде в мрака виеха вълци. Шимех, сякаш казваха те, е твърде далеч.

ПЪРВА ЧАСТ
МАГЪОСНИКЪТ

ПЪРВА ГЛАВА КАРИТУЗАЛ

*Има три, само три вида хора по света:
циници, фанатици и схоластици на Завета.*

Онтилас, „За
глупостта на човеците“

Авторът често е отбелязвал, че в генезиса на великите събития хората обикновено не разполагат дори с намек за това до какво водят действията им. Този проблем обаче не е, както може да се предположи, резултат от слепотата им за последствията от тези действия. Вместо това произлиза от налудничавия начин, по който ужасното се превръща в тривиално, когато целите на един човек се пресекат с целите на друг. Схоластиците от Алените кули имат стара поговорка: „Когато един човек преследва заек, той намира заек. Ала когато мнозина преследват заек, намират дракон.“ В преследването на съперничаещи си човешки интереси, резултатът винаги е неизвестен и твърде често ужасяващ.

Друсас Акамиан,
„Компендиум на Първата
свещена война“

ЗИМАТА НА 4110 ГОДИНА НА БИВНИКА, КАРИТУЗАЛ

Всички шпиони се вманиачават в информаторите си. Това беше игра, която играеха в миговете преди да заспят или дори по време на

неловките паузи посред разговор. Шпионинът поглеждаше информатора си, както сега Акамиан наблюдаваше Гешруни, и се питаше: „Колко ли знае той?“. Както много таверни, разположени близо до покрайнините на Червея, огромния бедняшки квартал на Каритузал, „Свещеният прокажен“ бе едновременно луксозна и разорена. Подът бе покрит с керамика, която си съперничеше с онази в дворците на палатин-губернаторите, ала стените бяха изградени от боядисани тухли, а таванът беше толкова нисък, че хората трябваше да се привеждат под медните лампи, които бяха автентични имитации, както се хвалеше собственикът пред Акамиан веднъж, на онези, намиращи се в Храма на Ексориета. Мястото винаги бе претъпкано, изпълнено с мрачни и понякога опасни мъже, ала виното и хашишът бяха точно толкова скъпи, колкото бе нужно, за да попречат на онези, които нямат пари да се изкъпят, да общуват с онези, които имат.

Преди да дойде в „Свещеният прокажен“, Акамиан никога не беше харесвал аиноните — особено онези от Каритузал. Като повечето хора в Трите морета, той ги смяташе за суетни и женствени: твърде много масло в брадите, твърде влюбени в иронията и козметиката, твърде безразборни в сексуалните си навици. Ала тази преценка се промени след безкрайните часове, прекарани в чакане на пристигането на Гешруни. Изискаността на характера и вкуса, които характеризираха само висшите касти на други нации, бе осъзнал той, сред тези хора бяха поголовни, като треска, която поразяваше дори най-низшите работници и роби. Винаги бе смятал Велики Аинон за нация от развратници и дребнави конспиратори; никога не си беше представял, че това ги превръща в нация от сродни души.

Може би именно затова не разпозна веднага опасността, когато Гешруни каза:

— Познавам те.

Тъмен дори на светлината на лампите, мъжът свали ръцете си, които бяха скръстени пред бялата му копринена жилетка, и се наведе напред. Фигурата му беше внушителна, лицето му имаше ястребовите черти на войник, а брадата под нея бе надиплена в нещо, което изглеждаше като черни кожени ленти. Дебелите му ръце имаха толкова тъмен тен, че човек можеше да види, но не и да разчете съвсем линиите на аинонските пиктограми, спускащи се от раменете до китките му.

Акамиан се опита да се ухили приветливо.

— Ти и жените ми — каза той, обръщайки поредната купа вино.

Ахна и премлясна. Гешруни беше — или поне Акамиан смяташе така — прост човек, чиито думи и коловозите на мисълта му бяха малко и дълбоки. Повечето воители бяха такива, особено когато бяха и роби.

Ала в това му твърдение нямаше нищо просто.

Гешруни го гледаше бдително, а подозрението в очите му бе обкръжено от лека почуда. Поклати глава отвратено.

— Трябваше да кажа, че знам кой си.

Мъжът се облегна назад и го загледа преценяващо по начин, толкова нетипичен за войник, че кожата на Акамиан изтръпна от уплаха. Шумната таверна се отдръпна и се превърна в рамка от сенчести фигури и лъчи златиста светлина.

— Тогава го напиши — отвърна той, сякаш отегчен. — И ми го дай, когато съм трезвен.

Погледна встрани, както правят хората, на които им е досадно, и забеляза, че изходът от таверната е свободен.

— Зная, че нямаш жени.

— Не думай. И как се е случило това?

Акамиан бързо погледна зад гърба си и видя как една курва се смее, докато притиска блестящ сребърен енсоларю към потните си гърди. Вулгарната тълпа около нея изрева:

— *Едно!*

— Много е добра в това, знаеш ли. Използва мед.

Гешруни не се разсея.

— На тези като теб не им е позволено да имат жени.

— На тези като мен, а? И какви са тези като мен? — Още един поглед към изхода.

— Ти си магьосник. Схоластик.

Акамиан се засмя, осъзнавайки, че моментното колебание го е издало. Но имаше достатъчен мотив да продължи пантомимата. Най-малкото така щеше да си купи още няколко мига. Време, в което да оцелее.

— В името на шибания Късен пророк, приятелю — извика той, поглеждайки отново към изхода. — Кълна се, че мога да измервам

обвиненията ти с купи. В какво ме обвини миналата нощ? Че съм копеле?

Насред смеещи се гласове се разнесе вик:

— *Две!*

Фактът, че Гешруни се намръщи, не му говореше много — всяко изражение на войника изглеждаше някаква версия на намръщване, особено усмивката му. Ръката, която се стрелна напред, обаче, за да сграбчи китката на Акамиан, му каза всичко необходимо.

Обречен съм. Те знаят.

Малко неща бяха по-ужасяващи от „тях“, особено в Каритузал. „Те“ бяха Алените кули — най-могъщата школа в Трите морета и задкулисните господари на Велики Аинон. Гешруни беше капитан на джаврехите — воините-роби на Алените кули, — именно поради което Акамиан го беше ухажвал последните няколко седмици. Това правят шпионите — омайват робите на съперниците си.

Гешруни се загледа яростно в очите му и изви ръката му с дланта нагоре.

— Има начин да потвърдим подозрението си — каза той тихо.

— *Три!* — изтътна гласът сред тухлите и полирания махагон.

Акамиан примига от болка, не само заради здравата хватка на мъжа, но и защото знаеше за какъв „начин“ говори той. *Не така.*

— Гешруни, моля те. Пиян си, приятелю. Коя школа би рискувала гнева на Алените кули?

Войникът сви рамене.

— Мисунсаите може би. Или Имперския саик. Кишауримите. Прокълнатият ви вид е толкова многоброен. Но ако трябва да се обзаложа, бих казал *Завета*. Бих казал, че си схоластик на Завета.

Хитър роб! От колко ли дълго знаеше?

Невъзможните думи чакаха на видно място в ума на Акамиан; думи, които можеха да заслепят очите и да изгорят плътта. *Не ми оставя избор.* Щеше да се вдигне врява. Мъжете щяха да викат, да сграбчат мечовете си, но от пътя му щяха само да се разбягват. Аиноните се бояха от магия повече от всеки народ сред Трите морета.

Нямам избор.

Но Гешруни вече беше бръкнал под бродираната си жилетка. Юмрукът му се сви под плата. Той се намръщи като ухилен чакал.

— Аз съм схоластик на Завета — прошепна бързо Акамиан. После добави: — Шпионин.

Опасни думи. Но имаше ли избор?

Гешруни го изгледа за един бездиханен миг, а после бавно взе хораето в шепата си и пусна китката на магьосника.

Последва странна тишина, прекъсвана само от дрънченето на сребърни енсоларю върху дърво. Последва дивашки смях и нечий грубоват глас извика:

— Губиш, курво!

Ала Акамиан знаеше, че не е така. По някакъв начин тази нощ бе спечелил, при това по начина, по който курвите винаги печелеха — без да разбере как.

В крайна сметка шпионите не се различаваха много от курви. А магьосниците още по-малко.

Въпреки че като дете бе мечтал да стане магьосник, възможността да бъде шпионин никога не беше минавала през ума на Друсас Акамиан. „Шпионин“ просто не фигурираше в речника на децата, отгледани в рибарските селца на Нрон. За него Трите морета имаха само две измерения: имаше места близо и далеч, а също и хора високо и ниско. Той слушаше старите продавачки на риба да разказват историите си, докато заедно с другите деца помагаше в беленето на стриди, и бързо научи, че се числи към низшите, а могъщите хора живеят надалеч. Мистериозни имена едно след друго излизаха от старите устни — шриахът на Хилядата храма, жестоките езичници от Киан, всепобеждаващите скилвенди, сплетническите магьосници от Алените кули и така нататък — имена, които описваха измеренията на света му, изпълваха го с ужасяващо величие, превръщаха го в арена на невъзможно трагични и героични дела. Заспиваше, чувствайки се много малък.

Човек би очаквал, че да стане шпионин би добавило ново измерение към простичкия свят на едно дете, ала се случи точно обратното. Разбира се, докато възмъжаваше, светът на Акамиан стана много по-сложен. Научи, че има неща свещени и нечестиви, че боговете и Външността притежават собствени измерения, а не са просто хора много нависоко, в места много надалеко. Също така научи, че има моменти близки и древни, че „много отдавна“ не е като друго място, а някакъв странен вид призрак, който обитава всяко място.

Но когато човек станеше шпионин, светът имаше странния навик да се свива до едно-единствено измерение. Високопоставени хора, дори императори и крале, изглеждаха също толкова долни и жалки, колкото и най-простия рибар. Далечни нации, като тези на Конрия, Велики Аион, Се Тидон или Киан, вече не бяха екзотични или магични, а също толкова мърляви и изхабени от времето, колкото и рибарското селище в Нрон. Свещени неща като Бивника, Хилядата храма или дори Късния пророк ставаха просто версии на нечестиви работи като фанимите, кишауримите или магьосническите школи, сякаш думите „свещено“ и „нечестиво“ бяха лесно заменими като местата около масата за залагания. А скорошното се превръщаше просто в по-безвкусно повторение на древното.

В качеството си на схоластик и шпионин, Акамиан бе прекосил нашир и дълж Трите морета, беше видял много от нещата, които някога караха стомаха му да потрепва в свръхестествена уплаха, и знаеше, че детските истории винаги са по-хубави. Откак бе открит като един от малцината като момче и отведен в Атиерзус, за да го обучат в школата на Завета, той бе образовал принцове, беше обиждал върховни учители и беше вбесявал шриалски свещеници. И сега беше сигурен, че знанието и пътешествията изгърбушват света от чудесата му и че когато оголиш мистериите, измеренията му само се сричат, вместо да разцъфтят. Разбира се, сега за него светът представляваше много по-сложно място, отколкото бе в детството му, но същевременно беше и доста по-прост. Хората навсякъде се домогваха до още и още, сякаш титли като „крал“, „шриах“ или „върховен учител“ бяха просто маски, носени от едно и също гладно животно. Струваше му се, че алчността е единственото измерение на света.

Акамиан беше магьосник и шпионин на средна възраст — вече и двете го изморяваха. И въпреки че не искаше да го признае, сърцето го болеше. Както старите продавачки на риба биха казали, беше извлякъл твърде много празни мрежи.

Удивен и объркан, той остави Гешруни в „Свещеният прокажен“ и забърза към дома си — ако можеше да го нарече така — през сенчестите улици на Червея. Разпрострян от северните брегове на река Сают до известните Сармантски порти, кварталът представляваше лабиринт от порутени сгради, бардаци и храмове на обеднели култове. Името му бе правилно избрано, или поне Акамиан винаги бе смятал

така. Влажен и с тесни алеи, Червеят наистина приличаше на нещо, извадено изпод някой камък.

Имайки предвид мисията му, Акамиан нямаше причина да е учуден, дори напротив. След лудешкия момент Гешруни му каза тайни — могъщи тайни. Оказваше се, че той не е щастлив роб. Мразеше алените магове с ярост, която бе почти плашеща, когато се разкри.

— Не се сприятелих с теб заради златото ти — каза му капитанът на джаврехите. — За какво ми е? Да си откупя свободата от господарите? Алените кули не пускат нищо ценно. Не, сприятелих се с теб, защото знаех, че ще си ми полезен.

— Полезен? Но как?

— Отмъщение. Искам да унизя Алените кули.

— Значи си знаел... През цялото време си знаел, че не съм търговец.

Подигравателен смях.

— Разбира се. Твърде лесно се разделяше със своите енсоларю. Ако поседиш с търговец и с просяк, винаги просякът ще ти купи пиене първи.

Що за шпионин си ти изобщо?

Акамиан се намръщи при тези думи, най-вече на собствената си прозрачност. Ала колкото и да го тревожеше проникателността на Гешруни, степента, в която не го беше преценил правилно, директно го ужасяваше. Човекът бе воин и роб — колко по-сигурна формула бе нужна, за да се гарантира глупост? Но Акамиан подозираше, че робите имат добра причина да прикриват интелекта си. Един мъдър роб вероятно бе ценен, като робите-мислители в старата Ценейска империя. Хитрият роб обаче бе опасен и трябваше да се елиминира.

И все пак тази мисъл не го успокояваше много. *Ако може да ме излъже така лесно...*

Акамиан бе измъкнал голяма тайна от потайността на Каритузал и Алените кули — може би най-голямата от много години. Ала не на способностите си, в които през годините рядко бе имал повод да се съмнява, трябваше да благодари, а само на некомпетентността си. В резултат бе научил две тайни — едната може би достатъчно ужасяваща в общата съдба на Трите морета; а другата — ужасяваща в рамките на собствения му живот.

Вече не съм човекът, който бях някога, осъзна той.

Историята на Гешруни бе притеснителна, дори само с това, че демонстрираше способността на Алените кули да пази тайни. Школата, беше му казал той, е във война, при това вече повече от десет години. Акамиан не се впечатли... в началото. Магьосническите школи, като всички велики фракции, постоянно воюваха чрез шпиони, убийци, търговски санкции и делегации на възмутени посланици. Ала тази война бе много по-значима от всеки подобен конфликт, увери го Гешруни.

— Преди десет години — каза той — нашият върховен учител, Сашеока, беше убит.

— Сашеока? — Акамиан нямаше склонност към задаването на глупави въпроси, но идеята, че върховен учител на Алените кули може да бъде убит, му се струваше абсурдна. Как бе възможно подобно нещо? — Убит?

— В най-вътрешното светилище на самите Кули.

С други думи наред най-страховитата система от защиты в Трите морета. Заветът не само никога не би опитал подобно нещо, но и нямаше начин да го постигне, дори с бляскавите абстракции на Гносиса. Кой беше способен на това?

— От кого? — запита Акамиан останал почти без дъх.

Очите на Гешруни проблеснаха весело под светлината на лампите.

— От езичниците — отвърна той. — Кишауримите.

Акамиан изпита едновременно удивление и благодарност при това разкритие. Кишауримите — единствената езическа школа. Това поне даваше рационално обяснение на убийството на Сашеока.

Из Трите морета имаше поговорка: „Само малцината виждат малцината.“ Магията беше яростна. Да я изговориш, означаваше да порежеш света като с нож. Ала само малцината — магьосниците — можеха да видят това осакатяване и само те можеха да видят кръвта по ръцете на насилника — „белега“, както го наричаха. Единствено малцината се разпознаваха взаимно и виждаха престъпленията си. И когато се срещнеха, се познаваха толкова сигурно, както обикновените хора разпознаваха престъпниците по липсата им на нос.

С кишауримите беше различно. Никой не знаеше защо или как, но те можеха да творят чудеса не по-малко величествени и разрушителни от всяка друга магия, без да раняват света или да носят

белега на своето престъпление. Само веднъж Акамиан бе виждал кишауримска магия, или както те я наричаха — псюке. Беше една нощ преди много години. В далечния Шимех. С помощта на Гносиса, магията на Древния север, той унищожи облечените си в жълти роби нападатели, но докато се криеше зад защитите си, му се струваше, че вижда проблясъци на беззвучни мълнии. Без гръмотевица. Без следа.

Само малцината виждат малцината, но никой — или поне никой схоластик — не можеше да различи кишауримите или деянията им от обикновените хора и обикновения свят. И именно това, заключи Акамиан, им бе позволило да убият Сашеока. Алените кули притежаваха защити срещу магьосници и разчитаха на роби-войници като Гешруни срещу мъже с хорае, но нямаха с какво да се защитят от магьосници, неразличими от простите хора, или от магия, неразличима от божия свят. Гешруни му каза, че сега из коридорите на Алените кули тичат свободно хрътки, тренирани да надушват шафрана и къната, с които кишауримите боядисват робите си.

Но защо? Какво би могло да накара езичниците да започнат открита война срещу Алените кули? Колкото и странна да беше метафизиката им, те нямаха шанс да спечелят подобен конфликт. Алените кули просто бяха твърде могъщи.

Когато Акамиан попита Гешруни за това, войникът-роб само сви рамене.

— Измина цяло десетилетие, а те още нямат представа.

Това поне носеше някаква дребна утеха. Невежата се радваше най-много на невежеството на другите.

Друсас Акамиан навлезе навътре в Червея към мизерната сграда, където бе наел стая, все така по-изплашен от себе си, отколкото от бъдещето си.

* * *

Гешруни се намръщи, докато се препъваше на излизане от таверната. Успя да си възвърне равновесието, когато се озова на сред прашната улица.

— Готово — измърмори той, а после се изкикоти по начин, който не смееше да покаже пред други. Погледна нагоре към тесния процепа

от небето, показващ се през тухлените стени и разпокъсани чергила. Виждаше съвсем малко звезди.

Внезапно предателството му го порази с това колко жалко е всъщност. Бе казал единствената истинска тайна, която знаеше, на врага на своите господари. Сега не му оставаше нищо. Нито една измяна, която да успокои омразата в сърцето му.

А тя беше жестока. Повече от всичко друго, Гешруни беше горд човек. И такъв като него да се роди роб, за да бъде подритван от капризите на слабоволеви женствени мъже... От магьосници! Беше сигурен, че в друг живот би бил завоевател. Би покорявал враг след враг с мощта си. Но в този прокълнат живот всичко, което можеше да прави, бе да се спотаява с други женчовци и да клюкарства.

Къде беше отмъщението в клюките?

Вече беше изминал няколко несигурни крачки надолу по улицата, преди да осъзнае, че някой го следи. Възможността господарите му да са разкрили дребното му предателство го осени за момент, но не вярваше да е така. Червеят беше пълен с вълци, отчаяни мъже, които следваха жертва след жертва в търсене на онези, достатъчно пияни, за да бъдат ограбени спокойно. Гешруни дори бе убил един преди няколко години: някакъв беден глупак, който рискуваше с убийства, вместо да се продаде, както безименният баща на самия Гешруни, в робство. Продължи да върви, наострайки сетивата си доколкото му позволяваше виното, а пиянските му мисли прехвърляха една след друга кървави алтернативи. Това ще бъде добра нощ, помисли си той, за убийство.

Чак когато мина под надвисналата фасада на храма, който каритузалците наричаха Устата на Червея, Гешруни започна да се тревожи. Хората често биваха преследвани в бедняшкия квартал, но рядко се случваше някой да ги следва *извън* него. Над скупчилите се наоколо покриви можеха дори да се различат най-високите Кули, яркочервени под звездното небе. Кой би посмял да го последва толкова надалеч? Освен...

Той се завъртя рязко и видя плешив пълен мъж, облечен, въпреки жегата, в натруфено копринено палто, което може би съчетаваше много цветове, но в тъмнината изглеждаше синьо и черно.

— Ти си един от глупаците, които се въртяха около курвата — каза Гешруни, опитвайки се да отърси объркването от алкохола.

— Да — отвърна мъжът, а увисналата му шия сякаш се ухили, заедно с устните му. — Тя беше много... примамлива. Но ако трябва да съм честен, беше ми много по-интересно онова, което разказа на схоластика на Завета.

Гешруни примижа в пиянско удивление. *Значи знаят.*

Опасността винаги го отрезвяваше. Той инстинктивно бръкна в джоба си, склочи пръсти около своето хорае. Яростно го хвърли срещу схоластика...

Или срещу онзи, когото мислеше за ален схоластик. Странникът хвана дрънкулката във въздуха, сякаш му е била подхвърлена дружески. Огледа я за момент, същински сараф, изучаващ със съмнение оловна монета. После вдигна поглед и отново се усмихна, мигайки с големите си кравешки очи.

— Ценен дар — каза той. — Благодаря ти, но се боя, че това не е много честна размяна за онова, което искам.

Не е магьосник! Гешруни бе виждал как хорае докосва един магьосник веднъж, както и последвалите пламъци, разтапянето на плът и кост. Но тогава какъв беше този?

— Кой си ти? — попита Гешруни.

— Нищо, което би могъл да разбереш, робе.

Джаврехският капитан се усмихна. *Може би е просто глупак.* Опасна пиянска любезност се промъкна в изражението му. Той пристъпи към мъжа и постави здравата си десница на покритото му с подплънки рамо. Подушваше жасмин. Телешките очи се вдигнаха към него.

— Олеле — прошепна странникът. — Ти си смел глупак, а?

Защо не се страхува? Спомняйки си лекотата, с която мъжът бе хванал неговото хорае, Гешруни внезапно се почувства невероятно уязвим. Но беше решен да не се отказва.

— Кой си ти? — изръмжа той. — Откога ме следиш?

— *Да те следя?* — дебелакът почти се изкикоти. — Подобна самонадеяност не подхожда на роби.

Значи следи Акамиан? Как така? Гешруни беше офицер, свикнал да респектира мъжете със заплашителната интимност на сблъсъка лице в лице. Но не и този човек. Мек или не, той беше напълно спокоен, капитанът усещаше ясно това. И ако не беше неразреденото вино, сигурно щеше да се ужаси.

Той впи пръстите си в рамото на дебелия мъж.

— Зададох ти въпрос, глупако — изсъска през стиснати зъби. — Или ще ми отговориш, или ще изцапам праха с вътрешностите ти. — Той извади ножа си със свободната ръка. — Кой си ти?

Необезпокоен, дебелакът внезапно се ухили свирепо.

— Малко неща са по-смуцаващи от роб, който отказва да признае мястото си.

Вцепенен, Гешруни погледна към безчувствената си ръка и видя как ножът му пада в прахта. Бе чул само шумоленето на ръкава на непознатия.

— На колене, робе — каза дебелият мъж.

— Какво каза?

Шамарът го ужили и в очите му избиха сълзи.

— Казах *на колене!*

Последва нов шамар, достатъчно силен, за да разклати зъбите му. Гешруни се препъна няколко крачки назад и вдигна тромаво ръка. Как беше възможно?

— Каква задача само стои пред нас — каза тъжно странникът като го последва, — след като дори робите им са толкова горделиви.

Гешруни панически затърси с длан дръжката на меча си.

Дебелият мъж спря, а очите му се стрелнаха към ножницата.

— Изтегли го — каза той, а гласът му звучеше невъзможно студен... нечовешки.

Гешруни замръзна, ококорил очи, прикован от силуета, който се извисяваше над него.

— Казах да го изтеглиш!

Той се поколеба.

Следващият шамар го събори на колене.

— Какво си ти? — извика Гешруни през разкървавени устни.

Докато сянката на дебелия мъж го поглъщаше, той видя как кръглото лице сякаш се разхлаби, а после се стегна здраво, като просешка длан около медник. *Магия! Но как? Той държи хорае...*

— Нещо невъзможно древно — каза меко абоминацията. — Невъобразимо красиво.

* * *

Един отдавна умрял мъж гледаше през множеството очи на схоластиците на Завета: Сесуата, великият противник на Не-бога и основател на последната Гностическа школа... тяхната школа. През деня той беше блед, несигурен като детски спомен, но нощем ги обладаваше и трагедията на живота му тероризираше сънищата им.

Димни сънища. Сънища, извадени от ножницата.

Акамиан гледаше как Анасуримбор Келмомас, последния върховен крал на куниюрите, пада под чука на блеещ сранкски главатар. Въпреки че магьосникът извика, той знаеше със странното полусъзнание, принадлежащо на сънищата, че най-великият крал на анасуримборската династия вече е мъртъв... че всъщност е умрял преди повече от две хиляди години. И нещо повече, даваше си сметка, че не той надава воя, а много по-велик човек. Сесуата.

Думите закипяха на устните му. Сранкският главатар се замята в изпепеляващ огън, свлече се в купчина дрипи и прах. Още сранки преваляха върха на хълма и също умряха, повалени от неземните светлини, призовани от песента му. В далечината забеляза дракон, като бронзова фигура на фона на залязващото слънце, увиснал над полето, покрито с воюващи сранки и човеци, и си помисли: *Последният анасуримборски крал умря. Куниюри е изгубен.*

С името на своя крал на уста, високите рицари на Трис се втурнаха около него, прескачайки сранките, които бе изпепелил, за да се спуснат като полудели върху масите отвъд тях. Заедно с един рицар, когото не познаваше, Акамиан извлачи Анасуримбор Келмомас наред истеричните викове на васалите и роднините му, наред миризмата на кръв, вътрешности и овъглена плът. На една малка поляна той притегли разбитото тяло на краля в скута си.

Сините очи на Келмомас, обикновено толкова студени, сега го умоляваха.

— Остави ме — изхриптя сивобрадият мъж.

— Не — отвърна Акамиан. — Ако ти умреш, Келмомас, всичко е изгубено.

Върховният крал се усмихна въпреки разбитите си устни.

— Виждаш ли слънцето? Виждаш ли го как пламти, Сесуата?

— Слънцето залязва — отговори Акамиан.

— Да! Да... Мракът на Не-бога не е всепоглъщащ. Боговете все още ни виждат, скъпи приятелю. Те са далеч, но аз чувам галоп им

през небесата. Чувам ги как ме викат.

— Не можеш да умреш, Келмомас! Не бива да умираш!

Върховният крал поклати глава и го усмири с нежен поглед.

— Те ме викат. Казват ми, че моят край не е краят на света. Това време, казват те, е *твое*. Твое, Сесуата.

— Не — прошепна Акамиан.

— Слънцето! Виждаш ли слънцето? Чувстваш ли го върху бузата си? В простите неща са скрити такива откровения! Виждам! Виждам толкова ясно какъв горчив и упорит глупак съм бил... И към теб, към теб най-много от всички съм бил несправедлив. Можеш ли да простиш на стареца? Можеш ли да простиш на глупавия старец?

— Няма нищо за прощаване, Келмомас. Ти изгуби много, страда много.

— Синът ми... Мислиш ли, че той ще е там, Сесуата? Мислиш ли, че ще ме посрещне като свой баща?

— Да... Като свой баща и свой крал.

— Казвал ли съм ти — поде Келмомас, а гласът му пресекваше от безсмислена гордост, — че синът ми веднъж се промъкна до най-дълбоките бездни на Голготерат?

— Да — усмихна се Акамиан през сълзи. — Много пъти, стари приятелю.

— Толкова ми липсва, Сесуата! Така силно копнея да бъдем отново заедно.

Старият крал плака известно време. После очите му се разшириха.

— Виждам го толкова ясно. Взел е слънцето за свой жребец и язди сред нас. Виждам го! Галопира през сърцата на моя народ и ги разбужда към нов живот и ярост!

— Шшш... Пази силите си, кралю мой. Лечителите идват.

— Той казва... казва толкова хубави неща, за да ме утеши. Казва, че един от семето ми ще се върне, Сесуата... един Анасуримбор *ще се върне...*

Старецът се разтресе в гърч, а по устните му изби слюнка.

— В края на света.

Ярките очи на Анасуримбор Келмомас II, Белия повелител на Трис, върховен крал на Куниюри, помръкнаха. И заедно с тях

вечерното слънце избледня, потапяйки облечената в бронз слава на норсираите в сумрак.

— Нашият крал! — извика Акамиан на покрусените мъже около себе си. — Нашият крал е мъртъв!

Ала го заобикаляше само мракът. Около него не стоеше никой, а в скута му не лежеше мъртъв крал. Само потни одеяла и бучащата празнота на мястото на шумотевицата на войната. Стаята му. Лежеше сам в мизерната си стая.

Акамиан обгърна раменете си с длани. Още един сън, изваден от ножницата.

Заслони лице с дланите си и плака известно време за отдавна мъртвия куниюрски крал, а после и за други, по-несигурни неща.

В далечината му се стори, че чува вой. Куче или човек.

* * *

Гешруни усещаше, че го влачат през вонящи улички. Видя разбити стени, които се издигаха към нощното небе. Крайниците му се мятаха по собствена воля; пръстите му се опитваха да стиснат мазните тухли. През бълбукащата кръв усещаше миризмата на реката.

Лицето ми...

— Какво повече? — опита се да извика, но говоренето бе трудно без устни. *Казах ти всичко!*

Звукът на ботуши, пляскащи във воднистата кал. Кикот някъде над него.

— Ако окото на врага ти те обижда, робе, го избождаш, нали?

— 'оля... 'илост. 'оля те... 'ило-о-о-ост.

— Милост? — изсмя се нещото. — Милостта е лукс за безделниците, глупако. Заветът има много очи, така че ни чака много избождане.

* * *

Къде е лицето ми?

Безтегловност, после плясъкът на студена, безмилостна вода.

Акамиан се събуди в предутринната светлина, а главата му бучеше от спомена за алкохола и кошмарните сънища. Още видения от Апокалипсиса.

Кашляйки, той се килна от сламеника до единствения прозорец на стаята. Избута лакирания капак настрана с треперещи пръсти. Хладен въздух. Сива светлина. Дворците и храмовете на Каритузал се простираха сред гъсталак от по-ниски сгради. Гъста мъгла покриваше река Сают и се извиваше през проходите и улиците на долния град като вода в канал. Самотни и малки като нокти, Алените кули се издигаха над призрачния пейзаж, щръкнали като мъртви колони от бели пясъчни дюни.

Гърлото го болеше. Примигна, за да прогони сълзите от очите си. Нямаше огън. Нито хор от вопли. Всичко бе неподвижно. Дори Кулите излъчваха бездиханно и монументално спокойствие.

Този свят, помисли си Акамиан, не бива да умира.

Обърна гръб на гледката и отиде до единствената маса в стаята, където се свлече в стола или онова, което минаваше за такъв — приличаше на нещо, изровено от потопен кораб. Напои перото си и разви малък свитък върху разпръснатите пергаменти по масата. После написа:

Бродовете на Тиванрае. Същото.

Изгарянето на Библиотеката на Сауглиш. Различно.

Видях своето лице вместо С в огледалото.

Любопитно несъответствие. Какво ли значеше? За момент се спря върху киселото безсмислие на въпроса. После си спомни събуждането си посред нощ. След кратка пауза добави:

Смъртта и пророчеството на Анасуримбор Келмомас.

Същото.

Ала същото ли беше? В детайлите си да, ала в съня се усещаше някаква тревожна неотложност... достатъчно силна, за да го събуди.

Като задраска „същото“, той написа:

Различно. По-силно.

Докато чакаше мастилото да засъхне, прегледа предишните си записки, следвайки ги до края на свитъка. Лавина от видения и страсти следваха всяка от тях, превръщайки нямото мастило в откъслечни думи. Тела, носещи се из бързеите на буйна река. Любовник, чиито кървави стонове бликаха през стиснати зъби. Огън, обвит като игрива танцьорка около каменни кули.

Притисна палец и показалец към очите си. Защо бе толкова вманиачен в тези записки? Други хора, много по-велики от него, бяха полудели в опита си да дешифрират побърканата последователност и промените в сънищата на Сесуата. Знаеше достатъчно, за да разбира, че никога няма да открие отговор. Тогава дали това не беше някаква перверзна игра? Като онази, която майка му играеше, щом баща му се върнеше пиян от лодките, със заяждания и упреци, настоявайки за *причина*, когато такава нямаше, потрерпервайки всеки път, когато той вдигнеше ръка, крещейки, когато последваше неизбежният удар.

Защо да се заяждаш и упрекваш, когато преживяването на живота на Сесуата бе достатъчно изтезание?

Нещо студено пропълзя по гръдната му кост и сграбчи сърцето му. Старият тремор разтърси ръцете му и свитъкът се затвори, въпреки че мастилото още не беше изсъхнало. *Стига...* Той притисна длани една към друга, но треперенето просто се изкачи по ръцете и раменете му. *Стига!* Воят на сранкските рогове се разнесе през прозореца. Той се сви под тътена на драконови криле. Цялото му тяло се тресеше върху стола.

— Стига!

Няколко мига трябваше да се бори за въздух. Чу далечното дрънчене на ковашки чук, граченето на врани по покривите.

Това ли си искал, Сесуата? Така ли се очаква да бъде?

Но както и с толкова много други въпроси, които си задаваше, той знаеше отговора и на този.

Сесуата преживял Не-бога и Апокалипсиса, но знаел, че конфликтът не е приключил. Скилвендите се завърнали в степите си,

сранките се пръснали, за да воюват помежду си за останките от един разбит свят, ала Голготерат останал непокътнат. От черните му кули слугите на Не-бога и Консулта все още бдели, с търпение, което засенчвало упорството на човеците. Търпение, което никой цикъл епични песни или предупреждения в скрижали не можели да надмогнат. Мاستилото може и да е безсмъртно, но значението не е. Сесуата знаел, че с изминаването на всяко следващо поколение вратът на паметта му ще бъде прекършван — дори Апокалипсисът щял да бъде забравен. Така че той не напуснал своите последователи, а *влязъл* в тях. Като пресъздал нещастния си живот в сънищата им, той превърнал наследството си в неспирен призив за битка.

Предопределен съм да страдам, помисли си Акамиан.

Насилвайки се да се изправи срещу предстоящия ден, магьосникът намасли косата си и избърса мръсотията от бялата бродерия на синята си туника. Застанал на прозореца, той успокои стомаха си със сирене и клисав хляб, докато гледаше как слънчевата светлина изгаря мъглата от черния гръб на река Сают. После подготви Напевите на Призива и информира висшестоящите в Атиерзус, цитаделата на школата на Завета, за всичко, което му бе казал Гешруни предната нощ.

Относителната им липса на интерес не го изненада. Тайната война между Алените кули и кишауримите в крайна сметка не ги засягаше. Ала призивът да се прибере у дома го свари неподготвен. Когато попита защо, му казаха единствено, че са замесени Хилядата храма — друга фракция, друга война, която не ги засягаше.

Докато събираше притежанията си, той си помисли: *Поредната безсмислена мисия.*

Как можеше да не е циничен?

В Трите морета всички велики фракции враждуваха с конкретни врагове с конкретни цели, докато Заветът воюваше с враг, когото никой не виждаше, заради цел, в която никой не вярваше. Това превръщаше схоластиците на Завета в изгнаници, не само защото бяха магьосници, но и защото ги смятаха за глупаци. Разбира се владетелите на Трите морета, Кетий и норсираите знаеха за Консулта и заплахата на Втория Апокалипсис — как можеше да не знаят след вековете предупреждения от опяващи посланици на Завета? — ала не вярваха в тях.

След векове на битки, Консултът просто бе изчезнал. Стопил се беше в нищото. Никой не знаеше защо или как, въпреки че съществуваха безкрайни догадки. Дали бяха унищожени от непознати сили? Или се бяха изтребили сами? Или просто бяха намерили начин да избягат от очите на Завета? Три века бяха изминали откак школата за последен път се бе срещала с Консулта. За тези три века те водеха война без враг.

Схоластиците на Завета обикаляха Трите морета в търсене на противник, когото не можеха да открият и в когото никой не вярваше. Колкото и да им завиждаха заради познанието им за Гносиса, магията на Древния север, всички им се подиграваха, смятаха ги за шарлатани в дворовете на всички велики фракции. И все пак Сесуата ги посещаваше всяка нощ. И всяка сутрин те се будеха от ужаса с една мисъл: *Консултът е сред нас.*

Имало ли е време, зачуди се Акамиан, когато той не е носел този ужас със себе си? Онази яма в стомаха му, сякаш катастрофата зависеше от нещо, което е забравил? Разнасяше се като бездиханен шепот: *Трябва да сториш нещо...* Но никой в Завета не знаеше какво е това нещо и докато не научеха, всичките им действия бяха безсмислени като игра на шут.

Пращаха ги в Каритузал, за да прелъстяват високопоставени роби като Гешруни. Или в Хилядата храма, за да правят кой знае какво.

Хилядата храма. Какво можеше да иска Заветът от тях? Каквото и да беше, то означаваше да изоставят Гешруни — първият им истински информатор в Алените кули от едно поколение насам. Колкото повече мислеше над това Акамиан, толкова по-невероятно му се струваше.

Може би тази мисля ще бъде различна.

Мисълта за Гешруни внезапно го изнерви. Макар и да беше продажен, той бе рискувал много повече от живота си, за да даде на Завета огромна тайна. Освен това беше интелигентен и изпълнен с омраза — идеалният информатор. Не биваше да го губят.

Акамиан извади мастилото и един пергамент и се приведе над масата, за да напише едно бързо съобщение:

Трябва да напусна. Но знай, че услугите ти не са забравени и че си открил приятели, които споделят целите ти. Не говори с никого и ще се погрижим да бъдеш в безопасност.

А.

Акамиан се разплати с белязания от едра шарка наемодател за стаята си, а после тръгна по улиците. Намери Чики, сирачето, което използваше да му изпълнява поръчки, заспало в една близка алея. Момчето лежеше свито в един конопен чувал зад купчина отпадъци. Ако се изключеше родилния белег с формата на нар, който загрозяваше лицето му, той бе много красив, с маслинена кожа, гладка като на делфин въпреки мръсотията, а чертите му бяха изтънчени като на палатинска щерка. Акамиан потрепери при мисълта какво прави момчето, за да печели пари извън техните мизерни взаимоотношения. Седмица по-рано един пияница с полуразмазана аристократична боя по лицето, който се чешеше по чатала, го попита дали е виждал неговото сладко „нарче“.

Акамиан разбуди спящото дете с палеца на пантофа си. Момчето почти скочи на крака.

— Спомняш ли си какво съм те учил, Чики?

Момчето го изгледа със засрамената бдителност на току-що събуден човек.

— Да, господарю. Аз съм твоят куриер.

— И какво правят куриерите?

— Доставят съобщения, господарю. Тайни съобщения.

— Добре — каза Акамиан и подаде сгънатия пергамент на момчето. — Искам да занесеш това на мъж на име Гешруни. Запомни го: *Гешруни*. Не можеш да го пропуснеш. Той е капитан на джаврехите и посещава често „Свещеният прокажен“. Знаеш ли къде да намериш таверната?

— Да, господарю.

Акамиан извади сребърен енсоларю от портмонето си и не можа да не се усмихне на сацисаното изражение на момчето. Чики грабна монетата от дланта му сякаш беше капан. Поради някаква причина досегът с малката ръка накара магьосника да изпита меланхолия.

ВТОРА ГЛАВА АТИЕРЗУС

Пиша, за да ви информирам, че при последното ми посещение нансурският император съвсем без провокация ме нарече публично „глупак“. Вас това, без съмнение, не успява да ви трогне. Подобни събития са станали обичай. Консултът сега е по-неуловим отвсякога. Чуваме ги само в тайните на другите. Мяркаме ги само през очите на онези, които отричат самото им съществуване. Защо да не ни наричат глупаци? Колкото по-надълбоко се притаява Консултът сред великите фракции, толкова по-налудничави стават предупрежденията ни в ушите им. Ние сме, както проклетите нансури биха казали, „ловец в гъсталака“ — човек, който потъпква всяка надежда да улови плячката си със самия акт на ловуването си.

Анонимен схоластик
на Завета, писмо до
Атиерзус

КЪСНАТА ЗИМА НА 4110 ГОДИНА НА БИВНИКА

Призован обратно у дома, помисли си Акамиан, леко наранен от иронията на тази дума, „дом“. Почти не можеше да си представи други места на този свят — със сигурност Голготерат, може би и Алените кули, — които да са по-безсърдечни от Атиерзус.

Дребен и самотен в центъра на залата за аудиенции, той се помъчи да запази самообладание. Членовете на Кворума, управляващия съвет на школата на Завета, стояха на малки групички,

разпръснати сред сенките, и го гледаха. Знаеше какво виждат — набит мъж, облечен в проста кафява пътна риза, с късо подрязана брада, по която бе плъзнало сребро. Излъчваше силното усещане за човек, прекарал години на пътя: широк разкрач, загрубяла и загоряла от слънцето кожа като на работник от долните касти. Изобщо не приличаше на магьосник. Но пък за един шпионин това беше важно.

Раздразнен от погледите им, Акамиан потисна желанието си да попита дали не искат, като всеки съвестен робовладелец, да прегледат и зъбите му.

Най-накрая у дома.

Цитаделата на школата на Завета беше негов дом и винаги щеше да бъде, ала мястото го караше да се чувства нищожен по необясними начини. Не бе само могъщата архитектура: Атиерзус бе построена в стила на Древния север, чиито архитекти не познаваха куполи и арки. Вътрешните ѝ коридори представляваха гори от дебели колони, а таваните ѝ се криеха в сенки и дим. Стилизирани изображения покриваха всеки стълб, което осигуряваше твърде много детайли на блестящите мангали или поне така се струваше на Акамиан. С всяко потрепване на светлината сякаш самата земя се променяше.

Накрая един от Кворума се обърна към него:

— Хилядата храма повече не могат да бъдат игнорирани, Акамиан, не и откак Майтанет взе престола и се обяви за шриах.

Както винаги не друг, а Наутцера нарушаваше тишината. Последният човек, когото магьосникът искаше да чуе да говори, неизменно бе първи.

— Чух само слухове — отвърна той с премерен тон, който използваше винаги, когато се обръщаше към него.

— Повярвай ми — каза кисело другият магьосник, — слуховете изобщо не могат да го опишат.

— Но колко дълго ще оцелее? — Това беше естествен въпрос. Мнозина шриахи се бяха опитали да насочат Хилядата храма в желана от тях посока само за да открият, че като всеки голям кораб, и те отказват да помръднат.

— О, той оцелява — отвърна Наутцера. — Всъщност процъфтява. *Всички* култове са отишли при него в Сумна. *Всички* целунаха коляното му. И при това без политическите маневри, задължителни при подобно прехвърляне на власт. Без жалки бойкоти.

Без дори един въздържал се. — Той замълча, за да даде на Акамиан време да оцени значимостта на казаното. — Той е задвижил нещо... — могъщият магьосник облиза устни, сякаш следващата дума се дърпаше като опасно куче на каишката си, — нещо *ново*. И не просто сред Хилядата храма.

— Но със сигурност и преди сме виждали такива като него — предположи Акамиан. — Фанатици, които протягат изкупление в едната ръка, за да отклонят вниманието от камшика в другата. Рано или късно, всички обаче го виждат.

— Не. „Такива“ като него не сме виждали преди. Никой не се е движил толкова бързо, нито толкова хитро. Майтанет не е просто ентузиаст. През първите три седмици от встъпването му в длъжност бяха разкрити два заговора за отравянето му — и ето го интересният момент — *от самия Майтанет*. Цели седем агенти на императора са били екзекутирани в Сумна. Този човек е не просто проникателен. Той е нещо много повече.

Акамиан кимна и присви очи. Сега разбираше спешността на повикването. Повече от всичко друго могъщите ненавиждат промяната. Великите фракции бяха подготвили място на Хилядата храма и техния шриах. Ала този Майтанет, както биха казали нроните, се бе изпикал в уискито. И по-тревожно от всичко останало, беше го сторил интелигентно.

— Ще има *Свещена война*, Акамиан.

Вцепенен, магьосникът огледа тъмните силуети на останалите членове на Кворума в търсене на потвърждение.

— Шегуваш се, нали?

Наутцера излезе от сенките и се спря чак когато се озова достатъчно близо, за да се извиси над него. Акамиан потисна стремежа си да отстъпи назад. Древният магьосник винаги бе притежавал смущаващо излъчване: заплашително заради височината му и все пак жалко заради преклонната му възраст. Кожата му сякаш обиждаше коприните, които го обгръщаха.

— Уверявам те, това не е шега.

— Срещу кого тогава? Фанимите?

В цялата им история, Трите морета бяха станали свидетели само на две Свещени войни, и двете насочени срещу школите, вместо срещу езичниците. Последната, така наречените Схоластични войни, се бе

оказала катастрофална и за двете страни. Самият Атиерзус бе обсаден в продължение на седем години.

— Не знаем. За момента Майтанет е обявил единствено, че ще има Свещена война. Не е благоволил да посочи целта ѝ. Както казах, той е демонично хитър.

— Значи се боите от нова Схоластична война.

Акамиан едва успяваше да повярва, че води този разговор. Възможността за нова Схоластична война *трябваше* да го ужасява, но вместо това сърцето му подскачаше от възбуда. Дотам ли се бе стигнало? Толкова много ли се беше изморил от безплодната мисия на Завета, та да приветства перспективата за война срещу инритите като някаква изкривена форма на облекчение?

— Точно от това се боим. Свещениците на Култовете отново ни отхвърлят открито, обявяват ни за нечисти.

Нечисти. „Хрониката на Бивника“, за която Хилядата храма смятаха, че представлява самите думи на Бог, ги беше определила като такива — онези малцина, които имаха познанията и вроденото умение да боравят с магия. „Отрежете им езиците“, казваха светите думи, „защото светотатството им е абоминация като никоя друга...“ Бащата на Акамиан — който, като мнозина от нроните, ненавиждаше тиранията на Атиерзус над Нрон — бе набил тези думи в главата му. Вярата можеше и да умира, но чувствата, свързани с нея, оставаха завинаги.

— Но аз не съм чул нищо за това.

Старецът се наведе напред. Боядисаната му брада бе подрязана в прави линии като тази на Акамиан, но за разлика от неговата, беше внимателно сплетена в модата на Източен Кетиай. Той изведнъж откри какво несъответствие има между старото лице и тъмната коса.

— Няма и как да си чул, нали, Акамиан? Все пак беше във Велики Аинон. Кой свещеник би осъдил магията в нация, управлявана от Алените кули?

Акамиан изгледа ядно стария магьосник.

— Но това можеше да се очаква, нали? — Внезапно той откри, че цялата идея е абсурдна. *Такива неща се случват на други хора в други епохи.* — Казваш, че този Майтанет е хитър. Какъв по-добър начин да подсигури властта си от това да насърчи омразата към хората, прокълнати от Бивника?

— Прав си, разбира се. — Наутцера имаше невероятно вбесяващия навик да си присвоява чуждите възражения. — Ала има и много по-тревожна причина да вярваме, че ще обяви войната срещу нас, а не срещу фанимите...

— И каква е тази причина?

— Защото, Акамиан — каза нечий друг глас, — няма начин Свещена война срещу фанимите да успее.

Магьосникът се взря в мрака между колоните. Това беше Симас, чиято снежнобяла брада бе разцепена от крива усмивка. Носеше сиво наметало над синята си роба. Дори на външен вид беше като вода срещу огъня на Наутцера.

— Как мина пътуването ти? — попита Симас.

— Сънищата бяха особено зле — отвърна Акамиан, леко объркан от контраста между суровите предположения и небрежната учтивост. Във време, което сега изглеждаше друг живот, Симас бе неговият учител — онзи, който погребва невинността на сина на нронския рибар в побърканите разкрития на Завета. От години не бяха говорили лице в лице — Акамиан отсъстваше за дълги периоди от време, — но откритото му поведение и способността да говори без отклоненията на джнан не се бяха променили. — Какво искаш да кажеш, Симас? Защо да не може да успее една Свещена война срещу фанимите?

— Заради кишауримите.

Отново кишауримите.

— Боя се, че не следвам мисълта ти, стари учителю. Със сигурност за инритите би било *по-лесно* да водят война срещу Киан — нация, която има само една школа, ако кишауримите изобщо могат да се нарекат така, вместо срещу всички школи в Трите морета.

Симас кимна.

— На пръв поглед може би е така. Но помисли, Акамиан. Смятаме, че в самите Хиляда храма има около четири или пет хиляди хорае, което значи, че те могат да пратят поне толкова мъже, недосегаеми за всяка магия, която сме способни да приложим срещу тях. Прибави към това и инритските благородници, които също имат дрънкулки, и Майтанет разполага с армия от може би десет хиляди воители, които ще са неуязвими за нас във всяко отношение.

В Трите морета хорае беше жизненоважна променлива в алгебрата на войната. Малцината бяха богове в толкова много

отношения спрямо обикновените маси. Само хорае пречеха на школите да покорят напълно останалите фракции.

— Със сигурност — съгласи се Акамиан. — Но Майтанет може да изпрати тези мъже и срещу кишауримите. Колкото и различни да са от нас, те изглежда споделят поне нашата уязвимост.

— Може ли наистина?

— А защо не?

— Защото между тези мъже и кишауримите ще е изправена цялата въоръжена мощ на Киан. Кишауримите не са школа, стари приятелю. Те не са отделени като нас от вярата и хората на своята нация. Докато Свещената война се мъчи да надмогне езическите големци на Киан, кишауримите ще ги засипят с огън и жупел. — Симас наведе брадичка, сякаш за да допре брадата си към гърдите. — Виждаш ли?

Акамиан виждаше ясно. Беше сънувал една такава битка преди — бродовете на Тиванрае, където армиите на древната Аксерсия бяха изгорели в огньовете на Консулта. При самата мисъл за трагичната битка пред очите му проблеснаха образи — мъже-сенки, които се гърчат във водата, погълнати от извисяващи се пламъци... Колцина бяха паднали в тези бродове?

— Като Тиванрае — прошепна той.

— Като Тиванрае — отвърна Симас, а гласът му бе едновременно мрачен и мек. Всички бяха споделяли този кошмар. Схластиците на Завета споделяха всеки кошмар.

По време на разговора Нутцера ги бе гледал с присвити очи. Също като пророк на Бивника, осъдителността му бе ясно доловима — но докато пророците виждаха грешници, той виждаше глупаци.

— А както казах аз — отбеляза старецът, — този Майтанет е проникателен, притежава остър интелект. Със сигурност няма да обяви Свещена война срещу фанимите.

Акамиан изгледа другия магьосник с празен поглед. По-ранната му възбуда беше изчезнала, заменена от студен и мокър страх. Нова Схластична война... Мисълта за Тиванрае му бе показала ужасяващите измерения на подобна перспектива.

— Затова ли ме върнахте от Велики Аинон? За да се подготвя за Свещената война на този нов шриах?

— Не — отвърна решително Наутцера. — Само ти казахме за причините, поради които се *боим*, че Майтанет може да обърне войната срещу нас. В крайна сметка не знаем какво планира.

— Така е — добави Симас. — Ако сравним школите и фанимите, вторите без съмнение са по-голямата заплаха за Хилядата храма. Шимех е изгубен в ръцете на езичниците от векове, а империята е крехка сянка на онова, което беше някога, докато Киан се превърна в най-могъщата сила в Трите морета. Не. За шриаха ще бъде много по-рационално да обяви фанимите за цел на своята Свещена война...

— Но — прекъсна го Наутцера — всички знаем, че вярата не другарува със здравия разум. Разликата между рационално и ирационално няма голямо значение, когато става дума за Хилядата храма.

— Працате ме в Сумна, за да разкрия истинските намерения на Майтанет — каза Акамиан.

Жестока усмивка разцепи боядисаната брада на Наутцера.

— Да.

— Но каква работа мога да свърша? От години не съм бил там. Вече нямам връзки.

Това беше истина или лъжа, в зависимост от това какво се разбираше под „връзки“. В Сумна той познаваше една жена... Езменет. Но това беше отдавна.

А го имаше и... Акамиан замръзна при мисълта. Възможно ли беше да знаят?

— Но това не е истина — отвърна Наутцера. — Всъщност *Симас* ни информира за онзи твой ученик, който... — той се спря, все едно търсеше дума, която да използва за нещо твърде ужасно в учтив разговор — се е отказал.

Симас? Той погледна към стария си учител. *Защо си им казал?*

Акамиан заговори предпазливо:

— Имаш предвид Инрау.

— Да — отвърна Наутцера. — И както научавам, този Инрау е станал... — отново поглед към Симас — *шриалски свещеник*.

Тонът му бе натезжал от неодобрение. *Твой ученик, Акамиан. Твое предателство.*

— Както винаги си твърде суров, Наутцера. Инрау бе прокълнат: роден с усета на малцината, но с усещанията на свещеник. Нашите

методи щяха да го убият.

— Ах, да... *усещания* — отвърна старото лице. — Но кажи ми, ясно, ако ти е възможно, своята преценка за този бивш ученик. Прекосил ли е границата, или Заветът може да си го върне?

— Дали може да бъде превърнат в шпионин? Това ли ме питаш?

Инрау — шпионин? Очевидно Симас бе смекчил предателството си като не им беше казал нищо за Инрау.

— Мислех, че е очевидно — отвърна старият магьосник.

Акамиан замълча, погледна към Симас, чието лице бе станало обезкуражаващо сериозно.

— Отговори, Ака — каза учителят му.

— Не — каза накрая Акамиан, обръщайки се отново към Наутцера. Внезапно почувства сърцето си издялано от камък. — Не. Инрау е роден от далечната страна на границата. Няма да се върне.

Студено веселие — толкова горчиво на това старо лице.

— О, Акамиан, но той *все пак* ще се върне.

Акамиан знаеше за какво настояват: магиите и предателството, което биха наложили. Някога той беше близък с Инрау, бе обещал да го защити. Бяха... близки.

— Не — отвърна той. — Отказвам. Духът на Инрау е крехък. Той няма здравината да направи онова, което искате. Трябва ни някой друг.

— Няма никой друг.

— Независимо от това — отвърна магьосникът, едва сега започнал да осъзнава последствията от безразсъдството си. — Отказвам.

— Отказваш? — изплю думата Наутцера. — Защото този свещеник е слаб? Акамиан, трябва да потушиш майката в себе си...

— Думите му са продиктувани от преданост, Наутцера — прекъсна го Симас. — Не бъркай двете.

— Преданост? — извика старият магьосник. — Но това е *коренът* на проблема, Симас! Това, което споделяме, е невъобразимо за другите хора. Ние викаме като един насън. С подобна връзка — като менгеме! — как може предаността към друг да бъде нещо различно от предателство?

— Предателство? — възкликна Акамиан с ясното съзнание, че трябва да продължи внимателно. Подобни думи бяха като бъчви с вино: веднъж отворени, нещата само се разваляха. — Грещиш... и

дватамата грешите. Отказвам именно заради предаността си към Завета. Инрау е твърде крехък. Рисуваме да отчуждим Хилядата...

— Толкова слаба лъжа — изръмжа Наутцера. После се изсмя, сякаш осъзнал, че е трябвало да очаква това непокорство от самото начало. — Школите *шпионират*, Акамиан. Ние *поначало* сме отчуждени от всички. Но ти знаеш това. — Старият магьосник се обърна с гръб към него, за да сгрее пръстите си на един мангал. Оранжева светлина озари високата му фигура, отпечатвайки тесните му форми на фона на колосалната стена. — Кажете ми, Акамиан, ако този Майтанет и заплахата от Свещена война срещу школите е дело на нашия — да го кажа по-меко — неуловим противник, няма ли деликатният живот на Инрау или, като стана дума, мизерната репутация на Завета да си струват риска?

— Ако, Наутцера — отвърна Акамиан неопределено. — Тогава със сигурност.

— Ах, да. Бях забравил, че се числиш сред скептиците. Какво казвате вие? Че преследваме *призраци*. — Той задържа думата в устата си, сякаш представляваше подозрителна храна. — Предполагам, тогава, че *вероятността* да ставаме свидетели на първите признаци за завръщането на Не-бога, не тежи толкова, колкото *сигурността*, която представлява животът на един отстъпник — че да търкулнеш зарчето на апокалипсиса си струва пулса на един глупак.

Да, точно това изпитваше. Но как можеше да го признае?

— Готов съм да бъда санкциониран — опита се да каже с равен тон. Но гласът му! Стегнат. Ранен. — Аз не съм крехък.

Наутцера се загледа в лицето му.

— Скептици — изсумтя той. — Всички правите една и съща грешка. Бъркате ни с другите школи. Но няма ние се стремим към власт? Мотаем ли се около дворците, поставяме ли защити и душим ли чуждите магии като кучета? Хленчим ли в ушите на императори и крале? В отсъствието на Консулта ти бъркаш действията ни с онези, чиято единствена цел е да добият власт и детинското удовлетворение от нея. Бъркаш ни с курвите.

Възможно ли беше? Не. Беше го обмислял много пъти. За разлика от другите, онези като Наутцера, той можеше да различи своята епоха от онази, която сънуваше нощ след нощ. Виждаше разликата. Заветът не просто стоеше между две различни времена —

той бе разположен между сънищата и истинския живот. Когато скептиците, онези, които смятаха, че Консултът е изоставил Трите морета, погледнеха към Завета, те виждаха не школа, опорочена от светски амбиции, а точно обратното: школа, която изобщо не живееше в този свят. „Заветът“, който в крайна сметка беше завет на самата история, не изискваше от тях да водят мъртва война или да почитат отдавна умрял магьосник, тласнат към лудост от ужасите на Апокалипсиса, а да се *учат* — да живеят *от* миналото, а не *в* него.

— За философия ли ще спориш с мен, Наутцера? — попита Акамиан, отвърщайки на свирепия му поглед. — Преди те мислех за твърде суров, но сега си просто твърде глупав.

Старият магьосник примигна удивено.

Симас бързо се намеси:

— Разбирам нежеланието ти, стари приятелю. И аз имам съмнения, както добре знаеш. — Той погледна многозначително към Наутцера, който продължаваше да зяпа невярващо Акамиан.

— В скептицизма има *сила* — продължи Симас. — Онези, които вярват без мисъл, обикновено първи загиват в опасни времена. Но времената *са* опасни, Акамиан. Повече, отколкото от много, много години насам. Може би достатъчно опасни, за да погледнем скептично и на скептицизма си.

Акамиан се обърна към него, доловил нещо в гласа му.

Погледът на Симас потрепери. Невидима борба помрачи лицето му. После той продължи:

— Забелязал си колко интензивни са станали Сънищата. Виждам го в погледа ти. Всички напоследък сме ококорили очи... Нещо...

Той се спря, разфокусира поглед, сякаш броеше ударите на собственото си сърце. Акамиан усети, че се изнервя. Никога не беше виждал Симас такъв. Нерешителен. Дори изплашен.

— Запитай се следното, Акамиан — каза накрая. — Ако нашият противник, Консултът, иска да заграби властта в Трите морета, кой инструмент би бил по-подходящ от *Хилядата храма*? Къде по-добре могат да се скрият от нас и същевременно да владеят невероятна сила? И нима има по-добър начин да унищожат Завета и последния спомен за Апокалипсиса от това да обявят Свещена война срещу малцината? Представи си как човеците воюват с Не-бога без защитата и напътствията ни.

Без Сесуата.

Акамиан гледа дълго време стария си учител. Съмненията му сигурно бяха очевидни за всички наоколо. Въпреки това образите от сънищата се върнаха в ума му — поток дребни ужаси. Заточението на Сесуата в Даглиаш. Разпъването на кръст. Блясъкът на слънчева светлина по бронзовите гвоздеи, забити в китките му. Устните на Мекеритриг, рецитиращи Напевите на Агонията. Письците му... Неговите? Но именно това беше проблемът: тези спомени *не бяха* негови! Те принадлежаха на друг, на Сесуата, чието страдание трябваше да бъде изживявано, ако се надяваха да продължат напред.

И все пак Симас го гледаше така странно, с очи, изпълнени с любопитството на собствената му нерешителност. Нещо *наистина* се беше променило. Сънищата ставаха все по-силни. Неумолими. Толкова интензивни, че всяка загуба на концентрация водеше до отмиване на настоящето, до потапяне в някоя минала травма, във времена толкова ужасяващи, че ръцете на човек се разтреперваха, а устата му се оформяше в безмълвни викове. *Шансът* подобен ужас да се върне — струваше ли си той да пожертва Инрау, своята обич? Момчето, което толкова бе облекчило измореното му сърце. Кое го бе научило да се наслаждава на въздуха, който вдишва... Проклятие. Заветът беше проклятие! Отхвърлени от Бога. Отхвърлени дори от настоящето. Имаха само дращещия и задавящ страх, че бъдещето би могло да наподобява миналото.

— Симас... — започна той, но се сепна. Искаше да се съгласи, ала самият факт, че Наутцера стоеше до него, го накара да замълчи. *Толкова ли жалък съм станал?*

Времената наистина бяха бурни. Нов шриах, инритите — пламнали от подновената си вяра, възможността за повторно съживяване на Схолостичните войни, внезапното насилие на Сънищата...

Аз живея в тези времена. Всичко това се случва сега.

Струваше му се невъзможно.

— Разбираш нуждата също толкова дълбоко, колкото всички останали тук — каза тихо Симас. — И залогът. Инрау бе един от нас за известно време. Може би е възможно да бъде убеден, да разбере... без Напевите.

— Освен това — добави Наутцера, — ако ти откажеш да идеш, просто ще ни принудиш да пратим някой — как да го кажа? — по-малко сантиментален.

* * *

Акамиан стоеше сам на парапета на укреплението. Дори тук, върху кулите, надзираващи пролива, се чувстваше потиснат от архитектурата на Атиерзус, смален от гигантските ѝ стени. Морето не предлагаше голяма утеха.

Събитията се случваха толкова бързо, сякаш беше сграбчен от гигантски ръце, намачкан между дланите, а после хвърлен в друга посока. Различна, но винаги същата. Друсас Акамиан бе извървял много пътища из Трите морета, беше изтъркал много сандали и никога, нито веднъж не беше даже мяркал онова, което се предполагаше да търси. Отсъствие — все същото отсъствие.

Разпитът продължи. Изглежда беше задължително всяка аудиенция с Кворума да бъде удължена, натоварена с ритуали и нетърпима сериозност. Може би тя бе подходяща за Завета, предполагаше Акамиан, предвид естеството на войната — ако опипването в тъмното можеше да се нарече така.

Дори след като капитулира и се съгласи да вербува Инрау, независимо от средствата, използвани за целта, Наутцера намери за нужно да го порицае за колебанията му.

— Как можеш да забравиш, Акамиан? — попита настоятелно старият магьосник с изражение едновременно кисело и умоляващо. — Старите имена още бдят от кулите на Голготерат. И накъде гледат? На Север? Северът е пустош, Акамиан. Сранки и руини. Не. Те гледат на юг — към нас! — и кроят заговори с търпение, което зашеметява разума. Само Заветът споделя това търпение. Само Заветът помни.

— Може би Заветът помни твърде много — отговори Акамиан.

Ала сега си мислеше само: *Дали не съм забравил?*

Схоластиците на Завета никога не можеха да забравят какво се е случило — свирепите сънища на Сесуата се грижеха за това. Но цивилизацията на Трите морета беше настояща. Хилядата храма, Алените кули, всички велики фракции враждуваха безкрайно. Насред

подобен лабиринт значението на миналото лесно можеше да се забрави. Колкото по-многобройни бяха непосредствените тревоги на настоящето, толкова по-трудно ставаше да се видят начините, по които миналото влияе на бъдещето.

Дали тревогите му за Инрау — ученик, който му беше като син — не го бяха накарали да забрави това?

Акамиан разбираше изцяло геометрията на света на Наутцера. Някога и той бе живял в него. За стария магьосник нямаше настояще, само връзката на злокобното минало и заплахата от съответстващо бъдеще. За Наутцера настоящето се бе превърнало в една точка — опасна граница, на която балансираха историята и съдбата. Обикновена формалност.

И защо не? Страданието от старите войни бе отвъд всякакво описание. Почти всички велики градове на Древния север бяха паднали пред Не-бога и неговия Консулт. Великата библиотека на Сауглиш беше разграбена. Трис, свещената Майка на градовете, бе опустошен. Кулата на Миклай — съборена. Даглиаш, Келмеол... Цели народи бяха изстребени.

За Наутцера Майтанет бе важен не заради титлата щриах, а защото можеше да е част от този свят без настояще, този свят, чието единствено описание бе трагедията на миналото. Защото можеше да се окаже автор на Втория Апокалипсис.

Свещена война срещу школите? Щриахът да е агент на Консулта?

Как можеше да не се ужасява от тези мисли?

Въпреки топлия ветрец Акамиан потрепери. Под него морето бушуваше сред пролива. Тъмните вълни воюваха една с друга, сблъскваха се с неземна сила, сякаш самите богове се бореха долу.

Инрау... За Акамиан дори мисълта за това име носеше няколко спокойни мига. В живота си бе познал толкова малко покой. И сега бе принуден да постави това чувство на везната срещу ужаса. Трябваше да пожертва Инрау, за да отговори на въпросите.

Инрау беше неопитен младеж, когато за пръв път се срещнаха, момче, все още в зората на възмъжаването. Въпреки че във външността или интелекта му нямаше нищо невероятно, Акамиан бързо откри, че в него има нещо различно... спомен, може би, за първия ученик, когото бе обичал — Нерсей Прояс. Но докато Прояс бе станал горделив и

претъпкан със знанието, че един ден ще бъде крал, Инрау остана... Инрау.

Учителите намираха много егоистични причини да обичат учениците си. Повече от всичко друго, те ги обичаха, защото учениците ги *слушаха*. Но Акамиан не обичаше Инрау като свой ученик. Той бе осъзнал, че момчето е *добро*. Не добро по измъчения начин на Завета, който шляпаше в същото блато, където бяха и останалите. Не. Добротата, която виждаше в Инрау, нямаше нищо общо с милостиви деяния или достойни цели; тя беше нещо вродено. Момчето нямаше тайни, нито тъмна нужда да прикрива недостатъците си или да се представи по-голям в очите на други хора. Беше открит като децата и глупаците и притежаваше онзи благословен наивитет, невинност, която напомняше повече за мъдрост, отколкото за глупост.

Невинност. Ако Акамиан бе забравил нещо, това беше невинността.

Как можеше да не обича такова момче? Още си спомняше как стояха точно на това място, как гледаха сребрилата слънчева светлина, търкаляща се по гърбовете на вълните.

— Слънцето! — извика Инрау. Когато Акамиан го попита какво има предвид, той просто се засмя и каза: — Не виждаш ли? Не виждаш ли слънцето?

И тогава магьосникът го видя: линии от течна слънчева светлина, ослепителни върху водната повърхност — неугасимо великолепие.

Красота. Това беше дарът на Инрау. Той никога не спираше да вижда красотата и заради това винаги разбираше, винаги осмисляше и прощаваше множеството недостатъци, които съзираше у другите. С Инрау прошката *предхождаше*, вместо да следва прегрешението. *Прави каквото искаш*, казваха очите му, *защото вече ти е простено*.

Решението му да напусне Завета заради Хилядата храма едновременно шокира и успокои Акамиан. Беше шокиран, защото знаеше, че е изгубил Инрау и отдиха, който му носеше компанията му. Но облекчението идваше от това, че Заветът нямаше да унищожи невинността на момчето, което неизменно би станало, ако останеше тук. Акамиан никога нямаше да забрави нощта, в която той самият за пръв път бе докоснал Сърцето на Сесуата. В този миг рибарският син беше умрял; очите му бяха удвоени и светът се бе променил, изгнил от трагичната история. Инрау също щеше да умре по този начин.

Докосването до Сърцето на Сесуата щеше да изпепели неговото собствено. А как можеше подобна невинност, *коя да е* невинност, да оцелее в ужаса на Сънищата? Как можеше някой да намери утеха в обикновената слънчева светлина, когато заплахата на Не-бога надвисваше от всеки хоризонт? Красотата не бе достъпна за жертвите на Апокалипсиса.

Ала Заветът не допускаше отстъпничество. Гносисът бе твърде скъпоценен, за да бъде поверен на бунтари. В това се криеше и неизречената заплахата на Наутцера по време на разговора им: *Момчето е предател, Акамиан. Независимо как, той трябва да умре.* Колко дълго бе знаел Кворумът, че историята за удавянето на Инрау е измама? От самото начало? Или Симас наистина го беше предал?

От безбройните деяния, които Акамиан бе извършил в живота си, осигуряването на бягството на Инрау бе единственото, което смяташе за истинско постижение, единственото му наистина и изцяло добро дело, макар че му се бе наложило да предаде школата си, за да го постигне. Той бе защитил невинността, беше й позволил да избяга на по-безопасно място. Как можеше някой да осъди подобно нещо?

Ала всяко действие можеше да бъде осъдено. Също както всяка кръвна линия можеше да се проследи до някой отдавна умрял крал, всички дела рано или късно водеха до някоя потенциална катастрофа. Трябваше само да следваш разклоненията достатъчно дълго. Ако Инрау бъдеше пленен от някоя друга школа и принуден да разкрие малкото тайни, които знаеше, Гносисът в крайна сметка щеше да бъде изгубен и Заветът щеше да бъде отхвърлен до импотентната позиция на малка школа. А може би дори унищожен.

Дали беше постъпил правилно? Или просто бе направил залог? Дали животът на един добър човек заслужаваше хвърлянето на зара на Апокалипсиса? Наутцера казваше, че не и Акамиан се бе съгласил. Сънищата. Онова, което се бе случило, не можеше да се повтори. Този свят не трябваше да умира. И хиляда невинни — хиляда по хиляди! — не струваха колкото опасността от Втори Апокалипсис. Акамиан се бе съгласил с Наутцера. Щеше да предаде Инрау по същата причина, поради която невинните винаги биваха предавани: от страх.

Приведе се над камъка и се загледа надолу над бушуващия пролив. Помъчи се да си спомни как изглеждаше в онзи слънчев ден с Инрау. Не можа.

Майтанет и Свещена война. Скоро Акамиан щеше да напусне Атиерзус, за да отиде в нансурския град Сумна, най-свещеният от градовете на инритите, дом на Хилядата храма и Бивника. Само Шимех, родното място на Късния пророк, бе толкова свят.

Колко години бяха изминали откак за последно посети Сумна? Пет? Седем? Той се зачуди разсеяно дали ще открие Езменет там, дали е още жива. Тя винаги бе способна да успокои някак сърцето му. И щеше да е добре да види отново Инрау, въпреки обстоятелствата. Най-малкото трябваше да го предупреди. *Те знаят, скъпо момче. Провалих те.*

Толкова малко утеха предлагаше морето. Изпълнен с изнурена самота, Акамиан погледна отвъд пролива, в посоката на далечната Сумна. Копнееше отново да види онези двама души. Единия, когото бе обичал, само за да го загуби в Хилядата храма, а другия, когото смяташе, че би могъл да обича...

Ако беше обикновен човек, а не магьосник и шпионин.

* * *

След като видя как самотната фигура на Акамиан изчезва в кедровата гора под Атиерзус, Наутцера остана на парапета, наслаждавайки се на странния проблясък на слънчева светлина, докато изучаваше буреносните облаци, струпали се по северното небе. По това време на годината пътуването на Акамиан до Сумна със сигурност щеше да е съпроводено от сурово време. Наутцера знаеше, че той ще го преживее — посредством Гносиса, ако се наложеше, — но щеше ли да оцелее в много по-великата буря, която го очакваше? Щеше ли да преживее Майтанет?

„Задачата ни е така огромна, помисли той, а инструментите ни — толкова крехки.“

Разтърси рамене, за да се отскубне от съзерцанието си — лош навик, който само се беше влошил с възрастта — и побърза да влезе в огромните коридори, без да обръща внимание на преминаващите колеги и подчинени. След време се озова сред папирусовия мрак на библиотеката, а старите му кости го боляха от натоварването. Както и очакваше, откри Симас, приведен над древен ръкопис. Светлината от

разположените наоколо фенери блестеше по тънката линия разлято мастило, която Наутцера за миг сбърка с кръв. Защо толкова завиждаше на Симас? Дали защото очите на другия магьосник все още не го бяха предали, докато Наутцера, като толкова други, трябваше да разчита на учениците си да му четат?

— Светлината е по-добра в скрипториума — каза той, стряскайки стария магьосник.

Приятелското лице се извърна рязко, очите се взряха в сумрака.

— Така ли? Но не и компанията, сигурен съм.

Винаги някое суховато остроумие. В крайна сметка, Симас беше предвидим човек. Или може би и това беше част от шарадата, както смътното усещане за словоохотлива учтивост, което използваше, за да обезоръжава учениците си?

— Трябваше да му кажем, Симас.

Старецът се намръщи и се почеса разсеяно по брадата.

— Какво да му кажем? Че Майтанет вече е призовал правоверните, за да обяви целта на Свещената война? Че половината от мисията му е просто претекст? Акамиан скоро и сам ще го научи.

— Не.

Те се нуждаеха поне от този пропуск в информацията, за да направят перспективата от предателството на ученика му малко по-поносима.

Симас кимна и въздъхна тежко.

— Значи се тревожиш за другото. Ако сме научили поне един урок от Консулта, стари приятелю, той е, че *невежеството* е могъщ инструмент.

— Както и *знанието*. Нима ще му откажем всичко, от което се нуждае? Ами ако действа безразсъдно? Хората често стават невнимателни при липсата на истинска заплаха.

Симас поклати глава в отривисто отрицание.

— Но той отива в *Сумна*, Наутцера. Или си забравил? Ще бъде предпазлив. Кой магьосник не би бил в леговището на Хилядата храма, хмм? Особено в подобни времена.

Наутцера облиза устни и не каза нищо.

Симас се отдръпна от ръкописа си и се облегна назад, сякаш за да подреди концентрацията си. Огледа внимателно другия магьосник.

— Получил си нови доклади — каза той накрая. — Още някой е умрял.

Симас винаги бе притежавал нечовешката способност да предвижда причината за множеството му настроения.

— По-зле — каза Наутцера. — Липсва. Тази сутрин Партелсус докладва, че основният му информатор в двора на Тидон е изчезнал без следа. Някой лови агентите ни, Симас.

— Трябва да са те.

Те. Наутцера сви рамене.

— Или Алените кули. Или дори Хилядата храма. Спомни си, че шпионите на императора ги споходи същата съдба в Сумна... Независимо от всичко обаче трябваше да кажем на Акамиан.

— Винаги си бил пуритан, Наутцера. Не. Който и да ни е нападнал, или е твърде плах, или твърде хитър, за да го стори директно. Вместо да удрят по нашите висшестоящи магьосници, те поразяват информаторите ни, нашите очи и уши из Трите морета. Каквато и да е целта им, се надяват да ни оставят глухи и изглупели.

Въпреки че и сам виждаше злокобното значение на това, Наутцера не разбираше връзката.

— И?

— И Друсас Акамиан ми е бил ученик в продължение на много години. Познавам го. Той използва хората така, както е редно за един шпионин, но това никога не започна да му допада... както е редно за един шпионин. По природа той е нехарактерно... открит човек. Слаб.

Акамиан беше слаб или поне Наутцера винаги бе смятал така, но какво отношение можеше да има това за задълженията им към него?

— Твърде изморен съм от гатанките ти, Симас. Говори ясно.

В очите на другия магьосник проблесна раздражение.

— Гатанки? Мислех, че съм достатъчно ясен.

Най-накрая виждаме истинското ти аз, „стари приятелю“.

— Всичко се свежда до следното — продължи Симас. — Акамиан се *сприятелява* с хората, които използва, Наутцера. Ако знаеше, че контактите му могат да бъдат заловени, щеше да се поколебае. И нещо може би още по-важно — ако той знаеше, че самият Атиерзус е бил *инфилтриран*, можеше да цензурира информацията, която ни даде, за да защити агентите си. Спомни си, че ни *излъга*,

Наутцера, че *рисува самия Гносис*, за да защити онзи свой ученик-предател.

Наутцера дари другия мъж с необичайна усмивка и въпреки че я чувстваше гнусна на лицето си, му се струваше крайно заслужена.

— Съгласен съм. Подобно нещо би било недопустимо. Но вече от много дълго време успехът ни зависи от автономността, която даваме на агентите си, Симас. Винаги сме се доверявали на онези, които познават най-добре ситуацията, да вземат най-добрите решения. А сега, по твоё настояване, не даваме на един от братята си знанието, от което се нуждае. Знание, което може да спаси живота му.

Симас внезапно се изправи и го приближи в сенките. Въпреки дребния ръст и поведението му на мил старец, кожата на Наутцера потрепери, когато той го достигна.

— Само че никога не е толкова просто, нали, стари приятелю? Всичките ни решения са подплатени от смесица от знание и невежество. Повярвай ми, когато ти казвам, че с Акамиан сме улучили точната пропорция. Сгреших ли, когато ти казах, че един ден бягството на Инрау може да се окажи полезно?

— Не — призна Наутцера, спомняйки си разгорещените им спорове отпреди две години. Той се боеше, че Симас просто защитава обичния си... тогава... ученик. Но ако годините го бяха научили нещо за Полкиас Симас, то беше, че човекът е също толкова коварен, колкото и лишен от всякаква емоция.

— Тогава ми повярвай и за това — настоя Симас, поставяйки дружески изцапаната си с мастило ръка на рамото му. — Ела, стари приятелю. Очакват ни тежки задачи.

Наутцера кимна удовлетворен. Тежки задачи наистина. Който и да ловеше информаторите им, го правеше с вбесяваща лекота, а това можеше да означава само едно: въпреки преживяването на агонията на Сесуата нощ след нощ, някой схоластик на Завета бе станал предател.

ТРЕТА ГЛАВА СУМНА

Ако светът е игра, чиито правила са написани от Бог, а магьосниците са онези, които постоянно мамят, тогава кой е написал правилата на магията?

Заратиниус, „Защита
на мистичните изкуства“

РАННАТА ПРОЛЕТ НА 4110 ГОДИНА НА БИВНИКА, НА ПЪТ ЗА СУМНА

В морето Менеанор ги настигна буря.

Акамиан се събуди от поредния сън и обви ръце около раменете си. Древните воители от съня му сякаш се бяха слели с чернотата на каютата, люлеещия се под и хора на гърмящата вода. Остана да лежи сгушен в леглото, треперейки, докато се опитваше да отдели реалността от кошмарите. Мракът бе изпълнен с лица, вкочанени в удивление и ужас. Облечени в бронзови брони фигури се бореха в далечината. Дим беше зацапал хоризонта, а над него се издигаше, като разклонени железни клони, гигантски дракон. *Скафра...*

Гръмотевица.

На палубата, стиснали въжетата, за да се задържат под напора на пороя, нронските моряци виеха, молеха се на Момас, аспект на бурята и морето. И бог на заровете.

Нронският търговски кораб пушна котва извън пристанището на Сумна — древният център на инритската вяра. Приведен над излъскания парапет, Акамиан гледаше как лодката на лоцмана се движи към тях през вълните. Огромният град се мержелееше в далечината, но той различи структурата на Хагерна, обширният комплекс от храмове, хамбари и казарми, които сформираха административното сърце на Хилядата храма. В центъра му се

издигаха легендарните бастиони на Джунриюма — светилището на Бивника.

Усещаше притеглянето на предполагаемото им величие, ала от това разстояние му се струваха неми, глупави. Просто камък. За инритите това бе мястото, където небесата докосваха земята. Сумна, Хагерна и Джунриюма бяха повече от географски точки; те бяха обвързани със самия смисъл на историята. Бяха сечива на съдбата.

Ала за Акамиан бяха само черупки от камък. Хагерна призоваваше към себе си различни хора, хора, които той подозираше, че не могат да избягат от тежестта на времето, в което живееха. Хора като неговия някогашен ученик Инрау.

Винаги, когато момчето обсъждаше Хагерна с него, говореше така, сякаш самият бог е вложил думите в устата му. Акамиан усещаше немалка доза отчуждение в тези разговори, както често ставаше, когато се сблъскваше с прекомерния ентузиазъм на друг човек. В тона на Инрау се появяваше нещо мащабно, лудешка сигурност, която би могла да доведе до изстребването на цели градове и народи, сякаш праведната му радост можеше да се прикачи към всяко умопомрачено деяние. Ето я отново причината да се страхуват толкова от Майтанет: да притежаваш тази увереност бе достатъчно жестока болест, но да я разнасяш... Над това човек трябваше да мисли дълго.

Майтанет носеше чума, чийто най-ясен симптом бе сигурността. Как точно се съотнасяше Бог с липсата на колебание бе нещо, което Акамиан никога не можа да разбере. В крайна сметка нима Бог не беше мистерия, която всички носеха? Какво тогава представляваше колебанието, ако не именно потапяне в тази мистерия?

Може би тогава аз съм сред най-правоверните, помисли той и се усмихна вътрешно. Винаги се зариваше с фалшиви ласкателства. Твърде много самовглъбяване.

— Майтанет — промърмори той под нос, ала името също беше празно. Не можеше нито да обхване грандиозните слухове, разнасящи се около него, нито да даде достатъчно оправдание за престъпленията, които се готвеше да извърши.

Сякаш привлечен от някакво полуосмислено чувство на задължение към единствения си пътник, капитанът на търговския кораб се присъедини към медитативната тишина, застанал малко по-наблизо, отколкото предполагаша повелите на джнан — типична

грешка на низшите касти. Той бе здрав мъж, сякаш издялан от същото дърво като кораба си. Сол и слънце лепнеха по ръцете му, морето беше заплетено в несресаните му коса и брада.

— Този град не е добро място за човек като теб — каза капитанът накрая.

Човек като мен... Магьосник в свещен град. В думите на човека нямаше обвинение, нито в тона му. Нроните бяха свикнали със Завета, с неговите дарове и изисквания. Ала те все пак си оставаха инрити, правоверни. Празният им поглед беше тяхното разрешение на подобно противоречие. Винаги заобикаляха темата за своята ерес, може би с надеждата, че ако не я докоснат с думи, някак си може да съхранят вярата си неопорочена.

— Те така и не знаят какво сме ние — каза Акамиан. — Това е отвратителната истина за грешниците. Неразличими сме от праведните.

— Така съм чувал — отвърна мъжът, избягвайки да срещне погледа му. — Само малцината могат да се разпознават.

В тона му имаше нещо притеснително, сякаш подпитва за подробностите на някакъв забранен сексуален акт.

Защо говореше за това? Нима глупакът се опитваше да се сближи с него?

Изведнъж в съзнанието на Акамиан се появи образ: той самият като дете, катерещ се по големите камъни, онези, които баща му използваше, за да суши мрежите си. Спираше на всеки няколко бездиханни секунди, просто за да се огледа наоколо. Нещо се беше случило. Сякаш беше отворил някакви различни клепачи, под другите, които обикновено отваряше всяка сутрин. Всичко бе агонизиращо стегнато, сякаш плътта на света бе опъната и изсушена над процепи между костите: мрежата върху камъка, плетеницата от сенки над кухините, капките вода, хванати в разгъването на сухожилията на ръцете му... толкова ясни! И в тази стегнатост се таеше усещането за вътрешно разцъфтяване, за превръщането на „виждането“ в „съществуване“, сякаш очите му бяха вперени в самата същност на нещата. Можеше да се види върху повърхността на камъка — тъмно дете, издигащо се срещу диска на слънцето.

Самата тъкан на съществуването. Онтата. Току-що я бе — макар и никога да не би могъл да го опише, дори и сега — „преживял“. И за

разлика от повечето други моментално беше разбрал, че е един от малцината, беше го узнал с упоритата сигурност на децата. Спомняше си как извика: „Атиерзус!“, усещайки световъртежа на живот, който вече нямаше да бъде определян от кастата, от баща му или от миналото.

Онези времена, когато Заветът бе минал през рибарското му село, го бяха белязали много дълбоко като момче. Първо дрънченето на цимбали, после покритите с наметала фигури, защитени от чадъри и носени от роби, окъпани в еротичната аура на мистерията. Бяха толкова далечни! С безизразни лица, докоснати само от най-изтънчена козметика и с подходящото джнанско презрение за долните касти, рибарите и синовете им. Само мъже с митичен статут можеха да живеят зад тези лица — беше сигурен в това. Мъже, окъпани в славата на *Сагите*. Драконоубийци и покорители на крале. Пророци и абоминации.

Само след няколко месеца обучение в Атиерзус тези детинщини изчезнаха. Изтощен, самонадеян и самозаблуждаващ се... Атиерзус се различаваше само в мащабите.

„Нима съм толкова различен от този човек? — запита се Акамиан, гледайки капитана с периферното си зрение. Всъщност не“ — реши накрая, но въпреки това игнорира мъжа и се обърна отново към Сумна, все така неясен сред тъмните хълмове.

И все пак *беше* различен. Толкова много грижи и толкова пренебрежимо възнаграждение за тях. Различаваше се по това, че раздражението му можеше да събаря градски порти, да стрива на прах плътта и да разтрошава костите. Толкова мощ, а редом с нея същата суета, същите страхове и много по-тъмни прищевки. Бе очаквал митичността да го издигне, да озари всяко негово деяние, а вместо това го оставиха да се носи... Отречението не просвещаваше никого. Акамиан можеше да превърне този кораб в блестящ огнен ад, а после да извърви пътя до града недокоснат по повърхността на водата, ала никога нямаше да бъде... *сигурен*.

Последното почти прошепна на глас.

Не след дълго капитанът го остави, видимо облекчен да бъде извикан от екипажа си. Лоцманът бе достигнал люлеещия се кораб.

„Защо толкова странят от мен?“ Ужilen от тази мисъл, той сведе глава и се загледа във винените дълбини. „Кого презирам аз?“

Това бе едновременно въпрос и отговор. Как можеше човек да не се чувства изолиран и отдалечен, когато самата реалност отговаряше на езика им? Къде беше твърдата земя, на която да застанеш, когато само няколко думи можеха да отмят всичко? Сред Трите морета вече бе станало банален обичай учените да сравняват магьосниците с поети, но Акамиан смяташе това за абсурдно. Трудно можеше да си представи две по-трагично противоречиви призвания. Ако се изключеше страхът или политическите машинации, никой магьосник не бе сътворил нещо с думите си. Силата и ярките светлини имаха неотменима посока и тя бе погрешна: посоката на разрушението. Сякаш хората можеха само да имитират езика на Бог, само да принизят и осквернят песента му. Когато магьосниците пеят, казваше поговорката, умират хора.

Когато магьосниците пеят. И все пак дори сред своя вид той бе анатема. Другите школи никога не можаха да простят на Завета наследството му, познанието на Гносиса, историята на Древния север. Преди унищожението им, великите школи на Севера бяха защитавани от благодетели, кормчии, които да ги насочват през плитчините, каквито нито един човешки ум не можеше да си представи. Гносисът на нечовешките магове куя, пречистен през още хиляда години човешка хитрост.

Той беше бог спрямо тези глупаци в толкова много отношения. Трябваше винаги да помни това — не само защото беше ласкателно, но защото *те* самите никога не можеха да забравят. Те се бояха и затова неизменно мразеха — толкова силно, че бяха готови да рискуват всичко в Свещена война срещу школите. Магьосник, който забравеше тази омраза, забравяше как да остане жив.

Застанал пред неясния и необятен Сумна, Акамиан се заслуша във виковете на моряците наоколо и в стоновете на кораба, носещи се с ритъма на вълните. Помисли си за горящите бели кораби в Нелеост преди хиляди години. Все още можеше да усети на езика си плесенясалия дим, да види блясъка на прокобата, носещ се по вечерните води, да усети как другото му тяло трепери в студа.

И Акамиан се зачуди къде ли отива миналото и защо, ако вече го няма, кара сърцето му да се разкъсва от болка.

В задръстените улици отвъд кейовете магьосникът, който често започваше да размишлява в присъствието на много хора, отново беше

поразен от абсурда на присъствието си тук. Фактът, че Хилядата храма са позволили на школите да поддържат свои мисии в Сумна беше малко чудо. Защото инритите считаха, че градът не е просто сърцето на вярата и свещеничеството им, но и самото сърце на Бог. Буквално.

„Хрониката на Бивника“ беше най-древният и съответно най-гръмовен глас на миналото, толкова древен, че сам нямаше ясна история... „Невинен“, както бе написал великият ценейски коментатор Гаетериус. Украсен с писмо, Бивникът описваше великите миграции и нашествия, които бележеха възхода на човеците в Еарва. Неясно поради каква причина той винаги бе принадлежал на едно племе, кетиаите, и от най-ранните дни на Шигек, дори преди възхода на Киранеас, се намирал в Сумна — или поне така твърдяха оцелелите записки. В резултат на това, Сумна и Бивникът бяха станали неразделими в мислите на човеците; пътешествията до Сумна и до Бивника бяха едно и също, сякаш мястото се беше превърнало в артефакт, а артефактът — в място. Да вървиш в града означаваше да вървиш сред свето писание.

Нищо чудно, че се чувстваше не на мястото си.

Влачеше се в блъсканицата зад малък керван от мулета. Ръце и рамене, намръщени лица и викове. Движението в малката улица застина. Никога не бе виждал Сумна така претъпкана. Обърна се към един от мъжете, които го притискаха, конриец, ако се съдеше по външността му — мрачен и широкоплещест, с гъста брада, член на воинската каста.

— Кажи ми — попита Акамиан на шеик, — какво става тук?

В нетърпението си бе отхвърлил джнан. В крайна сметка двамата споделяха пот. Мъжът го изгледа с тъмни очи и любопитно изражение.

— Искаш да кажеш, че не знаеш? — отвърна той, надигайки глас над шумотевицата.

— Какво да знам? — попита магьосникът, усещайки тръпка по гръбнака си.

— Майтанет призова правоверните в Сумна — отвърна воинът с подозрение към незнанието на Акамиан. — Скоро ще разкрие целта на Свещената война.

Магьосникът беше вцепенен. Той огледа лицата, струпани около тях, и внезапно осъзна колко много имаха коравия изглед на войната. Почти всички бяха открито въоръжени. Първата половина от мисията

му, да разкрие посоката на Свещената война на Майтанет, скоро щеше да се изпълни сама.

Наутцера и другите трябва да са знаели. Но защо не ми казаха?

Защото имаха нужда той да дойде в Сумна. Знаеха, че ще се опълчи на вербуването на Инрау, така че бяха използвали всички средства да го убедят, че е нужно. Лъжа чрез прикриване на факти. Може би не твърде голям грях, но така той бе станал податлив на целите им.

Плетеница от манипулации. Дори Кворумът играеше игри със собствените си фигури. Стара обида, но никога не пропускаше да го ужили.

Мъжът бе продължил да говори, а очите му блеснаха с внезапен плам:

— Моли се да воюваме с школите, приятелю, а не с фанимите. Магията винаги е по-големият тумор.

Акамиан почти се съгласи.

* * *

Акамиан се пресегна, за да прокара пръст по гръбнака на Езменет, но се поколеба и вместо това хвана изпотения чаршаф. Стаята беше тъмна, наситена с горещината от съвкуплението им. През сенките магьосникът виждаше пръснатите по пода парчета храна и отпадъци. Заслепяваща бяла цепнатина в кепенците представляваше единственият източник на светлина. Тътенът на улицата отвъд вибрираше в тънките стени.

— Нищо друго? — каза той и се почувства леко шокиран от несигурния си глас.

— Какво искаш да кажеш с това „нищо друго“? — Нейният глас беше белязан от стара и търпелива рана.

Не го беше разбрала, но преди да успее да обясни, го застигна внезапно гадене и задушаваша жегга. Надигна се от леглото и на крака, като почти незабавно усети, че ще падне на колене. Разтрепери се и пиянски се подпря на рамката на леглото. По ръката и космите на главата и гърба му пробягаха студени тръпки.

— Ака? — попита тя.

— Добре съм — отвърна той. — Жегата.

Той се изправи отново, а после се търкулна обратно върху матрака. Тялото ѝ бе като горяща змиорка до неговото собствено. Такава горещина толкова рано напролет! Сякаш самият свят гореше в треска пред перспективата на Свещената война на Майтанет.

— И преди си страдал от треската — каза тя със загрижен глас. Треската не беше заразна — всеки го знаеше.

— Да — каза той задавено, хванал се за челото. *В безопасност си.* — Хвана ме преди шест години, на мисия в Сингулат... Едва не умрях.

— Преди шест години — повтори тя. — Дъщеря ми умря тогава. Горчилка.

Той откри, че му се гади от лекотата, с която неговата болка бе станала нейна. Пред очите му се появи образа на дъщеря ѝ, такава, каквато би могла да изглежда: здрава, но с тънки кости, тъмна вълниста коса, отрязана късо според изискванията на низшата ѝ каста, идеално извита буза, за да влезе в присвита длан. Ала всъщност си представяше Езми. Нея като дете.

Мълчаха дълго. Мислите му се успокоиха. Жегата стана балсамираща, изгубена в парливостта на усилията им. Тя не беше разбрала онова, което каза по-рано, осъзна той, спомняйки си странната болка в гласа ѝ. Акамиан просто искаше да разбере дали в слуховете има нещо повече.

По някакъв начин винаги бе знаел, че ще се върне тук, не просто в Сумна, но в това място, между ръцете и краката на тази изморена жена. Езменет. Необичайно, старомодно име за жена от нейния тип, но в същото време и странно подходящо за проститутка.

Езменет. Как можеше едно име да го докосва така?

Тя се беше смалила за четирите години, откак за последно бе идвал в Сумна. По-изпита, с помрачен от натрупалите се малки рани темперамент. Той я бе потърсил без колебание след като успя да излезе от претъпканото пристанище, леко стреснат от собственото си нетърпение. Когато я видя да стои на прозореца си, се почувства странно, изпита смесица от загуба и суета, сякаш бе разпознал детски съперник зад разбитото лице на прокажен или просяк.

— Виждам, че все още носиш пръчки — каза тя с очи, в които не се долавяше никаква изненада.

Детската простота също бе изчезнала от хумора ѝ.

Малко по малко тя го отвлече от собствените му тревоги в своя изящен свят на шеги и забавления. Минутите неумолимо ги бяха довели до тази стая и Акамиан прави любов с нея с настървение, което го шокира, сякаш бе открил невъзможно облекчение в животинския акт — облекчение от хаоса на мисията му.

Магьосникът идваше в Сумна поради две причини: да разбере дали този нов шриях планира да води своята Свещена война срещу школите, и да научи дали Консултът има пръст в тези невероятни събития. Първата цел бе постижима, нещо, което можеше да използва, за да оправдае предаването на Инрау. Втората... призрачна, притежаваше трескавата анемия на недостойни за прошка извинения. Как можеше да използва войната на Завета срещу Консулта, за да оправдае предателство, когато самата война бе започнала да изглежда ирационална?

Защото какво друго беше война без враг?

— Утре трябва да намеря Инрау — каза той повече на мрака, отколкото на Езменет.

— Още ли възнамеряваш да го... обърнеш?

— Не зная. Вече почти нищо не зная.

— Как можеш да казваш това, Ака? Понякога се чудя дали има нещо, което да не знаеш.

Тя беше опитна курва, грижеше се първо за слабините, а после и за сърцето му. *Не зная дали мога да понеса това отново.*

— Прекарах целия си живот сред хора, които ме мислят за луд, Езми.

Тя се засмя на тези думи. Макар и родена в низша каста и необразована — поне не формално — Езменет притежаваше остър усет за ирония. Това бе едно от многото неща, които я различаваха от другите жени, от другите проститутки.

— Аз прекарах целия си живот сред хора, които ме мислят за блудница, Ака.

Той се усмихна в мрака.

— Не е същото. Ти *си* блудница.

— Значи ти не си луд?

Тя се изкикоти и Акамиан усети как настроението му се разваля. Това момичешко поведение бе представление — или поне той винаги

бе смятал така, — нещо, предназначено за мъжете ѝ. Напомняше му, че е клиент, че те изобщо не са любовници.

— Именно там е проблемът, Езми. Дали съм луд, или не, зависи от това дали врагът ми съществува. — Той се поколеба, сякаш тези думи го бяха отвели до бездънна пропаст. — Езменет... *ти* ми вярваш, нали?

— Да вярвам на изпечен лъжец като теб? Моля те, не ме обиждай. — Прилив на раздразнение, за който веднага съжали. — Не. Сериозно... — Тя замълча, преди да отговори. — Дали вярвам, че Консултът съществува?

Не вярва. Хора, които повтарят въпроси, знаеше Акамиан, се боят да им отговорят.

Красивите ѝ кафяви очи го изгледаха в здрача.

— Нека кажем, че вярвам, че *въпросът* за Консулта съществува.

В погледа ѝ се четеше някаква молба. Отново го полазиха тръпки.

— Не е ли достатъчно това?

Дори и за него Консултът се бе оттеглил от ужаса на факт до безпочвеното напрежение на въпроси. Дали и той, в съжалението си от липсата на отговор, не бе забравил важността на въпроса?

— Трябва да намеря Инрау утре — повтори.

Пръстите ѝ се заровиха в брадата му, край брадичката. Той вдигна глава като котка.

— Ние сме тъжна двойка — каза тя, сякаш това бе някакво тривиално наблюдение.

— Какво имаш предвид?

— Магьосник и блудница... Има нещо тъжно в това.

Акамиан сграбчи ръката ѝ и целуна връхчетата на пръстите ѝ.

— Във всички двойки има по нещо тъжно — каза той.

* * *

В съня си Инрау бродеше сред каньони от изгорени тухли, през лица и фигури, озарени от разпокъсаната светлина на факли. И чу глас отникъде, който крещеше в костите му, в кожата му, изговаряше думи като сенките на юмруци, удрящи точно извън обсега на зрението му.

Думи, които разбиваха цялата воля, която му оставаше. Думи, които вървяха с краката му.

Той видя увисналата фасада на таверна, после ниската, осветена в мътна златиста светлина стая, изпълнена с дим, маси и подпорни греди. Входът го погълна. Надигащата се земя се спусна напред, насочвайки го към злокобната чернота в далечния край на стаята. Тя също го погълна — нов вход. Всичко се спускаше в брадатия мъж, чиято глава бе отпусната върху напуканата мазилка, с лице, извито под мързелив ъгъл, но обтегнато от някакъв забранен екстаз — от движещата се уста извираше светлина. Слънчев блясък в очите му.

Акамиан...

После невъзможното мърморене се превърна в глъчката на посетители. Сумрачната вътрешност на таверната стана здрава и обикновена. Кошмарните ъгли се изправиха. Играта на светлина и сянка стана ясна.

— Какво правиш тук? — заекна Инрау, опитвайки се да прочисти мислите си. — Осъзнаваш ли какво се случва?

Той огледа стаята и през колоните и дима видя маса в далечния ъгъл, на която седяха шриалски рицари. Засега не го бяха забелязали.

Акамиан го изгледа кисело.

— И аз се радвам да те видя, момче.

Инрау се намръщи.

— Не ме наричай „момче“.

Магьосникът се ухили.

— Но как иначе — намигна му той — се очаква един обичен чичо да нарича племенника си? А, момче?

Инрау вдиша и издиша бавно, а после се облегна на стола си.

— Радвам се да те видя... Чичо Ака.

За това не лъжеше. Въпреки болезнените обстоятелства, той *наистина* се радваше да го види. Известно време бе съжалявал, че напусна стария си учител. Сумна и Хилядата храма не бяха местата, убежищата, които той очакваше да са — поне не и докато Майтанет не бе избран за Престола.

— *Наистина* ми липсваше — продължи той. — Но Сумна...

— Не е толкова добро място за хора като мен... Зная.

— Тогава защо си дошъл? Със сигурност си чул слуховете.

— Аз не просто „дойдох“, Инрау... — Акамиан се спря, а лицето му внезапно се набразди от тревожни бръчки. — Бях изпратен.

Кожата му настръхна.

— О, не, Акамиан. Моля те, кажи ми...

— Трябва да разберем за този Майтанет — каза с напрегнат глас магьосникът. — За Свещената му война. Със сигурност го разбираш.

Акамиан обърна купата си с вино. За момент изглеждаше разбит. Ала внезапната жалост, която Инрау изпита към този човек, човекът, който в толкова много значения на думата бе станал негов баща, отстъпваше място на замаяно усещане за безпричинност.

— Но ти обеща, Ака. Ти обеща.

В очите на схоластика проблеснаха сълзи. Мъдри сълзи, но все така пълни със съжаление.

— Светът има този навик — каза Акамиан. — Чупи гръбнака на обещанията ми.

Въпреки че се беше надявал да изглежда пред Инрау като учител, който най-накрая признава някогашния си ученик за свой равен, в ума му не спираше да ехти неизреченият въпрос: *Какво правя?*

Докато гледеше младия мъж, усети болезнена привързаност. Лицето на Инрау изглеждаше странно орлово, особено сега, когато бе избръснато по нансурската мода. Но гласът му беше познат — начинът, по който се оплиташе все повече и повече в противоречиви идеи. А също и очите му: живи, широки и стъкленокафяви, винаги леко скосени от постоянно съмнение в себе си. Инрау бе прокълнат повече от другите, осъзна Акамиан, да получи дара на малцината. Темпераментът му го правеше идеален за свещеник на Хилядата храма. Самоотвержената прямота, склонността към силно увличане — това бяха неща, които Заветът щеше да му отнеме.

— Но Майтанет е нещо отвъд разбиранията ти — казваше му сега той. Цялото тяло на младия мъж сякаш трепереше от течението в таверната. — Някои почти го боготворят, въпреки че това го ядосва. Той иска да му се подчиняват, не да го почитат. Затова и избра името си...

— Името му?

Не му беше хрумвало, че името може да означава нещо. Това само по себе си го притесни. Шриалската традиция изискваше

шриахът да избере ново име. Как можеше толкова просто нещо да му убегне?

— Да — отвърна Инрау. — От *май'танана*.

Магьосникът не познаваше думата. Но преди да успее да попита, младежът продължи обяснението си с предизвикателен тон, сякаш бившият ученик можеше чак сега, когато бе избягал от досега на Завета, да изпусне трупаното негодувание:

— Значението няма как да ти е познато. *Май'танана* е на тотиеанорейски, езика на Бивника. Означава „обучение“.

Какъв тогава е урокът?

— И нищо тук ли не те притеснява? — попита Акамиан.

— Какво да ме притеснява?

— Фактът, че този Майтанет толкова безпрепятствено си е спечелил престола. Че е бил способен за броени *седмици* да прочисти шриалския апарат от всички имперски шпиони.

— Да ме *притеснява*? — извика невярващо Инрау. — Сърцето ми *ликува* заради всичко това. Нямах представа колко дълбоко се отчаях, когато за пръв път пристигнах в Сумна. Когато за пръв път осъзнах колко мизерни и корумпирани са станали Хилядата храма — и че *самият шриах* е просто още едно от кучетата на императора. И после Майтанет дойде. Като буря! Една от онези редки летни бури, които помитат и прочистват земята. Да се притеснявам от лекотата, с която той изчисти Сумна? Ака, аз *тържествувах*!

— Ами тази Свещена война? Сърцето ти ликува ли и при мисълта за нея? Мисълта за нова Схолостична война?

Инрау се поколеба, сякаш шокиран, че досегашният му устрем може да бъде спрян толкова лесно.

— Никой не знае целта на Свещената война — отвърна той глухо. Колкото и да презираше Завета, Акамиан знаеше, че мисълта за унищожението на школата го ужасява. *Част от него все още е с нас*.

— А ако Майтанет все пак обяви школите за свой враг, какво ще мислиш за него тогава?

— Няма да го направи, Ака. Сигурен съм.

— Но аз не попитах това, нали? — Акамиан изстена вътрешно от бездушието в гласа си. — Ако Майтанет обяви война на школите, *тогава какво?*

Инрау скри лице в длани — деликатни длани като за мъж, смяташе магьосникът.

— Не зная, Ака. Задавал съм си същия въпрос хиляди пъти и все още не зная.

— Но защо? Сега ти си шриалски свещеник, Инрау, апостол на Бога, описан от Късния пророк и Бивника. А не настоява ли Бивникът всички магьосници да бъдат изгорени?

— Да, но...

— Но Заветът е различен? Изключение?

— Да. Различен е.

— Защо? Защото един стар глупак, когото някога си обичал, принадлежи към него, ли?

— Говори по-тихо — изсъска Инрау, поглеждайки предпазливо към масата на шриалските рицари. — Знаеш много добре защо, Ака. Защото те обичам като баща и приятел, да, но и защото също така... уважавам мисията на Завета.

— Тогава какво ще мислиш, ако Майтанет обяви война на школите?

— Ще тъжа.

— Да тъжиш? Не мисля, Инрау. Ще смяташ, че той *греш*. Колкото и гениален и свят да е този човек, ти ще си мислиш: „Той не е виждал това, което съм виждал аз!“

Инрау кимна апатично.

— Хилядата храма — продължи Акамиан с по-нежен глас — винаги са били най-могъщата от великите фракции, но силата им често е била притъпявана, ако не и прекършвана от корупцията. Майтанет е първият шриах от векове насам, който може да осъществи пълното им величие. И сега във всички тайни съвети във всяка фракция, хора, напълно лишени от съвест, се питат какво ще стори той с тази власт? На кого ще предаде урок със своята Свещена война? На фанимите и техните жреци кишаурими? Или ще образова онези, прокълнати от Бивника — школите? Сумна никога не е била пълна с толкова много шпиони, колкото сега. Те кръжат над Свещените предели като лешояди над труп. Домът Икурей и Алените кули ще се опитат да намерят начин да впрегнат целта на Майтанет в своите собствени планове. Кианците и кишауримите ще следят предпазливо какъв ще бъде следващият му ход, боейки се, че урокът му е насочен към тях. Да

притъпяват или използват, Инрау — всички те са тук поради тези две причини. Само Заветът стои встрани от този порочен кръг.

Това беше стара тактика, която отчаянието само правеше по-успешна. Когато вербуваш шпионин, трябва да му отвориш безопасно място с думите си, да направиш нещата да изглеждат така, сякаш от него не се очаква предателство, а още по-дълбока преданост. Рамки — трябва да им дадеш по-широки рамки, с които да омаловажат предателството на действията си. Преди всичко останало, шпионин, който вербува шпиони, трябва да е майстор разказвач.

— Зная това — каза Инрау, загледан в дланта на дясната си ръка. — Наистина го знам.

— И ако някъде може да се открие скрита фракция, това е *тук* — продължи Акамиан. — Всички причини, които ми даде за своята преданост към Майтанет, са причини Заветът да е насочил поглед към Хилядата храма. Ако Консултът се крие някъде, Инрау, той се крие *тук*.

В определен смисъл Акамиан просто беше изброил неоспорими твърдения, но историята, която изграждаше за Инрау, бе очевидна, дори младият мъж да не я разпознаваше. От всички шриалски свещеници в Хагерна, той единствен би могъл да види по-голямата рамка, онази, която не почиваше върху измамни и дребнави интереси. Хилядата храма бе добро, ала безпомощно място. То трябваше да бъде пазено от собствената си невинност.

— Но Консултът — каза Инрау, впивайки поглед, изпълнен с болка, в Акамиан. — Ами ако *наистина* са отмрели? Ако изпълня желанието ти, Ака, и всичко се окаже напразно, ще бъда прокълнат.

Сякаш изплашен от моментално възмездие, той хвърли нервен поглед през рамо.

— Но въпросът, Инрау, е какво ще стане, ако те... — Акамиан спря, усмирен от ужасеното изражение на младия свещеник. — Какво има?

— Видяха ме. — Мъчително преглъщане. — Шриалските рицари зад мен... твое ляво.

Акамиан бе забелязал рицарите да влизат скоро след пристигането му, но като се изключеше проверката му дали не са сред малцината, не им обърна особено внимание. И защо да го прави? В

мисии като неговата да биеш на очи обикновено бе преимущество. Потайните хора привличаха вниманието, не самохваляците.

Той рискува с един поглед до малкото островче светлина, където седяха тримата рицари. Единият — набит мъж с вълниста коса — все още носеше ризницата си, но другите двама бяха облечени в поръбените със злато бели одежди на Хилядата храма — същите като на Инрау, макар че техните представляваха странна смесица от военна униформа и свещеническа роба, уникална за шриалските рицари. Бронираният мъж рисуваше кръгове във въздуха с пилешка кост, докато описваше развъгнувано нещо — жена или битка вероятно — на другаря си отсреща. Войникът между тях, чието лице бе отпуснато в типичната арогантност за висшите касти, срещна очите на Акамиан и кимна.

Без да продума на спътниците си, той стана и тръгна към тяхната маса.

— Един от тях идва — каза магьосникът и си наля нова купа с вино. — Страхувай се, бъди спокоен, както желаш, но ме остави да говоря. Ясно?

Бездиханно кимване.

Шриалският рицар си проправи безцеремонно път през масите и посетителите, спирайки се само за да отмести твърдо един препъвещ се мъж от пътя си. Беше строен и висок като патриций, гладко избръснат и с къса катраненочерна коса. Бялото по богато украсената му туника сякаш отблъскваше всяка сянка, но по някаква причина с лицето му не беше така. Когато пристигна, донесе със себе си миризмата на жасмин и смирна.

— Стори ми се, че те познах — каза шриалският рицар. — Инрау, нали?

— Д-да, лорд Сарсел.

Лорд Сарсел? Името не говореше нищо на Акамиан, но шокът на Инрау със сигурност означаваше, че е някой могъщ — твърде могъщ, за да си губи времето с обикновени храмови служители. *Рицар-командир...* Магьосникът погледна иззад гърба му и видя, че другите двама рицари също ги гледат. Бронираният се бе привел настрани и промърмори нещо, което накара другия да се засмее. *Това е някаква закачка. Нещо, с което да забавлява приятелите си.*

— А този кой е? — попита Сарсел, обръщайки се към Акамиан.
— Притеснява ли те?

Магьосникът отпи от купата си с вино и погледна гневно настрани от рицаря-командир — пиян старец, който не обича да го прекъсват.

— Момчето е син на сестра ми — измърмори той — и е затънал до врата в лайна. — После, сякаш се беше сетил в последния момент, добави: — Сър.

— Нима наистина е така? И как, ако мога да запитам?

Бърникайки из джобовете си, сякаш търси изгубена монета, Акамиан поклати глава в престорено отвращение, все така отказвайки да погледне разпитвача.

— Ами държи се като глупак, как иначе? Може да носи златното и бялото, но си остава ограничен тъпак.

— А кой си ти, че да порицаваш шриалски свещеник, а?

— Аз? Да порицавам Инрау? — възкликна Акамиан, имитирайки саркастичната уплаха на пияница. — Ако ме питате, момчето си е бонбон. Аз само нося посланието на сестра си.

— Ах, разбирам. А тя коя е?

Акамиан сви рамене и се ухили, но веднага съжали за озъбването.

— Сестра ми ли? Похотлива крава.

Сарсел примигна.

— Хмм. И това какъв те прави?

— Брат на крава! — извика Акамиан и чак сега погледна мъжа в лицето. — Нищо чудно, че момчето е затънало в лайна, а?

Сарсел се усмихна, но големите му кафяви очи останаха странно мъртви. Обърна се към Инрау.

— Шриахът изисква нашето трудолюбие, млади апостоле, сега — повече отвсякога. Скоро ще обяви целта на Свещената война. Сигурен ли си, че пиянството с глупаци — дори когато сте обвързани с кръвта — е мъдро в навечерието на нещо толкова велико?

— Ами *ти*? — измърмори Акамиан, пресягайки се за още вино. — Слушай чичо си, момче. Надути и важни псета като...

Опакото на ръката на Сарсел отметна главата му настрани. Столът се килна на два крака, а после падна заедно с него на каменния под.

Таверната избухна във викове.

Сарсел изрита стола настрани и с рутината на преследвач, изучаващ следа, приклепна над него. Акамиан закри лицето си с треперещи ръце. Измамникът в него някак успя да изписка:

— Убийство!

Желязна хватка се стегна около врата му и го издърпа напред, за да надигне ухото му до устните на Сарсел.

— Как само копнея да го направя, прасе такава — прошепна мъжът.

После изчезна.

Подът му убиваше. Мерна отдалечаващ се гръб. Опита се да се надигне. Шибани крака! Къде бяха? Главата му се килна назад. Бялата сълза на фенер, проблясваща под медната си кука, за да озари гредите и тавана, паяжините и мумифицираните мухи. После Инрау стоеше зад него и сумтеше, докато го издърпваше на крака. Насочи го към стола му, шепнейки нещо неразбираемо.

Когато най-сетне се облегна на стола, махна с ръка, за да пропъди по майчински грижовните ръце на момчето.

— Добре съм — изграчи. — Само ми трябва момент. Да си поема въздух.

Акамиан вдиша през носа си, притисна ръка към бузата си и прокара извити пръсти през брадата си. Инрау също седна и го загледа неспокойно, докато посягаше към чашата си.

— Стана м-малко по-драматично, отколкото възнамерявах — каза магьосникът с неубедителна имитация на добро настроение.

После треперещите му ръце разляха малко вино и Инрау се пресегна, за да вземе внимателно гарафата.

— Ака...

Шибани ръце! Вечно треперят.

Акамиан го гледаше, докато Инрау наливаше нова купа. Спокойно. Как можеше да е толкова спокоен?

— Наистина твърде драматично, н-но ефикасно... Все пак ефикасно. Само това има значение.

Той избърса сълзите от очите си с палец и показалец. Те пък откъде се взеха? *От удара. Да, точно така, от удара.*

— Напилах чувствителните му места, момче. — Сумтене, което трябваше да е смях. — Видя ли как го направих?

— Видях.

— Добре — обяви той, изпи виното си и изстена. — Гледай и се учи. Гледай и се учи.

Инрау безмълвно му наля още. Бузата и челюстта на Акамиан, които досега пламтяха и бяха безчувствени, започнаха да го болят.

Обзе го необяснима ярост.

— Стихиите, които можех да отрицая! — изплю той, достатъчно тихо, за да е сигурен, че няма да го чуят.

Ами ако се върне! Акамиан бързо погледна към Сарсел и другите двама шриалски рицари. Те се смееха на някаква шега или нещо друго. Нещо.

— *Думите, които знам!* — изръмжа той. — *Можех да сваря сърцето в гърдите му!*

Още една пресушена купа, като пламтящо масло в замръзалия му стомах.

— Правил съм го преди.

Но аз ли съм бил?

— Ака — каза Инрау. — Страх ме е.

* * *

Акамиан никога не беше виждал толкова много хора, събрани на едно място. Дори в сънищата на Сесуата.

Огромният централен площад на Хагерна представляваше див човешки хаос. В далечината, окъпани в слънчева светлина, извитите стени на Джунриюма се извисяваха над тълпите. От всички заобикалящи сгради само те бяха недокоснати от множеството. Останалите, изградени в късните и по-изящни дни на Ценейската империя, бяха покрити от гърчещи се тълпи войници, съпруги, роби и търговци. Висящи ръце и неразличими лица избликваха от балконите и дългите колони на административните центрове. Десетки младежи бяха накацали като гълъби по извитите рокове и гърбове на трите Аголиянски бика, които обикновено се издигаха над сърцето на площада. Дори широките улици, предвидени за процесии, които се спускаха надолу към Сумна, бяха претъпкани от хора — закъснели

граждани, които все още се надяваха да се приближат повече до Майтанет и неговото разкритие.

На Акамиан не му трябваше много време, за да започне да съжاليا, че е притиснат толкова близо до Джунриюма. Очите му смъдяха от пот. От всички страни в него се блъскаха крайници и тела. Най-накрая Майтанет щеше да обяви целта на Свещената война, и правоверните бяха придошли като същински потоп.

Хората периодично се притискаха около магьосника от натиска на човешките течения. Да стои неподвижен беше невъзможно. Натискът зад него се засилваше и той се озоваваше притиснат в гърбовете на онези пред него. Почти успяваше да повярва, че единственото, което се движи, е земята под краката им, дърпана от някаква скрита армия жреци, която няма търпение да ги види как се задушават.

В един момент започна да проклина всичко: жестокото слънце, Хилядата храма, лакътя между раменете му, Майтанет. Но най-дивите си мисли запазваше за Наутцера и собственото си прокълнато любопитство. Струваше му се, че именно комбинацията от двете го е поставила в това положение.

После осъзна: *Ако Майтанет обяви война на школите...*

Сред толкова много хора, какъв бе шансът някой да го разпознае като магьосник и шпионин? Вече бе срещнал неколцина мъже с предизвикващата гадене аура на дрънкулка. За членовете на управляващите касти бе обичай да носят своето хорае открито около вратовете си. Тълпите бяха опръскани с малки точки, които нашепваха смърт.

Аз... първата жертва на новите Схоластични войни.

Иронията на тази мисъл беше достатъчна, за да го накара да се намръщи. Пред очите на душата му пробягваха образи: фанатици, които го сочат и пищят: „*Богохулник! Богохулник!*“; и разбитото му тяло, подмятано над главите на яростните тълпи.

Как може да съм такъв глупак?

Страхът, жегата и вонята го обливаха и му се гадеше. Бузата и челюстта му отново започнаха да пулсират. Беше видял други — с чела, замрежени от пулсиращи вени, с объркани и почти безсъзнателни очи, — които тълпата вдигна и запредава от човек на човек под слънцето, на вълна от ръце. Тази гледка изпълни Акамиан

едновременно с удивление и ужас, макар да не можеше да разбере защо.

Погледна към огромната Джунриюма, светилището на Бивника, издигащо се в каменна тишина над масите. По висините му се бяха струпали свещеници и храмови служители, наведени над парапета. Акамиан видя как един от тях изсипа кошница с нещо, което приличаше на бели и жълти цветчета. Те се понесоха по гранитния склон, преди да изчезнат сред редиците шриалски рицари, барикадирали подстъпите отдолу. Не по-малко крепост, отколкото храм, Джунриюма изглеждаше монолитна — сграда, предвидена да отблъсква армии... както се беше случвало много пъти в миналото. Единственото ѝ отстъпление пред вратата беше огромното, покрито с купол пространство пред централната порта. Оградено от два киранейски стълба, мащабите му бяха такива, че всеки човек, застанал под купола, се чувстваше нищожен. Акамиан се надяваше Майтанет да се окаже изключението.

През последните дни, особено след травмиращата среща с рицаря-командир, новият шриах бе изровил дълбока дупка в мислите му — дупка, която Акамиан имаше нужда да изпълни със силата на излъчването му.

Струва ли си преклонението, Инрау? Струва ли Майтанет живота ти? Призоваващите рогове, чийто бездънен тон толкова приличаше на древните бойни рогове на сранките, проехтяха зад гърба му. Бяха стотици, вибрираха сред празното небе над града. Навсякъде около Акамиан хората възторжено завикаха. Ревът им постепенно изпълни, а после заглуши океанския стон на роговете. Те отшумяха и ревят се усили толкова, че сякаш дори стените на Джунриюма щяха да се разцепят и срутят.

Парад от деца с бръснати глави, облечени в алени роби, се изсипа от портата на светилището — скачаха с боси крака надолу по монументалните стълби и тераси, докато размахваха палмови листа. Ревът утихна достатъчно, за да се различат отделни викове над океана от гласове. Пасажи от химни се подемаха само за да спрат посред нищото. Масите се бяха превърнали в нетърпелива основа, която притихваше бавно в очакване на стъпките, които щяха да се спуснат отгоре. *Всички ние сме тук за теб, Майтанет. Какво ли беше усещането...* Въпреки казаното от Инрау, Акамиан знаеше, че младият

мъж по свой начин наистина е обожествил този нов шриах — осъзнаване, което бе ранило честолюбието му. Магьосникът винаги се бе радвал на обожанието на учениците си, а най-много от всички — на това на Инрау. Сега старият учител беше заменен. Как можеше да се бори с мъж, който беше в състояние да контролира подобни събития?

И все пак някак си бе успял. По някакъв начин бе осигурил на Завета очи и уши в сърцето на Хилядата храма. Дали хитростта му бе убедила Инрау, или унижението му в ръцете на Сарсел? Или обикновената жалост?

Дали отново не бе победил чрез провал?

Лицето на Гешруни проблесна в мислите му.

Фактът, че успя, без да използва Напевите, донякъде успокояваше срама му... но само донякъде. Той щеше да ги използва, ако Инрау бе отказал. Акамиан не хранеше илюзии, че ако се бе провалил в мисията си, Кворумът щеше да убие момчето. За мъже като Наутцера, Инрау беше предател, а всички предатели умираха — без изключение. Гносисът, дори оскъдните базови знания, усвоени от ученика му, бе по-ценен от всеки един живот.

Но ако беше използвал Напевите на принудата, рано или късно Лутимае — Колегията от монаси и свещеници, която контролиреше мащабната мрежа от шпиони на Хилядата храма — щеше да открие белега на магията върху Инрау. Не всички сред малцината ставаха магьосници. Мнозина използваха „дарбата“, за да водят война срещу школите. Колегията на Лутимае щеше да убие Инрау заради белега, в това Акамиан не се съмняваше. И преди бе губил агенти заради тях.

Единственото, което Принудата би постигнала, беше да му спечели време... както и да разбие сърцето му.

Може би Инрау се беше съгласил точно заради това. Може би бе видял измеренията на капана, който съдбата и Акамиан бяха поставили за него. Може би се беше изплашил не от онова, което ще се случи с него, ако откаже, а от онова, което ще се случи със стария му учител. Акамиан щеше да използва Напевите, щеше да трансформира Инрау в покорна кукла и щеше да полудее.

Свещеници, облечени в бели роби, поръбени със злато, и понесли златни копия на Бивника, се спуснаха между кранейските стълбове в редици по четирима. Бивниците блестяха на слънцето. Дрезгави викове се разнесоха над тътена на тълпата, първо няколко,

после все повече. Тълпата се стегна навсякъде около Акамиан като влажни длани. Гърбът му се изви с напора на масите. Краката му се запрепъваха под него. Той отметна глава и изстена. Въздухът имаше вкус. Ъглите на небето започнаха да блуждаят. Примигвайки, за да махне потта от очите си, той отвори уста с надеждата за по-хладен въздух, сякаш някъде точно над него имаше повърхност, където дъхът на хилядите свършваше и започваше небето. Гласовете бяха гръмотевични. Той погледна надолу и Джунриюма изпълни очите му. През полето от вдигнати ръце най-накрая съзря появянето на Майтанет.

Новият шриах беше едър, висок като норсирай, облечен в безукорно бяла роба и с гъста черна брада. В сравнение с него, свещениците, стоящи наоколо, изглеждаха женствени. Акамиан изпита внезапен копнеж да види очите му, ала от това разстояние те бяха скрити в сянката на веждите.

По думите на Инрау Майтанет беше дошъл от далечния юг, от Цингулат или Нилнамеш, където хватката на Хилядата храма беше несигурна. Беше се появил пешком, самотен инрит, прекосил езическите земи на Киан. Той не толкова беше пристигнал в Сумна, колкото я беше превзел. Пред опитните администратори на Хилядата храма мистериозният му произход се беше оказал негово преимущество. Дори най-обикновените чиновници в Храмовете воняха на корупция толкова силно, че чистотата на убежденията или величието на духа никога не биха могли да прочистят тази миризма сами.

Хилядата храма бяха призовали Майтанет и Майтанет беше дошъл.

Възможно ли е Консултът да е усетил тази празнина? И да те е създал, за да я запълниш?

Самата мисъл за думата, за Консулта, накара Акамиан да застине. Безбройни кошмари бяха изпълнили името с толкова много омраза, с толкова много ужас, че то се бе превърнало във фокус за съществуването му не по-малко от собственото му име.

Мислите му бяха пометени от вибрацията на тълпата. За няколко мига самият въздух трепереше от виковете. Почувства, че му причернява, а гърдите и лицето му изстинаха. Шумът на тълпата изтъня и утихна. Чу нещо неразлично, но бе сигурен, че това е гласът

на *Майтанет*. Още гръмотевици. Хората се мъчеха да докоснат далечния образ с пръстите си. Той се опита да се бори с влажната хватка на заобикалящата го човешка маса, усети как гърлото му пулсира, усети паренето на повръщано.

Треската...

После ръцете го поеха и непознати го вдигнаха на повърхността на тълпата. Длани и пръсти, които го докосваха — толкова много и толкова леки, в един момент бяха там, а после ги нямаше. Усецаше как слънцето изгаря черната му брада и солта по бузите му. Мерна нечия надиплена и напоена от пот роба, коса, кожа... земя от лица, които наблюдаваха преминаването на сянката му. По вътрешното небе от полузатворени очи слънцето бе опръскано от сълзи и той чу глас, ясен и топъл като есенен следобед:

— Само по себе си фанимството е обида към Бог. Но фактът, че правоверните, инритите, толерират това светотатство, е достатъчен, за да разпали гнева му в ярък пламък срещу нас!

Докато тялото му беше проснато върху дланите под слънчевите лъчи, Акамиан изпита трескаво удивление от звука на този глас. Какъв глас само! Той докосваше чувства и мисли, вместо уши, с интонация, майсторски насочена към подбуждане и разпалване на гнева.

— Тези хора, тези *кианци*, са скверна раса, последователи на лъжовен пророк. *Лъжовен пророк*, деца мои! Бивникът ни казва, че няма по-велика абоминация от лъжовния пророк. Никой не е толкова гнусен, така зъл, както онзи, който се подиграва с гласа на Бог. Ала ето, че ние подписваме договори с фанимите; купуваме коприна и тюркоаз, които са минали през нечистите им ръце. Търгуваме злато за коне и роби, отгледани в продажните им конюшни. Но правоверните няма да се докосват повече до курвенски народи! Правоверните няма да потъпкват гнева си в замяна на дрънкулки от езически земи! Не, деца мои, ние ще им покажем нашата *ярост*! Ще отприщим срещу им *Божественото възмездие*!

Акамиан се разлюля наред гръмотевичните викове на тълпата, подхвърлян от длани, които по-скоро искаха да се стиснат в юмруци, от ръце, които копнееха да удрят, а не да вдигат.

— Не! Повече няма да търгуваме с езичниците. От този ден насетне ще *заграбваме*! Инритите никога повече няма да търпят

подобна скверност! Ще прокълнем онова, що е прокълнато! ЩЕ!
ПОВЕДЕМ! ВОЙНА!

И гласът се приближи, сякаш безбройните ръце, които носеха Акамиан, не можеха да сторят нищо друго, освен да го отнесат до източника на подобни думи — думи, които бяха отдръпнали булото на бъдещето с жестоко обещание. Свещена война.

— *Шимех!* — извика Майтанет, сякаш това име лежеше в основата на цялото страдание на света. — Градът на Късния пророк е в ръцете на езичниците. В нечисти, богохулни ръце! Светата земя на Шимех се е превърнала в сърцето и душата на чудовишно зло. *Кишауримите!* Кишауримите са превърнали Джутерум — благословения хълм! — в леговище на невъобразими церемонии, в свърталище на порочни и греховни ритуали! Амотеу, свещената земя на Късния пророк, Шимех, свещения град на Инри Седжен, и Джутерум — благословеното място на Възнесението, до един са се превърнали в дом на безкрайни престъпления. На отвратителни грехове! Ние ще си върнем тези блажени имена! Ще прочистим светите земи! Ще посветим ръцете си на кървавото дело на войната! Ще поразим езичниците с ръба на острите си мечове. Ще ги пронижем с върха на дългите си копия. Ще ги изпепелим с агонията на свещения огън! *Ще воюваме и ще воюваме, докато ШИМЕХ БЪДЕ ОСВОБОДЕН!*

Масите избухнаха и наред кошмарното си придвижване Акамиан се зачуди със странната яснота на почти изгубилия съзнание, защо фанимите, когато школите бяха тумор в сърцето на правата вяра? Защо да убиваш друг, когато собственото ти тяло се нуждае от лечение? И защо да водиш Свещена война, която не може да бъде спечелена?

Невъзможно далечна каменна повърхност се извисяваше срещу слънцето — Джунриюма, крепостта на Бивника — и хората го положиха на сенчестите стъпала. По лицето му се разля вода, част от нея попадна между устните му. Той вдигна глава, видя стена от викове, зачервени лица и вдигнати ръце.

Те искат Шимех... Шимех. Школите никога не са били в опасност.

Всяка секунда бе изпълнена с екзалтирания тътен на събралите се, но по някаква причина между онези на стълбите се усещаше

някаква близост. Акамиан погледна към другите — онези, които бяха вдигнати в тълпата като него, треперещи и плувнали в пот от изтощение — но те до един бяха вперили поглед в нещо на стъпалата над него. Той вдигна поглед и се стресна от износен ботуш на не повече от педя разстояние от челото си. Погледна нагоре и видя човек, коленичил в коленете на друг. Мъжът плачеше, но примигна, за да прогони сълзите, а после го забеляза. Шокиран, Акамиан видя как лицето му просветва в разпознаване, а после се стяга в чутовна ярост — магьосник... тук.

Прояс.

Това беше принц Нерсей Прояс от Конрия... още един ученик, когото бе обичал. В продължение на четири години Акамиан го обучаваше в немагическите изкуства.

Но преди който и да е от двамата да продума, нечии ръце поведоха все така зяпналия принц встрани, а Акамиан се озова срещу безоблачното и изненадващо младолико лице на Майтанет.

Множествата ревяха, но между двамата се възцари свръхестествена тишина.

Лицето на шриаха потъмня, но сините му очи проблеснаха с... с...

Той заговори меко, сякаш на обичен човек:

— Онези като теб не са добре дошли тук, приятелю. *Бягай.*

И Акамиан побягна. Нима гарванът можеше да води война с лъва? И през цялото време, в лудостта на борбата с масите инрити, магьосникът можеше да мисли само за едно: *Той може да вижда малцината.*

Само малцината виждаха малцината.

* * *

Майтанет хвана Прояс здраво за ръката, а после прошепна достатъчно силно, за да пробие през ревящите хвалебствия на тълпите:

— Има много неща, които трябва да обсъдя с теб, принце мой.

Мислите на Прояс още бучаха от яростта и шока да види стария си учител, но той избърса сълзите от бузите си и кимна безмълвно.

Майтанет му посочи да следва Готиан, знатния върховен командир на шриалските рицари, който го поведе встрани от бляскавата шриалска процесия дълбоко в подобните на гробница коридори на Джунриюма. Готиан се опита да пусне няколко приятелски коментара, без съмнение с цел да подхване разговор, но в ума на Прояс се въртеше само една мисъл: *Акамиан! Безочлива отрепка! Как би могъл да извършиш подобно престъпление?*

Колко години бяха изминали, откак го видя за последно? Четири? Пет, дори? И цялото това време — прекарано в опит да прочисти сърцето си от влиянието му. Цялото това време водеше към този върховен момент в живота му, когато коленичи в краката на Светия отец, за да почувства величието му да го облива в златен прилив, за да целуне коляното му в един миг на чисто и абсолютно преклонение пред Бога...

Само за да види как *Друсас Акамиан* трепери на стъпалата под него! Непокаял се богохулник, стърчен в сянката на най-святата душа, бродила по света в последните хиляда години. Майтанет. Великият шриах, който щеше да освободи Шимех, който щеше да свали ярема на императори и езичници от вярата на Късния пророк.

Акамиан. Някога те обичах, скъпи учителю, но това! Това е непростимо!

— Изглеждате смутен, принце мой — каза накрая Готиан, насочвайки го по поредния коридор. През отворените пространства се носеше димът на запалена смесица от ароматни клонки, и даряваше фенерите с ореол от светлина. Някъде наблизко един хор упражняваше песнопенията си.

— Извинявам се, лорд Готиан — отвърна той. — Денят беше наистина забележителен.

— Така е, принце мой — каза среброкосият върховен командир, а на лицето му разцъфна мъдра усмивка. — И му предстои да стане още по-забележителен.

Преди Прояс да успее да го попита какво има предвид, заобиколеният с колони коридор се отвори в обширна зала, в която също се издигаха колосални стълбове... или поне първоначално му се стори, че е зала, но бързо осъзна, че се намира в двор. Слънчева светлина се изливаше през далечния таван, пронизвайки здрача със

скосените си лъчи и пресягайки пръсти между западните колони. Прояс примигна и се загледа над покрития с мозайка под на двора...

Възможно ли беше?

Той падна на колене.

Бивникът.

Огромен извит рог, разположен наполовина под слънцето и наполовина в сянка, увиснал на вериги, които се издигаха нагоре и се губеха в контраста на яркото небе и здрача.

Бивникът. Светинята на светините.

Блестящ от масло и набразден от писания, като татуираните крайници на жрица на Гиера.

Първите думи на боговете. Първото свещено писание. Тук, пред очите му!

Тук.

След няколко бездиханни момента Прояс почувства успокояващата ръка на Готиан да пада на рамото му. Примигвайки, за да прогони сълзите си, той вдигна поглед към върховния командир.

— Благодаря ти — каза принцът с глас, приглушен от величието, което го заобикаляше. — Благодаря ти, че ме доведе до това място.

Готиан кимна, а после го остави сам с молитвите му.

Триумф и съжаление бушуваха през мислите му: победата над Тидоните в битката на Паремти; думите на омраза, които бе нашепнал на по-големия си брат седмица преди да умре. Струваше му се, че тук скритите мрежи най-накрая изплуваха на повърхността, така че всички събития да се изтеглят на палубата на този миг. Дори годините, прекарани при Акамиан като момче в борба с безкрайни задачи, в смеховете на дружелюбните му шеги, имаше място в подготовката за сегашния момент. Сега. Пред Бивника.

Прекланям се пред Думите ти, Боже. Отдавам душата си на жестоката задача, която си поставил пред мен. Ще превърна бойното поле в твой храм.

Птички пееха във високите стрехи. Миризма на сандалово дърво, къпано от небесно чистия въздух. Нишки слънчева светлина. И Бивникът, издигащ се сред сенките на великите киранейски стълбове. Неподвижен. Беззвучен.

— Поразително е, нали — каза могъщ глас зад него. — Да видиш Бивника за пръв път.

Прояс се обърна и макар да мислеше, че отдавна е надраснал ласкателствата, не можеше да не гледа мъжа с обожание. Майтанет. Новият неподкупен шриях на Хилядата храма. Мъжът, който щеше да донесе мир на народите на Трите морета, предлагайки им Свещена война.

Нов учител.

— Той е с нас от самото начало — продължи Майтанет, загледан с почитание в Бивника. — Наш водач, съветник и съдия. Той е *нашият вечен свидетел*, дори докато го гледаме самите ние.

— Да — каза Прояс. — Усещам го.

— Пази това чувство, Прояс. Притисни го до гърдите си и никога не го забравяй. Защото в дните, които ни предстоят, ще бъдеш обкръжен от хора, които са забравили.

— Ваша светлост?

Майтанет застана до него. Беше сменил богато украсената си със злато роба с проста бяла туника. Всяко негово движение, всяка поза на тялото му, се струваха на Прояс символ на неумолимостта, сякаш разказът за деянията му вече е бил написан.

— Говоря за Свещената война, Прояс, за великия чук на Късния пророк. Мнозина ще се опитат да я извратят.

— Вече чух слухове, че императорът...

— А ще има и други — отвърна Майтанет с глас едновременно тъжен и рязък. — Хора от школите...

Прояс се почувства порицан. Само неговият баща, кралят, си позволяваше да го прекъсва, при това само когато е казал нещо наистина глупаво.

— Школите, Ваша светлост?

Шрияхът обърна силното си брадато лице към него и Прояс бе поразен от синия хлад на очите му.

— Кажи ми, Нерсей Прояс — каза Майтанет с гласа на божията повеля, — кой бе онзи мъж, онзи *магьосник*, който си позволи да ме омърси с присъствието си?

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА СУМНА

Да си невеж и да бъдеш мамен са две различни неща. Да си невеж означава да бъдеш роб на света. Измамата те превръща в роб другиму. Въпросът винаги ще бъде този: Защо, след като всички човеци са невежи и това вече ги прави роби, онова друго робство така ни уязвява!

Айенсис,
„Епистемологии“

Ала въпреки историите за жестокостите на фанимите, истината е, че кианците, езичници или не, бяха изненадващо толерантни към ивритски поклонения в Шимех — преди Свещената война, разбира се. Защо един народ, отдаден на унищожението на Бивника, би проявил тази учтивост към „идолопоклонници“? Може би са били донякъде мотивирани от перспективите за търговия, както се твърди. Ала фундаменталният им мотив е в тяхното пустинно наследство. Кианската дума за свещено място е „ш'ихкалис“, което буквално означава „велик оазис“. Техният ненарушим обичай в откритата пустиня е никога да не отказват вода на пътници, дори ако са врагове.

Друсас Акамиан,
„Компендиум на Първата свещена война“

Свещената война на инритите срещу фанимите бе обявена от Майтанет, сто и шестнадесетия шриах на Хилядата храма, в Утрото на Възнесението през 4110 година на Бивника. Денят бе необичайно горещ за сезона, сякаш самият Бог беше благословил войната с обещание за лятото. И наистина, Трите морета пламнаха от слухове за поличби и видения, всяко от които обещавахе успеха на начинанието, поставено пред инритите.

Мълвата се разпространи нашир и дълж. Във всяка нация свещениците в шриалските и култовите храмове проклинаха зверствата и престъпленията на фанимите. Как, питаха те, можеха инритите да се наричат правоверни, когато самият град на Късния пророк беше поробен? Яростните и хулни речи приближиха абстрактните грехове на един далечен и екзотичен народ до богомолците и бяха превърнати в техни собствени. Да толерираш беззаконието, казаха им, означава да отглеждаш порок. Когато човек не плеви градината си, нима в нея не покълват плевели? А на инритите им се струваше, че са се събудили от търгашески сън, че са страдали от непросима леност на духа. Колко дълго боговете щяха да търпят народ, който е превърнал сърцата си в блудници и е позволил да бъде опиянен от користо спокойствие? Колко време щеше да мине, преди боговете да ги изоставят или дори по-лошо — да насочат към тях пламения си гняв?

По улиците на големите градове търговците засипваха клиентите си със слухове как този или онзи благородник се е обявил в подкрепа на Бивника. А в таверните ветераните спореха за това чий господар е по-набожен. Призовани при огнищата, децата слушаха с широко отворени очи, в които се бореха ужасът и удивлението, докато бащите им описваха как фанимите — гнусен и извратен народ — са замърсили чистотата на невъзможно прекрасния Шимех. Те щяха да се будят посред нощ, мърморейки за безоките кишаурими, които виждаха през главите на змии. През деня, докато тичаха по улиците или полетата, по-малките братя бяха принуждавани да играят езичниците, така че големите деца да ги бият с пръчки-мечове. А в мрака съпрузите съобщаваха на своите съпруги новините от Свещената война и нашепваха тържествено за величието на задачата, която им бе поставил шриахът. А съпрузите плачеха — тихо, защото вярата даваше сила — знаейки, че скоро съпрузите им ще ги изоставят.

Шимех. Хората скърцаха със зъби при мисълта за това священо име. Струваше им се, че това трябва да е тихо място, земя, която бе задържала дъха си в продължение на векове на болка, чакайки заспалите последователи на Късния пророк най-накрая да се разбудят от дрямката си и да поправят едно древно и жестоко престъпление. Те щяха да дойдат с меч и нож, за да прочистят тази страна. И когато фанимите бъдеха избити, щяха да коленичат и да целунат свещената земя, родила Късния пророк.

Щяха да се присъединят към Свещената война.

Хилядата храма разпратиха едикти, които постановяваха, че онези, които извличат облаги от отсъствието на някой владетел, прегърнал Бивника, ще бъдат съдени за ерес в духовния съд и екзекутирани. Успокоени по този начин за онова, което им се полагаше по право, принцове, графове, палатини и лордове от всички народи се обявиха за мъже на Бивника. Незначителните конфликти бяха забравени. Имения бяха ипотекирани. Васални рицари биваха призовавани от своите барони и феодали. Обвързани с договор слуги бяха снабдени с оръжия и подслонени в набързо построени казарми. Огромни флотилии от кораби получиха договор да отпътуват по море към Момемн, където шриахът бе наредил да се събере армията на Свещената война.

Майтанет ги бе призовал и Трите морета отговориха на призива. Гръбнакът на езичниците щеше да бъде строшен. Свещеният Шимех щеше да бъде прочистен.

СРЕДАТА НА ПРОЛЕТТА НА 4110 ГОДИНА НА БИВНИКА

Дъщерята на Езменет никога не оставаше далеч от мислите ѝ. Беше странно как всичко, дори най-обикновените събития, можеше да извика спомените за нея. Този път беше Акамиан и странният му навик да подушва всяка слива, преди да я ухапе.

Някога дъщеря ѝ бе подушила ябълка на пазара. Това бе тих спомен, блед, сякаш ужасяващият факт на смъртта ѝ бе отмил цветовете му. Чаровно малко момиче, което сякаш блестеше под сенките на минавачите, с права черна коса, пухкаво лице и очи като безкрайна надежда.

— Мамо, мирише ми на... — каза тя, извивайки глас, докато вдъхновението я изоставяше. — Мирише на *вода и цветя*. —

Момиченцето се усмихна триумфиращо на майка си.

Езменет погледна към киселия търговец, който кимна към преплетените змии, татуирани на opakото на лявата ѝ длан. Посланието беше ясно: *Не продавам на такива като теб.*

— Странно, мила моя. На мен ми мирише на излишна скъпотия.

— Но, мамо... — бе казало съкровището ѝ.

Езменет примигна, за да прогони сълзите. Акамиан ѝ говореше:

— Това ми е трудно — призна той. *Трябваше да купя ябълка от друго място.*

Двамата седяха на ниски столове в стаята ѝ, близо до разнебитената, висока до коленете маса. Кепенците бяха отворени и хладният пролетен въздух сякаш усилваше звуците на улицата отдолу. Акамиан бе наметнал вълнено одеяло на раменете си, но Езменет предпочиташе да трепери.

Колко време вече стоеше той в дома ѝ? Достатъчно, за да са и двамата безопасно отегчени един от друг, предполагаше. Почти все едно бяха женени. Шпионин като Акамиан, бе осъзнала Езменет, който вербуваше и насочваше онези, които всъщност имаха досег до информация, прекарваше повечето си време в чакане нещо да се случи. И Акамиан чакаше тук, в нейната бедна стая в древната сграда, където живееха още десетки курви.

В началото бе толкова странно. Много утрини тя лежеше будна в леглото и слушаше гнусните звуци, които той издаваше, докато се изхождаше в гърнето ѝ. Заравяше глава между чаршафите и го увещаваше да иде да го прегледа лекар или свещеник... само полу на шега, защото наистина беше ужасно. Той започна да го нарича своя „сутрешен апокалипсис“, след като тя веднъж извика повече от безпомощност, отколкото на шега: „Само защото преживяваш Апокалипсиса всяка нощ, Ака, не значи да го споделяш с мен на сутринта!“ Акамиан се кикоти тъжно, докато се почистваше, мърморейки нещо за предимствата на неумереното пиене и чистите черва. И Езменет започна да открива не само добро настроение, но и успокоение в гледката на магьосник, пръскащ задника си с вода.

Тя ставаше, отваряше кепенците и сядаше полугола на парапета, както винаги. Хвърляше погледи към задимената шумотевица на Сумна и оглеждаше улицата под себе си за евентуални клиенти. Двамата ядяха пестелива закуска от недоквасен хляб, кисело сирене и

други подобни, докато говореха за най-различни работи: последните слухове относно Майтанет, жестокото лицемерие на свещениците, начина, по който конярите караха дори войниците да се изчервяват с ругатните си, и така нататък. На Езменет ѝ се струваше, че са щастливи, че по някакъв странен начин принадлежат към това място в това време.

Рано или късно обаче, или някой я викаше от улицата, или редовните ѝ клиенти чукаха на вратата и нещата се вгорчаваха. Акамиан ставаше мрачен, грабваше наметалото и чантата си и неизменно се напиваше в някоя сумрачна таверна. Обикновено тя го гледаше скришом през кепенците, когато се връщаше, крачещ сам през безкрайната тълпа — застаряващ, леко закръглен мъж, който изглеждаше така, сякаш си е изгубил кесията на залагания. Той ѝ махаше колебливо, опитваше се да се усмихне и тя неизменно изпитваше съжаление, понякога толкова силно, че изхлипваше високо.

Какво точно изпитваше? Много неща. Със сигурност жалост към него. Акамиан винаги изглеждаше така сам, толкова недоразбран сред непознати. „Никой — мислеше си тя често — не го познава както го познавам аз.“ Имаше го и облекчението, че той се връща — връща се при нея, въпреки че имаше злато да си купи много по-млади курви. Това последното беше себична мъка. И срам. Срам, защото знаеше, че я обича и че всеки път, когато приема клиент, това разбива сърцето му.

Но какъв избор имаше?

Той никога не идваше в стаята ѝ, освен ако не я видеше на прозореца. Веднъж, след като един особено противен изверг, представил се като ковач, я преби, тя просто допълзя до леглото си и заспа, потънала в сълзи. Събуди се преди пукването на зората и дотича до прозореца, когато осъзна, че Акамиан не се е върнал. Чака го там, свита часове наред, загледана в далечното слънце, което покри морето с бронз, а после се изстреля в мъгливото небе. Първите каруци на грънчарите задрънчаха по съседната улица, а димът на първите пещи и огнища се понесе над покривите към посиняващото небе. Тя проплака тихо. Но дори тогава остави една гърда да се покаже от одеялото, сякаш бе кърмещата майка, и пусна един блед крак през перваза, подпрян в студените тухли, така че онези долу да видят сенчестото обещание между коленете ѝ, ако вдигнат поглед.

А после слънцето започна да стопля лицето и голото ѝ рамо и тя чу тропане на вратата. Прелетя през стаята и отвори рязко, и ето, там стоеше рошавият магьосник.

— Ака! — извика и от очите ѝ се заизливаха сълзи.

Той я погледна, а после погледна празното легло и ѝ каза, че е заспал пред вратата ѝ. Тогава тя осъзна, че наистина го обича.

Бракът им, ако можеше да се нарече така, беше странен. Брак на отхвърлени хора, осветен от неизречени клетви. Магьосник и курва. Може би в подобни съюзи бе нормално да се очаква определено отчаяние, сякаш странната дума „любов“ бе станала отвлечена до степента, в която бяха презирани от другите.

Езменет обви рамене с ръце. Огледа Акамиан и въздъхна нетърпеливо.

— Какво? — попита изморено. — Какво ти е трудно, Ака?

Магьосникът извърна тъжните си очи и не каза нищо.

Когато научи какво е сторил ковачът, той побесня. Буквално я завлече до няколко ковачници, за да я накара да посочи мъжа. И въпреки че протестираше и твърдеше, че подобни нападения са част от рисковете на професията, тя тайно бе възбудена и част от нея се надяваше той да го изпепели. Може би за първи път тя осъзна, че Акамиан *е в състояние да направи това* и че го е правил преди.

Но така и не го откриха.

Езменет подозираше, че той все още обикаля ковачниците и търси някой, който да отговаря на описанието ѝ. И не се съмняваше, че ако го намереше, Акамиан ще го убие. Той продължи да говори за това дълго след инцидента, преструвайки се на галантен, докато всъщност Езменет подозираше, че някаква малка част от него иска да изтреби цялата ѝ клиентела.

— Защо стоиш тук, Акамиан? — попита тя с нотка враждебност в гласа.

Той я изгледа ядосано и въпросът му бе очевиден: Защо все още спиш с тях, Езми? Защо настояваш да си останеш курва, докато аз съм с теб?

Защото рано или късно ще ме оставиш, Ака... И мъжете, които ме хранят, ще са си намерили други курви.

Но преди той да заговори, някой почука срамежливо на вратата ѝ.

— Ще изляза — каза Акамиан и стана.

Изведнъж тя изпита ужас.

— Кога ще се върнеш? — попита, мъчейки се да не звучи толкова отчаяно.

— След това — каза той. — После...

Предложи ѝ одеялото и тя го пое със сковани ръце. Напоследък чистеше всичко със странна настървеност, сякаш предизвикваше дребните предмети да се окажат стъклени. Видя го как отваря вратата.

— Инрау. Какво правиш тук?

— Научих нещо важно — отвърна младият мъж тихо.

— Влез, влез. — Магьосникът побърза да въведе Инрау вътре и го настани на стола си.

— Боя се, че не бях чак толкова внимателен — каза новодошлият, избягвайки погледите и на двамата. — Може да са ме проследили.

Акамиан го гледа известно време, после сви рамене.

— Дори и да е така, няма значение. Свещениците имат афинитет към проститутки.

— Така ли е, Езменет? — попита Инрау с нервна усмивка.

Тя знаеше, че присъствието ѝ го кара да се чувства некомфортно. И като много добросърдечни мъже, той се опитваше да прикрие смущението си с насилен хумор.

— Доста приличат на магьосниците в това отношение — отговори му сухо.

Акамиан я изгледа с престорено негодувание и Инрау се засмя нервно.

— Е, кажи ни — започна Акамиан, а очите разкриваха колко насилена е усмивката му, — какво си научил?

По лицето на младежа се появи изражение на детинска концентрация. Той беше тъмнокош и слаб, гладко избръснат, с големи кафяви очи и женствени устни. Езменет прецени, че притежава привлекателната уязвимост на млад мъж в сянката на жестоките чукове на света. Подобни мъже бяха високо ценени от курвите не само защото имаха навика да си плащат за нанесените щети, а и заради полученото удоволствие. Те предлагаха и компенсация от различен тип. Подобни мъже можеха да бъдат обичани спокойно — по начина, по който майки обичат нежните си синове.

Виждам защо толкова се боиш за него, Ака.

Инрау вдиша и каза:

— Алените кули са се съгласили да се присъединят към Свещената война.

Акамиан сбърчи чело.

— Това слух ли е?

— Предполагам. — Младежът се замисли. — Но ми го каза Оратор от колегията на Лутимае. Предполагам, че Майтанет им е отправил предложение преди известно време. За да демонстрира, че то не е лекомислено, дори е изпратил шест дрънкулки в Каритузал — като жест на добра воля. И тъй като Лутимае имат голяма власт над разпределението на хорае, Майтанет е бил принуден да им даде обяснение.

— Значи е истина?

— Истина е.

Инрау го погледна по начина, по който гладен човек, намерил чуждоземна монета, би погледнал сараф. *Колко струва това?*

— Превъзходно. Превъзходно. Това наистина са важни новини.

Въодушевлението на Инрау беше заразно и Езменет осъзна, че се усмихва заедно с него.

— Справил си се добре — каза тя.

— Наистина — добави Акамиан. — Алените кули, Езми — най-могъщата школа в Трите морета. Владетели на Велики Аинон от последната Схоластична война насам...

Ала в мислите му се нароиха твърде много въпроси, за да успее да продължи. Акамиан винаги бе имал склонност да дава нелепи обяснения — знаеше много добре, че тя е наясно с това кои са Алените кули. Но Езменет му го прощаваше. По някакъв начин обясненията му бяха знак за желанието му да я включи в живота си. В много отношения Акамиан беше напълно различен от другите мъже.

— Шест дрънкулки — изпелтечи той. — Изключителен подарък! Безценен!

Затова ли го обичаше? Светът изглеждаше толкова малък — толкова мизерен — докато беше сама. А когато той се върна, й се стори, че е донесъл целите Три морета на гърба си. Тя живееше невидимо, животът й беше погребан под тежестта на бедността и невежеството. А после пристигна този мекосърдечен пълничък мъж, който приличаше на шпионин по-малко, отколкото на магьосник, и за

известно време покривът на живота ѝ се пропукваше и слънцето и светът се изсипваха през пролуката.

Наистина те обичам, Друсас Акамиан.

— Дрънкулки, Езми! За Хилядата храма те са самите сълзи на Бог. Да дадеш шест от тях на богохулна школа! Невероятно.

Той започна да реши брадата си, докато мислеше, а пръстите му оставяха пет сребристи линии, към които се връщаха отново и отново.

Дрънкулки. Това напомни на Езменет, че въпреки чудесата, светът на Акамиан е и невероятно смъртоносен. Свещените закони повеляваха, че и проститутките, като блудниците, трябва да бъдат пребити с камъни. Същото, осъзна тя, се отнасяше и до магьосниците, само че имаше само един вид камък, който можеше да ги достигне, и той трябваше да ги докосне само веднъж. За щастие имаше много малко дрънкулки. Светът, от друга страна, беше пълен с камъни за уличниците.

— Но защо? — попита Инрау и сега в гласа му се долавяше тъга. — Защо Майтанет е избрал да замърси Свещената война като покани школа в нея?

„Колко ли му е трудно — помисли Езменет — да се намира по средата между мъже като Акамиан и Майтанет...“

— Защото трябва — отвърна Акамиан. — Иначе Свещената война е обречена. Спомни си, че в Шимех живеят кишауримите.

— Но хорае са също толкова смъртоносни за тях, колкото и за магьосниците.

— Може би... Но това няма значение в подобна война. Преди Свещената война да занесе своите дрънкулки срещу кишауримите, ще трябва да се пребори с армиите на Киан. Не, Майтанет *се нуждае* от школа.

Каква война! — помисли си Езменет. В младостта ѝ душата ѝ се опияняваше при всяка история за битки. И дори сега тя често разпитваше войниците, на които доставяше удоволствие, за битките, в които участваха. За миг почти успяваше да види сражението, блестящите мечове и магьосническия огън.

— А и *Алените кули* — продължи Акамиан. — Няма по-добра школа от тях, която да...

— Няма по-омразна школа — възрази Инрау.

Езменет знаеше, че Заветът изпитва особена омраза към Алените кули. Акамиан веднъж ѝ бе казал, че никоя друга школа не ги ненавижда толкова заради властта им над Гносиса.

— Бивникът не различава абоминациите — отвърна Акамиан. — Решението на Майтанет очевидно има стратегически причини. Говори се, че императорът вече се опитва да превърне Свещената война в инструмент на повторно завоевание. Като се съюзи с Алените кули, Майтанет няма да е принуден да разчита на императорската школа, имперският Саик. Помисли си само какво би направил с Войната домът Икурей.

Поради някаква причина думите му накараха Езменет да сведе очи към двата медни таланта, сложени наполовина един върху друг, на които се виждаше миниатюрният профил на Икурей Ксериус III, император на Нансур. *Нейният* император. Като всички обитатели на Сумна, тя никога не го възприемаше като свой реален господар, въпреки че войниците му ѝ носеха почти толкова печалба, колкото и шриалските свещеници. Шриахът бе твърде близо, подозираше тя. Но пък от друга страна и шриахът не значеше нищо за нея. *Твърде малка съм*, помисли си.

После в ума ѝ се появи въпрос.

— Не трябва ли... — започна Езменет, но се спря, когато и двамата я погледнаха странно. — Не трябва ли да се запитаме защо *Алените кули* са приели предложението на Майтанет? Какво може да накара една *школа* да се включи в Свещена война? Това е странен съюз, не мислите ли? До неотдавна ти се боеше, че войната ще бъде обявена срещу вас, Ака.

Последва кратка тишина. Инрау се усмихна, сякаш развеселен от собствената си глупост. От този миг нататък, осъзна тя, той щеше да я вижда като равна нему по тези въпроси. Акамиан обаче остана над нещата, съдник на всички въпроси. Както може би беше редно, предвид професията му.

— Всъщност има няколко причини — каза той накрая. — Преди да напусна Каритузал, научих, че Алените кули са воювали — тайно — срещу фанимските магьосници-жреци, кишауримите. При това в продължение на десет жестоки години. — Той прехапа устна за миг. — По някаква причина кишауримите са убили Сашеока, който тогава е бил върховен учител на школата. — Сега на негово място седи

Елейзарас — ученикът на Сашеока. За него се мълви, че е бил близък до учителя си, близък по начина на аинонските мъже...

— Значи Алените кули... — поде Инрау.

— ... се надяват да си отмъстят — довърши мисълта на ученика си Акамиан. — Да завършат собствената си тайна война. Но има нещо друго. Нито една от другите школи не разбира метафизиката на кишауримите, тяхната псюке. Всичките, дори школата на Завета, са ужасени от факта, че не могат да я виждат като магия.

— Защо това да не виждате ви ужасява толкова? — попита Езменет. Това бе само един от множеството дребни въпроси, които никога не бе посмяла да зададе.

— Защо? — повтори Акамиан, внезапно напълно сериозен. — Питаш ме, Езменет, защото не знаеш каква сила владеем. Нямаш представа до каква степен тя е несравнима с крехкостта на телата ни. Сашеока е бил убит точно защото не е различил делото на кишауримите от сътвореното от Бога.

Езменет се намръщи и се обърна към Инрау.

— И с теб ли го прави?

— Искаш да кажеш да порицава въпроса, вместо да отговори? — уточни младежът с кисела усмивка. — Постоянно.

Но изражението на Акамиан само се смрачи още повече.

— Чуйте ме. Слушайте внимателно. Това не е игра. Всеки от нас — но особено ти, Инрау — би могъл да свърши с глава, сварена в сол, покрита с катран и забита пред светилището на Бивника. А на везната е поставено нещо повече дори от живота ни. Много повече.

Езменет се умълча, леко стресната от порицанието. Тя осъзна, че понякога забравя дълбините, скрити в Друсас Акамиан. Колко ли пъти го бе държала в ръце, след като се събудеше от сънищата си? Колко пъти го бе слушала да мърмори на странни езици насън? Погледна го и видя, че гневът в очите му е заменен от болка.

— Не очаквам никой от вас да разбере какъв е залогът. Дори аз се изморявам от това да се слушам как дрънкам за Консулта. Но този път има нещо различно. Зная, че те боли дори да си го помислиш, Инрау, но твоят Майтанет...

— Той не е *моят* Майтанет. Той не принадлежи на никого и именно *това* — тук той се поколеба, сякаш притеснен от собствения си плам, — това го прави достоен за преклонението ми. Може би не

разбирам изцяло залога, както казваш, но зная повече от много хора. И се безпокоя, Ака. Наистина се безпокоя, че това е поредното преследване на сенки.

Докато го казваше, Инрау хвърли поглед — Езменет предполагаше, че е несъзнателно — към змийската татуировка на курвата, изрисувана на opakото на дланта ѝ. Тя стисна юмрук под кръстосаните си ръце.

После внезапно я порази истинската мистерия зад тези събития. Погледна и двамата с широко разтворени очи. Инрау сведе поглед. Акамиан обаче я гледаше внимателно.

Той знае, помисли Езменет. Знае, че имам талант за тези неща.

— Какво има, Езми?

— Казваш, че Заветът чак сега е научил за войната на Алените кули с кишауримите?

— Да.

Тя осъзна, че се е привела напред, сякаш беше най-добре думите ѝ да останат прошепнати.

— Ако Алените кули могат да запазят подобно нещо в тайна от Завета в продължение на десет години, как така *Майтанет* — човек, който едва наскоро стана щриах — го е знаел, Ака?

— Какво искаш да кажеш? — попита разтревожен Инрау.

— Не — каза замислен Акамиан. — Тя е права. Няма начин Майтанет дори да помисли да отправи предложение на Алените кули, освен ако е *знаел*, че школата воюва с кишауримите. Иначе би било твърде абсурдно. Най-гордата школа в Трите морета да се присъедини към Свещената война? Помисли само. *Как би могъл да знае?*

— Може би Хилядата храма просто са се натъкнали на това знание — предположи свещеникът. — Както ти, само че по-рано.

— Може би — повтори Акамиан. — Но не е много вероятно. Най-малкото това изисква да го следим още по-внимателно.

Езменет отново потрепери, но този път от възторг. *Светът се върти около подобни хора и аз току-що се присъединих към тях.* Струваше ѝ се, че въздухът ухае на вода и цветя.

Инрау за миг погледна към нея, преди да обърне изпълнените си с молба очи към своя учител.

— Не мога да сторя това, което искаш... не мога.

— Трябва да се приближиш до Майтанет, Инрау. Твоят шриах е твърде хитър.

— Какво? — попита младият свещеник с вял сарказъм. — Твърде хитър, за да бъде човек на вярата?

— Съвсем не, приятелю мой. Твърде хитър, за да е онова, за което се представя.

КЪСНАТА ПРОЛЕТ НА 4110 ГОДИНА НА БИВНИКА

Дъжд. Ако един град е стар, наистина стар, локвите и вадите винаги чернеят, напоени с мръсотията на вековете. Сумна беше древна, а водите ѝ бяха като катран.

Обвивайки се плътно в наметалото си, Паро Инрау огледа тъмния коридор. Беше сам. Навсякъде долавяше звука на водата: глухото ръмжене на дъжда, бълбукането му върху стрехите, пляскането по железните улуци. През шума на пороя чуваше стоновете на молителите. Извита във форми на болка и мъка, песента им се носеше над влажните камъни и обвиваше мислите му в провлачени тонове. Химни на страданието. Два гласа: единият висок и молец, който винаги питаше защо трябва да се страда; а другият нисък, изпълнен с мрачното величие на Хилядата храма и носещ тежестта на истината — че хората са едно със страданието и разрухата, че сълзите са единствената светена вода.

Животът ми, помисли той. Животът ми.

Инрау сведе лице и се опита да се намръщи, за да прогони плача. Само ако можеше да забрави. Само ако...

Шриахът. Но как е възможно?

Толкова самотен. Около него се издигаха ценейските каменни гравюри, струпани в тъмния простор на Хагерна. Той приклепна и се заклати срещу влажния камък. Толкова всеобхватен страх не оставяше посока за бягство. Можеше само да се свие навътре, да се опита да изхлипа в нищото.

Акамиан, скъпи учителю... Какво ми стори?

Когато Инрау си помислеше за годините си в Атиерзус, където учеше под бдителните очи на Друсас Акамиан, той си спомняше онези случаи, когато излизаше с баща си и чичо си да хвърлят мрежи далеч от нронския бряг, случаите, когато облаците потъмняваха и баща му

отказваше да се върне в селото, докато не изтегли сребърната риба от морето.

— Виж улова! — викаше той с трескави от неочаквано добрия късмет очи. — Момас ни се усмихва, момчета! Богът ни се усмихва!

Инрау си спомняше тези опасни времена, не защото Акамиан приличаше на баща му — не, баща му беше силен, с изкривени от стоене на палубата крака и несломим от могъщото море дух, — а защото също като рибата, богатството, което извличаше от пазвата на магията, бе спечелено със заплахата от зла съдба. За Инрау Атиерзус изглеждаше като замръзнала свирепа буря от извисяващи се стълбове и черни каменни тераси, а Акамиан приличаше на чичо му — усмирен пред бащиния му гняв и все пак борещ се още по-усърдно да изтегли улова, за да спаси не само брат си, но и сина му. Дължеше живота си на Друсас Акамиан, Инрау беше сигурен в това. Схолестиците на Завета никога не се връщаха на брега и убиваха онези, които изоставяха мрежите им, за да го сторят.

Как можеш да изплатиш такъв дълг? Ако дължиш пари, просто ще ги върнеш заедно с лихвата. Даденото и върнатото бяха равностойни. Но нима размяната бе толкова проста, когато един човек дължеше живота си на друг? Дали Инрау дължеше на Акамиан едно последно плаване в буреносните морета на Завета, за това, че някога магьосникът го беше върнал на брега? Да му се отплати в същата валута, която дължеше, му се струваше някак погрешно, сякаш старият му учител просто си е прибрал подаръка, вместо да поиска равностоен в замяна.

Инрау беше направил много замени през живота си. Оставяйки Завета заради Хилядата храма, той бе заменил разбитото сърце на Сесуата за трагичната красота на Инри Седжен, ужаса от Консулта за омразата към кишауримите, а покровителственото отхвърляне на вярата — за праведното осъждане на магията. И в онези ранни дни се беше питал какво е спечелил при тази размяна на призвания.

Всичко. Беше спечелил всичко. Вяра срещу знание, мъдрост срещу хитрост, сърце срещу разум — нямаше везни, които да измерят това, само хората и техните разноцветни наклонности. Инрау бе роден за Хилядата храма и като му позволи да напусне школата на Завета, Акамиан му бе дал всичко. И заради това благодарността към стария му учител беше безгранична и неописуема. *Всяка цена*, мислеше си

тогава той, докато бродеше сред Хагерна, облян в облекчение и радост. *Всяка цена.*

А сега бурята беше дошла. Той се чувстваше малък, като момче, изоставено в тъмното бурно море.

Моля те! Нека забравя това!

За момент му се стори, че чува звука на ботуши да ехти в един от коридорите, но после прозвучаха Призоваващите рогове — невъзможно дълбоки, като океанска вълна, чути през каменна стена. Той побърза да прекоси двора към огромните храмови врати, придърпвайки плътно наметалото си срещу пороя. Вратата към Иретима се отвори със скърцане и обля със светлина посипваните от дъжда павета. Внимавайки да избягва любопитни очи, той се запромъква през тълпите от свещеници и монаси, които излизаха от храма. Притича нагоре по широките стъпала между бронзовите змии, които красяха входа.

Пазачите на вратите се намръщиха, когато влезе. В първия момент това го накара да потрепери, а после осъзна, че е внесъл мръсотия по пода. Не им обърна внимание. Пред него се издигаха два реда колони, които оформяха широк коридор, осветен от закачени на неравни интервали мангали. Колоните се издигаха нагоре и поддържаха централната секция на покрива, който се намираще твърде високо, за да го достигне светлината. От двете страни на коридора имаше още два реда по-ниски колони, които обграждаха малките олтари на различните божества на култовете. Всичко изглеждаше така, сякаш се пресяга, пресяга...

Той положи разсеяно ръка на варовика. Студен. Неподвижен. Нямаше и следа от огромния товар, който носеше. Такава бе силата на неодушевените предмети. *Дай ми тази сила, богиньо. Направи ме като стълб.*

Инрау изрисува с пръста си кръг около колоната и влезе в сянката на нейния олтар, почувства се успокоен от хладния ѝ камък. *Онкис... обична моя.*

„Бог има хиляда хиляди лица — бе казал Седжен, — ала хората — само едно сърце.“

Всяка велика вяра беше лабиринт, населяван от безбройни малки оазиси, полускрити места, където абстракциите се стапяха и където предметите на обожание ставаха достатъчно малки, за да носят утеха

от ежедневното напрежение, достатъчно познати, за да плачеш открито пред тях за дреболии. Инрау беше открил своя оазис в олтара на Онкис, Певецата в Мрака, аспектът, който стоеше в сърцето на всички хора, за да ги движи към вечния стремеж към *повече* от възможното.

Той коленичи. Започна да хлипа.

Само ако беше забравил... ако бе забравил наученото от Завета. Ако можеше да стори това, може би последното разкритие, разбило сърцето му, щеше вместо това да е безсмислено за него. Ако само Акамиан не беше дошъл. Цената беше твърде висока.

Онкис. Дали можеше да му прости, че се е върнал при Завета?

Идолът бе изработен от бял мрамор, със затворени очи и безжизненото изражение на мъртвец. На пръв поглед изглеждаше като отрязана женска глава — красива, но като цяло обикновена, — закачена на прът. Всяко по-сериозно вглеждане обаче разкриваше, че прътът представлява миниатюрно дърво, като онези, отглеждани от древните норсираи, но изработено от бронз. Клоните извираха през разтворените ѝ устни и се простираха над лицето ѝ — природа, родена от човешката уста. Други клони се пресягаха назад, за да разрошат замръзналата ѝ коса. Образът ѝ винаги разбуждаше нещо в него и именно по тази причина той се връщаше при нея: тя *беше* това разбуждане, тъмното място, от което извираха всичките му мисли. Тя го предхождаше.

Инрау се стресна, когато чу гласове от посоката на портата на храма. *Пазачи. Трябва да са пазачи.* После започна да бърника из наметалото си и извади малка чанта, пълна с храна: сушени праскови, фурми, бадеми и малко осолена риба. Приблужи се достатъчно, за да може тя да усети топлината на дъха му, а после с треперещи ръце положи храната в малък улей, издълбан в пиедестала. Всяко ядене имаше своя есенция, своя анима — онова, което езичниците наричаха онта. Всичко хвърляше сянка върху Външността, където се движеха боговете. С треперещи ръце той извади скромния списък на предците си и прошепна имената, спирайки се, за да помоли своя прапрадядо да се намеси в негова подкрепа.

— Сила — промърмори той. — Моля те за сила...

Малкият свитък изтрака на пода. Тишината бе абсолютна и потискаща. Сърцето го болеше, толкова много бе поставено на карта.

Около тези събития щеше да се завърти светът. Това бе достатъчно за една богиня.

— Моля те... Говори ми.

Нищо.

По лицето му се търколиха сълзи. Той вдигна ръце и ги задържа разтворени, докато раменете не го заболяха.

— Каквото и да е! — извика накрая.

Бягай, прошепнаха мислите му. Бягай. Какъв страхливец! Как можеш да си такъв страхливец? Нещо зад него. Звук на пляскащи криле! Като плющене на плат сред извисяващите се стълбове.

Той обърна лице към сенчестия таван, като се ослушваше. Още едно промърморване. Някъде горе в здрача. Кожата му настръхна. *Това ти ли си? Не.*

Винаги съмнение. Защо винаги се съмняваше? Изправи се с препъване и изостави олтара. Храмовата порта беше затворена и пазачите не се виждаха никъде. След няколко мига той намери едно тясно стълбище, което водеше през стената до балконите под покрива. По средата на пътя нагоре мракът стана непроницаем. Инрау се спря за момент и задиша тежко. Въздухът миришеше на прах.

Несигурността, която винаги бе така силна у него, изведнъж изчезна. *Наистина си ти!*

Докато изкачи стълбите, главата му вече бръмчеше от екстаз. Вратата към балкона бе отворена. Сивкава светлина се изливаше през пролуката. Най-накрая — след цялата му обич, след цялото това време — Онкис щеше да пее на него, вместо *чрез* него. Той пристъпи предпазливо на балкона. Облиза устни и стомахът му подскочи.

Чуваше рева на дъжда през камъка. Стълбовете бяха първото, което изплува от мрака, после таванът, спускащ се малко над него. Струваше му се неестествено такава тежест да се издига толкова нависоко. Дънерите на колоните малко по-малко ставаха все по-светли, докато изчезваха от поглед. Светлината изотдолу беше далечна и мъглява, мека като изронените ръбове на каменна стена.

Парапетът на балкона сякаш излъчваше замайване, така че той остана прилепен към стената. Камъкът изглеждаше ронлив, прояден от мрака. Гравюрите се бяха изренили. Таванът бе покрит със стотици гнезда на глинени стършели и той си представи покритите с раци корпуси на бойни кораби, изтеглени на плажа.

— Къде си? — прошепна.

Тогава го видя и ужасът го задави.

То стоеше наблизно, кацнало на парапета, и го гледаше с блестящи сини очи. Имаше тяло на гарван, но главата му беше малка, плешива и човешка — колкото детски юмрук. То опъна тънки устни над мъничките си съвършени зъби и се усмихна.

Велики-Седжен-о-Боже-не-е-възможно-не-е-възможно!

Пародия на изненада се изписа на миниатюрното лице.

— Ти знаеш какво съм аз — каза то с хартиен глас. — Как?

Не-може-не-е-възможно-Консултът-тук-не-не-не!

— Защото някога е бил сред учениците на Акамиан — отвърна друг глас. Говорещият се бе крил в сенките малко встрани и сега излезе под сумрачната светлина.

Кутиас Сарсел се усмихна за поздрав.

— Нали така, Инрау?

Рицар-командир, който разговаряше със Синтез на Консулта?

Ака-Ака-спаси-ме!

Кошмарен ужас и неверие откраднаха дъха му, задръстиха съзнанието му. Инрау се запрепъва назад. Подът се люлееше под краката му. Звукът на желязо о камък зад гърба му го накара да извика. Той се завъртя рязко и видя друг шриалски рицар да излиза от мрака. Познаваше и този: Муджониш, който преди го бе съпровождал при събирането на десетъка. Мъжът се приближи към него с широко разперени ръце и предпазлива стойка, сякаш насочваше опасен бик.

Какво ставаше? Онкис?

— Както виждаш — каза Синтезът с тяло на гарван, — няма къде да бягаш.

— Кой? — успя да изстене Инрау. Сега виждаше белега на магията, възпалението на Напевите, използвани да обвържат нечия душа с отвратителния съд пред него. Как го бе пропуснал досега?

— Той знае, че тази форма е просто черупка — каза Синтезът на Сарсел, — но не виждам чигра в него. — Големите колкото грахови зърна очи — малки мъниста от небесносиньо стъкло — се обърнаха към Инрау. — Хмм, момче? Ти не сънуваш Съня като другите, нали? Ако беше така, щеше да ме разпознаеш. Чигра винаги ме разпознават.

Онкис! Предателска кучка!

През ужаса си той усети невъзможна сигурност. Разкритие. Думите на молитвата се бяха превърнали в пергамент. Под тях той почувства други думи, думи на могъщество.

— Какво искаш? — попита Инрау и този път гласът му беше по-уверен. — Какво правиш тук?

Изобщо не го интересуваеше отговорът, важно бе само времето.

Моля-те-спомни-си-моля-те-спомни-си...

— Да правя? Ами това, което ние винаги правим: надзираваме инвестициите си в тези събития. — То облиза устните над дребните си зъбки, но кисело, сякаш недоволно от вкуса им. — Предполагам, че нищо различно от това, което ти вършеше в покоите на шриаха?

Дишането стана болезнено. Не можеше да говори.

Да-да-да-така-е-това-е-но-какво-следва? Какво-следва?

— Тц-тц — каза Сарсел и се приближи към него. — Боя се, че това е донякъде по моя вина, Стари татко. Преди няколко седмици заръчах на младия апостол да бъде трудолюбив.

— Значи *наистина* вината е твоя — каза Синтезът с миниатюрна имитация на намръщване. То се спусна няколко крачки надолу по парапета, за да последва отстъплението на Инрау. — Без напътствия той просто е насочил огъня си в грешното *призвание*. Започнал е да шпионира Бога, вместо да Му се моли. — Тихо изсумтяване, като кихане на котка. — Ах, виждаш ли, Инрау? Ти изобщо няма от какво да се боиш. Рицарят-командир носи цялата отговорност.

Инрау усети, че Муджониш е надвиснал зад гърба му. Молитвата сграбчи езика му. Светотатство се изтръгна от устните му.

Извъртайки се с магьосническа скорост, той заби два пръста в бронята на Муджониш, разби гърдната му кост и сграбчи сърцето му. Изтръгна ръката си, дърпайки кървава връв след себе си. Още невъзможни думи. Кръвта избухна в ярък пламък, а после ръката му се стрелна към Синтеза. Създанието изпищя и се спусна от парапета в празния мрак. Заслепяващи капки кръв засъскаха по голия камък.

Щеше да се обърне и срещу Сарсел, ала гледката на Муджониш го възпря. Шриалският рицар бе паднал на колене, бършейки кървави ръце в туниката си. После, сякаш се изливаше от пикочен мехур, лицето му просто се разпадна, изхвърли се навън, *разтвори се...*

Без белег. Без дори бегъл шепот за магия.

Но как?

Нещо го удари силно по главата и той се препъна. Запълзя на колене. Удар в стомаха го запрати към стената. Той видя как сенчестата фигура на Сарсел танцува около него. Изстена още думи... думи на убежище. Призрачни Защити изскочиха край него...

Ала те бяха безполезни. Рицарят-командир бръкна през блестящите плоскости, сякаш бяха от дим, сграбчи го за гърлото и го вдигна във въздуха. В другата си ръка разкри хорае и го допря до бузата на Инрау.

Изпепеляваща агония. Каменният под се удари в лицето му. Той притисна длан в поразеното място. Кожата се обели под пръстите му, превърната в сол от досега с хорае. Оголената плът гореше. Младежът извика. Отново и отново.

— Ти ще *отстъпиш!* — чу писъка на Синтеза.

Никога.

Инрау отправи към омразното нещо поглед, пълен с ярост, и поднови светотатствената си песен. Видя как слънцето блести през прозорците на лицето му. Твърде късно.

Светлини като хиляда куки бликнаха от устата на Синтеза. Защитите на Инрау се пропукаха и разцепиха в заслепяващо цвърчене. После песента се задави в гърлото му. Въздухът го задушаваше с плътността на вода. Той се понесе над пода на балкона. Потоци сребърни мехурчета извираха от зяпналата му уста и се издигаха към тавана. Тежестта на океан го премаза с обвиващата си хватка.

В началото беше спокоен. Видя как Синтезът каца на рамото на рицаря и го гледа с малките си сини очи-копчета. Възхити се на черните му пера, прорязани с лъскави лилави отсенки. Помисли си за Акамиан, в пълно неведение за опасността.

О, Ака! По-зле е, отколкото смеехме да си представим.

Но нямаше какво да направи.

Гърлото му се стегна още повече и мислите на Инрау се насочиха към богинята — към нейните прегрешения и към неговите собствени. Ала сърцето му добавяше все повече и повече налягане в черепа му, докато устните му не се извиха и разтвориха. После той започна да се мята лудешки, а идиотските му мисли му нашепваха, че някъде трябва да има повърхност, над която да се издигне, място, където да намери въздух. Първичен и неустойим рефлекс разтвори дробовете му. Давещи

конвулсии, вода като чорап, натикан в гърлото му в мъгла от бели капки...

После твърдия под, кашляне, огън, давящ въздух.

Сарсел го извлече на колене за косата и грубо завъртя лицето му към мъгливото петно, което представляваше Синтезът. Инрау повърна, изкарвайки още огън от дробовете си.

— Аз съм старо име — каза мъничкото лице. — Дори и облечен в тази черупка, мога да ти покажа Агониите, глупако от Завета.

— За... — Инрау преглътна и изхлипа. — *Защо?*

Отново тънката, мъничка усмивка.

— Ти почиташ страданието. *Защо, мислиш?*

Изпълни го монументална ярост. То не разбираше! То не *разбираше*. Със задавен рев младежът се хвърли напред, отскубвайки косата си от скалпа. Синтезът сякаш примигна встрани от пътя му, ала не неговата смърт търсеше той. *Всяка цена, стари учителю*. Каменият парапет се удари в бедрата му и се разби като сладкиш. Сега отново се носеше, но този път беше различно — въздухът се удряше в лицето му, къпеше тялото му. И с протегнатата десница Паро Инрау последва един каменен стълб към земята.

ВТОРА ЧАСТ ИМПЕРАТОРЪТ

ПЕТА ГЛАВА

МОМЕМН

Разликата между силния и слабия император е проста: първият превръща света в своя арена, докато вторият го прави свой харем.

Касидас, „Аналите на Ценей“

Онова, което мъжете на Бивника така и не разбраха, беше, че Нансур и кванците са стари врагове. Когато два цивилизовани народа водят война векове наред, наред великата им вражда се появяват какви ли не общи интереси. Наследствените противници споделят много: взаимно уважение, обща история, триумф в равенството и множество безмълвни споразумения. Мъжете на Бивника бяха натрапници — нагъл прилив, който заплашваше да отмие добре поддържаните канали на много по-стара вражда.

Друсас Акамиан,
„Компендиум на Първата свещена война“

РАННОТО ЛЯТО НА 4110 ГОДИНА НА БИВНИКА

Изградена, за да улавя залязващото слънце, имперската зала за аудиенции нямаше стени зад издигнатия подиум на императора. Слънчевата светлина се изливаше в сводестото пространство, блестеше сред мраморните колони и къпеше гоблените, които висяха между тях. Бризът носеше дима от кадилниците, наредени около

подиума, смесвайки миризмата на ароматни масла с тези на небето и морето.

— Някакви новини от моя племенник? — обърна се Икурей Зерий III към своя първи съветник Скейос. — Знае ли се нещо за Конфас?

— Не, Бог сред смъртни — отвърна старецът. — Но всичко е наред. Сигурен съм.

Зерий облиза устни, докато се стараеше да изглежда спокоен.

— Можеш да продължиш, Скейос.

Разпервайки копринената си роба, възрастният съветник се обърна към другите служители, събрани около подиума. Откак се помнеше, Зерий винаги бе заобиколен от войници, посланици, роби, шпиони и астролози... Откак се помнеше, той бе центърът на това разбунено стадо, гвоздеят, от който висеше дрипавата мантия на империята. Сега внезапно си даде сметка, че никога не е поглеждал някого от тях в очите — нито веднъж. Да срещнеш погледа на императора бе забранено за всеки без имперска кръв. Мисълта го ужаси. *С изключение на Скейос, не познавам никого от тези хора.* Първият съветник се обърна към тях:

— Тази аудиенция ще е различна от всички, на които сте присъствали досега. Както знаете, първият велик лорд на инритите пристигна. Ние сме порталът, през който той и равните му трябва да минат, за да се включат в Свещената война. Не можем нито да препречим пътя им, нито да им искаме данък, но можем да им повлияем, да ги накараме да видят, че интересите ни съвпадат с онова, което е редно и праведно. Докато аудиенцията продължава, пазете тишина. Не си шушукайте. Не мърдайте. Придайте си строг, но състрадателен вид. Ако глупакът подпише договора, едва и само тогава ще изоставим протокола. Можете да се смесвате със свитата му, да споделите каквито храна и напитки ви предложат робите. Но пестете думите си. Не разкривайте нищо. *Нищо.* Може и да си мислите, че стоите извън кръга на тези събития, но грешите. Вие *сте* кръгът. Не си правете илюзии, приятели мои, самата империя е заложена на карта.

Първият съветник погледна към Зерий, който кимна.

— Времето настъпи — извика Скейос, посочвайки далечната стена на имперската зала за аудиенции.

Великите каменни врати — киранейски реликви, извадени от руините на Метсонк — се разтвориха тържествено.

— Негово Превъзходителство — извика нечий глас, — лорд Нерсей Калмемунис, палатин на Канампурея.

Внезапно изпитал недостиг на въздух, Зерий проследи с поглед как неговите имперски церемониалмайстори поведоха конрийската свита надолу по коридора. Въпреки по-раншната му решителност да остане неподвижен — той бе убеден, че мъжете, които наподобяват статуи, излъчват мъдрост, — осъзна, че е стиснал пискюлите на ленената си пола. През своите четиридесет и пет години бе приемал безброй молители, посланици на война и мир от всички земи на Трите морета, но както каза и Скейос, никога не бе устройвал аудиенция като тази.

Самата империя...

Бяха минали месеци откак Майтанет обяви своята Свещена война срещу езичниците от Киан. Също като нефт, призивите на демона бяха възпламенили сърцата на мъжете от всяка инритска нация — праведните, кръвожадните и алчните. Дори в този миг горите и лозята отвъд стените на Момемн бяха приютили хиляди от тези така наречени мъже на Бивника. Но до пристигането на Калмемунис, те бяха боклук: свободни хора от низшите касти, просяци, култови свещеници без наследствени титли и дори, както беше научил Зерий, група прокажени — хора, които нямаха голяма надежда за добър живот извън обещанията на Майтанет и дори още по-малко разбиране за ужасяващата задача, поставена им от техния шриях. Такива хора не струваха плюнката на един император, да не говорим за притеснението му.

Нерсей Калмемунис обаче бе съвсем друга работа. От всички велики инритски благородници, за които се носеха слухове, че са изоставили земите си, за да се присъединят към Свещената война, той първи бе достигнал бреговете на империята. Пристигането му бе разбунило духовете на населението на Момемн. По улиците бяха увесени глинени плочи с благословии, които храмовете продаваха за един меден талант парчето. Огнените олтари на Кмирал изгаряха безкрайна върволица жертви, дарени в негово име. Всички разбираха, че именно мъже като Калмемунис, заедно със своите васални барони и рицари, ще бъдат корпусът и кормилото на Свещената война.

Ала кой щеше да бъде неин капитан?

Аз.

Обзет от момент на паника, Зерий насочи погледа си от приближаващите конрийци към пляска на криле над главата си. Както винаги, под сумрака на купола се носеха и съревноваваха лястовички. Както винаги, присъствието им го успокои. За момент се зачуди какво ли е императорът за една лястовичка. Просто поредният човек?

Не му се струваше вероятно.

Когато снижи поглед, конрийците бяха коленичили на пода под него. Няколко от тях, забеляза Зерий с раздражение, носеха малки цветчета в косите си и намаслени пръстенчета в брадите си — знак за възхищението на Момемн. Изправиха се като един, някои с примигване, а други — заслонявайки очи от слънчевата светлина.

За тях аз съм тъмнина, озарена от слънцето и небето.

— Винаги е добре да посрещнеш братовчед от собствената си раса отвъд морето — каза той с изненадваща решителност. — Как се чувствате, лорд Калмемунис?

Палатинът на Канампурея пристъпи напред от свитата си и се спря под огромните стъпала, избирайки несъзнателно дългата сянка на Зерий, за да се заслони от слънцето. Висок и с широки рамене, той имаше внушителна фигура. Малката уста, скрита в брадата му, предполагаше някакъв вроден дефект, но червено-синята му премяна заслужаваше завистта дори на императора. Конрийците може и да изглеждаха примитивни с брадите си, особено сред гладко избръснатата елегантност на Нансурския двор, но дрехите им бяха безупречни.

— Добре. Как върви войната, чичо?

Зерий едва не подскочи на трона си. Някой ахна.

— Той не цели обида, Бог сред смъртни — бързо промърмори Скейос в ухото му. — Конрийските благородници често наричат повисокопоставените от тях „чичо“. Такъв е обичаят им.

Да, помисли Зерий, но защо споменава войната? Предизвиква ли ме?

— За коя война говорите? Свещената война ли?

Калмемунис погледна с присвист поглед стената от силуети над себе си.

— Казаха ми, че вашият племенник, Икурей Конфас, се движи срещу скилвендите на север.

— О. Това не е война. Просто наказателна експедиция. Всъщност най-обикновен набег, ако се сравни с великата война, която ни предстои. Скилвендите са нищо. Тревожат ме единствено фанимите от Киан. Все пак именно те, а не скилвендите, сквернят свещения Шимех.

Можеха ли да чуят празнината в стомаха му?

Калмемунис се намръщи.

— Но на мен ми казаха, че скилвендите са силен народ, че никога не са били побеждавани на бойното поле.

— Подвели са ви... И така, кажете ми, лорд палатине, надявам се, че пътуването ви от Конрия е минало без инциденти?

— Не и такива, за които да си струва да се говори. Момас ни благослови със спокойни морета.

— По неговата милост пътуваме... Кажете ми, имахте ли възможност да разговаряте с Прояс, преди да напуснете Айокнисус?

Почти успя да чуе как Скейос застина до него. Преди няма и три часа, първият съветник го беше информирал за враждата на Калмемунис с неговия високопоставен роднина. Според източниците им на информация в Конрия, Прояс бе наредил Калмемунис да бъде набит за неблагочестие в битката край Паремти предишната година.

— Прояс?

Зерий се усмихна.

— Да. Вашият братовчед. Престолонаследникът.

Лицето с малка уста потъмня.

— Не. Не сме разговаряли.

— Но аз си мислех, че Майтанет му е възложил да поведе цяла Конрия в Свещената война.

— Подвели са ви.

Зерий потисна смеха си. Осъзна, че мъжът пред него е глупак. Често се чудеше дали това не е истинската функция на джнана: бързото отсяване на пшеницата от плявата. Сега той знаеше, че палатинът на Канампурея е плява.

— Не — каза Зерий. — Не мисля.

Неколцина членове от свитата на Калмемунис се намръщиха при тези думи — набитият офицер отдясно дори отвори уста за протест, —

но сдържаха езиците си. Зерий предположи, че не биха и посмели да предположат, че палатинът им всъщност е *пропуснал* нещо.

— Двамата с Прояс не сме... — Калмемунис се спря, сякаш бе осъзнал наред изречението, че е казал твърде много. Малката уста се отвори в объркване.

О, този е произведение на изкуството! Глупак сред глупаците.

Зерий махна с ръка, за да отхвърли темата и видя как сянката ѝ прелетя над хората на палатина. Слънцето бе топло по пръстите му.

— Достатъчно за Прояс.

— Наистина — сопна се Калмемунис.

Зерий не се съмняваше, че по-късно Скейос ще намери някакъв сервилен начин да го укори за споменаването на Прояс. Фактът, че палатинът го е обидил пръв, нямаше да има никакво значение. Съветникът бе убеден, че задачата им тук е да съблзаяват, а не да атакуват. Зерий усещаше, че старият неблагодарник става по-зле и от майка му. Но нямаше значение. *Той* беше императорът.

— Провизиите... — прошепна Скейос.

— Разбира се, вие и хората ви ще получите провизии — продължи Зерий. — И за да сме сигурни, че местните удобства съответстват на ранга ви, съм наредил да ви се осигури една вила наблизо. — Той се обърна към първия съветник. — Скейос, ще покажеш ли, моля те, нашия договор на палатина?

Скейос щракна с пръсти и един огромен евнух се дотътри иззад завесата вдясно от подиума, понесъл бронзов статив. Последва го втори, в чиито отпуснати ръце бе положен като свещена реликва дълъг пергаментов свитък. Калмемунис отстъпи удивен от стъпалата, когато първият евнух постави статива пред него. Вторият за миг се замота със свитъка — невнимание, което нямаше да остане ненаказано, — а после го разгъна гладко по извития бронз. И двамата се отдръпнаха на дискретно разстояние.

Конрийският палатин примижа въпросително към Зерий, а после се наведе, за да прочете тежкия документ.

Изминаха няколко секунди. Накрая императорът попита:

— Четете ли шеик?

Калмемунис го изгледа ядно.

Трябва да внимавам повече, осъзна Зерий. Малко неща бяха потрудно предвидими от хора, които са едновременно глупави и

обидчиви.

— Чета шеик. Но не разбирам.

— Това не е приемливо — каза Зерий и се приведе напред на трона си. — Вие сте първият човек с истински ранг, който се присъединява към Свещената война, лорд Калмемунис. Жизненоважно е да се разбираме напълно ясно, не мислите ли?

— Определено — отвърна палатинът със сковано изражение и тон, като на човек, който се опитва да запази достойнство в състояние на пълно объркване.

Зерий се усмихна.

— Добре. Нансурската империя, както добре знаете, воюва срещу фанимите, откак първите киански племена са дошли с вой от пустините. Поколения наред ние се бием с тях на юг, така както се бием със скилвендите на север, и губим провинция след провинция пред фанатичния им устрем. Еумарна, Зераш, дори Шигек — загуби, платени с жертвата на хиляда хиляди нансурски синове. Всичко това, което сега е Киан, някога е принадлежало на моите имперски предшественици, палатине. И тъй като това, което съм аз сега, Икурей Зерий III, е просто лицето на един божествен император, всичко, което днес се нарича Киан, някога е принадлежало на мен.

Зерий спря за момент, развълнуван от собствените си думи и от резонанса на гласа си в простора от полиран мрамор. Как можеха да отрекат ораторското му въздействие?

— Договорът пред вас, лорд Калмемунис, просто ви обвързва, както е редно да бъдат обвързани всички хора, към истината. А истината — която не подлежи на отрицание — е, че всички протекторати на Киан са всъщност провинции на Нансурската империя. Като се подпишете в този договор, вие се заклевате да поправите една древна злина. Заклевате се да върнете всички земи, освободени от Свещената война, на техния законен собственик.

— Какво е това? — попита Калмемунис. Почти трепереше от подозрение. Това не беше на добре.

— Както казах, това е документ, чрез който се заклевате да...

— Чух ви и първия път — излая палатинът. — Нищо не са ми казали за това! Шриахът позволил ли го е? Майтанет ли нареди подобно нещо?

Слабоумният дебил имаше наглостта да прекъсва *него*? Икурей Зерий III, императорът, който щеше да възстанови Нансуриума? Непростимо!

— Генералите ми ме информират, че сте довели около петнадесет хиляди мъже със себе си, палатине. Със сигурност не очаквате да приютя и кърмя толкова много хора за *нищо*, нали? — Думата „кърмя“ привлече вниманието му и той не се стърпя да добави: — Империята няма толкова много цицки, мой конрийски приятелю.

— Аз... аз не съм чул *нищо* толкова — запелтечи Калмемунис. — Трябва да се закълна всички езически земи, които завоювам, да ми бъдат отнети? Да се дадат на *вас*?

Набитият офицер до него не можеше да се сдържа повече.

— Не подписвайте *нищо*, лорд палатине! Обзалагам се, че шриахът също не е чувал *нищо* за подобен документ.

— А кой сте вие? — попита остро Зерий.

— Криятес Зинемус — отвърна стегнато мъжът. — Лорд маршал на Атремпус.

— Атремпус... Атремпус. Скейос, кажи ми моля те, защо името ми звучи толкова познато?

— Разбира се, Бог сред смъртни. Атремпус е сестра на Атиерзус, крепостта, която школата на Завета е отпуснала на дома Нерсей. Лорд Зинемус е близък приятел на Нерсей Прояс... — Старият съветник спря за един кратък миг, без съмнение, за да позволи на своя император да осмисли значението на казаното, — ... и негов учител по меч от детинство, ако не греша.

Разбира се. Прояс не можеше да е толкова глупав, та да позволи на един имбецил, особено могъщ като Калмемунис, да преговаря сам с дома Икурей. Беше пратил бавачка. *Ах, майко*, помисли той, *всички в Трите морета знаят нашата репутация*.

— Лорд маршале — каза Зерий, — забравяш мястото си. Моят отговорник по протокола не те ли инструктира да *мълчиш*?

Зинемус се засмя и поклати тъжно глава.

— Предупредиха ни, че това може да стане, господарю — каза той на Калмемунис.

— *Какво* са ви предупредили, маршале? — извика Зерий. Това беше недопустимо.

— Че домът Икурей ще си играе игри със светини.

— Игри? — възкликна Калмемунис и се завъртя отново към Зерий. — Игри със *Свещената война*? Аз дойдох пред вас с открито сърце, императоре, като един мъж на Бивника при друг, а вие играете игри?

Гробна тишина. Императорът на Нансур току-що беше *обвинен*.

— Попитах ви... — Зерий спря, борейки се да премахне скърцането от гласа си. — Попитах ви — при това с цялата си учтивост, палатине! — дали ще подпишете моя договор. Защото или ще го подпишете, или вие и мъжете ви ще гладувате. Това е.

Калмемунис беше застанал така, сякаш всеки миг ще извади оръжието си, и за момент Зерий трябваше да се пребори с лудешкия устрем да избяга, въпреки че мечът на благородника бе конфискуван пред залата. Палатинът можеше и да е идиот, но беше идиот с масивни пропорции. Изглеждаше така, сякаш всеки миг ще се хвърли нагоре по стъпалата, прескачайки седем с един скок.

— Значи ще ни откажете провизии? — извика той. — Ще оставите *мъже на Бивника* да гладуват, за да извратите *Свещената война* спрямо целите си?

Мъже на Бивника. На Зерий му идеше да се изплюе при звука на фразата, а ето, че този надут глупак я изговаряше все едно това е тайното име на самия Бог. Още скучен фанатизъм. Скейос го беше предупредил и за това.

— Казвам само какво изисква истината, лорд палатине. Ако истината служи на моите цели, значи аз служа на целите на истината. — Императорът на Нансур не можа да не се усмихне злостно. — Дали хората ви ще гладуват, или не, зависи от *вас*, лорд Калмемунис. Вашето...

Нещо топло и лепкаво докосна бузата му. Вцепенен, той плесна лицето си, а после погледна мръсотията по пръстите си. Заля го предчувствие за смърт и дъхът му секна. Какво бе това? Някаква поличба?

Зерий погледна към суетящите се лястовици.

— Генкелти! — изпищя той.

Капитанът на неговата еотическа стража притича до него, носейки аромати на балсам и кожена ризница.

— Избий тези птици! — изсъска Зерий.

— Сега ли, Бог сред смъртни?

Вместо да отговори, той сграбчи аленото наметало на Генкелти, което мъжът носеше според нансурския обичай преметнато отпред над лявото му рамо и закопчано за дясното му бедро. Използва го, за да избърше птичето лайно от бузата и пръстите си.

Една от тези птици го бе осквернила... Какво можеше да значи това? Той рискуваше всичко. Всичко!

— Стрелци! — извика Генкелти към балконите, където се криеха еотическите стрелци. — Избийте лястовиците!

След кратка пауза се чу свистенето на невидима тетива над главите им.

— Измрете! — изрева Зерий. — Неблагодарни предатели!

Въпреки гнева си, той се ухили при вида на Калмемунис и свитата му, които се разбягаха, за да избегнат падащите стрели. По целия под на имперската зала за аудиенции се чуваше дрънчене. Повечето стрели пропуснаха целите си, но няколко паднаха на земята като кленови семена, понесли борещи се сенки. Скоро коридорът се изпълни с поразени лястовици, някои от които се мятаха като уловени риби, но повечето безжизнени.

Стрелците приключиха. Тишината се нарушаваше само от пляскащи криле.

Една пронизана лястовичка бе паднала на стъпалата по средата между императора и палатина на Канампурей. Следвайки внезапно хрумване, Зерий се надигна от трона си и слезе надолу. Наведе се и грабна стрелата с гърчещото се послание, нанизано на нея. Огледа птицата за момент, следеше я как се свива в конвулсии. *Ти ли беше, малка моя? Кой го направи? Кой?*

Една проста птица никога не би посмяла да обиди император.

Той погледна към Калмемунис и му хрумна нещо друго, доста по-мрачно. Задържал стрелата и лястовицата пред себе си, той се приближи към поразения палатин.

— Вземете това — каза Зерий спокойно, — като знак за уважението ми.

Размениха си още думи на взаимен гняв, а после Калмемунис, Зинемус и техният ескорт напуснаха разярени имперската зала за аудиенции, оставяйки Зерий сам с бумтящото си сърце.

Той се почеса при спомена за птичето лайно по бузата си. Примижа срещу слънцето и погледна нагоре към трона си, към

неразличимите силуети на своите слуги. Чу как неговия върховен сенешал Нгарау нарежда да донесат леген с топла вода. Императорът трябваше да бъде почистен.

— Какво значи това? — попита Зерий глухо.

— Нищо, Бог сред смъртни — отвърна Скейос. — Ние така или иначе очаквахме да отхвърлят договора. Като всички плодове, и нашият план има нужда от време, за да узрее.

Нашият план, Скейос? Имаш предвид моя план.

Той се опита да изгледа надменно наглия глупак, но слънцето му попречи.

— Нито говоря на теб, нито става дума за договора, старо магаре. — За да подчертае думите си, той изрита бронзовия статив. Договорът се завъртя като махало във въздуха преди да падне на пода. После императорът посочи пронизаната птица, лежаща в краката му. — Какво значи *това*?

— Добър късмет — извика Аритмеас, любимият му авгур и астролог. — Сред низшите касти това да те... насере някоя птица се смята повод за голяма радост.

Зерий искаше да се изсмее, но не можа.

— Но да серат върху тях е единственият късмет, който познават, нали?

— И все пак в тази вяра има голяма мъдрост, Бог сред смъртни. Дребни нещастия като това се смятат за поличба за добри събития. Някаква символична несгода винаги трябва да съпровожда триумфа, за да ни напомня за слабостите ни.

Усети гъдел в бузата си, сякаш и тя бе познала истината в думите на авгура. Това беше поличба! При това добра. *Усещаше го!*

Боговете отново ме докосват!

Внезапно ободрен, той се качи по стълбите, докато слушаше с интерес как Аритмеас обяснява по какъв начин това събитие съвпада със звездата му, която тъкмо е навлязла в хоризонта на Анагке, Курвата на Съдбата, и сега стои на две случайни оси с Гвоздея на Небесата.

— Прекрасен съвпад — възкликна пълният авгур. — Наистина прекрасен съвпад!

Вместо да заеме отново мястото си на високия трон, Зерий го подмина и направи знак на Аритмеас да го последва. Следван от малко

стадо служители, той мина между двата големи стълба от розов мрамор, които бележеха липсващата стена, и излезе на терасата.

Момемн се разпростря пред него като обширен стенопис в приглушени цветове, издигайки се към залязващото слънце. Неговият дворец, Андиаминските простори, покриваше крайморската част от града, така че ако пожелаеше, той можеше да види Момемн в хаотичната му цялост, като просто завърти глава: квадратните кули на еотическия гарнизон на север, монументалните променаци и сгради на храмовия комплекс Кмирал право на запад и претрупаната лудница на пристанището по брега на река Фаюс на юг.

Все така заслушан в гласа на Аритмеас, той се загледа към далечните стени, където горите и полята на заобикалящите земи бяха избелени от слънцето. Там, разпръснати по целия пейзаж като плесен върху хляб, виждаше палатките и павилионите на Свещената война. Не много, засега, но Зерий знаеше, че след няколко месеца е възможно да погълнат целия хоризонт.

— Но Свещената война, Аритмеас... Дали всичко това значи, че Свещената война ще бъде моя?

Имперският авгур сплете пухкавите си пръсти и разтърси утвърдително бузи.

— Ала пътеките на Съдбата са тесни, Бог сред смъртни. Трябва и сами да сторим много.

Зерий бе толкова погълнат от диагнозите и предписанията на авгура си, които включваха детайлни инструкции за заколението на десет бика, че първоначално не забеляза пристигането на майка си. Ала тя беше там, слаба сянка в периферията на зрението му, сигурна като смъртта.

— Тогава пригответи жертвите, Аритмеас — каза той решително. — Това е достатъчно засега.

Докато авгурът се оттегляше, Зерий забеляза, че робите носят легена с вода, поръчан преди малко.

— Аритмеас?

— Да, Бог сред смъртни?

— Бузата ми... Трябва ли да я мия?

Мъжът размаха комично ръце.

— Не! Оп-определено не, Бог сред смъртни. Жизненоважно е да почакате поне три дена. *Жизненоважно!*

Тревожеха го още няколко въпроса, ала майка му се приближаваше, следвана от клатушкащото се туловище на евнуха си. Движеше се с гъвкавостта и грацията на петнадесетгодишна девица, въпреки шестдесетте си курвенски години. Тя се обърна с профил към него във вихър от син муселин и коприна, загледана в града, както той бе сторил само преди мигове. По люспите на нефритената ѝ диадема проблесна слънчева светлина.

— Син, който се прехласва от думите на бръцолевещ идиот — каза тя сухо. — Как само стопля това майчиното сърце.

Той почувства нещо странно в държанието ѝ, нещо *сдържано*. Но пък всички изглеждаха странно разтревожени в негово присъствие напоследък. Зерий не се съмняваше, че причината е в това, че най-накрая е съзрял божествеността, таяща се в него, сега, когато двата велики рога на плана му са били надуты.

— Това са тежки времена, майко. Твърде опасни, за да игнорираме бъдещето.

Тя се обърна и го изгледа по начин, едновременно властен и кокетен. Слънцето подсили бръчките ѝ и провлачи сянката на носа ѝ по бузата. Зерий винаги бе смятал, че старите са грозни не само в плътта, но и в духа си. Старостта завинаги трансформираше надеждата в негодувание. Онова, което беше жизнено и амбициозно в младите очи, ставаше импотентно и алчно в старите.

Намирам, че ме обиждаш, майко. Както с външност, така и с държание. Красотата на майка му някога бе легендарна. Докато баща му бе още жив, тя беше най-великолепното притежание на империята. Икурей Истрия, императрица на Нансур, чиято зестра бе изгарянето на имперския харем.

— Гледах аудиенцията ти с Калмемунис — каза тя кротко. — Катастрофално. Точно както ти казах, нали, мой богоподобни сине?

Усмивката ѝ набразди козметиката около устните ѝ с малки пукнатинки. Зерий изпита физически копнеж да целуне тези устни.

— Предполагам, майко.

— Тогава защо настояваш да продължаваш с тази лудост?

И сега този пореден странен развой. Майка му, която спори със здравия разум.

— Лудост ли, майко? Договорът ще възстанови империята.

— Но ако глупак като Калмемунис не може да бъде излъган да го подпише, каква надежда има твоят договор, а? Не, Зерий, най-добре ще служиш на империята, ако служиш на Свещената война.

— Нима Майтанет е омаял и теб, майко? Как можеш да омаеш вещица?

Смях.

— Като предложиш да унищожих враговете й, как иначе?

— Но целият свят е твой враг, майко. Или греша?

— Целият свят е враг всекиму, Зерий. Ще е добре да запомниш това.

С периферното си зрение мерна един страж, който се приближи до Скейос и прошепна нещо в ухото му. Неговите авгури твърдяха, че хармонията е музикална. Тя изискваше човек да е настроен към нюансите на всяко обстоятелство. Зерий беше от онези, които нямаха нужда да гледат нещата, за да ги виждат. Притежаваше изтънчено умение да подозира.

Старият съветник кимна, а после хвърли бърз поглед към своя император. В очите му се четеше тревога.

Дали заговорничат? Това предателство ли е? Ала той отхвърли тези мисли; твърде често му минаваха през ум, за да им се довери.

Сякаш надушила причината за разсейването му, Истрия се обърна към съветника.

— Какво ще кажеш ти, Скейос? Какво мислиш за инфантилната злоба на сина ми?

— Злоба? — извика Зерий. Защо го провокираше така? — *Инфантилна?*

— А какво друго? Ти отхвърляш даровете на Курвата. Първо Съдбата ти дава този Майтанет и въпреки съвета ми ти се опитваш да го убиеш. Защо? Защото не го притежаваш. После ти дарява Свещената война — чук, с който да смажеш наследствения ни враг! И тъй като не я притежаваш, се опитваш да унищожих и нея! Това са капризи на дете, а не планове на хитър император.

— Повярвай ми, майко, опитвам се да насоча, а не да унищожа Свещената война. Чуждестранните псета *ще* подпишат договора ми.

— С твоята кръв! Нима си забравил какво се случва, когато сродиш празни коремни с фанатични сърца? Това са агресивни мъже, Зерий. Мъже, опиянени от вярата си. Мъже, които *действат*, когато се

сблъскат с унижение! Наистина ли очакваш да търпят твоето изнудване? Рискуваш самата империя, Зерий!

Да рискува империята? Не. На северозапад, където се виждаха планините, живееха малцина нансури, толкова голям бе страхът им от скилвендите. А на юг всички „стари провинции“, принадлежали някога на Нансуриума във връхната точка на могъществото му, бяха поробени от езическия Киан. Сега фанимските барабани ехтяха сред някогашните територии на империята, призовавайки хората да почитат лъжепророка Фейн. Сега крепостта Асгилиох, която древните киранейци бяха издигнали, за да ги пази от Шигек, отново бе станала граница. Той не рискуваше империята, а само нейната бледа имитация. Империята беше наградата, а не залогът.

— За щастие твоят син не е чак толкова изглупял, майко. Мъжете на Бивника няма да умрат от глад. Ще ядат от моята паница, но ден за ден. Не възнамерявам да им откажа провизиите, нужни за да живеят, само онези, необходими, за да потеглят на поход.

— Ами Майтанет? Какво ще правиш, ако той ти нареди да ги снабдиш?

Когато се стигнеше до Свещена война, древната конституция задължаваше императора да следва повелята на шриаха. Зерий беше длъжен да снабди войните с всичко необходимо, или рискуваше да бъде анатемосан.

— Ах, но нима не виждаш, майко, той не може да направи това. Шриахът знае не по-зле от нас, че тези мъже на Бивника са глупаци, че в техните очи самият Бог им е повелил да отхвърлят езичниците. Ако аз снабдя Калмемунис с всичко необходимо, той ще е потеглил до няколко дни, сигурен, че може да унищожи фанимите само с жалкото си домочадие. Майтанет ще се прави на разгневен, разбира се, но тайно ще ликува от това, което правя, знаейки, че то печели на Свещената война нужното й време да събере войските си. Защо иначе мислиш, че нареди сборът да стане в Момемн, а не около Сумна? Ако изключим това, че тежестта ще падне върху моята кесия, шриахът е *знаел*, че ще направя това.

Тя се сепна, а очите й се присвиха преценяващо. Душа, толкова змийска, колкото нейната, не можеше да пропусне да оцени тънкостта на подобен ход.

— Но дали това означава, че ти контролираш Майтанет, или че Майтанет контролира теб?

Зерий вече можеше да признае, че през последните месеци е подценявал този нов шриах. Ала повече нямаше да повтори тази грешка с подобен демон. Не и сега.

Той осъзна, че Майтанет е видял колко обречен е нансуриумът. През последния век и половина онези, разполагащи със знание и сила в пределите му, очакваха катастрофата — новината, че скилвендските племена са се обединили както в древността и се носят към бреговете. Именно така бе паднал Киранеас преди две хиляди години, и по същия начин бе загинала Ценейската империя почти хилядолетие по-късно. И Зерий бе сигурен, че точно така ще умре и нансуриумът. Именно тази неизбежност, в комбинация с Киан — нация от езичници, която трупаше мощ, докато Нансур отслабваше — истински го ужасяваше. След като скилвендите си тръгнаха, а те винаги си тръгваха, кой щеше да спре кианците да изтрият от лицето на света размътената кръв на Киранеас, да отрежат трите Сърца на Бога: Сумна, Хилядата храма и Бивника?

Да, този шриах беше коварен. Зерий вече не съжеляваше за провала на убийците си. Майтанет му бе дал чук, за какъвто не беше и мечтал — Свещена война.

— Нашият нов шриах — каза той — е доста надценяван.

Нека си мисли, че ме контролира.

— Но какво печелиш, Зерий? Дори и ако големите играчи в Свещената война приемат исканията ти, нали не мислиш, че ще пролеят кръвта си в името на Имперското слънце? Дори и подписан, договорът ти е без стойност.

— Грещиш, майко. Дори да нарушат клетвата си, договорът не е без стойност.

— Тогава *защо*, Зерий? Защо е този луд риск?

— Стига, майко. Нима си остаряла чак толкова?

За момент той получи нетипично проникновение как точно изглеждат събитията в нейните очи: меркантилното и съответно невероятно изискване всеки върховен благородник в Свещената война да подпише договора му; пращането на най-голямата нансурска армия, събирана за последното поколение, не срещу езичниците от Киан, а срещу много по-древния и своенравен враг, скилвендите. Как ли само я

бяха изнервили тези две неща! С планове, грандиозни като неговите, логиката винаги беше скрита.

Зерий не беше толкова глупав, за да си мисли, че е равен на предшествениците си по силата на оръжието или духа си. Не, Икурей Зерий III не беше глупак. Настоящата епоха бе различна и за нея бяха нужни други видове сила. Великият човек днес намираше оръжието си в други хора и в точните изчисления на предстоящи събития. Зерий сега притежаваше и двете: безценния му племенник Конфас и Свещената война на лудия шриах. И с тези два инструмента щеше да спечели отново империята.

— Какъв е планът ти, Зерий? Трябва да ми кажеш!

— Болезнено е, майко, нали? Да стоиш в сърцето на империята, а да си глуха за ритъма му... и то след като цял живот си го била като барабан!

Но вместо да изразят ярост, очите ѝ се разшириха рязко в осъзнаване.

— Договорът е просто *претекст* — ахна тя. — Нещо, което да те защити от шриалска анатема, когато...

— Когато *какво*, майко? — Зерий огледа нервно малката тълпа, която ги заобикаляше. Това място не беше подходящо за подобен разговор.

— Затова ли прати внука ми към смъртта му? — извика тя.

Ето го най-накрая истинският ѝ мотив за този предателски разпит. Обичният ѝ внук, бедният скъп Конфас, който в същия този миг водеше армията си някъде из степта Джиюнати в търсене на злокобните скилвенди. Това беше онази Истрия, която Зерий познаваше и презираше: лишена от всякакви религиозни вярвания, но обсебена от наследството си, от съдбата на дома Икурей.

Конфас трябваше да бъде Възстановителят, нали, майко? Не мислеше, че съм способен на подобно величие, нали, стара кучко!

— Пресягаш се твърде надалеч, Зерий! Опитваш се да сграбчиш твърде много!

— Ах, а за момент си мислех, че разбираш.

Той каза последното с разсеяна сигурност, ала всъщност до голяма степен ѝ вярваше — достатъчно, за да му се налага да изпива половин гарафа неразредено вино всяка нощ, за да заспи. Днес

предполагаше, че ще му трябва дори повече след инцидента с птиците...

— Разбирам достатъчно добре — отсече Истрия. — Водите ти не са достатъчно дълбоки, Зерий, за да не може една старица да прецапа през тях. Надяваш се да изнудиш мъжете на Бивника да подпишат твоя договор, не защото очакваш да ти отстъпят завоеванията си, а защото очакваш *после да водиш война с тях*. Със своя договор ще си неуязвим за шриалска анатема, когато покориш жалките и лишени от войници феодални владенията, които ще изникнат от пепелта на Свещената война. И *затова* си пратил Конфас на така наречената наказателна експедиция срещу скилвендите. Планът ти се нуждае от войски, които не можеш да събереш, докато си принуден да пазиш северните провинции.

Страхът сграбчи вътрешностите му.

— Ах — каза Истрия с жестока усмивка, — едно е да репетираш планове в блатото на душата си, а съвсем друго да ги чуеш от устните на друг, нали така, глупаво мое момче? Все едно да слушаш как шутът имитира гласа ти. Звучи ли ти глупаво сега, Зерий? Звучи ли *побъркано*?

— Не, майко — успя да каже той с някакво подобие на увереност. — Просто смело.

— Смело? — извика тя, сякаш думата бе отприцила някаква лудост в нея. — В името на боговете, как ми се иска да те бях удушила в люлката! Толкова тъп син! Ти ни обричаш, Зерий, не го ли виждаш! Никой, нито сред върховните крале на Киранеас, нито сред аспект-императорите на Ценей, не е побеждавал скилвендите на тяхна територия. Те са *народът на войната*, Зерий! Конфас е мъртъв! Цветето на твоята армия е мъртво. Зерий! *Зерий!* Заради теб ще ни застигне катастрофа!

— Не, майко! Конфас ме увери, че може да се справи! Той е изучавал скилвендите повече от всеки друг! Знае *слабостите* им!

— Зерий. Мили мой глупако, не виждаш ли, че Конфас е още дете? Гениален, безстрашен, красив като бог, но все пак дете... — Тя сграбчи бузите си и започна да ги дере. — Ти уби детето ми! — изпищя.

Логиката ѝ, а може би просто ужасът, който явно изпитваше, го помете със силата на приливна вълна. Зерий паникьосано огледа

другите хора на терасата и видя страха на майка си, изписан по лицата им. Тогава осъзна, че винаги е бил там. Те не се бояха от Икурей Зерий III, а от онова, което бе сторил!

Наистина ли съм унищожил всичко?

Той залитна. Нечии кокалести ръце го задържаха. Скейос. Скейос! Той разбираше какво е направил императорът му. Беше съзрял величието! Гениалността!

Завъртя се рязко и сграбчи стария съветник за робата му. Разтърси го толкова яростно, че брошката му, златно око със зеница от оникс, се откопча и издрънча по пода.

— Каж ми, че виждаш! — извика Зерий. — *Каж ми!*

Сграбчил робата си, за да ѝ попречи да се свлече, старецът задържа очите си покорно сведени.

— 3-залогът е голям, Бог сред смъртни. Само след като хвърлим клечиците, ще знаем.

Да! Това беше!

Само след като хвърлим клечиците...

От очите му бликнаха сълзи. Той стисна съветника за бузите и се изненада от това колко груба е кожата му. Майка му не му беше казала нищо ново. Винаги бе знаел, че е заложил всичко. Колко часове бяха обмисляли плана с Конфас? Колко пъти се бе удивлявал на стратегическия гений на племенника си? Империята никога не бе притежавала екзалт-генерал като Икурей Конфас. Никога!

Той ще надвие скилвендите. Ще покори народа на войната! И на Зерий му се стори, че вижда всичко с невъзможна сигурност. Звездата ми влиза в Курвата, обвързана с двете поличби на Гвоздея на Небесата...

Птица се изсра върху мен!

Свали ръцете си до раменете на Скейос и остана поразен от великодушието на жеста. *Колко ли ме обича той.* Погледна към Генкелти, Нгарау и останалите и внезапно причината за страха и съмнението им му се видя очевидна. Обърна се към майка си, която бе паднала на колене.

— Ти — и всички вие — си мислите, че виждате човек, който е направил луд облог. Но хората са крехки, майко. Хората се провалят.

Тя го зяпна. Гримът около очите ѝ се бе размазал от сълзи.

— А нима императорите не са хора, Зерий?

— Свещеници, авгури и философи ни учат, че всичко, което виждаме, е дим. Човекът, който съм аз, е само дим, майко. Синът, когото си родила, е просто *моята* маска, още една маскировка, която съм избрал за това изморително представление от кръв и сперма, което наричаш живот. Аз съм онова, което ми каза да бъда! *Император*. Божествен. Не дим, а *огън*.

При тези думи Генкелти падна на колене. След краткотрайно колебание и другите го последваха.

Ала Истрия сграбчи ръката на евнуха си и се изправи на крака, като през цялото време го зяпаше.

— А ако Конфас умре в дима, Зерий? Ако скилвендите излязат от този дим и изгасят твоя „огън“, тогава какво ще стане?

Той с мъка удържа яростта си.

— Краят ти приближава и ти си се вкопчила в дима, защото се боиш, че няма нищо друго. Страх те е, майко, защото си стара, а нищо не обръква така, както старостта.

Истрия го изгледа надменно.

— Възрастта ми е мой проблем. Нямам нужда от глупаци, които да ми го припомнят.

— Не. Предполагам, че циците ти не те оставят да забравиш.

Истрия изкрещя и се хвърли към него, както бе правила в детството му. Ала нейният гигантски евнух, Писатулас, я удържа, хващайки тънките ѝ ръце в огромните си пестници. После поклати бръснатата си глава в ужасено изумление.

— Трябваше да те убия! — изпищя тя. — Да те удуша със собствената ти пъпна връв!

Зерий се разсмя неудържимо. Стара и изплашена! За пръв път му се видя дребна и прозаична, далеч от непоколебимия и всезнаещ матриарх, каквато изглеждаше винаги. Майка му беше жалка!

Това почти си струваше загубата на империята.

— Отведи я в покоите ѝ — каза той на гиганта. — И нека лечителите ми се погрижат за нея.

Истрия беше изнесена, все така мятайки се и крещейки, от терасата. Огромните Андиамински простори погълнаха убийствените ѝ писъци.

Богатите цветове на залеза бяха избледнели в здрача. Слънцето бе наполовина скрито, обрамчено от лилава облачна мантия. За

няколко мига Зерий просто остана неподвижен, дишайки дълбоко, стиснал длани, за да спре треперенето. Свитата му го гледаше нервно с крайчеца на очите си. Стадото...

Накрая Генкелти, чието норсирайско наследство го правеше пооткрит, отколкото бе учтиво, наруши тишината:

— Бог сред смъртни, мога ли да говоря?

Зерий махна раздражено за позволение.

— Императрицата, Бог сред смъртни... Онова, което каза...

— Страховете й са оправдани, Генкелти. Тя просто изрече истината, скрита в сърцата на всички ни.

— Но тя заплаши да ви убие!

Зерий удари капитана през лицето. Ръцете на русия мъж за миг се стегнаха в юмруци, после се разтвориха. Той изгледа яростно краката на своя господар.

— Извинявам се, Бог сред смъртни. Просто се боях за...

— За нищо — каза рязко Зерий. — Императрицата остарява, Генкелти. Отливът я е изтеглил надалеч и тя не вижда брега. Просто изгуби самообладание.

Генкелти падна на земята и притисна устни към дясното му коляно.

— Достатъчно — каза Зерий и издърпа капитана на крака.

Остави пръстите си да се задържат за миг върху разкошните сини татуировки, покриващи предмишниците на мъжа. Очите му пламтяха. Главата го болеше. Но се чувстваше невероятно спокоен.

Обърна се към Скейос.

— Някой ти донесе съобщение, стари приятелю. Да не би да са новини от Конфас?

Луд въпрос, но странно тривиален, когато го задаваш без дъх.

Когато Съветникът се поколеба, треперенето се върна.

Моля те... Седжен, моля те.

— Не, Бог сред смъртни.

Зерий почти залитна от замайващото облекчение.

— Какво беше тогава?

— Фанимите са пратили посланик в отговор на желанието ви за преговори.

— Добре... добре!

— Но не е просто посланик, Бог сред смъртни. — Скейос облиза тънките си старчески устни. — *Кишаурим*. Фанимите са ни пратили кишаурим.

Слънцето залезе, а с него сякаш и надеждата.

* * *

Мангалите трепереха като разпокъсан плат на вятъра в двора, избран от Генкелти за срещата. Заобиколен от черешови дървета-джуджета и плачещи върби, Зерий стисна здраво хораето си, докато кокалчетата му не заплашиха да се счупят. Огледа мрака на околните порти и несъзнателно започна да брой сенчестите мъже там. Обърна се към слабия магьосник вдясно от него: Семемкетри, върховен учител на неговия имперски саик.

— Достатъчно ли са?

— Повече от достатъчно — отвърна мъжът възмутено.

— Мери си тона, върховни учителю — сопна се Скейос, застанал от лявата страна на Зерий. — Нашият император ти зададе въпрос.

Семемкетри сведе сковано глава, сякаш против волята си. В големите му влажни очи проблеснаха отразени пламъци.

— Тук има трима от нас, Бог сред смъртни, и дванадесет стрелци, които до един носят хорае.

Зерий потрепери.

— Трима? Само ти и още двама ли сте останали?

— Нямаше как иначе, Бог сред смъртни.

— Разбира се.

Зерий си помисли за хораето в дясната си ръка. Можеше да смири претенциозния маг с едно докосване, но така щяха да останат само двама други. Как само мразеше магьосници! Почти толкова, колкото ненавиждаше факта, че са му нужни.

— Идват — прошепна Скейос.

Зерий стисна хораето толкова здраво, че руните, гравирани по него, сякаш дамгосаха дланта му.

Двама еотически стражи влязоха в двора с фенери вместо оръжия в ръцете. Заеха места от двете страни на бронзовата врата, а Генкелти, все така в церемониалната си броня, мина между тях,

следван от закачулена фигура, облечена в черна ленена роба. Капитанът поведе посланика до отреденото място, където светлинните кръгове, хвърляни от четирите мангала, се застъпваха. Зерий виждаше само част от устните и лявата буза на мъжа под качулката, въпреки тях.

Кишаурим. За нансурите само скилвендите бяха по-омразни. Нансурските деца — дори децата на императорите — бяха откърмени с истории за езическите магьосници-жреци, за скверните им ритуали и неразгадаеми сили. Дори промълвяването на името им всяваше ужас в нансурското сърце.

Зерий имаше проблем с дишането. *Защо пращат кишаурим? Да ме убие?*

Посланикът свали качулката си и тя се спусна настрани по раменете му. После сведе ръце и робата му падна на земята, разкривайки дългото шафранено расо, което носеше отдолу. Плешивото му теме беше шокиращо бледо, а в центъра на лицето му се виждаха двете черни ями под веждите. Безоките лица винаги изнервяха Зерий, винаги му напомняха за мъртвия череп под изражението на всеки човек, ала знанието, че този мъж въпреки всичко *вижда*, събуждаше драцене в гърлото му, което не можеше да се премахне с преглъщане. Точно както му бяха разказвали детските му учители, около врата на кишаурима се беше увила змия — шигекска солна пепелянка, черна и блестяща, сякаш покрита с масло, с постоянно стрелкащ се език и сурогатни очи, разположени близо до дясното ухо на жреца. Незрящите ями останаха насочени върху Зерий, но главата на пепелянката се въртеше във всички посоки, оглеждайки целия двор и методично душейки въздуха.

— Виждаш ли го, Семемкетри? — изсъска Зерий под нос. — Виждаш ли белега на магията?

— Никакъв — отвърна магьосникът; гласът му бе стегнат от страх да не го чуят.

Очите на змията се задържаха за момент върху тъмните порти, които обграждаха двора, сякаш преценяваше каква опасност представляват сенките в тях. После, като кормило, въртящо се на добре смазана панта, се обърна към Зерий.

— Аз съм Малахет — каза кишауримът на перфектен шеик. — Осиновен син на Кисма от племето индара-кишаури.

— Ти си Малахет? — възкликна Семемкетри. Още един пробив в протокола. Зерий не му бе дал позволение да говори.

— А ти си Семемкетри. — Безокото лице кимна, но змийската глава остана неподвижна. — Почитания на стария враг.

Зерий почувства как върховният учител до него застива.

— Императоре — промърмори магьосникът, — трябва да напуснете веднага. Ако това наистина е Малахет, значи сте в огромна опасност. Всички сме в огромна опасност!

Малахет... Бе срещал името преди в един от докладите на Скейос. Онзи, чиито ръце са белязани като на скилвенди.

— Значи трима не са достатъчни — отвърна Зерий, необяснимо зарадван от страха на върховния учител.

— Малахет отстъпва само на Сейокти сред кишауримите. И само защото пророческият закон забранява хора, които не са кианци, да встъпват в длъжността на ересиарха. Дори кишауримите се боят от силата му!

— Върховният учител казва истината, Бог сред смъртни — добави Скейос тихо. — Трябва да напуснете веднага. Нека аз преговарям на ваше месо...

Ала Зерий не им обърна внимание. Как можеха да се боят като зайци, когато самите богове им бяха осигурили победа?

— Добра среща, Малахет — каза той, изненадан от това колко сигурен звучи гласът му.

След кратка пауза, Генкелти излая:

— Стоиш в присъствието на Икурей Зерий III, императора на Нансур. На колене, Малахет!

Кишауримът поклати пръст, а пепелянката се разлюля подигравателно с него.

— Фанимите коленичат само пред Единствения, пред Бога-що-е-сам.

Дали поради рефлекс или от глупост, Генкелти вдигна юмрук, за да удари мъжа. Зерий го спря с протегнат длан.

— За този случай ще забравим протокола, капитане — каза той. — Езичниците ще коленичат пред мен достатъчно скоро. — Той стисна в юмрук дланта, държаща хораето, следвайки неясния импулс да го скрие от очите на змията. — За преговори ли си дошъл? — обърна се към кишаурима.

— Не.

Семемкетри изруга като войник.

— Тогава защо си тук? — попита Зерий.

— Дойдох, императоре, за да можеш да преговаряш с друг.

Зерий примигна.

— С кого?

За миг сякаш Гвоздеят на Небесата проблесна от челото на кишаурима. В мрака на портите се чу вик и императорът вдигна ръце пред себе си.

Семемкетри запя нещо неразбираемо, което предизвикваше световъртеж. Около тях се образува глобус, оформен от призрачни нишки син огън.

Но нищо не се случи. Кишауримът стоеше все така неподвижен. Змийските очи блестяха като въглени на светлината на огъня.

Тогава Скейос възкликна:

— Лицето му!

Наложено върху подобните на череп черти на Малахет като призрачна маска, се виждаше нечие чуждо лице — обрулен киански воин, който още носеше белега на пустинята по ястребовите си черти. Преценяващи очи се взираха от празните ями на кишаурима, а от брадичката му се спускаше призрачна брада, сплетена по модата на кианските големци.

— Скаурас — каза Зерий. Никога преди не бе виждал мъжа, но по някакъв начин знаеше, че пред него е сапатишах-губернатора на Шигек, езическият бандит, с когото Южните армии воюваха вече четири десетилетия.

Призрачните устни се раздвижиха, но императорът чу единствено далечен глас, говорещ в провлачения ритъм на киански. После истинската уста отдолу се раздвижи и каза:

— Чудесно предположение, Икурей. А аз те познах по монетите ти.

— И какво е това? Падиражахът ми праща едно от сапатишахските си псета, за да ми губи времето?

Отново смущаващото забавяне и разминаване между устни и гласове:

— Ти не си достоен за падиражаха, Икурей. И сам мога да счупя гръбнака на империята ти върху коляното си. Бъди благодарен, че

падиражахът е благочестив и спазва договорите си.

— Всичките ни договори вече са под съмнение, Скаурас, сега, когато Майтанет стана шриах.

— Още една причина падиражахът да те отхвърли. *Ти* също си под съмнение.

Скейос се приведе и прошепна в ухото му:

— Попитайте го защо е цялото това представление, ако сте толкова незначителен. Езичниците се боят, Бог сред смъртни. Само заради това са дошли при вас.

Зерий се усмихна, сигурен, че старият съветник просто е потвърдил онова, което сам знае.

— Ако съм под съмнение, защо тогава са нужни тези невероятни усилия, хмм? Защо караш някой, който те превъзхожда, да бъде твой пратеник?

— Заради Свещената война, която ти и твоите братя-идолопоклонници ще поведете срещу нас. Защо иначе?

— И защото знаеш, че Свещената война е мой инструмент.

Призрачното лице се усмихна и Зерий чу далечен смях.

— Ти ще изтръгнеш Свещената война от ръцете на Майтанет, така ли? Ще я превърнеш в огромен лост, с който да отмениш вековете на поражения? Знаем за дребничките ти планове да обвържеш идолопоклонниците с твоя договор. И знаем за армията, която си пратил срещу скилвендите. Заговори на глупак — всички до един.

— Конфас обеща да павира пътя с главите на скилвендите от степта до краката ми.

— Конфас е обречен. Никой не притежава интелекта или могъществото, за да надвие скилвендите. Дори твоят племенник. Армията и наследникът ти са мъртви, императоре. Мърша. Ако нямаше толкова много инрити, струпани по бреговете ти, щях да дойда на коня си при теб още сега и да те накарам да отпиеш от мечата ми.

Зерий стисна хораето, за да заглуши треперенето. Пред вътрешния му поглед се появи образът на Конфас, кървящ в краката на някой подивял скилвендски воин. И той му се наслади, въпреки ужаса, който би донесъл на империята. *Тогава майка ми ще има само мен...*

Гласът на Скейос отново прошепна в ухото му:

— Той лъже, за да ви изплаши. Едва тази сутрин получихме вест от Конфас и всичко беше наред. Спомнете си, Бог сред смъртни, че

скилвендите смазаха кианците само преди осем години. Скаурас изгуби трима синове в тази експедиция, включително Хасжинет, най-големия. *Смушкайте* го. Ядосайте го! Разгневените хора правят грешки.

Но той, разбира се, вече беше обмислил това.

— Ласкаеш се, ако мислиш, че Конфас е глупав като Хасжинет, Скаурас.

Призрачни очи примигнаха над празни ямки.

— Битката на Зиркирта беше голям удар за нас, да. Ала вие скоро ще споделите този удар. Опитваш се да ме нараниш, Икурей, но просто предсказваш собственото си унищожение.

— Нансуриумът е преживял много по-големи загуби и е оцелявал — каза Зерий.

Но Конфас не може да изгуби! Поличбите!

— Така е, Икурей. Признавам ти тази малка утеха. Единият Бог знае, че вие, нансурите, сте упорит народ. Дори бих допуснал, че е възможно Конфас да успее там, където собственият ми син се провали. Не смея да подценявам този змиеукротител. Беше мой заложник в продължение на четири години, нали си спомняш? Но нищо от това не превръща Свещената война на Майтанет в твой инструмент. В ръцете си нямаш чук, който да вдигнеш над главите ни.

— Ето, че грешиш, Скаурас. Мъжете на Бивника знаят за твоя народ по-малко дори от Майтанет. Разберат ли, че воюват не само срещу теб, но и срещу твоите кишаурими, водачите на Свещената война ще подпишат договора ми. Ще имат нужда от школа, а тази школа по стечение на обстоятелствата ми принадлежи.

Безплътните устни се разтегнаха в усмивка над тънката линия на устата на Малахет.

Отново прозвуча неземният далечен глас:

— *Хеша? Еджору Саика? Матанати йескути каа...*

— Какво? Имперският саик? Мислиш, че твоят шриах ще ти предостави Свещената война заради Имперския саик? Майтанет *наистина* е избол очите ти в Хилядата храма! Виждаш ли, Икурей? Виждаш ли най-сетне колко бързо плават пясъците под краката ти?

— Какво искаш да кажеш?

— Дори ние знаем повече за плановете на прокълнатия ви шриах от теб.

Зерий погледна лицето на Скейос и видя там тревога, вместо пресметливост. Старецът се намръщи. Какво ставаше?

Скейос... Кажу ми какво да кажа! Какво има предвид?

— Нямаш ли думи, Икурей? — гласът-заместник на Малахет звучеше презрително. — Ето ти нещо, с което да се задавиш: Майтанет е подписал договор с *Алените кули*. В този миг алените магове се готвят да се присъединят към Свещената война. Майтанет вече притежава школа, при това такава, която прави твоя имперски саик смешен и като численост, и като сила. Както казах, твоята роля е поставена под съмнение.

— Невъзможно! — изплю Скейос.

Зерий се извъртя към стария съветник, вцепенен от наглостта му.

— Какво става, Икурей? Оставяш псетата си да лаят на масата ти?

Зерий знаеше, че трябва да е вбесен, ала подобен изблик от *Скейос* беше... безпрецедентен.

— Но той лъже, Бог сред смъртни! — извика съветникът. — Това е езически номер, за да ни накара да отстъпим...

— А защо им е да лъжат? — прекъсна го Семемкетри, очевидно горящ от нетърпение да унизи стария си дворецов враг. — Не мислиш ли, че езичниците *искат* ние да командваме Свещената война? Или си въобразяваш, че предпочитат да се договарят с *Майтанет*?

Нима бяха забравили присъствието на своя император? Говореха така, сякаш той е измислица, нуждата от която е приключила. *Мислят ме за незначителен?*

— Не — отвърна Скейос. — Те знаят, че Свещената война е наша, но искат да мислим, че не е!

Зерий изпита натрупваща се в стомаха му ледена ярост. Тази нощ щеше да има писъци.

Двамата мъже или си спомниха мястото си, или усетиха настроението му, защото внезапно замълчаха. Преди две години един зеюм бе забавлявал двора на императора с обучени тигри. После Зерий го бе питал как успява да командва такива свирепи зверове само с един поглед.

— Понеже — каза им тогава огромният чернокож мъж — те виждат бъдещето си в очите ми.

— Трябва да простиш на пламенните ми слуги — каза Зерий на духа, обитаващ лицето на кишаурима. — Можеш да си сигурен, че аз няма да го сторя.

Лицето на Скаурас потрепери, а после се появи отново, сякаш кимаше над някакъв невидим лъч светлина. Старото куче сигурно се смееше. Зерий почти виждаше как забавлява падиражаха с описания за безредието в имперския двор.

— Тогава ще скърбя за тях — каза сапатишахът.

— Запази скръбта си за собствения си народ, езичнико. Независимо от това кой контролира Свещената война, вие сте обречени.

Фанимите *наистина* бяха обречени. Въпреки вбесяващата си наглост, думите на Семемкетри отпреди няколко мига бяха верни. Падиражахът искаше те да командват Свещената война. Защото с фанатици не можеше да се сключи договор.

— Ах, силни думи! Най-накрая говоря с императора на нансурите. Кажи ми, тогава, Икурей Зерий III, сега, когато разбираш, че и *двамата* се пазарим от позицията на слабостта, какво предлагаш?

Зерий се умълча, обладан от хладна пресметливост. Винаги бе най-хитър, когато се ядосаше. Алтернативите се търкаляха през душата му и повечето от тях се въртяха около Майтанет и демоничния му интелект. Спомни си Калмемунис и омразата му към неговия братовчед, Нерсей Прояс, наследник на трона на Конрия...

И тогава разбра.

— За мъжете на Бивника ти и твоят народ сте само жертвоприношение, сапатишах. Те говорят и мислят така, сякаш триумфът им вече е изписан в скрижалите. Може би ще дойде време, когато ще те уважават така, както аз.

— *Шрай лаксара ка.*

— Искаш да кажеш ще се страхуват.

Сега всичко зависеше от неговия племенник далеч на север. Повече отвсякога. *Получбите...*

— Както казах... уважават.

ШЕСТА ГЛАВА ДЖИЮНАТИ

*Речено е: човек се ражда от майка си и се
храни от майка си. После се храни от земята и
земята минава през него, и взима и дава щипка
прах всеки път, докато човекът вече не
принадлежи на майка си, а на земята.*

Скилвендска
поговорка

*... а на стар шейк, езикът на
управляващите и религиозни касти в Нансуриума,
скилвенас означава „катастрофа“ или
„апокалипсис“, сякаш скилвендите по някакъв
начин са надраснали ролята на народ и са се
превърнали в принцип.*

Друсас Акамиан,
„Компендиум на Първата
свещена война“

РАННОТО ЛЯТО НА 4110 ГОДИНА НА БИВНИКА, СТЕП ДЖИЮНАТИ

Наюр урс Скийота откри краля на племената и другите, струпани на хребета, който им предоставяше панорамна гледка към планините Хетанта и нансурската армия, лагеруваща под тях. Той накара сивия си кон да спре и ги огледа от разстояние, а сърцето му бумтеше сякаш кръвта му бе станала твърде гъста. За момент се почувства като момче, отхвърлено от по-големите си братя и злонамерените им приятели. Почти очакваше да чуе подигравки, донесени от вятъра.

Защо им е да ме унижават така?

Ала той не беше дете. Окървавен в много битки, той бе вождът на утемотите, скилвендски ветеран на повече от четиридесет и пет лета. Притежаваше осем жени, двадесет и трима роби и повече от триста глави добитък. Бе създал тридесет и седем сина, деветнадесет от които чистокръвни. Ръцете му бяха набраздени от свазондите — ритуалните белези на повече от двеста убити врагове. Той бе Наюр, прекършващия коне и мъже.

Мога да убия всеки от тях — да го стрия на кървава каша! — а те ме обиждат така? Какво съм сторил?

Но като всеки убиец, и той знаеше отговора. Обидата не бе в това, че го обезчестяваха, а в наглостта им да си мислят, че разбират.

Пламтящото над покритите със сняг върхове слънце къпеше събралите се вождове в бледо утринно злато. Изглеждаха като воители от различни народи и епохи, въпреки покритите с шипове киански бойни шлемове, които носеха ветераните от битката при Зиркирта. Някои бяха облекли антични люспести брони, други — нагръдници и ризници с различна изработка — плячка от отдавна мъртви инритски принцове и благородници. Само белязаните им ръце, каменни лица и дълга черна коса ги бележеха като народа — като скилвенди.

Зунурит, техният крал на племената по всеобщ избор, бе седнал в средата с лява ръка, надменно облежната на бедрото, а дясната вдигната към далечината. Като че ли насочен от него, ездачът от едната му страна вдигна назъбения полумесец на лъка си. Наюр мерна брезова стрела, която полетя в небето, видя я как изчезва в тревата на половината път до реката. Измерваха разстояния, осъзна той, което можеше да означава само, че планират атаката си.

Без мен. Можеше ли просто да са забравили?

Наюр изруга и подкара жребеца си към тях. Задържа лицето си обърнато на изток, за да си спести унижението от подигравателните им погледи. Река Киют се виеше през дъното на долината — черна, с изключение на замръзналите области в плитките бързеи. Дори от това разстояние лесно виждаше нансурската армия, струпана по бреговете ѝ, която сечеше малкото останали тополи, за да ги отнесат после конските впрягове. Защитен от ров и дървено укрепление, имперският лагер се намиреше на около една миля разстояние — огромен правоъгълник от безбройни палатки и каруци под планината, която мемоаристите наричаха Сактута — Двата бика.

Преди три дни той бе удивен и отвратен от тази гледка. Това, че нансурите бяха нахлули в пределите им бе достатъчна наглост, но да забият стълбове и да издигнат стени?

Сега обаче това го изпълваше само с мрачно предчувствие.

Наюр оголи зъби и навлезе сред братята си вождове.

— Зунурит! — изрева той. — Защо не бях извикан?

Кралят на племената изруга и дръпна рязко юздата на дорестия си кон, за да застане с лице към него. Утринният вятър разрошваше подплатата от лисича кожа на кианския му боен шлем. Той изгледа Наюр с неприкрито презрение и каза:

— Беше призован като всички други, утемоте.

Наюр бе срещнал Зунурит само преди пет дена, скоро след като пристигна със своите утемотски воини. Взаимната им неприязън стана очевидна незабавно, като при ухажори на една и съща красавица. Вождът не се съмняваше, че презрението на Зунурит се корени в скандалните слухове за отдавнашната смърт на баща му. Почвата за неговата враждебност обаче му се губеше. Може би просто бе срещнал неприязънта с неприязън. А може би причината бе коприненият подгъв на туниката му от овча кожа или пък вродената суета в усмивката му. Омразата нямаше нужда от причини, дори и само защото те бяха така много и толкова лесни за откриване.

— Не бива да атакуваме — каза Наюр в прав текст. — Това е детинска глупост.

Неодобрението увисна като миризма на мускус в утринния въздух. Другите вождове го огледаха преценяващо с неразгадаеми изражения. Въпреки слуховете, които без съмнение бяха чували, белязаните ръце на Наюр изискваха уважение, дори дадено с нежелание. Никой сред тях, той бе сигурен в това, не беше убил наполовина толкова врагове.

Зунурит се наведе и се изплю в тревата — жест на неуважение.

— Глупост? Нансурите серат, пикаят и се шибат на свещената ни земя, утемоте. Какво предпочиташ да направя? Да преговарям? Да капитулирам и да пратя данък на Конфас?

Наюр обмисли дали да zlepостави мъжа, или плана му.

— Не — отвърна накрая, избирайки мъдростта. — Предпочитам да изчакаме. Икурей Конфас — той вдигна ръка и стисна дебелиите си пръсти в юмрук, — е в капан. Конете му се нуждаят от богати

пасбища, а нашите — не. Мъжете му са свикнали на покриви, на възглавници, на вино и на комфорта на леки жени, докато нашите спят на седлата си и им стига кръвта на конете им. Чуй думите ми — докато дните изминават, еленът ще заподскача в сърцата им, а чакалът — в стомасите им. Ще познаят страх и глад. Укрепленията им от пръст и дърво ще започнат да им се струват повече като затвор, отколкото като защита. И скоро отчаянието им ще ги подтикне към бойно поле по наш избор!

Сред събралите се вождове се чу тихо мърморене и Наюр прехвърли поглед от лице на лице. Някои бяха млади и нетърпеливи да пролеят кръв, ала повечето притежаваха коравата мъдрост на много битки — стари, обрулени лица като неговото. Тези мъже бяха оцелели многократно след нетърпението на младостта и все пак запазваха силата си; те щяха да видят мъдростта в думите му.

Но Зунурит не изглеждаше впечатлен.

— Вечен тактик, а, утемоте? Каж ми, Наюр урс Скийота, ако влезеш в юртата си и завариш мъже, нападнали жените ти, каква тактика ще предприемеш? Ще ги чакаш ли в засада отвън, където успехът ти ще е най-сигурен? Ще чакаш ли, докато те оскверняват и огнището, и утробите ти?

Наюр се изсмя, забелязвайки за пръв път двата липсващи пръста на лявата ръка на Зунурит. Дали глупакът изобщо можеше да опъне лък?

— Подножието на Хетанта е доста различно от моята юрта.

— Нима? Това ли ни казват мемоаристите?

Не толкова хитростта му шокира Наюр, колкото осъзнаването, че го е подценил.

Очите на Зунурит проблеснаха триумфално.

— Не. Мемоаристите казват, че битката е нашето огнище, земята — наша утроба, а небето — нашата юрта. Нападнаха ни така, все едно Конфас е изнасилвил жените ни и е разбил огнищата ни. Осквернени. Опетнени. Унижени. В момента сме минали предела на изчисления и тактически предимства, утемоте.

— Ами победата ни над фанимите в Зиркирта? — попита Наюр.

Повечето от събралите се мъже бяха присъствали преди осем години, когато самият той бе покосил Хасжинет, кианския генерал.

— Какво за нея?

— Колко време отстъпваха племената пред кианците? Колко дълго им пускахме кръв, преди да счупим гръбнака им?

Той дари Зунурит с мрачна усмивка — същата, която толкова често караше жените му да плачат. Кралят на племената замръзна.

— Но това...

— Е различно ли, Зунурит? Как може една битка да е като юрта, но да не е като друга битка? В Зиркирта ние проявихме търпение. Изчакахме и по този начин унищожихме тотално могъщ враг.

— Но сега въпросът не е само в чакането, Наюр — разнесе се трети глас. Това беше Окнаи Едноокия, главатар на могъщите мунуяти от вътрешните земи. — Въпросът е *колко дълго* трябва да чакаме. Скоро ще започне сушата и онези от нас, които живеят в сърцето на степта, трябва да подкарат стадата си към летните пасища.

Тази забележка бе последвана от много викове, сякаш това бе първото разумно нещо, казано този ден.

— Така е — добави Зунурит, оживен от неочакваната подкрепа. — Конфас е дошъл със солидни запаси, керванът с провизиите му е по-голям от цялата му армия. Колко дълго трябва да чакаме, за да почнат еленът и чакалът да гризат сърцата и коремите им? Месец? Два? Дори шест?

Той се обърна към другите и бе възнаграден от гърлено съгласие.

Наюр прокара ръка през косата си и огледа враждебните лица около себе си. Разбираше грижите му, тъй като те бяха и негови. Прекалено дълго отсъствие носеше много рискове. Пренебрегваните стада означаваха вълци, глад, болести. Ако към това се добавеше заплахата от робски въстания, непокорни съпруги, а за племена на северната граница на степта като неговото — и сранки — подтикът за бързо завръщане ставаше неустоим.

Той се обърна към Зунурит и осъзна, че решението за атака не е нещо, което той е насиллил вождовете да приемат. Въпреки че знаеха колко опасна е прибързаността, те искаха да приключат тази война веднага, при това много по-силно, отколкото при Зиркирта. Но защо?

Всички очи се насочиха към него.

— Е? — попита Зунурит.

Дали Икурей Конфас беше предвидил това? Наюр не се съмняваше, че е лесно да се научат различните изисквания, които

сезоните поставяха пред народа му. Дали Конфас умишлено бе избрал седмиците преди лятната суша?

Мисълта замая Наюр с усложненията, които водеше след себе си. Внезапно всичко, което бе видял и чул от присъединяването си към ордата, добиваше ново значение: сексуалните извращения върху скилвендските пленници, подигравателните посланици, дори разположението на нужниците им — всичко това бе предвидено да озлоби народа и да го принуди да атакува.

— Защо? — попита рязко Наюр. — Защо Конфас ще носи толкова много провизии?

Зунурит изсумтя.

— Защото това е степта. Тук няма храна.

— Не. Защото очаква война на *търпение*.

— Именно! — възкликна кралят на племената. — Той възнамерява да чака, докато гладът принуди племената да се разотидат. Затова и трябва да атакуваме незабавно!

— Да се разотидат? — извика Наюр, удивен, че разкритието му толкова лесно може да се изврати. — Не! Той възнамерява да чака, докато гладът или гордостта принуди племената да *атакуват*.

Наглостта на това твърдение изтръгна викове от струпалите се наоколо вождове. Зунурит се изсмя тъжно като човек, който е сбъркал наивитета с мъдрост.

— Вие, утемотите, живеете далеч от империята — каза той, все едно обясняваше на идиот, — така че невежеството ти за имперската политика е нещо нормално. Как би могъл да знаеш, че популярността на Икурей Конфас нараства, докато тази на чичо му, императора, намалява? Говориш така, сякаш той е пратен тук да завладява, а всъщност е дошъл, за да умре!

— Шегуваш ли се? — извика отчаяно Наюр. — Поглеждал ли си армията му? Елитната им конница, норсирайските им войски, почти всички полкове в имперската армия, дори и собствената еотическа стража на императора! Те са оголили цялата империя, за да съберат тази експедиция. Сигурно са сключвали договори, обещали са и са похарчили цели богатства. Това е *завоевателна* армия, а не погребална процесия за...

— Питай мемоаристите! — прекъсна го рязко Зунурит. — И други императори са жертвали толкова, ако не и повече. Зерий трябва

да заблуди Конфас, нали?

— Ба! А казваш, че утемотите не знаят нищо за империята! Нансуриумът е под обсада. Не може да си позволи да загуби дори част от подобна армия!

Зунурит се наведе напред от седлото си и вдигна заплашително юмрук. Веждите му се смръщиха над злобните очи. Ноздрите му се разшириха.

— Тогава каква по-добра причина да ги смажем сега! После ще пометем Великото море както дедите ни от древността! Ще съборим храмовете им, ще забременим дъщерите им и ще посечем синовете им!

Наюр чу разтревожено как в утринния въздух се разнесоха одобрителни възгласи. Той ги заглуши с убийствен поглед.

— Всички ли сте заслепени пияници? Каква по-добра причина да оставим нансурите да се изтощят?! Какво мислите, че щеше да направи Конфас, ако беше сред нас? Какво...

— Щеше да вади меча ми от задника си! — извика някой и всички избухнаха в смях.

Тогава Наюр го надуши, добронамереното другарство, което представляваше просто заговор да се подиграват на един-единствен човек. Устните му се изкривиха в гримаса. Винаги едно и също, независимо какви претенции имаше за опит и разум. Те го бяха преценили още преди години... и го възприемаха като недостоен.

Ала оценяването е неспирно...

— Не! — изрева той. — Би ви се смял така, както сега вие се смеете на мен! Щеше да каже, че кучето трябва да бъде пречупено, а аз познавам тези псета! По-добре, отколкото те се познават. — В гласа и изражението му се бе прокраднало умоление и той се помъчи да го потуши. — Чуйте. Трябва да ме чуете! Конфас залага всичко на точно този съвет сега — на нашата арогантност, на нашите... сковани от обичаи мисли. Направил е всичко по силите си да ни провокира! Не го ли виждате? *Ние* решаваме дали той ще се окаже гениален стратег. Само ние можем да го превърнем в глупак. Като направим единственото, което го ужасява, онова, което с всички сили се е опитал да предотврати. Трябва да изчакаме! Да го изчакаме да дойде при нас!

Зунурит го гледаше напрегнато, докато говореше, с очи, които блестяха от злобно наслаждение. Сега той се усмихна презрително:

— Наричат те Човекоубиеца, Наюр, говорят за могъществото ти на бойното поле, за безкрайния ти глад за свещено кръвопролитие. Но сега... — Той поклати глава с престорено съжаление. — Къде е този глад, утемоте? Или вече трябва да те наричаме Времеубиеца?

Още смях, като нож в сърцето му, гърлен и груб, едновременно искрен като при простите хора, но и оцветен с неприятна злост — звука на низши мъже, наслаждаващи се на унижението на някой по-велик от тях. Ушите на Наюр забучаха. Земята и небето се свиха, докато целият свят не се превърна в смеещи се лица с пожълтели зъби. Той усети как у него се пробужда втората му душа, онази, която помрачаваше слънцето и боядисваше земята с кръв. Смехът им секна пред заплахата, която разпознаха. Погледът му изтри дори усмивките от лицата им.

— Утре — обяви Зунурит, като нервно насочи пъстрия си кон към далечното нансурско укрепление — ще пожертваме цяла нация пред Мъртвия бог. Утре ще заколим цяла империя!

* * *

Множество конници яздеха бавно сред хладната и сивкава от утринната роса трева, полюшвайки се тихо на дървените си седла. Бяха изминали почти осем години от битката при Зиркирта, осем години, откак Наюр за последен път видя подобно струпване на народа. Огромните колони, следвани от вождовете си, покриваха склоновете и върховете на почти цяла миля разстояние. Скрити зад гъсталаци от вдигнати копия, стотици знамена от конска кожа се издигаха над масите, бележейки племена и обединения от степта.

Толкова много!

Дали Икурей Конфас съзнаваше какво е сторил? Природата на скилвендите бе да се делят на малки групи и ако се изключат ритуалните погранични нападения на Нансуриума, те прекарваха по-голямата част от времето си да се избиват едни други. Тази склонност към вражда и кръвопролитни войни бе най-голямата защита на империята от расата им, по-голяма дори от пробиващите небесата планини Хетанта. Като нахлуваше в степта, Конфас бе споил народа в

едно цяло и по този начин бе създал най-голямата опасност за империята от цяло поколение насам.

Какво можеше да оправдае подобен риск? Икурей Зерий бе заложил самата империя на племенника си без очевидна причина. Какви обещания му беше дал Конфас? Какви обстоятелства го бяха принудили?

Нещата не бяха такива, каквито изглеждаха, Наюр беше сигурен в това. И все пак, докато гледаше редиците бронирани конници, не можеше да не съжали за по-ранните си съмнения. Накъдето и да обърнеше поглед, виждаше мрачни и готови за война ездачи, с кожи, закачени за кръглите щитове, с коне, покрити с поли, в които бяха пришити нансурски и киански монети. Десетки хиляди скилвенди, калени от жестоките сезони и безконечна война, сега стояха обединени като в дните от легендите. Каква надежда би могъл да има Конфас?

Нансурски рогове проехтяха в подножието на планините, стряскайки хора и коне. Всички очи се обърнаха към широкия хребет, скриващ долината. Сивият жребец на Наюр изсумтя и заблъска земя с копито, с което разлюля скалповете, които красяха юздите му.

— Скоро — промърмори той и спря главата на коня със здрава ръка. — Скоро ще се отприщи лудостта.

Наюр винаги си спомняше часовете преди битка като нетърпими и заради това винаги се изненадваше, когато му се наложеше да ги изтърпи. Имаше моменти, когато мащабът на предстоящото го сграбчваше и го оставяше вцепенен, като човек, който току-що е избегнал смъртоносно падане. Ала подобни мигове бяха кратки. Като цяло часовете минаваха като всяко друго време, може би по-напрегнати и накъсани от проблясъци на омраза и благоговение, но скучни като цяло. Всъщност дори му се налагаше да си напомня за предстоящото безумие.

Наюр бе първият от племето си, който достигна хребета. Пламтящото слънце между два върха, подобни на зъби, ги заслепи и изминаха няколко мига преди да е в състояние да различи далечните редици на имперската армия. Пехотата образуваше дълга линия по открития терен между реката и нансурското укрепление. Стрелци на коне бродеха по начупените хълмове пред тях, разположени така, че да пречат на скилвендите да прекосят Киют. Сякаш за поздрав към древния си враг, нансурските рогове изгътнаха отново, разкъсвайки

тишината на студения утринен въздух. От редиците им се надигна могъщ рев, последван от глухото дрънчене на мечове, удрящи се в щитовете.

Докато другите племена се събираха на хребета, Наюр огледа нансурите с ръка, вдигната срещу слънцето. Фактът, че бяха заели позиция по средата, вместо на източния бряг на реката, не го изненада, въпреки че очакваше Зунурит и другите вождове в момента да се мъчат да променят плановете си. Опитва се да преброи редиците — формациите им изглеждаха необичайно големи, — но не можеше да се концентрира. Абсурдният мащаб на обстоятелствата му тежеше почти физически. Как можеха да се случват подобни неща? Как можеше цели народи...

Той сведе глава и разтърка врата си, докато си преговаряше поредицата самообвинения, която винаги поглъщаше подобни срамни мисли. Пред вътрешния си взор видя своя баща Скийота и почерняващото му лице, докато се задушаваше в калта.

Когато вдигна поглед, мислите му бяха празни, както и изражението му. Конфас. Икурей Конфас бе центърът на онова, което предстоеше да се случи, не Наюр урс Скийота.

Нечий глас го стресна — Банут, братът на мъртвия му баща:

— Защо са се разположили толкова близо до укреплението си?
— Старият воин прочисти гърло — звук като цвилене на кон. — Очаквахме да използват реката, за да спрат устрема ни.

Наюр поднови изучаването на имперската армия.

— Защото Конфас се нуждае от решаваща битка. Исква да изтеглим своите редици от неговата страна на реката. Така няма да имаме място за маневри и ще сме принудени да заложим всичко в открита конфронтация.

— Да не е луд?

Банут беше прав. Конфас трябваше да е луд, ако си мислеше, че хората му могат да надвият в битка лице в лице. В отчаянието си кианците бяха опитали нещо подобно в Зиркирта преди осем години, но си бяха спечелили само катастрофа. Народът не се пречупваше.

Нечий смях се извиси над мърморенето на заобиколилите го съплеменници. Наюр рязко завъртя глава наоколо. На него? На него ли се смееха?

— Не — отвърна разсеяно, докато гледаше лицата зад раменете на Банут. — Икурей Конфас не е луд.

Банут се изплю — жест, предвиден — или поне Наюр така предположи — за нансурския екзалт-генерал.

— Говориш тъй, сякаш го познаваш.

Наюр изгледа едно стария мъж, опитвайки се да прецени презрението в тона му. В определен смисъл той *наистина* познаваше Конфас. Когато нападнаха империята предишната есен, успя да залови няколко нансурски войници и те бърбореха за своя екзалт-генерал с възхищение, което привлече интереса му. С нагорещени въглени и сурови въпроси Наюр успя да научи много за Икурей Конфас, за гениалността му в Галеотските войни, за смелите му тактически прийоми и тренировъчни режими — достатъчно, за да разбере, че този човек е различен от всеки, когото бе срещал на бойното поле досега. Ала това знание нямаше стойност при стари змии като Банут, които така и не му бяха простили убийството на баща му.

— Отиди при Зунурит — нареди Наюр с пълното съзнание, че кралят на племената няма да иска да се занимава с утемотски пратеник. — Разбери какви са намеренията му.

Банут не се подведе.

— Ще взема Юрсалка с мен — каза той дрезгаво. — Той се ожени за една от дъщерите на Зунурит, онази уродливата, миналата пролет. Може би кралят на племената ще си спомни тази щедрост.

Банут отново се изплю, сякаш за да подсили думите си, и пришпори коня си сред обкръжилите ги утемоти.

Наюр стоя дълго време самотен на коня си, загледан незрящо в пчелите, които се стрелкаха между разлюлените цветове на лилавата детелина под него. Нансурите продължаваха да бият щитовете си в далечината. Слънцето бавно обхваща долината в горещата си хватка. Конете тропаха нетърпеливо.

Междувременно прозвучаха още рогове и нансурите спряха дрънченето. Шумът, който се разнасяше от неговото племе и околните воители, се усили и в гърдите му се разпали ярост, която измести мъката. Те винаги си говореха един на друг и никога с него, сякаш той беше мъртвец сред тях. Спомни си всички онези, които бе избил в първите няколко години след смъртта на баща му, всички утемоти, които се бяха опитали да изтръгнат Бялата юрта на вожда от безчестието на

името му. Седем братовчеди, един чичо и двама братя. В него пламтеше упорита ярост, която не му позволяваше да отстъпи, независимо колко неправди се трупаха върху му, независимо от шепотите и присвитите погледи. Той щеше да убие всички и всеки, независимо враг или роднина, преди да отстъпи.

Впери погледа си в блестящия пейзаж на армията на Конфас.

Ще те убия ли днес, екзалт-генерале? Мисля, че да.

Внезапно нечии викове отляво привлякоха вниманието му. Над струпването на оръжия и конници видя знамето на Зунурит, което се вееше на фона на облаците. Боядисани конски опашки се мятаха нагоре и надолу, предавайки заповедта за бавно настъпление. Далеч на север скилвендите вече бяха започнали да се спускат по склоновете. Наюр извика на своето племе и подкара жребеца си към реката, стъпквайки детелините и прогонвайки пчелите. Росата се бе изпарила и сега тревата шумолеше около копитата на коня му. Въздухът миришеше на затопляща се почва.

Скилвендската орда бавно обгърна източната долина. Докато напредваше през шубраците, Наюр мерна Банут и Юрсалка, които се спускаха към него през откритото пространство. Кожените им колчани се люлееха на бедрата им, а щитовете отскачаха от задниците на конете им. Прескочиха някакви хрусталаци и Банут почти падна от седлото заради плитка дупка, скрита от другата им страна. След няколко мига спряха жребците си до Наюр.

Поради някаква причина изглеждаха дори по-неспокойно край него от обикновено. След един заговорнически поглед към Банут, Юрсалка впи безизразни очи в Наюр.

— Ние трябва да поемем най-южния брод, а после да се разположим срещу насуететската колона от лявата страна на врага. Ако Конфас напредне, преди да сме се разположили, трябва да се оттеглим на юг и да го ударим по фланговете.

— Зунурит ли ви го каза?

Юрсалка кимна внимателно. Банут го гледаше с присвити очи, в които пламтеше злобно задоволство.

Докато се поклащаше върху коня си, Наюр погледна към Киют, оглеждайки алените знамена в лявата част на имперската армия. Намери това на насуететската колона бързо: черното слънце на

Нансур, разположено от орлово крило, с шейкския символ за числото девет, избродиран в златно отдолу.

Банут отново прочисти гърло.

— Деветата колона — каза той одобрително. — Нашият крал на племената ни оказва чест.

Въпреки че традиционно бяха разположени по границата на империята с Киан, мъжете от Насаурет се славиха като най-добрите сред имперската армия.

— Или това, или иска да ни избие — добави Наюр.

Може би Зунурит се надяваше от тежките думи, които бяха разменили предния ден да последват тежки последствия.

Те ме искат мъртъв.

Юрсалка изсумтя нещо неразбираемо, а после се оттегли в търсене на по-достойна компания, както предположи Наюр. Банут продължи да язди до него, без да казва нищо.

Когато приближиха до Киют достатъчно, за да могат да подушат ледниковия ѝ произход, няколко отряда се отцепиха от линията на скилвендите и се спуснаха през множеството бродове на реката. Наюр ги гледеше оценяващо, знаейки, че тяхното непосредствено бъдеще ще разкрие много за намеренията на Конфас. Нансурските стрелци на другия бряг отстъпиха пред тях, а после се разпръснаха и избягаха, следвани от залпове стрели. Скилвендите ги преследваха до основната армия, а после се спуснаха в галоп, паралелно с нансурските редици, пращайки облаци от стрели от гърбовете на бясно препускащите коне. Към тях се присъединиха още и още отряди, които направляваха жребците си само с колене и викове. Скоро хиляди от тях се спускаха върху имперската армия.

Наюр и неговите утемоти прекосиха Киют под прикритието на тези нападатели и докато се изкачваха на отсрещния бряг, от тях се стичаше вода. После бързо се насочиха към новата си позиция срещу насуеретите. Вождът знаеше, че пресичането и последвалото разполагане ще е критично, така че постоянно очакваше да чуе роговете, сигнализиращи нансурското настъпление. Но екзалт-генералът задържа редиците си на каишка и позволи на скилвендите да се струпат в обширен полумесец край реката.

Какво правеше Конфас?

В другия край на долината, покрита с трева, неравна като юношеска брада, ги чакаше имперската армия. Наюр огледа редиците вдигнали щитове фигури, натезжали от брони и отличителни символи, облечени в червени кожени поли и с нагръдници от железни ленти, стегнати с ризници. Безбройни и безименни, те скоро щяха да умрат заради наглостта си.

Прозвучаха рогове. Хиляди мечове се удариха в щитовете си като един. И все пак сякаш нечовешка тишина се бе спуснала на полето, като колективно поемане на дъх.

Вятърът прекоси долината и разнесе миризмата на коне, потни кожени дрехи и немити мъже. Дрънченето на ножници и скърцането на юзди напомни на Наюр за собствената му броня. Ръцете му бяха леки като пълни с въздух мехове, докато проверяваше каишите на лакирания си в бяло боен шлем — трофей от победата му над Хасжинет при Зиркирта. После провери и нагръдника си. Завъртя се на седлото, едновременно за да раздвижи мускули и да облекчи напрежението. Прошепна помен към Мъртвия бог.

Между племената се размениха сигнали с конски опашки и Наюр излая заповеди на своите съплеменници. Първата вълна от копиеносци се сформира редом с него. Щитовете им бяха увесени от вратовете.

Усетил погледа на Банут, Наюр се обърна към него и изпита тревога.

— Ти ще бъдеш оценен в този ден, Наюр урс Скийота — каза старият воин. — Оценката е неспирна.

Той зяпна мъжа, обзет от ярост и удивление.

— Това не е мястото да човъркаме стари рани, чичо.

— Не мога да си представя по-добро място.

Притеснения, подозрения и предчувствия се опитаха да го погълнат, ала сега нямаше време. Нападателят се оттегляха. В далечината редиците конници напредваха пред основното тяло на ордата, насочили се към редиците на имперската армия. Преклонението бе приключило; идваше часът на богослужението.

С вик той поведе утемотите напред. Изпита нещо, подобно на страх, усещане за падане, като от висока пропаст. Скоро се озоваха в обхвата на нансурските стрелци. Наюр извика и копиеносците му се втурнаха в галоп, вдигнали щитовете си над раменете. По пътя си прегазиха няколко храста-джуджета. Първите стрели изсвистяха сред

тях, пронизвайки въздуха като плат, за да се забият в щит, земя и плът. Една одраска рамото му, друга се заби на един пръст дълбочина в покритата с метален лист кожа на щита му.

Те галопираха през равно пространство и набраха решителна скорост. Още стрели се спуснаха върху тях и броят им намаля. Конско цвилене и дрънчене на метал, а после само свирепия тътен на хиляди копита в пръстта. Свел ниско глава, Наюр гледаше как пешаците от насуретската колона се подготвят за удара. Те снижиха копия, по дълги, отколкото някога бе виждал. Дъхът му секна в моментно колебание. Ала той пришпори коня си да ускори ход, намести собственото си копие и нададе утемотския боен вик. Съплеменниците му отговориха и въздухът потрепери:

— *Война и поклонение!*

Под копитата си премазваха трева и диви цветя. Стената от копия, щитове и войници се носеше към тях. Неговото племе яздеше редом с него, протегнато като две велики ръце.

Уцелен в гърдите, конят му се свлече, ровейки в степната трева. Той се удари в пръстта и рамото и вратът му се извиха мъчително.

За миг се озова оплетен в множество крайници. Притвори очи под огромната смазваща сянка, но нищо не го затисна и той се измъкна, захвърляйки щита си и с изваден меч, опитвайки се бързо да осмисли хаоса около себе си. Точно до него, достатъчно близо, за да може да го докосне, един кон без ездач се въртеше в дивашки кръгове и риташе срещу нансурите. Мъжете наоколо, които го нарязаха до смърт, бяха толкова нагъсто, че изглеждаха все едно са сковани заедно с гвоздеи.

Нансурските редици бяха почти неразкъсани и те се биеха с упорство и професионализъм. Утемотите изглеждаха диви и малобройни пред тях, като просяци в небоядисаните си кожи и плякосани брони. Навсякъде около него съплеменниците му падаха. Видя братовчед си Окюир свален от коня с куки и размазан на земята. Мерна и племенника си Малути, който се гърчеше под падащи мечове, все така крещейки утемотския боен вик. Толкова много ли бяха повалени вече?

Наюр погледна към терена зад гърба си в очакване да види втора вълна утемотски копиеносци. Ако се изключеше един самотен кон, куцукащ към реката, околността бе пуста. Видя мъжете от племето си

в далечината, които тъпчеха в началните си позиции и гледаха, вместо да препускат. Какво ставаше?

Предателство?

Предателство! Той се огледа в търсене на Банут и го намери свит в близките треви, притиснал ръце към стомаха си, сякаш гушнал играчка. Един нансур се измъкна от обкръжаващото ги меле и изтегли късия си меч, за да го забие в гърлото му. Наюр грабна едно паднало копие от земята и го хвърли. Войникът го видя и глупаво вдигна щита си. Копието проби горния ъгъл и свали щита надолу с тежестта си. Наюр скочи напред, сграбчи дръжката и свирепо я издърпа, а с нея и мъжа. Войникът скочи на ръце и колене, опита се да избегне вдигнатия му меч, а после се свлече на земята, обезглавен.

Наюр сграбчи Банут за ризницата и го извлече от мелето. Старият воин се изсмя, а от устните му покапа кръв.

— Зунурит си спомни услугата, сторена му от Юрсалка! — извика той.

Наюр го изглежда ужасено.

— Какво си направил?

— Убих те! Убих родоубиеца! Ревливият педераст, който иска да ни бъде вожд!

През глъчката изреваха рогове. За един миг в обруленото лице на Банут Наюр видя баща си. Ала Скийота не беше умрял по този начин.

— Гледах те онази нощ! — изхриптя Банут, а гласът му ставаше все по-висок от агонията. — Видях истината на онова... — Тялото му се сви и разтнесе в убийствена кашлица. — ... онова, което се случи преди тридесет години. И я разказах на всички! Сега утемотите ще се избавят от гнета на твоя позор!

— Не знаеш нищо! — извика Наюр.

— Зная всичко! Видях начина, по който го гледаше. Зная, че ти беше любовник!

Любовник?

Очите на Банут започваха да стават стъклени, сякаш гледаше нещо бездънно.

— Твоето име е името на срама — изстена той. — В името на Мъртвия бог, аз ще го изтрия от света!

Кръвта на Наюр сякаш бе станала чакъл. Той извърна поглед и в очите му се появиха сълзи. *Ревливец.*

През стената от борещи се и сечащи фигури мерна Сакерут, приятеля си от детинство, който падна от отстъпващия си кон. Спомни си как ловяха риба заедно под широкото лятно небе. Спомни си... *Не*.

Педераст. Това ли си мислеха?

— Не! — изръмжа той и се обърна отново към Банут. Старата желязна ярост най-сетне се беше върнала. — Аз съм Наюр урс Скийота, прекършващия коне и мъже. — Той заби меча си в земята и сграбчи удивения мъж за гърлото. — Никой не е убил толкова много! Никой не носи толкова много свещени белези! Аз оценявам позора и честта. И ще направя и твоята оценка!

Чичо му започна да се дави, опита се да го удари с хлъзгави от кръвта длани. После се отпусна. Удушен. Така, както се душаха женските бебета и робите.

Наюр взе меча си и се запрепъва встрани от трупа, оглеждайки се с празен поглед. Труповете на коне и мъже покриваха като рисунка земята около него. Превърнати в малки групички воители без коне, неговите утемоти отстъпваха пред блестящата стена на пехотата. Неколцина нададоха отчаян рев към далечните си съплеменници, осъзнали, че са били изоставени. Неколцина, останали без достойнство, се опитаха да избягат. Други се струпаха около Наюр.

Имперските офицери крещяха заповеди над глъчката. Нансурската линия тръгна напред. С протегнатата пред себе си лява ръка, Наюр зае бойна стойка и вдигна меча си високо, докато слънцето не се отрази в оцапаната му с кръв повърхност. Пешаците си проправяха път, прескачайки падналите мъже, вдигнали високо щитовете си, украсени с черните слънца. Лицата им бяха тържествуващи маски. Наюр видя как един прониза тялото на Банут. Още дрезгави викове се разнесоха откъм офицерите в опит да надвигат рева на далечните рогове. Внезапно предните три редици се впуснаха в атака.

Наюр приклезна и удари бронираните пищали на първия мъж, който се затича към него. Глупакът падна. Утемотът изрита щита му нагоре и заби острието си между сглобките на бронята му точно под мишницата. Испита възбуда. Изтръгна меча си, замахна настрани и порази друг, строшавайки ключицата му през нагръдника. Наюр извика и вдигна белязаните си ръце — могъщи символи на кървавото му минало.

— *Кой?* — изрева той на женствения им език. — Кой сред вас ще доближи ножа си до ръцете ми?

Трети войник падна, повръщайки кръв, ала около него се струпаша още мъже, още по-многобройни, водени от офицер с каменни очи, който ревеше „Смърт!“ при всеки удар на меча си. Наюр изпълни желанието му, като откъсна с меча си долната му челюст. Другите обаче не се разколебаха, а го наобиколиха с копия и щитове и го накараха да отстъпи. Друг офицер се втурна към него — млад благородник с герба на дома Биакси на щита си. Наюр видя ужаса в очите му, осъзнаването, че огромният скилвенди пред него е нещо повече от човек. Той изтръгна късия меч от женствените му ръце, изрита го свирепо и го удари със собственото си оръжие. Момчето падна назад с писък, удряйки по кръвта, която бликаше от чатала му, сякаш е огън.

Те се блъскаха пред него, колкото от желание да го избегнат, толкова и да го атакуват.

— *Къде са могъщите ви воини?* — изкрещя Наюр. — *Покажете ми могъщите си воини!*

Крайниците му горяха в треската на всепобеждаваща омраза и той ги поваляше — слаби и силни, — биейки се като луд човек с разбито сърце. Блъскаше по щитове, докато ръцете под тях не се счупеха, удряше мъжете, докато те не се препъваха назад сред фонтани от кръв.

Напредващите редици ги погълнаха, ала Наюр и неговите утемоти все така продължаваха да убиват, докато земята под краката им не се превърна в кървава тиня, осеяна с капаните на труповете. Нансурите заотстъпваха, препънаха се няколко крачки назад, зяпнали утемотския вожд. Наюр прибра меча си и се изкачи върху телата, струпани пред него. Сграбчи един ранен войник за гърлото и му строши гръкляна. После вдигна гърчещото се тяло над главата си и изрева.

— *Аз съм унищожителят!* — извика той. — Онзи, който оценява всички мъже! — После запрати тялото в краката им. — Няма ли един *чеп* сред вас? — изплю той, а после се засмя пред удивеното им мълчание. — Значи само путки.

Наюр развя коса, за да изтръска кръвта от нея, и отново вдигна меча си.

Сред нансурите изригнаха ужасени викове. Неколцина се хвърлиха срещу струпалите се зад тях мъже в лудешки опит да избягат от този побъркан демон. После тътенът на копита прониза шумотевицата на битката и всички глави се обърнаха. Още утемотски конници се появиха с гръм и трясък сред тях, пронизвайки някои нансури на дългите си копия и прегазвайки други. Последва кратък момент на ожесточено меле и Наюр уби още двама с меча си, който сега бе изтъпен до железен прът с ръбове. След това воините от насуретската колона се разбягаха, захвърляйки оръжия и щитове.

Наюр и съплеменниците му се озоваха сами, опитвайки се да си поемат въздух, с течаща от незашитите рани кръв.

— *Айааа!* — изреваха като един, докато още и още диви отряди галопираха край тях. — Война и поклонение!

Ала Наюр не им обърна внимание и вместо това изтича до върха на нисък склон. Долината се разкри пред него, почерняла от прах, дим и безброй биещи се мъже. За един миг мащабът на спектакъла отне дъха му. Далеч на север видя отряди скилвендски конници, потъмнели от облаците прах, които атакуваха нещо, което приличаше на нансурска колона. Следвайки знамето от конска кожа на Мунуяти, отделни групи конници се носеха на изток между изолирания отряд и центъра, като прегазваха бягащите войници. В началото му се стори, че се носят към нансурското укрепление, но един поглед му каза, че греши. Лагерът вече гореше и Наюр виждаше нансурски роби, жреци и работници, които висяха и падаха от стените. Някой вече бе вдигнал знамето на Пулитите, най-южното от скилвендските племена, край предната дървена порта. Толкова бързо...

Той огледа лудостта в центъра. Бяха подпалили тревата и през пушека видя акунихорите на Зунурит, притиснати към блестящите черни води на Киют, нападнати от всички страни от еотическата стража и части от колона, която не разпозна. Мъртви коне и мъже покриваха огромното пространство между неговата позиция и отчаяния отпор на Зунурит. Къде бяха куотите? Ами алкусите? Наюр се обърна на запад, към другия край на реката — грешния край — и видя, че по нагънатия хребет на долината се води ожесточено сражение. Различни кидрухилите — елитната имперска тежка конница, която премаза разпокъсан отряд скилвенди. Видя нимбрикански конници — норсирайските войски на императора. Те изчезнаха отвъд

един хълм на север и след тях потеглиха съвършено строените войски на две на пръв поглед напълно незасегнати колони, една от които носеше *насуеретско* знаме...

Но как беше възможно? Неговите утемоти току-що бяха изстребили насуеретите. Нали? И не бяха ли разположени кидрухилите в крайния десен фланг на нансурите, позицията на най-голяма чест сред кетиаите? Позицията, гледаща към пулитите...

Той чуваше как неговите хора го викат, но не им обърна внимание. Какво вършеше Конфас?

Нечия ръка сграбчи рамото му. Това беше Балаит, по-големият брат на втората му жена и човек, когото винаги бе уважавал. Ризницата му бе разкъсана и висеше от едното рамо. Все още носеше покрития си с шипове боен шлем, ала от лявото му слепоочие капеше кръв, дълбаеща бразда по прашното му лице.

— Ела, Наюр — каза той, опитвайки се да си поеме дъх. — Отакут ни доведе коне. Бойното поле е объркано; трябва да се преформиране и да атакуваме.

— Нещо не е наред, Бала — отвърна Наюр.

— Но нансурите са обречени... Лагерът им вече гори.

— И въпреки това те контролират центъра.

— Още по-добре! Фланговете са наши и остатъкът от армията им е на открито. В момента Окнаи Едноокия води мунятите си на помощ на Зунурит! Ще се затворим около тях като юмрук!

— Не — каза равно Наюр, докато гледаше как кидрухилите си проправят с бой път над хребета зад тях. — Нещо не е наред! Конфас *ни даде* фланговете, за да може да завземе центъра...

Това щеше да обясни как пулитите са превзели укреплението толкова лесно. Конфас бе оттеглил кидрухилите в началото на битката, за да ги хвърли към центъра на скилвендската армия. И бе дал на колоните си фалшиви знамена, за да ги измами с представата, че е разположил основните си сили по фланговете. Екзалт-генерала *искаше* центъра.

— Може би си е мислел, че ако надвие краля на племената, ще изпадне в хаос — предположи Балаит.

— Не. Той не е толкова глупав... Виж. Всичките му коне са в центъра... Сякаш *преследва* нещо.

Наюр раздвижи беззвучно челюст, загледан над бойното поле, а очите му обхождаха всички отделни сцени на насилие. Острото дрънчене на мечове. Убийствените звуци на кървавата война. Отвъд красотата на битката имаше нещо невъобразимо, сякаш самото поле се бе превърнало в жив знак, като онези символи, които чуждоземците използваха, за да замразяват дъха си върху камък и пергамент.

Какво значеше този символ?

Балаит се бе присъединил към размисъла му.

— Обречен е — каза накрая и поклати глава. — Дори боговете му не могат да го спасят!

Тогава Наюр разбра и дъхът му замръзна в гърдите. Студената ярост на кръвопролитие изостави крайниците му и той внезапно почувства всички болки от раните си и чудовищната празнота, отворена от думите на Банут.

— Трябва да бягаме.

Балаит го зяпна с втрещено презрение.

— Какво трябва да правим?

— Хорасе стрелците... Конфас знае, че ги разполагаме зад центъра. Или са били избити, или ги е изгонил от бойното поле. И в двата случая сме...

После мерна първите проблясъци на нечестива светлина. Твърде късно.

— Школа, Бала! *Конфас е довел със себе си школа!*

Близо до центъра на долината, откъм фалангите конници, струпали се прибързано, за да посрещнат Окнаи Едноокия и неговите мунуяти, поне две дузини облечени в черни роби фигури бавно се изкачиха над бойното поле към небето. Схоластици. Магьосниците на Имперския саик. Неколцина се пръснаха над долината. Онези, които останаха неподвижни, вече пееха неземната си песен, която изгаряше земя и скилвенди с блестящ пламък. Атаката на мунуятите се разпадна в лавина от горящи коне и мъже.

Наюр не можеше да помръдне за един дълъг миг. Гледаше как качени по седлата фигури се превиват в сърцето на златни огньове. Видя как нажежени до бяло кълба запращат мъжете във всички посоки като съчки. Очите му проследиха падащи пред хоризонта слънца, които се разбиваха в земята и разхвърляха пламтяща смърт във всички посоки. Въздухът вибрираше от трясъка на магически гръмотевици.

— Капан — промърмори той. — Цялата битка е била опит да ни отнемат хорае!

Ала Наюр имаше собствено хорае — наследство от мъртвия му баща. С безчувствени пръсти и ръце, натежали от изтощение, той издърпа желязната сфера изпод бронята си и я стисна здраво.

Сякаш стъпил върху диплещия се дим и прахта, един схоластик се понесе към тях. Забави ход и се зарея на височината на дърво над главите им. Черната му копринена роба се развяваше под планинския вятър, а златните нишки, избродирани в нея, се виеха като змии във водата. Бяла светлина бликаше от очите и устата му. Залп от стрели примигна и се превърна в прах пред сферичните му защиты. От ръцете му се спусна призракт на драконова глава. Наюр видя стъклени люспи и очи като кървава вода.

Величествената глава се сведе.

Той се обърна към Балаит и извика:

— Бягай!

Пастта се разтвори и избълва заслепяващ пламък.

Зъбите щракнаха. Кожата почерня и започна да се бели. Ала Наюр не изпита нищо, само топлината, която пламтящата сянка на Балаит хвърляше. Чу се моментен писък, а после звук от взривяващи се кости и вътрешности.

После пастта от ярък като слънцето огън изчезна. Удивен, Наюр осъзна, че се намира в средата на изпепелен кръг. Балаит и останалите утемоти още горяха и цвърчаха като свине на шиш. Въздухът миришеше на пепел и печено месо.

Всички са мъртви...

Могъщ вик прониза какофонията и през стената от дим и бягащи скилвенди той видя кървавата вълна от нансурски войници да тича към него през равнината.

Нечий чужд глас прошепна: „*Оценката е неспирна...*“

Наюр се затича, скачайки над убитите, борейки се като останалите да достигне тъмната линия на реката. Препъна се в една стрела, забита в земята, и се удари с главата напред в мъртъв кон. Подпря се на затоплените от слънцето хълбоци на животното, изправи се на крака и се втурна да тича. Подмина млад воин, който куцукаше със стрела в бедрото, а после и друг, коленичил в тревата и плюещ кръв. Тогава видя група от собствените му утемоти на коне, водени от

Юрсалка. Наюр извика името си и въпреки че мъжът го погледна за миг, те продължиха да яздят. Той изруга и затича още по-бързо. Ушите му бучаха. Плюеше с всяко поемане на въздух. Пред себе си видя стотици скилвенди, струпали се по бреговете. Някои отчаяно се измъкваха от броните си, за да плуват, други тичаха на юг към бързеите и плитчините. Юрсалка и утемотският отряд прегазиха плувците и се спуснаха във водата. Много от конете им паднаха в капана на бързото течение, но няколко успяха да извлекат ездачите си до другия бряг. Земята стана по-стръмна и Наюр поглъщаше разстоянието с дълги отскоци. Прескочи още един мъртъв кон, а после прегази туфа диви цветя, разлюлени от вятъра. Вдясно от себе си видя отряд имперски кидрухили, които галопираха по склона, за да застигнат бегълците. Препъна се през едно тясно равно пространство и най-накрая се озова сред паникьосаните редици на народа си. Разблъска мъже встрани от пътя си, за да си проправи път към калта и премазаната трева по брега.

Видя как Юрсалка се бори с бързеите и бие подгизналия си кон, за да го отведе до другата страна. Една дузина утемоти го очакваха с паникьосани и тропаци в земята жребци.

— Утемоти! — изрева той и по някакъв начин те го чува през глъчката. Двама посочиха към него.

Но Юрсалка извика нещо и заудря въздуха с длан. После те обърнаха конете си с празни изражения и следвани от него, се спуснаха на югозапад.

Наюр се изплю след отдалечаващите се фигури. Сграбчи ножа си и започна да реже каишите на нагръдника си. На два пъти почти го събориха във водата. Въздухът беше изпълнен с изплашени викове, които се усилиха с прииждащия тътен на копита. Чу свистенето на копия и писъците на коне. Стигна до най-долните си каиши. Около него се блъскаха тела и той се препъна. Забеляза един кидрухилски ездач, извисяващ се като черна сянка пред заслепящото слънце. Най-накрая успя да се отърси от нагръдника и се завъртя към Киют. Нещо се разби в темето му. Гореща кръв се заизлива в очите му. Наюр падна на колене. Отпканата земя го удари в лицето.

Писъци, вопли и звукът на тела, хвърлящи се в препускащата планинска река.

Също като баща ми, помисли, а после мракът се спусна вихрено върху него.

* * *

Дрезгави изтощени гласове, а на техния фон — далечният пиянски вой на певци. Болка, сякаш главата му бе прикована към земята. Тялото му беше като оловно, неподвижно като речната кал. Не можеше да мисли.

— Какво, веднага след смъртта си ли се подуват?

Ужасът се надигна. Гласът бе дошъл изотзад, съвсем наблизо. Грабители?

— Още един пръстен? — възкликна втори глас. — Просто отрежи шибания пръст!

Наюр чу приближаващи се стъпки от обути в сандали крака, които газеха тревата. Бавно, тъй като бързите движения привличат погледа, той опита да размърда пръстите и китката си. Те помръднаха. Внимателно бръкна под пояса си, затвори трепереща длан около хораето, извади го и го притисна в калта.

— Гнуслив е — отбеляза трети глас. — Винаги е бил.

— Не съм! Просто... просто...

— Просто какво?

— Това е светотатство. Да ограбваш мъртвите е едно. Да ги оскверняваш — съвсем друго.

— Трябва ли да ти напомням — каза третият глас, — че това тук са мъртви *скилвенди*. Много е трудно да оскверниш нещо, което бездруго е прокълната... Хей! Тук има още един жив.

Звукът на острие, изсвистяващо от ножницата, удар, а после задавен стон. Въпреки че го болеше главата, Наюр намаза лицето си с кал и събра колкото можеше да понесе в устата си.

— Още не мога да махна проклетия пръстен...

— Просто отрежи шибания пръст, де! — извика вторият глас, вече толкова близо, че космите по врата на Наюр настръхнаха. — В името на шибания Късен пророк! Единственият късметлия, който може да намери злато по тия вонящи диваци е парализиран от скрупули!

Уау! Какво е това тук? Голямо говедо. Мили Седжен, погледнете само белезите!

— Казват, че Конфас иска да съберем главите на всички, така или иначе — каза третият глас. — Какво значение има един пръст повече или по-малко?

— Ето. Малко плюнка. Мислиш ли, че това са рубини?

Груба ръка сграбчи рамото на Наюр и го обърна по лице в калта. Полуотворени очи, взрени в залязващото слънце. Крайници, стегнати в подобие на смъртно вкочаняване. Задавена в кал уста, разтворена в язвителна усмивка. Бездиханен.

— Не, сериозно — каза надвисналата сянка. — Вижте белезите по това копеле! Убил е стотици!

— Трябва да предлагат награди за такъв като него. Представете си само, по един от нашите за всеки белег.

Ръце пробягаха по тялото му, ровеха, ръчкаха. Бездиханен. Вкочанен и безжизнен.

— Може би трябва да го отнесем при Гаварус — предложи първият глас. — Може да искат да го увесят на прът или нещо подобно.

— Ей, страшна идея — отвърна с режещ сарказъм сянката. — Ти ли ще го носиш?

Смях.

— Май вече не е толкова страшно, а? — каза вторият глас. — Как е плячката, Наф?

— Нищичко няма по тоя — отговори сянката и блъсна Наюр обратно на земята. — Следващият пръстен, който намериш, е мой, копеленце такова. Иначе ще отрежа *твоите* пръсти!

Ритник от мрака. Болка като никоя друга, която бе изпитвал. Светът изрева. Трябваше да се бори с позива за повръщане.

— Разбира се — каза първият глас миролюбиво. — Кому е притрябвало злато след ден като този? Представете си триумфа, щом се върнем! Представете си песните! Скилвендите, унищожени на собствената си земя. *Скилвендите!* Когато остареем, ще трябва само да казваме, че сме служили при Конфас край Киют и всички ще ни почитат и обожават.

— Славата няма да привлече птичките, момче. Блясъкът. Всичко е в блясъка.

* * *

Утро. Наюр се събуди разтреперан. Чуваше само дълбокия тътен на река Киют.

Задната част на главата му пулсираше с жестока желязна болка и той повърна на земята пред лицето си. Закашля се. Напипа с език мека солена празнина между зъбите си.

Поради някаква причина първата ясна мисъл, която изплува от агонията, беше за неговото хорае. Заора с пръсти из повръщаното и зърнестата кал и бързо го намери. Прибра го под пояса си.

Мое. Наградата ми.

Болката го блъскаше като подковано копито в тила, но той успя да се надигне на ръце и колене. Тревата бе избеляла от кал и режеше пръстите му като малки ножове. Той се измъкна встрани от течението на реката.

Пръстта по бойното поле бе отъпкана до тиня, която сега се втвърдяваше, за да запечата спомена за клането. Трупове изглеждаха циментирани в земята, а плътта им бе като кожата под мухите, кръвта им — съсирена като смачкани черешки. Наюр имаше чувството, че лази по някой от онези отвратителни каменни барелефи, красящи храмовете на нансурите, където борещи се мъже бяха замразени в нечестиви изображения. Ала това не беше изображение.

На върха на склона пред него като кръгла планинска верига се издигаше един мъртъв кон, с корем, потънал в сянка и яркото слънце, издигащо се от другата му страна. Мъртвите коне винаги изглеждаха еднакво — абсурдно вкочанени, сякаш бяха издялани от дърво и просто бутнати на една страна. Той се дотътри до животното и се претърколи болезнено върху него. Плътта до бузата му бе студена като речна глина.

Ако се изключеха гаргите, лешоядите и мъртвите, бойното поле беше изоставено. Наюр огледа полегатия склон, по който беше избягал.

Избягал... Той стисна очи. Имаше чувството, че още тича, а синьото небе е погълнато от рева зад него.

Обърнаха ни в бягство.

Победени. Унизени от потомствения си враг.

Дълго време не усещаше нищо. Спомни си онези утрини, когато като младеж се беше будил преди съвване, независимо от причината. Излизаше на пръсти от юртата и се прокрадваше през лагера в търсене на по-високо място, откъдето да гледа как слънцето прегръща земята. Вятърът съскаше в тревите. Скритото слънце се издигаше, изкачваше се по небето. И той си мислеше: *Аз съм последният. Останах единствен.*

Както сега.

За един абсурден момент изпита странния възторг на човек, предсказал собственото си унищожение. Беше казал на Зунурит, онзи осемпръст глупак. Мислеха го за старица, оплетена в безсмислени страхове. Къде бяха усмивките им сега?

Бяха мъртви, осъзна той. Всички бяха мъртви. *Всички!* Ордата, която беше закрила хоризонта с многочислеността си, която бе разтърсила небесния свод с гърма на марша си, сега беше унищожена, разгромена, мъртва. От мястото където лежеше, виждаше огромни петна изпепелена трева, както и сивкавите останки на хиляди арогантни воители. Не просто обърнати в бягство... изтребени.

И при това от *нансурите!* Наюр бе водил твърде много погранични битки с тях и ги уважаваше като воители, но в крайна сметка ги презираше така, както всички скилвенди ги презираха: като помиарска раса, някакъв вид човешки вредител, който трябва да бъде изловен и избит, ако е възможно. За скилвендите споменаването на Империята отвъд планините извикваше безбройни образи на деградация: похотливи свещеници, лазещи пред нечестивия си Бивник; магьосници, облечени в курвенски рокли, които мълвят неземни скверности, докато боядисани дворяни с напарфюмирани и напудрени меки тела, извършват земни скверности. Това бяха хората, които ги бяха завладели. Хора, които обработваха земята и пишеха думи. Мъже, които лягаха с мъже. Дъхът му секна от болката в задната част на гърлото му. Спомни си Банут и предателството на племето му. Сграбчи тревата с погълнати от болка ръце — котви, — сякаш беше твърде слаб, твърде празен и можеше да бъде отвят за миг в кухото небе. В гърдите му се зароди вик на човек, изоставен от всички, ала той го задуши със съскане през стиснати зъби. Вдиша отчаяно, изстена и разтърси глава на вси страни в агония. *Не!* После изхлипа. Заплака. *Ревливец...*

Образа на Банут, давец се в собствената си бликаща кръв.

„Видях начина, по който го гледаше. Зная, че ти беше любовник!“

— Не! — изрева Наюр, ала омразата го беше изоставила.

Всички тези години... чудеше се над мълчанието им, дълбаеше в неизреченото презрение в очите им, мислеше си, че е луд заради подозренията си, обвиняваше себе си заради страховете си и все пак не спираше да се опитва да разбере скритите им мисли. Колко ли обиди бяха мълвели в негово отсъствие? Колко пъти, чул звука на смях, бе влизал в юрта само за да открие стегнати устни и безочливи погледи? И през цялото това време те... Той впи ръка в гърдите си.

Не!

Наюр стисна очи, за да спре сълзите, и заудря изранен юмрук в земята все по-силно и по-силно, сякаш разпалваше пещ. Лицето отпреди тридесет години изплува пред очите му, обладано от демонично спокойствие.

— Изпитваш ме! — изсъска тихо той. — Трупах товар след това...

Внезапен страх го накара да замлъкне. Вятърът носеше със себе си гласове.

Легна неподвижен, с очи, отворени само колкото да вижда през миглите си, и се ослуша. Говореха шеик, ала думите им бяха неразличими.

Нима по бойното поле още бродеха грабители?

Жалка страхлива отрепка! Стани и умри!

Вятърът се усили, а с него и звуците. Вече чуваше стъпките на коне и периодичното дрънчене на оръжия. Поне двама мъже на седло. Аристократичната модулация на речта им предполагаше, че са офицери. Те се приближаваха, но от каква посока? Наюр потуши безумния подтик да седне и да се огледа.

— Скилвендите са тук още от дните на Киранеас — казваше по-префиненият глас. — Неумолими и търпеливи като океана. И непроменени! Народи се въздигат и падат, цели раси и нации изчезват, а скилвендите остават. И аз ги изучавах, Мартемус! Прочетох всички доклади за тях, които успях да намеря, древни и скорошни. Дори накарах агентите си да проникнат в библиотеката на Сареотите! Да, в Йотиах! Въпреки че там не намериха нищо... Фанимите са я оставили

пред разпад. Ала ето какво научих: всеки доклад за скилвендите, който прочетох, независимо колко древен, можеше и да е написан вчера. Хиляди години, Мартемус, а те не са се променили изобщо. Махни юздите и желязото им и ще са неразличими от варварите, които са разрушили Метсонк преди две хиляди години, или от другите, оплячкосали Ценей хилядолетие по-късно! Скилвендите са точно каквито ги описва философът Айенсис: народ без история.

— Но не са ли такива всички неуки народи? — отвърна другият мъж, Мартемус.

— Дори неуките народи се променят с вековете. Мигрират. Забравят старите богове и откриват нови. Дори езиците им се изменят. Но не и скилвендите. Те са обсебени от обичаите си. Докато ние издигаме могъщи каменни паметници, за да покорим изминаващите години, те превръщат действията си в монументи, а войните си — в храмове.

Описанието накара сърцето на Наюр да подскочи. Кой бяха тези мъже? Единият определено беше от някой от домовете.

— Интересно, предполагам — каза Мартемус, — но не обяснява как *вие* *знаехте*, че ще ги победите.

— Не ставай досаден. Презирам досадата сред офицерите си. Първо задаваш нахални въпроси, а после отказваш да признаеш отговорите ми за отговори.

— Извинявам се, лорд екзалт-генерале. Не исках да ви обидя. Вие сам ме хвалите и наказвате за откровеността ми...

— Ах, Мартемус... винаги един и същ театър. Скромният генерал от провинциите, без никаква друга амбиция, освен да служи. Ала аз те познавам по-добре, отколкото си мислиш. Виждам как пламва интересът ти, когато спомена държавни дела. Също както виждам алчността за слава в очите ти сега.

Сякаш огромен камък бе паднал върху гърдите на Наюр. Не можеше да диша. Това беше той. Той. Икурей Конфас!

— Няма да отрека. Но се кълна, че не възнамерявах да разпитвам *вас*. Просто... просто...

Тези думи накараха двамата мъже да спрат. Сега Наюр ги виждаше през мъглата на миглите си, като сенки, качени на по-големи сенки. Започна да диша едва-едва.

— Просто какво, Мартемус?

— През цялата тази кампания държах езика си зад зъбите. Онова, което вършехме, ми се струваше такава лудост, че...

— Че какво?

— Че за известно време вярата ми във вас отслабна.

— И все пак не каза нищо, не попита нищо... Защо?

Наюр се опита да се издърпа от земята, но не можеше. В ушите му безплътните гласове се превръщаха в подигравателен тътен. Да го убие. Трябваше!

— Страх, лорд екзалт-генерале. Човек като мен не се издига от дъното, без да научи колко смъртоносно може да се окаже да задаваш въпроси на висшестоящите... особено когато са отчаяни.

— Значи сега, заобиколен от това — сянката на Конфас посочи полето, покрито с останките на мъртвите, — смяташ, че вече не съм отчаян; смяташ, че е безопасно да ми зададеш всички тези тормозещи те въпроси.

Внезапно Наюр получи ясна представа за себе си и цялото си обкръжение. Сякаш се виждаше от много далеч — присвит мъж, скрит до тялото на кон, заобиколен от все по-широки кръгове мъртъвци. Дори тези образи предизвикаха самообвинения. Що за мисли бяха тези? Защо трябваше винаги да мисли толкова много? Нужно ли беше вечно да мисли?

Убий го!

— Именно — отвърна Мартемус.

Нападни ги. Сграбчи юздите на конете им. Прережи гърлата им в объркването!

— Да ти отговоря ли? — продължи Конфас. — Да ти позволя ли още една крачка към билото, Мартемус?

— Верността и дискретността ми са безрезервно ваши, лорд екзалт-генерале.

— Вече съм разбрал това, но ти благодаря за успокоението... Какво ще кажеш, ако ти разкрия, че битката, която току-що водихме, величавата победа, която спечелихме, не е нищо повече освен първият сблъсък в *Свещената война*?

— Свещената война? Свещената война на *шриаха*?

— Дали е негова, или не, е именно разковничето на въпроса.

Движи се. Отмъсти за себе си! За своя народ!

— Но какво...

— Боя се, че ще е безразсъдно от моя страна да разкрия повече, Мартемус. Скоро, може би, но не сега. Триумфът ми тук, колкото и величествен, колкото и *божествен* да е, ще бъде само дрипа в пепелта, сравнен с онова, което следва. Скоро целите Три морета ще крещят възторжено името ми и тогава... Е, ти си повече войник, отколкото офицер. Добре разбираш, че често командирите се нуждаят повече от невежеството на подчинените си, отколкото от знанието им.

— Разбирам. Предполагам, че трябваше да го очаквам.

— Да очакваш какво?

— Че отговорите ви няма да утолят, а само ще разпалят любопитството ми!

Смях.

— Уви, Мартемус, ако ти кажех всичко, което зная, щеше да страдаш по същия начин. Отговорите са като опиум: колкото повече поглъщаш, толкова повече ти е нужен. Именно затова трезвеният човек открива покой в мистерията.

— И все пак поне можете да ми обясните — какъвто съм несхватлив — как знаехте, че ще ги победите?

— Както казах, скилвендите са обсебени от обичаите си. Това означава, че те *повтарят*, Мартемус. Следват една и съща формула отново и отново. Виждаш ли? Те боготворят войната, ала не разбират какво представлява тя всъщност.

— А какво тогава представлява всъщност тя?

— Интелект, Мартемус. Войната е *интелект*.

Конфас пришпори коня си напред, оставяйки подчинения си да осмисли току-що казаното. Наюр видя как Мартемус сваля украсения си шлем, за да прокара ръка през късата си коса. За един напрегнат миг сякаш гледаше право в него, все едно чуваше туптенето на бумтящото му сърце. После рязко пришпори коня си след своя екзалт-генерал.

Докато Мартемус го настигаше, Конфас извика:

— Този следобед, след като мъжете се възстановят от празненствата, започваме да събираме скилвендски глави. Ще издигна път от трофеи, Мартемус, оттук до нашата велика болна столица Момемн. Представи си славата!

Гласовете им заглъхнаха, оставяйки след себе си само шума на студената вода, бучащата тишина и леката миризма на разорана кал.

Толкова студена. Земята беше толкова студена. Къде можеше да отиде?

Беше избягал от детството си, за да пропълзи в честта на бащиното си име, Скийота, Вожд на утемотите. След срамната смърт на баща си той избяга, за да пропълзи в името на своя народ, скилвендите, които бяха гневът на Локунг, повече мъст, отколкото кости или плът. Сега и те бяха умрели в срам. Нямаше накъде да отстъпва.

Затова остана да лежи никъде, сред мъртвите.

Някои събития ни белязват толкова дълбоко, че стават по-силни в ретроспекция, отколкото докато се случват. Тези моменти не се превръщат в минало и затова вечно остават настояще в биещите ни сърца. Някои събития не се помнят... те се преживяват отново и отново.

Смъртта на бащата на Наюр, Скийота, беше едно такова събитие.

Той седи в мрака на голямата юрта на вожда, каквато беше преди двадесет и девет години. В центъра ѝ гори огън, ярък, ако го гледаш, но иначе осветяващ твърде малко. Облечен в кожи, баща му говори с другите високопоставени мъже от племето за наглостта на техните сродници куоти от юг. Робите се шляят нервно в сенките, хвърляни от коравите воители, понесли мехове с *гишрут*, ферментирало мляко от кобила. Когато нечия белязана ръка вдигне рог, те го пълнят. В юртата мирише на дим и киселата течност.

Бялата юрта е виждала много подобни сцени, ала този път един от робите, мъж норсирай, изоставя сенките и пристъпва в светлината на огъня. Вдига лице и се обръща към удивените воители на перфектен скилвендски — сякаш той самият е роден от земята:

— Предлагам ти облог, вожде на утемотите.

Бащата на Наюр е втрещен, не само от наглостта, но и от трансформацията. Мъж, който досега е бил пречупен, сега изглежда величествен като крал. Само Наюр не е изненадан.

Другите мъже, скрити в мрака, остават смълчани.

От другата страна на огъня баща му отвърща:

— Вече направи своя залог, робе. И изгуби.

Робът се усмихва с насмешка, сякаш е владетел сред необразовани селянци.

— Но аз ще заложа живота си срещу *теб*, Скийота.

Роб, който *изговаря име*. Как само преобръща това древните обичаи, как разстройва фундаменталния ред!

Скийота се опитва да осмисли този абсурд и накрая се размива. Смехът смалвява, а това безобразие трябва да се смали. Яростта би признала дълбочината на съревнованието, би превърнала противника в равен. Ала робът *знае* това.

Така че той продължава:

— Гледах те, Скийота, и се чудех каква ли точно е силата ти. Мнозина тук се чудят... Знаеше ли това?

Смехът на баща му утихва. Огънят пука тихо.

После Скийота, изплашен от това, което може да види по лицата на съплеменниците си, казва:

— Аз съм *бил* оценен, робе.

Сякаш разпален от думите му, огънят припламва ярко и обхваща мрака сред събралите се мъже. Горещината му хапе кожата на Наюр.

— Ала оценката — отвърща робът — не е нещо, което се постига и после се забравя, Скийота. Старата оценка е просто основа за новата. Оценката е неспирна.

Съучастничеството не позволява да забравиш, дълбае сцени с непоносима яснота, сякаш мащабът на вината се открива в прецизността на детайла. Огънят е толкова горещ, че може да се свие в скута му в контраст със студа на земята под бедрата и задника му. Зъбите му са стиснати, сякаш стържат пясък. А светлите очи на норсирайския роб се обръщат към *него*, сини очи, по-ярки и всеобхватни от всяко небе. Очи, които призовават! Които впрягат и говорят: *Помниш ли своята роля?*

Наюр има подготвена реплика за този момент.

И седнал сред другите мъже, той пита:

— *Страх* ли те е, татко?

Безумни думи! Предателски и безумни!

Баща му го гледа с жилещи очи. Наюр свежда своите. Скийота се обръща към роба и пита с престорено безразличие:

— Какъв е този твой облог?

И Наюр е скован от ужасяващия страх, че той може да умре.

Страх, че *робът*, Анасуримбор Моенгхус, може да умре!

Не баща му... *Моенгхус*...

После, когато Скийота лежеше мъртъв, той плака пред очите на племето си. Плака от облекчение.

Най-накрая Моенгхус, онзи, който се бе нарекъл дуниайн, беше свободен.

Някои имена ни белязват толкова дълбоко. Тридесет години, сто и двадесет сезона... дълго време от живота на един човек.

Ала то не значеше нищо.

Някои събития ни белязват толкова дълбоко.

Наюр побягна. След като мракът се пусна, той се промъкна покрай блестящите огънове на нансурските патрули. Всеобхватната и празна паница на нощта изглеждаше нещо, в което би могъл да се гмурне, толкова велико бе презрението на земята. И мъртвите го преследваха със собствените му крака.

СЕДМА ГЛАВА МОМЕМН

*Светът е кръг, който има толкова
центрове, колкото са хората в него.*

Айенсис, „Третият
човешки анализ“

РАННАТА ЕСЕН НА 4110 ГОДИНА НА БИВНИКА

Цял Момемн ехтеше от виковете.

Разхладен от сянката, Икурей Конфас слезе пред огромната затантийска арка. Очите му се спряха за момент на гравираниите по нея образи, следвайки рисунка след рисунка, изобразяващи пленници и плячка. Той се обърна към генерал Мартемус с намерението да му напомни, че дори Затантий не е усмирявал скилвендските племена. *Онова, което постигнах, никой друг човек не е постигал. Това не ме ли прави нещо повече от човек?*

Конфас вече не броеше случаите, в които тази възбудена мисъл се появяваше в ума му, и въпреки че не му се искаше да го признае, копнееше да я чуе изречена от друг — особено от Мартемус. Ако само можеше да измъкне думите от него! Мартемус притежаваше естествената прямота на офицер, прекарал живота си на бойното поле, ласкателството не бе достойно дори за презрението му. Ако той кажеше нещо, Конфас знаеше, че е истина.

Ала сега не беше моментът. Мартемус стоеше онемял, загледан през Скуарския двор — мястото за паради в Имперския център. Войници в церемониални униформи изпълваха пространството, разположени под знамената на всяка колона на имперската армия. Стотици червено-черни ленти се развяваха на вятъра над формациите им, с изписани в златно молитви. Между фалангите широко празно пространство водеше към извисяващата се фасада на Аლოსийския

форум. Градините, сградите и колонадите на Андиаминските простори се издигаха в жегата отвъд него.

Конфас видя, че чичо му го очаква — далечна фигура, обгърната от могъщите колони на Форум. Въпреки имперската грандиозност, той изглеждаше малък, като отшелник, приклепнал пред входа на пещерата си.

— Това първата ти имперска аудиенция ли е? — обърна се той към Мартемус.

Генералът кимна и го погледна с леко замаяно изражение.

— И първото ми посещение в Имперския център.

Конфас се ухили.

— Добре дошъл в бардака.

Конярите поеха жребците им. В съответствие с обичая, свещениците на Гилгаол донесоха легени с вода. Както Конфас очакваше, те намазаха крайниците му с лъвска кръв, а после, докато мърмореха молитви, прочистиха символичните му рани. Шриалските свещеници, които се появиха след тях обаче, го изненадаха. Те го намазаха с масла, като напяваха, а после натопиха пръсти в палмово вино и изрисуваха Бивника на челото му. Чак когато приключиха с ритуала и извикаха новата му титла — Щит на Бивника, — той разбра защо чичо му ги е включил в церемонията. Скилвендите бяха не по-малко езичници от кианците, така че защо да не използват и всепроникващия плам на Свещената война?

Всъщност, осъзна Конфас с раздражение, това беше чудесна идея, което означаваше, че зад нея вероятно стои Скейос. Доколкото можеше да прецени, чичо му беше изразходвал отдавна цялата си налична гениалност... особено що се отнася до Свещената война.

От самата мисъл му се дощя да се изплюе като скилвенди, а бе пристигнал в Момемн едва предния ден.

Никога през живота си Конфас не бе изпитвал нещо подобно на въодушевляването, което почувства в битката при Кинют. Заобиколен от паникьосани подчинени, той бе погледнал към все още неомърсеното бойно поле, и някак си, необяснимо как, бе *разбрал*... разбрал със сигурност, от която костите му сякаш ставаха от желязо. *Аз притежавам това място. Аз съм нещо повече...* Чувството беше подобно на екстаза или религиозния възторг. По-късно той осъзна, че

това е било *откровение*, момент на божествено проникновение за неизмеримата мощ на *неговата* ръка.

Не можеше да има друго обяснение.

Но би могъл да предположи, че и откровенията, като месото, могат да бъдат отровени от изминалите дни?

В началото всичко вървеше невероятно добре. След битката оцелелите скилвенди се оттеглиха дълбоко в степта. Няколко разпокъсани групи продължиха да преследват армията, но не можеха да сторят нищо, освен да нападат по някой патрул. Неспособен да устои на изкушението да забие ножа до край и да го завърти в раната, Конфас уреди десетина пленници да „подслушат“ офицерите му да хвалят онези племена, които са предали ордата. Същите тези пленници успяха, посредством смелост и хитрост, които не им принадлежаха, да избягат чудодейно. Сега Конфас знаеше, че скилвендите не само ще повярват на твърденията им за предателство, но и ще бъдат доволни. Много по-добре беше Народът да надвие Народа, отколкото нансурите да го сторят. Ах, сладки разногласия. Щеше да мине много време, преди скилвендите да излязат на бойното поле с единна воля.

Ако само разногласията можеха да се прекратят също толкова лесно. Няколко месеца по-рано Конфас обеща на чичо си, че ще отбележи обратния поход с копия с побити скилвендски глави. С тази цел нареди главата на всеки скилвенди, покосен при Киют, да бъде отрязана, насмолена и натоварена на каруца. Ала веднага, щом имперската армия прекоси границата, картографите и математиците започнаха да спорят за това на какво разстояние трябва да се разположат злокобните трофеи. Когато диспутът не утихна от само себе си, се намесиха и магьосниците от Имперския саик, които, като всички магьосници, се смятаха за по-добри картографи от картографите и по-добри математици от математиците. Последва бюрократична война, достойна за двора на чичо му, която в крайна сметка, следвайки безумната алхимия на ненавист и наранена гордост, доведе до убийството на Ератий — най-буйния сред имперските картографи.

Когато последвалото военно разследване не успя да разреши нито случая с убийството, нито спора, Конфас арестува най-активните участници във всяка фракция и използвайки няколко зле формуирани

точки от Военния закон, ги наби публично. На следващия ден дебатът беше разрешен, което не го изненада особено.

Ала ако този дразнец проблем бе омърсил екстаза му, то връщането в Момемн почти успя да го развали изцяло. Той откри, че лагерът на Свещената война е обградил столицата — огромен бедняшки квартал от палатки и колиби около стените на града. Колкото и притеснителна да беше гледката, Конфас все пак очакваше да бъде посрещнат от изпълнени с обожание тълпи. Вместо това оръфани банди инрити ревяха обиди, хвърляха камъни, а в един случай дори и запалени чували с човешки екскременти. Когато той прати своите кидрухили да разчистят път напред, избухна нещо, което можеше да се опише само като ожесточена битка.

— Те виждат само племенника на императора — обясни един офицер, пратен от чичо му. — Не мъжа, покорил скилвендите.

— Толкова много ли мразят чичо ми?

Офицерът сви рамене.

— Докато господарите им подпишат договора му, той ги снабдява само с толкова, колкото им е нужно, за да оцелеят.

Свещената война събираше стотици нови мъже всеки ден, каза му той, въпреки че според слуховете главните сили на Галеот, Се Тидон, Конрия и Велики Аинон все още се намираха на месеци път от Момемн. До момента само трима големи лордове се бяха наредили сред мъжете на Бивника: Калмемунис, палатинът на конрийската провинция Канампурея; Тарсчилка, херцог на някаква затънтена погранична област в Галеот; и Кумрезер, палатин-губернаторът на аинонската област Кутапилет. Всеки от тях бе отхвърлил свирепо настояването на императора да подпишат договора му. Оттогава насам преговорите бяха пропаднали до горчиво съревнование на воля срещу воля, като инритските лордове създаваха каквито проблеми можеха, без да си навлекат гнева на шриаха, а Икурей Зерий III излизаше с прокламация след прокламация в опит да им попречи и да ги изтормози още повече.

— Императорът е много щастлив от завръщането ви, лорд екзалт-генерале — завърши офицерът.

Конфас едва не се изсмя на глас при тези думи. Завръщането на съперник никога не радваше един император, но всеки император се радваше на завръщането на армията си, особено когато е под обсада.

Какъвто в крайна сметка беше случаят. Конфас бе принуден да влезе в Момемн с лодка.

И сега големият триумф, който бе очаквал, най-важното от всяко друго *признание* за постижението му, бе засенчено от по-велики събития. Свещената война бе омаловажила славата му, бе смалила дори унищожението на скилвендите. Хората щяха да празнуват в негова чест, да, но по начина, по който празнуваха религиозни фестивали по време на глад: без желание, твърде заети с належащите събития, за да разберат наистина какво или заради кого празнуват.

Как можеше да не намрази Свещената война?

Зазвъняха цимбали. Проехтяха рогове. Шриалските свещеници приключиха церемонията, поклониха се и се оттеглиха, оставяйки го напоен с острия мирис на палмово вино. Появиха се церемониалмайстори, облечени в поръбени със злато поли и Конфас, заедно със застаналия до него Мартемус и следван от почетен кортеж, ги последва с бавна крачка сред препълнената с хора тишина на Скуарския двор. Цели кохорти облечени в червени поли войници паднаха на колене, докато преминаваше, така че Конфас оставяше следа през целия площад, като вятър през пшеница. Испита моментна тръпка. Нима не бе това неговото проникновение? Източникът на екстаза му по бреговете на река Киют?

Докъдето стигат очите ми, те отговарят на заповедите ми и следват моята ръка. Докъдето стигат очите ми и отвъд...

Отвъд. Секваща дъха мисъл. Необузdana.

Поглед през рамо го увери, че по-раншните му инструкции са били спазени. Двама от личните му телохранители го следваха наблизко, влачейки пленника помежду си, докато дузина други маркираха усърдно пътя си с последните отрязани скилвендски глави. За разлика от предишни екзалт-генерали, той не водеше със себе си армия от роби и плячка за своя император, но смяташе, че гледката на насмолени глави, издигнати над площада, ще има неподражаем ефект. Въпреки че не виждаше баба си сред тълпата, оградил чичо му под форума, Конфас знаеше, че тя е там и че одобрява това.

— Дай им спектакъл — обичаше да казва императрицата, — и те ще ти дадат власт.

Ако усещаша сила, хората я признаваха. През целия си живот Конфас беше заобиколен от учители. Ала именно неговата баба,

свирепата Истрия, бе сторила най-много, за да го подготви за онова, което му се полагаше по право. Противно на желанията на баща му, тя бе настояла той да прекара ранното си детство заобиколен от помпозността и интригите на имперския Двор. И там тя го изправи на крака, сякаш бе нейно дете, научи го на историята на тяхната династия, а чрез нея — на всички неписани тайни на политиката. Конфас дори подозираше, че Истрия има пръст в измислените обвинения, довели до екзекуцията на баща му, просто за да гарантира, че той няма да се пречка в наследяването, ако случайно другият ѝ син, Икурей Зерий III, неочаквано се окаже мъртъв. Ала повече от всичко тя бе осигурила, дори натрапила усещането, че именно Конфас и никой друг е наследник на трона. Още като малко момче, тя бе съумяла да го включи в спектакъл, който внушаваше, че всеки негов дъх е триумф за империята. Сега дори чичо му не смееше да оспори това усещане, дори и ако успееше да създаде син, който да не се лигави и да няма нужда от пелени в зряла възраст.

Тя бе сторила толкова много, че Конфас можеше почти да я обича.

Вгледа се отново в чичо си. Сега той бе по-близо, дотолкова, че можеше да различи детайлите в облеклото му. Белият рог, издигащ се от златната му диадема, беше изненада за екзалт-генерала. Никой нансурски император не беше носил короната на Шигек, откак тази провинция бе паднала пред напора на фанимите преди три века. Това беше същинска наглост! Какво можеше да е предизвикало подобно изхвърляне? Дали си мислеше, че като се затрупа с изпразнени от смисъл орнаменти, ще си осигури слава?

Той знае... Знае, че съм го надминал!

По време на връщането си от степта Джиюнати, Конфас мислеше за своя чичо до степен на вманиачаване. Той разбираше, че истинският въпрос е дали императорът ще бъде склонен да го възприема като инструмент, който може да се използва и по-нататък, или да се отърве от него като от заплаха. Фактът, че Зерий го е пратил да унищожи скилвендите, по никакъв начин не намаляваше възможността за убийство. Иронията в това да премахнеш някой, който успешно е изпълнил повелята ти, нямаше да означава нищо за него. Подобни „неправди“, както ги наричаха философите, бяха хлябът и бирата на имперската политика.

Не. Ако нещата останеха непроменени, беше осъзнал Конфас, чичо му *щеше* да се опита да го убие. Проблемът, просто казано, беше, че е унищожил *скилвендите*. Дори и ако триумфът му не се превърнеше в силата, нужна, за да узурпира трона, както Конфас се боеше, Зерий подозираше конспирация винаги, когато двама роби пръднеха и просто *щеше* да предположи, че той я *има*. Ако нещата останеха непроменени, Конфас трябваше да се върне в Момемн с ултиматуми и обсадни машини.

Ала нещата не останаха непроменени. Битката при Киют беше само първата крачка в много по-големия план да се изтръгне Свещената война от ръцете на Майтанет, а Свещената война беше ключът към мечтаната от чичо му възстановена империя. Ако Киан бъдеше смазан и ако всички стари провинции можеха да се завладеят наново, тогава Икурей Зерий III *щеше* да бъде запомнен не като император-воин, подобно на Затантий или Триам, а като велик държавник, подобно на Кафрианас-младши. Това бе неговата мечта. И докато Зерий стоеше вкопчен в мечтата си, Конфас съзнаваше, че той ще стори всичко по силите си да се грижи за богоподобния си племенник. Побеждавайки скилвендите, Конфас стана по-полезен, отколкото опасен.

Заради Свещената война. Всичко се въртеше все около проклетата Свещена война.

С всяка негова крачка форумът закриваше все повече небето. Чичо му, който сега изглеждаше още по-нелепо, след като Конфас знаеше какво носи, се приближи още повече. Въпреки че боядисаното му лице изглеждаше неподвижно отдалеч, той видя или му се стори как вижда ръцете му да стискат алената роба за миг. Нервен жест? Екзалт-генералът едва не се засмя. Малко неща му бяха по-забавни от тревогата на чичо му. Но червеите трябва да се гърчат.

Винаги беше мразил чичо си — дори като дете. Но въпреки цялото си презрение, отдавна се бе научил да не го подценява. Императорът беше като онези нетипични пияници, които заваляха думите и се препъваха, но ставаха смъртоносно трезвени в мига, в който се сблъскаха с опасност.

Дали усещаше опасност сега? Внезапно Икурей Зерий III му се стори сложна гатанка — *неузнаваем. За какво си мислиш, чичо?*

Въпросът го тормозеше толкова силно, че се почувства задължен да потърси отговора с помощта на нечие чуждо мнение.

— Кажи ми, Мартемус — попита той с тих глас, — ако трябваше да предположиш, за какво би казал, че мисли чичо ми?

Генералът беше стегнат. Може би си мислеше, че разговорът в подобно време е недостоен.

— Познавате го много по-добре от мен, лорд екзалт-генерале.

— Напълно политически отговор.

Конфас се сепна, поразен от предчувствие, че причината за напрежението на Мартемус може да е много по-дълбока от очакването да срещне своя император за пръв път. Кога изобщо бе виждал този мъж да изпитва страхопочитание към висшестоящите си?

Никога.

— Трябва ли да се боя, Мартемус?

Очите на генерала останаха вдигнати към все още далечния император. Той не мигаше.

— Трябва да се боите, да.

Без да го е грижа какво биха си помислили наблюдателите, Конфас се извърна и огледа профила на Мартемус, отбелязвайки за пореден път класическата нансурска форма на челюстта му и счупения нос.

— И защо мислиш така?

Другият мъж продължи да върви в тишина привидно доста дълго време. В един отчаян миг на Конфас му се допря да го удари. Защо му трябваше да обмисля отговорите си толкова време, когато решението бе винаги едно и също? Мартемус винаги казваше истината.

— Зная само — отвърна накрая генералът, — че ако аз бях император, а вие — моят екзалт-генерал, щях да се боя от вас.

Конфас изсумтя под нос.

— А когато императорът се бои от нещо, той го убива. Виждам, че и вие от провинцията сте му взели мярката. И все пак моят чичо се бои от мен още откак го бих на бенджука за пръв път. Тогава бях на осем. Щеше да ме удуши — и после да обвини едно злощастно гроздово зърно за това, — ако не се бе намесила баба ми.

— Не успявам да видя...

— Чичо ми се бои от всички и всичко, Мартемус. Твърде добре е обучен в историята на династията ни, за да не го прави. Затова само

нови страхове го подтикват към убийство. Старите като мен едва ги забелязва.

Генералът сви рамене недоловимо.

— Но нали той... — Гласът му заглъхна, сякаш бе шокиран от собствената си дързост.

— Нали ексекутира баща ми? Но разбира се. Ала той не се е страхувал от него поначало. Едва по-късно, след като... след като биакската фракция натрови сърцето му със слухове.

Мартемус го погледна с крайчеца на окото си.

— Но онова, което постигнахте, лорд екзалт-генерале... Помислете само! По ваша заповед всеки войник тук — до последния човек! — би хвърлил живота си в краката ви. Със сигурност императорът знае това! Със сигурност това е нов страх!

Конфас мислеше, че Мартемус не е способен да го изненада, ала сега се стресна не само от важността, но и от пламенността на отговора му. Нима той предлагаше въстание? Тук? Сега?

Внезапно се видя как изкачва стъпалата на форума и Андиаминските простори. Видя чичо си, нарязан на кървави дрипи.

Картината го остави без дъх. Възможно ли беше това да е някакво откровение? Образ от бъдещето? Трябваше ли той...? Но не, това бе пълна глупост! Мартемус просто не виждаше по-голямата картина.

И все пак всичко — редиците, паднали на колене в периферното му зрение, намастените гърбове на церемониалмайсторите пред него, чичо му, застанал неподвижен, сякаш на ръба на някой фатално стръмен склон — бе станало кошмарно. Внезапно той се разгневи на Мартемус и безпочвените му страхове. Това трябваше да е неговото време! Моментът му на тържествуване.

— А какво ще кажеш за Свещената война? — сопна се Конфас.

Генералът се намръщи, но задържа лицето си насочено към извисяващия се форум.

— Не разбирам.

Внезапно обхванат от нетърпение, Конфас го изглежда ядно. Защо на всички им беше толкова трудно да видят? Така ли се чувстваха боговете, когато бяха тормозени от неспособността на хората да осмислят великите поличби за техните планове? Дали не очакваше твърде много от последователите си? Боговете определено го правеха.

Но може би това беше идеята. Как по-добре щяха да ги накарат да се борят?

— Мислите си, че императорът е повече коварен, отколкото боязлив? — продължи Мартемус. — Че алчността му да възстанови империята ще засенчи страха му от вас?

Конфас се усмихна. Богът бе удовлетворен.

— Така мисля. Той се *нуждае* от мен, Мартемус.

— Значи правите залог.

Церемониалмайсторите достигнаха монументалното стълбище, водещо нагоре към форума, и отстъпиха от двете страни с поклон. Императорът се издигаше над тях.

— А ти на какво ще заложиш, Мартемус?

За пръв път генералът го погледна директно, а блестящите му кафяви очи се изпълниха с нетипично обожание.

— На вас, лорд екзалт-генерале. И на империята.

Бяха спрели в основата на огромното стълбище. След един бърз поглед към Мартемус, Конфас направи жест на телохранителите си да го последват с пленника и започна да се изкачва по стъпалата. Чичо му го очакваше на върха. Конфас забеляза, че Скейос стои до него. Десетки дворяни се бяха струпали сред колоните на форума. Всички гледаха със сериозни лица.

Думите на Мартемус се върнаха неканени при него.

По ваша заповед всеки войник тук би хвърлил живота си в краката ви.

Конфас също бе войник, и като такъв вярваше в тренировките, провизиите, планирането — накратко, в подготовката. Но също така, като всички велики водачи, той имаше остър нюх за онези плодове, които узряваха извън сезона. Знаеше прекрасно колко е важен точният момент. Какво щеше да стане, ако удареше сега? Какво биха направили — защото точно това беше проблемът — всички, струпали се тук? Колцина щяха да зложат на него?

На вас... Ще заложа на вас.

При все недостатъците си, чичо му беше проникателен в преценката си за характери. Сякаш глупакът инстинктивно знаеше как да балансира тоягата и моркова, кога да удари и кога да гали. Внезапно Конфас осъзна, че няма представа накъде биха се завъртели мнозина от мъжете, които имаха значение. Разбира се Генкелти, екзалт-

капитана на еотическата стража, щеше да застане редом със своя император — до смърт, ако се наложи. Но Семемкетри? Дали Имперският саик би предпочел силен император пред слаб? А Нгарау, който контролираше така важните съкровищници?

Имаше толкова много неясноти!

Топъл повей на вятъра запрати листа от някоя невидима горичка пред краката му. Той спря на терасата точно под чичо си и му отдаде почит.

Икурей Зерий III остана неподвижен като боядисана статуя. Старият Скейос обаче му направи знак да се качи. С бучащи уши Конфас измина последните няколко стъпала. Пред очите му проблесна образ на размирици и войници. Помисли си за церемониалния си кинжал, зачуди се дали е достатъчно здрав, за да пониже коприна, дамаск, кожа и кокал.

Щеше да свърши работа.

После застана пред чичо си. Изражението и крайниците му замръзнаха предизвикателно. Въпреки че Скейос го гледаше с открита тревога, императорът не показа да е забелязал.

— Такава велика победа, племеннико! — възкликна той рязко. — Донесе на дома Икурей слава, каквато никой не е носил!

— Твърде си благосклонен, чичо — отвърна Конфас с равен тон.

За момент Зерий се намръщи. Конфас бе забравил да коленичи и да целуне коляното му.

Очите им се вкопчиха едни в други и той се стресна. Бе забравил колко много чичо му приличаше на баща му.

Още по-добре. Щеше да го хване за врата отзад, сякаш за интимна целувка, а после да забие ножа в гърдите му. Щеше да извърти острието и да разполови сърцето му. Убийството щеше да е бързо и, Конфас внезапно осъзна, изненадващо лишено от злост. После щеше да извика на хората си долу, да им нареди да завземат Имперския център. И за няколко мига империята щеше да стане негова.

Той вдигна ръка за целувка, ала чичо му я отблъсна и скочи край него, очевидно заинтересуван от нещо по-надолу по стълбите.

— А какво е това? — извика той и посочи пленника.

Конфас хвърли поглед към наблюдателите и видя Генкелти и неколцина други да го гледат тревожно. Усмихна се фалшиво и се обърна, за да се присъедини към императора.

— Уви, чичо, това е единственият пленник, който мога да ти предложа. Всеки знае, че скилвендите са отвратителни роби.

— И кой е той?

Мъжът бе хвърлен на колене и сега се бе привел над голотата си, с белязани ръце, завързани зад гърба му с вериги. Един от стражите сграбчи черната му грива и повдигна лицето му към императора. Въпреки че в изражението му все още се виждаше намек за презрение, сивите му очи бяха празни, насочени към неща извън този свят.

— Зунурит — каза Конфас. — Техният крал на племената.

— Бях чул, че е заловен, но не смеех да вярвам на слуховете! Конфас! Конфас! Скилвендски крал на племената хванат в плен! Днес ти носиш безсмъртие на нашия род! Ще накарам да го ослепят, кастрират и овържат под трона ми, точно като древните върховни крале на Киранеас.

— Прекрасна идея, чичо.

Конфас погледна надясно и най-накрая видя баба си. Тя носеше зелена копринена рокля, кръстосана от плътно пристегнат син пояс. Както винаги, изглеждаше като стара курва, която се прави на кокетка. Ала в изражението ѝ имаше нещо. По някакъв начин изглеждаше различна.

— Конфас... — ахна тя, а очите ѝ се разшириха от удивление. — Напусна ни като наследник на империята, а се връщаш сред нас като бог.

Колективно поемане на дъх последва думите ѝ. Предателство... или поне нещо, което императорът нямаше как иначе да интерпретира.

— Твърде щедра си в похвалите си, бабо — каза бързо Конфас. — Връщам се като скромен роб, който просто е изпълнил повелята на своя господар.

Но тя е права! Нали?

По някакъв начин допреди миг беше на ръба да повали чичо си, а сега трябваше да прикрива гафовете на баба си. Решителност. Не биваше да се разсейва!

— Разбира се, мило мое момче. Говорех образно... — По някакъв странно гнусен начин за толкова стар човек, тя се понесе елегантно до него и сплете ръка с неговата. — Срамота, Конфас. Разбирам *стадото* — тя изгледа гневно дворяните на сина си — ... да вижда нещо скандално в думите ми, но ти?

— Винаги ли трябва да се лигавиш така край него, майко? — попита Зерий. Беше започнал да ръчка трофея си, сякаш проверяваше мускулите му.

Конфас случайно мерна погледа на Мартемус от мястото, където бе коленичил болезнено, за момента останал напълно незабелязан. Генералът кимна опасно.

И тогава над него се спусна познатият хлад, който му позволяваше да мисли и действа решително, докато други мъже се препъваха. Погледна привидно безкрайните редици воители долу. *По ваша заповед всеки войник...*

Той се отдръпна от баба си.

— Слушай — каза. — Има неща, които трябва да науча.

— Или какво? — попита чичо му.

Очевидно бе забравил краля на племената. Или това поначало беше просто поза?

Без да се смути, Конфас се вгледа в гримираните очи на чичо си и се подсмихна пред абсурда на шигекската му корона.

— Или скоро ще се окажем във война с мъжете на Бивника. Разбра ли, че те се вдигнаха на бунт, когато се опитах да вляза в Момемн? Убиха двадесет от кидрухилите ми!

Конфас осъзна, че очите му са се спрели на мекия напудрен врат на императора. Може би там беше по-добро място за удар.

— Ах, да — каза Зерий не особено заинтересован. — Много неприятен инцидент. Калмемунис и Тарсчилка подстрекават не само своите хора. Но те уверявам, че с този въпрос е приключено.

— Какво имаш предвид под „приключено“?

За пръв път в живота си Конфас не го беше грижа какво мисли императорът за тона му.

— Утре — обяви Зерий с повелителен глас — ти и баба ти ще ми правите компания нагоре по реката, за да наблюдаваме транспортирането на последния ми монумент. Зная, племеннико, че душата ти е неспокойна по природа, че си последовател на школата на решителните действия, но трябва да проявиш търпение. Това не е Киют и ние не сме скилвендите... Нещата не са такива, каквито изглеждат, Конфас.

Конфас онемя. *„Това не е Киют и ние не сме скилвендите.“* Какво трябваше да значи това?

Сякаш всичко е решено, Зерий продължи:

— Това ли е генералът, за когото говориш с такова уважение? Мартемус, нали? Толкова се радвам, че е тук. Не можех да прекарам през реката достатъчно от хората ти, за да запълнят центъра, така че се видях принуден да използвам моята еотическа стража и няколкостотин души от градската.

Въпреки че беше вцепенен, Конфас отвърна без колебание:

— И да ги облечеш като моите... като редовна армия?

— Разбира се. Церемонията е колкото за теб, толкова и за тях, нали?

С бумтящо сърце, Конфас коленичи и целуна коляното на чичо си.

* * *

Хармония... Такава сладост. Към това си мислеше, че се стреми Икурей Зерий III.

Семемкетри, върховният учител на неговия имперски саик, го бе уверил, че кръгът е най-чистата от геометричните линии, най-проводимата за възстановяването на духа. Човек не бива да живее живота си в линии, казваше той. Но именно с кръгове от нишки се създаваха възли и с кръгове от подозрение — интриги. Самата форма на хармонията беше прокълнатата!

— Колко още трябва да чакаме, Зерий? — попита майка му отзад, а гласът ѝ бе гърлен от раздразнението и възрастта.

Слънцето е горещо, нали, кучко?

— Скоро — отговори той на реката.

От носа на голямата си галера, Зерий гледаше кафявите води на река Фаюс. Зад него седяха майка му, императрица Истрия, и племенникът му, Конфас, все още възбуден от зашеметяващата си победа над скилвендските племена при Кият. Привидно ги бе поканил да станат свидетели на пренасянето на последния му монумент от базалтовите каменоломни на Осбеус надолу по реката до Момемн. Но както винаги зад всяко събиране на имперското семейство се криеха и други цели. Той знаеше, че те няма да одобрят монумента — майка му открито, а племенникът му мълчаливо. Ала въпреки това нямаше — *не*

можеха — да отхвърлят изявлението, което щеше да направи скоро. Самото споменаване на Свещената война бе достатъчно, за да спечели уважението им.

Поне за известно време.

Откак бяха напуснали каменния кей на Момемн, майка му припърхваше около внука си.

— Изгорих двеста златни плочици за теб — казваше в момента. — По една за всеки ден на бойното поле. И предложих тридесет и осем кучета на гилгаолското жречество, за да бъдат заклани в твоя...

— Обзаведе ги и с лъв — извика Зерий през рамо. — Албиносът, който Писатулас купи от онзи отвратителен Кутнармски търговец, нали, майко?

Въпреки че не я виждаше, усещаше как очите ѝ дълбаят дупки в гърба му.

— Това трябваше да бъде *изненада*, Зерий — каза тя с киселинна сладост в гласа. — Или си забравил?

— Извинявам се, майко. Наистина...

— Накарах да подготвят кожата му — каза тя на Конфас, сякаш Зерий не се беше обаждал. — Подходящ дар за Лъва на Киют, не мислиш ли?

Тя се изкикоти на собствената си коварна хитрост.

Зерий сграбчи яростно махагоновите перила.

— *Лъв!* — възкликна Конфас. — И при това албинос! Нищо чудно, че Богът ми се усмихваше, бабо.

— Просто подкуп — отвърна тя омаловажаващо. — Отчаяно копнеех да се върнеш невредим. Бях полудяла от отчаяние. Но сега, когато ми казваш как си надвил онези примитиви, се чувствам глупаво. Да се опитвам да подкупвам боговете да бдят над един от своите! Империята никога не е виждала герой като теб, мой скъпи, сладки Конфас. Никога!

— Каквато и мъдрост да притежавам, бабо, я дължа на теб.

Истрия почти се изкикоти. Ласкателствата, особено от Конфас, винаги бяха любимият ѝ наркотик.

— Сега като се замисля, бях доста суров учител.

— Най-суровият.

— Но ти винаги беше *немарлив*, Конфас. А размотаването неизбежно изважда най-лошата ми страна. Направо издирам очи.

Зерий стисна зъби. *Тя знае, че слушам! Предизвиква ме.*

Конфас се смееше.

— Боя се, че открих удоволствията на жените на неприлично млада възраст, бабо. Трябваше да се грижа за други учители.

Истрия се засмя лукаво... вечната флиртаджийка. Сбръчкана курветина.

— Уроци от една и съща книга, предполагам.

— Всичко се свежда до чукане, нали?

Смехът им заглуши свистящия хор на греблата на галерата. Зерий трябваше да потуши писъка в гърлото си.

— А сега с тази *Свещена война*, мой скъпи Конфас, ти ще станеш много, много повече от най-великия екзалт-генерал в историята ни!

Какво се опитва да направи? Истрия винаги го бе дразнила, но никога не се беше доближавала толкова до подклаждане на бунт. Знаеше, че победата на Конфас над скилвендите го е трансформирала от инструмент в заплаха. Особено след фарса на форума предния ден. Зерий трябваше да хвърли само един поглед към лицето на племенника си, за да разбере, че Скейос е бил прав. В очите на Конфас *наистина* имаше убийство. Ако не бе Свещената война, Зерий щеше да нареди да го посекаат на място.

Истрия беше там. Тя знаеше всичко това, ала въпреки това подклаждаше огъня още и още. Дали не...

Дали не се опитваше да убие Конфас?

Племенникът му очевидно беше смутен.

— Моите войници биха казали: „Не е хубаво да броиш мъртвите, преди да е пусната кръв“, бабо.

Но дали *наистина* беше притеснен? Можеше ли да се преструва? Можеше ли да е нещо, замесено от тях двамата, за да го прати по грешна следа? Той погледна по дължината на галерата в търсене на Скейос. Откри го при Аритмеас, извика го с яростен поглед, но после се наруга мислено. За какво му беше този стар глупак? Майка му играеше игри. Тя винаги играеше игри.

Не им обръщай внимание.

Скейос дотича до него — старецът се движеше като рак, — но Зерий го игнорира. Дишайки бавно и равномерно, той се загледа в движещите се по реката съдове. Речни лодки се движеха една край

друга с тромава грация, повечето от тях — натезали от стоки. Видя трупове на свине и крави, съдове с масло и бъчви с вино; видя пшеница, жито, камък и дори нещо, което реши, че трябва да е група танцьори. И всичко това се влачеше по широкия гръб на реката към Момемн. Добре беше, че е застанал върху Фаюс. Тя беше великото въже, от което се протягаха обширните мрежи на Нансуриума. Търговия и препитание, наглеждани от неговия образ.

„Златото, което носят в ръцете си, помисли той, е с моето лице на него.“

Императорът вдигна очи към небето. Те се спряха върху чайка, застинала мистериозно в сърцето на далечен облак. За миг си помисли, че усеща докосването на хармонията, че може да забрави бърборенето на майка си и племенника си зад гърба му.

В този момент галерата подскочи и спря рязко. Зерий залитна над парапета за миг, а после се задържа. Избута се на крака и се огледа диво в търсене на капитана сред малкото стадо дворяни на борда. Чу викове, заглушени от дървото, а после плющенето на камшици. В ума му се появиха неканени образи. За претърпани места под палубата. Изгнили зъби, стиснати в агония. Пот и жилеца болка.

— Какво стана? — чу майка си да пита.

— Плитчина, бабо — обясни Конфас. — Поредното закъснение, както изглежда.

Тонът му бе стегнат от нетърпение — свобода на изразяване, която не би си позволил преди няколко месеца, ала все пак нищожна в сравнение с наглостта му от предния ден.

По палубата се чува викове. Греблата заораха хаотично в заобикалящите ги води, ала не постигнаха нищо. С изражение, което вече молеше за милост, капитанът се приближи и призна, че са се забили в плитчина. Зерий сгълча глупака, като през цялото време усещаше преценяващия поглед на майка си. Когато се обърна към нея за момент, видя очи, които бяха твърде преценяващи, за да принадлежат на майка, загледана в своя син. Конфас се беше излегнал на дивана до нея и се подхилваше, докато гледаше нагласения бой на петли.

Изнервен от наблюдателите си, Зерий махна с ръка, за да спре извинителните обяснения на капитана.

— Защо трябва гребците да жънат каквото ти си посял? — извика той. Отвратен от инфантилното лomotене на мъжа, той му обърна гръб и нареди на стражите да го завлекат под палубата. Последвалият вой само разпали гнева му. Защо толкова малко хора можеха да понесат последиците от действията си?

— Решение, достойно за Късния пророк — отбеляза сухо майка му.

— Ще чакаме тук — каза рязко Зерий на нищото.

След миг камшиците и виковете притихнаха.

Греблата застинаха. Последва рядък момент на тишина на палубата. Над водите прозвуча кучешки лай. Деца се гонеха по южния бряг, снижаваха се под дърветата и пищяха. Но имаше и друг звук.

— Чуваш ли ги? — попита Конфас.

— Да — отвърна Истрия и изви врат, за да погледне нагоре по реката.

Зерий също го чуваше: тих хор от виковете от другия бряг. Той примижа в далечината, където Фаюс се извиваше и сучеше между тъмните склонове, в търсене на някакъв видим знак от баржата, понесла новия му монумент. Не видя нищо.

— Може би трябва да почакаме последното ви величие на кърмата на галерата, Бог сред смъртни — прошепна Скейос в ухото му.

Той понечи да смърти първия съветник за това, че го е прекъснал с глупости, после се поколеба.

— Продължавай — промърмори, докато гледаше стареца. Лицето на Скейос често му напомняше за сбръчкана ябълка, набраздена от две блестящи черни очи. Изглеждаше като древно бебе.

— Оттук, Бог сред смъртни, божественият ви паметник ще се разкрие постепенно, позволявайки на майка ви и племенника ви... — Лицето му изразяваше болка.

Зерий се намръщи и погледна подозрително Истрия.

— Никой не смее да се подиграва на императора, Скейос.

— Разбира се, Бог сред смъртни. Със сигурност. Но ако почакаме на кърмата, вашият обелиск ще се разкрие в едно величествено движение, когато баржата ни подмине.

— Аз бях обмислил и това...

— Но, разбира се.

Зерий се обърна към императрицата и екзалт-генерала.

— Ела, майко — каза той. — Нека се оттеглим от слънцето. Малко сянка ще те разкраси.

Истрия се намръщи при тази обида, но иначе изглеждаше видимо облекчена. Слънцето се издигаше високо в небето и беше горещо за сезона. Тя стана със скована грация и с нежелание прие предложената от сина ѝ ръка. Конфас се претърколи на крака след нея и ги последва. Групи парфюмирани роби и дворяни се разпръснаха от пътя им. Докато Скейос чакаше на дискретно разстояние, тримата се спряха при масите, отрупани с деликатеси. Зерий се разведри, когато майка му похвали кухненските му роби. Възторгът от слугите му винаги беше нейният начин да изкупи по-ранната си недискретност — нейното извинение. Може би, помисли Зерий, днес тя щеше да бъде благосклонна към него.

Накрая се разположиха на покритата с навес кърма на галерата, където се излегнаха на канапета от Нилнамеш. Скейос застана отдясно на императора — обичайното му място. Присъствието му успокояваше Зерий: също като прекалено силното вино, неговото семейство се нуждаеше от разводняване.

— А как е моята полусестра? — попита го Конфас. Беше дошло време за джнан.

— Задоволителна съпруга.

— И все пак утробата ѝ остава затворена — отбеляза Истрия.

— Аз си имам наследник — отвърна небрежно императорът, знаейки прекрасно, че старата вещица се наслаждава на импотентността му. Силното семе насилва утробата. Тя току-що го бе нарекла слабак.

Тъмните очи на Истрия проблеснаха.

— Да... Наследник без наследство.

Такава прямота! Може би възрастта най-накрая бе догонила безсмъртната императрица. Вероятно времето беше единствената отрова, която нямаше как да избегне.

— Внимавай, майко.

Може би — и тази мисъл изпълни Зерий с мрачна наслада — тя скоро щеше да умре. Прокълнатата стара кучка.

Конфас се намеси:

— Мисля, че баба намеква за мъжете на Бивника, божествени чичо... Получих новини тази сутрин, че са нападнали и разграбили

Джарута. Вече сме минали точката на бунтове и шриалски петиции. Намираме се на прага на открита война.

Толкова бързо достигна до същината на нещата. Това не беше елегантно. Варварство.

— Какво възнамеряваш да направиш, Зерий? — попита Истрия. — Не само твоята опърничава и понякога нетактична майка се бои от тези опасни събития. Дори най-надеждните домове от конгрегацията са притеснени. Трябва да действаме, по един или друг начин.

— Никога не съм те виждал нетактична, майко... Това винаги е само преструвка.

— Отговори ми, Зерий. Какво мислиш да правиш?

Той въздъхна силно.

— Вече не става въпрос за намерения, майко. Делото е постигнато. Конрийското псе Калмемунис прати посланици. Ще подпише договора ми утре следобед. Дава личното си уверение, че от днес бунтовете и набезите спират.

— *Калмемунис!* — изсъска майка му, все едно бе изненадана. По всяка вероятност тя бе научила това дори преди самия Зерий. След всички тези години, прекарани в заговори за и срещу съпрузи и синове, мрежата ѝ от шпиони пронизваше Нансуриума до сърцето му. — Ами останалите велики имена? Онзи аинон — как се казваше? — Кумрезер?

— Зная само, че Калмемунис ще се съвещава с него, Тарсчилка и някои от другите днес.

— И той ще подпише — каза Конфас с тона на отегчен оракул.

— И какво те кара да си толкова сигурен в това? — попита Истрия.

Конфас вдигна купата си и един от щъкащите наоколо роби побърза да я напълни.

— Всички пристигнали първи ще подпишат. И преди трябваше да се сетя, но сега като се замисля, изглежда очевидно, че тези глупаци се страхуват от идването на другите повече от всичко друго. Мислят се за неуязвими. Кажи им, че фанимите са ужасяващи по време на война, не по-малко от скилвендите, и ще ти се изсмеят, а после ще ти напомнят, че самият Бог язди редом с тях.

— И какво искаш да кажеш с това? — попита Истрия.

Без да се усети, Зерий се приведе напред в дивана.

— Да, племеннико. Какво имаш предвид?

Конфас отпи от купата и сви рамене.

— Въобразяват си, че триумфът им е сигурен, така че защо да го делят? И по-лошо, да го отстъпят изцяло на незаслужаващите си повисокопоставени братя? Помислете. Когато Нерсей Прояс пристигне, Калмемунис ще е просто поредният му лейтенант. Същото важи и за Тарсчилка и Кумрезер. Когато основните сили на Галеот и Велики Аинон се съберат, те ще изгубят своите високи позиции. Докато в момента Свещената война е тяхна и те искат да я използват...

— Значи трябва да забавиш раздаването на провизии, Зерий — прекъсна го Истрия. — Да им попречиш да потеглят.

— Може би можем да им кажем, че сме намерили гъгрици в хамбарите си — добави Скейос.

Зерий гледаше майка си и племенника си, опитвайки се да изглади усмивката от изражението си. Тук тяхното знание свършваше и започваше неговият гений. Дори Конфас, коварната змия, не можеше да предвиди решението му.

— Не — каза той. — Те ще потеглят.

Истрия го зяпна, а лицето ѝ изглеждаше толкова удивено, колкото му позволяваше сбръчканата ѝ кожа.

— Може би трябва да освободим робите — каза Конфас.

Зерий плесна с ръце и намаслените тела избягаха от палубата.

— Какво означава това, Зерий? — попита Истрия. Гласът ѝ трепереше, сякаш бе останала без дъх от шока.

Конфас го гледаше внимателно, а устните му се извиха в лека усмивка.

— Мисля, че разбирам, бабо. Чичо, възможно ли е, падиражахът да е помолил за... *жест*?

Безмълвен от удивление, Зерий зяпна племенника си. Как беше възможно да знае? Твърде много проникателност и твърде лековато поведение. На определено ниво императорът винаги се бе ужасявал от Конфас. И причината не беше само в интелекта му. В племенника му имаше нещо мъртво. Не, повече от мъртво — нещо *загладено*. С други, дори с майка си — макар напоследък и тя да изглеждаше някак далечна — винаги имаше размяна на неизречени очаквания, на малки човешки нужди, които обгръщаха всеки разговор, дори тишината. Но при Конфас всичко беше гладки повърхности. Племенникът му никога

не биваше докосван от другите. Той беше човек, за когото всичко беше каприз. Съвършен човек.

Но да овладееш подобен човек! А той *трябваше* да го овладее.

— Ласкайте го — каза веднъж Скейос на Зерий. — И се трансформирайте в част от величествената история, както той възприема живота си.

Ала императорът не можеше да стори това. Да ласкаеш друг означаваше да унизиш себе си.

— Откъде знаеше? — сопна се Зерий. А страхът му добави: — Трябва ли да те пращам в Зиек, за да науча?

Кулата на Зиек — кой в Нансур не трепереше, когато я мернеше да се издига сред сградите на Момемн? Очите на племенника му се втвърдиха за миг. Този път го бяха засегнали — и защо не? Конфас бе получил заплаха. Зерий се засмя.

Резкият глас на Истрия прекъсна наслаждението му:

— Как можеш да се шегуваш с тези неща, Зерий?

Дали се беше шегувал? Може би.

— Прости ми недодялания хумор, майко, но Конфас налучка правилно, при това толкова смъртоносна тайна, че може да унищожи *всички* ни, ако... — Той спря и отново погледна племенника си. — Затова трябва да зная *как* си разбрал това.

Сега Конфас беше предпазлив.

— Защото аз бих направил това. Скаурас... не, *Киан* трябва да разбере, че *ние* не сме фанатици.

Скаурас. Скаурас с ястребовото лице. Старо име. Коварният киански сапатишах-губернатор на Шигек и първото трудно препятствие, което Свещената война трябваше да преодолее. Колко малко познаваха тези Мъже на Бивника земите между реките Фаюс и Семпис! Нансур и Киан водеха война от векове. Те се познаваха отблизо, бяха сключили безброй договори с по-незначителни дъщери. Колко шпиони, откупни, дори заложници...

Зерий стрелна с поглед племенника си и го огледа преценяващо. Образът на призрачното лице на Скаурас, насложено върху това на кишауримския посланик, се появи пред очите му.

— Кой ти каза? — попита той внезапно напрегнат. Като младеж Конфас бе прекарал четири години в плен на кианците. При това именно в двора на Скаурас!

Конфас погледна към подовата мозайка под обутите си в сандали крака.

— Самият Скаурас — каза накрая, поглеждайки Зерий директно в лицето. В поведението му имаше игривост, но такава, подходяща за игра, която човек играе сам. — Никога не съм спирал комуникацията с двора му. Но твоите шпиони със сигурност са ти го казвали.

А Зерий се безпокоеше за източниците на майка си!

— Трябва да бъдеш предпазлив с тези неща, Конфас — каза Истрия майчински. — Скаурас е от старите кианци. Пустинник. Също толкова безскрупулен, колкото и умен. Би те използвал, за да все смут между нас, ако може. Винаги помни, *династията* е важна. Домът *Икурей*.

Тези думи! Тръпки обхванаха ръцете на Зерий. Той ги притисна една към друга. Опита се да събере мисли. Погледна встрани от вълчите им лица. Преди толкова години беше! Хванал нескъпо малката черна стъкленица с размер на детски пръст, докато изливаше отровата в ухото на баща си. На *баща* си! И думите на майка му... не, на *Истрия* гърмяха в мислите му: „*Династията, Зерий! Династията!*“

Тя бе преценила, че съпругът ѝ няма нито ноктите, нито зъбите, за да опази династията жива.

Какво ставаше тук? Какво правеха тези двамата? Заговор?

Той погледна към старата преструваща се вещица, искаше му се да *иска* да нареди да я убият. Но откак се помнеше, тя беше тотем — свещен фетиш, който крепеше безумната машина на властта. Старата ненаситна императрица бе единственият незаменим елемент. Онези мигове в младостта му, когато тя го бе събуждала посред нощ, галейки члена му, измъчвайки го от удоволствие, докато гукаше в овлажненото му от езика ѝ ухо: „*Император Зерий... Можеш ли да го почувстваш, обич моя, мой богоподобни сине?*“ Тогава Истрия бе толкова красива.

Именно върху ръката ѝ свърши той за пръв път и тя пое семето му и го накара да го вкуси. „*Бъдещето, каза тогава, има вкус на сол... и люти, Зерий, мое скъпо дете...*“ Онзи топъл смях, който обгръщаше студения мрамор с уют. „*Опитай и виж как люти...*“

— Виждаш ли? — казваше Истрия. — Виждаш ли как го разтревожи? Именно на това се надява Скаурас.

Конфас го наблюдаваше внимателно.

— Аз не съм глупак, бабо. И никоя жив езичник не може да ме направи глупак. Особено Скаурас. Въпреки това се извинявам, чичо. Трябваше да ти го кажа по-рано.

Зерий изгледа и двамата с празен поглед. Навън слънцето грееше свирепо, достатъчно ярко, за да накара рисунките, пришити върху червения навес, да се отпечатат на пода: животни, вплетени в кръгове около Черното слънце на Нансур. Навсякъде — под рубинената сянка на навеса, по пода, мебелите и краиците им — слънцето на империята, обградено от съвкупяващи се зверове.

„Хиляда слънца — помисли императорът и почувства как го изпълва спокойствие. — По всички стари провинции, хиляда слънца! Древните ни крепости ще бъдат превзети наново. Империята ще бъде възстановена!“

— Успокой се, сине — казваше Истрия. — Зная, че не си толкова глупав, че да предложиш на Калмемунис и останалите да тръгнат срещу кианците, или да пожертваш всички събрали се до момента Мъже на Бивника в този „жест“, за който говори внукът ми. Това би било лудост, а императорът на Нансур не е луд. Нали, Зерий?

През цялото време виковете, които бяха чули по-рано, се усилиха. Той стана и отиде до десния парапет. Облегна се и видя първата от влаещите баржата лодки да се появява иззад далечния бряг. Мерна гребците, като гръбнак на стоножка. Кожата им блестеше под слънцето.

Скоро...

Обърна се към майка си и племенника си, а после и към Скейос, който стоеше като издялан от дърво по начина, типичен за случайно подслушващите.

— Империята копнее за онова, което е изгубила — каза изморено Зерий. — Нищо повече. И ще пожертва всичко, дори Свещената война, за да си върне онова, за което копнее.

Толкова лесно казано! Подобни думи съдържаха света в миниатюра.

— Ти *наистина* си луд! — извика Истрия. — Значи ще пратиш тези първи чуждоземци към смъртта им, ще разполовиш Свещената война, само за да покажеш на трижди проклетия Скаурас, че не си религиозен лунатик? Прахосваш късмета си, Зерий, и ще си навлечеш безкрайния гняв на боговете!

Несдържаната ѝ реакция го шокира. Ала нямаше голямо значение какво мисли тя за плановете му. Той се нуждаеше от Конфас... Зерий погледна към него.

След момент на сериозен размисъл, племенникът му най-накрая кимна и каза:

— Разбирам.

— Нима виждаш *здрав разум* в това? — изсъска Истрия.

Конфас изгледа преценяващо Зерий.

— Помисли, бабо. Очакваме да пристигнат много повече хора от онези, които вече са тук — истински велики имена като Саубон, Прояс, дори Чеферамуни, краля-регент на Велики Аинон! Но по-важното е, че ще излезе, че простите маси са първите, отзовали се на повика на Майтанет, онези, които са зле подготвени и тласкани от емоцията си повече от трезвата мисъл за войната. Ако тези боклуци измрат, това ще доведе до безброй предимства за нас: по-малко стомаси за хранене, по-стабилна армия на бойното поле... — Той се спря и се обърна към Зерий с поглед, който можеше да бъде само удивен или поне нещо близо до това. — И ще научи шриаха и онези, които го следват, да се боят от фанимите. Така заедно със страха ще нарасне и зависимостта им от нас, които вече уважаваме езичниците.

— Лудост! — изплю Истрия, която не се бе впечатлила от обяснението на внука си. — Какво? Нима после ще воюваме с кианците при условията на някакъв таен договор? Защо да им даваме нещо сега, когато най-накрая сме в позиция да грабим? Да счупим гръбнака на омразния враг! А ти искаш да се пазарим с тях? Казваш: „ще отрежа този и този крайник, но не и другия“? Лудост.

— Но наистина ли „ние“ сме в такава позиция, бабо? — отвърна Конфас, а синовното уважение бе изчезнало от тона му. — Помисли! Кои сме „ние“ в тази ситуация? Със сигурност не Икуреите. „Ние“ означава Хилядата храма. *Майтанет* размахва този чук — или си забравила? — докато ние просто сме се втурнали да оберем парчетата. Майтанет ни е превърнал в просяци, бабо! Дотук е сторил всичко по силите си да ни скопи. Затова и покани Алените кули, нали? За да не се налага да плаща цената, която бихме поискали за Имперския саик?

— Спести ми обясненията си за идиоти, Конфас. Още не съм старата изтъпяла глупачка, за която ме мислите. — Тя се обърна към Зерий и го изгледа със смразяващ поглед. Вероятно веселието му беше

очевидно. — Значи Калмемунис, Тарсчилка и безбройни хиляди ще бъдат унищожени. Слабите в стадото са пожертвани. И после какво, Зерий?

Императорът не можеше да не се усмихне. Какъв план само! Дори великият Икурей Конфас бе възхитен! А Майтанет... От мисълта му се прииска да се разхили като имбецил.

— Какво после ли? Нашият шриах ще се научи на *страх*. Уважение. Всичките му претенции — всички жертвоприношения, химни и ласкателства — ще са били напразно. Както сама каза по-рано, майко, боговете не могат да бъдат подкупени.

— Но ти можеш.

Зерий се засмя.

— Разбира се, че мога. Ако Майтанет нареди на великите имена да подпишат договора ми, да се закълнат, че ще върнат всички стари провинции на империята, тогава ще им дам — той се обърна към племенника си и сведе глава — Лъва на Киют.

— Превъзходно! — извика Конфас. — Защо не го видях сам? Смачкай ги с една ръка, за да можеш да ги успокоиш с другата. Брилянтно, чичо! Свещената война *ще бъде* наша. Империята ще бъде възстановена!

Императрицата изгледа потомството си със съмнение.

— Какво ще кажеш, майко?

Ала погледът на Истрия се понесе към първия съветник.

— Необичайно мълчалив си, Скейос.

— Н-не е редно да говоря, императрице.

— Не? Но този безумен план е твой, нали?

— *Мой* е, майко — сопна се Зерий, подразнен от обвинението й. — Клетникът прекара безброй досадни седмици в опити да ме разубеди.

Още докато изговаряше думите, осъзна, че е сгрешил.

— Така ли било? И защо, Скейос? Колкото и да презирам теб, както и необосновано голямото влияние, което имаш върху сина ми, винаги съм смятала мисленето ти за стабилно. Какви наблюдения имаш, които би споделил с нас?

Скейос я изгледа безпомощно, но не продума.

— Боиш се за живота си, нали? — каза меко Истрия. — И така е редно. Присъдите на сина ми са сурови и напълно лишени от

последователност. Но аз не се боя, Скейос. Старите жени са попримирени със смъртта от старите мъже. Като създадеш живот на света, започваш да се виждаш като длъжник. Онова, което е дадено, се отнема. — Тя се обърна към сина си, извила устни в хищническа усмивка. — Което ме води към основната ми мисъл. От онова, което казва Конфас, Зерий, ти даваш на фанимите малко или почти нищо, като им осигуряваш първата половина на Свещената война.

Преглъщайки яростта си, императорът отвърна:

— Със сигурност сто хиляди живота са повече от „малко“, майко.

— О, но аз говоря за *практическата* страна на нещата, Зерий. Конфас твърди, че тези мъже са отпадъци, повече пречка, отколкото предимство. И след като Скаурас без съмнение също го знае, искам да те питам, мой скъпи сине, какво е поискал в замяна? Зная какво си взел, така че кажи ми, *какво си дал?*

Зерий я изгледа замислено. Спомени за срещата му с кишаурима Малахет и мистичните му преговори със Скаурас се появиха в ума му. Колко студена му изглеждаше сега онази лятна нощ! Студена и пъклена...

Империята ще бъде възстановена... На всяка цена.

— Нека го опростя — продължи Истрия. — Кажи ми къде пада линията, Зерий. Кажи ми къде *втората*, по-полезна половина на Свещената война, ще бъде надвита по необходимост.

Зерий впи поглед в очите на Конфас. Но не видя омразната всезнаеща подигравателна усмивка, а разбиране — единственото място, където наистина имаше нужда да го види. Какво беше Шимех, сравнен с империята? Какво беше вярата, сравнена с имперската власт? Конфас бе застанал на страната на Нансуриума — на *негова* страна. Внезапно въздухът изглеждаше натежал от унижението на майка му. Той се опиваше от аромата.

— Това е война, майко. Както в игра на клечки, кой знае какви триумфи — или катастрофи — ни чакат в бъдеще?

Великата императрица го гледа дълго време, а лицето ѝ беше тревожно безизразно под козметиката.

— Шимех — каза тя накрая с мъртъв глас. — Свещената война ще бъде унищожена преди Шимех.

Зерий се усмихна, после сви рамене и се обърна отново към реката. Виковете на гребците вече изпълваха небето и първата от лодките ги подминаваше. С помощта на конопени въжета, те теглеха огромна баржа, толкова грамадна, че сякаш извиваше блестящия гръб на реката. Императорът виждаше черния монумент, сгъшен сред дървени подпори, висок колкото портите на Момемн: масивен обелиск за храмовия комплекс Кмирал в столицата. Докато той се движеше пред погледите им, императорът почти можеше да почувства еротичната топлина на базалта под слънцето, която извираше от обширните му плоскости и масивния профил на лицето му, свирепото изражение на Икурей Зерий III на върха му. Той почувства как сърцето му се изпълва с радост и искрени сълзи се спуснаха надолу по бузите му. Представи си монумента издигнат в центъра на Кмирал сред хиляди удивени очи, а височайшето му лице обърнато завинаги към бялото слънце. Олтар.

Мислите му препускаха. *Ще бъда безсмъртен...*

Върна се на дивана си и се облегна, наслаждавайки се съзнателно на изблиците надежда и гордост. Ах, сладка божествена суета!

— Прилича на огромен саркофаг — каза майка му. Винаги искрена усойница.

ОСМА ГЛАВА МОМЕМН

Кралете никога не лъжат. Те изискват от света да греши.

Конрийска
поговорка

Когато наистина възприемем боговете, казват нилнамешките мъдреци, ги разпознаваме не като крале, а като крадци. Това е сред най-мъдрите светотатства, защото ние винаги виждаме краля, който ни мами, и никога крадеца.

Олекарос,
„Признания“

ЕСЕНТА НА 4111 ГОДИНА НА БИВНИКА, СЕВЕРНА СТЕП ДЖИЮНАТИ

Утемотът Юрсалка се събуди стреснат.

Някакъв шум...

Огънят беше изтлял. Всичко тънеше в мрак. Дъждът барабанеше по кожените стени на юртата му. Една от жените му изстена и се размърда сред одеялата си.

Тогава го чу отново. Почукване върху кожения отвор.

— Огата? — прошепна той дрезгаво.

Един от по-младите му синове бе излязъл на разходка предния следобед и така и не се завърна. Предположиха, че момчето е било заварено от дъжда и че ще се върне, когато той отmine. Огата го беше правил и преди. Но Юрсалка все пак се тревожеше.

Това момче вечно блуждаеше някъде.

— Оги?

Нищо.

Ново почукване.

Повече любопитен, отколкото разтревожен, той изрита одеялата и пролази гол до меча си. Беше сигурен, че Оги просто си играе игри, но утемотите преживяваха тежки времена. Човек никога не знаеше.

Видя светкавица да проблясва през шева на коничния таван. За миг водата, капеща през него, заприлича на живак. От последвалата гръмотевица ушите му забучаха.

После ново почукване. Юрсалка се напрегна. Внимателно си проправи път сред децата и жените и спря пред входа на юртата си. Момчето беше пакостливо и именно затова той толкова го обичаше, но да хвърля камъни по юртата на баща си посред нощ? Това пакост ли беше?

Или злост?

Юрсалка размърда пръсти около дръжката на меча си. Потрепери. Навън хладният есенен дъжд не спираше. Още една безмълвна мълния, последвана от разтърсваща въздуха гръмотевица.

Той развърза отвора, после бавно го издърпа на една страна с меча си. Не виждаше нищо. Целият свят сякаш съскаше със звука на дъжда, пляскащ в калта и локвите. Ревът му напомни за Киют.

Приведе се под проливния порой и стисна зъби, за да не се разтракат. Пръстите на крака му докоснаха един от камъните в калта. Той коленичи и го взе, но не виждаше почти нищо. Осъзна, че не е камък, а парченце сушено месо, или може би дори плод...

Още една мълния.

За един момент можеше само да мига, за да прогони блясъка. Осъзнаването дойде с гръмотевицата.

Парченце от детски пръст... Държеше отрязан детски пръст.

Оги?

Проклинайки, той хвърли пръста и се огледа подивяло към заобикалящия го мрак. Яростта, мъката и ужаса му бяха притъпени от отхвърлянето.

Това не се случва.

Ярка белота прониза небето и за миг той видя целия свят: безжизнения хоризонт, далечните пасища, заобикалящите го юрти на племето и самотната фигура, застанала в очакване на десетина крачки...

— Убиец — каза глухо Юрсалка. — Убиец!

Чу плясък от стъпки в калта.

— Намерих сина ти в степта — каза омразният глас. — Така че ти го върнах.

Нещо като зелка го удари в гърдите. Обхвана го нетипична паника.

— Т-ти си жив — изпелтечи Юрсалка. — Т-толкова съм облекчен. Всички щ-ще са толкова облекчени!

Падна нова мълния и той го видя, като извисяващ се дух, див и първичен като гръмотевиците и дъжда.

— Някои разрушени неща — изскърца гласът от мрака — никога не могат да се поправят.

Юрсалка нададе вой и скочи напред, а мечът му изписа широка дъга. Ала от мрака го сграбчиха железни ръце. Нещо се взриви в лицето му. Мечът падна от безчувствените му пръсти. Около гърлото му се впиха пръсти и той заудря по ръка, направена от камък. Усети как краката му дълбаят улеи в калта. Задави се и усети как нещо остро се забива над слабините му. Последва топло усещане, спускащо се по бедрата му, и абсурдното усещане, че някой го е издълбал отвътре.

Падна по лице в калта и започна да се гърчи около вътрешностите си.

Мъртъв съм.

Кратко проблясване на бяла светлина и Юрсалка го видя приклепнал над него, видя побъркани очи и прегладняла усмивка. После всичко потъна в мрак.

— Кой съм аз? — попита тъмнината.

— Н-Наюр — изстена той. — Ч-човекоубиеца... Най-яроствия сред вс-всички мъже...

Удар през лицето — отворен шамар, все едно е някой роб.

— Не. Аз съм твоят *край*. Пред очите ти ще заколя цялото ти семе. Ще разчления трупа ти и ще го дам за храна на кучетата. Костите ти ще стрия на прах и ще го хвърля на вятъра. Ще поваля всеки, който изрече името ти или това на предците ти, докато „Юрсалка“ не стане безсмислено като бебешко гукане. Ще те изтрия, ще изловя всяка твоя следа! Дирята на живота ти е стигнала до мен и няма да продължи повече. Аз съм твоят край, твоето пълно унищожение!

После светлина на факли и шумотевица изпълниха мрака. Поранните му викове бяха чути! Видя обути и боси крака да стъпват в

калта, чу ругатните и сумтенето на мъже. Пред очите му по-младият му брат падна гол до кръста в калта, а последният му оцелял братовчед се препъна на колене и се свлече като пияница в една локва.

— Аз съм вашият *вожд*! — изрева Наюр. — Предизвикайте ме на дуел или бъдете свидетели на справедливостта ми! И в двата случая справедливост *ще има*!

Странно безчувствен, Юрсалка изви глава през калта и видя как все повече утемоти се струпват край тях. Факлите съскаха под дъжда, а оранжевата им светлина избеляваше от спорадичните мълнии. Мерна една от жените си, увита само в меча кожа, която ѝ бе дал баща ѝ, да гледа с ужас към мястото, където лежеше. Запрепъва се към него с празно лице. Наюр я удари силно, както се удря мъж. Тя падна, а мечата кожа се изсули от раменете ѝ. Жената остана да лежи неподвижна и гола в краката на своя вожд. Изглеждаше толкова измръзнала.

— Този мъж — изгътна гласът на Наюр — предаде своите съплеменници на бойното поле!

— За да ги освободя! — успя да извика Юрсалка. — Да спася утемотите от твоята юзда, от твоето извращение!

— Чухте признанието му! Животът му, както и този на собствеността му са без стойност!

— Не... — задави се Юрсалка, ала безчувствеността го завладяваше. Къде бе справедливостта в това? Да, той бе предал своя вожд, но заради *честта*. Наюр също бе предал своя вожд, своя *баща*, заради любовта към друг мъж! За чуждоземец, който можеше да мълви убийствени думи! Къде бе справедливостта тук?

Наюр протегна ръце, сякаш да сграбчи гърмящото небе.

— Аз съм Наюр урс Скийота, прекършващия коне и мъже, вожд на утемотите, и се завърнах от мъртвите! Кой смее да оспори присъдата ми!

Дъждът продължи да вали. Ако се изключеха удивените и ужасени погледи, никой не смееше да оспори решенията на лудия. Тогава една жена — полунорсирайски мелез, която Наюр бе взел за съпруга, разблъска околните и се хвърли към него, плачейки неконтролируемо. Заудря със слабите си ръце гърдите му, докато ревеше нещо неразбираемо. За момент Наюр я задържа здраво, а после я отблъсна решително назад.

— Аз съм, Аниси — каза той с неприлична нежност. — И съм цял.

После се обърна от нея към Юрсалка — демон под светлината на факлите, привидение под отблясъците на мълниците.

Жените и децата на Юрсалка се бяха струпали около него и плачеха. Той усети нещо меко под главата си и досега на топли длани по лицето и гърдите си. Ала можеше да гледа само към хищната фигура на своя вожд. Видя го как сграбчва най-младата му дъщеря за косата и секва писъка ѝ с остро желязо. За един злокобен момент тя остана закачена на острието и той я изтърси като нанизана кукла. Жените на Юрсалка се разпищяха и се свиха от уплаха. Надвиснал над тях, вождът на утемотите отново и отново замахваше с меча, докато под него не останаха само гърчещи се сред калта тела. Само Омири, сакатата дъщеря на Зунурит, за която Юрсалка се беше оженил предната пролет, беше още жива и хлипаше, докато дращеше по гърдите на съпруга си. Наюр я сграбчи със свободната си ръка и я вдигна за врата. Устата ѝ се отвори като на риба в нещо като беззвучен крясък.

— Това ли е дефектната шунда на Зунурит? — изръмжа той.

— Да — изстена Юрсалка.

Наюр я захвърли като парцал в калта.

— Тя ще живее, за да ни гледа. После ще страда за греховете на баща си.

Заобиколен от мъртвите или умиращи членове на семейството си, Юрсалка безмълвно гледаше как Наюр навива червата му като въже около белязаните си ръце. Видя безжизнените очи на хората от племето си и разбра, че те няма да сторят нищо.

Не защото се бояха от своя вожд-лунатик, а защото такъв беше обичаят.

КЪСНАТА ЕСЕН НА 4111 ГОДИНА НА БИВНИКА

От обявяването на Свещената война от Майтанет преди година и половина безброй хиляди се бяха струпали около стените на Момемн. Сред хората на важни позиции в Хилядата храма се носеха слухове за удивлението на шриаха. Говореше се, че той не очаквал подобен всепомитащ отговор на призива си. И най-вече не очаквал толкова много мъже и жени от низшите касти да прегърнат Бивника.

Изобилстваха доклади за свободни хора, продаващи жените и децата си в робство, за да могат да си платят превоза до Момемн. Един овдовял тепавичар от град Мейгеири, твърдеше се, дори бе удавил двамата си сина, вместо да ги продаде на робовладелците. Когато го бяха изправили пред местния духовен магистрат, той заявил, че ги е „пратил преди другите“ към Шимех.

Подобни истории мърсяха почти всяка вест, пратена до Сумна, до такава степен, че вече представляваха повече повод за отвращение, отколкото за тревога сред шриалското свещеничество. Онова, което ги тревожеше, бяха редките в началото, но все по-зачестяващи истории за зверства, извършени от или срещу Мъжете на Бивника. Близко до брега на Конрия, малък ураган бе убил повече от деветстотин пилигрими от низшите касти, които били получили обещание за превоз на неспособни да плават кораби. На север кохорта галеотски мародери бе унищожила цели седемнадесет села по време на прехода си на юг. Не оставяха свидетели и ги разкриха едва когато се опитаха да продадат притежанията на Арниалса — известен свещеник-мисионер — на пазара в Сумна. По заповед на Майтанет шриалските рицари обкръжиха лагера им и ги избиха до крак.

После дойде и историята за Нреза Барисулас — кралят на Кирондж и може би най-богатият човек в Трите морета. Когато няколко хиляди тидони, които бяха сключили договор да използват корабите му, не успяха да заплатят превоза си, той ги прати на остров Фариксас — старото пиратско убежище на крал Раушанг от Туниерус — с настояването да го нападнат, за да изплатят дължимото. Те изпълниха исканията му, при това с устрем. Хиляди невинни умряха. Невинни *инрити*.

Говореше се, че Майтанет заплакал при тази новина. Той незабавно постави дома Нреза под шриалска анатема, която прекрати всички отговорности, търговски или други, на Барисулас, синовете му и неговите агенти. Анатемата обаче бързо бе отменена, когато стана ясно, че на Свещената война ще са й нужни много повече месеци да се събере без корабите на Кирондж. Преди фиаското да приключи, Барисулас всъщност получи репарации под формата на търговски концесии от страна на шриаха и Хилядата храма. Според слуховете императорът на Нансур бе пратил личните си поздравления на хитрия крал на Кирондж.

Но нито един от тези инциденти не можа да предизвика дори частица от врявата, породена от онова, което по-късно бе наречено Плебейската свещена война. Когато до Сумна достигнаха новините, че първите пристигнали велики имена са капитулирали пред Икурей Зерий III и са подписали договора му, последва голяма тревога, че ще се случи нещо лошо. Без лука на магьосниците, настойчивите молби на Майтанет, които възхваляваха добродетелта на търпението и намекваха мрачно за последствията на неподчинението, не можаха да стигнат до Момемн преди Калмемунис, Тарсчилка, Кумрезер и безкрайните тълпи, които ги следваха, да са потеглили вече от няколко дни.

Майтанет бе невероятно разгневен. Сред пристанищата из Трите морета огромните и финансирани от владетелите си армии най-накрая се подготвяха да отпътуват. Готиелк, херцогът на Агансанор, вече бе отплавал със стотици тидонски феодали и техните домочадия — повече от петдесет хиляди обучени и дисциплинирани мъже. Съветниците на шриаха предвиждаха Свещената война да приключи събирането на войските си до няколко месеца. Ако дойдеха всички, казваха те, Мъжете на Бивника щяха да наброяват над триста хиляди, тъкмо достатъчно, за да са сигурни в пълното изстребление на езичниците. Преждевременното потегляне на вече събралите се представляваше абсолютна катастрофа, дори и ако по-голямата част от тях бяха боклуци.

Бяха разпратени съобщения с отчаяна скорост, които умоляваха лордовете да изчакаат останалите, но Калмемунис бе упорит човек. Според очевидци, когато Готиан, върховният командир на шриалските рицари, го пресрещнал северно от Гиелгат с призива на Майтанет, палатинът на Канампурей казал: „Тъжно е, когато дори шриахът се съмнява.“

Объркване и трагедия, а не фанфари съпроводи потеглянето на Плебейската свещена война от Момемн. Тъй като само малцина сред струпалите се отговаряха пряко пред някое от великите имена, армията нямаше ясен водач и реално — никаква организация. В резултат избухнаха няколко стълкновения, когато нансурските войници започнаха да раздават провизиите, и в тях изгубиха живота си между четири и петстотин правоверни.

Калмемунис обаче се прояви достойно и действа бързо. С помощта на галеотите на Тарсчилка, неговите конрийци успяха да въдворят ред сред тълпите. Провизиите на императора бяха разпределени сравнително честно. Споровете, които все още тлееха, бяха разрешени с върха на меча и Плебейската свещена война се оказа готова за поход.

Гражданите на Момемн се струпяха по стените, за да гледат потеглянето на Мъжете на Бивника. Мнозина се подиграваха на пилигримите, които отдавна бяха спечелили презрението на домакините си. Повечето обаче останаха смълчани, гледайки безкрайния човешки хоризонт да се влачи към южната граница. Видяха неизброими каруци, натоварени с притежания, видяха жени и деца, които ходеха в прахта с празни очи, видяха кучета, тичащи около безброй крака. Самият император наблюдаваше спектакъла от украсените с емайл южни порти. Според слуха някой го чул да отбелязва, че от гледката на толкова много отшелници, просяци и курви му се повръщало, но „вече бил дал на плебейската паплач вечерята си“.

Въпреки че ордата не можеше да изминава повече от десет мили на ден, великите имена като цяло бяха доволни от напредъка. Дори само с мащаба си, Плебейската свещена война създаваше хаос по бреговете. Робите по полята забелязваха странни мъже, прокрадващи се сред тревите — невинна шепа, последвана само след мигове от хиляди воители. Цели реколти бяха смачкани, овощни градини — разграбени. Но с храната на императора в стомасите си, Мъжете на Бивника проявяваха умерена дисциплина. Изнасилванията, убийствата и грабежите бяха достатъчно редки, за да могат великите имена да раздават справедливост — и по-важно, да поддържат илюзията, че водят армия.

Докато навлязат в пограничната провинция Ансерка обаче, пилигримите вече се превръщаха в отявлени бандити. Отряди от фанатици бродеха из областта и като цяло ограничаваха грабежа си до реколтата и добитъка, но понякога се впускаха и в плякосване и клане. Град Набатра, известен с пазарите си за вълна, беше опустошен. Когато нансурските отряди под водачеството на генерал Мартемус, инструктирани да следват Плебейската свещена война, се опитаха да усмирят Мъжете на Бивника, избухнаха няколко нажежени битки. В

началото изглеждаше, че генералът може би ще успее да постави ситуацията под контрол, въпреки че имаше на разположение само две колони. Тежестта на техния брой обаче, както и свирепостта на галеотите на Тарсчилка, го принуди да се оттегли на север и в крайна сметка да потърси убежище зад стените на Гиелгат.

Калмемунис издаде указ, с който обвини императора; в него твърдеше, че Зерий III е наредил на Мъжете на Бивника да се отказват провизии в директно противоречие с по-ранните си клетви. Всъщност обаче тази наредба бе дошла от Майтанет, който се надяваше подобно действие да забави ордата в спускането ѝ на юг и да спечели време да ги убеди да се върнат в Момемн.

Сега, когато Мъжете на Бивника бяха забавени от нуждата да се запасяват, Майтанет издаде нови укази, един от които премахна шриалската прошка, която получаваха всички, които се присъединят към Войната, а друг — наказващ Калмемунис, Тарсчилка и Кумрезер с шриалска анатема. Трети пък заплашваше със същото всеки, който продължи похода с трите велики имена. Тези новини, комбинирани с кръвопролитията от предните дни, накараха Плебейската свещена война да спре.

За известно време дори увереността на Тарсчилка се бе пропукала и изглеждаше, че ядрото на ордата най-накрая ще се обърне и ще поеме обратно към Момемн. Ала тогава Калмемунис получи новини за имперски продоволствен керван, очевидно насочил се към граничната крепост Асгилиоох и озовал се чудодейно в ръцете на хората му. Убеден, че това е знак от Бога, той извика всички лордове и импровизирани водачи на Плебейската свещена война и ги обедини с възпламеняващи думи. Помоли ги да спрат за момент и да преценят сами праведността на начинанието си.

Напомни им, че шриахът е човек и като всички хора прави грешки в преценката си от време на време.

— Пламът е бил изсмукан от сърцето на благословения ни шриах — каза той. — Забравил е свещеното величие на онова, което правим. Ала помнете думите ми, братя мои, когато щурмуваме портите на Шимех, когато му занесем главата на падиражаха в чувал, той ще си спомни! Ще ни похвали за това, че сме останали решителни, когато собственото му сърце го е предало!

Въпреки че няколко хиляди наистина дезертираха и в крайна сметка се върнаха обратно в имперската столица, основната орда продължи напред, вече напълно неуязвима за убежденията на своя шриах. Докато тя се движеше, все по-разпокъсана и по-разпокъсана, банди от грабителите се пръснаха из провинцията. Вилите на местната благородническа каста бяха разграбени. Безброй села бяха опожарени, мъжете изклани, а жените — изнасилени. Укрепени градове, които отказваха да отворят портите си, биваха атакувани.

В крайна сметка, Мъжете на Бивника се озоваха под планините Унарас, които толкова дълго време бяха южният щит на градовете от Киранейската равнина. По някакъв начин успяха да се обединят и организират под стените на Асгилиоох — древната киранейска крепост, която нансурите наричаха Брега, понеже бе спряла вълните на три фанимски инвазии.

В продължение на два дни портите ѝ останаха затворени пред ордата. После Профилас, командирът на имперския гарнизон, покани великите имена и други благородници на вечеря. Калмемунис настоя за заложници и когато ги получи, прие поканата. Заедно с Тарсчилка, Кумрезер и неколцина по-маловажни, той влезе в Асгилиоох и веднага бе взет в плен. Профилас представи шриалска заповед и с уважение ги информира, че ще бъдат задържани за неопределено време, освен ако не наредят ордите на Плебейската свещена война да се разформироваат и да се върнат в Момемн. Когато отказаха, офицерът се опита да ги убеди с думи, уверявайки ги, че нямат никакви шансове да надвият кианците, които, настояваше той, бяха не по-малко коварни и безскрупулни от скилвендите на бойното поле.

— Дори ако бяхте застанали начело на истинска армия — каза им той, — не бих заложил на вас. Докато в момента водите миграция от жени, деца и роби. Моля ви, откажете се!

Калмемунис обаче отвърна със смях. Призна, че Плебейската свещена война едва ли е равна на армиите на падиражаха. Ала според него това беше маловажно. Нима Късният пророк не бе доказал, че слабостта, слята с праведността, е непобедима?

— Ние оставихме Сумна и шриаха зад гърба си — каза той. — С всяка крачка се приближаваме все повече до Свещения Шимех. С всяка крачка сме по-близо до рая! Внимавай, Профилас, защото както самият Инри Седжен казва: „Горко на онзи, що препречва Пътя!“

Офицерът освободи Калмемунис и останалите преди залез.

На следващия ден хиляди и хиляди хора се струпаха в долината под кулите на Асгилиоох. Върху тях се лееше лек дъждец. Те запалиха стотици жертвени огньове. Трупите на приношенията се издигнаха на високи купчини. Покриха голите си тела с кал и подеха виещи неразбираеми песни. Жените пееха нежни химни, а мъжете им остреха каквито оръжия бяха успели да си намерят — копия, коси, стари мечове и боздугани. Децата преследваха кучета сред тълпите. Много от воините сред тях — конрийци, галеоти и аинони, които маршируваха с великите имена — гледаха с удивление как група прокажени се закатериха към планинските проходи, решени да са първите, стъпили на езическа земя. Планините Унарас не впечатляваха — по-скоро група склонове и гол камък, отколкото планинска верига. Ала отвъд тях барабаните биеха мрачно, а мъже с леопардови очи почитаха Фейн. Отвъд тях инритите ги изкормваха и окачваха да висят от дърветата. За правоверните Унарас бе краят на света.

Дъждът спря. Слънчеви копия пронизаха облаците. И пеейки химни, бършейки сълзите от очите си, първите Мъже на Бивника започнаха да се катерят по склоновете. Струваше им се, че Свещеният Шимех трябва да се намира точно отвъд хоризонта. Точно отвъд.

Когато новините за преминаването на Плебейската свещена война в езическите земи достигна Сумна, Майтанет освободи служителите си и се усамоти в покоите си. Слугите му отхвърлиха всички молители, информирайки ги, че светият шриах се моли и пости, а също и че ще продължи да го прави, докато не научи съдбата на първата непокорна половина на свещената му война.

* * *

Приведен в нисък поклон, както изискваше джнана, Скейос каза:
— Императорът нареди да ви информирам по пътя към Залата на декретите, лорд екзалт-генерале. Аиноните са пристигнали.

Конфас вдигна поглед от писанията си и пусна перото в мастилницата.

— Вече? Казаха утре.

— Стар номер, господарю. Алените кули не са забравили старите номера.

Алените кули. Конфас почти подсвирна при мисълта. Най-могъщата школа в Трите морета се готвеше да се включи в Свещената война... Той винаги бе изпитвал ценителска наслада от големите несъответствия в живота. Абсурди като този бяха като деликатеси за него.

Предната сутрин бе разкрила стотици чуждоземни галери и тежковъоръжени кораби, закотвени в устието на река Фаюс. Алените кули, домочадието на краля-регент и повече от дузина палатин-губернатори, както и легиони от войници от низшите касти започнаха да слизат на брега и все още не бяха приключили. Изглеждаше така, сякаш целият Велики Аинон е дошъл да се присъедини към Свещената война.

Конфас тържествуваше. Откак Плебейската свещена война потегли преди няколко седмици, бяха пристигнали повече от десет хиляди туниери, водени от принц Скайелт, син на всеизвестния крал Раушанг, както и поне четири пъти повече тидони под водачеството на Готиелк, войнственият херцог на Агансанор. За съжаление и двамата се бяха оказали неподатливи на твърде агресивния чар на чичо му. Когато му показаха договора, принц Скайелт сякаш опустоши имперския двор с плашещите си сини очи, а после напусна двореца без да продума. Старият Готиелк изрита статива и нарече чичо му или „скопен езичник“, или „извратен педераст“ — в зависимост от това на кой преводач вярваше човек. Арогантността на варварите, и специално на норсирайските варвари, беше наистина неразбираема.

Ала Зерий очакваше аиноните да се представят по-добре. Те бяха кетиаи, също като нансурите, и също като тях бяха стар и меркантилен народ. Аиноните бяха цивилизовани, въпреки архаичната им привързаност към брадите.

Конфас огледа Скейос.

— Мислиш, че го правят умишлено? За да ни сварят неподготвени?

Той развя пергамента, за да се изсуши, а после го подаде на пратеника си — заповеди за Мартемус да поднови патрула южно от Момемн.

— Така бих постъпил аз — отвърна искрено съветникът. — Ако човек си натрупа достатъчно дребни преимущества...

Конфас кимна. Първият съветник бе парафразирал известен пасаж от „Търговията на душите“ — класическия философски трактат на Айенсис върху политиката. За момент му се видя странно, че двамата със Скейос се мразят толкова много. Когато чичо му отсъстваше, те споделяха странно разбирателство, като съперническите си синове на баща-насилник, които могат от време на време да оставят враждата настрана и да признаят споделената си зла участ с простичък разговор.

Той стана и погледна отгоре стареца.

— Води, стари татко.

Без да се вълнува от тънкостите на бюрократичния престиж, Конфас бе настанил себе си и подчинените си на най-ниското ниво на Андияминските простори, гледащо към Форума и Скуарския двор. Разходката до Залата на декретите на билото беше дълга и той разсеяно се зачуди дали старият съветник може да я издържи. През годината не един служител на имперския апарат бе умрял от „хватката“, както я наричаха дворцовите обитатели. Според баба му, предишни императори дори бяха използвали катеренето, за да се отърват от застаряващи и опърничави служители, давайки им съобщения, привидно твърде важни, за да бъдат доверени на роби, а после настоявайки незабавното им връщане. Андияминските простори не бяха приятел на меките сърца — в буквален и преносен смисъл.

Тласкан повече от любопитство, отколкото от злоба, Конфас притисна мъжа с бърз ход. Никога досега не бе виждал някой да умира от хватката. Изненадващо обаче Скейос не се оплака и ако се изключеше люлеенето на ръцете му като на стара маймуна, не показва никакъв признак на напрежение. Без дори да се задъхва, той започна да информира Конфас за спецификите на договора, сключен между Алените кули и Хилядата храма — доколкото бяха известни. Когато стана очевидно, че съветникът има не само вида, но и издръжливостта на стара маймуна, на Конфас му доскуча.

След като изкачиха няколко стълбища, те минаха през Хапетинските градини. Както винаги, той хвърли един поглед към мястото където Икурей Анфаирас — неговият прапрапрадядо — бил убит преди повече от век. Андияминските простори бяха изпълнени

със стотици подобни уединени места, където отдавна мъртви властелини бяха извършвали или ставали жертва на това или онова скандално престъпление. Конфас знаеше, че чичо му прави всичко възможно да избягва подобни местности... освен когато беше много пиян. За Зерий дворецът едва ли не бучеше от спомена за мъртви императори.

Ала за Конфас Андияминските простори бяха повече сцена, отколкото мавзолей. Дори сега скрити хорове изпълваха коридорите с химни. Понякога облаци ароматен дим замъгляваха залите и обрамчваха фенерите с ореоли, така че човек сякаш се изкачваше не към билото на хълм, а към самите порти на рая. Ако беше посетител, а не обитател, Конфас знаеше, че гологърди млади робини ще му сервират уханни вина, смесени с нилнамешки наркотици. Дебели евнуси щяха да му носят дарове от ароматни масла и церемониални оръжия. Всичко щеше да бъде изчислено, за да се печелят дребни преимущества, както би казал Скейос, да разсее, да печели благоразположение и да изпълва с възторг.

Все още незадъхан, съветникът продължи да бълва очевидно безкрайна поредица от факти и предупреждения. Конфас слушаше с половин ухо, чакайки стария глупак да му каже нещо, което не знае отдавна. Тогава първият съветник насочи темата към Елейзарас, върховния учител на Алените кули.

— Агентите ни в Каритузал казват, че огромната му репутация не може да се мери с истината за него. Бил е едва субдидакт, когато неговият учител Сашеока е умрял от неизвестна причина преди едно десетилетие. Само за две години той е станал върховен учител на най-великата школа в Трите морета. Това говори за огромна интелигентност и обширни умения. Вие трябва да...

— И глад — прекъсна го Конфас. — Никой не постига толкова много за толкова малко време без глад.

— Предполагам, че вие знаете това.

Той се засмя.

— Ето го онзи Скейос, когото познавам и обичам! Навъсен. Изгарян от забранена гордост. За момент се бях притеснил, старче.

Първият съветник продължи, все едно нищо не е било казано.

— Трябва да проявите голяма предпазливост, когато говорите с него. В началото чичо ви смяташе да ви изключи от тази среща...

докато Елейзарас лично не поиска да присъствате.

— Какво е искал чичо ми? — Дори когато бе отегчен, Конфас имаше остър слух за обиди.

— Да ви изключи. Боеше се, че върховният учител ще се възползва от липсата ви на опит с...

— Да изключи? Мен? — Конфас изгледа подозрително стареца. По някаква причина не искаше да му вярва. Дали играеше някаква игра? Разпалваше ли огъня на ненавистта му към Зерий?

А може би това бе още един от тестовете на чичо му...

— Но както казах — продължи Скейос, — това се промени... и именно затова сега ви информирам за подробностите.

— Ясно — отвърна Конфас скептично. Какво целеше старият глупак? — Кажете ми, Скейос, какъв е смисълът от тази среща?

— Смисъл? Боя се, че не разбирам, лорд екзалт-генерале.

— Целта. Намерението. Какво се надява да спечели чичо ми от Елейзарас и аиноните?

Скейос се намръщи, сякаш отговорът бе толкова очевиден, че въпросът просто не можеше да не е прелюдия към подигравка.

— Смисълът е да получим подкрепата на аиноните за договора.

— А ако Елейзарас се окаже неподатлив като, да речем, херцога на Агансанор, тогава какво?

— При цялото ми уважение, господарю, искрено се съмнявам, че...

— Ако, Скейос, тогава какво?

Конфас бе станал офицер на петнадесет години. Ако искаше, можеше да накара хората да подскачат с гласа си.

Старият съветник прочисти гърло. Конфас знаеше, че Скейос притежава излишък от административна смелост, ала изобщо не му стискаше да влиза в конфронтации лице в лице.

Нищо чудно, че чичо му го обичаше толкова.

— Ако Елейзарас отхвърли договора? — повтори старецът. — Тогава императорът ще му откаже провизии, както на всеки друг.

— А ако шриахът настои чичо ми да го снабди?

— Дотогава Плебейската свещена война ще е унищожена. Или поне така... предполагаме. Водачеството ще бъде основната тревога на Майтанет, не провизиите.

— И кой ще бъде този водач? — Конфас изплюваше всеки въпрос мигновено след отговора, както би постъпвал разпитвач. Старецът започваше да се тревожи.

— В-вие. Л-лъвът на Киют.

— И каква ще бъде цената ми?

— Д-Договорът. Подписаната клетва всички стари провинции да се върнат на Нансуриума.

— Значи аз съм центърът на всички планове на чичо ми, нали?

— Д-да, лорд екзалт-генерале.

— Кажи ми тогава, скъпи мой Скейос, защо би искал чичо ми да ме *изключи* — *мен!* — от преговорите си с Алените кули?

Първият съветник се препъна. Той впи поглед в ярките спирали, пришити в чергите под краката им. Вместо да отговори, започна да кърши ръце.

Конфас се ухили като вълк.

— *Излъга* ме, нали, Скейос? Въпросът дали да присъствам на срещата с Елейзарас никога не е бил поставян на обсъждане, нали?

Когато мъжът отново не отговори, той го сграбчи за раменете и го изгледа ядно.

— Трябва ли да питам чичо си?

Съветникът срещна очите му за момент, после отново ги сведе надолу.

— Не — каза накрая. — Няма нужда.

Конфас го пусна. После оправи предницата на копринената роба на стареца с потни длани.

— Каква игра играеш, Скейос? Нима си мислеше, че като нараниш гордостта ми, можеш да ме предизвикаш да действам срещу своя чичо? Срещу своя император? Към подривна дейност ли се опитваш да ме провокираш?

Мъжът изглеждаше паникьосан.

— Не. Не! Зная, че съм стар глупак, но дните ми на този свят са преброени. Къпя се в щастие от живота, който ми дадоха боговете. Радвам се на сладките плодове, които съм изял, на великите мъже, които съм познавал. И дори — макар да знам колко ще ви е трудно да го повярвате — ликувам, защото живях достатъчно дълго, за да видя как *вие* израствате като такъв велик човек! Ала този план на чичо ви —

да доведе Свещената война до унищожението ѝ! *Свещената война!* Боя се за душата си, Икурей Конфас. За душата си!

Конфас онемя. Беше толкова втрещен, че изцяло забрави гнева си. Очакваше игричките на Скейос да се окажат поредната машинация на чичо му и бе готов да им отговори подобаващо. Ала възможността глупакът да действа сам не му беше минала през ум и за миг. В продължение на толкова много години Скейос и чичо му бяха изглеждали като две различни тела с една воля.

— В името на боговете, Скейос... Нима Майтанет е впримчил и теб?

Първият съветник поклати глава.

— Не. Не ме е грижа за Майтанет или Шимех... Вие сте млад. Не бихте разбрали мотива ми. Младите никога не виждат живота такъв, какъвто е: острие на нож, по-тънко от дъха, който минава по него. Онова, което му дава дълбочина, не е паметта. Имам достатъчно спомени за десетима и все пак дните ми са тънки и сенчести като намасления лен, който бедните опъват по прозорците си. Не, онова, което дава дълбочина на живота, е *бъдещето*. Без бъдеще, без хоризонт от обещания и заплахи, животът ни не значи нищо. Само *бъдещето е истинско*, Конфас, и освен ако не изплатя греховете си пред боговете, за мен няма да има такава.

Конфас изсумтя.

— Напротив, разбирам твърде добре, Скейос. Ти се изказа като истински Икурей. Как го казваше поетът Гиргала? „Всяка любов започва със собствената ни кожа“... или *душа*, ако предпочиташ. Но пък аз винаги съм смятал двете за взаимозаменяеми.

— Разбирате ли? *Можете ли да разберете?*

Той *наистина* разбираше, при това по-добре, отколкото съветникът си мислеше. Баба му. Скейос заговорничеше с баба му. Можеше дори да чуе гласа ѝ: „Трябва да ги оплетеш, Скейос. Да ги отровиш с подозрения един към друг. Увлечението на Конфас по лудостта на сина ми скоро ще отмре. Само чакай и ще видиш. Ще дотича при нас и заедно ще принудим Зерий да изостави побъркания си план!“

Зачуди се дали старата повлекана не е взела съветника за свой любовник. Вероятно, прецени накрая и примижа от отвращение при

съпроводилия мисълта образ. Като сушена слива, която чука клечка, помисли си.

— Ти и баба ми — каза Конфас — се надявате да спасите Свещената война от чичо ми. Благородно начинание, само дете граничи с предателство. Мога да разбера баба си — тя го е омагьосала, — но ти, Скейос? Ти знаеш, както малцина други знаят, на какво е способен Икурей Зерий III веднъж щом подозренията му се надигнат. Не мислиш ли, че е малко безразсъдно да ме настройваш така срещу него?

— Но той ви слуша! И по-важно от това, *нуждае* се от вас!

— Може би е така... Но няма значение, това е маловажно. Древните ви стомаси може да смятат храната му за недопечена, но чичо ми е устроил истинско пиршество, Скейос, и аз не възнамерявам да му откажа.

Независимо колко презираше императора, Конфас трябваше да признае, че да снабди с провизии Калмемунис и боклука, който го следваше, бе ход, не по-малко гениален от всеки, който той самият бе измислял на бойното поле. Плебейската свещена война щеше да падне пред езичниците и с един удар империята щеше да усмири шриаха, може би да го принуди да накара останалите Мъже на Бивника да подпишат имперския договор, а също и да демонстрира на фанимите, че домът Икурей държи на думата си по време на пазарлък. Договорът щеше да осигури законността на всяко военно действие, което империята предприемеше срещу Мъжете на Бивника, за да си върне изгубените провинции, а сделката с езичниците щеше да се погрижи подобни военни действия да не срещнат сериозна съпротива... когато му дойдеше времето.

Какъв план само! И измислен не от Скейос, а от *чичо* му. Колкото и този факт да дразнеше Конфас, той бе убеден, че старият съветник е още по-раздразнен.

— Ние нямаме проблем с пиршеството — отвърна Скейос, — а с *цената* му! Със сигурност и сам виждате това!

Конфас задържа поглед върху първия съветник за няколко дълги секунди. Имаше нещо любопитно жалко, помисли той, в мисълта, че този човек заговорничи с баба му, като двама просяци, подиграващи се на онези, които са твърде бедни, за да им дадат повече от медник.

— Империята? Възстановена? — каза той студено. — Лично за мен твоята душа срещу това е добра сделка, Скейос.

Съветникът отвори беззъбата си уста, за да отговори. После я затвори.

* * *

Залата на декретите представляваше неприветливо кръгло помещение, опасно с черни мраморни колони и обкръжено от коридор, предвиден за онези редки, най-вече ритуални, случаи, когато домовете от Конгрегацията биваха канени да гледат как императорът подписва укази и ги превръща в закон. Малко стадо от министри и роби се беше струпало в средата на стаята, най-вече около челната страна на дълга махагонова маса. Конфас мерна отражението на чичо си, плаващо под полировката на масата, като труп в блатна вода. Нямаше и следа от алените схоластици.

Екзалт-генералът се забави до входа в продължение на няколко мига, оглеждайки плочките от бяла кост, поставени в стените: образи на великите законодатели от древността и Бивника, от пророка Ангешраел до философа Порифарус. Зачуди се без особен интерес кой ли от мъртвите му роднини е използвал майсторът, за да оформи лицата им. Звукът на гласа на чичо му го стресна:

— Ела. Имаме само няколко мига, племеннико.

Другите се бяха отдръпнали, оставяйки само Скейос и Семемкетри до императора. Конфас не можеше да забележи, че заобикалящият коридор е изпълнен с еотически стражи и магьосници от Имперския саик. Той седна на посоченото от чичо му място.

— И Скейос, и Семемкетри са съгласни — казваше Зерий, — че Елейзарас е демонично умен и опасен човек. Как би го притиснал, племеннико?

Чичо му се опитваше да звучи лековато, което значеше, че се страхува, както може би беше и уместно: никой не знаеше *защо* Алените кули са благоволили да се присъединят към Свещената война, а това означаваше, че никой не знае намеренията им. За мъже като Скайелт и Готиелк целта бе ясна: изкупление или завоевание. Но за

Елейзарас? Кой би могъл да каже какво движи която и да е от школите?

Конфас сви рамене.

— Да го притискаме не може да става и дума. Човек трябва да знае *повече* от опонента си, за да го хване в капан, а в момента ние не знаем нищо. Не сме наясно със сделката му с Майтанет. Не знаем дори *защо* е благоволил да я склучи — и да се изложи на такъв риск! Школа, която се присъединява към свещена война по своя воля... *свещена война!* Ако трябва да съм честен, чичо, не съм сигурен, че подписът му върху договора ни дори трябва да бъде приоритет в момента.

— Какво искаш да кажеш тогава? Че трябва само да го подпитваме за детайли? Плащам добре в злато на шпионите си за подобни дреболии, племеннико.

Дреболии? Конфас се помъчи да остане безизразен. Въпреки че сърцето на чичо му бе твърде курвенско за религиозна вяра, той бе ревнив към невежеството си като всеки фанатик. Ако фактите противоречаха на желанията му, значи не съществуваха.

— Веднъж ме попита как съм надвил при Киют, чичо. Спомняш ли си какво ти казах?

— Да си ми казал? — почти изплю императорът. — Ти вечно ми „казваш“ разни неща, Конфас. Как очакваш да преценявам кое е важно и кое не?

Това бе може би най-жалкото и най-често използвано оръжие в арсенала на чичо му: заплахата да разчете съвета като заповед. Тя висеше над всеки техен разговор: *Нима имаш наглостта да заповядваш на императора?*

Конфас дари Зерий с помирителна усмивка.

— От онова, което Скейос ми каза — отвърна той успокояващо, — мисля, че трябва да се пазарим добронамерено... доколкото ни е възможно. Знаем твърде малко, за да го примаим в капана си.

Да стигнеш до ръба, а после да се върнеш обратно и да се престориш, че не си направил онази крачка... такъв беше обичаят в семейството му, поне допреди последните глупости на баба му.

— Точно така мисля и аз — каза Зерий. Поне той още помнеше правилата.

Точно тогава шамбеланът обяви непосредственото пристигане на Елейзарас и свитата му. Зерий нареди на Скейос да завърже хораето му за китката, което съветникът стори под отвратения поглед на Семемкетри. Това бе нещо като малка родова традиция, влязла в употреба преди повече от век и спазвана винаги, когато членове на имперското семейство общуваха с външни магьосници.

Чеферамуни, крал-регент и проформа владетел на Велики Аинон, бе обявен пръв, ала когато малката аинонска свита се появи в стаята, той следваше Елейзарас като куче. Върховният учител влезе неуместно бързо според Конфас. Поведението му бе повече на banker, отколкото на магьосник: без търпение към спектакъла и алчен за сметки. Поклони се на Зерий, но не по-ниско, отколкото би го сторил шриахът. Един роб изтегли стола му назад, за да седне и той го стори без усилие, въпреки широката си алена роба. Чеферамуни, чиито бузи бяха начервени и воняха на парфюм, седна до него с изписано на лицето бледо изражение на ненавист и страх.

Спазиха задължителната размяна на титли, представяния и комплименти. Когато представиха Семемкетри, който заемаше позиция в Имперския саик, съответстваща на тази на Елейзарас в Кулите, върховният учител се усмихна презрително и сви рамене, сякаш се съмняваше в достойнствата на другия мъж. Конфас бе чувал, че схоластиците често са нетърпимо надуты в присъствието на други схоластици. Семемкетри се изчерви гневно, но за своя чест не отвърна по сходен начин.

След това джнанско начало, върховният учител се обърна към Конфас:

— Най-накрая — каза той на съвършен шеик — се срещам с прочутия Икурей Конфас.

Той отвори уста и понечи да отговори, но чичо му го изпревари:

— Той е рядкост, нали? Малцина владетели притежават подобни инструменти, които да изпълняват волята им... Но със сигурност не сте изминали целия този път, за да се срещнете с племенника ми?

Въпреки че Конфас не можеше да е сигурен, му се стори, че Елейзарас му *намигва*, преди да се обърне към чичо му, сякаш искаше да каже: „*Налага се да изтърпим тези глупаци, нали?*“

— Разбира се, че не — отвърна Елейзарас с влудяваща краткост. Зерий изглежда не забеляза нищо.

— Тогава мога ли да запитам *защо* Алените кули се присъединиха към Свещената война?

Елейзарас огледа небоядисаните си нокти.

— Доста е просто. Купиха ни.

— Купиха?

— Именно.

— Каква невероятна покупка! Какви са детайлите на уговорката ви?

Върховният учител се усмихна.

— Уви, боя се, че потайността сама по себе си е част от уговорката. За съжаление не мога да разкрия никакви детайли.

На Конфас тази история му се стори доста неправдоподобна. Дори Хилядата храма не бяха достатъчно богати, за да „наемат“ Алените кули. Те бяха тук поради причини, които надхвърляха златото и щриалските търговски отстъпки — беше сигурен в това.

Сменяйки посоката гладко като акула във водата, върховният учител продължи:

— Разбира се, вие се боите как нашите цели се съчетават с вашия договор.

Последва кисела пауза. После Зерий отвърна:

— Разбира се.

Чичо му мразеше повече от всеки друг, когато някой предугажда хода на мислите му.

— Алените кули — каза Елейзарас с престорена скромност — не се интересуват кой притежава земята, завладяна от Свещената война. Чеферамуни ще подпише вашия договор... с радост. Нали, Чеферамуни?

Боядисаният мъж кимна, но не каза нищо. Кучето беше добре обучено.

— Обаче имаме някои условия, които първо трябва да бъдат изпълнени — продължи Елейзарас.

Конфас бе предвидил това. Цивилизованите хора се пазарят.

— Условия? — възкликна възмутено Зерий. — Но цели векове земите оттук до Ненсифон са били...

— Чувал съм всички аргументи — прекъсна го върховният учител. — Глупости. Пълни глупости. И вие, и аз знаем какъв е залогът, императоре... Нали?

Зерий го изгледа с глуповато удивление. Не беше свикнал да го прекъсват, но пък и не бе свикнал да се пазари с хора, които му бяха повече от равни. Велики Аинон представляваше богата и многобройна нация. От всички владетели и деспоти из Трите морета, само падиражахът на Киан имаше по-голяма търговска и военна мощ от върховния учител на Алените кули.

— Ако вие не знаете — продължи Елейзарас, когато Зерий не можа да отговори, — тогава съм сигурен, че преждевременно узрелият ви племенник знае. Хмм, млади Конфас? Знаеш ли какво е заложено тук?

Конфас го смяташе за очевидно.

— Сила — каза той и сви рамене.

Изведнъж осъзна, че сега между него и магьосника съществува странна дружба. От самото начало върховният учител го бе дарил със статуса на равен нему по интелект.

Дори чуждоземците знаят, че си глупак, чичо.

— Именно, Конфас. Именно! Историята е само претекст за сила, нали? Онова, което има значение... — Белокосият магьосник спря с тънка усмивка, сякаш се бе натъкнал на по-подходящ гвоздей, с който да закове мисълта си. — Кажете ми — попита той Зерий, — защо снабдихте Калмемунис, Кумрезер и останалите? Защо им дадохте средствата да потеглят?

Чичо му избра репетираната версия:

— За да спра безчинствата им. Защо иначе?

— Слабо вероятно — отсече Елейзарас. — По-скоро мисля, че сте дали каквото е нужно на Плебейската свещена война, за да я унищожите.

Последва неудобна пауза.

— Но това е лудост! — отвърна накрая Зерий. — Дори ако изключим проклятието, какво бихме спечелили?

— Да спечелите? — повтори магьосникът със суха усмивка. — Ами Свещената война, разбира се... Нашата сделка с Майтанет ви отне лоста, който имахте с Имперския саик, така че ви трябва нещо друго, с което да се пазарите. Ако Плебейската свещена война бъде унищожена, тогава ще е много по-лесно да убедите Майтанет, че се нуждае от вас... или по-скоро трябваше да кажа — от станалия вече легендарен военен гений на племенника ви. Договорът ви ще бъде

цената му, с което реално получавате всичко, спечелено от Свещената война... Трябва да призная, че това е чудесен план.

Това дребно ласкателство погуби Зерий. За един кратък миг в очите му проблесна тържествуваща светлинка. Конфас бе открил, че глупавите хора имат навика да са невероятно горди от малкото си гениални мигове.

Елейзарас се усмихна.

Той си играе с теб, чичо, а ти дори не го виждаш.

Върховният учител се приведе напред, сякаш осъзнал неудобството, предизвикано от близостта му. Конфас осъзна, че Елейзарас е майстор на джнан.

— Засега — каза той студено — не знаем подробностите на играта, която играете, императоре. Но нека ви уверя в едно: ако планирате предателството на Свещената война, това означава да предадете и *Алените кули*. Знаете ли какво означава подобно нещо? Какво ще предизвика? Ако ни предадете, Икурей, тогава никой — той погледна мрачно към Семемкетри, — дори имперският ви саик, няма да може да ви спаси от гнева ни. Ние сме Алените кули, императоре... Помислете над това.

— Заплашвате ли ме? — едва не ахна Зерий.

— Уверения, императоре. Всяка уговорка изисква уверения.

Зерий отмести рязко лице от него, загледан в Скейос, който свирепо шепнеше нещо в ухото му. Семемкетри обаче повече не можеше да се сдържа.

— Преминаваш границите, Ели. Държиш се така, все едно сме седнали в Каритузал, когато *ти* се намираш в Момемн. Две от Трите морета лежат между теб и дома ти. Твърде далеч си, за да отправяш заплахи!

Елейзарас се намръщи и изсумтя, а после се обърна към Конфас, все едно върховният учител на Имперския саик не съществуваше.

— В Каритузал те наричат *Лъва на Киют* — каза той безгрижно.

Очите му бяха малки, тъмни и подвижни. Оглеждаха го изпод гъстите му бели вежди.

— Нима? — попита Конфас, искрено изненадан, че дребният прякор на баба му е пропътувал такова разстояние за толкова кратко време. Изненадан и доволен... много доволен.

— Архиварите ми казват, че ти си първият, победил скилвендите в директен конфликт. Шпионите ми, от друга страна, твърдят, че войниците ти те почитат като бог. Така ли е?

Конфас се усмихна, разбрал, че върховният учител ще му обlige задника като котка, ако му се даде възможност. При все проницателността си, Елейзарас бе сбъркал с него.

Беше време да му покаже грешката.

— Онова, което Семемкетри каза току-що, е вярно. Независимо каква е сделката ви с Майтанет, вие сте поставили школата си в най-голямата опасност за нея от Схоластичните войни насам. И не само заради кишауримите. Вие ще бъдете малък енклав от богохулство сред могъща орда фанатици. Ще ви е нужен всеки приятел, който можете да намерите.

За пръв път в очите на Елейзарас се появи нещо, подобно на истински гняв, като пламтящи въглени под задимен огън.

— Ние караме света да гори с песента си, млади Конфас. Не се нуждаем от никого.

Въпреки гаfoвете на чичо му, Конфас напусна преговорите убеден, че домът Икурей е спечелил повече, отколкото е дал. Като начало, беше почти сигурен, че знае защо Алените кули са приели предложението на Майтанет да се присъединят към Свещената война.

Малко неща разкриваха целите на съперник по-добре от процеса на преговори за сделка. По време на пазарлъка им стана очевидно, че в основата на тревогите на Елейзарас са кишауримите. В замяна на подписа на Чеферамуни върху договора, той настоя Семемкетри и имперският саик да предадат цялата информация, която са събрали за фанимските магъосници-жреци през вековете война с тях. Разбира се, това можеше да се очаква: Алените кули бяха заложили самото си съществуване на способността си да надвият кишауримите. Ала в начина, по който Елейзарас произнасяше името им, имаше неоспорима напрегнатост. Той казваше „кишаурим“ така, както един нансур би казал „скилвенди“... по начина, по който се говори за стар и омразен враг.

За Конфас това означаваше само едно: Алените кули са били във война с кишауримите много преди Майтанет да обяви Свещената война. Също като дома Икурей, те се бяха вплели в нея, за да я

използват. За Алените кули Войната беше инструмент на отмъщението.

Когато Конфас спомена подозренията си, чичо му се изсмя... поне в началото. Той настояваше, че Елейзарас е твърде меркантилен, за да рискува толкова много заради дреболия като отмъщението. Когато Семемкетри и Скейос обаче също подкрепиха теорията, императорът осъзна, че през цялото време е хранел същите подозрения. Вече беше официално: Алените кули се бяха присъединили към Свещената война, за да доведат някаква своя стара вражда с кишауримите до завършек.

Само по себе си това бе успокояващо. То означаваше, че целта на Кулите не се пресича с тяхната до самия край... когато вече нямаше да има значение. За Елейзарас щеше да е трудно да изпълни заплахата си, ако школата му е мъртва. Но онова, което безпокоеше Конфас, бе въпросът, какво е мотивирало Майтанет изобщо да призове Алените кули. Да, разбира се, че от всички школи те имаха най-голям шанс да унищожат кишауримите в открит конфликт. Ала поне привидно Конфас не можеше да си представи школа, за която да има по-малък шанс да се присъедини към похода му. И доколкото знаеше, шриахът не бе питал други магьосници — дори Имперския саик, който бе традиционният щит срещу кишауримите по време на джихадите. Само Алените кули.

Защо?

Освен ако Майтанет някак си не беше научил за войната им. Но този отговор бе дори по-притеснителен от въпроса. След като почти всички имперски шпиони в Сумна вече бяха мъртви, Икуреите имаха много причини да се тревожат от хитростта на шриаха. Но това! Шриах, който е пробил защитите на школите? При това на *Алените кули*?

Не за пръв път Конфас заподозря, че именно Майтанет, а не домът Икурей, стои в центъра на паяжината на Свещената война. Не смееше да сподели тревогите си с чичо си, който имаше навика да става още по-глупав, когато се изплашеше. Вместо това сам ги проучваше. Вече не се наслаждаваше на бъдещите си завоевания в тъмните часове, преди сънят да го обгърне. Вместо това обмисляше усложнения, които не можеше нито да понесе, нито да потвърди.

Майтанет. Каква игра играеше? И като стана дума за него, *кой беше той?*

* * *

Новините дойдоха няколко дни по-късно. Силите на Плебейската свещена война бяха изтребени.

В началото докладите не казаха много. Спешни съобщения от Асгилиоох предаваха ужасяващите описания на дузина галеоти, успели да избягат през Унарас. Съдбата на Плебейската свещена война била решена в равнината Менгеда. Скоро след това двама куриери пристигнаха от Киан. Единият носеше отрязаните глави на Калмемунис, Тарсчилка и мъж, който можеше да е, а можеше и да не е Кумрезер. Другият достави тайно послание от самия Скаурас, което, според инструкциите на сапатишаха, бе предадено на неговия бивш заложник и повереник Икурей Конфас. То гласеше само:

Не можем да преброим трупове на идолопоклонническите ви братя, толкова много бяха повалени от яростта на праведната ни ръка. Благословен да бъде Самотният бог. Знайте, че домът Икурей е бил чут.

След като отпрати куриера, Конфас прекара няколко часа в обмисляне на посланието в покоите си. Думите сякаш сами изплуваха на повърхността на ума му.

... Толкова много бяха повалени... не можем да преброим...

Въпреки че бе само на двадесет и седем години, Икурей Конфас бе виждал кланета на много бойни полета... достатъчно, за да може почти да си представи масата инрити, проснати и оплели крайници по полята на Менгеда, с мъртви като на риби очи, загледани в земята или към безкрайното небе. Но не вина караше душата му да се съмнява — а може би по някакъв странен начин дори и да скърби, — а мащабът на това първо завършено дело. Сякаш досега измеренията на плана на

чичо му бяха твърде абстрактни, за да ги възприеме изцяло. Икурей Конфас бе удивен от онова, което двамата със Зерий бяха постигнали.

... Домът Икурей е бил чул.

Да жертват цяла армия. Само боговете смееха да вършат подобни неща.

Били сме чути.

Конфас осъзна, че мнозина ще подозират, че именно домът Икурей е проговорил, ала никой нямаше да знае със сигурност. Тогава го изпълни странна гордост, тайна гордост, несвързана с мненията на другите. В анализите на велики събития щеше да има множество описания на това първо трагично събитие от Свещената война. Отговорността за катастрофата щеше да падне върху Калмемунис и останалите велики имена. В родословните дървета на наследниците им те щяха да се превърнат в имена на срам и омраза.

Никъде нямаше да се споменава Икурей Конфас.

За миг той се почувства като крадец, скритият автор на велика загуба. И възторгът, който изпита, граничеше със сексуална наслада. Сега ясно виждаше защо толкова обича този тип война. На бойното поле всяко действие бе явно и всеки можеше да го прецени. Тук обаче той бе неоченим, контролираше съдбата от място, което надвишаваше оценките и обвиненията. Беше скрит в утробата на събитията.

Като бог.

ТРЕТА ЧАСТ
ПРОСТИТУТКАТА

ДЕВЕТА ГЛАВА СУМНА

*И жилещи слова владетелят
на нечовеците извикал:
„Сега пред мене ти се
изповядай,
че спуска се над теб смъртта!“
А пратеникът отговорил
хитро:
„Ние сме расата на
любовниците,
ние сме расата на плътта...“
„Балада
за инчороите“,
древна
куниюрска
народна песен*

РАННАТА ЗИМА НА 4110 ГОДИНА НА БИВНИКА

— Ще дойдеш ли пак следващата седмица? — попита Езменет, докато Псаматус обличаше бялата си копринена туника през главата, спускаше я надолу край стомаха и над все още блестящия си фалос. Тя седеше гола в леглото си, а чаршафите бяха струпани около коленете ѝ.

Псаматус спря обличането си за момент и разсеяно изгледа няколко гънки. Погледна я жалостиво.

— Боя се, че това е последното ми посещение, Езми.

Тя кимна.

— Намерил си някоя друга. Някоя по-млада.

— Съжалявам, Езми.

— Не. Недей съжалява. Курвите не са толкова глупави, че да се цупят като съпруги.

Той се усмихна, ала не отвърна нищо. Езменет го проследи с поглед, докато прибираше робата и останалите си скъпи златно-бели дрехи. Имаше нещо трогателно и благоговейно в начина, по който се обличаше. Дори се спря да целуне златните бивници, бродирани по всеки от ръкавите му. Псаматус щеше да ѝ липсва. Щяха да ѝ липсват дългата му фина сребърна коса и обруленото му лице. Щеше да ѝ липсва дори нежният начин, по който се съвкупяваха. „Превръщам се в стара курва, помисли си тя. Още една причина Ака да ме изостави.“

Инрау беше мъртъв и Акамиан напусна Сумна с разбито сърце. И след всички изминали дни тя още се задъхваше при спомена за потеглянето му. Езменет го молеше да я вземе със себе си. Накрая дори се разплака и падна на колене:

— Моля те, Ака! Имам *нужда* от теб!

Ала тя знаеше, че това е лъжа, а обърканото презрение в очите му показваше, че и той го знае. Езменет беше проститутка, а проститутките вкоравяваха душите си към мъжете — към всички мъже — по необходимост. Не. Колкото и да се боеше да изгуби Акамиан, много повече се страхуваше от перспективата да се върне към стария си живот, към безкрайната последователност от глад, измъчени погледи и разлято семе. Дори искаше школите! Великите фракции! Искане Акамиан, да, но за *живота* му копнееше повече.

И това бе иронията, която я оставяше без дъх. Защото дори наред с радостта си от този нов живот посредством магьосника, Езменет не бе успяла да остави стария.

— Казваш, че ме обичаш — бе извикал Акамиан, — но продължаваш да приемаш клиенти. Каж ми защо, Езми! Защо?

Защото знаех, че ще ме изоставиш. Вие всички ме изоставяте... всички, които обичам.

— Езми — казваше Псаматус. — Езми. Моля те, не плачи, мила моя. Ще се върна следващата седмица. Обещавам.

Тя поклати глава и избърса сълзите от очите си. Не каза нищо.

Плача за някакъв си мъж! По-силна съм от това!

Псаматус седна до нея, за да завърже сандалите си. Изглеждаше замислен, дори изплашен. Тя знаеше, че подобни мъже идват при

курвите, за да избягат от неудобните страсти също толкова, колкото за да ги утолят.

— Чувал ли си за един млад свещеник на име Инрау? — попита тя с надеждата едновременно да го успокои и да продължи жалката останка от живота си с Акамиан.

— Да, всъщност да — отвърна Псаматус, а лицето му в профил изразяваше едновременно объркване и облекчение. — Той е онзи, който се самоуби.

Същото, което и останалите казваха. Новините за смъртта на Инрау бяха предизвикали голям скандал в Хагерна.

— Самоубийство? Сигурен ли си?

Ами ако е истина? Какво ще стории тогава, Ака?

— Сигурен съм, че това казват.

Той се обърна и я погледна сериозно, прокарвайки пръст по бузата ѝ. После стана и праметна синьото си наметало — онова, което използваше, за да скрие расото си — през ръка.

— Остави вратата отворена, моля те — каза Езменет.

Той кимна.

— Добра среща, Езми.

— Добра среща.

Сред спускащите се вечерни сенки тя се просна гола на чаршафите и се унесе за кратко, а мислите ѝ се въртяха между съжаление след съжаление. Смъртта на Инрау. Бягството на Акамиан. И както винаги, дъщеря ѝ... Когато очите ѝ се отвориха, нечия фигура затулваше вратата. Някой чакаше.

— Кой си ти? — попита Езменет предпазливо. Прочисти гърло.

Без да продума, мъжът пристъпи напред и застана до леглото ѝ. Беше висок, изваян като статуя и носеше черно като въглен палто над посребрената си ризница, както и черна туника. *Нов клиент*, помисли си тя, загледана в лицето му с невинността на току-що събудения. *Красив нов клиент*.

— Дванадесет таланта — каза жената и се надигна от чаршафите. — Или половин сребърник, ако...

Той я зашлеви — *силно*. Главата ѝ отскочи назад и настрани. Езменет падна по лице на пода.

Мъжът се изкиска.

— Ти *не си* курва за дванадесет таланта. Категорично не си.

Ушите ѝ звънтяха. Тя застана на четири крака и панически се издърпа назад, опирайки гръб в стената.

Мъжът седна на ръба на грубо скованото ѝ легло и започна да сваля кожените си ръкавици пръст по пръст.

— Въпрос на етикет е никога да не започваш нови взаимоотношения с лъжи, курво. Така се стига до неприятни прецеденти.

— Ние имаме ли взаимоотношения? — попита тя прегракнало. Цялата лява страна на лицето ѝ беше изтръпнала.

— Да, чрез един общ познат.

Очите му се задържаха за момент върху гърдите ѝ, а после се насочиха между бедрата. Езменет разтвори още малко колене, сякаш случайно, заради изтощението.

— И кой може да е той? — попита тя привидно спокойно, докато сърцето бумтеше в гърдите ѝ.

Мъжът се загледа между краката ѝ, безсрамен като робовладелец.

— Един схоластик на Завета — той вдигна поглед, сякаш откъсвайки се от съзерцание — на име Друсас Акамиан.

Ака. Ти знаеше, че това ще стане.

— Познавам го — каза Езменет предпазливо, овладявайки желанието си отново да попита мъжа кой е той.

Не задавай въпроси. Невежеството е живот.

Вместо това каза:

— Какво искаш да знаеш?

Остави коленете си да се раздалечат още повече. *Бъди курва...*

— Всичко — отвърна мъжът и се подсмихна с премрежени клепки. — Искам да знам всичко и да науча за всеки, когото той е познавал.

— Това ще ти струва пари — каза тя, опитвайки се да придаде сила на гласа си. — И двете ще струват пари.

Трябва да го продадеш.

— Защо ли не съм изненадан? Ах, търговията. Тя прави всичко толкова праволинейно, нали? — Той си затананика нещо под нос, докато бъркаше в кесията си. — Ето... *Единадесет* медни таланта. Шест, за да предадеш тялото си, и пет, за да предадеш схоластика. —

Свирепа усмивка. — Честна оценка на относителната им стойност, не мислиш ли?

— Половин сребърник, минимум — каза тя. — За всяко от двете.

Пазарлък... Бъди курва.

— Какво самомнение! — отвърна той, но въпреки това бръкна с два бледи пръста отново в кесията. — А какво ще кажеш за една от тези?

Езменет погледна блестящото злато с искрен глад.

— Ще свърши работа — каза с пресъхнала уста.

Мъжът се усмихна широко.

— Предполагах нещо такова.

Монетата изчезна и той започна да се съблича, като през цялото време я гледаше със свирепа искреност, докато тя прибързано палеше свещи срещу вечерния мрак.

Когато моментът дойде, в близостта му имаше нещо животинско, миризма или горещина, която говореше направо на тялото ѝ. Той хвана лявата ѝ гърда с тежка и груба ръка и всички илюзии, които бе имала, че ще използва страстта му като оръжие, се изпариха. Присъствието му бе всепомитащо. Когато я спусна върху леглото, Езменет се изплаши, че ще припадне.

Угоди му...

Той коленичи пред нея и без никакво усилие придърпа вдигнатите ѝ разтворени крака над бедрата си. Тя осъзна, че изпитва болезнен копнеж за момента, от който се беше бояла допреди миг. После той влезе. Езменет извика. *Какво ми причинява? Какво прави...*

Мъжът започна да се движи. Контролът му върху тялото ѝ бе нечовешки. Скоро задъханите моменти започнаха да се преливат един в друг. Когато я галеше, кожата ѝ беше като вода, оживяла от тръпки, които преминаваха през самата ѝ същност. Езменет започна да се извива, да тласка тялото си към него с отчаяние, стенойки през стиснати зъби, опиянена от кошмарен екстаз. За премрежените ѝ от сладна болка очи той изглеждаше като пламтящ център, който се сливаше с нея, изпълваше я с екстаз след екстаз, пронизване след пронизване. Отново и отново той я водеше до звънтящия ръб на върха, само за да спре и да ѝ задава въпроси, безкрайни въпроси...

— И какво точно каза Инрау за Майтанет?

— Не спирай... *Моля те!*

— Какво каза той?

Дай му истината.

По-късно тя си спомняше как се бе опитвала да придърпа лицето му до своето, стенойки:

— *Целуни ме... Целуни ме...*

Спомняше си как мускулестите му гърди притискат нейните, как трепереше и се разпадаше под него, сякаш направена от пясък.

Спомняше си как лежи неподвижна и потна с него, опитвайки се да си поеме въздух, усещайки силното туптене на сърцето му през члена, а и най-малкото му движение бе като мълния между бедрата ѝ, агонизиращ екстаз, който я караше да плаче и да стене, подивяла от страст.

И си спомняше как отговори на всичките му въпроси с трескавостта на тласкащите бедра. *Всичко! Бих ти дала всичко!*

Когато достигна оргазъм за последен път, Езменет имаше чувството, че е била бутната в бездънна пропаст и чу собствените си дрезгави викове, сякаш отдалеч, пискливи на фона на гръмотевицата на драконовия му рев.

Тогавя той се оттегли и Езменет се почувства разнебитена. Крайниците ѝ трепереха, кожата ѝ бе изтръпнала и покрита със студена пот. Две от свещите се бяха стопили, ала стаята бе озарена от сивкава светлина. *Колко дълго?*

Мъжът стоеше над нея, а богоподобната му фигура блестеше на светлика на последната останала свещ.

— Утрото иде — каза той.

Златната монета проблесна в ръката му и я омая с блясъка си. Той я задържа над нея и я остави да се изплъзне измежду пръстите му. Жълтицата падна сред лепкавата течност по корема ѝ. Езменет погледна надолу и ахна ужасено.

Семето му беше черно.

— Шшшт — каза той, докато събираше дрехите си. — Не продумвай и дума за това на когото и да било. Разбираш ли, курво?

— Разбирам — успя да каже тя през сълзи.

Какво направих?

Езменет се загледа в монетата и профила на императора, далечен и златен върху мъха между краката ѝ и склоновете на голата ѝ кожа — кожа, оцапана с блестящ катран. В гърлото ѝ се появи горчилка. Стаята

стана по-светла. *Той отваря кепенците.* Ала когато вдигна поглед, него го нямаше. Чу само глух плясък на криле да отшумява в зората.

Свежият утринен въздух нахлу в стаята, за да разнесе вонята на нечовешки секс. *Но той миришеше на смирна.*

Езменет се превеи и повърна на пода.

Измина известно време, преди да успее да се измие и облече и да излезе от стаята си. Когато се озова с препъване на улицата, осъзна с пълна сигурност, че никога не би могла да се върне. Търпеше вонята и блъскането на околните — кварталът ѝ беше до вечно претъпкания Екосиумски пазар — и се чувстваше странно жива сред гледките и звуците на своя град: чуковете на ковачите; викът на едноок мъж, който възхваляваше целебните свойства на своите продукти от сярата; лая на кучетата; грубите викове на коларите, които биеха мулетата си, докато и те не започваха да реват. Неспирни звуци. И напор от миризми: сух летен камък, тамян, примаамващия аромат на печено месо, фекалии и дим — навсякъде миризмата на дим.

Пазарът бе изпълнен от целенасочена утринна енергия и Езменет мина през тълпите като изморена сянка. Цялото тяло я болеше и дори ходенето ѝ причиняваше неудобство. Тя стискаше здраво златната монета, като от време на време сменяше ръката, в която я държи, за да избърше потта от дланите си. Зяпаше, без да вижда разни предмети и хора: напукана амфора, от която по чергата на продавача капеше олио; млади галеотски робини, които се промъкваха сред тълпите със сведени очи и плетени кошници, пълни със зърно, които крепяха на главите си; улично псе, което бдително гледаше измежду краката на минувачите; замъглените очертания на Джунриюма, издигащи се в далечината. Езменет гледаше и си мислеше: *Сумна.*

Тя обичаше града си, но трябваше да избяга.

Акамиан ѝ беше казал, че това може да се случи. Че ако Инрау наистина е бил убит, може някой да дойде при нея и да го търси.

— Ако това стане, Езми, каквото и да правиш, не задавай въпроси. Не искаш да знаеш нищо за тях, разбираш ли? Невежеството е живот... Угаждай им. Бъди курва докрай. Пазари се, както се пазарят курвите. И най-важното — трябва да ме продадеш, Езми. Трябва да им кажеш всичко, което знаеш. И им кажи истината, защото вероятно те вече знаят голяма част от нея. Направи всичко това и ще оцелееш.

— Но защо?

— Защото шпионите ценят слабата и продажна душа повече от всичко друго, Езми. Те ще те пожелат, защото ще видят, че има шанс да си им полезна и занапред. Скрий силата си и ще оцелееш.

— Ами ти, Ака? Какво ще стане, ако те научат нещо, което могат да използват, за да те наранят?

— Аз съм схоластик, Езми — отвърна той. — Схоластик от Завета.

Накрая, през върволицата минавачи, тя видя малко босоного момиче, застанало под прашната слънчева светлина. Щеше да ѝ свърши работа. Детето гледаше с големи кафяви очи приближаването на Езменет, твърде предпазливо, за да отвърне на усмивката ѝ. Стискаше пръчка, притисната към предницата на грубо ушитата си рокличка.

Оцелях, Ака. И не оцелях.

Езменет се приведе над момичето и му показа златния талант.

— Заповядай — каза тя и го притисна в малката длан.

Толкова прилича на дъщеря ми.

* * *

Седнал сам на гърба на мулето, Акамиан се спусна в долината Судика. Бе избрал този маршрут южно от Сумна към Момемн без конкретна причина, или поне така си мислеше, с надеждата единствено да избегне гъсто населените земи близо до брега. Судика не бе населена от доста дълго време. Сега тя бе дом само на овчари, овцете им и руини.

Денят беше ясен и изненадващо топъл. Нансур не беше суха страна, ала климатът ѝ винаги напомняше на Акамиан за суша. Населението бе плътно струпано около реките и бреговете, оставяйки обширни територии, които бяха негостоприемни само заради уязвимостта си срещу скилвендите.

Судика бе едно такова място. Според прочетеното от Акамиан, в дните на Киранеас това била една от големите провинции, родно място на генерали и управляващи династии. Сега имаше само овце и полузаровен камънак. В която и страна да се озовеше Акамиан, изглежда винаги намираще места като тези — места, които дремеха,

които сънуваха древни времена. Мнозина в Завета споделяха този навик, тази дълбока и натрапчива склонност към разбити монументи от думи и камък — толкова дълбока, че често се озоваваха сред разрушени храмове или в библиотеката на някой учен домакин без да си спомнят как са стигнали там и какво търсят. Това ги бе превърнало в хроникьорите на Трите морета. За тях да бродят сред разрушени стени и съборени стълбове, или сред думите на някой древен договор, беше начин да пътуват в мир с другите си спомени, да бъдат един човек вместо двама.

Най-известната забележителност на Судика бяха руините на храма-крепост Бататент. На Акамиан му отне известно време в катерене на хълмове и прекосяване на шубраци, преди да достигне сянката му. Огромните назъбени стени бяха напълно сринати. Мястото носеше белези на разграбване, защото яркият варовик и гранитът липсваха изцяло. Единственото останало от вътрешността на храма бяха редиците масивни колони, за които Акамиан предполагаше, че са твърде тежки, за да бъдат свалени и извлечени до брега. Бататент — едно от малкото укрепления, преживели колапса на Киранеас по време на Първия апокалипсис, убежище за всички, бягащи от ловните отряди на скилвендите и сранките. Покровителствена длан, свита около крехката светлина на цивилизацията. Акамиан бродеше из мястото, удивен от връзката между стария камък и собственото му познание. Върна се при мулето си чак когато спускащият се мрак го накара да се разтревожи дали ще намери пътя.

Тази нощ той просна одеялото си и спа под стълбовете, откривайки тъжен уют в начина, по който горещината на слънцето не искаше да си тръгне от вкочанения от зимен студ камък.

В съня си видя онзи ден, в който всяко дете бе мъртвородено, деня, когато Консултът, обърнат в бягство към черните укрепления на Голготерат от нечовеците и древните норсираи, отприщи върху света празнота, ужасяваща и абсолютна: Мог-Фарау, Не-бога. В съня си Акамиан гледаше през изпълнените с болка очи на Сесуата как величие след величие изгасват завинаги. И се събуди, както винаги се будеше, свидетел на края на света.

Той изми косата и брадата си в един близък поток, намасли ги и се върна при скромния си лагер. Осъзна, че скърби не само за Инрау, но и за загубата на старата си самоувереност. Безбройните запитвания

го бяха превели през лабиринта от офиси в Хилядата храма... доникъде. Обсъжданията му с най-различни шриалски функционери често се връщаха, за да обсебят мислите му, и в тези спомени свещениците му изглеждаха още по-високи и тънки като вейки, отколкото бяха в действителност. Мнозина сред тях бяха тревожно проникателни, както и упорито отдадени на официалното обяснение за смъртта на Инрау: самоубийство. Акамиан знаеше, че последното му отчаяно решение — да им предложи злато срещу истината — се бе оказало абсолютна глупост. Какво си бе мислел? В паниците, от които те пиеха вино, имаше повече злато, отколкото той можеше изобщо някога да си представи. Пред богатствата на Хилядата храма Друсас Акамиан беше просто просяк. Както и пред могъществото на Майтанет.

Откак научи за смъртта на Инрау, той се движеше сякаш през мъгла, обладан от това вътрешно свиване, което бе изпитвал като дете, когато баща му го караше да намери старото въже, което използваше за бой. „Намери въжето“, скърцаше гласът и церемонията започваше: треперещи устни, треперещи ръце, ключващи се около жестокото въже...

Ако Инрау наистина се бе самоубил, тогава Акамиан беше неговият убиец.

Намери въжето, Ака. Намери го веднага.

Изпита облекчение, когато Заветът го инструктира да отпътува към Момемн и да се присъедини към Свещената война. Със загубата на Инрау, Наутцера и другите членове на Кворума бяха изоставили неясните си надежди да проникнат в Хилядата храма. Сега искаха от него да следи Алените кули... отново. Колкото и да го жилеше иронията, той не се възпротиви. Беше дошло времето да продължи нататък. Сумна само потвърждаваше заключение, което той не можеше да понесе. Дори Езменет започна да го дразни. Подигравателни очи и евтина козметика. Безкрайното чакане, докато тя доставяше удоволствие на други мъже. Със същата лекота, с която разбудяше плътта му, езикът ѝ оставяше мислите му студени и пълни с несигурна жлъч. И все пак от мисълта за нея го болеше... вкусът на кожата ѝ, горчива от парфюма...

Магьосниците не бяха свикнали с жени. Техните мистерии бяха на по-ниско ниво, достойни за презрението на образованите хора. Ала

мистерията на тази жена, на тази блудница от Сумна, разбуждаше у него страх, вместо презрение. Страх и копнеж. Но защо? След смъртта на Инрау той се нуждаеше най-вече от разсейване, а тя упорито отказваше да се превърне в това разсейване. Точно обратното. Неспирно го разпитваше за подробности от ежедневието му, спореше — повече със себе си, отколкото с него — за значението на всяко безсмислено нещо, което той научаваше. Конспирациите, които виждаше, бяха толкова безочливи, колкото и абсурдни.

Една нощ той ѝ го каза в прав текст с надеждата да я накара да млъкне поне за малко. Езменет се сепна, но когато заговори, в гласа ѝ имаше умора, която многократно надвишаваше неговата, а в гласа ѝ звучаха нотки на човек, когото раната, нанесена от дребнавостта на друг, е принудила да говори искрено:

— Това е само игра, която играя, Акамиан... В игрите има истина.

Той остана да лежи в мрака, погълнат от вътрешен смут, с чувството, че ако можеше да разплете болката си по нейния начин, щеше да се разпадне на прах. *Това не е игра. Инрау е мъртъв. Мъртъв!*

Защо тя не можеше... да бъде такава, каквато той я искаше? Защо не можеше да спре да ляга с други мъже? Той нямаше ли достатъчно злато за нея?

— Не и ти, Друсас Акамиан — извика веднъж тя, когато той ѝ предложи пари. — С теб няма да си играя на курва!

Думи, които едновременно го бяха изпълнили с възторг и го бяха опустошили.

Веднъж, когато се върна в жилището ѝ и не я видя седнала на прозореца си, той рискува да се качи до вратата ѝ, тласкан от някакво срамно любопитство. *Каква е, когато е с другите? Същата ли е като с мен?!* Чуваше стоновете ѝ под някакво сумтящо тяло, скърцането на леглото ѝ под ритъма на тласкащи слабини. И сякаш сърцето му спря. Студена от пот кожа и звънтене в ушите.

Той постави изтръпнали пръсти на вратата. Там, от другата страна... Тя бе там, неговата Езми, с крака, обвити около друг мъж, с гърди, блестящи от неговата пот. Спомняше си как потръпна, когато тя достигна оргазма си, и как си помисли: *Този вик е мой! Мой!*

Ала той не притежаваше нищо от нея. Може би за пръв път наистина осъзна това. И все пак в главата му се въртеше само едно:

Инрау е мъртъв, Езми. Само ти ми остана.

Акамиан чу как мъжът се отдръпна с пълзене от нея.

— Ммммм — изстена Езменет. — Ах, Калустрас, невъобразимо надарен си за стар войник. Какво бих правила без този твой дебел чеп, мм?

Отвърна ѝ нисък мъжки глас:

— Сигурен съм, че имаш достатъчно, за да храниш обилно пичката си, мила.

— Само трохи. Ти си моят банкет.

— Каж ми, Езми, кой беше онзи мъж тук последния път, когато дойдох? Друга троха?

Акамиан положи влажна буза върху вратата. Студена задъхана болка.

Тя се засмя.

— Някой е бил тук, когато си *влязъл*? В името на боговете, надявам се, че не.

Той почти чу как мъжът се усмихва и клати глава.

— Глупава курва — каза той. — Сериозен съм. Така ме изгледа, докато излизаше през вратата... Почти очаквах да ми направи засада по обратния път към казармата.

— Ще си поговоря с него. Понякога е... ревнив.

— Ревнив от курва?

— Калустрас, тази твоя кесия е толкова пълна... Сигурен ли си, че не искаш да похарчиш още?

— Боя се, че похарчих всичко в друго отношение... Но може би ако поразклатиш кесията ми, ще изпадне нещо.

Момент на бездиханна тишина. Тихи пляскащи звуци.

Езми прошепна нещо едва доловимо, но Акамиан бе сигурен, че е чул:

— Не се безпокой за кесията си, Калустрас. Само *ми направи пак онова...*

Тогава той избяга на улицата, а празният ѝ прозорец го потискаше отгоре, докато мислите му пламтяха в бръмчащи образи на магически убийства и в представата за Езми, гърчеща се от екстаз под гърдите на войник. „*Направи ми пак онова...*“ Чувстваше се омърсен, сякаш това, че бе видял нещо гнусно, беше направило и него гнусен.

Тя просто играе курва, опита се да си напомни, както аз играя шпионин. Единствената разлика беше в това, че тя бе многократно по-добра. Свенлив хумор, продажна искреност, гол апетит... всички неща, които умъртвяваха срама на мъжа от това, че разлива семето си срещу пари. Тя имаше талант.

— Съвкупявам се с тях по всякакви начини — призна веднъж тя. — Аз остарявам, Ака, а няма нищо по-жалко от стара и гладуваща курва.

В гласа ѝ се усещаше истински ужас.

Акамиан бе лягал с множество курви в много градове през дългите си години, така че какво правеше Езменет толкова различна? Той бе отишъл при нея за пръв път заради красивите ѝ момчешки бедра и гладка кожа. Върна се, защото тя бе толкова добра, защото се шегуваше и флиртуваше както с Калустрас... който и да бе той. Ала в някакъв момент беше започнал да опознава жената извън разтворените ѝ крака. Какво бе научил? В кого се бе влюбил? Езменет, курвата на Сумна.

В ума си често я виждаше необяснимо слаба и дива, блъскана от дъжд и ветрове, скривана от люлеещи се горски клони. Онази жена, която някога бе вдигнала ръка към слънцето, така че за него светлината му лежеше в дланта ѝ, за да му каже, че истината е въздух и небе, и че може само да бъде искана, но никога докосната от човешки пръсти. Той не можеше да ѝ каже колко дълбоко бяха покълнали в него тези нейни думи, че те се мятаха като живи същества в кладенците на душата му и събираха камъни около себе си.

От един стар дъб в близката клисура се издигна ято лястовици, което го стресна.

Съжалението, помисли си той, спомняйки си стара ширадска поговорка, е проказа за сърцето.

Акамиан запали огъня си с магическа дума и приготви вода за сутрешния си чай. Докато я чакаше да заври, огледа обкръжението си: близките стълбове на Бататент, издигащи се в утринното небе; самотните дървета, тъмни великани над рехавия шубрак и сухата трева. Заслуша се в приглушеното съскане и пукане на малкия си огън.

Когато посегна да вземе заврялата вода, забеляза, че ръцете му треперят, като обхванати от артрит. Дали беше заради студа?

Какво ми става?

Обстоятелствата, каза си Акамиан. Обстоятелствата го задушаваха. С внезапна решителност той остави водата настрана и започна да рови в оскъдния си багаж. Извади мастилото и перото си, както и един пергаментов лист. Седнал с кръстосани крака на одеялото, той навлажни перото.

В центъра на лявата половина написа:

МАЙТАНЕТ

Без съмнение сърцето на мистерията. Шриахът, който можеше да вижда малцината. Убиецът на Инрау... може би. Отдясно на това име Акамиан написа:

СВЕЩЕНА ВОЙНА

Чукът на Майтанет и следващото местоназначение на Акамиан. Под тях, близо до края на листа:

ШИМЕХ

Целта на Свещената война на Майтанет. Възможно ли беше да е толкова просто? Да се освободи градът на Късния пророк от тиранията на фанимите? Целите, обявени от хитри мъже, рядко разкриваха истинските им мотиви. Той начерта линия от „Шимех“ надясно и написа:

КИШАУРИМИТЕ

Неволни жертви на Свещената война? Или по някакъв начин съучастници?

Акамиан начерта друга линия от тази към „Свещена война“ в центъра, спирайки преди това, за да напише:

АЛЕНИТЕ КУЛИ

Поне мотивът на школата бе ясен: унищожението на кишауримите. Ала както бе изтъкнала Езменет, откъде знаеше Майтанет за тайната им война срещу фанимските магьосници-жреци?

Той се загледа замислено в написаното за момент, докато гледаше как мастилото се сляга, докато изсъхва. За да има баланс, добави:

ИМПЕРАТОРА

до „Свещена война“. В Сумна самият въздух трептеше от слухове за опита на императора да компрометира Войната, да я превърне в инструмент за нови завоевания. Въпреки че Акамиан не го беше грижа дали Икурейската династия ще успее, или ще се провали, нямаше съмнение, че тя бе важна променлива в алгебрата на тези събития.

И накрая, като самотна дума в горния десен ъгъл, той надраска:

КОНСУЛТА

Името беше като щипка сол в чиста вода. Означаваше толкова много неща: Апокалипсиса, но също и насмешката и презрението, с които великите фракции гледаха на Завета. Къде се криеха? Дали изобщо имаха място на тази страница?

Акамиан огледа още малко картата, вкусвайки от чая си през надигащата се пара. Той бе топъл в стомаха му и му даваше енергия срещу утринния студ. Осъзна, че изпуска нещо. Беше забравил...

Ръката му трепереше, докато пишеше:

ИНРАУ

под „Майтанет“. *Той ли те уби, мило момче? Или аз?*

Отблъсна тези мисли с тръсване на главата. Не отдаваше нужното уважение на Инрау като скърбеше за него, а още по-малко като се гърчеше в самосъжаление. Така не мъстеше за нищо. Ако искаше да плати за стореното, трябваше да намери онова, което се криеше тук, на тази страница. *Аз не съм му баща. Трябва да бъде това, което съм: шпионин.*

Той често правеше подобни карти — не защото се безпокоеше, че може да забрави нещо, а защото се тревожеше, че има опасност да подмине нещо. Беше открил, че изписването на връзките често предлага насоки към други възможни връзки. И нещо повече, в миналото това просто упражнение често се бе оказвало ценен пътеводител за търсенията му. Критичната разлика този път обаче бе, че вместо да изписва имена на личности и връзките им с някакъв мижав заговор, тази карта бележеше велики фракции и връзките им със Свещената война. Мащабът на подобна мистерия, залозите, многократно надвишаваха всичко, с което се бе сблъсквал преди... ако се изключеха сънищата му.

Дъхът му секна.

Прелюдия към Втория апокалипсис? Възможно ли е?

Очите на Акамиан се върнаха на „Консулта“, изолиран в ъгълчето си, и осъзна, че картата вече му е разкрила нещо ново. Ако Консултът все още се таеше в Трите морета, те *трябваше* да са свързани някак с всичко това. Нямаше начин да останат встрани от подобни епични събития. Къде тогава щяха да се крият?

Очите му неизбежно бяха привлечени към

МАЙТАНЕТ

Акамиан отпи отново от чая си. *Кой си ти, приятелю? Как мога да разбера кой си?*

Може би трябваше да се върне в Сумна. Може би можеше да поправи нещата с Езменет, да види дали тя ще прости на глупака крехката му гордост. Най-малкото можеше да се погрижи да ѝ покаже, че...

Акамиан бързо пусна очуканата си чаша, сграбчи перото и надраска:

ПРОЯС

между „Майтанет“ и „Свещена война“. Защо не се бе сетил по-рано?

След като се сблъска с Прояс на стъпалата под шриаха, Акамиан бе научил, че принцът е станал един от доверениците на Майтанет. Това не го изненада. В годините, последвали обучението с Акамиан, Прояс се бе изпълнил с твърдоглава набожност. За разлика от Инрау, който се посвети на Хилядата храма, за да може да служи по-добре, Прояс прегърна Бивника и Късния пророк, за да съди по-добре... или поне така смяташе Акамиан. Споменът за последното писмо на Прояс, което бе хвърлило и бездруго спорадичната им кореспонденция на кладата, още го жилеше.

Знаеш ли от какво ме боли най-много, когато те погледна, стари учителю? Не от факта, че си богохулник, а от мисълта, че някога съм обичал богохулник.

Как можеш да се върнеш назад след такива сурови думи? Ала Акамиан знаеше, че трябва да го направи, поради най-добрите и най-лошите причини едновременно. Трябваше да построи мост през бездната между двамата не защото все още обичаше Прояс — забележителните хора често предизвикваха подобна обич, — а защото му трябваше път към Майтанет. Нуждаеше се от отговори, не само за да усмири сърцето си, но и, може би, за да спаси света.

Как само щеше да му се смее Прояс, ако му кажеше това... Нищо чудно, че Трите морета смятаха Завета за побъркан!

Акамиан стана и изля остатъка от чая си в съскация огън. Погледна картата си от взаимовръзки за последен път и обмисли обширните празни пространства между тях, чудейки се как ли могат да бъдат изпълнени.

Събра принадлежностите си, натовари ги на гърба на мулето и продължи самотното си пътуване. Судика остана зад гърба му без нищо отличително — още хълмове, още камениста земя...

* * *

Езменет вървеше в мрака заедно с другите, а сърцето ѝ туптеше учестено. Усещаше извисяващата се над главата ѝ тежест на Портата на пороя, сякаш тя бе чук, който съдбата бе държала хиляда години в очакване на нейното бягство. Езменет огледа лицата около себе си, ала видя там само умора и скука. За тях излизането от града не изглеждаше значимо. Тя предполагаше, че тези хора бягат от Сумна ежедневно.

За един абсурден момент осъзна, че се страхува за страха си. Ако бягството от Сумна не означаваше нищо, дали това не значеше, че целият свят е затвор?

Тогава внезапно откри, че от очите ѝ капят сълзи. Спря се, загледана във високите кули, които се издигаха над нея. После се огледа около себе си, дишайки дълбоко, без да обръща внимание на проклятията на онези зад нея. Войниците, облегли се от двете страни на тъмната паст на портата, гледаха онези, които влизаха в града, но не задаваха въпроси. Хора, движещи се пеша, в коли или на гърба на кон, се блъскаха около нея. От двете страни на пътя тънка редица търговци хвалеше стоките си с надеждата да спечели от глада на скитащите.

Тогава Езменет съзря нещо, което преди бе само неясна ивица на хоризонта, изплуваща тук-там над задръстените стени на Сумна: околностите на града, бледи като зимата и ширещи се докъдето погледът ѝ стигаше. И над тях видя късното следобедно слънце, разпростряло светлината си над земята като над вода.

Един колар замахна с камшика си до ухото ѝ и тя отскочи настрана. Каруцата изскърца до нея, теглена от хилави волове. Мъжът

й се ухили с беззъба усмивка.

Езменет се загледа в татуировката, нагло разпъната на opakото на лявата й длан. Белегът на нейния занаят. Знакът на Гиера, въпреки че самата тя не беше жрица. Шриалските служители настояваха всички блудници да бъдат татуирани с пародия на свещените символи, носени от храмовите проститутки. Никой не знаеше защо. Може би за да се заблуждават по-лесно, че успяват да заблудят боговете, предполагаше Езменет. Тук навън, без стени, без заплахата от шриалския закон, татуировката й се струваше нещо различно.

За момент обмисли дали да не извика след коларя, но докато той се отдалечаваше, очите й бяха привлечени от пътя, който се движеше в съвършена права линия по начупения пейзаж, като хоросан между напукани тухли. *Скъпа Гиера, какво правя!*

Откритият път. Акамиан някога й бе казал, че той е като нишка, завързана за врата му, която го задушаваше, ако не я следва. Тя почти копнееше да изпитва същото. Можеше да разбере усещането да бъде влачена в някаква посока. Вместо това на нея й изглеждаше като дълго падане, при това без стени наоколо. Виеше й се свят дори само докато го гледаше. *Каква си глупачка! Това е просто път!*

Вече хиляда пъти си бе повторила плана. Защо се боеше сега? Езменет не бе ничия съпруга. Носеше кесията си между краката си. Както се изразяваха войниците, тя щеше да продава праскови по пътя към Момемн. Мъжете може и да се намираха на половината път между жените и боговете, но гладът им бе като на зверове.

Пътят щеше да е милостив. В крайна сметка тя щеше да намери Свещената война. А сред Свещената война щеше да намери Акамиан. Щеше да го оципе по бузата и да го целуне, най-накрая като спътник по пътя.

След това щеше да му каже какво се е случило, да му разкрие опасността.

Дълбока глътка въздух. Усети на езика си прах и студ.

Започна да върви, а крайниците й бяха толкова леки, че можеха всеки миг да затанцуват. Скоро щеше да се мръкне.

ДЕСЕТА ГЛАВА СУМНА

Как може да се опише злоещото величие на Свещената война? Дори когато все още бе неокървавена, тя беше едновременно плашеща и удивителна гледка — могъщ звяр, чиито крайници бяха изградени от цели нации — Галеот, Туниерус, Се Тидон, Конрия, Велики Аинон и Нансуриума... при това със самите Алени кули в ролята на пастта на дракона. Светът не беше виждал подобно струпване от дните на Ценейската империя или Древния север. Макар и заразена от политика и интриги, тя впечатляваше.

Друсас   Акамиан,
„Компендиум на Първата
свещена война“

СРЕДАТА НА ЗИМАТА НА 4111 ГОДИНА НА БИВНИКА

Езменет продължи да върви дори след падането на нощта, опиянена от невъобразимостта на това, което вършеше. На няколко пъти дори се затича сред тъмните полета, а краката ѝ шумоляха през замръзналата трева. С протегнати ръце, тя танцуваше под Гвоздея на Небесата.

Студът бе твърд като желязо, пространствата — безкрайни. Тъмнината бе освежаваща, сякаш зимният бръснач бе изчегъртал от нея гледките и миризмата. Толкова различно от влажния мрак на Сумна, където мастилениите усещания омърсяваха всичко. Тук, в студа и чернотата, пергаментът на света беше празен. Тук сякаш бе началото на всички неща.

Езменет едновременно се наслаждаваше и потреперваше при тази мисъл. Акамиан веднъж ѝ бе казал, че Консултът вярва горе-долу в същото.

В крайна сметка напредването на нощта я отрезви. Тя си напомни за изморителните дни, които ѝ предстояха, за тревожната цел, която следваше.

Някой следеше Акамиан.

Не можеше да мисли за това без да си спомни и нощта с непознатия. Понякога ѝ се повдигаше. При всяко мигване виждаше в ума си катрана, който бе семето му. Друг път ставаше много студена, докато си припомняше и преценяваше всяка промълвена дума, всеки жилещ оргазъм с безстрастието на бирник. Трудно ѝ беше да повярва, че *тя* е била тази курветина, изменчива и измамна... Ала знаеше, че е била.

Не предателството ѝ я изпълваше със срам. Езменет знаеше, че Акамиан няма да я вини. Не, срамът ѝ идваше от онова, което бе почувствала, не от онова, което бе извършила.

Някои проститутки толкова мразеха работата си, че търсеха болка и наказание при всяко съвкупление. Езменет обаче се числеше към онези, които можеха от време на време да се смеят за това, че им плащат да си доставят удоволствие. Защото то принадлежеше само на нея, независимо с кого си играеше.

Но не и онази нощ. Удоволствието тогава бе по-наситено откогато и да било преди. Тя го беше изпитала. Изстенала. Изтреперила. Но не го беше притежавала. Тялото ѝ беше белязано онази нощ. И това я засрамваше до ярост.

Често се овлажняваше при мисълта за гърдите му, притиснати към корема ѝ. Понякога се изчервяваше и напрягаше при спомена за оргазмите си. Който и да бе той, каквото и да представляваше, беше взел тялото ѝ в плен, бе поел контрола над собствеността ѝ и я бе преправил не по свой образ, а в образа на онова, което му трябваше в момента. Безкрайно възприемчива. Безкрайно покорна. Безкрайно благодарна.

Ала докато тялото ѝ грабеше сляпо, умът ѝ избираше преценяващо. Езменет бързо осъзна, че ако непознатият знае за нея, трябва да знае и за Инрау.

А ако е знаел за Инрау, просто нямаше начин смъртта на момчето да е била самоубийство. Затова тя трябваше да намери Акамиан. Вероятността Инрау да се е самоубил, почти го бе прекършила.

— Ами ако е истина, Езми? Ако наистина се е убил сам?

— Не е истина. Достатъчно, Ака. Моля те.

— Направил го е!... О, скъпи богове, мога да го почувствам! Аз го издърпах до място, където можеше само да предаде някого. Мен или Майтанет. Не виждаш ли, Езми? Принудих го да изправи обич срещу обич!

— Ти си пиан, Ака. Страховете ти винаги те превземат, когато си пиан.

— О, богове... Аз го убих.

Колко кухи бяха опитите ѝ да го успокои: вдървена рецитация, породена от клюмащо търпение, породено от неясното подозрение, че той се самонаказва само за да си осигури съчувствието ѝ. Защо беше толкова студена? Толкова себична? В един момент дори се усети, че презира Инрау, обвинявайки го за напускането на Акамиан. Как бе възможно да мисли подобни неща?

Но това щеше да се промени. Много работи щяха да се променят. По някакъв невъзможен начин сега тя имаше роля в събитията, каквито и да бяха те. И щеше да им бъде равностойна.

Не ти го уби, обич моя. Знам това!

Освен това знаеше кой е убиецът. Предполагаше, че странникът може да е дошъл от някоя от школите, но по някакъв начин знаеше, че случаят не е такъв. Онова, което Езменет бе изстрадала, идваше отвъд Трите морета. Консултът. Те бяха убили Инрау и те я бяха поругали.

Консултът.

Колкото и ужасяваща да бе тази догадка, тя носеше и оживление. Никой, дори Акамиан, не бе виждал Консулта от векове. А ето, че *тя*... Ала Езменет не мислеше много за това, защото когато го правеше, започваше да се чувства... късметлийка. А не можеше да понесе това.

Затова си повтаряше, че пътува заради Акамиан. И в моментите, когато изпускаше контрола, си се представяше като герой от Сагите, като Гинсил или Исилка — жена, впримчена смъртоносно в машинациите на съпруга си. Струваше ѝ се, че пътят пред нея пее с тайно очарование, сякаш скрити свидетели на героизма ѝ следят всяка нейна стъпка.

Потрепери в наметалото си. Дъхът ѝ се трупаше на облаци пред лицето. Тя вървеше, замислена над хладното очакване, което съпровождаше толкова много зимни утрини. Светлината на зората идеше бавно.

Към средата на сутринта Езменет стигна до една крайпътна странноприемница, където се забави с надеждата да се присъедини към малка група пътешественици, които се събираха на двора. Двама старци с гърбове, превити под огромни чували сушени плодове, чакаха заедно с нея. По мръщенето им тя предположи, че са видели татуировката на опакото на дланта ѝ. Изглежда всички знаеха, че Сумна дамгосва своите курви.

Когато групата най-накрая тръгна по пътя, Езменет я последва колкото се може по-ненатрапчиво. Водеше ги малка група от синекожи свещеници, последователи на Джукан, пеейки леки песни и звънтейки с малки цимбали, закачени на пръстите им. Неколцина от останалите се присъединиха към пеенето, но повечето се движеха отделно, мърморейки си тихо един на друг. Езменет видя как един от старците говори с коларя на една каруца. Мъжът се обърна и я изгледа с онзи празен поглед, който бе виждала така често: погледа на човек, който копнее за онова, което трябва да ненавижда. Той отмести очи, когато тя се усмихна. Рано или късно, Езменет знаеше, че коларят ще си измисли оправдание да говори с нея.

И тогава щеше да се наложи да вземе решение. Изведнъж една каишка на левия ѝ сандал се скъса. Тя успя да завърже двете половини на възел, но те деряха кожата под вълнените ѝ чорапи. Избиха ѝ пришки и скоро Езменет куцаше. Тя изруга коларя, задето не се сеца да побърза. Цветисто изруга и обичая, който забраняваше на жени да носят ботуши в Нансуриума. После възелът също се скъса и колкото и да се опитваше, не можа да поправи каишката.

Групата се отдалечаваше все по-напред по пътя.

Езменет прибра сандала в торбата си и започна да ходи без него. Кракът ѝ почти веднага изтръпна. След двадесетина крачки се отвори и първата дупка в чорапа ѝ. Не след дълго той се бе превърнал в дрипава пола около глезена ѝ. Налагаше ѝ се повече да подскача на един крак, отколкото да върви, като постоянно спираше, за да втрие малко топлина в стъпалото си. Не виждаше и следа от останалите.

Далеч зад себе си видя група мъже. Те изглежда водеха товарни животни... или бойни коне.

Езменет се молеше да е първото.

Тя следваше Карианския път — останка от Ценейската империя, но поддържана в изправност от императора. Пътят се движеше право през провинцията Масентия, която лятно време хората наричаха Златната Масентия, заради безкрайните ѝ житни поля. Проблемът с Карианския път бе, че се спускаше навътре в Киранейските равнини, вместо да се насочи директно към Момемн. Преди повече от хиляда години той бе свързвал Свещената Сумна с древния Ценей. Сега го поддържаха само дотам, докдето служеше на Масентия. Езменет бе чувала, че след като пресече много по-важния Понски път, водещ към Момемн, той прелива в пасища.

Въпреки това отклонение към вътрешността на страната обаче, тя бе избрала тази посока след много внимателно обмисляне. Въпреки че нито можеше да си позволи, нито да разчита карти, и въпреки че никога преди не бе стъпвала извън Сумна, Езменет познаваше в детайли както този, така и много други пътища.

Всички проститутки ценяха качествата на клиентите според вкусовете си. Някои предпочитаха едри мъже, други — дребни. Някои ценяха свещениците с техните изнежени ръце, докато за други предпочитани бяха войниците и грубоватата им увереност. Но Езменет винаги бе ценяла повече от всичко друго опита. Онези, които бяха страдали, които бяха надмогнали трудности, които бяха видели далечни или невероятни неща — тях предпочиташе тя.

Като по-млада, бе правила любов с такива мъже и си бе мислила: *Сега съм част от онова, което са виждали. Сега съм повече, отколкото бях преди.* Когато ги заливаше с въпроси впоследствие, го правеше, за да научи повече за това свое израстване, а не толкова от любопитство. Те я оставяха, олекнали откъм сребро и семе, но тя се убеждаваше, че са взели някаква част от нея със себе си, че по някакъв начин се е разширила, че тя, Езменет, се крие зад очи, които гледат и воюват със света.

Няколко души я бяха излекували от тази вяра. Например старата курва Пираша, която щеше да умре от глад, ако не бе щедростта ѝ.

— Не, миличко — каза ѝ тя веднъж. — Когато жените потопят чаша в мъжете, в нея остава само онова, което вече е било откраднато.

Също и един кидрухилски конник, когото си мислеше, че обича, и който дойде при нея за втори път, без да си спомня първия.

— Трябва да грешиш! — възкликна той. — Щях да си спомням подобна красавица!

След това роди дъщеря си. Спомняше си как не дълго след раждането мислеше, че то е било символ на края на заблудите ѝ. Сега обаче знаеше, че просто е белязало преминаването от една група самозаблуждения към друга. Смъртта на дете: това бележеше края на самозалъгването. Да събираш малки дрехи във вързоп, да го дадеш на бъдещата родилка от долния етаж, изричайки мили думи, за да не се чувства — *тя!* — смутена...

Голяма част от глупостта ѝ бе умряла с нейната дъщеря, и много горчилка се беше родила. Но Езменет не бе склонна към омраза като много други. Макар да знаеше, че това я омаловажава, тя продължи да засища глада си за истории от света и продължаваше да цени най-добрите разказвачи. Обвиваше краката си около тях... с радост. Преструваше се, че наистина изпитва същата страст като тях и понякога, като се има предвид странният начин, по който преструвките така често се смесваха с реалността, това наистина се случваше. После, когато интересът им се оттегляше в тъмния свят, от който бяха дошли, те ставаха непробиваеми. Дори по-нежните ѝ клиенти изглеждаха опасни. Езменет бе открила, че много мъже крият в себе си някаква бездна — място, достъпно само за други мъже.

Тогавя започваше истинското съблазняване.

— Каж ми — мъркаше тя понякога, — какво си виждал, което да те превърне в нещо повече... повече от другите?

Повечето намираха въпроса ѝ за забавен. Други бяха объркани, подразнени, незаинтересовани или дори разярени. Една рядка шепа, сред тях и Акамиан, го намираха за пленителен. Ала всеки отговаряше. Мъжете имаха нужда да бъдат нещо повече. Именно за това, смяташе тя, толкова много от тях се отдаваха на хазарт: искаха и пари, разбира се, но също така копнееха за демонстрация, за знак, че светът, боговете, бъдещето — *някой* — по някакъв начин ги е отличил сред другите.

Така че те ѝ разказваха истории — хиляди истории през годините. Усмиваха се, докато говореха, мислейки, че са я развълнували, както го правеха, когато бе млада, със знанието с кого

всъщност е спала. И с едно изключение никой от тях не бе осъзнал, че нея изобщо не я е грижа какво говорят историите им за тях, а единствено и изцяло какво разкриват за света.

Акамиан го разбираше.

— С всичките си клиенти ли го правиш? — попита веднъж той без предупреждение.

Тя не беше шокирана. И други я бяха питали.

— Носи ми уют да знам, че мъжете ми са нещо повече от един чеп.

Полуистина. Но типично за него, Акамиан беше скептичен. Намръщи се и каза:

— Жалко.

От това я заболя, въпреки че не знаеше какво има предвид.

— Кое е жалко?

— Че не си мъж — отвърна той. — Ако беше, нямаше да се налага да превръщаш в учители всички, които те използват.

Онази нощ тя плака в ръцете му.

Ала продължи учението си, стигайки далеч през очите на другите.

Затова и знаеше, че Масентия е безопасна, че въпреки по-голямото разстояние, Карианският и после Понският път са много подобър маршрут за самотна жена, отколкото по-преките пътища край брега. И затова знаеше, че трябва да се движи с други пътешественици, така че онези, с които се разминават, да мислят, че принадлежи към група.

Точно затова скъсаният ѝ сандал я плашеше толкова. Преди, опиянена от откритите пространства и собствената си смелост, Езменет не се тревожеше от самотата си. Сега тя тежеше върху ѝ. Чувстваше се твърде открита, сякаш зад всяка група дръвчета се криеха стрелци, които само чакат да мернат татуираната ѝ ръка, да чуят прошепната дума или някакъв друг неизбежен знак за това коя е.

Пътят се заизвива нагоре и Езменет закуцука, доколкото можеше. Надигащото се отчаяние само накара босия ѝ крак да я заболи още повече. Как можеше да извърви цялото разстояние до Момемн по този начин? Колко пъти ѝ бяха казвали, че безопасното пътуване винаги е въпрос на подготовка? Всяка болезнена стъпка сякаш беше порицание.

Карианският път започна бавно да се спуска пред нея, а после се изравни при плитка долчинка, прекосявайки някаква малка река, за да прониже тъмните хълмове, които обгръщаха хоризонта. Щръкнал от безлистните дървета, встрани се точеше разрушен ценейски акведукт, разпадайки се на поле от камънаци там, където местните го бяха разграбвали за материал. Кални пътеки се извиваха към по-далечните хълмове, прекосяваха незасяти полета и изчезваха в издигащата се по склоновете гора. Ала надеждите и вниманието на Езменет се насочиха към няколкото недосягани сгради, струпани около моста: някакво село, от което към сивото небе се издигаха тънки струйки дим.

Тя имаше малко пари. Повече от достатъчно, за да ѝ поправят сандала. Докато приближаваше селото, се сгълча за съмненията си. Беше чувала, че едно от нещата, характерни за Масентия, е фактът, че в нея липсват обширните плантации, типични за голяма част от империята. Това беше земя на свободни земеделци и занаятчии. Откровени. Честни. Горди. Или поне така бе чувала.

Но после си спомни и начина, по който подобни хора се мръщеа, когато я видеха повесена от прозореца си в Сумна.

— Мъжете, които работят неблагодарна полска работа, си мислят, че имат права върху истината — казваше старата Пираша.

А истината не беше благосклонна към курвите.

Езменет пак се наруга за тревогите си. Всички казваха, че Масентия е безопасна.

Тя закуцука по отъпканата земя на онова, което минаваше за пазарен площад, търсейки сред околните бараки и къщи обуцар. Когато не откри, започна да души въздуха за следа от рибено масло, което кожарите използваша по време на работа. Всъщност ѝ трябваше само една кожена ивица. Подмина няколко купчини глина, после четири свързани помежду си бараки на грънчари. В една от тях възрастен мъж работеше на колелото въпреки студа и оформяше извивки от глината с палците си. Зад него грееше отворът на пещ. Кашлицата му, която звучеше като клокочеца тиня, я стресна. Езменет разсеяно се зачуди дали селото не е покосено от някаква болест. Група от пет момчета зяпахе от входа на една конюшня. Най-голямото или поне най-високото я гледаше с открито възхищение. Ако очите му не бяха криво разположени, щеше да е красив. Езменет си спомни как един от клиентите ѝ каза, че е рядкост да се намерят красиви деца в

села като тези, защото често ги продавали на богати пътешественици. Тя се зачуди дали някой се е опитвал да купува това момче.

Усмихна му се, когато той закричи към нея. *Може би той...*

— Ти курва ли си? — попита я смело.

Езменет го зяпна шокирана и вбесена.

— Такава е! Такава е! — извика друго момче. — От Сумна! Затова си крие ръката!

Дойдоха ѝ наум няколко войнишки ругатни.

— Защо не идеш да си играеш с коминчето си? — сопна се тя. — Скапан малък пикльо.

Момчето се ухили и Езменет незабавно осъзна, че той е един от *онези*: мъже, за които лаят на кучето има по-висока стойност от думите на жена.

— Дай да ти видя ръката. — Нещо в тона му я разтревожи.

— Нямах ли конюшни за чистене?

Роб, подсказваше подигравателният ѝ тон. Спокойната жестокост на погледа му се вкорави и се превърна в нещо друго. Когато той понечи да сграбчи дланта ѝ, тя го зашлеви по бузата. Той се запрепъва назад, шокиран.

Когато успя да се изправи, момчето тропна с крак.

— Тя е курва — каза на сподвижниците си с мрачен тон, сякаш неприятните истини означаваха и неприятни последици. В ръцете му се появи мръсен камък, който той завъртя между пръстите си. — Богохулна курва.

Последва нервна пауза. Четиримата се поколебаха. Стояха на някакъв праг и го осъзнаваха, макар да не разбираха значимостта му. Вместо да ги подтикне с думи, красавецът хвърли камъка си.

Езменет приклепна и го избегна. Ала вече и другите се навеждаха и събираха собствени снаряди.

Започнаха да я целят. Тя изруга и вдигна ръце. Дебелата вълна на наметалото ѝ я предпази от реални поражения.

— Копелета! — извика насреща им.

Те се сепнаха, едновременно стреснати и развеселени от свирепостта ѝ. Едно от тях — дебелото — се разкикоти, когато Езменет също се наведе, за да вземе няколко камъка. Тя уцели първо него, точно под лявата вежда. Кожата се сцепи, той падна на колене и нададе вой. Другите просто я зяпнаха, вцепенени. Беше пролята кръв.

Езменет вдигна друг камък в дясната си ръка, надявайки се те да приклекат и да се разбягат. Като дете, преди тялото ѝ да я насочи към друго препитание, беше работила в пристанището, печелейки хляба си или медници като хвърляше камъни по грабливите чайки. И беше много добра.

Но високият удари пръв, хвърляйки пръст в лицето ѝ. Повечето от нея пропусна целта си — глупакът мятеше така, все едно ръката му е въжена, — но малко мръсотия я заслепи за миг. Тя яростно разтърка очите си. Тогава жесток удар в ухото я накара да залитне. Друг камък одра пръстите ѝ... Какво ставаше?

— Достатъчно! Достатъчно! — изгътна дрезгав глас. — Какво си мислите, че вършите, момчета?

Дебелакът още квичеше. Езменет примигна, за да прогони болката, и видя стар мъж, облечен в зацапани шриалски одежди, застанал сред момчетата и размахал юмрук, който приличаше на края на бедрена кост.

— Замеряме я с камъни! — извика полукрасивият подстрекател. — Тя е курва!

Другите го подкрепиха разпалено.

Старият свещеник се намръщи за момент, а после се обърна към нея. Сега Езменет го видя ясно — червеникави петна и грозно изгърбване на човек, свикнал да крещи в лицата на хората. Устните му бяха лилави от студа.

— Истина ли е това?

Той сграбчи ръката ѝ в своята, която бе изненадващо силна, и огледа татуировката. После се вгледа в лицето ѝ.

— Жрица ли си? — излая свещеникът. — Слугиня на Гиера?

Тя виждаше, че той знае отговора, че пита само заради някаква перверзна нужда да унижава и назидава. Загледана в глупавите му очи, Езменет внезапно осъзна в каква опасност се намира.

Мили Седжен...

— Д-да — заекна тя.

— Лъжкия! Това е белег на курва — извика той, извивайки ръката ѝ към лицето, сякаш се опитваше да набута храна в устата ѝ. — **КУРВЕНСКИ** белег!

— Аз вече не съм курва — възпротиви се тя.

— Лъжкия! Лъжкия!

Внезапно я изпълни хлад. Тя му се усмихна фалшиво и издърпа рязко ръката си от неговата. Разлютеният стар глупак се препъна назад. Тя огледа за кратко струпалата се тълпа, после хвърли убийствен поглед на момчетата и се обърна към пътя.

— Не ми обръщай гръб! — изрева старият свещеник. — Не ми обръщай гръб!

Тя продължи да върви с цялото достойнство, на което бе способна в момента.

— И да не търпиш никоя курва да живее — зарецитира мъжът, — че тя утробата си превръща в помийна яма!

Езменет се спря.

— И да не търпиш никоя курва да *диша* — продължи свещеникът със злобно веселие, — че тя гаври се със семето на праведните! Убий я с камъни, за да не се изкуши ръката ти...

Езменет се завъртя рязко.

— Достатъчно! — изкрещя.

Вцепенена тишина.

— Аз съм *прокълната*! — извика тя. — Не виждате ли? Аз вече съм мъртва! Не ви ли стига това?

Твърде много очи я гледаха. Езменет се извърна и продължи да куцука към Карианския път.

— Курва! — изкрещя някой.

Нещо се удари в темето ѝ. Тя падна на колене. Още един камък отскочи от рамото ѝ. Езменет вдигна ръце, за да се предпази, с мъка се изправи и се опита бързо да продължи напред. Ала сега младежите се бяха струпали около нея и я замеряха с малки речни камъчета. После видя с периферното си зрение как високият вдига нещо голямо колкото дланта му. Стисна челюсти. Ударът накара зъбите ѝ да изтракат, а тя самата залитна и падна на земята. Претърколи се в студената кал, надигна се на четири крака и вдигна едно коляно над пръстта. Малък камък я ужили по бузата и в лявото ѝ око се появиха сълзи, но тя отново се изправи, движейки се колкото можеше по-бързо.

През цялото време всичко бе изглеждало кошмарно реално. Трябваше да се махне с възможно най-голяма скорост. Камъните бяха просто пориви на дъжда и вятъра, безлични препятствия.

Сега обаче Езменет хлипаше неконтролируемо.

— Спрете! — изкрещя тя. — Оставете ме на мира!

— *Курва!* — изрева свещеникът.

Около нея вече се бе струпала много по-голяма тълпа, която крещеше хули и се навеждаше да събира кал от земята пред краката си.

Вцепеняващ удар близо до гръбнака ѝ. Раменете ѝ се извиха назад. Ръката ѝ се пресегна несъзнателно напред. Взрив в лявото ѝ слепоочие. После пак пръст. Изплю кал.

Спрете! Мо-о-о-оля!

Това нейният глас ли беше?

Нещо малко и остро се прилепи към челото ѝ. Тя вдигна ръце. Сви се като куче. *Моля ви. Някой...*

Звук на гръмотевица. После нечия огромна сянка закри небето. През сълзи и пръсти тя вдигна поглед и видя покрития с вени корем на кон, а над него — ездач, загледан надолу към нея. Красиво лице с пълни устни. Големи кафяви очи, едновременно гневни и загрижени.

Шриалски рицар.

Дъждът от камъни беше спрял. Езменет хлипаше в калните си длани.

— Кой започна това? — изтътна глас.

— Хей, вие! — изрева свещеникът. — Тези работ...

Шриалският рицар се наведе напред и го удари с облечения си в метална ръкавица юмрук.

— Вдигнете го! — нареди той на другите. — *Веднага!*

Трима мъже побързаха да помогнат на свещеника да се изправи. От треперещите устни на мъжа капеше слюнка и кръв. Той изхлипа, разкашля се и се огледа със замаян ужас.

— Н-но ти нямаш право! — извика.

— Право? — засмя се рицарят. — Искаш да спорим за право?

Докато той тормозеше свещеника, Езменет се изправи с мъка на крака. Избърса кръвта и сълзите от лицето си, а после се опита да махне калта, засъхнала по вълнената ѝ роба. Сърцето ѝ бумтеше в ушите и тя на два пъти имаше чувството, че ще припадне от липса на въздух. Подтикът да изкрещи почти я надви, не от болка или страх, а от неверие и свирепа ярост. Как се бе случило това? *Какво* се бе случило?

Тя видя, че шриалският рицар отново удря свещеника, и се изруга, когато потрепери. Защо ѝ беше да изпитва жалост към тази

жалка отрепка? Вдиша дълбоко. Избърса още пламтящи сълзи. Успокои се.

С ръце, скръстени пред гърдите, тя се обърна към момчето, което бе започнало всичко. Изгледа го с цялата омраза, която можеше да събере, а после протегна кутрето си пред другите пръсти и го размаха като мъничък фалос. Погледна надолу, за да е сигурна, че е забелязал, а после му се усмихна гадно. Момчето пребледня.

То погледна към шриалския рицар, погълнато от страх и осъзнаване в каква беда е изпаднало, а после към приятелите си, които също бяха забелязали презрителното внимание на Езменет. Две от тях се ухилиха въпреки тревогата си, а едно, обладано от невъзможната и тревожна способност на младите да застават на страната на онези, които са измъчвали само допреди миг, извика:

— Истина е!

— Ела — каза ѝ шриалският рицар и протегна ръка. — Повдига ми се от тези провинциални кретени.

— Кой сте вие? — изграчи Езменет и отново се разрида.

— Кутиас Сарсел — отвърна топло мъжът. — Първи рицар-командир на шриалските рицари.

Тя протегна ръка и той пое татуираната ѝ длан.

* * *

Мъже на Бивника се суетяха сред мрака — високи фигури, най-вече скрити в сенките, с изключение на редкия блясък на желязо. Повел мулето си, Акамиан се движеше бързо сред тях. Ярките им очи му обръщаха само най-бегло внимание. Предполагаше, че са привикнали към непознати.

Пътуването го разтревожи. Никога през живота си не си бе проправял път през подобен лагер. Всяка светлинка на огън, край която минаваше, сякаш представляваше отделен свят, изпълнен със собствено забавление или отчаяние. Чуваше носещи се по вятъра откъслеци от разговори, виждаше войнствени лица над пламъците. Носеше се между тези изолирани територии, част от сенчеста процесия. На два пъти изкачи хълмове, които се издигаха достатъчно високо, за да разкрият река Фаюс и струпаните край нея наносни

равнини. Всеки път гледката го караше да спре със затаен дъх. Проблясващи огънове продупчваха мрака във всички посоки — по-близките разкриваха платнища и воители, а по-далечните оформяха съзвездия, които блестяха по възвишенията. Преди години Акамиан бе гледал аинонска драма, разиграваща се в амфитеатър близо до Каритузал, и остана поразен от контраста между потъналите в тъмнина зрители и осветените изпълнители под тях. Тук изглежда се разиграваха хиляда такива драми. Толкова много хора, толкова далеч от дома. Тук той можеше да оцени истинската сила на Майтанет.

Такава многочисленост. Как можем да се провалим?

Акамиан се замисли над това „ние“ за известно време.

На запад различаваше виещата се линия на стените на Момемн, чудовищните му кули, озарени от светлината на факли. Той зави към тях. Земята ставаше все по-оголена и отъпкана, колкото повече се приближаваха към него. Рискувайки светлината на няколко конрийски огъня, магьосникът попита къде може да намери контингента от Атремпус. Прекоси скърцащ мост над затлачените води на един канал. Накрая откри лагера на стария си приятел Криятес Зинемус, маршалът на Атремпус.

Въпреки че Акамиан незабавно позна Зинемус, той спря в мрака отвъд светлината на пламъците и го загледа. Някога Прояс му бе казал, че двамата с маршала си приличат изненадващо много, или както се изрази, „като силен и слаб брат“. Разбира се, на принца не му бе минало през ум, че това сравнение може да обиди стария му учител. Като мнозина арогантни мъже, Прояс смяташе, че обидите му са просто продължение на искреността.

Обгърнал купа вино в ръце, Зинемус седеше пред малък огън и обсъждаше с тих глас нещо с трима от старшите си офицери. Дори на мъждивата светлина от огъня той изглеждаше уморен, сякаш говореше за проблем, който многократно надвишава способностите им да го разрешат. Почеса се разсеяно по мъртвата кожа, която, както Акамиан знаеше, постоянно тормозеше ушите му, а после внезапно се обърна и се взря в мрака — право към него.

Маршалът на Атремпус се намръщи.

— Покажи се, приятелю — извика той.

Поради някаква причина Акамиан откри, че не може да говори.

Сега и другите гледаха към него. Той чу как един от тях, Динчас, промърмори нещо за духове. Мъжът вдясно от него, Зенкапа, направи знака на Бивника.

— Това не е дух — каза Зинемус и стана на крака. Приведе глава, сякаш гледаше през мъгла. — Акамиан?

— Ако не стоеше пред мен — каза третият офицер, Ирисас, на командира си, — щях да се закълна, че си ти...

Зинемус хвърли бегъл поглед на Ирисас и внезапно закрачи към Акамиан с изражение, което издаваше удивена радост.

— Друсас Акамиан? Ака?

Дъхът най-накрая се върна в устата на магьосника.

— Здравей, Зин.

— Ака! — извика маршалът и го сграбчи като чувал в ръцете си.

— Лорд маршале.

— Миришеш като задника на задник, приятелю — засмя се Зинемус и го отблъсна. — Като вонята на воня.

— Времената са тежки напоследък — каза магьосникът.

— Не бой се. Ще станат и по-тежки.

С обяснението, че е пратил робите си да спят, Зинемус му помогна с багажа, погрижи се някой да отведе мулето му, а после остана с него, докато опъваше разнебитената си палатка. Бяха изминали години, откак Акамиан бе видял маршала на Атремпус за последно и въпреки че смяташе приятелството им за неподатливо на изминалото време, първоначално разговорът потръгна трудно. Като цяло обсъждаха тривиални работи: времето, темперамента на мулето му. Винаги, когато някой от двамата споменеше нещо по-важно, необяснима сдържаност караше другия да даде някакъв неангажиращ отговор.

— Е, как си? — попита накрая Зинемус.

— Както би могло да се очаква.

За Акамиан всичко изглеждаше отвратително нереално — дотолкова, че очакваше Зинемус да го нарече Сесуата. Приятелството му с маршала се бе родило в далечния Конрийски двор. Да срещне този мъж тук, по време на мисия, го караше да изпитва срама на човек, хванат не точно в лъжа, но при обстоятелства, които, ако им се дадеше време, не можеше да не го превърнат в лъжец. Акамиан откри, че се мъчи да си спомни какво е казвал на Зинемус за предишните си мисии.

Дали е бил искрен? Или се е поддал на детинския подтик да изглежда нещо повече от това, което е? *Казвал ли съм му, че съм разбит глупак?*

— Ех, с теб, Ака, човек никога не знае какво да очаква.

— Значи и другите са тук? — попита той, въпреки че знаеше отговора. — Зенкапа? Динчас?

Обгърна го нов страх. Зинемус беше религиозен човек, всъщност един от най-религиозните, които Акамиан някога бе познавал. В Конрия магьосникът бе учител, който по стечение на обстоятелствата беше и Схоластик. Ала тук беше изцяло Схоластик. Нямахше как да се подмине светотатството му... не и наред Свещената война! До каква степен би го толерирал Зинемус? Може би, помисли си Акамиан, това беше грешка. Може би трябваше да лагерува някъде другаде... сам.

— Не за дълго — отвърна Зин. — Ще ги отпратя.

— Няма нужда...

Маршалът вдигна един възел, за да го види на мъждивата светлина, хвърляна от огъня.

— Ами Сънищата?

— Какво за тях?

— Някога ми каза, че те отслабват и се засилват, че понякога някои детайли в тях се променят и че си решил да ги записваш с надеждата да ги дешифрираш.

Фактът, че Зинемус помни това, го разтревожи.

— Каж ми — каза Акамиан в неспокоен опит да смени темата, — къде са Алените кули?

Зинемус се ухили.

— Чудех се кога ще попиташ... Някъде на юг от тук, в една от вилите на императора — или поне така ми казаха. — Той замахна с чука към дървения кол и изруга, когато вместо него нацели палеца си. — Безпокоиш ли се за тях?

— Щях да съм глупак да не се безпокоя.

— Толкова силно ли копнеят за знанието ти?

— Да. Гносисът е желязо пред техния бронз... Макар и да се съмнявам, че ще опитат каквото и да е наред Свещената война.

Това, че школа на богохулници е част от Войната, вече бе почти немислимо за инритите. Ако се опитаха и да мълвят светотатството си в преследване на собствените си мистични цели, нищо нямаше да ги спаси.

— Затова ли... са те пратили?

Зинемус рядко наричаше Завета по име. Школата винаги беше „те“.

— Да наглеждам Алените кули? Донякъде, предполагам. Но разбира се, има... — в съзнанието му проблесна лицето на Инрау... — още... Винаги има още.

Кой те уби?

По някакъв начин Зинемус бе уловил погледа му в мрака.

— Какво не е наред, Ака? Какво е станало?

Акамиан погледна дланите си. Искаше да каже на Зин, да му опише абсурдните си подозрения за щриаха, да обясни побърканите обстоятелства, заобикалящи смъртта на Инрау. Наистина му вярваше както на никой друг, независимо в или извън Завета. Ала историята му се стори твърде дълга, твърде измъчена и твърде замърсена от собствените му провали и дефекти, за да бъде споделяна. Можеше да каже на Езменет, но тя бе курва. Нямахше срам.

— Достатъчно добре, предполагам — каза разсеяно Акамиан и подръпна възетата. — Поне ще държи дъжда настрана.

Зинемус продължи да го гледа още един безмълвен момент. За щастие обаче, не продължи да го разпитва.

Двамата се присъединиха към другите трима мъже около огъня на маршала. Двама бяха капитани от гарнизона на Атремпус — обрулени връстници на своя командир. По-старшият офицер, Динчас — или Кървавия Динч, както го наричаха — бе воювал редом до Зинемус откак Акамиан познаваше маршала. По-нисшестоящият, Зенкапа, бе нилнамешки роб, когото Зин бе наследил от баща си и покъсно освободил заради проявена смелост на бойното поле. И двамата, доколкото можеше да прецени магъосникът, бяха добри мъже. Третият, Ирисас, бе най-младият син на единствения оцелял чичо на Зинемус и, ако Акамиан си спомняше правилно, майордом на дома Криятес.

Ала никой от тримата не им обърна внимание, когато дойдоха. Бяха или твърде пияни, или твърде потънали в разговор. Динчас разказваше някаква история:

— ... и тогава едрата, Туниерката...

— Абе никой от вас ли, идиоти такива, не помни Акамиан? — извика Зинемус. — Друсас Акамиан?

Тримата мъже избърсаха очи и потиснаха смеха си, а после се обърнаха към него. Зенкапа се усмихна и надигна паницата си. Динчас обаче го изгледа с присвити очи, а Ирисас — с откровена враждебност.

Динчас мерна гримасата на Зинемус и с нежелание също вдигна паница. Дватама със Зенкапа сведоха глави и изляха по глътка на земята.

— Добра среща, Акамиан — каза Зенкапа с искрена топлина. Като освободен роб, той може би имаше по-малки трудности с приемането му. Динчас и Ирисас, от друга страна, бяха кастови благородници — при това Ирисас имаше висок ранг.

— Виждам, че си опънал палатката си — отбеляза той небрежно. Притежаваше притаения и изучаващ поглед на опасен пияница. Акамиан не отговори. — Така че предполагам, че ще трябва да се примиря с присъствието ти, а, Акамиан?

Магьосникът срещна погледа му и се изруга мислено, когато преглътна.

— Предполагам, че ще трябва.

Зинемус изгледа гневно младия си братовчед.

— Алените кули са *част* от Свещената война, Ирисас. Би трябвало да приветстваш присъствието на Акамиан. Аз определено съм радостен, че е с нас.

Магьосникът бе ставал свидетел на безброй подобни разговори. ПравOVERните се опитваха да обяснят близостта си с магьосници. Обяснението винаги бе едно и също: *Те са полезни...*

— Може би си прав, братовчедо. Враговете на нашите врагове, а?

Конрийците ревниво пазеха омразите си. След векове на битки с Велики Аинон и Алените кули те бяха започнали, макар и с нежелание, да ценят Завета. Прекалено много, ако човек питаше свещениците. Но сред всички школи единствено Заветът, потопен в тайните на Гносиса на Древния север, можеше да се мери с Алените кули.

Ирисас вдигна чаша, а после я изпразни в прахта между краката си.

— Нека боговете пият дълбоко, Друсас Акамиан. Нека пият за онзи, който е прокълнат...

Зинемус изруга и изрита огъня. Облак от искри и прах погълна Ирисас. Той залитна назад, извика и инстинктивно заудря косата и брадата си. Зин скочи след него, ревейки:

— *Какво каза! Какво каза?*

Макар и да бе по-дребен от братовчед си, маршалът го свали на колене, сякаш беше само дете, и го заля с ругатни и плесници. Динчас погледна извинително Акамиан.

— Ние не сме с него — каза той иронично. — Само сме мъртвопияни.

Зенкапа реши, че това е твърде смешно, за да остане седнал. Той се претърколи на земята в сенките зад пъна си, давейки се от смях.

Дори Ирисас се смееше, макар и по насилениия начин на съпруг под чехъл.

— Достатъчно! — извика той на Зинемус. — Ще се извиня! *Ще се извиня!*

Шокиран не само от грубостта на Ирисас, но и от свирепостта на Зин, Акамиан гледаше зяпнал. После осъзна, че никога досега не е виждал маршала в компанията на войниците му.

Ирисас се довлече обратно до столчето си с разрошена коса и черна брада, посивяла от пепелта. Едновременно усмихнат и намръщен, той се наведе към Акамиан. Магьосникът осъзна, че мъжът се покланя, но е твърде мързелив, за да си вдигне задника.

— *Наистина* се извинявам — каза той, гледайки го с обърквана искреност. — И наистина те харесвам, Акамиан, макар че ти *си*... — той хвърли един бърз поглед към своя господар и братовчед... — проклет магьосник.

Зенкапа отново започна да вие. Въпреки всичко Акамиан също се усмихна и се поклони в отговор. Той осъзна, че Ирисас е от онези мъже, чийто гняв бе твърде своенравен, за да се превърне в център на вманиачаване. Можеше да презира в един момент и да прегръща в следващия, без никакво коварство. Магьосникът бе открил, че подобни мъже неизбежно отразяват почтеността или покварата на господарите си.

— Замаян глупак! — извика Зинемус на Ирисас. — Погледни се! По-разноглед си от маймунски задник!

Последваха нови изблици на смях. Този път Акамиан откри, че не може да се противи на доброто им настроение.

Ала той се смя много повече от другите, виейки така, сякаш е обладан от някакъв демон. Сълзи на облекчение се стичаха по бузите му. Колко време бе минало?

Другите се умълчаха и го гледаха, докато се мъчеше да се успокои.

— Много време — успя да каже накрая Акамиан. Дъхът му бе накъсан, когато издиша. Сълзите внезапно станаха болезнени.

— Твърде много, Ака — отвърна Зинемус и постави дружеска ръка на рамото му. — Но сега си отново сред приятели и поне за известно време си свободен от хрумванията на коварни хора. Тази нощ можеш да пиеш в мир.

Той спа като къпан. Каквато и да бе причината, тежкият запой едновременно усилваше и замъгляваше Сънищата. Начинът, по който се преливаха заваляно един в друг, ги караше да изглеждат не толкова реални и повече като сън, ала страстите, които ги съпровождаха... Те бяха непоносими в най-добрите моменти. С помощта на пиенето ставаха налудничаво интензивни.

Когато Паата, една от слугините на Зинемус, пристигна с леген прясна вода, той вече беше буден. Докато се миеше, Зин подаде захиленото си лице през процепа на палатката и го предизвика на игра на бенджука.

Скоро след това Акамиан се озова седнал с кръстосани крака на тръстикова постелка срещу Зинемус, изучавайки позлатената дъска за бенджука между двамата. Леко хлътнал навес ги пазеше от слънцето, което пламтеше толкова ярко, че лагерът около тях изглеждаше като пустинен пазар, въпреки хладината. Акамиан си помисли, че липсват само камилите. Въпреки че повечето минувачи бяха конрийци от домочадието на Зинемус, той видя всякакви инрити: галеоти, съблечени до кръста и боядисани за някакъв фестивал, който очевидно бъркаше зимата с лято; тунieri, носещи нагръдниците си от черно желязо, които изглеждат никога не сваляха; и дори един аинонски благородник, чиято сложно надиплена роба изглеждаше определено абсурдна сред купчините намаслени ленени платна и разнородни палатки.

— Трудно е за вярване, а? — каза Зинемус, очевидно по повод невероятното количество инрити.

Акамиан сви рамене.

— Да и не... Бях в Хагерна, когато Майтанет обяви Свещената война. Понякога се чудя дали той призова Трите морета или Трите морета призоваха *него*.

— Ти си бил в *Хагерна*? — попита Зинемус. Изражението му помръкна.

— Да.

Дори срещнах твоя шриах...

Маршалът изсумтя по биволския начин, който използваше, за да изрази неодобрение.

— Твой ред е, Ака.

Магьосникът огледа лицето му, ала Зин изглеждаше изцяло погълнат от геометрията на фигури и възможности върху дъската. Акамиан се бе съгласил да играят, знаейки, че това ще прогони останалите и ще му позволи да каже на Зинемус какво се е случило в Сумна. Ала бе забравил как бенджуката сякаш изкарва на повърхността най-лошото и у двамата. Всеки път, когато играеха, почваха да се карат като евнуси от някой харем.

Бенджука беше реликва, оцеляла от края на света. Беше се играла в дворовете на Трис, Атритау и Метсонк преди Апокалипсиса почти по същия начин, както сега се изучаваше в градините на Каритузал, Ненсифон и Момемн. Ала не възрастта я отличаваше. Като цяло между игрите и живота имаше обезпокоителна близост и тя никъде не се изразяваше така ясно, както в бенджуката.

Също като живота, игрите се управляваха от правила. Но за разлика от живота, те бяха изцяло подчинени на тези правила. Правилата бяха играта и ако човек играеше по различни правила, тогава просто играеше различна игра. Тъй като фиксирана мрежа от правила определяше значението на всеки ход като такъв, игрите притежаваха яснота, която караше живота да изглежда като пиянска свада. Правилността бе неоспорима, а промените — строго определени; само изходът беше неясен.

Коварството на бенджуката се криеше в липсата на тази строго фиксирана мрежа. Наместо да предоставят неоспорима основа, правилата на играта бяха просто още един ход *в самата нея*, още една фигура, с която можеше да се играе. И това превръщаше бенджуката в директно отражение на живота — игра, изпълнена с озадачаваща сложност и почти поетична тънкость. Други игри можеха да бъдат описани като променящи се модели от фигури и конкретни резултати, ала бенджуката създаваше *история*, а всичко, което носеше история, носеше и самата същност на света. Говореше се, че някои хора са

свеждали глави над дъската за бенджука и са ги вдигали като пророци. Акамиан не беше сред тях.

Той оглеждаше замислено дъската, търкайки ръце, за да ги стопли. Зинемус се опита да го подразни с гаднярски смях.

— Винаги си толкова кисел, когато играеш бенджука.

— Това е противна игра.

— Казваш го само защото се опитваш твърде силно да спечелиш.

— Не. Казвам го, защото губя.

Ала Зинемус беше прав. „Абенджукала“, класически текст върху бенджуката от ценейски времена, започваше по следния начин: „Докато игрите измерват пределите на интелекта, бенджуката измерва пределите на душата.“ Сложността ѝ бе толкова голяма, че един играч никога не можеше да овладее с ума си дъската и така да *принуди* противника да отстъпи. Както бе казал и анонимният автор, бенджуката бе като любовта. Никога не можеш да принудиш друг да те обича. Колкото повече се опитваш да се вкопчиш в нея, толкова повече ти бяга. И бенджуката наказваше по сходен начин алчното сърце. Докато други игри изискваха усърдия и хитрост, тя настояваше за нещо повече. Може би мъдрост.

С раздражено движение Акамиан премести единствения камък сред сребърните фигури — заместител на откраднатата фигура, или поне така твърдеше Зинемус, от един от робите му. Още един дразнител. Макар че фигурите не бяха нищо повече от начина, по който се използваша, по някакъв начин камъкът обезценяваше играта му, разрушаваше мизерното заклинание, което пълният комплект постигаше.

Защо пък аз да играя с камъка?

— Ако беше пиян — каза Зинемус и отвърна на хода му решително, — щях да разбера защо направи това.

Как можеше да си прави шеги? Акамиан се загледа в разположените по дъската фигури и осъзна, че правилата отново са се променили — този път катастрофално. Той затърси начини да се измъкне, но не видя такива.

Зинемус се усмихна с изражение на победител и започна да подрязва ноктите си с нож.

— Прояс ще се почувства по същия начин — каза той, — когато най-накрая пристигне.

Нещо в тона му накара Акамиан да вдигне поглед.

— Защо?

— Чул си, предполагам, за наскорошната катастрофа.

— Каква катастрофа?

— Плебейската свещена война е била унищожена.

— Моля?

Акамиан бе чул за Плебейската свещена война преди да напусне Сумна. Няколко седмици по-рано, преди пристигането на основните контингенти от Войната, група велики имена от Галеот, Конрия и Велики Аинон бяха решили да потеглят сами срещу езичниците. Наименованието „плебейски“ им бе дадено заради ордата боклуци без господар, които ги следваха. На Акамиан не му бе хрумвало да попита как са се справили. *Започна се. Кръвопролитие то започна.*

— На равнината Менгеда — продължи Зинемус. — Езическият сапатишах, Скаурас, е пратил запазените в катран глави на Тарсчилка, Кумрезер и Калмемунис на императора като предупреждение.

— Калмемунис? Имаш предвид братовчеда на Прояс?

— Арогантен твърдоглав глупак! Молех го да не потегля, Ака. Убеждавах, крещях, дори лазех — *унижавах* се като отрепка! — но псето не пожела да слуша.

Акамиан бе срещал Калмемунис веднъж, в двора на бащата на Прояс. Зашеметяващо самочувствие в съюз с глупост — достатъчно, за да му се догади.

— Като изключим това, че си е мислел, че сам Бог го е подтикнал, защо, смяташ, е тръгнал?

— Защото знаеше, че щом Прояс дойде, той ще се превърне в най-обикновено куче. Никога не прости на принца за инцидента в Паремти.

— Битката при Паремти? Какво е станало?

— Не знаеш ли? Забравям колко време е минало, стари приятелю. Имам много клюки за споделяне.

— По-късно — отвърна Акамиан. — Кажи ми какво е станало при Паремти.

— Прояс нареди да набият Калмемунис с камшик.

— Да го нашибат? — Това силно разтревожи магьосника. Нима старият му ученик се бе променил толкова много? — За страхливост?

Лицето на Зинемус потъмня, сякаш и той споделяше тревогата му.

— Не. За безверие.

— Шегуваш се. Прояс е накарал да нашибат с камшик негов равен за *безверие*? Докъде е стигнал фанатизмът му, Зин?

— Твърде надалеч — каза бързо Зинемус, сякаш се срамуваше от господаря си. — Но само за кратко. Бях много разочарован от него, Ака. Сърцето ми беше разбито от факта, че богоподобното дете, което двамата с теб отгледахме, може да се превърне в толкова... краен мъж.

Прояс наистина бе богоподобно дете. В продължение на четирите години, прекарани като дворцов учител в конрийската столица Айокнисус, Акамиан се бе влюбил в момчето... дори повече, отколкото в легендарната му майка. Сладки спомени. Разходките през озарените от слънцето коридори и сенчестите градински пътеки, дискусиите върху история, логика и математика, отговорите на безкрайния порой от въпроси...

— Учителю Акамиан? Къде са отишли всички дракони?

— Драконите са вътре в нас, млади Прояс. В *теб*.

Сключени вежди. Ръце, стиснати от безсилие. Още един индиректен отговор от учителя му.

— Значи по света вече няма дракони, така ли, учителю Акамиан?

— Но ти си в света, Прояс, нали?

Зинемус бе учител на принца в бойното изкуство и именно по време на постоянните си караници относно момчето, двамата с магьосника започнаха взаимно да се уважават. Колкото и да обичаше Акамиан Прояс, Зинемус — изпитващ преданост, която щеше да му бъде нужна, за да служи на детето, щом то стане крал — го обичаше повече. Толкова много, че когато Зин видя силата на учителя в ученика, той покани Акамиан във вилата си край Менеанорско море.

— Под твоите напътствия детето е помъдряло — каза Зинемус, опитвайки се да обясни невероятното си предложение. Беше огромна рядкост кастови благородници да домакинстват на магьосници.

— А под твоите е станало опасно — отвърна Акамиан.

Двамата откриха приятелството си някъде в последвалия смях.

— Фанатик за известно време? — попита сега той. — Това означава ли, че е възвърнал здравия си разум?

Зинемус се намръщи и се почеса разсеяно по носа.

— Донякъде. Свещената война и познанството му с Майтанет разпалиха наново фанатизма, но сега той е по-мъдър. По-търпелив. По-толерантен към слабостта.

— Пак твоите уроци, предполагам. Какво направи?

— Спуках го от бой.

Акамиан се засмя.

— Напълно сериозен съм, Ака. След Паремти напуснах двора отвратен. Зимувах в Атремпус. Той дойде при мен, сам...

— За да моли за прошка?

Зин пак се намръщи.

— Човек би се надявал, но не. Беше изминал целия този път, за да ме порицае.

Маршалът поклати глава и се усмихна. Акамиан знаеше защо: още като дете, Прояс бе склонен към умилително преувеличение. Да пътува сам двеста мили само за да порицава, бе нещо, което само той би могъл да стори.

— Обвини ме, че съм го изоставил в момента, в който най-много се е нуждаел от мен. Калмемунис и свитата му бяха повдигнали обвинения срещу него, едновременно в шриалския съд и пред краля, и за известно време нещата се размърдяха, макар и никога да не е имало истинска опасност.

— Прекрасно знаеш, че просто е искал одобрението ти, Зин — каза Акамиан, потискайки ревността си. — Винаги те е боготворял... по своя си начин... И какво направи ти?

— Изслушах възмутените му думи, доколкото имах търпение. После го отведох до един страничен двор и му хвърлих тренировъчен меч. „Щом искаш да ме наказваш, казах му, *накажи ме.*“

Зинемус се усмихна, когато Акамиан се разсмя шумно.

— Някога беше упорит като помияр, Ака, но сега е напълно неумолим. Отказа да отстъпи. Аз го събарях почти в безсъзнание, а той се изправяше на крака, оцапан с кръв и сняг. Всеки път му казвах: „Тренирал съм те възможно най-добре, принце. И пак губиш.“ Тогава той отново се затичваше към мен и крещеше като полудял.

— На следващата сутрин не каза нищо, избягваше ме като чума. Но следобед ме потърси. Лицето му приличаше на чувал с ябълки. „Разбирам“, каза ми. Попитах го: „Какво разбираш?“ „Урока ти, отговори той. Разбирам урока ти.“ „И какъв урок е това?“, попитах аз.

И той отвърна: „Че съм забравил как да се уча. Че животът е урок от Бога и че дори ако се заемем да учим недостатъчно набожните, трябва да бъдем готови и да *се* учим от тях.“

Акамиан гледаше приятеля си с искрено възхищение.

— Това ли възнамеряваше да постигнеш?

Зинемус се намръщи и поклати глава.

— Не. Просто исках да избия арогантната пикня от него. Но ми прозвуча добре, затова просто казах: „Наистина, принце мой, наистина“, и кимнах по мъдрия начин, който използваш, когато се съгласяваш с някой, за когото мислиш, че не е умен колкото теб.

Акамиан се усмихна и кимна мъдро.

Зинемус изръмжа и се разсмя.

— Както и да е, оттогава Прояс се въздържа да повтаря Паремти. И когато се върна в Айокнисус, предложи да компенсира Калмемунис до последния удар пред двора на баща му.

— И Калмемунис наистина е приел? Със сигурност дори той не е бил толкова глупав.

— О, говедото не само прие, но и *нашиба* Нерсей Прояс пред очите на краля и двора. И това е *истинската* причина да не пожелае да прости на принца. Защото така унищожи последните останки от честта си. Когато го осъзна, той обяви, че Прояс го е изиграл.

— Значи смяташ, че затова Калмемунис е настоял да поведе Плебейската свещена война?

Зинемус кимна тъжно.

— Да, и затова той и още сто хиляди други сега са мъртви.

Големите катастрофи често бяха резултат от подобни малки неща. Нетърпимостта на един принц и глупостта на арогантен благородник. Но къде бяха сега тези факти? Не лежаха ли погребани на някое далечно бойно поле, отрупано с мъртъвци?

Сто хиляди убити...

Акамиан сведе поглед към дъската за бенджука. По някаква причина веднага го видя — своя ход. Сякаш изненадан, че приятелят му още иска да играе, Зинемус гледаше, докато той премести привидно маловажна фигура.

Сто хиляди убити — и това ли е било някакъв ход?

— Подъл хитрец — изсъска Зин, докато гледаше дъската. След моментно колебание той направи своя контраход.

Грешка, осъзна Акамиан. За един необмислен миг Зинемус бе разрушил цялото си досегашно предимство. *Защо сега го виждам толкова ясно?*

Бенджука. Двама мъже. Две различни цели. Един изход. Кой определяше този изход? Победителят? Но истинските победи бяха толкова редки — редки върху дъската на бенджуката, както и в живота. По-често резултатът бе несигурен компромис. Но кой оформяше компромиса? Никой?

Акамиан осъзна, че скоро истинската войска на Свещената война ще потегли от Момемн, ще прекоси плодородната провинция Ансерка и ще премине на вражеска територия. Досега перспективата за кампанията му се бе струвала абстрактна, просто още един ход, който поне засега не може да се контрира. *Но това не е игра. Свещената война ще започне своя поход и независимо от резултата, безброй хиляди ще умрат.*

Толкова много хора. Толкова много съревнования. И само един изход. Какъв щеше да бъде той? И кой щеше да го оформи? Никой?

Мисълта ужаси Акамиан. Свещената война внезапно му изглеждаше като побъркан залог, хвърляне на клечките срещу едно изцяло черно бъдеще. Животът на неизброимо количество хора — включително и на самия Акамиан — срещу далечния Шимех. Как можеше която и да било награда да си струва подобен залог?

— Сто хиляди мъртви — продължи Зинемус, очевидно неосъзнал сериозния риск на позицията си на дъската. — Една шепа сред тях — мъже, които познавах. И за да се влоши още повече ситуацията, императорът не закъсня да се възползва от бедата ни. Той ни призова да се поучим от грешката на Плебейската свещена война.

— И каква е била тя? — попита Акамиан, все още разсеян от играта.

— Глупостта да потеглят без Икурей Конфас.

Магьосникът вдигна поглед.

— Но аз мислех, че императорът е снабдил Калмемунис и останалите и така изобщо им е позволил да тръгнат.

— Така е. Но пък той е обещал да снабди всеки, който подпише прокълнатия му договор.

— Значи Калмемунис и другите двама *наистина* са подписали...

В Сумна имаше несигурност по този въпрос.

— И защo не? За мъже като него дадената дума не значи много. Защо да не обещае да върне всички завладени земи на империята, когато обещанието му не значи нищо?

— Но Калмемунис и другите със сигурност трябва да са видели плана на императора — настоя Акамиан. — Икурей Зерий прекрасно знае, че великите имена няма да му отстъпят нищо. Договорът е само претекст, нещо, което да го предпази от шриалска анатема, когато нареди на Конфас да завземе със сила всичко, спечелено от Свещената война.

— О, но ти забравяш защo Калмемунис изобщо потегли, Ака. Той не тръгна заради шриалското опрощение, нито заради славата на Късния пророк... нито дори за да си завземе ново кралство, като стана дума. Не. Калмемунис имаше сърцето на крадец. Той потегли, за да отнеме славата на Прояс.

Сграбчен от внезапна мисъл, Акамиан вдигна поглед към приятеля си.

— Но ти, Зин... Ти тръгваш заради Късния пророк. Как те карат да се чувстваш всички тези игри на отмъщение и задкулисни интриги?

За момент Зинемус изглеждаше объркан от въпроса.

— Ти си прав, разбира се — каза той бавно. — *Би трябвало* да съм разярен. Но предполагам, че просто очаквах това да се случи. Ако трябва да съм честен, безпокоя се повече за това какво ще си помисли *Прояс*.

— И защo?

— Със сигурност новините за тази катастрофа ще му допаднат. Но цялото това уреждане на сметки и политиканстване... — Зинемус се поколеба, сякаш преговаряше мълчаливо нещо, което мислеше от дълго време, но досега не бе изричал. — Аз бях сред първите, които пристигнаха тук, Ака, пратен от Прояс да координирам всички конрийци, които ме последват. Част съм от Свещената война още от вдигането на първата палатка под стените на Момемн. Зная, че мнозинството от онези, които се суетят около нас, са вярващи хора. Добри хора — независимо от кой народ произхождат. Всички те са чули за Нерсей Прояс и уважението, което изпитва Майтанет към него. Всички, дори другите велики имена като Готиелк или Саубон, са се подготвили да следват водачеството му. Толкова голяма част от

случващото се в тази игра с императора ще зависи от начина, по който ще реагира Прояс...

— А принцът често е непрактичен — завърши мисълта му Акамиан. — Боиш се, че тази игра с императора ще провокира Прояс Съдията, вместо Прояс Стратега.

— Именно. Ситуацията в момента е такава, че императорът е взел Свещената война за заложник. Отказва да ни снабди с повече, отколкото ни е нужно да изкараме деня, освен ако не приемем да подпишем договора му. Разбира се, Майтанет може да му нареди да снабди Войната под страх от шриалска анатема, но сега изглежда дори *той* се колебае. Унищожението на Плебейската свещена война го е убедило, че сме обречени, освен ако не разполагаме с Икурей Конфас. Кианците оголиха зъби и изглежда голата вяра няма да е достатъчна, за да ги надвием. Кой е по-подходящ капитан през тези плитчини от великия екзалт-генерал, който смаза *скилвендите*? Но дори и шриах, могъщ като Майтанет, не може да принуди един император да прати единствения си наследник срещу езичниците. И разбира се, също както при провизиите, Икурей Зерий няма да пусне Конфас, освен ако великите имена не подпишат договора му.

— Напомни ми никога да не пресичам пътя на императора — каза сухо Акамиан.

— Той е демон. — Зинемус се изплю. — Коварен демон. И освен ако Прояс не успее да го надлъже, всички ние ще леем кръв не за Инри Седжен, а за Икурей Зерий III.

По някаква причина името на Късния пророк напомни на Акамиан за студеното време. Той се загледа с празен поглед в сребърно-ониксовата геометрия на дъската за бенджука. Наведе се напред, сграбчи малкия окръглен от морето камък, който бе използвал да замести липсващата фигура, а после го хвърли през прахта отвъд навеса им. Играта внезапно му се струваше детинска.

— Значи се предаваш? — попита Зинемус. Изглеждаше разочарован; все още си мислеше, че щеше да победи.

— Нямам надежда — отвърна Акамиан, мислейки не за играта, а за Прояс. Принцът щеше да пристигне напълно обкръжен от врагове и магьосникът трябваше на свой ред да го тормози, да му каже, че дори обожаваният от него шриах играе някаква тъмна игра...

* * *

Въпреки зимния здрач, в павилиона бе топло. Езменет седеше, обгърнала колене с ръцете си. Кой би помислил, че ездата носи такава болка в краката?

— Мислиш си за някой друг — каза Сарсел.

„Гласът му бе толкова различен, помисли тя. Толкова уверен.“

— Да — отвърна.

— Схоластика от Завета, предполагам.

Шок. Но пък тя си спомняше как му каза...

— И какво от това? — попита Езменет.

Той се усмихна и тя, както винаги, се почувства едновременно смутена и възбудена. Нещо в зъбите му, може би? Или устните?

— Именно — каза рицарят. — Схоластиците от Завета са глупаци. Всички в Трите морета го знаят... Известно ли ти е какво казват нилнамешите за жени, които обичат глупаци?

Тя се обърна с лице към него и го изгледа бездушно.

— Не. Какво казват нилнамешите?

— Че когато спят, те не сънуват.

И той я притисна нежно към възглавницата си.

ЕДИНАЙСЕТА ГЛАВА МОМЕМН

Разумът, според Айенсис, е капацитетът да надмогнеш неவிждани досега препятствия, за да удовлетвориш желанието си. Онова, което различава човека от зверовете, е неговият капацитет да надмогва безбройни препятствия чрез разума.

Ала Айенсис е обърнал случайното с основното. Преди капацитета да надмогнем безбройните препятствия идва капацитетът да застанем срещу тях. Не това, че разсъждава, определя човека, а това, че се моли.

Екианус I, „44
послания“

КЪСНАТА ЗИМА НА 4111 ГОДИНА НА БИВНИКА, МОМЕМН

Принц Нерсей Прояс от Конрия се препъна, а после възвърна равновесието си, докато мъжете гребяха с лодката през вълните. Искаше да пристигне на бреговете на Нансуриума изправен, ала Менеанор, който бе решил да блъска плажа, докато целият свят не се превърне в море, му пречеше. Вече два пъти пенести водни стени едва не го бяха съборили през борда и той откри, че се чуди дали да не предпочете разума пред решителността. Огледа оголения пясък на плажа и видя, че само знамето на Атремпус се намира в непосредствена близост. Това го убеди, че да пристигне сух и седнал е по-добре от това да пристигне полуудавен.

Най-сетне!

Но колкото и дълбоко да го трогваше тази мисъл, тя бе сподиряна от едно осъзнаване. Той беше първият, който целуна коляното на

Майтанет в Сумна и сега бе сигурен, че ще е последното велико име, присъединило се към Свещената война.

Политика, помисли си кисело. Тя не бе, както я описваше философът Айенсис, договарянето на предимства в човешките общества; по-скоро представляваше някакъв абсурден търг, а не упражнение по ораторско майсторство. Човек продаваше принципите и набожността, за да постигне онова, което изискваха принципите и набожността. Омърсяваше се, за да се пречисти.

Прояс бе целунал коляното на Майтанет, беше се отдал на пътя, който вярата и принципите изискваха от него. Самият Бог бе определил този път! Ала той от самото начало бе заблатен от политика: безкрайните препирни с краля, баща му; вбесяващото забавяне, което сформиранието на флотата му наложи; безбройните отстъпки, договори, прибързани удари, контраудари, ласкателства и заплахи. Струваше му се, че е продал душата си, за да я спаси.

Това изпитание ли е? За недостоен ли ме прецени?

Дори пътешествието по море се оказа тежко. Менеанор винаги беше капризен, а през зимата беше особено бурен. Близко до бреговете на Кирондж ги застигна буря, която изцяло ги изхвърли от това море. Принудени от неблагоприятните ветрове, те трябваше да рискуват с опасно близък до езическите земи курс — в един момент се намираха само на няколко дена път от самия *Шимех*, или поне така му каза глупавият навигатор, сякаш тази ирония би го зарадвала, вместо да го вбеси. После дойде втората буря, докато с усилие се влачеха на север, която разпръсна флотилията и отне живота на повече от петстотин мъже. На всеки ъгъл изглежда нещо трябваше да му пречи. Ако не хора — стихии, а ако не стихии — тогава хора. Дори сънищата му го измъчваха: сънуваше, че Свещената война вече е започнала; че той ще пристигне, за да сподели купа вино с императора, а после ще го пратят да си ходи у дома.

Може би трябваше да очаква това. Вероятно срещата с Акамиан в Сумна — при това докато коленичеше пред Майтанет! — бе нещо повече от вбесяващо съвпадение. Може би това беше поличба — напомняне от страна на боговете, които често се смееха, докато мъжете стискаха зъби.

Точно тогава една вълна блъсна лодката напред и заля хората в нея с разпенена и блестяща под слънцето вода. Също като жълъд върху

коприна, носът се приплъзна по хребета на вълната. Неколцина от гребците извиаха. За момент изглеждаше сигурно, че ще се обърнат. Едно от греблата падна във водата. После лодката успя да се издигне нагоре и заора в неподвижния пясък и те се озоваха насред няколко локви, оставени от отлива. Прояс скочи заедно с мъжете си и въпреки протестите им, направи всичко по силите си да помогне да изтеглят лодката по-навътре по белия като кост плаж. Мерна флотилията си, разпръсната из яркото море. Струваше му се невъзможно. Бяха тук. Бяха пристигнали.

Докато останалите вадеха багажа от лодката, Прояс направи няколко крачки по брега и падна на колене. Пясъкът изгаряше кожата му. Вятърът рошеше късата му катраненочерна коса. Въздухът миришеше на сол, риба и нагорещен камък — не твърде различно, помисли си, от миризмата на далечния бряг на Конрия.

Започва се, скъпи Седжен... Свещената война започна. Нека бъда извор на твоята праведна ярост. Нека ръката ми бъде онази, която ще освободи огнището ти от покварата. Нека аз бъда твоят чук!

Скрит от неспирния тътен на вълните, му се стори безопасно да заплаче. Примигна, за да прогони сълзите от очите си.

С периферното си зрение видя, че мъжете, които го чакаха на брега, сега вървят по белия склон. Прочисти гърло, изправи се, щом приближиха, и разсеяно изтръска пясъка от туниката си. Под бруленото от вятъра знаме на Атремпус те паднаха на колене и с длани, обърнати към хълбоците си, сведоха глави пред него. Зад тях се издигаше нисък склон, а отвъд него имаше огромно сиво петно, закриващо небето — Момемн, предположи Прояс, и безбройните му огньовете.

* * *

— Всъщност дори ми липсваше, Зинемус — каза принцът. — Какво мислиш по този въпрос?

Едрият мъж с гъста брада, застанал най-отпред, се изправи. Не за първи път Прояс се удиви колко много му прилича на Акамиан.

— Боя се, принце мой, че благосклонните ви чувства няма да издържат дълго... — отвърна Зинемус, а после се поколеба. — Тоест, не и след като чуете новините, които ви нося.

Вече се започва.

Няколко месеца, преди да се върне в Конрия, за да вдигне армията си, Майтанет го предупреди, че домът Икурей ще се опита да причини несгоди на Свещената война. Но поведението на Зинемус му казваше, че в негово отсъствие се е случило нещо много по-драматично от обикновеното политиканстване.

— Никога не съм се сърдил на вестоносеца, Зинемус. Знаеш това. — Той за момент огледа лицата на свитата на маршала. — Къде е онзи задник Калмемунис?

Уплахата в очите на Зинемус не можеше да бъде скрита.

— Мъртъв е, принце мой.

— Мъртъв? — попита Прояс рязко. *Моля те, нека не започва по този начин!* Той облиза устни и попита с по-овладян тон: — Какво се случи?

— Калмемунис потегли...

— *Потеглил!* Но за последно чух, че му липсват провизии. Пратих писмо на самия император, молейки го да откаже да снабдява Калмемунис, за да не може да потегли.

Моля те! Не по този начин!

— Когато императорът му отказа провизии, Калмемунис и останалите се вдигнаха на бунт, дори оплячкосаха няколко села. Надявах се да потеглят срещу езичниците сами, така че да заграбят цялата слава. Почти стигнах до бой с онзи проклет...

— Но Калмемунис е *потеглил*? — Прояс изтръпна. — Императорът го е снабдил с провизии?

— Доколкото мога да преценя, принце мой, Калмемунис не му е оставил твърде много избор. Той винаги е знаел как да разпалва хората. Императорът трябваше или да му осигури провизии, или да рискува открита война.

— Светият шриах щеше да се намеси преди това — отсече Прояс, който не бе склонен да опрости ничие престъпление. — Калмемунис потегли и сега е мъртъв? Нима искаш да кажеш...

— Да, принце мой — отвърна мрачно Зинемус. Той вече бе разбрал всичко. — Първата битка от Свещената война приключи

катастрофално. Всички те са мъртви — Истратмени, Гедафарус — всички барони-поклонници на Канампурея, заедно с хиляди други, избити от езичниците на място, наречено равнината Менгеда. Доколкото зная, само тридесетина галеоти от контингента на Тарсчилка са оцелели.

Но как бе възможно това? Свещената война, *надвита* в битка?

— Само тридесет? Колцина потеглиха?

— Повече от сто хиляди — първите галеоти, които пристигнаха, както и първите аинони, заедно с орди боклуци, които започнаха да се събират около Момемн веднага след призива на шриаха.

Тътенът и съскането на вълните изпълни тишината. Войската на Свещената война, или поне една огромна част от нея, бе изклана. *Обречени ли сме? Възможно ли е езичниците да са толкова силни?*

— Какво казва шриахът? — попита той с надеждата да заглуши тези мрачни предчувствия.

— Той мълчи. Готиан казва, че е изпаднал в траур за душите, изгубени в Менгеда. Но се носи слух, че се е изплашил, че Свещената война няма да може да надмогне езичниците, че чака знак от Бога, а знакът не идва.

— Ами императорът? Какво мисли той?

— Императорът през цялото време твърдеше, че Мъжете на Бивника подценяват свирепостта на Киан. Той скърби за неуспеха на Плебейската свещена война...

— На кое?

— Така започнаха да я наричат... Заради отрепките.

Срамно облекчение последва това обяснение. Когато стана ясно, че утайката на обществото — стари мъже, жени, дори сираци — също ще последват призива на шриаха, Прояс всъщност се разтревожи, че кампанията ще се превърне повече в преселение, отколкото в организиран поход.

— Публично императорът скърби — продължи Зинемус, — но тайно настоява, че никоя война срещу езичниците, свещена или друга, не би могла да успее без водачеството на неговия племенник, Конфас. Император или не, този човек е продажно псе.

Прояс кимна, най-накрая осмислил формата на събитията, срещу които бе изправен.

— И предполагам, че цената, която изисква за великия Икурей Конфас, е само и единствено договора му, хмм? Тази отрепка, Калмемунис, ни продаде до един.

— Опитах се, Господарю... Опитах се да удържа палатина. Но нямах нито ранга, нито хитростта да го спра!

— Никой няма достатъчно хитрост да налее разум на един глупак, Зин. А за ранга си няма как да обвиняваш себе си. Калмемунис бе арогантен и безбожен мъж. В отсъствието на по-достойни от него хора, той без съмнение се е опиянил от фалшивото си самочувствие. Сам си е навлякъл тази съдба, Зин. Просто е.

Ала Прояс знаеше, че далеч не е толкова просто. Императорът имаше пръст в тази работа. Беше напълно сигурен в това.

— И все пак — каза Зинемус — не спирам да си мисля, че можех да сторя повече.

Прояс сви рамене.

— Да кажеш „можех да сторя повече“ прави от човека човек, а не Бог. — Той изсумтя с тъга. — Всъщност Акамиан ми каза това.

Зинемус се усмихна леко.

— Както и на мен... Много мъдър глупак е този Акамиан.

И покварен... богохулник. Как ми се иска да си спомниш това, Зин.

— Мъдър глупак, наистина.

Когато видяха, че принцът им е пристигнал, останалите от конрийската армия започнаха също да слизат на брега. Прояс погледна към Менеанор и видя лодки, носещи се по свирепите вълни. Скоро тези плажове щяха да са задръстени от мъже, от *неговите* мъже, и те може би също бяха обречени. *Защо, Боже? Защо ни поставяш пречки, когато именно Твоята воля се стремим да изпълним?*

Той прекара малко време в измъкване на подробностите около поражението на Калмемунис от Зинемус. Да, Калмемунис със сигурност беше мъртъв: фанимите бяха пратили отрязаната му глава като послание. Не, никой не знаел със сигурност как са ги изстребили езичниците. Оцелелите, каза Зинемус, докладвали, че кианците били безбройни, че разполагали поне с по двама воители за всеки от инритите. Ала Прояс знаеше, че оцелелите след жестоко поражение често говореха такива неща. Принцът бе като заразен с въпроси, всеки един толкова отчаян в желанието си да бъде зададен, че прекъсваше

Зинемус наскред отговора му. И нещо повече — изпълваше го особеното чувство, че е бил измамен, сякаш времето, прекарано в Конрия и наскред морето, е било резултат от машинациите на друг.

Той не забеляза приближаващия имперски кортеж, докато нансурите не бяха почти до него.

— Самият Конфас — каза мрачно Зинемус, кимайки в тяхна посока — е дошъл да те омае, принце мой.

Въпреки че никога не го бе срещал, Прояс незабавно разпозна Икурей Конфас. Поведението на мъжа издаваше почти физическо усещане за нансурската имперска традиция: богоподобно хладнокръвие в изражението, воинската лекота, с която държеше посребрения си шлем под десния лакът. Дори по пясъка той успяваше да върви с котешка грация.

Конфас се усмихна, когато погледите им се преплетоха: усмивката на герои, които досега са се срещали само в слухове и по репутация. После застана пред него — почти митичният човек, успял да победи скилвендите. Прояс не можеше да не се впечатли и дори леко да се възхити на присъствието му.

Покланяйки се леко от кръста и протягайки ръка за войнишки поздрав, Конфас каза:

— В името на Икурей Зерий III, император на Нансур, те приветствам, принц Нерсей Прояс, на нашите брегове и в Свещената война.

Вашиите брегове... Но само ти се иска да беше ваша и Свещената война. Прояс нито се поклони, нито пое предложената ръка. Вместо да изразят шок или обида, очите на Конфас незабавно станаха оценяващи и иронични.

— Боя се — продължи с лекота той, — че скорошните събития ще ни попречат да вярваме един на друг.

— Къде е Готиан? — попита Прояс.

— Върховният командир на шриалските рицари те очаква зад хребета. Той не обича пясък в ботушите си.

— Ами ти?

— Аз бях достатъчно мъдър да сложа сандали.

Думите му бяха последвани от смях — достатъчно, за да накара Прояс да изскърца със зъби.

Когато принцът не каза нищо, Конфас продължи:

— Калмемунис е бил твой човек, както разбирам. Не е изненадващо, че искаш да обвиниш други, а не своите собствени хора. Но нека те уверя, че палатинът на Канампурея загина заради собствената си глупост.

— О, в това изобщо не се съмнявам, екзалт-генерале.

— Тогава ще приемеш поканата на императора да го посетиш в Андиаминските простори?

— За да говорим за договора, без съмнение.

— Наред с други неща.

— Бих желал първо да говоря с Готиан.

— Така да бъде, принце мой. Но може би ще ти спестя малко похабен дъх като ти кажа всичко, което би ти казал и върховният командир. Готиан ще ти обясни, че светият шриах смята *твоя* човек, Калмемунис, за еднолично отговорен за катастрофата в равнината Менгеда. И ще ти каже, че шриахът е бил дълбоко потресен от тази катастрофа и сега сериозно обмисля едничкото и изцяло оправдано изискване. А то *наистина* е оправдано, уверявам те. В родословното дърво на всяко благородно семейство в империята ще намериш имена на десетки, които са умрели във война за същите тези земи, които Свещената война ще превземе наново.

— Може би е така, Икурей, ала този път ние залагаме живота си в битката.

— Императорът разбира и оценява това. Именно затова е предложил да ви даде контрол над изгубените провинции... под знамената на империята, разбира се.

— Това не е достатъчно.

— Не, предполагам, че никога не е достатъчно, нали? Признавам, принце, че сме се озовали наред много странна спънка. За разлика от теб, домът Икурей не е известен с набожността си и сега, когато най-накрая браним достойна кауза, желанието ни бива оспорено. Ала скандалите, с които може да сме свързани, нямат отношение към истинността или лъжовността на твърденията ни. Не ни ли казва същото и самият Айенсис? Увещавам те, принце, да видиш отвъд недостатъците ни и да оцениш искането ни с чистата и сладка светлина на разума.

— А ако разумът ми подскаже друго?

— Ами тогава имаш примера на Калмемунис, нали? Колкото и да те боли да го признаеш, Свещената война *се нуждае* от нас.

Прояс отново не каза нищо.

Конфас продължи с отегчена усмивка:

— Така че и сам виждаш, Нерсей Прояс, и логиката, и обстоятелствата са на наша страна.

Когато принцът отново отказа да отговори, екзалт-генералът се поклони, а после му обърна гръб презрително. Следван от бляскавата си свита, той се отдалечи нагоре по плажа. Вълните ревнаха с подновена ярост, а вятърът довя дъжд от капчици върху Прояс и мъжете му. Водата бе ледена.

Принцът на Конрия направи всичко по силите си да скрие треперещите си длани. В битката за Свещената война току-що бе проведено сражение и Икурей Конфас го беше надвил пред собствените му хора — при това с лекота! Прояс осъзна, че всичките му проблеми досега щяха да са като комари в сравнение с екзалт-генерала и трижди проклетия му чичо.

— Ела, Зинемус — каза той разсеяно. — Трябва да се погрижим флотата да слезе на брега в някакво подобие на ред.

— Има още нещо, принце мой... Нещо, което забравих да спомена.

Прояс въздъхна дълбоко и се разтревожи от тремора, който насече дъха му.

— Какво има, Зин?

— Друсас Акамиан е тук.

* * *

Акамиан стоеше сам до огъня и чакаше Зинемус да се върне. Като се изключеха няколко роби и преминаващи наоколо Мъже на Бивника, лагерът около него бе изоставен. Хората на маршала още бяха на плажа, доколкото знаеше той, и помагаха на принца и сънародниците му да слязат от корабите. Усещането на платнените кухни около него го тревожеше. Тъмни и празни палатки. Студени огнища.

Акамиан осъзна, че всичко ще изглежда по точно този начин, ако маршалът и хората му бъдеха убити на бойното поле. Изоставени принадлежности. Места, където думи и погледи някога бяха затопляли въздуха. Липса.

Той потрепери.

Първите няколко дни след като се присъедини към Зинемус и Свещената война, Акамиан се бе занимавал със задачи, свързани с Алените кули. Разположи поредица от Защити около палатката си дискретно, за да не обижда инритските чувства. Откри един местен, който му показва пътя до вилата, обитавана от алените схоластици. Нарисува карти, състави списъци с имена. Дори нае трима малки братя, деца на ненаследствен шигекски роб, собственост на тидонски вожд, които да наглеждат пътя, водещ към вилата и да му докладват за всякакво по-сериозно движение. Нямахше какво друго да върши. Всеки негов опит да се сприятели с местния търговец, нает от Кулите да ги снабдява с продоволствия, се оказваше катастрофален. Когато Акамиан настоя, мъжът се опита буквално да го наръга с лъжица — не от някаква вярност към Кулите, а от ужас.

Изглежда нансурите бързо се бяха научили: за алените схоластици всяка причина за подозрение, била тя капчица пот или близост с непознат, бе равнозначна на предателство. А никой не предаваше Алените кули.

Ала всички тези задачи бяха просто рутина. През цялото време Акамиан си мислеше: *След това, Инрау. Ще се погрижа за теб след това...*

После дойде и „след това“. Нямахше кого да разпитва. Нямахше кого да наблюдава. Нямахше и кого, ако се изключеше Майтанет, да подозира.

Не му оставаше друго, освен да чака.

Разбира се, според докладите, които пращаше на ръководителите си от Завета в Атиерзус, той агресивно преследваше този намек или онова подхвърляне. Но всичко това бе просто част от пантомимата, която всички, дори фанатици като Наутцера, играеха. Бяха като изгладнели мъже, които вечеряха с трева. Когато умираш от глад, защо да не изградиш илюзията, че се храниш обилно?

Ала този път илюзията му носеше гадене, а не успокоение. Причината изглеждаше достатъчно очевидна: Инрау. Пропадайки в

ямата, която представляваше Консултът, Инрау бе стигнал твърде надълбоко, за да бъде изваден с един доклад.

Така че Акамиан започна да издирва начини да умъртви сърцето си или поне да премахне някои от самообвиненията от мислите си. *Когато дойде Прояс*, казваше той на мъртвия си ученик. *Ще се погрижа за теб, когато дойде Прояс.*

Започна да пие по много: най-вече неразредено вино; малко анпой, когато Зинемус бе в особено добро настроение; и юрса, ужасния ликьор, който галеотите правеха от развалени картофи. Пушеше маково масло и хашиш, ала остави второто, когато границата между трансовете и Сънищата се срива.

Започна да препрочита малкото класики, които Зинемус беше донесъл със себе си. Смееше се над Третия и Четвъртия *анализ* на Айенсис, осъзнавайки за пръв път тънкото чувство за хумор на философа. Мръщеше се на римите на Протатис, които му се струваха твърде претрупани, макар и преди двадесет години да мислеше, че говорят на езика на собствената му душа. И както много пъти преди, отново започна да чете *Сагите*, само за да ги остави след броени часове. Или цветистата им неточност го вбесяваше до степен да почне да размахва ръце и да пуфти, или истината в тях го караше да плаче. Изглежда това беше урок, който трябваше да учи на всеки няколко години: да виждаш Апокалипсиса правеше невъзможно четенето на разкази за него.

В някои дни, когато бе твърде нервен, за да чете, се разхождаше из лагера, сред лабиринти и пътища толкова отдалечени от масива на Свещената война, че норсираите открито го наричаха „мангал“ заради цвета на кожата му. Веднъж петима тидони го изгониха с ножове от жалкия си стан, крещейки обиди и обвинения подире му. В други дни се разхождаше из калните и подобни на каньони улици на Момемн, сред различни площади и древния храм комплекс Кмирал, а веднъж дори до портата на Имперския център. Неизбежно се озоваваше в компанията на курви, въпреки че не си спомняше да ги е търсил. Забравяше лица, не обръщаше внимание на имената. Наслаждаваше се на сумтящите тела, в мазнотата на търкането в немита кожа. После се прибираще в лагера, изпразнен от всичко, освен семето си.

Мъчеше се да не мисли за Езми. Зинемус обикновено се прибираще вечер и правеха по няколко хода на постоянно течащата

игра на бенджука. После сядоха до огъня на маршала, подаваха си купа с питие, което конрийците наричаха *перанта* и настояваха, че прочиствала стомаха за вечеря, ала Акамиан смяташе, че кара всичко да има вкус на риба. След това вечеряха с това, което бяха успели да изровят робите на Зинемус. Някои нощи към тях се присъединяваха и офицерите на маршала — обикновено Динчас, Зенкапа и Ирисас — и времето, прекарано заедно, се състоеше от груби шеги и непочтителни клюки. Друг път оставаха само двамата и тогава говореха за по-сериозни и болезнени неща. А понякога, както тази нощ, Акамиан оставаше сам.

Вестта за конрийската флотилия пристигна още преди съмване. Зинемус напусна скоро след това, за да се подготви за пристигането на принца. Настроението му бе лошо и Акамиан не се съмняваше, че причината за това е в уплахата му от това какво ще стане, когато съобщи на Прояс за Калмемунис и Плебейската свещена война. Когато магьосникът му спомена възможността да го придружи, Зинемус просто го зяпна невярващо, а после излая:

— Той и така вероятно ще ме обеси!

Преди да потегли обаче, той подкара коня си до утринния огън и обеща на Акамиан, че ще каже на Прояс за присъствието и проблема му.

Денят бе дълъг и изпълнен с надежда и тревога.

Прояс бе приятел и довереник на Майтанет. Ако някой можеше да изкопчи информация от светия шриах, това беше той. И защо да не го стори? Толкова голяма част от това, което представляваше и което караше другите да го наричат Слънчевия принц, бе заслуга на стария му ментор — на Друсас Акамиан.

Не се бой, Инрау... Той ми е задължен.

После слънцето залезе, а от Зинемус още нямаше вест. Съмнението го завладя, а скоро след това и алкохолът. Страхът правеше неизказаните му твърдения кухи и той ги изпълваше с гняв и омраза.

Аз го създадох! Направих от него това, което е днес! Не би посмял! После съжали за тези сурови мисли и се отдаде на спомени от миналото. Представи си Прояс като момче, разплакано и стиснало ръката си, дотичало през сумрака на лешникова горичка, наред слънчевите копия, пронизали короните на дърветата.

— Катери се в книгите, глупчо! — бе му извикал той. — Техните клони никога не се чупят.

Спомни си и как се натъкна на Инрау в скрипториума и го гледаше скришом как с типичната за малки момчета досада рисува редица фалоси на чист лист.

— Буквите ли упражняваш, а?

— Синовете ми — прошепна той на пламъците. — Прекрасните ми синове.

Накрая чу как няколко конници се приближават по тъмните пътеки. Видя Зинемус, повел малък отряд конрийски рицари. Маршалът слезе от коня в сенките, а после дойде при огъня, разтърквайки врата си. Очите му имаха изтощени вид на човек, изправен пред последната си тежка задача.

— Няма да те види.

— Сигурно е невероятно зает — изпелтечи Акамиан — и изтощен! Какъв глупак съм само. Може би утре...

Зинемус въздъхна тежко.

— Не, Ака. Той няма да те види.

* * *

Близо до сърцето на известния Кампосейски площад на Момемн, Акамиан се спря пред маса със стоки от бронз. Без да обръща внимание на гримасата на собственика, той вдигна голяма излъскана чиния и се престори, че я оглежда за несъвършенства. Обърна я на всички страни и се вгледа в размазаното отражение на тълпите, които се движеха зад него. Тогава отново видя мъжа, привидно пазарящ се с продавач на салами. Гладко избръснат. Черна коса, подрязана в неравни линии като на роб.

Носеше синя ленена туника под роба на ивици по нилнамешка мода. Акамиан забеляза размяна на медници в сянката на сергията. Отражението на мъжа се обърна и слънчевата светлина го озари. В ръката си държеше салам, притиснат в парче хляб. Отегчените му очи пребродиха гъмжащия от хора пазар, спирайки се на различни неща. Отхапа малка хапка, а после се загледа в гърба на Акамиан.

Кой си ти?

— Какво е това? — извика продавачът. — Зъбите си за дупки ли гледаш?

— За чума — каза мрачно магьосникът. — Боя се, че съм пипнал чума.

Нямаше нужда да поглежда мъжа, за да знае какъв ужас предизвикваха подобни думи. Една жена, която тъкмо оглеждаше купи за вино, побърза да се скрие в тълпата.

Акамиан видя как отразената фигура спокойно се отдалечава от масата на продавача на салами. Въпреки че се съмняваше да е в непосредствена опасност, не можеше да пренебрегне факта, че го следяха. Този мъж най-вероятно принадлежеше на Алените кули, които без съмнение бяха заинтересувани от него по очевидни причини, или може би дори на императора, който шпионираше всички просто за да шпионира всички. Ала винаги съществуваше и шансът да е пратен от Колегията на Лутимае. Ако Хилядата храма бяха убили Инрау, те вероятно знаеха, че магьосникът е тук. И ако случаят беше такъв, Акамиан трябваше да разбере какво знае този мъж.

Той се усмихна и подаде чинията на продавача на бронз, който отскочи, сякаш му предлагат пламтящ въглен. Акамиан вместо това я хвърли наред блестящата купчина, привличайки няколко погледа с дрънченето. *Нека си мисли, че спорим.*

Ала ако искаше да се изправи срещу човека, въпросът беше повече къде, отколкото как. Кампосеа определено не беше подходящо място.

Може би някоя странична алея.

Когато излезе от площада, Акамиан видя ято птици, които кръжаха над великите куполи на храма Ксотей, чийто силует се издигаше високо над жилищата, обграждащи северния край на пазара. Източно от храма се издигаше скелето, построено чрез мрежа от въжета около един наклонен на една страна обелиск — последният дар на императора за храмовия комплекс Кмирал. Направи му впечатление, че паметникът е по-малък от обелиските, издигащи се сред дима отвъд.

Той си проправи с бутане път на север през гъмжилото от хора и викащи търговци, търсейки пролука между сградите, която щеше да бележи някой рядко използван изход от пазара. Вярваше, че мъжът още го следва. Почти се препъна в един паун, чиято опашка, наподобяваща ядосани червени очи, бе разгърната изцяло. Нансурите смятаха тези

птици за свещени и им позволяваха да бродят свободни в градовете си. После забеляза жена, седнала на прозореца на едно от близките жилища, и за момент си помисли за Езменет.

Ако знаят за мен, значи знаят и за нея... Още една причина да спипа глупака, който го преследваше. В северния край на пазара подмина няколко кошари, претърпкани с овце и свине. Видя дори един огромен сумтящ бик. Предполагаше, че това са животни за жертвоприношение на култовите свещеници в Кмирал. После намери алеята си: тесен процеп между две тухлени стени. Подмина един слепец, седнал пред отрупана с дрънкулки черга, и навлезе сред влажния мрак.

Бръмченето на мухи изпълни ушите му. Видя купчини пепел и мазни вътрешности сред изсушените кости и мъртва риба. Задавящата гърлото воня бе изпълнена с гнилоч, но той отстъпи само колкото да е сигурен, че мъжът няма да го види незабавно. И зачака.

Вонята го накара да се закашля.

Помъчи се да се концентрира, припомняйки си изкривените думи на Напева, който щеше да използва, за да сграбчи ловеца си. Трудността на мислите зад тях го изнервяше както обикновено. Винаги изпитваше леко неверие в способността си да борави с магия, особено когато бяха минали дни без да промълви какъвто и да е Напев — както в този случай. Ала в тридесет и деветте си години със Завета уменията му — поне в това отношение — никога не го бяха предавали.

Аз съм схоластик.

Наблюдаваше озарените от слънцето фигури да преминават в двете посоки край входа на алеята. Но неговият човек все още го нямаше.

Мръсотията бе проникнала над ръба на сандалите му и сега се плъзгаше между пръстите му. Внезапно забеляза, че рибата между краката му трепери. Видя как една личинка изпълзява от празно очно дъно.

Това е лудост! Никой глупак не е достатъчно глупав, за да последва някого тук.

Излезе бързо от алеята, вдигна ръка срещу яркото слънце, за да огледа своето ъгълче от пазара.

Мъжът не се виждаше никъде.

Аз съм глупакът... Защо изобщо ме следеше?

Пухтейки от гняв, Акамиан изостави търсенето си и побърза да купи онези неща, заради които изобщо беше дошъл в Момемн.

Не беше научил нищо за Алените кули и дори по-малко за Майтанет и Хилядата храма, а Прояс все още отказваше да се срещне с него. Тъй като не можеше да намери нови книги за четене, а Зинемус бе започнал да го укорява за пиянствата му, Акамиан реши да се върне към една стара своя страст. Щеше да готви. Всички магьосници изучаваха в някаква степен алхимия, а всички алхимици, или поне онези, които си разбираха от работата, умееха да готвят.

Зинемус смяташе, че така се принизява, че готвенето е за жени и роби, ала Акамиан знаеше каква е истината. Маршалът и неговите офицери се мръщеа, докато не опитаха сготвеното, а после му отдаваха тиха почит, както на всеки опитен майстор на някое древно изкуство. Най-накрая магьосникът стана нещо повече от богохулен просяк на масата им. Душите им можеше и да са в опасност, но поне апетитът им му беше благодарен.

Ала патицата, празът, кърито и лукът бяха забравени, когато отново мерна мъжа, този път под стената на Гилгаликската порта, наскреда наплива от хора, които излизаха от града. Зърна профила му само за миг, ала нямаше съмнение. Същата неравна прическа. Същата износена роба.

Без да се замисли, Акамиан изпусна покупките си.

Сега е мой ред да следвам.

Помисли си за Езми. Дали знаеха, че е отседнал при нея в Сумна?

Не мога да рискувам да го изпусна, със или без свидетели.

Това бе типът прибързано действие, който Акамиан обикновено мразеше. Ала през годините бе открил, че обстоятелствата не са благосклонни към сложни планове и че почти всичко най-накрая, така или иначе, се разпадаше до подобни прибързани постъпки.

— Хей, ти! — извика той над рева, а после отново се изруга за глупостта. Ами ако онзи избягаше? Очевидно знаеше, че Акамиан го е забелязал. Иначе защо не го последва в алеята?

Ала за щастие мъжът не го чу. Магьосникът си проправи път към него, като през цялото време не изпускаше тила му от поглед. На няколко пъти го наругаха и дори отнесе няколко свирепи лакътя, докато пробиваше стената от хора, търсейки потните пролуки между

тях. Но нищо не можеше да го отклони от мъжа. Тилът му се приближи.

— Мили Седжен, човече! — извика един напарфюмиран аион вдясно от него. — Направи го отново и ще ти вкарам един шибан нож!

По-близо. Напевите на Принудата клокочеха из мислите му. Знаеше, че другите ще го чуят. Ще разберат. Богохулство. *Каквото има да става, ще става. Трябва да го хвана!* Още по-близо. Достатъчно близо...

Акамиан се пресегна, сграбчи рамото му и го обърна назад. За един миг успя само да го зяпа, останал без думи. Непознатият се намръщи и отблъсна ръката му.

— Какво означава това? — изплю той.

— Аз... извинявам се — побърза да каже магьосникът, неспособен да отклони поглед от лицето. — Помислих ви за някой друг.

Но това беше той, нали?

Ако беше забелязал раната, причинена от магията, щеше да разпознае номера, ала нямаше нищо, само едно гневно лице. Просто беше направил грешка.

Но как?

Мъжът го изгледа презрително за момент, а после поклати глава.

— Пиян глупак.

За един кошмарен момент Акамиан просто се препъваше заедно с тълпата. Изруга се, че е изпуснал храната. Нямаше значение. Така и така готвенето беше за роби.

* * *

Езменет седеше сама до огъня на Сарсел и трепереше.

Отново имаше усещането, че е била хвърлена отвъд границата на възможното. Беше пътувала дотук, за да открие магьосник, само за да бъде спасена от рицар. И сега стоеше, зазяпана в безбройните лагерни огньовете на една свещена война. Когато примижеше и зарееше поглед към стените на Момемн, дори успяваше да види двореца на императора, Андиаминските простори, издигащ се над мътното море. Гледката я накара да заплаче, не само защото най-накрая виждаше

света, за който бе копняла толкова дълго време, но също така защото той ѝ напомняше за историите, които някога разказваше на дъщеря си — онези, които продължаваше да разказва и след като детето бе заспало.

Знаеше, че винаги е била лоша в това отношение. Даровете ѝ винаги бяха себични.

Лагерът на шриалските рицари заемаше висините на север от Момемн и над Свещената война, близо до терасирани склонове, които носеха следи от някогашна култивация. Тъй като Сарсел бе първи рицар-командир и единствено Инчеири Готиан беше над него в йерархията, павилионът му бе огромен в сравнение с тези на хората му. Той се издигаше, както Сарсел бе наредил, на края на терасата, така че Езменет да може да се диви на гледките, сред които я бе довел.

Две руси робини седяха на сламена постеля наблизко и тихо ядяха ориз, докато си мърмореха една на друга на майчиния си език. Езменет вече ги бе забелязала да хвърлят нервни погледи в нейна посока, сякаш се бояха, че крие някакъв глад, който не са задоволили. Те я бяха изкъпали, бяха втрили благовонни масла в кожата ѝ и я бяха облекли в син муселин и копринена рокля.

Тя осъзна, че ги мрази заради това, че се боят от нея, но също така ги обичаше.

Все още можеше да вкуси подлютения фазан, който ѝ бяха приготвили за вечеря.

Сънувам ли?

Чувстваше се като измамница — курва, която бе и шут, двойно прокълната, двойно принизена, ала изпитваше и огромна гордост, ужасяваща заради побърканата самонадеяност, която носеше. *Това съм аз!*, викаше нещо в нея. *Такава, каквато съм наистина!*

Сарсел ѝ каза, че ще бъде така. Колко пъти ѝ се беше извинявал заради неудобствата? Той пътуваше икономично, защото носеше важни послания за Инчеири Готиан, върховния командир на шриалските рицари. Ала я убеждаваше, че това ще се промени, щом достигнат войската на Свещената война, където обещаваше да я обзаведе с удобства, подходящи на красотата и интелекта ѝ.

— Ще бъде като светлина след дълъг мрак — бе ѝ казал той. — Ще озарява и ще заслепява.

Тя прокара треперееща длан по украсената с брокат коприна, която се лееше по скута ѝ. На светлината на огъня не можеше да види татуировката на лявата си длан.

Харесва ми този сън.

Останала без дъх, вдигна китката до устните си и вкуси горчивината на благовонно масло.

Капризна курва! Спомни си защо си тук!

Обърна лявата си длан към огъня, бавно, сякаш да изсуши пот или роса, и видя как татуировката изплува от сенките между сухожилията ѝ.

Това... това съм аз.

Застаряваща курва.

Всеки знаеше какво се случва със старите курви.

Без предупреждение Сарсел изплува от мрака. Езменет смяташе, че той има тревожен афинитет към нощта, сякаш вървеше със, вместо през нея. И то въпреки шриалските си одежди.

Спря се и я загледа, без да продума.

— Той всъщност не те обича. Не и наистина.

Езменет вдигна очи над огъня и издиша тежко.

— Намери ли го?

— Да. Лагерува при конрийците... както ти каза.

Част от нея намираше нежеланието му да говори за умилително.

— Но къде, Сарсел?

— Близо до Ансилинската порта.

Тя кимна и отмести нервно поглед.

— Запитала ли си се *защо*, Езми? Ако ми дължиш каквото и да е, това е този въпрос...

Защо него? Защо Акамиан?

Беше му казала много за Ака, осъзна внезапно. Твърде много.

Никой мъж, когото бе срещала преди, не беше толкова любопитен, колкото Кутиас Сарсел — дори Акамиан. Интересът ѝ към нея бе просто ненаситен, сякаш намираше мизерния ѝ живот за също толкова екзотичен, колкото ѝ се струваше неговият на нея. И защо не? Домът Кутиас бе сред най-великите домове в Конгрегацията. За човек като Сарсел, отхранен с мед и месо и обгрижван от роби, преживявания като нейните бяха по-далечни от мистичния Зеюм.

— Откак се помня — бе й споделил той, — винаги са ме привличали плебеите, бедните... онези, които предоставят благините, върху които живее моят сой. — Той се изкикоти. — Баща ми ме порицаваше, че си играя на клечки с робите на полето или че се крия в помещенията на прислугата, докато се опитвам да зяпам под полите...

Тогава тя го цапна игриво.

— Мъжете са кучета. Единствената разлика е, че душат задниците с очите си.

Той се засмя и възкликна:

— Ето! Затова ценя толкова компанията ти! Да живееш живот като твоя е едно, но да можеш да го *говориш*, да го споделяш, е съвсем различно. Затова съм твой предан последовател, Езми. Твой ученик.

Как можеше това да не я замае? Когато гледаше в прекрасните му очи, с ириси, кафяви като плодотворната земя, и бяло като влажни перли, се виждаше отразена по начин, какъвто дотогава не смееше дори да си представя. Виждаше някакъв невероятен човек, някой извисен, а не принизен от страданието й.

Но сега, докато го гледаше как стиска юмруци на светлината на огъня, очите му я отразяваха като жестока.

— Казах ти — прошепна внимателно. — Обичам го.

Не теб... Него.

Езменет не можеше да си представи двама по-различни мъже от Акамиан и Сарсел. В някои отношения разликите бяха очевидни. Рицарят-командир беше безскрупулен, нетърпелив и нетолерантен. Преценката му бе незабавна и неотменима, сякаш нещата ставаха наред, само защото той ги е обявил за такива. Съжаленията му бяха малко и никога катастрофални.

В други отношения обаче разликите бяха по-тънки... и по-издайнически.

В първите дни след като я спаси, Сарсел й се струваше напълно неопознаваем. Въпреки че гневът му беше див, изразен със силата на детинско избухване и убеждението на пророчески съд, той никога не си го изкарваше на онези, които го бяха разгневили. Въпреки че се приближаваше към всяко препятствие като към нещо, което трябва да бъде премазано, дори към незначителните проблеми, изпълващи административното ежедневие, методите му всъщност бяха елегантни, а не груби. Арогантността му беше лекомислена, но въпреки това

никога не го заплашваше критицизъм и бе доста по-способен от много други хора да се смее на собствената си глупост.

Този мъж ѝ изглеждаше като парадокс, едновременно осъдителен и примамлив. Ала после тя осъзна: той бе *квинета*, кастов благородник. Докато *сутенти*, кастовите слуги като нея или Акамиан, се бояха от други, от себе си, от сезоните, от глада и така нататък, Сарсел се боеше само от конкретни детайли: че някой си може да каже нещо си, че дъждът може да отложи лова му. И Езменет разбра, че това променя всичко. Акамиан беше може би не по-малко темпераментен от Сарсел, ала страхът правеше гнева му горчив, склонен към омраза и негодувание. Той също можеше да е арогантен, но заради страха си изглеждаше истеричен, вместо уверен, а това със сигурност не водеше до противоречия. Заслонен от кастата си, на рицаря-командир никога не му се бе налагало, както на бедняците, да се бои от страстите си. В резултат той разполагаше с непробиваема самоувереност. Чувстваше. Действаше. Осъждаше. Страхът, че може да греши, който бе толкова основна част от Акамиан, просто не съществуваше за Кутиас Сарсел. Докато магьосникът бе невеж за отговорите, рицарят не знаеше, че има въпроси. А никоя увереност, смяташе Езменет, не би могла да бъде по-силна.

Ала тя не бе предвидила последиците от размишленията си. Осъзнаването ѝ бе последвано от смущаващо усещане за интимност. Когато въпросите и закачките му, дори начинът, по който правеше любов, дадоха ясно да се разбере, че той иска повече от праскови, за да подслади пътя си към Момемн, Езменет откри, че го гледа тайно, докато е заедно с хората си, мечтаейки, чудейки се...

Разбира се, тя намираще много негови страни за нетърпими. Начинът, по който умееше да игнорира. Способността му на жестокост. Въпреки галантността си, понякога ѝ говореше по начина, по който овчар използва гегата си — с постоянни поправки, когато мислите ѝ тръгнат в нежелана посока. Ала веднъж щом разбра произхода на тези склонности, Езменет започна да ги вижда повече като черти, присъщи на неговия вид, отколкото като дефекти на характера. Когато един лъв яде, той не убива. Когато един благородник взима, той не краде.

Откри, че изпитва нещо, което не може да опише — поне не в началото. Нещо, което никога преди не бе изпитвала. И в обятията му

го чувстваше по-силно, отколкото където и да било другаде.

Изминаха дни, преди да разбере.

Чувстваше се в безопасност.

Подобно осъзнаване не беше маловажно. Преди да я осени, се боеше, че започва да се влюбва в Сарсел. И за известно време любовта, която изпитваше към Акамиан, почти ѝ се струваше лъжа, увлечението на едно изолирано момиче към мъж от света. Докато се дивеше на удобството, което изпитваше в прегръдката на Сарсел, тя осъзна, че обмисля отчаянието в чувствата си към Акамиан. Едното изглеждаше правилно, а другото — погрешно. Не трябваше ли любовта да изглежда правилно?

Не, осъзна Езменет. Боговете наказваха подобна любов с ужаси.

С мъртви дъщери.

Ала не можеше да каже това на Сарсел. Той никога не би разбрал... за разлика от Акамиан.

— Обичаш го — повтори глухо рицарят-командир. — Вярвам ти, Езми. Приемам го... Но той обича ли те? Може ли да те обича?

Тя се намръщи.

— И защо не?

— Защото е *магьосник*. *Схоластик*, в името на Седжен!

— Мислиш ли, че ме интересува дали е прокълнат?

— Не. Естествено, че не — отвърна той меко, сякаш се опитваше да поднесе нежно тежки истини. — Казвам ти го, защото схоластиците не могат да обичат, Езми — а тези от Завета още по-малко.

— Достатъчно, Сарсел. Нямах представа за какво говориш.

— Наистина ли? — каза той, а в гласа му се долавяше болезнена насмешка. — Кажи ми, каква роля играеш ти в илюзиите му, а?

— Какво имаш предвид?

— Ти си неговата котва, Езми. Той се е прикрепил към теб, защото ти го обвързваш с реалността. Но ако тръгнеш с него, ако захвърлиш живота си и отидеш при него, ще бъдеш просто един от двата кораба в морето. Скоро, съвсем скоро, ще изгубиш брега от поглед. Лудостта му ще те погълне. Ще се събудиш с пръстите му около врата си и името на някоя отдавна, отдавна умряла жена, което ехти от...

— *Достатъчно*, Сарсел!

Той я изгледа.

— Ти всъщност му *вярваш*, нали?

— В какво да вярвам?

— В цялата тази лудост, която ломотят. Консулта. Втория апокалипсис.

Езменет облиза устни и не отговори. Откъде се бе появил този срам?

Той кимна бавно.

— Разбирам... Няма значение. Няма да те виня за това. Прекарала си много време с него. Но има едно последно нещо, което бих искал да обмислиш.

Очите ѝ горяха, когато примигна.

— Какво?

— Знаеш, че жените, дори любовниците, са забранени на схолестиците на Завета.

Тя изпита студ и болка, сякаш някой бе притиснал замръзнало желязо в сърцето ѝ. Прочисти гърло.

— Да.

— Значи знаеш... — той облиза устни — ... знаеш, че би могла да бъдеш най-много...

Тя го изгледа с омраза.

— Негова курва, Сарсел.

А какво съм за теб?

Рицарят коленичи пред нея и грабна дланите ѝ в своите. Придърпа ги нежно.

— Рано или късно те *ще* го призоват обратно, Езми. Ще го принудят да те изостави.

Тя погледна в огъня. Сълзите прорязваха огнени бразди по бузите ѝ.

— Зная.

* * *

Застанал на колене, рицарят-командир видя една сълза, застинала на горната ѝ устна. Миниатюрно отражение на огъня блестеше в нея.

Той примигна и за миг се видя как чука устата на отрязаната ѝ глава.

Нещото на име Сарсел се усмихна.

— Но аз те притискам — каза той. — Извинявай, Езми. Просто искам да... да видиш. Не да страдаш.

— Няма значение — каза тя меко и отбягна погледа му. Ала ръцете ѝ стиснаха неговите.

Той освободи пръсти и нежно докосна коленете ѝ. Помисли си за пътката ѝ, мазна, притисната здраво между краката ѝ, и потрепери гладно. Да бъде там, където е бил Архитектът! Да прониква там, където той е прониквал. Това едновременно смиряваше и възбуждаше. Да се гмурка в пещта, разпалена от Стария татко!

Той се притисна към краката ѝ.

— Ела — каза и се обърна към павилиона.

Видя кръв и сумтящ екстаз.

— Не, Сарсел — отвърна Езменет. — Трябва да помисля.

Той сви рамене и се усмихна слабо.

— Когато можеш, тогава.

Погледна към Ертига и Ханза, двете му робини, и с жест им нареди да бдят. После остави Езменет и влезе в павилиона на рицаря-командир. Изкикоти се сподавено, мислейки си за нещата, които щеше да ѝ причини. Втвърди се в панталоните си; очертанятията на лицето му потрепериха във възторг. Каква поезия щеше да изпише с ножа си върху ѝ!

Фенерите светеха приглушено и хвърляха оранжеви сенки из кабинета на павилиона. Той се излегна на възглавниците, разположени пред ниска маса, покрита със свитьци. Спусна длан надолу по плоския си корем, сграбчи пулсиращия си член... Скоро. Скоро.

— Ах, да — каза тих глас. — Обещанието за освобождение. — Дъх, сякаш поет през тръстика. — Аз съм един от създателите ти и все пак гениалността на производството ти все още ме кара да изпитвам неверие.

— Архитекте? — ахна нещото, наречено Сарсел. — Татко? Защо рискуваш? Ами ако някой види белега ти?

— Една драскотина не се различава сред толкова много. — Последва плясък на криле и сухо тракане, когато един гарван кацна на масата. Плешива човешка глава се полюшваше на врата му, сякаш за да се раздвижи от схващане. — Всеки, който ме усети, няма да обърне внимание на белега ми. Алените схоластици са навсякъде.

— Дойде ли време? — попита нещото, наречено Сарсел. — Дошло ли е времето?

Усмивка, не по-голяма от извивка на нокът.

— Скоро, Маенджи. Скоро.

Едно крило се разгъна и се пресегна, прокарвайки линия по гърдите на Сарсел. Главата му се стрелна настрани, крайниците му застинаха. От чатала до върховете на пръстите, по кожата му пробяга екстаз. Изпепеляващ екстаз.

— Значи тя стои при теб? — попита Синтезът. — Не тича при него?

Върхът на крилото продължи мързеливата си ласка.

Нещото, наречено Сарсел, изстена.

— Засега...

— Споменавала ли е нощта си с мен? Каза ли ти нещо?

— Не. Нищо.

— И все пак се преструва... на открита, сякаш споделя всичко?

— Да, Стари татко.

— Както и подозирах... — Дребно намръщване. — Тя е много повече от обикновената курва, за която я помислих, Маенджи. Тя е ученик в играта. — Гримасата се превърна в усмивка. — Все пак е курва за дванадесет таланта...

— Трябва ли... — Маенджи изпита дълбоко пулсиране между ректума си и основата на фалоса. Толкова близо. — Тр-трябва ли да я убия? — Той се изви назад от агонията, която му носеше досегът с крилото. *Моля те! Татко, моля те!*

— Не. Тя не тича при Друсас Акамиан, а това означава нещо... Животът ѝ е бил твърде труден, за да не претегли лоялността си срещу предимствата. Все още може да се окаже полезна.

Крилото се оттегли и се сгъна зад лъскавия гръб. Миниатюрни клепки се затвориха, а после се отвориха отново над очи като стъклени мъниста.

Маенджи вдиша треперливо. Без да мисли, сграбчи фалоса си с дясната си ръка и започна да търка главичката му с палец.

— Ами Атиерзус? — попита той задъхано. — Те подозират ли нещо?

— Заветът не знае нищо. Те просто пращат глупак на глупава мисия.

Той отпусна хватката си и преглътна.

— Вече не съм толкова сигурен, че Друсас Акамиан е глупак, Стари татко.

— Защо?

— След като отнесох посланието на шриаха до Готиан, срещнах Гаорта...

Малкото лице се намръщи.

— Срещал си се с него? Позволил ли съм това?

— Н-не. Но курвата ме помоли да открия Акамиан за нея, а знаех, че Гаорта е назначен да го следи.

Малката глава започна да се люшка наляво-надясно.

— Боя се, че търпението ми ме изоставя, Маенджи.

Нещото, наречено Сарсел, притисна потни длани в дрехите си.

— Друсас Акамиан е видял Гаорта да го следи.

— *Какво е направил?!*

— На Кампосейския пазар... Но глупакът не знае нищо, Стари татко! Нищо. Гаорта е успял да смени лица.

Синтезът подскочи до махагоновия ръб на масата. Въпреки че изглеждаше лек като кухи кости и навит папирус, то носеше намек за нещо огромно, за левиатан, който се носи сред водите едновременно във всички посоки. Очите му бълваха светлина.

КАК

Изрева то през онова, което минаваше за душа при Маенджи.

МРАЗЯ

Разбивайки каквито и мисли, каквито и страсти да наричаше свои собствени.

ТОЗИ СВЯТ.

Премазвайки дори неутолимия глад, всепоглъщащия копнеж...

Очи като два Гвоздея на Небесата. Див смях на хиляда години лудост.

ПОКАЖИ МИ, МАЕНДЖИ...

Крилете го обгърнаха, закриха фенерите и оставиха само малко бяло лице, обгърнато в чернота, просто изражение на нещо ужасяващо, колосално...

ПОКАЖИ МИ ИСТИНСКОТО СИ ЛИЦЕ.

Нещото, наречено Сарсел, почувства изражението си да се отпуска и разтваря... Като краката на Езменет.

* * *

Пролетта дойде и мрежата от полета и горички, обгърнала Момемн, отново се изпълни с инрити, много по-добре въоръжени и многократно по-опасни от онези, умрели в Гедеа. Новините за заколението в равнината Менгеда висяха като покров над Свещената война в продължение на много дни. „Как е възможно?“, питаха се всички. Ала осъзнаването на трагедията бързо утихна, потъпкано от слуховете за арогантността на Калмемунис, от докладите за отказа му да се подчини на призивите на Майтанет. Да се опълчи на Майтанет! Всички се дивяха на подобна глупост, а свещениците им напомнях колко труден е пътят, какви прекършващи изпитания ги очакват, ако се отклонят от верния курс.

Много се говореше и за безбожното съревнование между императора и великите имена. С изключение на аиноните, всички фракции бяха отказали да подпишат договора и около вечерните огньовете се водеха множество пиянски спорове за това какво ще предприемат водачите им. Като цяло повечето проклинаха императора и неколцина дори казваха, че силите на Свещената война трябва да щурмуват Момемн и да заграбят нужните за похода провизии. Но някои вземаха неговата страна. Какво бе договорът, питаха те, освен просто лист хартия? И вижте, казваха, каква полза имаме от подписването. Не само, че Мъжете на Бивника ще получат провизии безболезнено, но и ще разчитат на водачеството на Икурей Конфас, най-великия военен интелект от поколения насам. А ако провалът на Плебейската свещена война не бе достатъчно доказателство, какво да мислим за шриаха, който нито принуждаваше императора да снабди похода, нито искаше великите имена да подпишат договора му? Защо би се колебал Майтанет, ако и той не се боеше от мощта на езичниците?

Но как можеше човек да се бои, когато самите небеса трепереха от мощта им? Какво струпване само! Кой би предположил, че толкова велики личности ще прегърнат Бивника? И нещо повече. Свещеници, не само от Хилядата храма, но и от всеки култ, представляващи всички Аспекти на Бог, се бяха събрали на плажа или се спускаха от хълмовете, за да заемат местата си в Свещената война. Пееха химни,

удряха цимбали, караха въздуха да горчи от тамян и възгласи. Идоли се помазваха с благовония и розово масло, а жриците на Гиера правеха любов с грубите воители. Наркотици се раздаваха с благоговение, а треперещите крещяха в екстаз от праха. Прогонваха се демони. Пречистването на Свещената война започна.

Мъжете на Бивника се събираха след церемониите, да обменят слухове или да обсъждат покварата на езичниците. Шегуваха се, че жената на Скайелт трябва да е по-мъжествена от Чеферамуни, или че нансурите предпочитат да се приемат един-друг през задника, поради която причина и маршируваха в толкова стегнати формации. Тормозеха скатаващи се роби и виеха към жените, носещи кошници с пране от река Фаюс. И по навик се мръщеа на странните групи чужденци, които неспирно бродеха из лагера.

Толкова много... Такова величие.

ЧЕТВЪРТА ЧАСТ

ВОИНЪТ

ДВАНАЙСЕТА ГЛАВА ДЖИЮНАТИ

Вече обясних как Майтанет впрегна могъщите ресурси на Хилядата храма, за да осигури жизнеността на Свещената война. Описах бегло първите стъпки, поети от императора да я обвърже с имперските си амбиции. Описах се да пресъздам първоначалната реакция на кишауримите в Шимех по кореспонденцията им с падиращаха в Ненсифон. Дори споменах омразния Консулт, за който най-накрая мога да говоря без страх от осмиване. С други думи, обръщах внимание почти изцяло на могъщите фракции и техните безлични цели. Ами отмъщението? Ами надеждата? Срещу мащаба на враждуващи нации и религии, как бе възможно тези дребни страсти в крайна сметка да овладеят Свещената война?

*Друсас Акамиан,
„Компендиум на Първата
свещена война“*

... макар и да общува с мъже, жени и деца, макар и да лежи със зверове и да се подиграва със семето си, той не би могъл да е така безнравствен, както философа, който лежи с всички неща на света.

*Инри Седжен,
„Учените“, 36, 21,
Трактатът*

Наюр остави утемотския лагер зад гърба си и подкара коня на север през оголената пустош. Подмина няколко стада добитък, като махаше с нежелание на далечните конници — просто въоръжени деца, — които ги пазеха. Утемотският народ беше оредял — не бяха много по-различни от бродещите племена на североизток, които трябваше да гонят от време на време от земите си. Катастрофата при Киют взе висока цена от тях, отколкото от много други скилвенди и сега техните братовчеди на юг, куотите и енутилите, нападаха пасищата им когато пожелаеха. Въпреки че Наюр бе постигнал много с малко средства в междуплеменната война, той знаеше, че утемотите са изправени пред изтребление. Дори нещо толкова просто като още една лятна суша щеше да ги обрече на гибел.

Той преваля един гол хълм и пришпори жребеца си през храсталаци и придошли от пролетта потоци. Слънцето беше бяло и далечно и сякаш не хвърляше сенки. Въздухът миришеше на отстъплението на зимата, на влажна земя под сухата трева. Степта се ширна пред него, набраздена от сребристи вълни, вдигнати от вятъра. На половината път до хоризонта се издигаха могили на прадедите му. Бащата на Наюр беше погребан там, както и всички бащи от рода му, до самото начало.

Защо бе дошъл тук? Каква цел можеше да има подобно самотно поклонение? Нищо чудно, че племето го мислеше за луд. Той предпочиташе съвета на мъртвите пред този на мъдрите.

Рошавият силует на лешояд се надигна от погребалните могили и се понесе като хвърчило, а после изчезна от поглед. Изминаха няколко мига, преди Наюр да осъзнае колко необичайно е това. Нещо беше умряло тук — наскоро. Нещо непогребано или неизгорено.

Той пришпори жребеца си, загледан между могили. Лицето му изтръпна от вятъра, който рошеше косата му.

Откри първия мъртвец недалеч от най-близката могила. Две черни стрели, изстреляни достатъчно отблизо, за да пронизат плочите на нагръдника, стърчаха от гърба му. Наюр слезе от коня и огледа земята наоколо, разделяйки тревите с длан и пръсти. Намери следи.

Сранки. Сранки бяха убили този човек. Той огледа отново могили, в търсене на следи сред тревата. Заслуша се. Чуваше само

вятъра и от време на време гневните писъци на далечните лешояди.

Мъртвецът не беше осакатен. Сранките не бяха приключили. Наюр обърна трупа с крак; стрелите се счупиха със сух пукот. Сивото лице зяпаше към небето, извито в смъртта, ала сините очи не бяха потънали. Мъжът беше норсирай — русата коса му каза поне това. Но кой беше? Част от банда грабители, превъзхождани числено и преследвани на юг от сранките? Беше се случвало и преди.

Наюр сграбчи юздата на коня си и го приведе надолу. Извади меч си, а после, все така приведен, притича по земята. Скоро се озова сред могилите...

Където намери втория мъртвец. Този бе умрял лице в лице с врага. Счупена стрела стърчеше от задната част на лявото му бедро. Ранен, принуден да се откаже от бягството, а после убит по типичния за сранките начин: изкормен и удушен със собствените си черва. Но ако се изключеше отвореният му корем, не се виждаха други рани. Наюр коленичи и сграбчи една от студените ръце на трупа. Опипа мазолите му. Твърде меки. Значи не бяха грабители. Поне не всички. Кой бяха тези хора? Що за чуждоземни глупаци — при това от някой *град* — биха рискували опасността от сранките, за да пътуват в земята на *скилвендите*?

Вятърът промени посоката си и му разкри колко се е приближил до лешоядите. Той бързо отскочи наляво, за да може да се промъкне до привидно най-голямото струпване на мъртвци иззад една от поголемите могили. На половината път към върха ѝ, се озова пред първото от телата на сранките, с наполовина отрязана глава. Като всички мъртви сранки, то беше кораво като камък, с напукана и лилаво-черна кожа. Лежеше свит като куче, все още стиснал костния си лък. От позата му и стъпканата трева, Наюр разбра, че е бил поразен на върха на могилата, достатъчно силно, за да падне почти до долу.

Малко по-нагоре намери и оръжието, което го беше убило. Желязна брадва, черна и с наниз от човешки зъби около дръжка от човешка кожа. Сранк, убит от сранкско оръжие.

Какво бе станало тук?

Наюр внезапно осъзна с пълна яснота, че е коленичил върху склона на *могила*, наред мъртвите си прадеди. Отчасти бе разгневен от това светотатство, но страхът му превъзхождаше чувството. Какво можеше да значи това?

Дишайки плитко, той се прокрадна до хребета.

Лешоядите се бяха струпали около основата на съседната могила, приведени над плячката си, а вятърът рошеше перата на гърбовете им. Шепа гарги се щураха около тях, подскачайки от лице на лице. Плячката им бе покрила земята: труповете на сранки, проснати или присвити един срещу друг, разпръснати по повърхността на могилата, на места дори натрупани на купчини, с глави, люлеещи се от счупени вратове, и лица, стиснати в хватката на безжизнени ръце и крака. Толкова много! Само върхът беше чист.

Последният отпор на един-единствен мъж. Невъзможен отпор.

Оцелелият седеше с кръстосани крака на самия връх на могилата, с ръце, облежнати на коленете, и с приведена глава под блестящия диск на слънцето. Бледите линии на степта го ограждаха като рамка.

Никое животно не притежаваше толкова чувствителни сетива, колкото лешоядите; само след миг те започнаха да грачат тревожно и се понесоха по вятъра на големите си дрипави криле. Оцелелият вдигна глава и ги видя как отлитат. После, сякаш сетивата му бяха не по-малко чувствителни от тези на птиците, се обърна към Наюр.

Вождът на утемотите не можа да различи много от лицето му. Дълго и с едри черти, но орлово. Сини очи, може би, но това бе просто догадка заради русата коса.

Но въпреки това Наюр си помисли с ужас: *Познавам този мъж...*

Изправи се и пристъпи към клането, с олекнали от неверие крайници. Норсираят го гледаше безизразно.

Познавам този мъж!

Той си проправи път сред мъртвите сранки и осъзна отнесено, че всеки от тях е умрял в резултат на един-единствен безпогрешен удар.

Не... Не е възможно. Това не е възможно.

Наклонът на могилата сякаш стана много по-стръмен. Сранките в краката му изглеждаха така, сякаш виеха безспирно, предупреждаваха го, умоляваха го, като че ужасът от мъжа на върха над тях бе достатъчен, за да надмогне бездната между двете раси.

Наюр се спря на няколко крачки под чужденеца. Предпазливо вдигна меч на баща си пред себе си, протегнал белязани ръце напред.

Накрая посмя да погледне седналия мъж директно и сърцето му забумтя с нещо отвъд страха или яростта... Това беше той.

Окървавен, пребледнял, но *наистина* той. Въплътен кошмар.

— *Ти...* — прошепна Наюр.

Мъжът не помръдна, а продължи да го изучава без следа от емоция. Наюр видя кръвта, която бликаше от скрита под туниката му рана, разпростираща се в тъмно петно.

С побърканата сигурност на човек, който е сънувал този момент хиляди пъти, той изкачи още пет крачки, а после постави излъскания връх на острието си под брадичката на мъжа. Използва го, за да повдигне безизразното лице към слънцето. Устните...

Не е той! Но е почти той...

— Ти си дуниайн — каза с нисък и студен глас.

Ярките очи го гледаха, но в изражението нямаше абсолютно нищо — нито страх, нито облекчение, нито разпознаване или липсата му. После, като цвете, кълмнало върху скършеното си стъбло, мъжът се свлече напред в калта.

Сърцето на Наюр биеше като боен чук.

Какво означава това?

Объркан, вождът на утемотите погледна към купчините срански трупове на погребалните могили около него, древната почва, запазила спомена за кръвта му. После, връщайки очите си върху изпадналата в безсъзнание фигура пред него, внезапно почувства костите в могилата под краката си — свити в ембрионална позиция, погребани дълбоко. И осъзна...

Стоеше върху могилата на баща си.

* * *

Аниси. Първата жена на сърцето му. В тъмнината беше просто сянка, стройна и хладна до потъмнялото му от слънцето тяло. Косата ѝ се спускаше по гърдите му във форми, подобни на странните писания, които бе виждал толкова пъти при нансурите. Нощният дъжд звучеше като безкрайно издихание върху платнената стена на юртата.

Тя се раздвижи и премести лицето си от рамото към ръката му. Той се изненада. Мислеше си, че спи. *Аниси...* *Колко обичам този*

покой помежду ни.

Гласът ѝ беше младежки и унесен:

— Попитах го...

Него. На Наюр не му се нравеше да чува жените си да говорят за чужденеца по този начин — по *неговия* начин — сякаш някак си са влезли в черепа му и са го разграбили. Него. Синът на Моенгхус. Дуниайнът. През дъжда и стените той усещаше сърбежа от присъствието на мъжа от другата страна на мрачния лагер — ужас, дошъл отвъд хоризонта.

— И какво ти каза?

— Каза, че мъртъвците, които си намерил, са от Атритау.

Наюр вече бе разбрал това. Ако се изключи Сакарпус, Атритау беше единственият град на север от степта... или поне единственият град на човеци.

— Да, но кои са били?

— Той ги нарече свои последователи.

Осъзнаването стисна яростно сърцето му. Последователи. *Той е същият... Обладва хората по начина, по който баща му някога облада...*

— Какво значение има — попита Аниси — самоличността на мъртви мъже?

— Има значение.

Всичко имаше значение, когато ставаше дума за дуниайните.

Откак бе намерил Анасуримбор Келхус, една мисъл тормозеше всяко движение на душата на Наюр. *Използвай сина, за да откриеш бащата.* Ако този човек следваше Моенгхус, значи знаеше къде да го намери.

Дори сега той виждаше своя собствен баща, Скийота, сгърчен и риташ в ледената кал в краката на Моенгхус. Гърлото му бе премазано. Главатар, убит от невъоръжен роб. Годиците бяха превърнали този образ в наркотик, в нещо, към което Наюр вманиачено се връщаше отново и отново. Но по някаква причина той никога не бе един и същ. Детайлите семеняха. Понякога, вместо да заплую почерняващото лице на баща си, той го прегръщаше. Понякога вместо Скийота да умира в краката на Моенгхус, Моенгхус умираше в краката на Наюр, сина на Скийота. Живот за живот. Баща за баща. Отмъщение. Нямах ли това да поправи баланса, който бе разнебитил сърцето му?

Използвай сина, за да откриеш бащата. Но можеше ли да рискува с подобно нещо. Ами ако всичко се повтореше?

За миг Наюр забрави да диша. Беше преброил само шестнадесет лета през годината, когато братовчед му Окияти се върна в лагера с Анасуримбор Моенгхус. Окияти и бойната му дружина бяха отнели мъжа от група сранки, пътуващи през Сускара. Това само по себе си бе достатъчно, за да предизвика интерес към чужденеца: малцина преживяваха подобно пленничество. Окияти повлече мъжа до юртата на Скийота и с груб смях каза:

— Сега е в по-нежни ръце.

Скийота си присвои Моенгхус и го подари на първата си жена, родната майка на Наюр.

— Заради синовете, които си ми родила — каза той. И Наюр си помисли: *Заради мен.*

През цялото време Моенгхус само гледаше, а сините му очи блестяха от разбитото лице. Когато погледът му за момент се спря на сина на Скийота, Наюр му се изсмя с юношеско презрение. Мъжът представляваше просто купчина дрипи, бледа кожа, кал и съсирена кръв — поредния пречупен чужденец, по-жалък от животно.

Ала сега той знаеше, че това е било именно представата, която дуниайнът е искал да добият похитителите му. За такъв като него дори падението бе полезно средство — може би най-полезното.

След това Наюр виждаше новия роб от време на време да плете въжета, да обработва кожа, да носи чували с тор за огньовете и други подобни задачи. Мъжът се суетеше по същия начин като другите, движеше се със същата прибързаност, сякаш костите му са кухи. Ако младият утемот го забелязваше изобщо, то бе само заради произхода му. *Ето... ето го онзи, който е оцелял от сранките.* Наюр го гледаше за момент, преди да продължи по пътя си. Но колко време го бяха оглеждали онези мрачни очи след това?

Изминаха няколко седмици преди Моенгхус изобщо да го заговори. Той подбра момента добре: нощта, когато Наюр се завърна от Ритуала на пролетните вълци. Олюлявайки се от загуба на кръв, той се дотътри у дома в мрака, а главата на вълка бе завързана за пояса му. Свлече се пред входа на майчината си юрта и докато вдишваше и издишваше хрипливо, по голата земя под него капеше слюнка.

Моенгхус бе онзи, който го откри, и именно той превърза отворените му рани.

— Убил си вълка — каза робът, докато го вдигаше от прахта. Сенчестият лагер заплува около лицето му и въпреки това блестящите очи изглеждаха също толкова неподвижни и стабилни, колкото Гвоздея на Небесата. В болката си Наюр откри срамен уют в тези чуждоземни очи — убежище.

Той отблъсна ръцете на мъжа и изграчи:

— Но не стана както трябваше.

Моенгхус кимна.

— Убил си вълка.

Убил си вълка.

Тези думи. Тези впримчващи думи! Моенгхус бе видял болката му и бе промълвил единствените думи, които можеха да успокоят сърцето му. Нищо не бе станало така, както трябваше, ала ето, че резултатът беше какъвто се полага. Той *беше* убил вълка.

На следващия ден, докато Наюр се възстановяваше в мрака на майчината си юрта, Моенгхус му донесе яхния от див лук и заешко. След като димящата купа премина от едните ръце в другите, прекършеният мъж погледна нагоре, вдигна лице над превитите си рамене. Всички белези на робството — покорното изгърбване, плиткото дишане и стрелкащите се страхливи очи — изчезнаха. Трансформацията стана толкова внезапно и бе така пълна, че за няколко мига Наюр можеше само да го зяпа удивен.

Ала един роб да погледне воин в очите бе повод за ярост, така че младежът взе робската пръчка и го наби. Сините очи не бяха изненадани и останаха впити в него през цялото време, дърпайки неговите с обезпокоително спокойствие, сякаш му прощаваха за... невежеството. Наюр не го наказва наистина, също както не изпита и истинския гняв, който трябваше да тласка пръчката му.

Втория път, когато Моенгхус посмя да го погледне, той го наби свирепо — толкова свирепо, че после майка му го сгълча и го обвини, че умишлено поврежда собствеността ѝ. Наюр ѝ каза, че мъжът е нагъл, ала сърцето му се гърчеше в срам. Дори тогава той знаеше, че не яростта, а отчаянието е движело ръката му. Дори тогава знаеше, че Моенгхус е откраднал сърцето му.

Чак години по-късно разбра как тези побоища го бяха обвързали с чужденеца. Насилието между мъже пораждаше необяснима интимност — Наюр бе оцелял в достатъчно битки, за да разбира това. Наказвайки Моенгхус от отчаяние, той бе демонстрирал нужда. *Ти трябва да бъдеш мой роб. Трябва да ми принадлежиш!* А демонстрирайки нужда, бе отворил сърцето си и бе пуснал змията да влезе.

Третия път, когато Моенгхус срещна погледа му, Наюр не посегна за пръчката си. Вместо това попита:

— Защо? Защо ме провокираш?

— Защото ти, Наюр урс Скийота, си повече от родствениците си. Защото само ти можеш да разбереш какво имам да кажа.

Само ти.

Още впримчващи думи. Кой млад мъж не губи търпение в сянката на по-възрастните? Кой млад мъж не таи тайно презрение и големи надежди?

— Говори.

И Моенгхус говори за много неща през последвалите месеци, за това как хората дремят, как Логосът, пътят на интелекта, е единственото, което може да ги събуди. Ала сега всичко това представляваше неясно петно за Наюр. От всички тайни разговори той помнеше единствено първия с някаква яснота. Но пък първите прегрешения винаги пламтят най-ярко. Като сигнален огън.

— Когато войните нападат империята отвъд планините — каза Моенгхус, — те използват винаги едни и същи пътеки, нали?

— Да. Разбира се.

— Но защо?

Наюр сви рамене.

— Защото те са планински проходи. Няма друг път за влизане в империята.

— А когато войните се съберат да нападат съседските пасища, те винаги използват едни и същи пътеки, нали?

— Не.

— Защо не?

— Защото яздят през открита земя. Има безброй начини да се прекоси степта.

— Именно! — възкликна Моенгхус. — А не е ли всяка задача пътешествие? Всяко постижение — цел? И не е ли всеки град място, от което да потеглиш?

— Предполагам... Мемоаристите казват същото.

— Значи мемоаристите са мъдри.

— Кажы каквото имаш за казване, робе.

Смях, безупречен в дрезгавото си скилвендско звучене — смехът на велик воин. Дори тогава Моенгхус вече знаеше какви пози да заема.

— Виждаш ли? Ставаш нетърпелив, защото смяташ, че пътеката, по която се движа, е твърде объркана. Дори думите са като пътешествия!

— Е, и?

— Ако всичко, което хората вършат, е пътешествие, искам да те попитам защо пътищата на скилвендите, обичаите, обвързващи всичко, което вършите, са като планински проходи? Защо яздите по същите пътеки отново и отново, когато пътищата към целта са безбройни?

Поради някаква причина този въпрос възбуди Наюр. Думите бяха толкова дръзки, че той се почувства смел дори само да ги чува, и толкова завладяващи, че едновременно го изпълниха с енергия и ужас, сякаш бяха докоснали място, което е копнеело да бъде докоснато, най-вече защото е забранено.

Бяха му казвали, че обичаите на Народа са също толкова неотменими и свещени, колкото капризни и пропаднали са онези на чужденците. Но защо? Не бяха ли тези обичаи просто различни пътища, използвани, за да се достигне една и съща цел? Какво правеше начинът на скилвендите *единствен*, единствената пътека, която може да следва един изправен мъж. И как можеше това да е така, след като мемоаристите казваха, че безбрежната степ прониква във всичко скилвендско?

За пръв път Наюр видя народа си през очите на външен човек. Колко странно само изглеждаше! Абсурдът на бои за кожа, направени от менструална кръв. Безполезността на забраната да лягаш с девственица без свидетели или тази да колиш добитък с дясната ръка, или пък да дефекираш в присъствието на коне. Дори ритуалните белези на ръцете им, техните свазонди, изглеждаха ненужни и странни, по-скоро побъркана суета, отколкото свещен символ.

За пръв път той наистина се запита *защо*. Като дете беше толкова склонен да задава въпроси, че винаги, когато попита майка си нещо, независимо колко практично, тя започваше да се оплаква и да го порицава — израз, както разбираше сега, на стар майчин гняв към вбесяващо умно дете. Ала въпросите на децата бяха дълбоки само по случайност. Те питаха колкото за да получат отговор, толкова и за да им бъде отказан такъв, както беше и редно, за да се научат кои въпроси са позволени и кои не са. Да запиташ истински „защо“, обаче, означаваше да отидеш отвъд всякакво позволение.

Да поставиш всичко под съмнение. Да яздиш безбрежната степ.

— Където няма пътеки — продължи Моенгхус, — човек се губи единствено ако не познава целта си. Няма престъпление, няма прегрешение, няма друг грях, освен глупостта или некомпетентността, и нито едно светотатство, освен тиранията на обичая. Но ти вече го знаеш... Ти стоиш настрана от племето си.

Ръката на Моенгхус се вдигна и хвана неговата. В тона му имаше нещо летаргично, нещо интимно и чувствено. Очите му бяха меки, жални, влажни като устните му.

— Грях ли е да те докосвам така? Защо? От кой планински проход съм кривнал?

— Никой... — думи без дъх.

— Защо?

— Защото яздим в степта.

И няма нищо по-свято.

Усмивка, като баща или любим, внезапно поразен от свирепо обожание.

— Ние, дуниайните, Наюр, сме водачи и съгледвачи, ученици на Логоса — Най-краткия Път. От целия свят ние единствени сме се събудили от ужасната дрямка на обичая. Ние единствени.

Той взе младата ръка на Наюр в скута си. Палците му чертаеха линии между мазолите.

Как можеше блаженството да боли толкова?

— Кажи ми, сине на вожда, какво желаш повече от всичко друго? Кое обстоятелство? Кажи на мен, който съм буден, и аз ще ти разкрия пътя, който да следваш.

Наюр облиза устни и излъга:

— Да стана велик вожд на Народа.

Тези думи! Тези разбиващи сърцето думи!

Моенгхус кимна по тежкия начин на мемоарист, удовлетворен от сигурни поличби.

— Добре. Двамата с теб ще яздим заедно през откритата степ. Аз ще ти покажа път като никой друг.

Няколко месеца по-късно Скийота беше мъртъв, а Наюр стана вожд на утемотите. Получи онова, което се бе престорил, че желае — Бялата юрта и края на пътя си.

Въпреки че съплеменниците му не харесваха пътеката, по която бе стигнал дотам, обичаят ги обвързваше към него. Той беше бродил по забранени пътища и утемотите, ограничени от дълбоките бразди на глупостта и слепия навик, можеха само да се мръщят и да мърморят зад гърба му. Каква гордост само бе изпитал! Ала гордостта му беше странна, куха, като самотното усещане за напрежение и безнаказаност, което бе изпитал като малко момче, докато гледаше братята и сестрите си да спят до огъня и мислеше: *Мога да направя каквото си поискам.*

Каквото си поискам. И те няма да разберат.

После, два сезона по-късно, другите жени удушиха майка му, защото роди русо момиче. Докато вдигаха трупа ѝ на коловете за лешоядите, той започна да разбира какво всъщност се е случило.

Смъртта на майка му, разбра той, е била местоназначение, резултат от пътешествие. А Моенгхус бе пътешественикът.

В началото това го обърка. Дуниайнът беше изкусил и заплодил майка му, това бе очевидно. Но с каква цел? Какво беше местоназначението?

И тогава разбра: за да получи достъп до сина ѝ — до Наюр урс Скийота.

Така започна вманиаченото преговаряне на събитията, които го бяха довели до Бялата юрта. Стъпка по стъпка, той си спомни последователността от малки, детински предателства, довели до убийството на баща му. Скоро рехавото усещане за превъзходство, че е надхитрил по-висшестоящите от него, се изпари. Скоро стягащото челюстта му задоволство, че е унищожил напълно безпомощен човек, се превърна във вцепенено неверие, в обречено отричане. Беше се възгордял, че се е издигнал над съплеменниците си, че е нещо повече от тях, и се наслаждаваше на демонстрацията на това превъзходство. Бе намерил най-краткия път, заграбвайки Бялата юрта. Нима това не

беше доказателство за превъзходството му? Така му бе казал Моенгхус преди да изостави утемотите. Така си мислеше и той.

Но сега разбираше, че единственото, което бе постигнал, беше да предаде баща си. Също като майка си, и той беше прелъстен. *Баща ми е мъртъв. Аз бях ножът.* Анасуримбор Моенгхус го беше използвал. Това откровение го остави без дъх и разби сърцето му. Някога, когато Наюр беше още дете, един ураган опустоши утемотския лагер. Раменете му бяха в облаците, а юрти, добитък и животни се вихреха като поли около краката му. Наюр гледаше от разстояние, разплакан, стиснал скования кръст на баща си. После вятърът изчезна, като пясък, който се спуска във водата. Той си спомни как баща му изтича през прахта, за да помогне на съплеменниците си. Спомни си как понечи да го последва, а после се препъна и спря, вцепенен от гледката пред себе си, сякаш мащабът на трансформацията беше отвъд възможностите на очите му да го осмислят. Огромната мрежа от пътеки, кошари и юрти бе изцяло пренаписана, все едно някое огромно като планина дете бе изрисувало няколко кръга през нея с пръчка. Ужас бе заменил познатия уют, но редът бе заменен с друг ред.

Също като урагана, откровението за Моенгхус бе натрапило различен, много по-ужасяващ ред от онзи, с който беше свикнал. Триумфът се превърна в падение. Гордостта стана разкаяние. Моенгхус вече не бе по-великият баща на сърцето му. Вместо това се превърна в невъзможен тиранин, робовладелец, преоблечен като роб. Думите, които го бяха издигнали, които разкриваха истина и екстаз, се превърнаха в думи, които го унижаваха и го бяха принудили да приеме скверните предимства на водачеството. Израженията, които преди го успокояваха, се превърнаха в мимики от някаква побъркана игра. Всичко — погледът, докосването, бъдещите доверие жестове — бе пометено от урагана и пренаписано в нещо ново и свирепо.

За известно време той наистина се мислеше за буден, за единствения, който не се препъва и не блуждае из сънищата, издигнати около скилвендите от обичаите на предците им. За тях степта представляваше основа не само за краката и телата им, но и за самите им души. Но ето, че той, Наюр урс Скийота, знаеше и живееше в истината за нея. Той единствен се беше *събудил*. Докато другите прекосяваха редица илюзорни каньони, неговата душа бродеше през безбрежни равнини. Само той принадлежеше истински на земята.

Само той. Защо това да застанеш не встрани, а *пред* своето племе, носеше такава ужасяваща сила?

Ала ураганът помете и това. Той си спомни как майка му плака след смъртта на баща му, ала дали плака за Скийота, когото бе изгубила отвъд смъртта, или, както самия Наюр, за Моенгхус, когото бе изгубила отвъд хоризонта? Сега той знаеше, че за дуниайна съблазняването на първата жена на Скийота е било просто част от пътя, място, от което да потегли, за да съблазни първородния му син. Какви ли лъжи й бе нашепвал, докато я пронизваше в мрака? Наюр беше сигурен, че е лъгал, защото нито говореше, нито изразяваше обич към нея. А ако бе лъгал нея, тогава...

Всичко, което се случваше, беше пътешествие, както каза и Моенгхус. Дори движенията на душата — мисъл, желание, любов — бяха пътешествия из нещо безбрежно. Наюр си мислеше, че е бил точката на потегляне, произход на всичките си пътуващи надалеко мисли. Но се беше оказал единствено една кална стъпка — пътека, използвана от друг, за да достигне *той* до местоназначението си. Мислите, които бе наричал свои, през цялото време бяха принадлежали на друг. Неговата будност бе просто поредният сън в подълбоката дрямка. С помощта на някаква неземна хитрост той се оказа изигран да извършва гнусотия след гнусотия, падение след падение, и *бе плакал от благодарност*.

А неговите съплеменници знаеха това, осъзна той, знаеха го, дори и само по неясния начин, по който вълците надушват слабостта. Презрението и смехът на глупаци не значеха нищо, когато човек живее сред истината. Ала когато е бил измамен... *Ревливец*. Такова мъчение!

В продължение на тридесет години Наюр живя с този ураган, усилвайки тътена му с нови прозрения и нови самообвинения. Върху него се трупаха сезони на страдание.

Докато беше буден, вихърът се носеше из него бездиханно, със странната безжизненост да извършваш действие с празни дробове. Но когато заспеше... Беше сънувал много болезнени сънища. Лицето на Моенгхус, излизащо от дълбините на езеро, бледо под зеленикавото сияние на водата. Из заобикалящия мрак — преплетени пещери, като тънките тунелчета, които се намират под големи камъни, вдигнати от тревата. Точно под повърхността бледият дуниайн спира, сякаш придърпан от някакви окови, усмихва се и вдига уста. Наюр с ужас

вижда как между усмихнатите устни се появява дъждовен червей, който излиза над водата. Той опипва въздуха като сляп пръст. Влажен и гнусен, с безцветното розово на скрити места. И ръката на Наюр винаги е неподвижна, но едновременно с това се понася над водата и в един тих миг на лудост докосва червея...

Но сега Наюр не спеше, а лицето се завръщаше. Той го откри на поклонението пред могилите на своите предшественици. Бе дошло от северната пустош, обрулено от стихииите, покрито с рани, нанесени от сранките.

Анасуримбор Келхус, син на Анасуримбор Моенгхус. Ала какво означаваше това второ пришествие? Дали носеше отговор на урагана, или идеше, за да удвои яростта му?

Смееше ли да използва сина, за да открие бащата? Смееше ли да преброди безбрежната степ?

Аниси вдигна глава от гърдите му и го погледна в лицето. Гърдите ѝ се бяха сгушили в хлътнатината на корема му. Очите ѝ проблясваха в мрака. В очите на Наюр тя беше твърде красива, за да му принадлежи.

— Все още не си говорил с него — каза жената и сведе глава над потока на косите си, след което го целуна по ръката. — Защо?

— Казах ти... Той има огромна сила.

Усещаше я как мисли. Може би беше от близостта на устните ѝ до кожата му.

— Споделям твоите... тревоги — каза тя. — Но понякога не зная кой е по-страшен — ти или той.

Гневът се надигна в него — бавният, опасен гняв на човек, чийто авторитет е неоспорим и абсолютен.

— Изплашена си от мен? Защо?

— Боя се от него, защото вече говори езика ни така, както робите, стояли при нас десет години. Боя се от него, защото очите му... изглежда не мигат. Вече успя да ме накара да се смея, да плача.

Тишина. През мислите му преминаваха сцени, поредица от начупени и пречупващи образи. Той се вкочани върху чергата, напрегна крайници срещу нейната мекота.

— А от теб се боя — продължи тя, — защото ми каза, че това ще стане. Всяко от тези неща, които се случват, ти ми казваше, че ще се случат. Познаваш този мъж, а никога не си говорил с него.

Гърлото го болеше. *Плакала си само когато съм те удрял.*

Тя го целуна по ръката и докосна устните му с пръст.

— Вчера той ме попита: „Защо изчаква?“

Откак бе намерил мъжа, събитията се движеха с такава сигурност, сякаш и най-малката случка бе напоена във водите на съдбата и поличбите. Интимността между него и дуниайна не можеше да бъде по-голяма. Сън след сън той го бе удушавал със собствените си ръце.

— Ти никога ли не си ме споменавала? — попита — по-скоро заповяда — той.

— Не. Не съм. Ето, че отново знаеш. А и той те познава.

— Чрез теб. Вижда ме чрез теб.

За момент Наюр се почуди какво ли е видял чужденецът, какъв ли негов образ е изтекъл през красивите изражения на Аниси. Вероятно голяма част от истината, реши накрая.

От всичките му жени само тя имаше смелостта да го държи, когато викаше в съня си. Само тя му шепнеше, когато се събудеше разплакан. Другите лежаха вкочанени, мъртви в преструвката на сън. Което беше добре. Тях той би набил заради наглостта да бъдат свидетели на слабостта му.

В мрака Аниси сграбчи рамото му, сякаш за да го придърпа настрана от някаква огромна опасност.

— Господарю, това е светотатство. Той е *вещица*. Магьосник.

— Не. Той е нещо по-малко. И нещо повече.

— Как? Как можеш да знаеш?

Предпазливостта бе изчезнала от гласа ѝ. Сега тя настояваше да знае.

Наюр затвори очи. Обруленото лице на Банут проблесна в мрака, заобиколено от хаоса на Киют. *Ревлив педераст...*

— Спи, Аниси.

Смееше ли да използва сина, за да открие бащата?

* * *

Денят бе слънчев, с топлината, която обещаваще неизбежното лято. Наюр се спря пред широкия конус на юртата, следвайки

шевовете по кожената стена. Това беше един от онези дни, когато последните останки на зимата изсъхваха от кожата и дървото на юртите, когато миризмата на гнилоч отстъпваше пред миризмата на прах.

Той приклепна пред платнището на входа и докосна с два пръста земята, вдигайки ги до устните си според обичая. Изпитваше уют от това действие, въпреки че причините за него бяха умрели отдавна. Повдигна покривалото и се промъкна в сумрака вътре, където седеше той, с кръстосани крака и гръб към входа.

Наюр се помъчи да различи прикованата фигура от заобикалящия я мрак. Сърцето му туптеше учестено.

— Жените ми твърдят, че си научил езика ни със скорост, която е... ненормална.

Изад гърба му проникна бледа светлина. Видя голи крайници, сиви като сухи клони. Миризмата на урина и фекалии изпълваше въздуха. Мъжът изглеждаше и вонеше на крехкост и болест. Наюр знаеше, че това не е случайно.

— Уча се бързо, да. — Сенчестата глава се приведе, сякаш за да...

Наюр потисна тръпката. Толкова еднакви.

— Жените ми твърдят, че си вещица.

— Не съм. — Дълго поемане на въздух. — Но ти вече знаеш това.

— Мисля, че знам.

Той извади хораето си от малката кесия на пояса, а после го хвърли в ниска дъга. Брънките издрънчаха. Чужденецът сграбчи сферата във въздуха, сякаш е муха.

Нищо не се случи.

— Какво е това?

— Дар за моя народ от много древни времена. Дар от нашия Бог. Убива вещици.

— Руните по него?

— Не означават нищо. Вече.

— Не ми вярваш. Боиш се от мен.

— Не се боя от нищо.

Никакъв отговор. Пауза, в която да обмисли зле подобрите думи.

— Не — каза накрая дуниайнът. — Боиш се от много неща.

Наюр стисна зъби. Отново. Това се случваше отново! Думи като лостове, които го избутваха назад, по пътека, увиснала над пропаст. Яростта го изпълни като огън. Като свиреп пожар.

— Ти — изсъска той през зъби — знаеш, че съм различен от другите. Почувства присъствието ми чрез жените ми заради моето познание. Знай, че ще правя точно обратното на много от нещата, които ми казваш, просто защото *ти* ги казваш. Знай, че всяка нощ ще използвам заешки вътрешности, за да реша дали да те оставя да живееш. Зная кой си ти, Анасуримбор. Зная, че си дуниайн.

Ако мъжът се разтревожи, не го издаде по никакъв начин. Вместо това просто каза:

— Ще отговоря на всичките ти въпроси.

— Искам да ми кажеш всичко, което си разбрал за сегашните си обстоятелства. Ще ми обясниш причината да дойдеш тук. Ако не го направиш задоволително, ще те убия... незабавно.

Заплахата беше могъща, думите — изпълнени със сигурност. Други хора биха ги обмислили, биха ги претеглили в тишина, за да преценят отговора си. Но дуниайнът не го стори. Той отговори незабавно, сякаш нищо, което Наюр би могъл да каже или да направи, не можеше да го изненада.

— Все още съм жив, защото баща ми е минал през земите ви в дните на твоята младост и е извършил някакво престъпление, за което сега търсиш мъст. Не мисля, че за теб е възможно да ме убиеш, въпреки че го желаш. Твърде си интелигентен, за да откриеш удовлетворение в заместители. Разбираш опасността, която представлявам, ала все пак се надяваш да ме използваш като инструмент за достигане на по-важната си цел. Така че моите обстоятелства са част от целта ти.

Моментна тишина. Мислите на Наюр се вихреха едновременно в шок и съгласие, ала после се отдръпнаха във внезапно подозрение. *Този човек е интелект... Война.*

— Разтревожен си — каза гласът. — Очакваше тази оценка, но не и че ще я изкажа, и тъй като я изказах, се боиш, че просто си играя с очакванията ти, за да те подведа по някакъв подмолен начин. — Пауза. — Като баща ми, Моенгхус.

Наюр се изплю.

— Думите са ножове за твоя вид! Ала те невинаги режат, нали? Прекосяването на Сускара почти те е убило. Може би трябва да мисля като сранк.

Чужденецът започна да говори, ала той вече се беше завъртял на пета и се приведе, за да мине през изхода сред чистия въздух на степта. Извика хората си и ги наблюдава безстрастно, докато влачеха норсирая навън, а после го завързаха, както беше гол, за стълб близо до центъра на лагера. Часове наред мъжът хлипаше и виеше, крещеше за милост, докато го обработваха по старите методи. Дори червата му се разхлабиха, толкова силна беше агонията.

Наюр зашлеви Аниси, когато тя заплака. Той не вярваше на нищо от това.

Същата нощ се върна, знаейки, или надявайки се, че мракът ще го защити.

Въздухът вонеше под кожата. Чужденецът бе тих като лунна светлина.

— Сега — каза Наюр. — Целта ти... И не си мисли, че си ме заблудил, че съм те пречупил. Твоят вид не може да бъде пречупен.

Шумолене в чернотата.

— Прав си. — Гласът беше топъл в мрака. — За моя вид съществува само мисията. Дойдох за баща си, Анасуримбор Моенгхус. Дойдох, за да го убия.

Тишина, само лекият южен вятър.

Чужденецът продължи:

— Сега дилемата е изцяло твоя, скилвенди. Мисиите ни изглеждат са еднакви. Зная къде, и по-важно — как да намеря Анасуримбор Моенгхус. Предлагам ти чашата, която желаеш. Има ли в нея отрова, или не?

Смееше ли да използва сина?

— Винаги има отрова — изсъска Наюр, — когато човек е жаден.

* * *

Жените на вожда се грижеха за Келхус, лекуваха разкъсаната му кожа с мехлеми, приготвени от стариците на племето. Понякога той им

говореше, докато го правеха, успокояваше изплашените им очи с нежни думи, караше ги да се усмихват.

Когато дойде време съпругът им и норсираят да потеглят, те се събраха на хладната земя пред Бялата юрта и тържествено гледаха, докато мъжете подготвяха конете си. Усещаха монолитната омраза на единия и богоподобното безразличие на другия. И когато двете фигури бяха погълнати от далечни треви, не знаеха за кого плачат — за мъжа, който ги беше покорил, или за онзи, който ги беше опознал. Само Аниси знаеше откъде извират сълзите ѝ.

* * *

Наюр и Келхус язدهа на югоизток, преминавайки от утемотски земи в тези на куотите. Близо до южните предели на куотските пасища ги обкръжиха няколко конници с излъскани вълчи черепи на седлата. Наюр поговори с тях за кратко, припомни им обичаите и те се оттеглиха — нетърпеливи, както смяташе той, да кажат на вожда си, че най-накрая утемотите са останали без Наюр урс Скийота, прекръшващият коне, най-свирепият сред всички мъже.

Когато останаха сами, дуниайнът отново се опита да поведе разговор с него.

— Не можеш да пазиш това мълчание вечно — каза той.

Наюр го огледа. Лицето му, покрито с руса брада, беше сиво дори под покритото с облаци небе. Носеше ризница без ръкави, типична за скилвендите, а бледите му ръце се подаваха през коженото наметало, обвило раменете му. Мармотските опашки по ръба на дрехата, се люлееха с краченето на коня му. Можеше да е и скилвенди, ако не бяха светлата му коса и лишените от белези ръце — и двете го караха да прилича на жена.

— Какво искаш да знаеш? — попита Наюр с подозрителна колебливост. Смяташе, че е добре, че е смутен от безукорния скилвендски на северняка. Това бе напомняне. Когато дуниайнът вече не го смущаваше, знаеше той, всичко щеше да е изгубено. Точно затова толкова често отказваше да говори с абоминацията, затова яздеше в тишина последните три дена. Навикът беше също толкова голяма опасност, колкото и хитростта на мъжа. В момента, в който

присъствието му спреше да го жили, когато обстоятелствата го накараха да се чувства спокоен, Наюр бе сигурен, че норсираят ще се окаже пред него в движението на събитията, ще го насочи по начини, които нямаше как да предвиди.

Докато още бяха в лагера, Наюр бе използвал жените си като посредници, за да се изолира от Келхус. Това бе само една от предпазните мерки, които беше взел. Дори спеше с нож в ръка, знаейки, че мъжът няма нужда да разкъса оковите си, за да го навести. Можеше да дойде като някой друг — дори като Аниси — по начина, по който Моенгхус бе дошъл при бащата на Наюр преди толкова много години, нахлузил лицето на най-големия му син.

Ала сега Наюр нямаше посредници, които да го предпазят. Не можеше да разчита дори на тишината, както първоначално се надяваше. С приближаването на Нансуриума, щяха да са принудени да обсъждат планове. Дори вълците се нуждаеха от замисъл, който да ги пази в земя на кучета.

Сега беше сам с един дуниайн и не можеше да си представи по-огромна опасност.

— Онези мъже — каза Келхус. — Защо те пуснаха да минеш?

Наюр го изгледа предпазливо. *Започва с дребни неща, за да може да се промъкне незабелязан в сърцето ми.*

— Такъв е обичаят ни. Всички племена нападат империята всеки сезон.

— Защо?

— По много причини. За роби. За плячка. Но най-вече за преклонение.

— Преклонение?

— Ние сме Народът на Войната. Нашият Бог е мъртъв, убит от народите на Трите морета. Наш дълг е да отмъстим за него.

Наюр незабавно съжали за този отговор. Привидно разговорът изглеждаше достатъчно невинен, но той за пръв път осъзна колко много говори този факт за Народа и в частност за него самия. *С този човек няма маловажни неща.* Всеки детайл, всяка дума беше нож в ръцете на чужденеца.

— Но как — продължи настоятелно дуниайнът — можеш да се прекланяш пред нещо мъртво?

Не казвай нищо, помисли си той, ала отговорът вече беше излязъл:

— Смъртта е по-велика от човек. Трябва да бъде почитана.

— Но смъртта е...

— Аз ще задавам въпросите — отсече Наюр. — Защо са те пратили да убиеш баща си?

— Това — каза иронично Келхус — е нещо, което трябваше да попиташ, преди да приемеш сделката.

Наюр потисна импулса да се усмихне, знаейки, че именно тази реакция търси дуниайнът.

— И защо? — възрази той. — Без мен няма начин да прекосиш степта жив. До планините Хетанта си мой. Дотогава имам време да взема решение.

— Но ако за чужденци е невъзможно да прекосят степта сами, как е избягал баща ми?

Космите по ръцете на Наюр настръхнаха, но той си помисли: *Добър въпрос. И той ми напомня за предателството на твоя вид.*

— Моенгхус беше хитър. Той беше белязал ръцете си тайно и ги криеше. След като уби баща ми и утемотите бяха обвързани от обичая да не го тормозят, обръсна лицето си и боядиса косата си черна. Тъй като можеше да говори така, все едно е един от Народа, просто прекоси земите ни както ние го правим, като утемот, яздец към преклонението. Очите му бяха почти достатъчно светли... — После Наюр добави: — Защо мислиш, че ти забраних да носиш дрехи, докато беше в плен?

— Кой му е дал боята?

Сърцето на Наюр почти спря.

— Аз.

Дуниайнът просто кимна и отмести поглед към безрадостния хоризонт. Наюр проследи погледа му несъзнателно.

— Бях обладан! — изръмжа той. — Обладан от демон!

— Наистина — отвърна Келхус и отново се обърна към него. В очите му имаше състрадание, но гласът му беше суров, като на скилвенди. — Баща ми те е обитавал.

И Наюр откри, че иска да чуе какво ще му каже мъжът. *Ти можеш да ми помогнеш. Ти си мъдър...*

Отново! Вещицата го правеше отново! Пренасочваше разговора. Завладяваше движенията на душата му. Беше като змия, която опипва пролука след пролука. Слабост след слабост. *Махни се от сърцето ми!*

— Защо са те пратили да убиеш баща си? — повтори рязко въпроса си Наюр, използвайки липсата на отговор като доказателство за нечовешките дълбини на това съревнование. А то наистина беше съревнование, осъзна той. Двамата с този мъж не говореха; те воюваха. *Ножовете ми ще играят.*

Дуниайнът го изгледа с любопитство, сякаш изморен от безсмислената му подозрителност. Още една преструвка.

— Защото баща ми ме призова — каза той загадъчно.

— И това е основание за убийство?

— Дуниайните са се крили от света в продължение на две хилядолетия, и ще останат скрити, ако могат, до края на времето. И все пак преди тридесет и една години, когато бях още дете, ни откриха сранки. Лесно ги унищожихме, но баща ми беше изпратен като предпазна мярка, за да проучи пустошта и да провери доколко сме открити за нова атака. Когато се върна след няколко месеца, беше решено, че трябва да бъде прогонен. Сметнаха го за омърсен, заплаха за мисията ни. Изминаха три десетилетия и се смяташе, че е умрял.

Дуниайнът се намръщи.

— Но тогава той се върна при нас, върна се по начин, който ни беше непознат. Изпрати ни сънища.

— Магия — каза Наюр.

Келхус кимна.

— Да. Въпреки че по това време не го знаехме. Разбяхме само, че чистотата на изолацията ни е била замърсена и че източникът на това замърсяване трябва да бъде намерен и елиминиран.

Наюр се вгледа в профила на мъжа, който се клатеше леко в ритъм с коня.

— Значи ти си убиец.

— Да.

Когато утемотът не каза нищо повече, Келхус продължи:

— Ти не ми вярваш.

А как да му вярва? Как да повярва на някой, който никога не говореше истински, а насочваше и маневрираше, маневрираше и насочваше, без край?

— Не ти вярвам.

Келхус се обърна към заобикалящото ги пространство на зелено-сивата равнина. Бяха прекосили пасищата на куотите и сега се движеха през огромното плато във вътрешността на Джиюнаги. Ако се изключеше малък поток пред тях и тънката линия от храсти и тополи по бреговете му, хоризонтът беше празен, като на океан. Само небето, изпълнено с облаци като плаващи планини, притежаваше дълбочина.

— Дуниайните — каза Келхус след известно време — са се предали на Логоса, на онова, което ти би нарекъл логика и интелект. Ние търсим абсолютното осъзнаване, самодвижещата се мисъл. Мислите на всички хора извираат от тъмнината. Ако ти си движението на своята душа, а *причината* за това движение те предхожда, как може изобщо да наречеш мислите си свои собствени? Как можеш да *бъдеш* нещо различно от роб на тъмнината, която предхожда? Само Логосът позволява да смекчиш това робство. Само осъзнаването на изворите на мисълта и действието ни позволява да притежаваме мислите и действията си и да отхвърлим ярема на обстоятелствата. И само дуниайните притежават това знание, равнинецо. Светът дреме, поробен от невежеството си. Само дуниайните са *будни*. Моенгхус, моят баща, заплашва така.

Мисли, извиращи от тъмнината? Може би Наюр разбираше истината в това повече от много други. Постоянно го тормозеха мисли, които не можеше да са негови собствени. Колко пъти, след като бе удрял някоя от жените си, гледаше зачервената си длан и мислеше: *Кой ме накара да го направя? Кой?*

Ала това нямаше значение.

— Не затова не ти вярвам — каза Наюр, мислейки: *Той вече го знае*. Съзнаваше, че дуниайнът може да го чете с лекотата, с която скилвендите четяха настроенията на стадата си.

Сякаш виждаше мислите му, Келхус каза:

— Не вярваш, че един син може да бъде убиец на баща си.

— Да.

Мъжът кимна.

— Сантименталности като синовната обич само ни излагат на тъмнината, правят ни роби на обичаи и настроения... — Блестящите сини очи впримчиха погледа на Наюр с невъзможното си спокойствие. — Не обичам баща си, равнинецо. Аз не обичам. Ако убийството му

ще позволи на братята ми да продължат своята мисия, тогава *ще* го убия.

Наюр се загледа в мъжа, а главата му бръмчеше от умора. Можеше ли да повярва на това? В казаното от Келхус имаше истина, която не можеше да отрече, но пък Наюр подозираше, че дуниайнът може да накара всичко да звучи убедително.

— Освен това — продължи Анасуримбор Келхус, — ти със сигурност разбираш нещо от тези работи.

— Какви работи?

— Синове, убиващи бащите си.

Вместо да отговори, воинът скилвенди го изгледа с яростен, но прекършен поглед, а после се изплю.

* * *

Запазвайки изражението на празно очакване, Келхус го обви в дланта на сетивата си. Степта, приближаващият поток, всичко в периферията му се оттегли и изчезна. Наюр урс Скийота погълна света. Забързаният ритъм на дъха му. Разположението на мускулите около очите му. Пулсът му, като дъждовен червей, стърчен между сухожилията на врата му. Той се превърна в хор от символи, оживял текст, и Келхус щеше да го разчете. Ако тези обстоятелства подлежаха на овладяване, всичко трябваше да бъде изчислено.

Откак изостави трапера и избяга на юг през северната пустош, Келхус срещна много хора, особено в града Атритау. Там той откри, че Люет, траперът, който го беше спасил, не е изключение. Родените в света хора бяха също толкова простовати и объркани, колкото и ловецът. Келхус трябваше само да промълви няколко базови истини и те се изпълваха с удивление. Трябваше само да събере тези истини в недодялани проповеди и те биха предали притежанията, любимите си и дори децата си. Четиридесет и седем мъже го придружиха, когато той напусна през южната порта на Атритау, нарекли сами себе си *адуниайни*, „малките дуниайни“. Нито един не преживя пътешествието през Сускара. Те пожертваха всичко от обич, искайки в замяна единствено думи. Единствено някакво подобие на смисъл.

Ала този скилвенди беше различен.

Келхус се бе сблъсквал с подозрение и недоверие и преди. Откри, че и те могат да бъдат обърнати в преимущество. Осъзна, че подозрителните хора дават повече от другите, когато най-накрая му се доверят. Ако в началото не вярваха на нищо, те внезапно започваха да вярват на всичко, или за да изкупят първоначалното си недоверие, или просто за да избегнат същата „грешка“. Мнозина от най-фанатичните му последователи се бяха съмнявали... в началото.

Ала недоверието, което изпитваше Наюр урс Скийота, се различаваше от всичко, с което се бе сблъсквал досега, не само по мащаб, но и по вид. За разлика от другите, този мъж го *познаваше*.

Когато този скилвенди го намери на върха на могилата, с изражение едновременно отпуснато от ужас и стегнато от омраза, Келхус си помисли: *Татко... най-накрая те открих...* Всеки от тях бе видял Анасуримбор Моенгхус в лицето на другия. Никога не се бяха срещали, ала се познаваха почти интимно.

В началото тази връзка се оказа изненадващо плодотворна за мисията на Келхус. Тя опази живота му и му гарантира безопасен преход през степта. Ала също така бе направила обстоятелствата му неизброими.

Наюр продължаваше да отхвърля всеки негов опит да го обладва. Не се възхищаваше на проникновенията, които му предлагаше Келхус. Нито се успокояваше от обясненията му, нито се ласкаеше от косвените му похвали. А когато мислите му се забързваха, заинтересовани от това, което му говореше дуниайнът, той незабавно се отдръпваше, спомняйки си събития, мъртви от десетилетия. Досега мъжът му бе отстъпил само гневни думи и плюнка.

По някакъв начин, след тридесет години обсебено размишление върху Моенгхус, този човек бе налучкал няколко ключови истини за дуниайните. Той знаеше за способността им да четат мисли през лицата. Знаеше за интелекта им. Знаеше за абсолютната им отдаденост на мисията. И знаеше, че не говорят, за да споделят гледни точки или истини, а за да предхождат — да доминират души и обстоятелства.

Знаеше твърде много.

Келхус го гледаше с периферното си зрение, видя го как се навежда назад, когато земята се запуска към потока — белязаните му рамене бяха неподвижни, бедрата се люлееха с движението на коня.

Това ли си планирал, татко? Нима той е препятствие, което си поставил на пътя ми? Или е инцидент?

По-скоро второто, прецени Келхус. Въпреки примитивните познания на своя народ, този мъж бе необичайно интелигентен. Мислите на наистина интелигентните хора рядко следваха едни и същи пътеки. Те се разклоняваха, а мислите на Наюр урс Скийота се бяха разклонили надалеч, преследвайки Моенгхус до места, в които никой роден на света човек не бе стъпвал.

По някакъв начин той е видял през теб, татко, и сега вижда през мен. Каква е била грешката ти? Може ли да се поправи?

Келхус примигна и в този едничък миг се оттласна от склона, небето и вятъра, за да засънува стотици паралелни сънища на действие и последствие, преследвайки нишките на вероятността. Тогава видя.

Досега се бе опитвал да преодолее подозрението на този скилвенди, когато вместо това трябваше да го накара да работи за него. Той погледна равнинеца с нови очи и веднага видя мъката и гнева, които подхранваха това неспирно недоверие, след което сграбчи пътя на дума, интонация и изражение, който щеше да подтикне мъжа към място, от което да не може да избяга, където подозрението му щеше да го принуди да му вярва.

Келхус видя Най-краткия път. Логоса.

— Извинявам се — каза той колебливо. — Казах нещо неподходящо.

Наюр изсумтя.

Знае, че го лъжа... Добре.

Другият мъж извъртя лице към него, а дълбоко разположените му очи горяха с дивашко предизвикателство.

— Кажи ми, дуниайне, как може човек да насочва мисли така, както другите насочват коне?

— Какво искаш да кажеш? — попита Келхус рязко, сякаш се чудеше дали да не се обиди. Нюансите на интонацията при скилвендския бяха безбройни, фини и се различаваха драстично между мъже и жени. Въпреки че равнинецът не го осъзнаваше, той бе отнел на Келхус важни инструменти като го ограничи до жените си.

— Дори сега — излая Наюр — се мъчиш да насочиш движенията на душата ми!

Лекото пулсиране на сърцето му. Плътноста на кръвта в обрulenата му кожа. *Той още е несигурен.*

— Смяташ, че това е направил баща ми с теб.

— *Точно* това е, което баща ти... — Наюр се спря, а очите му се разшириха тревожно. — Ала ти казваш това, за да ме объркаш! За да избегнеш въпроса ми!

Засега Келхус бе преценил успешно всяко разклонение на мисълта на дивака. Отговорите на Наюр следваха ясен модел: той се хвърляше по пътя, който му отваряше дуниайнът, а после се отдръпваше. Докато разговорите им следваха сходен модел, Келхус знаеше, че воинът скилвенди ще се чувства в безопасност.

Но как да продължи?

Нищо не мамеше толкова добре, колкото истината.

— Всеки човек, когото съм срещал — каза той накрая, — съм разбирал по-добре, отколкото той сам е разбирал себе си.

Лекото примигване от потвърден страх.

— Но как е възможно това?

— Защото съм развъден. Защото съм трениран. Защото съм един от Подготвените. Аз съм дуниайн.

Конете им игриво изтропаха през плиткия поток. Наюр се наведе настрани и се изплю във водата.

— Още един отговор, който не е отговор — отсече той.

Можеше ли да му каже истината? Не и цялата, със сигурност.

Келхус започна с подобие на колебание:

— Всички вие — твоите съплеменници, жените ти, децата ти, дори враговете ви отвъд планините — не могат да видят истинските източници на мислите и делата си — или смятат, че сами са техен извор, или мислят, че той се намира нейде отвъд света — от Външността, както чух да го наричат. Онова, което ви предхожда, което наистина определя мислите и делата ви, остава или изцяло незабелязано, или приписано на демони и богове.

Мъртвите очи и стиснатите зъби на нежелани спомени. *Баща ми вече му е казал това...*

— Онова, което предхожда, предопределя онова, което следва — продължи Келхус. — За дуниайните няма по-върховен принцип.

— И какво точно предхожда? — попита Наюр, опитвайки се да насили подигравката в тона си.

— За хората ли? История. Език. Страст. Обичай. Всички тези неща определят начина, по който хората говорят, мислят и действат. Това са скритите конци, на които висят всички.

Плитко дишане. Лице, обтегнато от нежелано прозрение.

— И когато някой вижда конците...

— Той може да ги сграбчи.

В изолация това признание беше безвредно: в определено отношение всички хора искаха да владеят себеподобните си. Само комбинирано със знание за уменията му, то можеше да се окаже заплаха.

Ако той знаеше само колко надълбоко виждам...

Как само щеше да ги ужаси, всички родени в света хора, да се видят през очите на дуниайните. Самоизмамата и глупостта. Деформациите.

Келхус не виждаше лица. Виждаше четиридесет и четири мускула върху костта и хилядите нюанси на изражението, които можеха да изскочат от тях — втора уста, също толкова приказлива, колкото първата, и много по-искрена. Той не чуваше другите да говорят, а чуваше воя на животното отвътре, хленча на битото дете, хора на предходните поколения. Не виждаше мъже или жени, а пример и ефект, обърканите представи за бащи, племена и цивилизации.

Той не виждаше какво следва. Виждаше какво предхожда.

Те яздеха през шубрака от другата страна на потока, привеждайки се под клони, покрити с ранна пролетна зеленина.

— Лудост — каза Наюр. — Не ти вярвам.

Келхус не каза нищо, а насочи коня си между дърветата и храстите. Познаваше пътеките на мислите на този скилвенди, заключенията, до които ще достигне... само ако забрави яростта си.

— Ако всички хора са невежи за произхода на мислите си... — започна Наюр.

Нетърпеливи да излязат от гъсталака, конете им притичаха последните няколко крачки до откритото пространство на безкрайната равнина.

— Значи всички хора са заблудени.

Келхус задържа погледа му за една жизненоважна секунда.

— Те действат поради причини, които не им принадлежат.

Ще види ли?

— Като роби... — продължи Наюр, а на лицето му се изписа удивена гримаса. После си спомни кого гледа. — Но ти го казваш само за да се оправдаеш! Какво значение има за теб това да поробиш роби, дуниайне?

— Докато онова, което предхожда, остава скрито, хората вече са измамани. Какво значение има?

— Защото това е *измама*. Женска измама. Грубо потъпкване на честта!

— А ти никога не си мамил враговете си на бойното поле? Никога не си поробвал друг?

Наюр се изплю.

— Враговете ми. Противниците ми. Онези, които биха сторили същото с мен, ако могат. Това е сделката, която сключват всички воини, и тя е почитена. Но онова, което правиш ти, дуниайне, превръща всички хора в твои врагове.

Каква проникателност!

— Нима? Или ги прави мои деца? Кой баща не владее юртата си? В началото Келхус се изплаши, че се е изразил твърде заобиколно, но после Наюр каза:

— Значи това представляваме ние за теб? Деца?

— Нима баща ми не те използва като свой инструмент?

— Отговори на въпроса ми!

— Деца ли сте за нас? Разбира се, че сте деца. Как иначе би могъл баща ми да те използва с такава лекота?

— Измама! Измама!

— Тогава защо се боиш толкова силно от мен, скилвенди?

— Достатъчно!

— Бил си слабо дете, нали? Плачел си лесно. Треперел си всеки път, щом баща ти е вдигал ръка... Каж ми, скилвенди, откъде знам това?

— Защото така описваш всяко дете!

— Цениш Аниси повече от всички други жени не заради по-голямата ѝ красота, а защото тя единствена търпи мъченията ти и все пак те обича. Защото само тя...

— Тя ти го е казала! Курвата ти го е казала!

— Жадуваш за забранени удоволствия, за...

— Казах *достатъчно!*

В продължение на хиляди години дуниайните бяха развъждани до предела на сетивата си, тренирани да оголват всичко, което предхожда. В тяхно присъствие нямаше тайни. Нямаше лъжи.

От колко точно дефекти на духа страдаше този скилвенди? Колко прегрешения на сърце и плът беше извършил? И всички неописуеми. Всички потиснати от ярост и постоянни самообвинения, скрити дори от самия него.

Ако Наюр урс Скийота подозираше Келхус, тогава Келхус щеше да потвърди това негово подозрение и да го използва. Истина. Невъобразима истина. Тогава воинът скилвенди или щеше да запази самоизмамите си, изоставяйки подозренията, мислейки Келхус за прост шарлатанин, от когото не бива да се бои, или щеше да прегърне истината и да сподели невъобразимото със сина на Моенгхус. И двата пътя служеха на мисията. И в двата пътя доверието щеше да бъде в крайна сметка постигнато, независимо дали изхожда от презрение, или от обич.

Наюр почти го зяпна, очите му бяха разширени от удивен ужас. Келхус проникна през това изражение и видя точните нюанси на лицето, гласа, тона и думите, които щяха да го успокоят, да го върнат към привидната му неразгадаемост, или да унищожат колкото самообладание му беше останало.

— По този начин ли се държат всички воители, преживели толкова битки? Всички ли странят от истината?

Ала нещо не се получи както трябваше. Поради някаква причина думата „истина“ премахна свирепостта от страстите на Наюр и той се успокои моментално, като младо жребче по време на кръвопускане.

— Истина? Та ти трябва само да изговориш нещо, за да го превърнеш в лъжа, дуниайне. Ти не говориш като другите хора.

Отново това *знание*... Но още не беше твърде късно.

— И как говорят другите хора?

— Думите, които другите хора говорят... не им принадлежат. Те не следват пътеки, създадени от тях.

Покажи му глупостта. Той ще види.

— Земята, по която всички хора говорят, е безбрежна, скилвенди... Като степта.

Келхус незабавно разпозна грешката си. Яростта се разпали в очите на мъжа и източникът ѝ не можеше да бъде сбъркан.

— Степта — изскърца гласът на Наюр — е безбрежна, така ли, дуниайне?

Този път ли си избрал, татко?

Не можеше да има съмнение. Моенгхус бе използвал степта — основния символ във вярванията на скилвендите — за свое главно оръжие. Експлоатирайки метафоричните несъответствия между безбрежната степ и дълбоките бразди на скилвендските обичаи, той бе успял да насочи Наюр към действия, които иначе биха били невъобразими за него. За да си верен на степта, трябва да отхвърлиш обичая. А при отсъствието на забраните на обичая всяко действие, дори убийството на собствения ти баща, спира да бъде немислимо.

Проста и ефективна стратегия. Но в крайна сметка се бе оказала твърде проста, твърде лесна за разкриване в отсъствието му. Тя бе позволила на Наюр да осъзнае твърде много за дуниайните.

— Отново вихърът! — извика необяснимо мъжът.

Той е луд.

— Всичко това! — продължи да вие той. — Всяка дума е камшик!

Келхус виждаше само убийство и хаос в лицето му. Блестящо отмищение в очите му.

До края на степта. Трябва ми само колкото да прекося скилвендските земи и нищо повече. Ако не ми се е отдал, докато стигнем планините, ще го убия.

* * *

Тази нощ те събраха малко суха трева и я сплетоха на снопове. След като натрупаха малка купчина, Наюр ги подпали. Седяха до малкия огън и дъвчеха храна от провизиите си мълчаливо.

— Как мислиш, защо те е призовал Моенгхус? — попита Наюр, внезапно стреснат от странността на това да изговори името. *Моенгхус...*

Дуниайнът предъвка, а погледът му бе изгубен в златните гънки на огъня.

— Не зная.

— Все нещо трябва да знаеш. Той ти е пратил сънища.

Блестящи на огнената светлина, непреклонните сини очи търсеха нещо в неговите. *Изследването започва*, помисли Наюр, ала после осъзна, че то е започнало много отдавна, с жените му в юртата, и оттогава не бе спирало.

Оценката е неспирна.

— Сънищата бяха само образи — каза Келхус. — Образи на Шимех. И на свирепо съревнование между народи. Сънища за история — именно онова, което е най-голяма анатема за дуниайните.

Мъжът постоянно го правеше, разбра Наюр, постоянно засяваше в отговорите си коментари, които изискваха нов отговор или въпрос. Историята била анатема за дуниайните? Но именно това беше целта на Келхус: да отблъсне движенията на душата на Наюр настрана от по-важните въпроси. Такова незабележимо и ненормално майсторство!

— И все пак той те е призовал — притисна го той. — Кой призовава друг, без да даде причини?

Освен ако знае, че призованият ще е принуден да дойде.

— Баща ми се нуждае от мен. Зная само това.

— Нуждае се от теб? За какво?

Това. Това е въпросът.

— Баща ми води война, равнинецо. Кой родител пропуска да призове сина си по време на война?

— Такъв, който смята сина си за един от враговете му.

Тук има още нещо... нещо, което пропускам.

Той погледна норсирая през огъня и по някакъв начин разбра, че мъжът е видял това откритие в него. Как можеше да надвие в подобна война? Как можеше да надмогне някой, който поддушваше мислите му в тънките нюанси на изражението му? *Лицето си... трябва да си скрия лицето.*

— Война с кого? — попита Наюр.

— Не зная — отвърна Келхус и за момент изглеждаше почти самотен, като човек, който е заложил всичко в сянката на катастрофа.

Жалост? Търси да пробуди жалост у скилвенди? За момент Наюр почти се изсмя. *Може би съм надценил...* Но инстинктите му отново го спасиха.

С блестящото си острие той отрязва още едно парче *амикут* — ивиците изсушено телешко с билки и плодове, което бе основната част от провизиите им. Загледа се безстрастно в дуниайна, докато дъвчеше.

Той иска да го мисля за слаб.

ТРИНАЙСЕТА ГЛАВА ДЖИЮНАТИ

*Дори коравосърдечните избягват
горещината на отчаяните. Защото огънят на
слабия разцепва и най-силния камък.*

Конрийска
поговорка

*И така, кои бяха героите и злодеите на
Свещената война? Вече се пеят песни в отговор
на този въпрос. Не е нужно да казвам, че
Свещената война доказва по особено кървав начин
старата поговорка на Айенсис: „Въпреки че
всички хора са еднакво крехки пред света,
разликите между тях са ужасяващи.“*

Друсас Акамиан,
„Компендиум на Първата
свещена война“

ПРОЛЕТТА НА 4111 ГОДИНА НА БИВНИКА, ЦЕНТРАЛНА СТЕП ДЖИЮНАТИ

Наюр никога досега не бе преживявал подобно изпитание.

Пътуваха на югоизток, като цяло незабелязани и необезпокоявани. Преди катастрофата при Кийот, Наюр и другите утемоти не можеха да пътуват повече от ден, без да срещнат отряди мунуяти, акунихори или други скилвендски племена. Сега най-често минаваха три или четири дни, преди някой да ги спре. Прекосяваха земите на някои племена без никакво предизвикателство.

В началото Наюр се ужасяваше от гледката на галопиращи конници. Обичаят защитаваше всеки скилвенди, тръгнал на поклонение към империята, и в по-добри дни подобни срещи бяха

случай за клюки, обмяна на информация и семейни срещи. Време да се приберат ножовете. Ала за самотен скилвендски воин да пътува с роба си беше нетипично, а дните не бяха от по-добрите. Наюр знаеше, че в отчаяни времена хората не пестяха нищо толкова скъпернически, колкото търпимостта си. Ставаха по-стриктни в интерпретацията на обичаите си и прощаваха по-малко необичайни неща.

Ала повечето отряди, които срещаха, се състояха най-вече от момчета с момичешки лица и тънки крайници. Ако гледката на белязаните ръце на Наюр не ги впечатлеше и не ги накараше да му отдадат заекваща почит, те просто позъорстваха като всички младежи, намирайки гордост в това да повтарят думите и маниера на мъртвите си бащи. Кимаха мъдро при обясненията на Наюр и се мръщеа на онези, които задаваха детински въпроси. Малцина бяха виждали империята, така че за тях тя беше място на чудеса. Всички, в някакъв момент, го молеа да отмъсти за мъртвите им роднини.

Скоро Наюр откри, че копнее за тези срещи — за бягството, което му предлагаха.

Степта се ширеше пред него и Келхус, безлична в по-голямата си част. Безразлични към празнотата пред тях, по пасищата растяха погъсти и зелени треви. Лилави цветчета, не по-големи от нокътя на Наюр, се люшкаха на вятъра, решещ тревите в стремителни вълни, които изчезваха в далечината. Омразата му бе притъпена от скуката и той гледаше сенките на облаците да плават тежко към хоризонта. И макар и да знаеше, че яздят през сърцето на степта Джиюнати, му се струваше, че това е чужда земя.

На деветия ден се събудиха под надвиснало небе. Започна да вали.

В степта дъждът изглеждаше безкраен. Сивота поглъщаше всички разстояния, докато не започна да им се струва, че пътуват в празнота. Севернякът се обърна към него с очи, скрити под веждите му. Влажната коса се бе вплела в брадата му и така обрамчваше изцяло лицето му.

— Разкажи ми — каза Келхус — за Шимех.

Разпитваше, вечно разпитваше.

Шимех... Наистина ли Моенгхус се крие там?

— Той е свещен за инритите — отвърна Наюр, докато държеше главата си приведена под дъжда, — но го владеят фанимите.

Не си направи труда да повиши глас срещу рева на бурята: знаеше, че мъжът го чува.

— Как е станало това?

Наюр претегли тези думи внимателно, все едно ги опитваше за отрова. Реши да пести това, което ще каже или няма да каже на дуниайна за Трите морета. Кой знаеше какви оръжия може да изработи от информацията?

— Фанимите — отвърна предпазливо — са си поставили за цел да унищожат Бивника в Сумна. От много години воюват с империята. Шимех е просто едно от множеството им завоевания.

— Добре ли познаваш тези фаними?

— Достатъчно добре. Преди осем години аз поведох утемотите срещу тях при Зиркирта, далеч на юг оттук.

Дуниайнът кимна.

— Жените ти ми казаха, че никой не може да те надвие на бойното поле.

Аниси? Ти ли му каза това? Той я виждаше как го предава по безброй начини, докато си мисли, че говори в негов интерес. Наюр извърна лице и загледа изплуващите от сивотата треви. Знаеше, че подобни коментари са предвидени единствено като игра със суетата му. Вече не отговаряше на нищо дори бегло лично.

Келхус се върна към по-ранния си въпрос:

— Каза, че фанимите искат да унищожат Бивника. Какво е Бивникът?

Въпросът шокира Наюр. Дори най-невежите му братовчеди знаеха за Бивника. Може би дуниайнът просто сравняваше отговорите му с нечии други.

— Първото свето писание на човеците — каза той на дъжда. — Имало е време, преди раждането на Локунг, когато дори народът е бил обвързан с Бивника.

— Вашият Бог е бил роден?

— Да. Много отдавна. Именно Той е опустошил северните земи и ги е дарил на сранките.

Наюр вдигна глава и за момент се наслади на студената вода по челото и лицето си. Беше сладка на устните му. Усещаше, че дуниайнът го гледа и анализира профила му. *Какво виждаш?*

— Ами фанимите? — попита Келхус.

— Какво за тях?

— Те ще ни попречат ли да минем през земята им?

Наюр удържа порива да погледне към другия. Дали умишлено, или несъзнателно, Келхус бе засегнал въпрос, който го тревожеше, откак бе решил да поеме на това пътешествие. Онзи ден — сега му се струваше толкова отдавна — докато се криеше сред мъртвите при Киют, Наюр чу Икурей Конфас да говори за инритска Свещена война. Но Свещена война срещу кого? Школите или фанимите?

Той бе избирал пътя им внимателно. Възнамеряваше да прекоси планините Хетанта и да влезе в империята, въпреки че един самотен скилвенди не можеше да очаква да оживее дълго сред нансурите. Щеше да е по-добре изцяло да избегнат Нансуриума, да пътуват на юг до устието на река Семпис, която после можеха да последват директно към Шигек, най-северния доминион на Киан. Оттам щяха просто да следват традиционните пътища за поклонение към Шимех. Мълвеше се, че фанимите са изненадващо толерантни към пилигрими. Ала ако инритите наистина готвеха Свещена война срещу Киан, този маршрут би се оказал катастрофален. Особено за Келхус, с неговата светла коса и бледа кожа...

Не. Той трябваше някак си да научи повече за тази Свещена война, преди да поеме право на юг, а колкото по-близо се движеха до империята, толкова по-голяма ставаше вероятността да се натъкнат на някаква информация. Ако инритите не готвеха атака срещу фанимите, двамата с Келхус можеха да минат по границата на империята и да достигнат кианските земи без стълкновения. Ако обаче Трите морета насочеха Свещената война срещу Киан, това ги принуждаваше да пресекат Нансуриума — перспектива, която ужасяваше Наюр.

— Фанимите са войнствен народ — отвърна накрая той, използвайки дъжда като слабо извинение да не поглежда към събеседника си. — Но чувам, че са толерантни към поклонения.

Постара се известно време нито да гледа, нито да говори с Келхус, въпреки че нещо в него не спираше да се гърчи. Колкото повече избягваше да насочва поглед към този човек, толкова по-ужасяващ сякаш ставаше той. Толкова по-богоподобен. *Какво виждаш?*

В очите му се появи образът на Банут и той се помъчи да го отхвърли. Дъждът продължи още ден, преди да се превърне в кротък

ситен дъждец, който обгърна далечните склонове с мъгла. Измина още един ден, преди вълната и кожата по дрехите им да изсъхне.

Скоро след това Наюр започна вманиачено да обмисля да убие дуниайна в съня му. Двамата обсъждаха магията — като цяло най-честата тема в редките им разговори. Дуниайнът постоянно се връщаше към нея и дори му разказа за поражение, нанесено му от нечовешки воин-маг далеч на север. В началото Наюр предположи, че този интерес извира от някакъв страх на Келхус, сякаш магията е единственото нещо, което догмата му не може да преглътне. Но после си даде сметка, че човекът *знае*, че той смята темата за безопасна, и затова я използва, за да наруши тишината с надеждата да го насочи към по-полезни теми. Наюр осъзна, че дори историята за нечовека вероятно беше лъжа — фалшиво признание, предвидено да го въвлече в размяна на признания.

След като разкри това поредно предателство, той внезапно си помисли: *Когато заспи... Ще го убия тази нощ, когато заспи.*

И продължи да си го мисли, макар да знаеше, че няма да го убие. Знаеше само, че Моенгхус е призовал Келхус в Шимех — нищо повече. Малко вероятно беше някога да успее да го намери без дуниайна.

Въпреки това на следващата нощ той се измъкна от одеялата си и се промъкна през студената трева с меча си. Спря при останките от огъня им, загледан в неподвижното тяло на Келхус. Равно дишане. Лице, спокойно през нощта, както беше безизразно през деня. Буден ли беше?

Що за човек си ти?

Като отегчено дете, Наюр започна да роши връхчетата на тревата с ръба на меча си, гледайки как стръковете се привеждат, а после отново се изправят под лунната светлина.

Пред вътрешния му поглед преминаваха различни сцени: как ударът му е възпрян от голите длани на Келхус; как собствената му ръка го предава и спира меча, а Келхус отваря очи и глас отникъде казва: *„Познавам те, Скилвенди... по-добре от всеки любовник, от всеки бог.“*

Той се наведе над мъжа и остана така привидно безкрайно. После, сграбчен от пристъп на съмнение и ярост, пропълзя обратно под одеялото си. Трепери дълго време, като че от студ.

* * *

През следващите две седмици огромното плато от вътрешността на Джиюнати плавно се трансформира в плетеница начупени склонове. Земята стана глинеста, а тревите се издигнаха почти до хълбоците на конете им. Пчели бръмчаха наблизко и огромни облаци комари ги нападаха, когато прекосяваха заблатени потоци. С всеки изминал ден обаче сезонът сякаш отстъпваше. Почвата стана по-камениста, тревите — по-къси и светли, а насекомите — по-изтощени.

— Изкачваме се — отбеляза Келхус.

Въпреки че теренът бе предупредил Наюр за приближаването им, Келхус пръв забеляза планините Хетанта на хоризонта. Както винаги, когато те се изправеха пред погледа му, Наюр можеше да почувства империята от другата им страна — лабиринт от избуяли градини, обширни поля и древни, престарели градове. В миналото Нансуриумът беше целта на сезонните поклонения на племето му — място на крещящи мъже, горящи вили и пищящи жени. Място на отмъщение и отдаване на почит към Мъртвия Бог. Ала този път, осъзна Наюр, империята щеше да е препятствие — може би непреодолимо. Досега не бяха срещнали никой, който да знае нещо за Свещената война, и изглежда щяха да бъдат принудени да прекосят Хетанта и да влязат в земите на нансурите.

Когато забеляза първата юрта в далечината, той се зарадва повече, отколкото бе допустимо за един мъж. Доколкото можеше да прецени, язدهа през земите на ақунихорите. Ако някой знаеше дали империята води война срещу Киан, това щяха да са те — ситото, през което минаваха огромен брой поклонения. Без да продума, Наюр насочи коня си към лагера.

Келхус пръв видя, че нещо не е наред.

— Този лагер — каза той безжизнено — е мъртъв.

Наюр осъзна, че дуниайнът е прав. Виждаше няколко десетки юрти, но никакви хора и — по-важно — никакъв добитък. Пасищата, по които язدهа, не бяха засети. А самият лагер имаше изсушения и празен вид на неща изоставени и забравени.

Радостта му избледня в отвращение. Нямаше да има равнинци. Нямаше да има разговори. Нямаше бягство.

— Какво е станало? — попита Келхус.

Наюр се изплю в тревата. Знаеше какво е станало. След катастрофата при Киют, нансурите бяха минали като горски пожар през тази земя. Някой отряд се бе натъкнал на лагера и бе изклал и поробил всички. Акунихор. Зунурит беше акунихор. Може би цялото му племе беше унищожено.

— Икурей Конфас — каза Наюр, леко стреснат от това колко маловажно е станало името за него. — Племенникът на императора го е направил.

— Как можеш да си сигурен? — попита Келхус. — Може би обитателите му вече не са имали нужда от това място.

Наюр сви рамене, но знаеше, че случаят не е такъв. Въпреки че местата в степта можеха да се изоставят, това не важеше за вещите — не и при Народа. Всичко беше нужно.

Тогава той осъзна с необяснима сигурност, че Келхус ще го убие.

Планините се извисяваха отпред, а степта се простираше зад тях. *Зад* тях. Синът на Моенгхус вече нямаше нужда от него.

Ще ме убие в съня ми.

Не. Подобно нещо не можеше да се случи. Не и след като бе пропътувал толкова надалеч, след като преживя толкова много! Трябваше да използва сина, за да открие бащата. Това беше единственият начин!

— Трябва да прекосим Хетанта — обяви Наюр, преструвайки се, че оглежда изоставените юрти.

— Изглежда труднопроходима — отвърна Келхус.

— Такава е... Ала аз знам най-краткия път.

Тази нощ те лагеруваха в изоставения лагер. Наюр отблъскваше всеки опит на Келхус да го оплете в разговор и вместо това слушаше воя на планински вълци, носещ се по вятъра, въртейки глава заедно със скърцането на празните юрти около тях.

Беше сключил сделка с дуниайна: свобода и безопасно прекосяване на степта на цената на живота на баща му. Сега, когато Джиюнати почти бе останала зад тях, му се струваше, че винаги е знаел, че сделката е измама. Как можеше да бъде иначе? Не беше ли Келхус син на Моенгхус?

И защо бе решил да прекоси планините? Наистина ли за да научи дали империята е въввлечена в свещена война, или искаше да начертае

пътя, който иска да следва?

Използвай сина. Използвай един дуниайн...

Какъв глупак!

Тази нощ не спа. Не спаха и вълците. Преди пукването на зората той пролази в черния мрак на една юрта и се сгуши сред тревата. Намери черепа на бебе и плака, крещя на сградите, на дървото, на кожените стени, удря с юмруци предателската земя под себе си.

Вълците се смяха и виеха презрени имена. Омразни имена.

След това той докосна земята с устни и вдиша. Можеше да го усети как слуша някъде отвън. Усещаше го как *знае*.

Какво виждаше?

Нямаше значение. Огънят гореше и трябваше да бъде подхранван.

Ако трябва, и с лъжи.

Защото огънят гореше искрено. Само той.

* * *

Толкова студена за подутите очи. Степта. Безбрежната степ.

Те изоставиха празния лагер призори и конете им закрачиха сред треви, накъсани тук и там от ивици изгнила кожа и кости. Никой от двамата не говореше.

Хетанта се извисяваше на фона на източното небе. Склоновете станаха по-стръмни и те следваха виещи се пътеки, които щадяха силата на конете им. До обяд се озоваха далеч сред хълмовете. Както винаги, Наюр намираше промяната в терена за изнервяща, сякаш годините бяха татуирали прави линии, безкрайни хоризонти и небеса като купи в сърцето му. Сред хълмовете можеше да се скрие всичко или всеки. Сред хълмовете трябваше да достигнеш билото, за да виждаш.

Дуниайнска земя, помисли той.

Сякаш за да потвърди тези мисли, билото на следващия хълм разкри двадесетина ездачи в далечината, които се движеха в редица по същата пътека, която следваха и те.

— Още скилвенди — отбеляза Келхус.

— Да. Връщат се от поклонение.

Дали знаеха за Свещената война?

— Кое племе? — попита Келхус.

Въпросът разбуди подозрителността на Наюр. Беше твърде... скилвендски за чужденец.

— Ще разберем.

Които и да бяха ездачите, те бяха също толкова разтревожени от внезапната поява на непознати. Неколцина се втурнаха в галоп към тях, докато останалите се струпяха заедно около нещо, което явно беше група пленници. Наюр ги гледаше, докато приближаваха, търсейки издайническите знаци, отличаващи племето им. Доста бързо осъзна, че това са мъже, а не момчета, ала никой от тях нямаше киански шлем, което означаваше, че са твърде млади, за да са се били с фанимите при Зиркирта. Тогава видя бялата боя, прорязваща косите им. Мунуяти.

Нападнаха го образи от Киют: хилядите мунуяти, яздещи през димящите равнини в магическите огънове на Имперския саик. По някакъв начин тези мъже бяха оцелели.

Наюр имаше нужда само от един поглед към водача им, за да разбере, че не харесва този човек. Дори от разстояние от него се излъчваше нервна арогантност.

Разбира се, дуниайнът видя същото, и дори повече.

— Онзи начело — предупреди той — ни вижда като възможност да се докаже.

— Зная. Не казвай нищо.

Непознатите се спряха неспокойно пред тях. Наюр забеляза няколко прясно направени свазонда по ръцете им.

— Аз съм Пантерут урс Муткиус от мунуятите — обяви водачът. — Кой сте вие?

Шестимата му съплеменници се струпяха зад гърба му, а от погледите им се излъчваше усещане за едва сдържан вандализъм.

— Наюр урс Скийота...

— От утемотите? — Пантерут го огледа, а после премести изпълнен със съмнение поглед към свазондите, покрили ръцете му, след което се обърна към Келхус. Изплю се по скилвендски обичай. — А кой е това? Твой роб?

— Мой роб, да.

— Позволяваш му да носи оръжия?

— Роден е в племето ми. Реших, че е благоразумно. Степта е станала отчаяно място.

— Така е — отсече Пантерут. — Какво ще кажеш, робе? Наистина ли си роден сред утемотите?

Наглостта вцепени Наюр.

— Съмняваш се в думата ми?

— Степта е станала отчаяно място, както сам казваш, утемоте. И се говори за *шпиони*...

Наюр изсумтя.

— Шпиони?

— Как иначе биха могли да ни надвият нансурите?

— С интелект. Със силата на оръжието си. С хитрост. Аз бях при Киют, момченце. Случилото се там нямаше нищо общо с...

— И аз бях при Киют! Онова, което видях, може да се обясни само с предателство!

Тонът му не можеше да се сбърка: умишлената обида на някой, който иска да пролива кръв. Крайниците на Наюр започнаха да го сърбят. Той погледна към Келхус, знаейки, че дуниайнът ще научи всичко необходимо от изражението му. После се обърна към мунуята.

— Знаете ли кой съм аз? — Въпросът бе не само към Пантерут, но и към хората му.

Това изглежда шокира младия воин. Ала той се окопоти бързо.

— Чували сме историите. Няма мъж в степта, който да не се е смял на името на Наюр урс Скийота.

Наюр го удари силно по слепоочието.

След един лудешки миг светът потъна в дивашко насилие.

Наюр скочи към Пантерут, удари го втори път с юмука си и го събори от седлото. После рязко извърна коня си надясно, встрани от вцепенените сподвижници на мъжа, и извади меча си. Когато другите го подгониха, посягайки към собствените си оръжия, той върна животното обратно сред редиците им и порази двама, преди дори да са извадили остриетата си. Приведе се под дъговиден удар от страна на третия, после замахна напред, пронизвайки нагръдника и гърдите му, за да разполови сърцето.

Завъртя се шеметно и се огледа за дуниайна. Келхус стоеше наблизко, нечий кон удряше земята с копита зад него, а в краката му лежаха три неподвижни тела. За миг очите им се срещнаха.

— Другите идват — каза Келхус.

Наюр се обърна и видя остатъка от дружината на Пантерут да се изкачва по склона, яздейки в галоп към тях. Мунуятски бойни викове изпълниха въздуха.

Наюр прибра меча в ножницата, взе лъка си и слезе от коня. Скрит зад тялото на жребеца, той сложи стрела на тетивата, опъна я и прати един от ездачите да се търкаля по хълма, прострелян в окото. Още една стрела и втори конник се свлече от седлото си, стиснал окървавена ръка. Стрели, звънтящи като разкъсващи лен ножове, съскаха през въздуха около него. Внезапно конят му изцвили панически, олюля се и изрита; Наюр залитна назад, спъна се и падна. После, през краката на беснеещия си кон, мерна дуниайна.

От другата страна на Келхус приближаващите ездачи се бяха раздалечили като ръка — осем в дланта, близо един до друг, решени да смачкат дуниайна, докато петима други играеха ролята на пръсти, галопирайки около него и стреляйки с лъковете си отблизо. Стрелите проблясваха сред тревите. Онези встрани от целта се забиваха в пръстта, докато другите просто биваха отблъсквани от траекторията си — от дуниайна.

Келхус коленичи, сграбчи малка томаховка от седлото на един мъртъв кон, хвърли я в свършена дъга надолу по склона. Сякаш привлечена от невидима нишка, тя се заби в лицето на най-близкия стрелец. Мъжът падна и трупът му се затъркаля като сноп тежко въже между краката на следващия го кон. Жребецът се препъна, заора в земята и падна сред вихър от ритници.

Пръстите се разпръснаха, ала дланта все още галопираше нагоре по склона. За момент дуниайнът остана неподвижен, протегнал извития си меч, докато приливът на атакуващите коне се приближаваше все повече и повече...

Мъртъв е, помисли Наюр, скачайки на крака. Конниците почти бяха достигнали и него.

Дуниайнът изчезна, погълнат от сенките между ездачите. Наюр видя проблясъци на стомана.

Трите коня точно пред него се сепнаха посред галопата, заритаха въздуха, а после се свлякоха на земята. Наюр отскочи встрани и мерна с периферното си зрение търкалящи се тела и премазани мъже. Едно мятащо се копито го срита в хълбока и той падна по лице в тревата от

другата страна на хълма. Намръщи се от болка и стисна натъртения си крак, докато риташе с другия, за да се отдръпне на разстояние. *Так.* Една стрела се заби в земята до него. *Так.* Втора.

Другите мунуятски нападатели ги бяха задминали, отдръпвайки се от падналите си съплеменници. Сега завиваха по склона за повторна атака.

Наюр изруга и се помъчи да се изправи на крака — *так* — сграбчи кръгъл щит от земята и се втурна към мунуятския стрелец. Докато тичаше, извади меча си. Силно сътресение. Железен връх на стрела се появи от другата страна на покрития с метален лист кожен щит. Втора го удари в бедрото, отскачайки от железните плочи на бронята му. Наюр отскочи надясно, използвайки първия стрелец като прикритие от втория. Къде беше третият? Чу свирепите викове на мунуятските конници зад гърба си.

Гъста и кисела слюнка в устата му. Тътен на крака. Стрелецът се приближи още и обърна коня си, за да се изправи срещу него. Сложи нова стрела на тетивата, осъзна безсмислието на това действие, истерично се пресегна през рамо, за да извади меча си... Наюр скоочи, извика яростно и заби острието си в косматото петно на мишницата му. Мунуятът изсумтя и падна напред, превивайки се на две. Наюр го сграбчи за сплъстената коса и го блъсна от седлото. Другият стрелец галопираше към него с вече изваден меч.

Наюр закачи стъпало в стремето и отскочи нагоре, а после се прехвърли от другата страна на седлото и във въздуха. Заби се в удивения мунуят и го събори на земята. Макар и останал без дъх, мъжът се опита да се бори с него и трескаво посегна към ножа си. Наюр го удари с глава в лицето и усети как челото му се сцепва в ръба на шлема на противника му. По някакъв начин бе загубил собствения си шлем. Удари го отново и усети как носът на мунуята се строшава. Другият скилвенди успя да извади ножа си, но Наюр го хвана за китката. Съскащ дъх. Твърди очи и стиснати зъби. Скърцането на кожа и броня.

— *Аз съм по-силен* — изстърга гласът на Наюр, преди отново да удари мъжа с глава.

В очите на другия нямаше страх... само упорита омраза.

— *По-силен!*

Той притисна треперещата ръка в земята, стисна китката, докато ножът не се изплъзна от безчувствените пръсти. Удари го отново в лицето. Вдигна крак.

Так! Третият стрелец.

Мунуятът под него нададе клокочещ звук и притихна. Една стрела бе приковала гърлото му към земята. Наюр чу галопиращи копита, видя извисяваща се над него сянка.

Хвърли се към земята и чу свистенето на меч.

Претърколи се, приклепна, видя мунуята да се надига от замаха, а после да обръща коня си за повторна атака. Примигвайки, за да прогони кръвта от очите си, Наюр огледа земята. Къде беше неговият меч? Кон и ездач скочиха към него.

Без да мисли, той сграбчи люлеещите се юзди. Само със силата на мускулите си успя да изтласка коня встрани от полета му, а после и на земята, където животното зацвили яростно. Удивеният мунуят се претърколи. Наюр зарита тревите, докато най-накрая не намери меча си сред един шубрак. Вдигна го и спря първоначалната атака на мунуята със звънтящо издрънчаване на метал в метал.

Мечът на мъжа се спусна в блестяща арка през небето. Нападението му беше свирепо, но само за няколко мига Наюр го отблъсна, нарушавайки равновесието му с яростта си. Мъжът се препъна.

И всичко свърши. Мунуятът изгледа глупаво противника си и се наведе да си вдигне ръката.

За да изгуби и главата си.

Аз съм по-силен.

Гърдите му се вдигаха и спускаха, докато дишаше учестено. Наюр огледа малкото бойно поле, внезапно разтревожен, че Келхус може да е умрял. Ала откри дуниайна почти незабавно: стоеше сам наред купчина мъртвци, с меч, вдигнат като по-рано, чакайки галопиращата атака на един-единствен мунуятски копиеносец.

Приведен над оръжието си, конникът виеше, за да даде глас на яростта на степта над тътена на копита. *Той знае*, помисли Наюр, *знае, че ще умре.*

Пред погледа му, дуниайнът хвана железния връх на копието с меча си и го насочи към пръстта. То се пречупи и блъсна мунуята към високата задна част на седлото му. Келхус скочи. Невъзможен скок, в

който прехвърли главата на коня с обутия си в сандал крак и изрита ездача право в лицето. Мъжът падна в тревата, където гърчовете му бяха усмирени от меча на дуниайна.

Що за човек...

Анасуримбор Келхус остана неподвижен над трупа, сякаш за да го запомни. После се обърна към Наюр. Под брулената му от вятъра коса се виждаха вадички кръв, които браздяха лицето му, така че за момент по него се различаваше подобие на изражение. Отвъд него тъмните склонове на Хетанта се издигаха към небесата.

Наюр тръгна през бойното поле, доубивайки ранените.

Накрая стигна до Пантерут, който лазеше към билото. Той изрита отчаяно стиснатия меч на мъжа и той отлетя със звънтене сред тревата. После заби своето собствено оръжие в пръстта. Изплю се в разбитото лице и загледа мътните, окървавени очи.

— Виждаш ли, *мунуяте*? — извика той. — Виждаш ли колко лесно се погубва Народът на Войната? *Шпиони!* — Наюр се изплю. — *Женско извинение!*

После той го зашлеви и мъжът падна в тревата. Изрита го отново и отново, а ударите извираха от тъмната ярост, която проглушаваше сърцето му. Би го, докато онзи не започна да крещи и да плаче.

— Какво? Ревеш? — изкрещя Наюр. — Ти, който ме наричаш предател на земята! — Той стисна с могъща пестница мунуята за гърлото. — *Дави се!* — извика. — *Дави се!*

Пантерут започна да се дави и да се гърчи. Самата земя ехтеше с гнева на Наюр. Самото небе трепереше.

Той пусна разбитото тяло.

Срамна смърт. Подходяща смърт. Пантерут урс Муткиус нямаше да се върне при земята.

* * *

Келхус гледаше от разстояние, докато Наюр прибираше меча си. Равнинецът тръгна към него, подбирайки пътя си сред телата със странно внимание. Очите му бяха диви и ярки под надвисналото небе.

Той е побъркан.

— Има и други — каза Келхус. — Приковани една за друга по пътя надолу. Жени.

— Нашата награда — каза Наюр, избягвайки изучаващия поглед на монаха.

Той подмина Келхус и тръгна към мястото, откъдето се чуваше плачът.

* * *

Застанала с окованите си китки пред нея, Серуей изпищя, когато фигурата се приближи към тях.

— *Моля ви!*

Другите се развикаха, когато видяха, че човекът, който се приближава към тях, е скилвенди, *различен* скилвенди — по-брутален, от чиито насълзени очи се процежда мрак. Те се сгушиха зад Серуей, толкова по-назад, колкото веригите им позволяваха.

— *Моля ви-и-и!* — извика отново Серуей, когато огромната извисяваща се фигура се приближи, напоена в кръвта на сънародниците си. — *Трябва да ни спасите!*

Ала после видя безмилостните очи на мъжа.

Той я зашлеви и тя падна на земята.

* * *

— Какво ще правиш с нея? — попита Келхус, загледан в жената, която се бе сгушила от другата страна на огъня.

— Ще я запазя — каза Наюр, откъсвайки още едно парче конско месо от реброто, което държеше в ръце. — Свършихме кървава работа — продължи той, дъвчейки. — Сега тя е моя награда.

Има и още. Той се бои... Бои се да пътува сам с мен.

Внезапно равниецът стана, хвърли блестящото ребро в огъня, а после коленичи до жената.

— Такава красавица — каза той почти разсеяно.

Жената се отдръпна от протегнатата му ръка. Веригите ѝ издрънчаха. Наюр я хвана и оцапа бузата ѝ с мазнина.

Напомня му на някого. Някоя от жените му...

Аниси, единствената, която смее да обича.

Келхус гледаше, докато воинът скилвенди я обладаваше отново. С нейните стонове и приглушени викове изглеждаше все едно земята под тях се движи бавно, сякаш звездите бяха спрели пътя си и вместо тях светът бе започнал да се върти. Имаше нещо... нещо тук, което той усещаше. Нещо разгневено.

От коя тъмнина бе дошло?

Нещо става с мен, татко.

След това Наюр я вдигна на колене пред себе си. Пое прелестното ѝ лице в дланта си и го обърна към светлината на огъня. Прокара дебели пръсти през златната ѝ коса. Замърмори ѝ на някакъв неразбираем език. Келхус гледаше как подутите очи се вдигат към злокобния скилвенди, ужасени от осъзнаването на чутото. Той изръмжа нещо друго и тя потрепери под ръката, която я държеше.

— *Куфа... Куфа* — изстена девойката. После отново заплака.

Още сурови въпроси, на които тя отговаряше с плашливостта на пребития, вдигайки поглед към жестокото лице и свеждайки го отново. Келхус виждаше през изражението ѝ право в душата ѝ.

Тя бе страдала много, осъзна той, толкова много, че отдавна се бе научила да крие омразата и решителността си под окаения страх. Очите ѝ за миг срещнаха неговите, а после отскочиха към мрака над него. *Иска да е сигурна, че сме само двамата.*

Наюр стисна главата ѝ между двете си белязани ръце. Още неразбираеми думи на гърлен език, натежали от заплаха. Пусна я и тя кимна. Сините ѝ очи блестяха със светлината на огъня. Наюр извади малък нож от панталона си и започна да разтваря мекото желязо на оковите ѝ. След няколко мига веригите издрънчаха на земята. Тя разтърка разранените си китки и отново хвърли поглед на Келхус.

Има ли смелостта?

Равнинецът я остави и се върна на мястото си пред огъня — до Келхус. Беше спрял да стои срещу него преди известно време: за да му попречи, както дуниайнът добре разбираше, да чете лицето му.

— Освободи я, така ли? — попита Келхус, макар да знаеше, че не е така.

— Не. Сега тя носи други вериги. — След момент добави: — Жените са лесни за пречупване.

Той не го вярва наистина.

— На какъв език говореше? — Искрен въпрос.

— Шеик. Езикът на империята. Била е нансурска конкурбинка преди мунуятите да я пленят.

— Какво я пита?

Равнинецът го изгледа остро. Келхус видя малката драма на изражението му — вихър от значения. Припомнена омраза, но и припомнена предходна решителност. Наюр вече бе решил как да се справи с тази ситуация.

— Попитах я за Нансуриума — отвърна той накрая. — Има голямо раздвижване в империята... в целите Три морета. Нов шриах владее Хилядата храма. Ще има Свещена война.

Тя не му каза това; само го е потвърдила. Той е знаел отпреди.

— Свещена война... И срещу кого ще се води?

Равнинецът се опита да го измери, да проучи въпросителната маска, която носеше вместо лице. Келхус се тревожеше все повече и повече от проникателността на неизказаните предположения на този скилвенди. Мъжът дори знаеше, че възнамерява да го убие...

Тогава в изражението на Наюр се случи нещо странно. Някакво осъзнаване, последвано от свръхестествен ужас, чийто източник убягна на Келхус.

— Инритите се събират, за да накажат фанимите — каза Наюр. — За да си върнат обратно изгубените свещени земи. — Отвращение оцветяваше гласа му. Сякаш някое място може да бъде свещено. — Да си върнат Шимех.

Шимех... Домът на баща ми.

Още една бразда. Още едно съчетание на цели. Усложненията на тази мисия разцъфнаха в ума му. *Затова ли ме призова, татко? За свещена война?*

Равнинецът се извърна, за да погледне жената от другата страна на огъня.

— Как се казва? — попита Келхус.

— Не попитах — отвърна Наюр и се пресегна за още конско месо.

* * *

С крайници, озарени от пламтящото огнище, Серуей стисна ножа, който мъжете бяха използвали, за да заколят коня. Тя тихо се надвеси над заспалия скилвенди. Мъжът дишаше равномерно. Вдигна ножа към луната с треперещи ръце. Поколеба се... спомняйки си хватката му, погледа му.

Тези побъркани очи бяха гледали през нея, сякаш е стъкло, прозрачна за глада му.

И този глас! Стържещи, стихийни думи: „Ако избягаш, ще те **уловя**, момиче. Неумолим като земята, аз ще те **намеря**... И ще те **нараня**, както никога не си била наранявана.“

Серуей стисна очи. *Удряй-удряй-удряй-удряй!*

Стоманата се гмурна...

И я спря груба ръка.

Втора ръка стисна устата ѝ, за да потуши напирания писък.

През сълзи видя силуета на втория, брадатия мъж. Норсираят. Главата бавно се заклати наляво-надясно.

Последва стягане и ножът се изплъзна от безчувствените ѝ пръсти, но мъжът го хвана, преди да падне върху спътника му. Тя усети как я вдига и я полага от другата страна на димящото огнище.

На тази светлина Серуей успя да различи чертите му. Тъжни, дори нежни. Той поклати отново глава, а тъмните му очи бяха изпълнени със загриженост... дори ранимост. Той вдигна ръка до устните ѝ, бавно, а после я сведе до гърдите си.

— *Келхус* — прошепна, а после кимна.

Тя събра ръце и го загледа, останала без думи.

— *Серуей* — отвърна накрая, също толкова тихо, колкото и той. Пламтящи сълзи покапаха по бузите ѝ.

— *Серуей* — повтори той... нежно.

Протегна ръка, за да я докосне, но се поколеба и я върна в скута си. За момент опипа мрака зад гърба си и накрая вдигна вълнено одеяло, още топло от огъня.

Поразена, тя го взе, впримчена от бледото отражение на светлината в очите му. Той се извърна и се излегна на чергата си.

После, наред тихи и измъчени хлипове, Серуей заспа.

Страх.

Тиранизиращ дните ѝ. Преследващ съня ѝ. Страх, който караше мислите ѝ да се разбягват, да отлитат от ужас на ужас, който караше

червата ѝ да се гърчат, а ръцете ѝ неспирно да треперят. Лицето ѝ бе постоянно отпуснато от страх, че някое потрепнало мускулче може да накара всичко да се срине.

Първо с мунуятите, а сега с този много по-тъмен, много по-заплашителен скилвенди, с крака като корени, впити в камък, с думи като тътен на гръмотевици, с очи, вещаещи ледено убийство. Незабавно подчинение, дори на онези негови желания, които той не изричаше. Болезнено възмездие, дори за нещата, които не бе извършила. Наказание за дишането ѝ, за кръвта ѝ, за красотата, за нищо.

Наказание заради наказанието.

Тя беше безпомощна. Абсолютно сама. Дори боговете я бяха изоставили.

Страх.

Серуей стоеше насред утринния хлад, изтръпнала, изтощена по начини, които никога нямаше да разбере. Жестокият скилвенди и странният му спътник норсирай прибраха последните оплячкосани провизии и ги наредиха на гърбовете на оцелелите мунуятски коне. Тя гледаше как равнинецът отива до мястото, където бе наредил другите дванадесет пленени жени от домочадието на Гаунум. Те стискаха веригите си за утеха и се гушеха една в друга от ужас. Тя ги виждаше, знаеше кои са, но ѝ се струаха неразпознаваеми.

Ето там, жената на Барастас, която я мразеше почти толкова, колкото и тази на Перистус. А там беше Исана, която помагаше в градините, докато патридомосът не прецени, че е достатъчно красива. Серуей ги познаваше до една. Но кои бяха те?

Чуваше ги как хлипат и се молят, не за милост — бяха прекосили планините и знаеха, че са извън обсега на милостта, — а за някаква нормалност. Кой нормален мъж унищожавя нещо използваемо? Тази може да готви, онази да се съвкуплява, а за другата ще вземе хиляда роба откуп, само ако я остави жива...

Младата Исана, чието ляво око беше подуто и затворено от удара на някой мунуят, ѝ викаше:

— Серуей, Серуей! Кажи му, че не изглеждам така! Кажи му, че съм красива! Серуей, моля те-е-е-е!

Тя извърна поглед. Престори се, че не чува.

Твърде много страх.

Не си спомняше кога бе спряла да усеща сълзите си. Сега, поради някаква причина, трябваше да ги вкуси, за да осъзнае, че плаче.

Глух за виковете им, воинът скилвенди закрачи сред тях, удряйки онези, които посягаха към него, и отключи двете извити куки на хитро направения клин, който скилвендите използваша, за да приковат пленниците си към земята. Отскубна първо единия, а после и другия клин от пръстта и ги пусна обратно с дрънчене. Жените викаха и трепереха около него. Когато извади ножа си, някои от тях започнаха да пицят.

Той сграбчи веригата на една от пицящите, Ора — пухкава домашна слугиня — и я издърпа към себе си. Письците спряха. Но тогава, вместо да я убие, той започна да разхлабва мекото желязо на оковите ѝ, както бе постъпил с тези на Серуей предната нощ.

Объркана, тя погледна към норсирая... как му беше името? Келхус? Той спря поглед на нея за един мрачен, но по някакъв начин окуражителен момент, а после отмести очи.

Ора беше свободна и просто седеше, разтърквайки китки, напълно объркана. Равнинецът започна да освобождава друга.

Внезапно Ора се затича нагоре по склона, абсурдна с тресящите се телеса и отчаянието си. Когато никой не я последва, тя спря и се обърна с изтерзано изражение. Коленичи и се огледа диво наоколо, а Серуей изведнъж се сети за котката на патридомоса, която винаги се боеше да се отдалечава твърде много от купата си, независимо как я тормозеха децата. Осем други се присъединиха към Ора в изплашеното ѝ бдение, включително Исана и жената на Барастас. Само четири продължиха да тичат.

Нещо в тази ситуация ѝ пречеше да си поеме дъх.

Равнинецът остави веригите и оковите да паднат на земята и отиде при Серуей и Келхус.

Норсираят го попита нещо неразбираемо. Воинът сви рамене и погледна към нея.

— Други ще ги намерят и използват — каза той спокойно.

Очевидно говореше на нея, очевидно, защото онзи, наречен Келхус, не разбираше шеик. После едрият скилвенди скочи на коня си и огледа осемте останали жени.

— Последвайте ни — извика с равнодушен глас, — и ще извадя очите ви със стрели.

Тогава те отново започнаха да вият като побъркани, молейки го да *не* си отива. Жената на Барастас дори замоли за оковите си. Ала той изглежда не ги чуваше. Накара Серуей да се качи на кон.

И тя беше щастлива. Щастлива! А другите ѝ завиждаха.

— Тук, Серуей! — чу да крещи жената на Барастас. — Върни се тук, мръсна еблива краво! Аз те притежавам! Притежавам те! Шибана слива! *Върни се незабавно!*

Всяка дума едновременно удряше Серуей като юмрук и преминаваше право през нея, без да я докосне. Тя чу как жената на Барастас тръгва след върволицата коне, а ръцете ѝ се размахваха в лудешки кръгове. Тогава огромният скилвенди дръпна рязко юздите на жребеца си, обърна го и извади лъка от калъфа му. Сложи стрела и я пусна с едно елегантно движение.

Тя уцели благородничката в устата, разби зъбите ѝ и се заби във влажните дълбини на гърлото ѝ. Жената падна напред като кукла и се загърчи сред тревата и цветенцата. Равнинецът изсумтя одобрително, а после продължи да ги води навътре в планината.

Серуей вкуси сълзи.

Нищо от това не се случва, помисли тя. Никой не страдаше толкова. Не и наистина.

Боеше се, че може да повърне от страх.

Хетанта надвисна над тях. Те се заизкачваха по стръмни гранитни склонове, проправяха си път през тесни долини, под масиви от седиментна скала, набраздена от странни фосили. През повечето време пътеката следваше малка рекичка, по чиито брегове растяха храсталаци и борове-джуджета. Изкачваха се все по-нагоре във все по-студения въздух, докато накрая дори мъхът не остана зад тях. Вече намираха трудно дори гориво за огъня. Нощите станаха жестоко студени. На два пъти се събудиха покрити със сняг.

През деня равнинецът се движеше пред тях с понито си, сам, и говореше рядко. Келхус следваше Серуей. Тя започна да му говори, подтиквана от нещо в държанието му. Самото му присъствие излъчваше интимност, доверие. Очите му я обгръщаха и погледът му сякаш поправяше начупената земя под краката ѝ. Тя му разказа за живота си като конкубинка на нансурите, за баща си, нимбриканец, който я продал на дома Гаунум, когато станала на четиринадесет. Тя описа ревността на гаунумските жени, как я излъгали, че първото ѝ

дете било мъртвородено, а всъщност Гриаса, стара шигекска робиня, ги бе гледала как годушат в кухнята.

— Сини бебета — бе прошепнала старицата в ухото ѝ с пречупен от гнева глас, твърде изтощен, за да може да говори. — Само това ще можеш да износиш, дете.

Това, обясни Серуей на Келхус, се превърна в мрачна шега, споделяна от всички членове на домочадието, особено сред онези конкубинки или робини, имащи късмета да бъдат посещавани от господарите си. *Ние им износваме сини бебета... Сини като жреците на Джукан.*

В началото му говореше по начина, по който бе говорила на бащините си коне като дете — лишени от смисъл думи на човек, когото чуват, но не разбират. Скоро обаче откри, че той всъщност я разбира. След три дни започна да ѝ задава въпроси на шеик — труден език, който бе овладяла едва след години пленничество в Нансур. Въпросите по някакъв начин я възбуждаха, изпълваха я с копнеж да им отговори подобаващо. А гласът му! Дълбок, тъмен като вино, като морето. И начинът, по който изричаше името ѝ. Сякаш се скъпеше за звука му. *Серуей* — като заклинание. Само за няколко дни предпазливата ѝ привързаност се превърна в благоговение.

Нощем обаче тя принадлежеше на мрачния скилвенди.

Не можеше да осмисли връзката между тези двама мъже, въпреки че често размишляваше над нея, разбирайки, че по някакъв начин съдбата ѝ се намира помежду им. Първоначално бе предположила, че Келхус е роб на равнинаца, ала това не бе така. В крайна сметка тя осъзна, че огромният воин мрази норсирая и дори се *страхува* от него. Държеше се като някой, който се опитва да се предпази от ритуално замърсяване.

В началото това проникновение я зарадва. *Ти се страхуваш!*, крещеше беззвучно в гърба на мъжа. *С нищо не се различаваш от мен! С нищо не си повече от мен!*

Ала после това почна да я тревожи... силно. Някой, от когото се страхува един скилвенди? Що за човек всяваше страх у скилвендите?

Накрая тя се престраши и го попита.

— Защото съм дошъл — отвърна Келхус — да извърша ужасно деяние.

Тя му повярва. Как можеше да не вярва на такъв човек? Ала имаше други, по-болезнени въпроси. Въпроси, които не смееше да изрече, макар и да го питаше с очите си всяка нощ.

Защо не ме вземеш? Защо не ме направиш своя награда? Той се бои от теб!

Ала знаеше отговора. Тя беше Серуей. Едно нищо.

Фактът на нищожността ѝ беше трудно научен урок. Детството ѝ беше щастливо — толкова щастливо, че сега плачеше винаги, щом се сетеше за него. Береше диви цветя из прериите на Кепалор. Скачаше като видра в реката с братята си. Играеше си около среднощни огньове. Баща ѝ им угаждаше, макар и да не беше мил; майка ѝ я къпеше в обожание.

— Серчаа, сладка Серчаа — казваше тя, — ти си моето красиво заклинание, моята защита срещу разбито сърце.

Тогава Серуей се мислеше за нещо. Беше обичана. Беше ценена повече от братята си. Беше щастлива по неизразимия начин на деца, които не са страдали истински, за да оценят радостта.

Разбира се, беше слушала много истории за страдание, ала трудностите, за които се разказваше в тях, винаги облагородяваха, бяха облечени в поуки и съдържаха уроци, които вече знаеше. Освен това, дори съдбата да я предадеше, а тя бе сигурна, че това няма да стане, Серуей щеше да остане твърда и героична, маяк на сила за по-слабите души около нея.

После баща ѝ я продаде на патридомоса на дома Гаунум.

През първата ѝ нощ като чужда собственост беше избита голяма част от глупостта ѝ. Тя доста бързо научи, че няма нищо — нито унижение, нито жестокост или извращение — което не би извършила, за да усмири мъжете и тежките им пестници. Като конкубинка на Гаунумите, Серуей живееше в постоянно напрежение, прикована между омразата на жените им и капризните апетити на мъжете. Тя беше нищо, всички ѝ го повтаряха. Нищо. Просто поредната безполезна норсирайска слива. Тя почти им вярваше.

Скоро започна да се моли на този или онзи син на патридомоса да я посети — дори онези, които бяха жестоки. Флиртуваше с тях. Прелъстяваше ги. Беше насладата, с която черпеха гостите си. Ако не беше гордостта от обожанието им, удоволствието от радостта им, какво друго имаше в живота си?

В огромната вила на дома Гаунум имаше светилище, изпълнено с малки идоли на предците на Дома. Тя много често коленичеше и се молеше там. Винаги молеше за милост. Усещаше мъртвите Гаунуми във всеки ъгъл на мястото, чуваше злобния им шепот и той я изпълваше с ужасни предчувствия. Така че тя молеше и молеше неспирно за милост.

После, сякаш в отговор на молитвите ѝ, самият патридомос, който винаги ѝ се бе струвал някакъв далечен среброкок бог, я срещна в градините. Сграбчи брадичката ѝ и възкликна:

— В името на боговете! Ти си достойна за самия император, момиче... Тази вечер. Очаквай ме тази вечер.

Как само танцува душата ѝ през онзи ден! *Достойна за императора!* Как внимателно се избърсна и си сложи най-добрите парфюми в очакване на посещението му. *Достойна за императора!* И как плака, когато той не дойде.

— Не тъжи, Серчаа — казаха ѝ другите момичета. — Той предпочита малки момчета.

В продължение на няколко дни след това тя мразеше малките момчета.

Но продължи да се моли на идолите, въпреки че сега плоските им малки личица сякаш ѝ се смееха. Тя, Серуей, трябваше да означава нещо, нали? Искаше само някакъв знак, нещо, каквото и да е... Накрая дори пълзеше пред тях.

Тогава един от синовете на патридомоса, Перистус, я взе в леглото си заедно с жена си. В началото на нея ѝ дожаля за съпругата — момиче с лице на мъж, събрано с Гаунум Перистус, за да подсигури съюз между домовете им. Ала докато той използваше Серуей, за да събере семе, което да посее в утробата на жена си, тя чувстваше омразата на другата, все едно споделяше леглото с малък огън. Така че, само за да напакости на брантията, тя започна да вика, да разпалва страстта на Перистус с курвенски думи и дела, и накрая открадна семето му за себе си.

Грозната съпруга плака, крещя като полудяла и колкото и да я удряше Перистус, не спираше да вие. Макар и смутена от ликуването, което това предизвика, Серуей побърза да изтича до светилището, за да благодари на предшествениците на Гаунум. А скоро след това, когато

осъзна, че носи детето на Перистус, открадна един от гълъбите на коняря и го пожертва в тяхно име.

По време на шестия месец на бременността ѝ, жената на Перистус прошепна:

— Три месеца до погребението, а, Серчаа?

Ужасена, Серуей отиде при самия Перистус, ала той я зашлеви и я изгони. Тя не представляваше нищо за него. Така че момичето се върна при Гаунумските идоли. Предложи им каквото и да е, всичко. Ала детето ѝ се роди синьо. Синьо като жреците на Джукан.

И все пак Серуей продължи да се моли — този път за отмъщение. Молеше се на Гаунумите за унищожението на Гаунумите.

Година по-късно патридомосът напусна вилата с всичките си мъже. Набиращата сила Свещена война бе станала неуправляема и императорът се нуждаеше от всичките си генерали. После пристигнаха скилвендите. Пантерут и мунуятите.

Варварите я откриха в светилището и с крясъци строшиха каменните идоли в пода.

Вилата беше погълната от пламъци и почти всички грозни гаунумски жени и грозните им гаунумски деца бяха изклани. Съпругата на Барастас, по-младите конкубинки и по-красивите робини бяха извлечени през портите като добитък. Серуей крещя като другите, плака за горящия си дом. Дома, който мразеше.

Кошмарно страдание. Бруталност. Различна от всичко, което бе изстрадала до момента. Всяка от тях бе вързана за седлото на мунуятски воин и те ги караха да тичат по целия път до Хетанта. Нощем те се гушеха една в друга, плачеха и викаха, когато мунуятите дойдеха за тях, намазали фалосите си с животинска мазнина. И Серуей си спомни дума, шейкиска дума, която не съществуваше в родния ѝ нимбрикански език... Дума на ярост.

Справедливост.

Въпреки цялата ѝ суета и капризните ѝ грехове, тя имаше стойност. Тя *беше* нещо. Тя беше Серуей, дъщеря на Ингаера, и заслужаваше много повече от онова, което получаваше. Щеше да има достойнство или да умре с омразата си.

Ала смелостта ѝ се зароди в ужасяващ момент. Опитваше се да не плаче. Опитваше се да бъде силна. Дори заплю в лицето Пантерут — водачът на скилвендите, който я избра за своя награда. Ала

скилвендите не бяха точно хора. Те гледаха всички чуждоземци с надменност, сякаш от билото на някаква лишена от богове планина, по-далечна и от най-бруталните синове на патридомоса. Те бяха скилвенди, прекършващите коне и мъже, а тя беше Серуей.

Ала въпреки това момичето се вкопчи в тази дума... И докато гледаше как мунуятите измират от ръцете на тези двама мъже, тя посмя да ликува, посмя да повярва, че ще бъде спасена. Най-накрая, *справедливост!*

— *Моля ви!* — извика на приближаващия се Наюр. — *Трябва да ни спасите!*

Без стойност, бяха ѝ казали Гаунумите. Просто още една безполезна норсирайска слива. Тя им повярва, ала продължи да се моли. Да умолява. *Покажете им! Моля ви! Покажете им, че имам стойност...*

И после стигна до това да моли за милост един побъркан скилвенди. Да настоява за справедливост.

Безполезна глупачка! От момента, в който Наюр притисна окървавеното си тяло в нейното, тя разбра. Съществуваше само капризът. Само покорността. Само болката, смъртта и страхът.

Справедливостта беше просто още един предателски идол на Гаунумите.

Баща ѝ, който я издърпа полугола от одеялата и я хвърли в грубите ръце на непознат.

— Сега принадлежиш на тези мъже, Серуей. Нека боговете ни бдят над теб.

Перистус, който вдигна ръце от свитъците си и се намръщи с развеселено неверие.

— Може би си забравила какво си, Серуей. Дай ми ръката си, дете.

Гаунумските идоли, които ѝ се смееха с каменни лица. Подигравателна тишина.

Пантерут, който избърса плюнката ѝ от лицето си и извади ножа си.

— Пътят, по който си поела, е тесен, кучко, а ти дори не го знаеш... Ще ти покажа.

Наюр, стиснал китките ѝ по-здраво от всяка окова.

— Огъни се пред волята ми, момиче. Изцяло. Няма да търпя никакво непокорство. Ще стъпча у теб всичко, което не ми се покори.

Защо бяха толкова зли с нея? Защо всички я мразеха? Защо я наказваха? Нараняваха? Защо?

Защото тя беше Серуей и не представляваше нищо. И винаги щеше да е така.

Именно затова и Келхус я изоставяше всяка вечер...

* * *

В някакъв момент преодоляха гръбнака на Хетанта и пътеката започна да се спуска. Равнинецът им забрани да палят огънове, но нощите се затоплиха. Пред тях се ширна Киранейската равнина — тъмна в мъгливата далечина, като люспата на презряла слива.

Келхус се спря на една издадена скала и погледна начупените долини и древни гори. Куниюри бе изглеждал по същия начин от върховете на Демуа, предположи той, ала докато Куниюри беше мъртъв, тази земя живееше. Трите морета. Последната велика цивилизация на човеците. Най-накрая беше пристигнал.

Приближавам се, татко.

— Не можем да продължим по този начин — извика Наюр зад него.

Решил е, че трябва да бъде сега. Келхус очакваше този момент откак разтуриха лагера си преди часове.

— Какво имаш предвид, скилвенди?

— Няма начин двама мъже като нас да прекосят фанимските земи по време на Свещена война. Ще ни изкормят като шпиони много преди да достигнем Шимех.

— Но именно затова прекосихме планините, нали? За да пътуваме през империята, вместо да...

— Не — каза мрачният скилвенди. — *Ние* не можем да пътуваме през империята... Доведох те тук, за да те убия.

— Или — отвърна Келхус, все така говорейки на гледката пред себе си — да бъдеш убит от мен.

Той се обърна с гръб към империята и с лице към Наюр. Около мъжа се издигаше рамка от каменни плоскости, окъпани от слънчевата

светлина. Серуей стоеше наблизно. Келхус забеляза, че по ноктите ѝ има кръв.

— За това си мислеше, нали?

Равнинецът облиза устни.

— Ти ми кажи.

Келхус обгърна варварина в сетивата си така, както дете може да затвори птица в трептящи длани — жив за всяко потрепване, за пулса на сърчицето с размери на грахово зърно, за едва доловимата горещина на паникьосано дишане.

Трябваше ли да позволи на мъжа да зърне, да му покаже колко е прозрачен. Вече от дни Наюр беше научил истината за Свещената война от Серуей, но отказваше да обсъжда каквото и да е, свързано с нея или плановите си. Ала намеренията му бяха очевидни: той ги доведе в Хетанта, за да спечели време, по начина, по който Келхус бе ставал свидетел да го правят и други хора, когато са твърде слаби, за да се откажат от маниите си. Наюр се нуждаеше от лова на Моенгхус, макар и да знаеше, че този лов е фарс.

Ала сега им предстоеше да влязат в империята — земя, където скилвендите ги деряха живи. Преди, докато приближаваха Хетанта, Наюр се боеше единствено, че Келхус ще го убие. Сега, сигурен, че самото му присъствие се е превърнало в смъртна опасност, той беше сигурен. Келхус бе зърнал решимостта му още сутринта, в думите му и в предпазливите погледи. Ако не можеше да използва сина, за да убие бащата, Наюр урс Скийота щеше да убие сина.

Макар и да знаеше, че е невъзможно.

Такова мъчение.

Омраза, могъща като приливите в мащаба и силата си, достатъчна да изстреби неизброими хиляди, достатъчна, да унищожи самия себе си или истината. Безценен инструмент.

— Какво искаш да кажа? — попита Келхус. — Че сега, когато достигнахме империята, вече нямам нужда от теб? И че, когато вече нямам нужда от теб, възнамерявам да те убия? В крайна сметка човек не прекосява империята в присъствието на скилвенди.

— Ти сам го каза, дуниайне. Още когато беше прикован в юртата ми. За твоя вид съществува само мисията.

Каква прозорливост. Омраза, но подкована с почти свръхестествен интелект. Наюр урс Скийота беше опасен... Защо да

търпи компанията му?

Защото Наюр все още познаваше този свят по-добре от него. И по-важно, познаваше *войната*. Беше в кръвта му.

Още мога да го използвам.

Ако пътищата за поклонение към Шимех бяха затворени, Келхус нямаше друга алтернатива, освен да се присъедини към Свещената война. Ала перспективите на войната създаваха почти непреодолима дилема. Той бе прекарал часове във вероятностния транс, опитвайки се да начертае моделите ѝ, но не познаваше принципите, от които имаше нужда. Променливите бяха твърде много, твърде случайни. Война... Възможно ли беше някое обстоятелство да е по-капризно? По-опасно?

Тази пътека ли си избрал за мен, татко? Това ли е твоето изпитание за сина ти?

— А каква е мисията ми, скилвенди?

— Убийство. Отцеубийство.

— А след тридесет години сред родените в света, каква сила, смяташ, че ще притежава баща ми — дуниайн, който разполага с всички мои дарби?

Варваринът изглеждаше вцепенен.

— Не бях помислил...

— А аз съм. Смяташ, че нямам нужда от теб? Че нямам нужда от Наюр урс Скийота, окървавения в множество битки? Прекършващия коне и мъже? Човек, който може да повали трима в разстояние на три мига? Мъж, който не се поддава на методите ми и съответно на тези на баща ми? Който и да е той в момента, скилвенди, бъди сигурен, че е могъщ. Твърде могъщ, за да бъде убит от който и да било човек сам.

Келхус чуваше тътена на сърцето на Наюр в гърдите му, виждаше мислите да се вихрят през очите му и поддушваше вкочаняването, обхванало крайниците му. Странно, но за миг мъжът погледна умоляващо към Серуей, която само зяпаше, треперееща от ужас.

— Казваш това, за да ме излъжеш — промърмори Наюр. — Да ме примамиш...

Отново стената на неверието му, тъпа и упорита. *Трябва да му се покаже.*

Келхус изтегли меча си и скочи напред. Войнът скилвенди реагира мигновено, макар и по дървения начин на рефлексии,

притъпени от неверие. Парира първия удар с лекота, но отстъпи пред звънтящата комбинация, която последва. С всеки удар Келхус виждаше как гневът му се разпалва, чувстваше го как се разбужда и сграбчва крайниците на равинеца. Скоро той контрираше нападенията му със заслепяваща скорост и разтърсваща костите мощ. Келхус бе виждал само веднъж скилвендски деца, които се упражняваха в *багарата*, „пътя на размаха“ — бойната техника на скилвендите. Тогава му се струваше прекалено украсена, изпълнена със съмнителни жестикулации.

Но не и комбинирани със сила. На два пъти бруталните широки удари на Наюр почти го събориха на колене. Келхус отстъпи, симулирайки умора, за да пусне фалшивата миризма на предстоящо убийство. Чуваше как Серуей крещи:

— *Убий го, Келхус! Убий го!*

Варваринът изсумтя и удвои гнева си. Дуниайнът едва отблъсна чудовищен дъжд от удари, преструвайки се на отчаян. Пресегна се, за да стисне дясната китка на Наюр, и го придърпа напред. По някакъв невъзможен начин обаче варваринът успя да вдигне свободната си ръка, сякаш през тази на Келхус. Заби длан в лицето му и Келхус отскочи, изритвайки го два пъти в ребрата. Претърколи се на ръце, а после без усилие застана отново в бойна стойка. Вкуси собствената си кръв. *Как?* Воинът скилвенди се препъна, стиснал ребрата си. Келхус осъзна, че е подценил рефлексите на мъжа, както и толкова други неща у него.

Хвърли меча си настрана и тръгна към противника си. Наюр изрева, скочи и замахна. Келхус загледа как върхът на меча се спуска под блестящата слънчева светлина, срещу каменните тераси и кълбестите облаци. Хвана го в дланите си, както се хваща лицето на любим или муха. Изви го и изтръгна дръжката от ръката на Наюр. После пристъпи напред и го удари в лицето. Докато мъжът залиташе назад, дуниайнът приклепна и го подкоси.

Вместо да се запрепъва назад, за да излезе от обсега му, Наюр се претърколи на крака и скочи към него. Келхус се изви назад, сграбчи налитация скилвенди за полата и врата му, а после го преметна в посоката, от която бе дошъл той самият — по-близо до ръба. Когато Наюр се опита да се изправи, го удари в гърба и го запрати още по-нататък.

Последваха нови удари, докато равнинецът не се превърна повече в подивял звяр, отколкото в мъж, всмуквайки въздух с треперене и размахвайки ръце, оковани в безсмисленост. Дуниайнът го удари силно и той се свлече, удрайки глава в ръба на скалата.

Келхус го вдигна и запрати варварина отвъд ръба, след което го задържа с една ръка увиснал срещу далечната империя. Вятърът развяваше катранената му коса над бездната.

— Давай — изстена Наюр през сополи и слюнка. Краката му се люшкаха над нищото.

Толкова много омраза.

— Но аз казах истината, Наюр. Нуждая се от теб.

Очите на пребития скилвенди се разшириха от ужас. *Пусни ме,* казваше изражението му. *Защото там е покоят.*

И Келхус осъзна, че отново е преценил мъжа погрешно. Мислеше го за неуязвим от травмата на физическото насилие, а той не беше. Дуниайнът го беше пребил както мъж бие жена си или баща — детето си. Това събитие щеше да го тормози вечно, не само със спомени, но и с несъзнателно треперене. Още една деградация, която да хвърли в огъня си.

Келхус го издърпа в безопасност и го остави да падне. Още едно прегрешение.

Серуей коленичи под коня си, разплакана — не защото бе спасил равнинеца, а защото не го беше убил.

— *Иглата сун тамата!* — изплака тя на бащиния си език. — *Иглата сун тамата-а-а!*

Ако ме обичаше.

— Вярваш ли ми? — попита настоятелно той.

Замаяният скилвенди го изгледа вцепенен от шока, сякаш объркан от отсъствието на гнева си. Надигна се на треперещите си крака.

— Млъкни — каза той на Серуей, макар и да не можеше да отмести поглед от Келхус.

Тя продължи да плаче и да вика нещо на дуниайна. Очите на Наюр се отскубнаха от Келхус и се насочиха към наградата му. Той отиде до нея и мълчаливо я зашлеви с отворена длан.

— *Казах млъкни!*

— Вярваш ли ми? — попита отново Келхус.

Серуей скимтеше, мъчейки се да преглътне хлиповете си.

Толкова много мъка.

— Вярвам ти — каза Наюр, за момент неспособен да срещне погледа му. Вместо това гледаше Серуей.

Келхус вече знаеше какъв ще е отговорът му, но имаше огромна разлика между това да знаеш едно признание и да го изискаш.

И все пак, когато Наюр най-накрая го погледна, в очите му гореше познатата ярост, при това с почти сексуална интензивност. Ако досега дуниайнът само подозираше, сега вече го знаеше с абсолютна сигурност: този скилвенди беше луд.

— Вярвам, че *мислиш*, че се нуждаеш от мен, дуниайне. Засега.

— Какво искаш да кажеш? — попита Келхус искрено объркан.

Става все по-непредсказуем.

— Планираш да се присъединиш към тази Свещена война. Да я използваш, за да пътуваш до Шимех.

— Не виждам друг начин.

— Ала при всичките ти приказки за нужда, ти забравяш, че аз съм езичник за инритите — каза Наюр. — Не много по-различен от фанимите, които се надяват да избият.

— Значи вече не си езичник.

— Познал правата вяра? — изсумтя невярващо Наюр.

— Не. Човек, който се е събудил от своя варваризъм. Оцелял от Киют, който е изгубил вяра в обичаите на народа си. Спомни си, че като всички народи, и инритите си мислят, че *те* са избраните, върхът на онова, което значи да си изправен човек. Лъжи, които ги ласкаят, рядко ще събудят подозрение.

Келхус виждаше, че обхватът на знанието му плаши Наюр. Той се бе опитвал да предпази позицията си като го държи в невежество за Трите морета. Дуниайнът следеше движенията, които оживяваха гримасите му, погледите към Серуей... Ала сега имаше по-важни проблеми.

— Нансурите няма да ги е грижа за подобни истории — каза Наюр. — Те ще видят само белезите по ръцете ми.

Източниците на отрицанието му убягваха на Келхус. Нима равнинецът не искаше да намери и убие Моенгхус?

Как може той все още да е мистерия за мен?

Дуниайнът кимна, но по свиващия рамене начин, който както приемаше, така и отхвърляше възражения.

— Серуей казва, че народите от всичките Три морета се струпват в империята. Ще се присъединим към тях и ще избягваме нансурите.

— Може би... — каза Наюр бавно. — Ако успеем да стигнем до Момемн, без да ни разкрийт. — Но после поклати глава. — Не. Скилвендите не бродят така. Дори само видът ми ще провокира твърде много въпроси, прекалено много гняв. Нямах представа колко точно ни мразят, дуниайне.

Отчаянието му не можеше да се сбърка. Келхус осъзна, че някаква част от Наюр се е отказала от надеждата да открие Моенгхус. Как беше пропуснал това?

Но по-важният въпрос беше дали думите на този скилвенди бяха истина. Наистина ли беше невъзможно да се прекоси империята с него? Ако да, трябваше да...

Не. Всичко зависеше от това да доминира обстоятелствата. Той нямаше да се присъедини към Свещената война, а да я обхване, да я използва като свой инструмент. Ала както с всяко ново оръжие, се нуждаеше от инструкции, обучение. И шансът да намери друг с такъв опит и прозорливост като Наюр урс Скийота, беше нищожен. *Наричат го най-свиреп сред всички мъже.*

Ако този скилвенди знаеше твърде много, то Келхус не знаеше достатъчно — поне все още. Каквито и опасности да ги чакаха при прекосяването на империята, рискът си струваше. Ако трудностите се окажеха непреодолими, щеше да преосмисли приоритетите си.

— Когато попитат — отвърна Келхус, — катастрофата при Киют ще бъде твоето обяснение. Онези малцина утемоти, преживели Икурей Конфас, са били надвити от съседите си. Ти си последният от своето племе. Обезправен воин, отхвърлен от родните земи от злощастие и мъка.

— А ти какъв ще си, дуниайне?

Келхус бе прекарал много часове, борейки се с този въпрос.

— Аз ще съм твоята причина да се присъединиш към Свещената война. Аз ще съм принц, когото си срещнал, докато съм пътувал на юг през твоите изгубени земи. Принц, сънувал Шимех на другия край на света. Хората от Трите морета не знаят нищо за Атритау, освен че е

преживял митичния им Апокалипсис. Ние ще дойдем при тях от тъмнината, скилвенди. Ще бъдем такива, каквито кажем, че сме.

— Принц... — повтори със съмнение Наюр. — Откъде?

— Принц от Атритау, когото си срещнал по пътя си из северната пустош.

Въпреки че равнинецът вече разбираше и дори оценяваше пътя, положен за него от Келхус, съмненията още бушуваха в него. Колко щеше да понесе Наюр, за да види отмъстена смъртта на баща си?

Вождът на утемотите избърса с голата си ръка устата и носа си. Изплю кръв.

— Принц на нищо — каза накрая.

* * *

На утринната светлина Келхус гледаше как едрият скилвенди язди до кола. Високо на него беше забит череп, все още покрит с кожа и кичур тъмна, гъста коса. Скилвендска коса. Малко по-надалеч от всяка страна на пътя се издигаха още колове — други скилвендски глави, покриващи разстоянието, разчетено от математиците на Конфас. Толкова много мили, толкова много глави.

Келхус се обърна на седлото си към Серуей, която го гледаше преценяващо.

— Те ще го убият, ако ни намерят — каза тя. — Не го ли разбира?

Тонът ѝ мълвеше: „*Нямаме нужда от него, обич моя. Можеш да го убиеш.*“ Келхус виждаше сцените, които тя разиграва зад очите си. Истериичният вик, който бе изработила през изминалите дни, готов да полети при първата им среща с нансурски войници.

— Не бива да ни предаваш, Серуей — отвърна сурово Келхус, като нимбрикански баща на дъщеря си.

Красивото лице се отпусна в шок.

— Никога не бих предала *теб*, Келхус — изпелтечи тя. — Трябва да знаеш, че...

— Зная, че се чудиш какво ме обвързва с този скилвенди, Серуей. Но не ти е писано да разбереш. Знай само, че ако го предадеш, предаваш и мен.

— Келхус, аз...

Шокът се трансформира в болка, в сълзи.

— Трябва да го *изтърпиш*, Серуей.

Момичето извърна лице от ужасните му очи и започна да плаче.

— Заради *теб*? — изсъска тя с горчивина.

— Аз съм само обещанието.

— Обещание? — извика тя. — *Чие* обещание?

Ала Наюр се бе върнал, яздейки около тях, за да стигне до малката им група коне. Усмихна се сухо, когато забеляза, че Серуей плаче.

— Запази този момент в сърцето си, жено — каза той на шеик. — Защото това ще е единственото ти мерило за този човек.

Смехът му беше груб.

Той се приведе над понито си и започна да рови сред дисагите. Извади зацапана вълнена риза и се съблече до кръста. Дрехата не можеше да прикрие бруталното му наследство, но поне скриваше белезите. Нансурите не биха се зарадвали на подобни летописи.

Равнинецът посочи към тънката редица колове. Те следваха формата на земята, някои приведени, други изправени, спускайки се в хоризонта и водещи далеч от Хетанта. Мрачният им товар гледаше встрани от пътешествениците, към далечното море. Безкрайното внимание на мъртвите.

— Това е пътят към Момемн — каза той и се изплю в отъпканата трева.

ЧЕТИРИНАЙСЕТА ГЛАВА КИРАНЕЙСКАТА РАВНИНА

Някои казват, че хората постоянно воюват с обстоятелствата, но аз казвам, че те неспирно бягат. Защото какво са творенията им, ако не временно убежище, скривалище, което скоро ще бъде открито от нова катастрофа? Животът е безкрайно бягство от ловеца, който наричаме свят.

Екианус VIII,
„Афоризми“

ПРОЛЕТТА НА 4111 ГОДИНА НА БИВНИКА, НАНСУРСКАТА ИМПЕРИЯ

Чуруликането на самотна горска чучулига, като ария на силния вятър, шумолящ в короните на дърветата. „Следобед, помисли си тя. Птиците винаги дремят следобед.“

Очите на Серуей трепнаха и се отвориха. За пръв път от много дълго време насам се чувстваше в покой.

Под бузата ѝ, гърдите на Келхус се надигаха и спускаха в ритъма на съня му. Тя и преди се бе опитвала да легне при него на собствената му черга, но той винаги я отблъскваше — за да не дразни онзи проклет скилвенди, смяташе Серуей. Ала тази сутрин, след тъмна нощ на пътуване, най-накрая отстъпи. И сега тя се наслаждаваше на твърдината на силното му тяло до нейното, съненото усещане за убежище, което обвилата я ръка създаваше. *Келхус, знаеш ли колко силно те обичам?*

Тя никога не бе познавала подобен мъж. Мъж, който я *разбираше* и все пак я обичаше.

За един разсеян момент очите ѝ последваха контурите на покрива от огромни върбови клони, под който спяха. Те се пресягаха от дълбините на други клони, разделяха се като женски крака, а после

отново се събираха, прокарайки си усукан път към обширните поли от листа, които се люлееха под вятъра, понесъл слънцето. Тя усещаше душата на великото дърво — мрачна, тъжна и безпределно мъдра, вкоренен свидетел на безброй слънца.

Серуей чу плясък на вода.

Гол до кръста, варваринът бе коленичил на брега на реката и използваше лявата си длан, за да загребва вода и внимателно да прочисти раната на предмишницата си. Тя го следеше с премрежен от миглите ѝ поглед, докато се преструваше, че спи. По широкия му гръб се преплитаха белези — втори летопис, който съвпаднаше с тези по ръцете му.

Сякаш осъзнала бдителността ѝ, гората притихна, а тишината ѝ беше оцветена от суровото величие на дърветата. Дори самотната птица замлъкна, предавайки се на звуците, предизвикани от къпането на Наюр.

Може би за пръв път Серуей не изпита страх от побъркания скилвенди. В съзнанието ѝ той изглеждаше самотен, дори нежен. Варваринът сведе глава към водата и започна да мие дългата си черна коса. Мъгливата повърхност на реката бавно се нижеше пред него, носейки клечки и листа. Близко до далечния бряг тя мерна вълничките от водни буболечки, които подскачаха по блестящия гръб на водата.

Тогава видя момчето от другата страна.

В началото зърна само лицето му, полускрито от провисналия от дърветата мъх. После забеляза тънки крайници, неподвижни като скриващите ги клони.

„Имаш ли си майка?“, запита се тя, но после осъзна, че той гледа към голия скилвенди и изпита внезапен ужас.

Махни се! Бягай!

— Равнинецо — каза меко Келхус.

Наюр се обърна към него, стреснат.

— *Тис'афаро то грингут'т'яга* — каза мъжът под нея и Серуей усети как той кимва, докосвайки леко и нейната глава.

Равнинецът проследи погледа му и се взря в сенките на отсрещния бряг. За един неподвижен миг момчето отвърна на погледа му.

— Ела тук, дете — каза Наюр над притихналата вода. — Искам да ти покажа нещо.

Детето се поколеба, едновременно предпазливо и любопитно.
Не! Трябва да бягаш... Бягай!

— Ела — каза Наюр, вдигна ръка и направи жест с пръсти. — В безопасност си.

Момчето се изправи иззад прикритието на падналите клони, напрегнато, несигурно...

— Бягай! — извика Серуей.

Момчето скочи в гората, между бялото слънце и дълбоката зелена сянка.

— Шибана пачавра! — изръмжа Наюр.

Той се хвърли през водата с изваден нож. В същия миг Келхус също изчезна, претъркулвайки се на краката си, за да изтича след равнинеца.

— Келхус! — извика тя, докато го гледаше как изчезва сред далечните клони. — Не му позволявай да го убие!

Но после я порази внезапен ужас, който отне дъха ѝ — непреодолима сигурност, че Келхус *също* възнамерява да нарани детето.

Трябва да го изтърпиш, Серуей.

Тялото ѝ все още бе изморено, докато се препъваше на крака, за да скочи на свой ред в тъмната вода. Голите ѝ крака се хлъзгаха по камъните, но тя се метна напред, падайки точно пред другия бряг. После се изправи, напоена в студена вода, и се затича през чакъла и храсталаците в нашарения от слънцето здрач.

Тичаше като подивяла, тъпчеше сухи листа, прескачаше папрати и паднали клони, следваше бързите им сенки все по-навътре през стената от тъмни дървета. Краката ѝ бяха безтегловни, дробовете ѝ — бездънни. Тя беше само дъх и скоклива скорост — нищо повече.

— *Бас'туруши!* — проехтя нечий глас от дълбините на гората.
— *Бас'туруши!*

Равнинецът викаше на Келхус. Но откъде?

Тя спря при дънера на млад ясен. Огледа се наоколо, чу далечния пукот на човек, тичащ през гъсталаци, но не видя нищо. За пръв път от седмици насам беше сама.

Ако хванеха момчето, те щяха да го убият, Серуей знаеше това, за да му попречат да каже на някого какво е видял. Пътуваха през имперската територия тайно, бегълци заради белезите, нашарили

ръцете на онзи проклет скилвенди. Но изведнъж си даде сметка, че *тя* не е бегълка. Империята бе нейната земя — или поне земята, на която я беше продал баща ѝ...

У дома съм. Няма нужда да го търпя.

Отблъсна се от дънера и с празни очи и болка в сърцето започна да върви встрани от досегашния си път. Продължи да се движи известно време, докато изведнъж чу далечни викове през постоянното шумолене на листата и вятъра. *У дома съм*, мислеше си от време на време. Но после се появяваха мислите за Келхус, странно белязани от видения на скилвендската бруталност. Очите на Келхус, докато говореше, в които се четеше загриженост или потисната усмивка. Тръпката от ръката му, обвиняла нейната, сякаш тази скромна близост дава невъзможно обещание. И нещата, които ѝ казваше, думите, които звънтяха в самата ѝ същност и превръщаха мизерния ѝ живот в портрет на зашеметяваща красота.

Келхус ме обича. Той е първият, който ме обича.

После, с трепереца ръка, Серуей докосна корема си през напоената рокля.

Започна да трепери. Другите — жените, които мунуятите бяха отвлекли — сигурно вече бяха мъртви. Тя нямаше да скърби за тях. Малка и злобна частица от нея дори ликуваше при смъртта на гаунумските жени, онези, които бяха удушили бебето ѝ — синьото ѝ бебе. Но където и да идеше из империята, тя знаеше, че ще намери още гаунумски жени.

Серуей винаги бе осъзнавала красотата си и известно време, докато още живееше сред нимбриканските си родственици, я мислеше за велик дар от боговете — уверение, че бъдещият ѝ съпруг ще е мъж с много добитък. Ала тук, в Нансуриума, тя ѝ гарантираше само живот на добре пазена конкубинка, презирана от жените на някой патридомос и обречена да ражда сини бебета.

Стомахът ѝ беше плосък, но тя го усещаше. Усещаше бебето.

Умът ѝ се изпълни с образи на настървената ярост на омразния скилвенди; и все пак тя си помисли: *Детето на Келхус. Нашето бебе.*

Обърна се и започна да следва стъпките си обратно.

След известно време Серуей осъзна, че се е изгубила, и отново се ужаси. Погледна към свирепата белота на слънцето през покрива от

схлупени клони и далечни листа, опитвайки се да намери север. Но не можеше да си спомни от коя посока бе дошла първоначално.

Къде си?, помисли си, твърде изплашена, за да извика.

Келхус... Намери ме, моля те.

Внезапно под короните на дърветата проехтя писък. Момчето? Бяха ли намерили момчето? Ала тя осъзна, че това не е възможно: викът принадлежеше на възрастен мъж.

Какво става?

Тропотът на копита откъм лекия склон вдясно от нея ѝ даде смелост.

Той идва! Когато е осъзнал, че съм се изгубила, е взел конете, за да може...

Но когато двамата конници преваляха склона, кожата ѝ потръпна от страх. Те се спуснаха в галоп, разритвайки листа и клони, а после, удивени от появяването ѝ, спряха конете си, които се подчиниха с нежелание.

Тя незабавно ги позна по бронята и отличителните им знаци: обикновени офицери от кидрухилите — елитната конница на имперската армия. Двама от синовете на Гаунум принадлежаха към това формирование.

По-младият и красив мъж изглеждаше почти толкова изплашен, колкото ѝ тя; той направи знака на старите жени срещу призраци над гривата на коня си. Ала по-възрастният се ухили като злобен пияница. Един извит белег прекосяваше челото му около дълбока вдлъбнатина, а после се спускаше по лявата му буза.

Кидрухилите тук? Означава ли това, че двамата са мъртви? В ума си видя малкото момче, гледащо иззад черните клони. Дали е оживял? Дали е предупредил...? Моя ли е вината?

Тази мисъл я парализира по-силно от всякакъв страх. Тя изсъска от ужас, а брадичката ѝ се вдигна по своя воля, сякаш да оголи гърло пред прибраните им в ножниците оръжия. Сълзи закапаха по бузите ѝ. *Бягай!*, помисли отчаяно, но не можеше да помръдне.

— Тя е с тях — каза белязаният, който все още се бореше с разпенения си кон.

— Кой знае? — отвърна нервно другият.

— С тях е. Прасковки като тази не бродят сами из горите. Не е наша и със сигурност не е някоя козарска щерка. Виж я само!

Ала другият я зяпаше заплнено през цялото време. Голите й крака, издутите й под роклята гърди, но най-вече лицето й, сякаш се боеше, че то ще изчезне, ако отмести поглед.

— Нямаме време — каза той неубедително.

— Майната му — изплю първият. — Винаги имаме време да боднем нещо такова.

Той слезе със странна еlegantност, загледан в другаря си, сякаш го предизвиква да изиграе някой злобен номер. *Просто ме последвай*, казваха очите му, *и ще видиш*.

Изплашен от нещо необяснимо, по-младият последва грубия си спътник. Той все така зяпаше Серуей, а очите му бяха едновременно срамежливи и жестоки.

И двамата разкопчаваха кожените си, покрити с желязо поли, като онзи с белега се приближи към нея, докато по-младият остана назад при конете. Той вече придърпваше отчаяно еректиралния си член.

— Може би аз само ще *гледам*, тогава... — каза той със странен глас.

Те са мъртви, помисли тя. *Аз ги убих*.

— Само гледай къде пръскаш — каза другият със смях, а очите му бяха гладни и без никакво чувство за хумор.

Ти заслужаваш това.

По-възрастният мъж извади кинжала си с разсеяна пестеливост, стисна вълнената й рокля и я разреза от врата до корема. Избягвайки очите й, той използва върха на острието, за да отмести плата, разкривайки дясната й гърда.

— Олеле — каза той и издиша тежко. Вонеше на лук, развалени зъби и горчиво вино. Най-накрая срещна ужасения й поглед. Вдигна ръка към бузата й. Нокътят на палеца му беше ударен и лилав.

— Оставете ме на мира — прошепна тя, с пресекнал от смъдящите очи и треперещите устни глас. Безпомощната настоятелност на дете, измъчвано от други деца.

— Шшшт — каза той меко. После нежно я накара да падне на колене.

— Не бъди зъл към мен — промърмори тя през сълзи.

— Никога — каза той с тънък глас, сякаш изпълнен със страхопочитание.

Със скърцане на кожа, войникът падна на коляно и заби кинжала си в земята. Дишаше тежко.

— Мили Седжен — изсъска. Изглеждаше ужасен.

Тя се отдръпна от треперещата ръка, която той плъзна под гърдата ѝ. Първите хлипове започнаха.

Моля те-моля те-моля те-моля те...

Един от конете изхриптя. Последва звук, като брадва, удряща навлажнено дърво. Тя насочи поглед към по-младия конник и видя главата му да се люшка от тънка ивица кожа, а от падащото му тяло да блика кръв. После видя и огромния скилвенди, чиито гърди се надигаха и спускаха учестено, с крайници, лъщящи от пот.

Белязаният извика и се запрепъва, за да се изправи, след което извади меча си. Ала равнинецът изглежда не се тревожеше от него. Вместо това убийственият му поглед се насочи към нея.

— Псето нарани ли те? — по-скоро излая, отколкото попита той.

Серуей поклати глава, докато вцепенено оправяше дрехите си. Забеляза дръжката на ножа, забита в струпаните по земята листа.

— Чуй ме, варварино — каза бързо кидрухилът. Острието на меча му издаваше, че трепери. — Нямах представа, че е *твоя...* Никаква.

Наюр го изгледа с ледените си очи, а в разположението на квадратната му челюст се наблюдаваше странен хумор. Той се изплю върху трупа на другаря му и се ухили хищно.

Офицерът се отдръпна от Серуей, сякаш за да се разграничи от престъплението си.

— Х-хайде, *приятелю*. Хмм? В-взemi конете. Всичко е т-твое...

На Серуей ѝ се стори, че се е *възнесла* на краката си, че е полетяла до белязания мъж и че ножът просто се е озовал във врата му. Истерицият му замах назад я събори обратно на земята.

Тя го гледаше как пада на колене, как безпомощните му ръце се опитват да спрат кръвта, бликаща от врата му. Той протегна ръка назад, сякаш да спре падането си, но се преметна — гърбът и хълбоците му се повдигнаха от земята, докато риташе с единия си крак. Обърна се към нея, бълвайки кръв, а очите му бяха кръгли и блестящи. Умоляващи...

— Гг... гг...

Равнинецът коленичи над него и небрежно извади ножа от врата му. После се изправи, очевидно без да забелязва пръскащата кръв — като последните струйки от пикнята на малко момченце, помисли си тя разсеяно — първо по стомаха и кръста му, а после по потъмнелите му от слънцето колене и пищяли. През краката на воина тя виждаше, че умирацията все още я гледа, а очите му стават стъклени от летаргичната паника.

Наюр надвисна над нея. Широки рамене и тесни бедра. Дълги, издялани от камък ръце, прошарени с белези и вени. Вълча кожа, висяща между потните му хълбоци. За момент ужасът и омразата я напуснаха. Той я бе спасил от унижение, а може би дори от смърт.

Ала споменът за бруталността му не можеше да бъде усмирен. Дивото величие на фигурата му се превърна в нещо опосталяло, постоянно умопомрачено.

И той нямаше да я остави да забрави.

Впивайки лявата си ръка в гърлото ѝ, той я изправи да виси над земята и я блъсна в едно дърво. В дясната ръка стискаше ножа и го вдигна заплашително пред лицето ѝ. Задържа го неподвижно достатъчно дълго, за да мерне тя отражението си, изкривено в окървавеното му острие. После притисна върха му до слепоочието ѝ. Още беше топло. Тя потрепери от убождането и усети кръвта да капе в ухото ѝ.

Наюр я гледаше с напрежение, което я накара да захлипа. Очите му! Бяло-синьо насред бяло, студени е абсолютната липса на милост, ярки с древната омраза на неговия народ...

— М-моля те... Не ме убивай, моля те-е-е!

— Онова псе, което предупреди, едва не ни струва живота, пачавро — изръмжа той. Направи нещо такова отново и *ще* те убия. Опитай се да избягаш отново и ти обещавам, че ще избия света, за да те намеря!

Никога повече! Никога... обещавам. Ще те изтърпя! Ще го направя!

Той я пусна и сграбчи дясната ѝ ръка. За момент тя примижа и изхлипа, очаквайки удар. Когато такъв не дойде, Серуей заплака с глас, давейки се, докато с треперене си поемаше въздух. Самата гора, копията от слънчева светлина през разклонените корони, дърветата като храмови колони, ехтяха от гнева му. *Обещавам.*

Наюр се обърна към белязания мъж, който още се гърчеше бавно на земята.

— Ти го уби — каза той с тежък акцент. — Разбираш ли това?

— Д-да — каза тя глухо, опитвайки се да се успокои.

Боже, сега какво!

Той прокара с ножа си тънка линия през предмишницата ѝ. Болката беше остра и бърза, но тя прехапа устни, вместо да извика.

— *Свазонд* — каза варваринът с груба скилвендска интонация. — Мъжът, когото уби, напусна света, Серуей. Сега той съществува само тук — белег върху ръката ти. Това е следата на неговата *липса*, на всички начини, по които душата му няма да се движи, на всички дела, които той няма да извърши. Следа на тежестта, която сега носиш.

Той размаза раната с длан, а после стисна ръката ѝ.

— Не разбирам — изхленчи Серуей, почти толкова объркана, колкото беше и ужасена.

Защо правеше това? Нима така я наказваше? Защо я бе нарекъл *по име*?

Трябва да го изтърпиш...

— Ти си *моята* награда, Серуей. Моето племе.

Когато намериха Келхус при лагера, Серуей скочи от коня на белязания войник, който се дърпаше да прекоси реката, и прегази водите към него. А после се озова в обятията му и го притисна ревностно.

Силни пръсти се плъзнаха през косата ѝ. Чукът на сърцето му тътнеше в ушите ѝ. Той миришеше на изсушени от слънцето листа и корава почва. През сълзи чу думите му:

— Тихо, дете. Сега си в безопасност. В безопасност с мен.

Толкова подобен на бащиния ѝ глас!

Равнинецът накара коня си да прекоси реката, водейки и нейния след себе си. Изсумтя шумно, когато ги приближи.

Серуей не каза нищо, но го изгледа с омраза. Келхус беше тук. Сега отново беше безопасно да мрази Наюр.

— *Бренг'ато гингис, кутмулта тос фуира* — каза Келхус. Макар и да не разбираше скилвендски, тя бе сигурна, че казва: „Тя вече не е твоя, така че я остави на мира.“

Наюр просто се засмя и отвърна на шеик:

— Нямаме време за това. Кидрухилските патрули обикновено наброяват над петдесет войници. Ние убихме само около дузина.

Келхус леко избута Серуей настрана и задържа раменете ѝ в ръце. Тя чак сега забеляза дъгите от кръв, прошарващи туниката и брадата му.

— Той е прав, Серуей. В огромна опасност сме. Сега те ще ни търсят.

Тя кимна, а в очите ѝ се появиха още сълзи.

— Вината е изцяло моя, Келхус! — изсъска тя. — Толкова много съжалявам... Но той беше само *дете*. Не можех да го оставя да умре!

Наюр изсумтя отново.

— Псето не предупреди никого, момиче. Кое обикновено момче може да избяга от *дуниайн*?

Ужасът я поразил като мълния.

— Какво иска да каже? — попита тя Келхус, но сега в собствените му очи се появяваха сълзи. *Не!* В ума си тя видя момченцето, с проснати в странна поза ръце и крака, някъде дълбоко в гората, загледано с празни очи, които търсеха небето. *Аз направих това...* Още една липса, където трябваше да се движи душа. Какви ли дела щеше да извърши безименното момче? Какъв ли герой можеше да стане?

Келхус извърна поглед от нея, поразен от мъкмата ѝ. Сякаш намирайки утеха в неотложността, той започна да навива чергата си под голямата върба. Спря се и без да я поглежда, каза с болезнен глас:

— Трябва да забравиш това, Серуей. Нямаме време.

Срам, сякаш вътрешностите ѝ се бяха превърнали в студена вода.

Аз го насилех да извърши това престъпление, помисли си тя, загледана в Келхус, докато той трупаше принадлежностите им върху седлото си. Ръката ѝ отново пропълзя към корема. *Първият ми грях срещу твоя баща.*

— Кидрухилските коне — каза Наюр. — Първо ще уморим тях.

* * *

Първите няколко дни успяваха да избегнат преследвачите си с относителна лекота, разчитайки на вековните гори, които покриваха

като одеяло притоците на река Фаюс, и на стратегическата проницателност на Наюр, която да ги пази. Въпреки това бягството струваше скъпо на Серуей. Ден и нощ на гърба на кон, по стръмни пътеки или галопирайки по каменисти склонове, прекосяването на безбройните притоци на Фаюс — всичко това беше повече, отколкото можеше да понесе. Докато се спусне първата нощ, тя се люлееше на гърба на коня си, борейки се едновременно с изтръпналите си крака и с очи, които отказваха да останат отворени, докато Наюр и Келхус вървяха пешком. Двамата изглеждаха неуморими и тя се укоряваше, че е толкова слаба.

Към края на втория ден варваринът им позволи да направят лагер, предполагайки, че каквито и преследвачи да са имали, са им избягали. Две неща, според думите му, бяха в тяхна полза: фактът, че пътуват на изток, докато всеки скилвендски отряд със сигурност би се оттеглил към Хетанта след среща с кидрухилите, и това, че двамата с Келхус бяха успели да убият толкова много войници след колосално лошия късмет, който ги бе срещнал с тях, докато гонеха момчето. Серуей бе твърде изтощена, за да спомене онзи, когото сама бе убила, затова само почеса съсирената кръв по ръката си, изненадана от чувството на гордост, което пламтеше в нея.

— Кидрухилите са арогантни глупаци — продължи Наюр. — Единадесет мъртви ще ги убедят, че отрядът ни е огромен. Това означава, че ще бъдат предпазливи в преследването си и ще повикат подкрепления. Кое то пък означава, че ако намерят източната ни следа, ще си мислят, че това е измама и ще я последват на запад към планините с надеждата да намерят основната ни сила.

Тази нощ ядоха сурова риба, която той улови със заострен кол в близкия поток, и въпреки омразата си, Серуей откри, че се възхищава на сродството между този скилвенди и дивата природа. За него това изглежда бе място на безброй следи и малки задачи. Можеше да предположи приближаваща промяна в терена по вида и песента на определени птици, и облекчаваше напрежението на конете им като ги хранеше с каша от плесен, изчегъртана от мъха. Тя осъзна, че у него има много повече неща от насилие и убийства.

Докато Серуей се възхищаваше на способността си да яде храна, която би я накарала да повърне в предишния ѝ живот, Наюр им разказа случки от множеството си набези в империята. Западните провинции

на Нансуриума, казваше той, им предоставяли единствената надежда да отхвърлят преследвачите: те били отдавна изоставени заради набезите на неговия народ. Опасността щяла да е много по-голяма, когато навлязат в обширните местности от култивирана равнина в долната част на Фаюс.

И не за първи път Серуей се зачуди защо тези мъже рискуваха с подобно пътешествие.

Продължиха пътя си призори с намерението да не спират за през нощта. Рано сутринта Наюр уби млада сърна и Серуей прие това за добра поличба, макар и перспективата да яде сурово месо да не ѝ се нравеше много. Усещаше постоянен глад, но спря да говори за това, защото равнинецът се мръщеше. По средата на деня обаче, Келхус изравни коня си с нейния и каза:

— Пак си гладна, нали, Серуей?

— Как разбираш тези неща? — попита тя. Никога не спираше да изтръпва от удивление, когато Келхус разгадаваше мислите ѝ, и онази част от нея, която го почиташе и обожаваше, само набираше сила.

— Колко време е минало вече, Серуей?

— Колко време от какво? — попита тя, внезапно изплашена.

— Откакто си с дете.

Но детето е твое, Келхус! Твое!

— Но ние не сме били заедно — каза той нежно.

Серуей внезапно се почувства обърквана, несигурна какво иска да каже и още по-несигурна дали бе изговорила думите, или само ги беше помислила. *Разбира се*, че бяха правила любов. Тя носеше дете, нали? Кой друг би могъл да бъде бащата?

Сълзи се появиха в очите ѝ. *Келхус... Да ме нараниш ли се опитваш?*

— Не, не — отвърна той. — Извинявай, мила Серуей. Скоро ще спрем, за да ядем.

Тя гледаше широкия му гръб, докато той яздеше, за да настигне Наюр. Беше свикнала да гледа кратките им разговори и извличаше дребнаво задоволство от миговете на колебание и дори болка, които напукваха обрulenото изражение на варварина.

Ала този път изпита подтик да гледа Келхус, да следи как слънцето блести в русата му коса, да изучава великолепната извивка на устните му и светлината на всезнаещите му очи. И той ѝ се струваше

почти болезнено красив, като нещо твърде ярко за студени реки, гола скала и сбръчкани дървета. Изглеждаше...

Дъхът ѝ секна. За миг се изплаши, че ще припадне. *Аз не говорех, а ето, че той все пак знаеше.*

„Аз съм обещанието“, ѝ беше казал Келхус в началото на дългия път от скилвендски черепа.

Нашето обещание, прошепна тя на детето в себе си. *Нашия Бог.*

Но възможно ли беше? Серуей бе чувала безброй истории за богове, преобразени в хора, които се срещали с човеците в дните на Бивника. Това беше свещено писание. Беше истина! Невъзможно обаче беше един Бог да броди по света *сега*, един Бог да се влюби в нея, в Серуей, дъщерята, продадена на дома Гаунум. Ала може би именно това бе *значението* на красотата ѝ, причината да страда от плътските щения на мъж след мъж. Тя беше нещо твърде красиво за този свят, нещо, което чакаше пристигането на годеник. Анасуримбор Келхус.

Серуей се усмихна и по бузите ѝ покапаха сълзи на радост и екстаз. Сега го виждаше такъв, какъвто беше в действителност — сияещ с извънземна светлина, с ореоли като златни дискове, блестящи около ръцете му. Вече го виждаше!

По-късно, докато дъвчеха сурово месо във ветровита горичка от тополи, той се обърна към нея на родния ѝ нимбрикански език и каза:

— Сега разбираш.

Тя се усмихна, но не се изненада, че той знае бащиния ѝ език. Много пъти я бе молил да му говори на него — не за да го научи, както вече разбираше, а за да слуша тайния ѝ глас, онзи, който скилвендският гняв не можеше да достигне.

— Да... разбирам. Аз ще бъда твоя жена.

Тя примигна, за да прогони сълзите от очите си.

Той се усмихна с божествено състрадание и нежно я погали по бузата.

— Скоро, Серуей. Много скоро.

Този следобед прекосиха широка долина и докато се изкачваха по отсрещния ѝ склон, мярнаха за пръв път преследвачите си. В началото тя не можа да види нищо друго, освен килима от озарени от слънцето дървета в далечното каменно дефиле. После забеляза сенките на коне долу, тънките им крака, прорязващи мрака, с ездаци, приведени, за да избегнат невидими клони. Внезапно един от тях се

появи на ръба и слънцето се отрази в шлема и бронята му със заслепяваща бяла светлина. Серуей потъна в сенките.

— Изглеждат объркани — каза тя.

— Изгубиха следата ни по каменистата почва — отвърна Наюр мрачно. — Сега търсят пътя, по който сме слезли.

След това той ги накара да ускорят ход. Следвани от товарните си коне, те галопираха през гората, водени от опитния скилвенди надолу по склоновете, докато не се озоваха до плитък поток, чието дъно бе покрито с дребен чакъл. Там смениха посоката си, яздейки надолу по течението, като газеха по калните брегове, а от време на време влизаха и в самата вода, докато потокът не се вля в много по-голяма река. Въздухът започваше да се захлажда и сивите вечерни сенки почти бяха погълнали откритите пространства.

На няколко пъти Серуей си помисли, че чува кидрухилите да викат през гората зад тях, ала постоянният звук на течаща вода ѝ пречеше да е сигурна. И все пак изпитваше странна липса на страх. Макар и екстазът, в който беше през по-голямата част от деня, да се бе стопил, усещането за неизбежност оставаше. Келхус яздеше до нея и успокоителните му очи не пропускаха да се спрат на нея, когато сърцето ѝ изпиташе съмнения.

Няма от какво да се боиш, мислеше си тя. Баща ти язди с нас.

— Тези гори — каза Наюр, издигайки глас над шума на реката — продължават още известно време, преди да оредят до пасища. Ще яздим колкото можем в мрака, без да рискуваме конете или вратовете си. Тези мъже, които ни следват сега, не са като другите. Решителни са. Живеят в ловуване и битки с моя народ из тези гори. Няма да спрат, докато не ни догонят. Но веднъж щом излезем от гората, предимството ни ще бъде в допълнителните коне. Ще ги яздим, докато умрат. Единствената ни надежда е да ги надбягаме по Фаюс, да се движим преди слуха за пристигането ни и да достигнем Свещената война.

Те яздиха край реката след него, докато лунната светлина не я превърна в лента от живак, която се точеше през синкавия камък и схлупената тъмнина на заобикалящата ги гора. След известно време луната се снижи и конете започнаха да се препъват и да се дърпат от пътеката. Наюр изруга и нареди да спрат. Без да продума, той започна да сваля багажа им от гърба на животните и да го хвърля в реката.

Твърде изморена, за да говори, Серуей слезе от седлото, протегна се, за да прогони зимния хлад, и се загледа в Гвоздея на Небесата, проблясващ сред облаци от по-бледи звезди. Обърна се към пътя, по който бяха дошли, и очите ѝ се приковаха към един по-различен блясък — водниста ивица светлини, която бавно лазеше покрай реката.

— Келхус? — каза тя, с прегракнал от мълчанието глас.

— Вече ги видях — отвърна Наюр и метна седлото си надалеч в бързата вода. — Предимството на преследвача: факли нощем.

Серуей осъзна, че в тона му има нещо различно — лекота, която не бе усещала преди. Лекотата на професионалист в свои води.

— Скъсили са разстоянието — отбеляза Келхус. — Движат се твърде бързо, за да са уловили следата ни. Просто следват реката. Може би можем да използваме това в наша полза.

— Нямах опит с тези неща, дуниайне.

— Трябва да го слушаш — каза Серуей, по-разгорещено, отколкото възнамеряваше.

Наюр се обърна към нея и макар изражението му да не можеше да се различи в тъмнината, тя усещаше гнева му. Скилвендите не търпяха опърничави жени.

— Единственият начин, по който можем да използваме това в наша полза — отвърна той с едва сдържана ярост, — е да се забием в гората. Те ще продължат напред и вероятно ще изгубят изцяло следата ни, но до изгрев-слънце ще осъзнаят грешката си. Ще се видят принудени да се върнат по пътя си — но не всички. Знаят, че сме се насочили на изток, така че ще знаят, че са пред нас. Ще пратят вест за идването ни и ще бъдем обречени. Единствената ни надежда е да ги изпреварим, разбираш ли?

— Тя разбира, равнинецо — отвърна Келхус.

Продължиха пешком като водеха конете със себе си. Сега Келхус беше начело и без грешка откриваше най-подходящите места за стъпване, така че от време на време Серуей почти тичаше. На няколко пъти падна, спънала се в нещо невидимо, но винаги успяваше да се изправи, преди Наюр да я сгълчи. Постоянно не ѝ достигаше въздух, дробовете ѝ пламтяха, а единият ѝ хълбок я болеше. Беше натъртена, издрана и толкова изтощена, че краката ѝ почваха да се огъват в мига, в който застанеше неподвижна. Но никой не спомена и дума за спиране, докато редицата факли блещукаше в далечината.

Накрая реката изви, спускайки се над серия каменни тераси. Под звездната светлина Серуей видя огромно количество вода пред тях.

— Река Фаюс — каза Наюр. — Много скоро ще яздим, Серуей.

Вместо да следват притока до Фаюс, те завиха надясно и се гмурнаха в чернотата на гората.

За известно време момичето не виждаше почти нищо и имаше чувството, че следва керван от звуци през кошмарен тунел от мрак, блъскана от тъмнината. Пукащи клони. Сумтящи коне. Периодичният тропот на копита. Но малко по малко здрачът започна да изрязва детайли от чернотата: тънки стволове, мъх, мозайка от листа по земята. Тя осъзна, че Наюр е познал. Гората наистина оредяваше.

Когато зората започна да изсветлява източния хоризонт, той нареди почивка. Стиснат от корените на обърнато дърво, огромен земен диск се издигаше над него.

— Сега ще яздим — каза неуморимият скилвенди. — Ще яздим здраво.

Най-накрая не се налагаше да върви, но облекчението ѝ бе краткотрайно. Те се понесоха през гъсталака с Наюр отпред и Келхус в тила. С изтъняването на гората мрежестата плетеница от клони се запуска, докато на Серуей не започна да ѝ се струва, че се движат право през нея, шибани от безброй клони. Сред силния тропот на копита тя чуваше надигащата се песен на утринни птици.

Пробиха тягостния гъсталак и се спуснаха в галоп по пасищата. Серуей извика и се засмя с глас, ободрена от внезапното втурване из открита земя. Хладният въздух вкочани ужиленото ѝ от клонките лице и среса косата ѝ на вълнисти ивици. Пред тях на хоризонта се издигаше червеният диск на слънцето, прорязващ моравата далечина с оранжево и пурпурно.

Пасищата малко по малко отстъпиха на обработваема земя, докато далечината не се покри от полета с млада пшеница, ечемик и просо. Тримата подминаха малки селца и обширни плантации, принадлежащи на домовете от Конгрегацията. Като конкубинка, принадлежаща на дома Гаунум, Серуей често бе пращана в подобни вили и докато гледаше оживените сгради, покривите, покрити с червена глина, и редовете подобна на копия хвойна, тя се смути, че нещо някога толкова познато сега ѝ се струваше така заплашително и странно.

Робите вдигаха глави от работата си и ги гледаха как галопират по прашните странични пътища. Коларите ги ругаеха, когато профучаваха край тях. Жени пускаха товарите си и дърпаха удивени деца от пътя им. Какво ли мислеха тези хора? Серуей се зачуди с мисли, опиянени от умората. Какво ли виждаха?

Смели бегълци, предположи накрая. Мъж, чието сурово лице им напомняше за ужаса от скилвендите. Друг, чиито сини очи ги пронизваха дори в бързината на един-единствен поглед. И красива жена с дълга руса коса, разрошена от вятъра — наградата, която тези мъже искат да отнемат от невидимите си преследвачи.

Някъде в късния следобед те пришпориха разпенените коне към хребета на един каменист хълм, където Наюр най-сетне им позволи кратка почивка. Серуей почти се свлече от седлото си. Падна на земята и се просна сред тревите. Ушите ѝ звънтяха, а почвата под гърба ѝ се въртеше бавно. За известно време можеше само да диша. После чу как варваринът ругае.

— Корави копелета — изплю той. — Който и да ги води, е почти толкова умен, колкото е и упорит.

— Какво да правим? — попита Келхус и въпросът някак си я разочарова.

Ти знаеш. Ти винаги знаеш. Защо му угаждаш?

Серуей се надигна на крака, удивена, че могат да се схванат толкова бързо, и проследи погледите им към хоризонта. Под розовото слънце мерна малък прашен облак, който се носеше към реката, но нищо повече.

— Колко са? — обърна се Наюр към Келхус.

— Колкото и преди... шестдесет и осем. Макар и сега да яздят други коне.

— Други коне — повтори сухо варваринът, сякаш не по-малко отвратен от значението на това, колкото от способността на Келхус да различи подобно нещо. — Трябва да са ги взели отнякъде по пътя.

— Не си успял да го предвидиш?

— Шестдесет и осем — каза Наюр, без да обръща внимание на въпроса. — Твърде много? — попита, загледан внимателно в Келхус.

Дуниайнът кимна със странно разфокусирани очи.

— Може би — отвърна накрая. — Но само ако всички други алтернативи са изчерпани.

— Какви алтернативи? — попита Наюр. — Какво... да правим?

Серуей забеляза странно страдание в изражението му. *Защо това го тревожи толкова? Не може ли да види, че ни е писано да следваме?*

— Все пак сме спечелили малко преднина — каза с твърд тон Келхус. — Продължаваме да яздим.

С дуниайна начело, те се спуснаха в сянката на хълма и бавно набраха скорост. Разпръснаха малко стадо овце, а после пришпориха изтормозените коне още повече отпреди.

Носейки се през пасището, Серуей усети как болката се оттича от раздрусаните ѝ крайници. Те надбягаха сянката на хълма, а вечерното слънце топлеше гърба ѝ. Пришпори жребеца си в още по-бърз галоп и се изравни с Келхус, ухилвайки му се свирепо. Той я накара да се смее със смешна гримаса: шокирани от дързостта ѝ очи и вежди, присвити във възмутен гняв. Следвани от Наюр, двамата яздиха рамо до рамо, смеейки се на невежите си преследвачи, докато вечерта не премина в здрач и всички цветове, освен сивото, не бяха отмити от далечните полета. Тя си помисли, че са изпреварили самото слънце.

Внезапно конят ѝ — наградата ѝ задето уби белязания мъж — се препъна в крачка и отметна глава със сумтящ писък. Тя почти усети как сърцето му се пръсва... А после взрив от пръст и трева, и кал между зъбите ѝ; след това пулсираща тишина. Звукът на приближаващи копита.

— Остави я! — чу лая на Наюр. — Те искат нас, не нея. За тях тя е открадната собственост — красива дрънкулка.

— Няма да я оставя.

— Това не е типично за теб, дуниайне... Изобщо не е типично.

— Може би — чу гласа на Келхус, сега много наблизко и много нежен. Две ръце обгърнаха бузите ѝ.

Келхус... Никакви сини бебета.

Никакви сини бебета, Серуей. Нашето дете ще е розово и живо.

— Но тя ще е в по-голяма безопасност...

* * *

Тъмнина и сънища за невероятно сенчесто надбягване сред езически земи.

Рееше се. *Къде е ножът?*

Серуей се събуди, опитвайки се жадно да си поеме въздух, сякаш целият свят едновременно се спускаше върху нея и изчезваше изпод краката ѝ. В лицето ѝ се заплете коса, която ѝ влизаше в очите. Тя подуши повръщано.

— Насам! — чу суровият скилвенди да вика над тропота на копита, нетърпелив, дори настоятелен. — Билото на този хълм!

Силен мъжки гръб и рамене бяха притиснати към гърдите и бузата ѝ. Ръцете ѝ бяха обвити невъзможно здраво около гърдите му, а дланите... Не можеше да усети дланите си! Ала усещаше въжето, жулецо китките ѝ. Беше вързана! Завързана за гърба на мъж. За Келхус. Какво ставаше?

Серуей вдигна глава и усети как зад очите ѝ се забиват ножове. Края тях проблясваха разбити стълбове, както и бягащата ивица на разбитата стена. Някакви руини, а отвъд — тъмните пътеки на маслинова горичка. Маслинови горички? Толкова далеч ли бяха стигнали вече?

Тя погледна назад и се изненада от липсата на товарните коне. После, през пелената от прах, съзря голям отряд от конници, които хвърляха сенки в близката далечина. Кидрухилите, с корави лица, решени да ги преследват докрай, размахали дълги мечове под блестящото слънце. Те се изсипаха около разрушения храм и из него. Момичето усети замайване и безтегловност, а после се удари в гърба на Келхус. Конят започна да рита нагоре по стръмнината. Тя мерна накъсаните останки от стената зад тях.

— Мамка му! — чу рева на Наюр. После: — Келхус! Виждаш ли ги?

Дуниайнът не отвърна, но гърбът му се изви и дясната му ръка се вдигна, за да насочи коня в друга посока. Серуей видя брадатия му профил, докато той гледаше наляво.

— Кой са те? — извика в отговор.

И тя видя друга група конници, по-далечни, но носещи се към тях по същия склон. Конят на Келхус ги насочи по допирателната нагоре по стръмнината, ритайки чакъл и прах.

Серуей отново погледна към кидрухилите долу и ги видя как прескачат разрушената стена в накъсани редици. После видя и друга

група — трима конници — да изскача иззад няколко дървета и да завива, за да пресече пътя им нагоре по хълма.

— Ке-е-елху-у-ус! — извика тя, борейки се с въжетата, за да привлече вниманието му.

— Не мърдай, Серуей! Стой мирно!

Един от кидрухилите падна от коня си, стиснал стрелата, забила се в гърдите му. Наюр, осъзна момичето, като си спомни сърната, която бе убил. Без да спират, другите двама подминаха падналия си другар.

Първият се изравни с тях и вдигна копие. Наклонът намаля и конете набраха скорост. Кидрухилът запрати копието си над размазаната от бързината им земя и трева.

Серуей примижа.

Но по някакъв начин Келхус се пресегна и го сграбчи във въздуха — все едно беше слива, висяща от дърво. С едно-единствено движение той завъртя копието и го запрати обратно, право в удивеното лице на мъжа. За един зловещ момент тя видя как той залитна на седлото си, а после се свлече и се претърколи на земята.

Другият просто зае мястото му, приближавайки се по-наблизо, сякаш възнамеряваше да се блъсне в тях, с вдигнат и готов за удар меч. Серуей срещна очите му, ярки върху пращното лице, с убийствена, лудешка решителност. Той оголи стиснати зъби и замахна...

Но ударът на Келхус прехапа тялото му като тетивата на някаква огромна обсадна машина. Мечът му проряза пространството между двамата. Кидрухилът изпусна оръжието си и погледна надолу. Черва и кървава каша падаше по седлото и бедрата му. Конят му смени посоката и се спря.

После те се запускаха по обратната страна на хълма и земята изчезна.

Конят им изцвили отчаяно и се запрепъва, за да спре зад жребеца на Наюр. Пред тях се простираше стръмна пропаст, почти три пъти по-висока от дърветата, растящи в дъното ѝ. Не много голяма, но твърде стръмна за коне. Плетеница от тъмни горички и полета се простираше в мъгливата далечина от другата ѝ страна.

— По цялото било — каза варваринът и обърна коня си.

Спря, когато жребецът на Келхус отново изцвили жално. Преди Серуей да осъзнае какво се случва, ръцете ѝ бяха развързани, а

дуниайнът бе скочил на земята. Той я вдигна от седлото и я задържа, докато тя се мъчеше да стъпи на краката си.

— Сега ще се спуснем надолу, Серуей. Можеш ли да го направиш?

Имаше чувството, че ще повърне.

— Но аз не си усещам ръц...

Тогава първият кидрухил превали билото.

— Тръгвай! — извика Келхус и почти я бутна през ръба.

Прашната земя изчезна под краката ѝ и тя започна да се пързала надолу, ала писъците ѝ бяха удавени от истерично цвилене. Един кон прелетя над главата ѝ и зарита отчаяно в прашна лавина до нея. Серуей заби пръсти, които почти не усещаше, в пръстта и се спря. Конят продължи да пада.

— Движи се, жено, движи се! — извика Наюр отгоре.

Тя го видя как наполовина тича, наполовина се пързала край нея, изписвайки линия в прахта, която се спускаше във водещата до световъртеж празнина долу. Рискува с една крачка и отново започна да пада. Пребори се да държи краката си изправени под себе си, а гърба — към склона, но се удари в нещо *силно* и отскочи напред във взрив от пясък, размахала ръце в празния въздух. По някакъв начин успя да се приземи на ръце и колене и за миг ѝ се струваше, че ще успее да спре падането си, но друга скала закачи левия ѝ крак. Коляното ѝ се прилепи до гърдите и тя полетя, одрана и пребита, с главата надолу през облак от прах.

Сред трясъка на падащи камъни момичето изведнъж спря и осъзна, че варваринът е обгърнал главата ѝ с ръце. Тревогата в погледа му я удиви.

— Можеш ли да стоиш на краката си? — попита я той.

— Не зная — изстена тя.

Къде е Келхус?

Наюр ѝ помогна да седне, но тревогата му вече бе насочена другаде.

— Стой тук — каза рязко. — Не се движи.

Още докато се изправяше, той извади меча си.

Тя вдигна поглед и незабавно ѝ се зави свят. Видя облак от прах, спускащ се надолу, и осъзна, че това е Келхус, който ускоряваше движението си с огромни скокове. Тогава болката в хълбока отново я

порази — нещо *остро*, което превръщаше всяко поемане на въздух в агония.

— Колко? — попита Наюр, когато Келхус се спря в основата на скалата.

— Достатъчно — отвърна той без дори да се задъха. — Няма да ни последват по този път. Ще заобиколят.

— Като другите.

— Кои други?

— Псетата, които ни изненадаха, когато се насочихме към билото. Трябва да са се спуснали надолу в момента, в който завихме встрани от тях, защото видях само изостаналите — ето там, отдясно.

Още докато Наюр казваше това, Серуей чу тропота на копита зад стената от дървета.

Но ние нямаме коне! Няма как да избягаме!

— Какво означава това? — извика тя и изстена, когато болката я наказва.

Келхус коленичи пред нея и божественото му лице закри слънцето. Тя отново виждаше ореола му, блестящото злато, което го разграничаваше от всички други хора. *Той ще ни спаси! Не се бой, малки мой, зная, че Той ще ни спаси!*

Ала Келхус каза:

— Серуей, когато те дойдат, искам да затвориш очи.

— Но ти си *обещанието* — каза тя и захлипа.

Той докосна бузата ѝ, а после се отдръпна, без да продума, и зае мястото си до изпънатия встрани скилвенди. Момичето мерна проблясъци на движение от другата им страна, чу сумтенето и цвиленето на свирепи бойни коне.

Тогава първите жребци, облечени в метални доспехи, излязоха от сянката на дърветата под слънчевата светлина, понесли ездачи с бяло-сини туники и тежки ризници. Докато конниците се приближаваха в разпокъсан полукръг, Серуей осъзна, че лицата им са сребърни и също толкова безизразни, колкото тези на боговете. И тя разбра, че те са били пратени — пратени да го защитят! Да предпазят *обещанието*.

Единият дойде по-близо от останалите и свали шлема си, разкривайки кичури гъста черна коса. Той придърпа две ленти и вдигна сребърната бойна маска от четвъртитото си лице. Беше

изненадващо млад и имаше късо подстриганата брада, типична за мъжете от Източните три морета. Аинонец може би, или конриец.

— Аз съм Криятес Ирисас — каза младият мъж на шеик със силен акцент. — Тези набожни, но мрачни типове са рицарите на Атремпус и Мъже на Бивника... Да сте виждали наоколо някакви бегълци или престъпници?

Вцепенена тишина. Накрая Наюр проговори:

— Защо питате?

Рицарят погледна подозрително другарите си, а после се приведе над седлото. Очите му проблеснаха игриво.

— Защото умирам от липса на честен и открит разговор.

Наюр се усмихна.

ПЕТА ЧАСТ
СВЕЩЕНАТА ВОЙНА

ПЕТНАЙСЕТА ГЛАВА МОМЕМН

Мнозина осъдиха онези, които се присъединиха към Свещената война с користни подбуди, и без съмнение, ако тази скромна история намери пътя си в техните самотни библиотеки, те ще попарят и мен. Признавам, че собствените ми причини да се присъединя към Войната бяха „користни“, дори ако това значи, че дойдох, за да постигна цели, различни от унищожението на езичниците и възвръщането на Шимех. Ала имаше много наемници, подобни на мен, и също като мен, те непредумишлено подпомогнаха Свещената война, избивайки своя дял езичници. Провалът на Свещената война нямаше нищо общо с нас.

Провал ли казах? Може би „трансформация“ е по-добра дума.

*Друсас Акамиан,
„Компендиум на Първата
свещена война“*

Вярата е истината на страстта. Тъй като никоя страст не е по-истинска от друга, вярата е истината на нищото.

*Айенсис,
„Четвъртият човешки
анализ“*

— Не забравяй какво ти казах — промърмори Зинемус на Акамиан, докато един застаряващ роб ги водеше към огромния павилион на Прояс. — Бъди официален. Бъди внимателен... Той те приема само за да ми затвори устата, нищо повече.

Магьосникът се намръщи.

— Как само се промениха времената, а Зин?

— Ти имаше твърде голямо влияние върху него като дете, Ака, остави твърде дълбока следа. Фанатиците често объркват чистотата с нетърпимост, особено когато са млади.

Макар Акамиан да подозираше, че нещата са много по-сложни, той каза само:

— Пак си чел, нали?

Последваха роба през поредица от богато извезани платнища, завиха наляво, после надясно, после пак наляво. Въпреки че Прояс бе пристигнал преди няколко седмици, административните помещения, през които преминаха, изглеждаха хаотично подредени, а някъде и само с наполовина разопакован багаж. Това разтревожи Акамиан. Прояс обикновено беше подреден до вманиачаване.

— Хаос и криза — каза Зинемус вместо обяснение. — Още с пристигането му... Повече от половината му хора са навън и се занимават с броене на пилета.

Акамиан си спомни, че броенето на пилета е конрийска алегория за безсмислени начинания.

— Толкова ли е зле всичко?

— По-зле. Той губи играта с императора, Ака. Добре ще е да запомниш и това.

— Може би тогава трябва да изчакам, докато... — започна да казва магьосникът, но вече беше късно.

Старият роб се спря пред входа на много по-голяма стая и вдигна ръка в пресилен жест, който разкри потъмняла от пот подмишница. Влезте на свой риск, казваше лицето му.

Стаята бе по-хладна и по-тъмна. Разнасяше се миризма на ароматно дърво. Около централен огън бяха пръснати килими, които превръщаха земята в уютна бъркотия от аионски пиктограми и стилизирани картини, извлечени от конрийските легенди. Излегнал се сред множество възглавници, принцът ги гледаше от другата страна на

пламтящото огнище. Акамиан незабавно падна на колене и се поклони. Видя тънка нишка дим, издигаща се от малък въглен, хвърлен в огъня.

— Изправи се, схоластико — каза Прояс. — Вземи си възглавница до огъня ми. Няма да искам да целуваш коляното ми.

Престолонаследникът на Конрия носеше само ленена пола, избродирана с герба на неговата династия и народ. Късо подстригана брада, модерна в момента сред младите конрийски благородници, очертаваше лицето му. Изражението му беше празно, сякаш се стараеше да не съди. Големите му очи бяха враждебни, но не и пълни с омраза.

Няма да искам да целуваш коляното ми... Не особено обещаващо начало. Акамиан пое дълбоко дъх.

— Отдавате ми почит отвъд най-големите ми надежди, принце мой, като ми разрешавате тази аудиенция.

— Може би повече, отколкото можеш да предположиш, Акамиан. Никога в живота ми толкова много хора не са се борили за вниманието ми.

— Относно Свещената война ли?

— А за какво друго?

Магьосникът трепна вътрешно. За момент не намери думи.

— Истина ли е, че нападите долината?

— И по-надалеч... Ако мислиш да ме порицаваш за стратегията ми, Акамиан, помисли пак.

— Че какво разбират магьосниците от стратегия, принце мой?

— Прекалено много, мен ако питат. Но пък напоследък всеки срещнат и братовчед му са големи авторитети в стратегиите, нали, маршале?

Зинемус хвърли извинителен поглед към Акамиан.

— Тактиките ти са съвършени, Прояс. Притеснява ме само доколко са *уместни*.

— А какво искаш да ядем? Чергите, на които се молим?

— Императорът затвори житниците си едва когато ти и останалите велики имена започнахте да плячкосвате.

— Но той ни даваше само трохи, Зин! Достатъчно, за да предотврати бунтове. Достатъчно, за да ни контролира! И нито зрънце повече.

— И все пак, да нападаме *инрити*...

Прояс се намръщи и размаха ръце.

— Достатъчно! Казваш това, а аз казвам онова, отново и отново. Като никога, предпочитам да чуя какво има да ми каже Акамиан! Чу ли, Зин? Толкова силно ме дразниш вече...

От погледа на Зинемус магьосникът разбра, че Прояс не се шегува.

Толкова променен... Какво се е случило с него? Но още докато си задаваше въпроса, Акамиан разпозна отговора. Прояс страдаше, като всеки човек с велика кауза, от безкрайната размяна на принципи за преимущества. Нямахше триумф без съжаление. Нямахше почивка без обсада. Компромис след напрегнат компромис, докато целият живот на човека не заприличаше на поражение. Това заболяване схластиците от Завета познаваха добре.

— Акамиан... — каза Прояс, когато той не заговори веднага. — Имам нация на поход за изхранване, армия от бандити за удържане и император за надхитряване. Така че нека оставим учтивостта на джнан настрана. Просто ми кажи какво искаш.

Лицето на Прояс представляваше истинско бойно поле, на което воюваха очакването и нетърпението. Той *искаше* да види стария си учител, предположи Акамиан, но не искаше да го иска. *Това беше грешка.*

Неволно поемане на въздух.

— Чудя се дали моят принц все още си спомня на какво го учих преди толкова много години.

— Тези спомени, боя се, са единствената причина ти да си тук.

Магьосникът кимна.

— Спомня ли си тогава какво означава човек да мисли за вероятностите?

Нетърпението завладя нови територии по изражението на Прояс.

— Искаш да кажеш да мисля „ами ако“?

— Да, принце мой.

— Като дете се изморях от игрите ти, Акамиан. Като голям човек просто нямам време за тях.

— Това не е игра.

— Не е ли? Тогава защо си точно *тук* от всички възможни места, Акамиан? Каква работа може да има Заветът със Свещената война?

Това беше въпросът. Когато човек воюваше с невидимото, неизбежно се появяваха нежелани разклонения. Всяка мисия със или без цел, която се изпаряваше до абстракция, рано или късно започваше да бърка собствените си средства с целта, приемаше борбата си за причината за борба. Акамиан бе осъзнал, че Заветът е тук, за да прецени дали трябва да бъде тук. И това бе не по-малко важно от коя да е друга негова мисия, тъй като това беше *единствената* мисия на неговата школа. Но не можеше да каже това на Прояс. Не, трябваше да стори онова, което правеше всеки друг агент на Завета: да насели непознатото с древни заплахи и да засее бъдещето с минали катастрофи. В свят, който бездруго бе ужасяващ, Заветът бе станал школа на продавачи на страх.

— Каква работа? Да открием истината.

— Значи ще ми изнасяш лекция за истината, а не за вероятностите... Боя се, че тези дни отминаха, Друсас Акамиан.

Някога ти ме наричаше Ака.

— Не. Дните на изнасяне на лекции са в миналото. Изглежда най-доброто, на което мога да се надявам сега, е да напомням на хората онова, което някога са знаели.

— Има много работи, които някога претендирах да зная, но вече не ме интересуват. Трябва да си по-конкретен.

— Искам просто да ви напомня, принце мой, че когато сме най-сигурни, е най-сигурно, че ще бъдем измамени.

Прояс се усмихна заплашително.

— Ах... предизвикваш вярата ми.

— Не предизвиквам, само калявам.

— Каляваш, значи. Искаш да задам нови въпроси, да обмисля тревожни „вероятности“. И какви, кажи ми, моля те, са тези тревожни вероятности? — Сарказмът в гласа му сега бе открит и жилеше. — Кажи ми, Акамиан, колко голям глупак съм станал?

В този миг Акамиан осъзна колко дълбоко е бил осакатен Заветът. Не само бяха станали абсурдни, но и престоляли — рутинни! Как да добиеш правдоподобност от подобна бездна?

— Свещената война — каза Акамиан — може да не е това, което изглежда.

— Не това, което изглежда? — извика Прояс с подигравателно удивление — порицание на учителя, който се беше подхлъзнал

фатално. — За императора Свещената война е развратно средство да си възстанови империята. За мнозина от равните ми е просто користен инструмент за завоевания и слава. За Елейзарас и Алените кули е транспорт към кой знае каква цел. А за толкова много други е просто евтин начин да изкупят пропиляния си живот. Свещената война не е това, което изглежда? Не е имало и една нощ, Акамиан, когато да не съм се молел да си прав!

Престолонаследникът се приведе напред и си наля купа вино. Не предложи нито на магьосника, нито на Зинемус.

— Ала молитвите никога не са достатъчни, нали? — продължи Прояс. — Нещо ще се случи, някое предателство или дребнава жестокост, и сърцето ми крещи: „Срамота! Проклети да сте!“. И знаеш ли какво, Акамиан? Именно една *вероятност* ме спасява, тласка ме да продължа. „Ами ако?“, питам се. Ами *ако* тази Свещена война всъщност е божествена, добро дело *сама по себе си*?

Дъхът му секна при тези последни думи, сякаш никое издихание не можеше да ги последва.

Ами ако...

— Толкова трудно ли е за вярване? Толкова ли е невъзможно — че въпреки хората и техните гнусни амбиции, поне едничко нещо, тази Свещена война, може да бъде добра просто заради това, което е? Ако е невъзможно, Акамиан, тогава животът ми е не по-смислен от твоя...

— Не — каза рязко магьосникът, неспособен да сдържа гнева си. — Не е невъзможно.

Жалостивата ярост в очите на Прояс се притъпи, замъгли се от тъга.

— Извинявам се, стари учителю. Не исках да... — Той се прекъсна с още една глътка вино. — Може би сега не е толкова добро време да обмислям вероятностите ти, Акамиан. Боя се, че Богът ме изпитва.

— Защо? Какво е станало?

Прояс хвърли поглед към Зинемус. Разтревожен поглед.

— Имало е клане на невинни — каза той. — Галеотски войски под командването на Коитус Саубон са избили обитателите на цяло село близо до Пасна.

Акамиан си спомни, че Пасна е градче на около четиридесет мили нагоре по река Фаюс, известно с маслиновите си горички.

— Майтанет знае ли?

Принцът направи гримаса.

— Ще научи.

Внезапно Акамиан разбра.

— Ти му се противопоставяш — каза той. — Майтанет е забранил тези нападения!

Той едва прикри радостта си. Ако Прояс се бе опълчил на този шриах...

— Не ми харесва тонът ти — пресече го Прояс. — Какво те е грижа... — Внезапно спря, сякаш поразен от собствено прозрение. — Това ли е вероятността, която искаш да обмисля? — попита той с удивление и гняв. — Че Майтанет... — Внезапен сух смях. — Че Майтанет заговорничи с *Консулта*?

— Както казах — отвърна с равен тон Акамиан. — Вероятност.

— Акамиан, няма да те обиждам. Зная мисията на Завета. Зная за немислимия ужас на нощите ви. Ти и себеподобните ти *изживявате* митовете, които ние оставяме в детството. Как е възможно човек да не уважава това? Но не бъркай разногласията между мен и Майтанет, доколкото изобщо ги има, с предаността и почитта, които отдавам на Светия шриах. Това, което казваш — тази „вероятност“, която очакваш да обмисля — е скверна. Разбираш ли?

— Да. Твърде добре.

— Имаш ли *нещо повече*, тогава? Нещо повече от кошмарите си?

Акамиан имаше повече, тъй като имаше толкова по-малко. Имаше Инрау. Облиза устни.

— В Сумна, един наш... — той преглътна — ... мой агент беше убит.

— Агент, пратен, без съмнение, да шпионира Майтанет... — Прояс въздъхна, а после поклати тъжно глава, сякаш се подготвяше да изрече сурови и вероятно болезнени думи. — Каж ми, Акамиан, какво е наказанието за шпиониране на Хилядата храма?

Магьосникът примигна.

— Смърт.

— *Това?* — изрева внезапно принцът. — Това ли ми носиш? Един от шпионите ти е езекутиран — за *шпиониране!* — и ти подозираш, че *Майтанет* — най-великият шриах от поколения насам! — заговорничи с *Консулта*? Това ли са основанията ти? Повярвай ми,

схластико, ако агент на Завета е споходен от злочестие, това невинаги значи...

— Има и още! — възпротиви се Акамиан.

— О, трябва да чуем още! Какво? Да не би някой пияница да ти е прошепнал някаква ужасна история?

— Онзи ден в Сумна, когато те видях да целуваш коляното на Майтанет...

— О, да, нека непременно говорим за *това*! Имаш ли представа каква *наглост*...

— Той ме *видя*, Прояс! Знаеше, че съм магьосник!

Това го накара да се сепне, но само за момент.

— И ти си мислиш, че не зная това? Аз бях там, Ака! Значи той, като други велики шриаси преди него, има дарбата да вижда малцината. Какво от това?

Акамиан беше поразен.

— Какво от това? — повтори принцът. — Какво друго означава това, освен, че той, за разлика от *теб*, е избрал праведен път?

— Но...

— Но *какво*?

— Сънищата... Напоследък са толкова интензивни.

— Ах, отново стигнахме до кошмарите...

— Нещо става, Прояс. Зная го. *Усещам* го!

Младият мъж изсумтя.

— И ето, че това ни води до затруднение, нали, Акамиан?

Магьосникът само го зяпна объркан. Имаше още нещо, което той забравяше... Кога бе станал такъв стар глупак?

— Затруднение? — успя да попита. — Какво затруднение?

— Разликата между това да знаеш и да усещаш. Между знанието и вярата. — Прояс вдигна паница и я пресуши, сякаш наказваше виното. — Знаеш ли, спомням си как веднъж, преди много години, те питах за Бога. Помниш ли какво ми каза?

Акамиан поклати глава.

— „Чувал съм много слухове, каза ти, но никога не съм го срещал.“ Спомняш ли си? Спомняш ли си как се превивах от смях?

Магьосникът кимна и се усмихна слабо.

— Повтаряше го неспирно седмици наред. Майка ти беше бясна. Щяха да ме освободят, ако Зин не беше...

— Винаги твой проклет адвокат, Зинемус — каза Прояс и се ухили на маршала. — Знаеш, че ако го нямаше, щеше да останеш без приятели, нали?

Внезапна бучка в гърлото на Акамиан му попречи да отговори. Той примигна с горящи очи.

Не... Моля те, не тук.

Маршалът и принцът го гледаха с едновременно смутени и разтревожени изражения.

— Както и да е — продължи колебливо Прояс. — Това, което искам да кажа, е следното: Онова, което казваш за моя Бог, трябва да признаеш, че важи и за твоя Консулт. Всичко, с което разполагаш, са слухове, Акамиан. Вяра. Не знаеш нищо за това, за което говориш.

— Какво искаш да кажеш?

Гласът му се вкорави.

— Вярата е истината на страстта, Акамиан, а никоя страст не е по-истинска от друга. А това означава, че няма възможност, която да ми кажеш и аз да обмисля, няма страх, който да призовеш и да е по-истински от моето обожание. Между нас не може да има разбирателство.

— Тогава се извинявам... Няма да говорим повече за това! Нямах намерение да обиждам...

— Знаех, че от това ще те заболи — прекъсна го Прояс, — но трябва да го кажа. Ти си *богохулник*, Акамиан. Нечист. Самото ти присъствие е прегрешение срещу Него. Наглост. И колкото и да те обичах някога, обичам своя Бог повече. Много повече.

Зинемус не можеше да търпи повече.

— Но със сигурност...

Прояс го накара да млъкне с вдигната ръка. Очите му отразяваха плам и огън.

— Душата на Зин си е негова работа. Може да прави с нея каквото пожелае. Но, Акамиан, ти трябва да уважиш желанието ми: не искам да те виждам отново. Никога. Разбираш ли ме?

Не.

Акамиан погледна първо Зинемус, а после отново Нерсей Прояс.

Не е нужно да става по този начин...

— Така да бъде — каза той.

Изправи се рязко, мъчейки се да притъпи болката на лицето си. Затоплените от огъня гънки на робата му изгаряха местата, където се докосваха до кожата му.

— Искам само едно — каза Акамиан безцеремонно. — Ти познаваш Майтанет. Може би единствено на теб има доверие. Просто го попитай за един млад свещеник, Паро Инрау, който е скочил към смъртта си в Хагерна преди няколко седмици. Питай го дали неговите хора са го убили. Питай го дали е знаел, че момчето е шпионин.

Прояс го изгледа с безизразността на човек, подготвил се да мрази.

— И защо бих сторил подобно нещо, Акамиан?

— Защото някога ме обичаше.

И без да каже нищо повече, Друсас Акамиан се обърна и остави двамата инритски благородници седнали безмълвни край огъня.

Навън нощният въздух беше влажен от немитото множество. Свещената война.

Мъртви, помисли Акамиан. Всичките ми ученици са мъртви.

* * *

— Пак не одобряваш — каза Прояс на Маршала. — Кое този път? Стратегията или уместността ѝ?

— И двете — отвърна хладно Зинемус.

— Разбирам.

— Запитай се, Прояс — веднъж остави светото писание настрана и наистина се *запитай* — дали чувството в гърдите ти — сега, точно в този миг — е скверно или праведно.

Настойчива пауза.

— Но аз не изпитвам нищо, Зин.

* * *

Тази нощ Акамиан сънува Езменет, гъвкава и дива върху него, а после и Инрау, който викаше откъм Великата Чернота:

— *Те са тук, стари учителю! По начини, които не можеш да видиш!*

Ала другите сънища неизбежно се разбудиха изотдолу — алчният кошмар, който винаги подаваше ужасната си муцуна, отърсвайки от себе си тъканта на по-нищожни и скорошни копнежи. И тогава Акамиан се озова на полята на Еленеот, повлякъл разбитото тяло на великия върховен крал настрана от хаоса на войната.

Сините очи на Келмомас, обикновено толкова студени, сега го умоляваха.

— Остави ме — изхриптя сивобрадият мъж.

— Не — отвърна Акамиан. — Ако ти умреш, Келмомас, всичко е изгубено.

Върховният крал се усмихна въпреки разбитите си устни.

— Виждаш ли слънцето? Виждаш ли го как пламти, Сесуата?

— Слънцето залязва — отговори Акамиан.

— Да! Да... Мракът на Не-бога не е всепоглъщащ. Боговете все още ни виждат, скъпи приятелю. Те са далеч, но аз чувам галоп им през небесата. Чувам ги как ме викат.

— Не можеш да умреш, Келмомас! Не бива да умираш!

Върховният крал поклати глава и го усмири с нежен поглед.

— Те ме викат. Казват ми, че моят край не е краят на света. Това бreme, казват те, е *твое*. Твое, Сесуата.

— Не — прошепна Акамиан.

— Слънцето! Виждаш ли слънцето? Чувстваш ли го върху бузата си? В простите неща са скрити такива откровения! Виждам! Виждам толкова ясно какъв горчив и упорит глупак съм бил... И към теб, към теб най-много от всички съм бил несправедлив. Можеш ли да простиш на стареца? Можеш ли да простиш на глупавия старец?

— Няма нищо за прощаване, Келмомас. Ти изгуби много, страда много.

— Синът ми... Мислиш ли, че той ще е там, Сесуата? Мислиш ли, че ще ме посрещне като свой баща?

— Да... Като свой баща и свой крал.

— Казвал ли съм ти — поде Келмомас, а гласът му пресекваше от безсмислена гордост, — че синът ми веднъж се промъкна до най-дълбоките бездни на Голготерат?

— Да — усмихна се Акамиан през сълзи. — Много пъти, стари приятелю.

— Толкова ми липсва, Сесуата! Така силно копнея да бъдем отново заедно.

Старият крал плака известно време. После очите му се разшириха.

— Виждам го толкова ясно. Взел е слънцето за свой жребец и язди сред нас. Виждам го! Галопира през сърцата на моя народ и ги разбужда към нов живот и ярост!

— Шшш... Пази силите си, кралю мой. Лечителите идват.

— Той казва... казва толкова хубави неща, за да ме утеши. Казва, че един от семето ми ще се върне, Сесуата... един Анасуримбор *ще се върне...*

Старецът се разтресе в гърч, а по устните му изби слюнка.

— В края на света.

Ярките очи на Анасуримбор Келмомас II, Белия повелител на Трис, върховен крал на Куниюри, помръкнаха. И заедно с тях вечерното слънце избледня, потапяйки облечената в бронз слава на норсираите в сумрака на Не-бога.

— Нашият крал! — извика Акамиан на покрусените мъже около себе си. — Нашият крал е мъртъв!

* * *

Тя се чудеше дали подобни игри са обичайни за Кампосейския площад.

Езменет беше с гръб към него, но усещаше оценяващия му поглед. Прокара пръсти по висящ сноп сушен риган, сякаш да провери дали е правилно изсушен. Приведе се напред, знаейки, че бялата й ленена рокля, традиционната *хасас*, ще се нагъне около задника й и ще се отвори на хълбока, дарявайки непознатия с гледката на голото й бедро и дясната гърда. Хасас представляваше просто дълга ивица лен с изрязана в средата дупка, около която имаше красиво избродирана яка, стегната през кръста с кожен колан. Макар и да бе предпочитана дреха за свободните жени в горещи дни, се тачеше много и от проститутките — по очевидни причини.

Ала тя вече не беше проститутка. Тя беше...

Вече не знаеше точно какво е.

Кепалорските робини на Сарсел — Ертига и Ханза — също бяха забелязали мъжа. Те се разкикотиха над канелата, преструвайки се, че се суетят около дължината на пръчките. Не за пръв път днес Езменет осъзна, че ги ненавижда, по начина, по който често ненавиждаше съседките си — конкурентки. Особено младите.

Той гледа мен! Мен!

А „той“ беше изключително красив мъж: рус, но гладко избръснат, с широки гърди и облечен само в синя ленена пола със златни пискюли, полепнали по потните му бедра. Мрежата от сини татуировки по ръцете му означаваше, че е някакъв офицер в еотическата стража на императора. С изключение на това, Езменет изобщо не го познаваше.

Двамата се бяха срещнали само малко по-рано — тя беше с Ертига и Ханза, а той — с трима от другарите си. Тълпата я избута към него. Мъжът миришеше на портокалови кори и солена кожа. Беше висок: очите ѝ едва достигаха ключицата му. Нещо в него я накара да мисли за цветущо здраве и сила. Езменет вдигна очи без да знае защо, усмихна му се по срамежлив, но разбиращ начин, който едновременно заявяваше скромност, но обещаваще невъздържаност.

По-късно, объркана, възбудена и смутена, тя придърпа Ертига и Ханза в една тиха странична алея, където имаше само разхождащи се зяпачи и сергии за подправки, отрупани с плоски кошници и завеси от сушени билки. Сравнени с вонящите тълпи, ароматите трябваше да са желано облекчение, но Езменет откри, че ѝ липсва миризмата на непознатия.

Сега той се мотаеше под слънцето близо до тях, а приятелите му бяха мистериозно изчезнали. Гледаше трите жени със смущаваща откритост.

Не му обръщай внимание, помисли си тя, неспособна да се отърси от спомена за твърдия му стомах, притиснат към нея.

— Какво правите? — сопна се тя на двете момичета.

— Нищо — каза раздразнено Ертига на шеик с тежък акцент.

Плясъкът на пръчка, удряща рамката на масата, накара и трите да подскочат. Старият продавач на подправки, чиято кожа изглеждаше

като оцветена от стоката му, изгледа Ертига с разширени от гняв очи. Той размаха пръчката си около ленения навес.

— Тя е твоя господарка! — извика мъжът.

Почернялото от слънцето момиче се присви.

Ханза обгърна рамене с ръце.

Търговецът се обърна към Езменет и вдигна длан до врата си, свеждайки дясната си буза — жест на уважение от страна на кастов търговец. Усмихна ѝ се одобрително.

Никога в живота ѝ не беше имало период, когато да е толкова чиста, толкова сита или толкова добре облечена. Като се изключеха очите и дланите ѝ, тя знаеше, че изглежда като жената на някой скромен кастов благородник. Сарсел ѝ беше дал безброй дарове: дрехи, мазила, парфюми — но никакви бижута.

Ертига избегна очите ѝ и се дръпна от сергията, потвърждавайки онова, което Езменет така или иначе знаеше — момичето не се смяташе за нейна слугиня. Нито пък Ханза. В началото тя го отдаде на обикновена ревност: предполагаше, че двете обичат Сарсел и като много робини, мечтаят да са нещо повече от играчки в леглото му. Но Езменет започваше да подозира, че самият рицар има ръка в поведението им. Каквито и съмнения да имаше дотогава, се разсеяха тази сутрин, когато момичетата отказаха да я пуснат да излезе сама от лагера.

— Ертига! — извика тя. — Ертига!

Момичето я изгледа с открита омраза. Беше толкова светлокоса, че под слънцето изглеждаше като без вежди.

— Вървете си у дома! — нареди Езменет. — И двете!

Ертига се изсмя и се изплю в прахта.

Езменет направи заплашителна крачка напред.

— Изстреляй си луничавия задник към дома, *робиньо*, преди да...

Пръчката отново изплющя по масата. Търговецът изостави сергията си и удари Ертига през лицето. Момичето падна с писъци, докато мъжът я удряше отново и отново, крещейки ругатни на непознат език. Ханза издърпа Ертига, а после, докато търговецът още викаше и размахваше пръчката си, двете избягаха надолу по алеята.

— Сега ще си идат у дома — каза мъжът на Езменет и се ухили гордо, притискайки розов език в пролуките между зъбите си. —

Шибани роби — добави, изплювайки се през рамо.

Ала Езменет можеше само да мисли: *Аз съм сама.*

Примигна, за да не позволи на сълзите да потекат.

— Благодаря — каза на стареца.

Сбръчканото лице омекна.

— Какво купи? — попита нежно. — Пипер? Чесън? Имам добър чесън. Отглеждам го по много специален начин.

Колко време бе минало, откак за последно се оказа сама? От онова село преди месеци, осъзна тя, където Сарсел я спаси да не бъде убита с камъни. Езменет потрепери, внезапно почувствала се ужасно без никой около нея. Скри татуировката в дланта на дясната си ръка.

От деня, в който Сарсел я спаси, тя и за миг не беше оставала сама. Не и наистина. Откак се присъединиха към Свещената война, Ертига и Ханза винаги бяха наоколо. И самият Сарсел по някакъв начин успяваше да прекарва страшно много време с нея. Всъщност той бе впечатляващо грижовен, предвид егоизма, който иначе бе толкова съществена част от личността му. Често я глезеше с разходки — тук, на Кампосейския площад, или на поклонение в Кмирал, където прекара цял следобед с нея в Храма на Зотей, смеейки се, докато Езменет се дивеше на огромния му купол и заслушан, докато му обясняваше как ценейците са го построили преди хилядолетие.

Сарсел дори отиде до Имперския център с Езменет, като се шегуваше с нея заради това, че зяпаше, докато вървяха в хладната сянка на Андияминските простори.

Но никога не я оставяше сама. Защо?

Нима се страхуваше, че ще тръгне да търси Акамиан? Това ѝ се стори глупаво.

Тя изстина.

Те следяха Ака. *Те!* Трябваше да му каже!

Но тогава защо се криеше от него? Защо се страхуваше от мисълта да се сблъска случайно всеки път, когато напускаше лагера? Винаги, когато мернеше някой, който приличаше на него, незабавно отместваше поглед, изплашена, че ако не го стори, може да *превърне* човека в Акамиан. Че той ще я види и ще я накаже с въпросителна гримаса. Че ще спре сърцето ѝ с измъчен поглед...

— Какво купи? — повтори търговецът на подправки, а лицето му сега беше загрижено.

Тя го изгледа с празен поглед, мислейки си: *Нямам пари*. Но защо тогава бе дошла на площада?

После си спомни мъжа, еотическия страж, който я гледаше. Хвърли поглед към другия край на алеята и го видя да я чака, загледан напрегнато в нея. *Толкова е красив...*

Дъхът ѝ секна. Усети топлина да залива бедрата ѝ.

Този път не отклони поглед.

Какво искаш?

Той я гледаше напрегнато, задържайки очите си за онзи допълнителен миг, който подпечатва неизказаната уговорка. Кимна леко с глава и погледна към далечния край на пазара, а после назад.

Езменет отмести очи, изнервена, а сърцето ѝ трепереше.

— Благодаря ви — промърмори на търговеца. Той размаха отвратено ръце, докато тя се отдалечаваше. Цялата изтръпнала, Езменет тръгна в посоката, указана от непознатия.

Виждаше го с периферното си зрение — следваше я през сенчестата стена от хора. Поддържаше дистанция, но на нея ѝ се струваше, че вече е притиснал потните си гърди към гърба ѝ, тесните си бедра към задника ѝ, и се движи, шепнейки в ухото ѝ. Докато се мъчеше да си поеме дъх, тя ускори крачка, сякаш я преследваха.

Искам това!

Срещнаха се в изпразнена кошара, напоена с миризмата на добитък за жертвоприношения. Външните сгради на храмовия комплекс надвисваха над тях. По някакъв начин, без да говорят, те се хвърлиха един върху друг в здрача на близката алея.

Този път той миришеше на потъмняла от слънцето кожа. Целувката му беше смазваща, дори свирепа. Тя изхлипа, притисна езика си дълбоко в устата му, усети остротата на зъбите му.

— Ах, да — почти извика мъжът. — Такава сладост!

Той сграбчи лявата ѝ гърда. Другата му ръка започна да се суети с роклята ѝ, плъзгайки се нагоре и навътре между бедрата ѝ.

— Не! — възкликна тя и го отблъсна.

— Какво? — Той се приведе над лактите ѝ, търсейки отново устата ѝ.

Езменет извърна лице.

— Монети — прошепна тя. Фалшив смях. — Никой не яде безплатно.

— Ах, Седжен! Колко?

— Дванадесет таланта — простена тя. — *Сребърни* таланта.

— Курва — изсъска мъжът. — Ти си *курва*!

— Аз съм дванадесет сребърни таланта...

Той се поколеба.

— Дадено.

Започна да рови из кесията си и ѝ хвърли поглед, докато тя нервно наместваше роклята си.

— Какво е това? — попита рязко.

Езменет последва погледа му към опакото на лявата си длан.

— Нищо.

— Наистина ли? Боя се, че съм виждал това „нищо“ и преди. Това е подигравка с татуировките, които носят жриците на Гиера, нали? Използват я в Сумна, за да бележат курвите си.

— Да. Какво от това?

Мъжът се ухили.

— Ще ти дам дванадесет таланта. Медни.

— Сребърни — каза тя. Гласът ѝ звучеше неуверено.

— Изсъхналата слива си е изсъхнала слива, както и да я облечеш.

— Да — прошепна Езменет и усети сълзи в очите си.

— Какво каза?

— Да! Само побързай!

Той извади монети от кесията си. Тя видя половин сребърник между пръстите му. Сграбчи потните медници от дланта му. Той вдигна предницата на хасаса и я прониза. Езменет достигна оргазъм почти незабавно, а дъхът ѝ излизаше със съскане между стиснатите зъби. Заудря слабо по раменете му с юмруци, пълни с монети. Той продължи да се движи, бавно, но силно. Отново и отново, сумтейки малко по-силно всеки път.

— Мили Седжен! — изсъска накрая, а дъхът му бе горещ в ухото ѝ.

Тя свърши отново, но този път извика. Усети го как трепери, почувства издайническото последно навлизане, дълбоко, сякаш той се мъчеше да достигне самия ѝ център.

— В името на Бога — прошепна мъжът.

Отдръпна се от нея и се отскубна от ръцете ѝ. Погледът му сякаш минаваше право през Езменет.

— В името на Бога... — повтори той, този път с различен тон. — Какво направих?

Все още задъхана, тя вдигна ръка към бузата му, но той се запрепъва назад, докато се опитваше да приглади полата си. Езменет мерна ивица влажни петна и сянката на омекващия му фалос.

Мъжът не можеше да я гледа. Вместо това отмести поглед към яркия изход на алеята. Тръгна към него като вцепенен.

Облегната на стената, тя го проследи с поглед, докато той отново си възвърна хладнокръвието или поне безизразна негова имитация, под светлината на слънцето. После изчезна, а Езменет отпусна глава назад, дишайки тежко, докато приглаждаше роклята си с непохватни ръце. Преглътна. Усещаше го как тече по вътрешната страна на бедрото ѝ, първо горещ, после студен, като сълза, спускаща се до брадичката.

После, като че за пръв път, почувства вонята на алеята. Видя блясъка на монетите на фона на изгнилата сляпа риба по земята.

Завъртя рамо върху тухлите и се обърна към яркия площад. Пусна монетите.

Стисна очи и видя черно семе, размазано по корема ѝ.

А после побягна, вече наистина сама.

* * *

Езменет осъзна, че Ханза е плакала. Лявото ѝ око изглеждаше така, като че ли всеки момент ще се затвори от подуването. Ертига вдигна поглед от огъня, за който се грижеше. По лицето ѝ имаше червена резка — от търговеца на подправки, предположи тя, — но иначе изглеждаше добре. Ухили се като луничав чакал и вдигна невидимите си вежди, гледайки към павилиона.

Сарсел я чакаше вътре, седнал в здрача.

— Липсваше ми — каза той.

Въпреки странния му глас, Езменет се усмихна.

— И ти на мен.

— Къде беше?

— Разхождах се.

— Разхождала си се... — Той изсумтя, изпускайки въздух от ноздрите си. — Къде се разхождаше?

— В града. На пазара. Има ли значение за теб?

Той я изгледа със странно изражение. Изглеждаше така, все едно я... душеше.

Внезапно скочи, сграбчи китката ѝ и я придърпа към себе си — толкова бързо, че Езменет ахна.

Загледан в нея, той се пресегна и сграбчи подгъва на роклята ѝ, след което започна да я вдига. Тя го спря точно над коляното.

— Какво правиш, Сарсел?

— Липсваше ми. Както казах.

— Не. Не сега. Воня на...

— Да — каза рицарят и отблъсна ръцете ѝ. — *Сега*.

Той повдигна ленения плат като сенник. После приклепна с коленете навън, като маймуна.

Езменет потрепери, но не знаеше дали от ужас или от гняв. Сарсел пусна дрехата ѝ. Изправи се. Изгледа я безизразно. После се усмихна.

Нещо в него ѝ напомни за коса, все едно усмивката му можеше да реже пшеница.

— Кой? — попита накрая.

— Кой какво.

Той я зашлеви. Не силно, но от това сякаш само я заболя повече.

— *Кой?*

Езменет не отговори и се обърна към спалнята си.

Той я сграбчи за лакътя, завъртя я свирепо към себе си и вдигна ръка за повторен удар...

Поколеба се.

— Акамиан ли беше? — попита след малко.

На Езменет ѝ се струваше, че никога не е мразела нечие лице повече. Усети плюнката да се струпва между устните и зъбите ѝ.

— *Да!* — изсъска тя.

Сарсел сведе ръка и я пусна. За миг изглеждаше прекършен.

— Прости ми, Езми — каза той провлачено.

Но за какво, Сарсел? За какво?

Той я прегърна отчаяно. В началото тя остана скована, но когато мъжът започна да хлипа, нещо в нея се счупи. Езменет се предаде и се отпусна в ръцете му, вдиша дълбоко миризмата му — на смирна, пот и кожа. Как можеше този мъж, толкова суров, по-самоуверен от всеки

друг, когото беше познавала, да плаче заради някой като нея? Предателка. Развратница. Как можеше той...

— Зная, че го обичаш — чу го да шепне. — Зная...

Ала Езменет не беше толкова сигурна.

* * *

Магьосникът се приближи към Прояс в указания час на едно хълмче, издигащо се над обширния и мизерен простор на Свещената война. На изток, свито между издигнатите надалеч една от друга стени и кули на Момемн, слънцето димеше като огромен издигащ се въглен.

Принцът затвори очи, наслаждавайки се на слабата утринна топлина. *На този ден*, едновременно си помисли и се замоли той, *всичко се променя*. Ако докладите бяха истина, най-накрая този нерешим спор между кучета и гарги, гарги и кучета, щеше да приключи. И той щеше да има своя лъв.

Обърна се към Акамиан.

— Невероятно, нали?

— Кое? Свещената война? Или този призив?

Прояс се почувства смъмрен от тона му и подразнен от липсата на уважение. Часове по-рано откри, че има нужда от Акамиан, докато се въртеше неспокойно на походното си легло. В началото гордостта не му позволяваше: думите му от предната седмица бяха толкова крайни, колкото изобщо беше възможно... „*Не искам да те виждам отново. Никога.*“ Да се разкайва за тях сега, когато имаше нужда от този човек, му се струваше долно, користоно. Ала трябваше ли да се разкайва, за да ги наруши?

— Ами Свещената война, естествено — отвърна той безгрижно. — Писарите ми казват, че повече от...

— Имам армия от слухове за преследване, Прояс — каза схоластикът. — Така че нека оставим учтивостта на джнан настрана. Просто ми кажи какво искаш.

Обикновено Акамиан беше груб сутрин. Ефект от Сънищата, смяташе принцът. Ала в тона му имаше и нещо повече, нещо близко до омраза.

— Мога да разбера горчивината ти, Ака, но ти *ще* уважаваш сана ми. Школата на Завета е обвързана с дома Нерсей с договор и ако трябва, мога да се позова на него.

Акамиан го изгледа преценяващо.

— Защо, Проша? — попита той, използвайки умалителната форма на името му, както когато бе негов ученик. — Защо правиш това?

Какво можеше да му каже, което вече да не знае или да може да понесе да чуе?

— Не си в позиция да ме разпитваш, схоластико.

— Всички мъже, дори принцовете, трябва да отговарят пред здравия разум. Една нощ ме прогонваш завинаги, а после, едва седмица по-късно, ме призоваваш и аз не трябва да питам?

— Не съм призовал *теб!* — извика Прояс. — Призовах схоластик на Завета чрез закона на договора, подписан от баща ми с твоите господари. Или ще спазиш този договор, или ще го нарушиш. Изборът е твой, Друсас Акамиан.

Не и днес. Днес не можеше да се въвлече в това тресавище! Не и когато всичко бе на път да се промени... Може би.

Но очевидно Акамиан имаше собствен план.

— Знаеш ли — каза той, — мислих много за това, което ми каза онази нощ. Не съм правил почти нищо друго.

— И какво?

Моля те, стари учителю, остави този разговор за друг ден!

— Има вяра, която се разпознава като вяра, Прояс, и има вяра, която се бърка със знание. Първата прегръща несигурността, признава мистерията на Бога. Тя ражда състрадание и търпимост. Кой може да съди истински, когато не е напълно сигурен, че е прав? Но втората, Прояс, втората прегръща сигурността и приема мистерията на Бога само на думи. Тя ражда нетърпимост, омраза, насилие...

Прояс се намръщи. Защо не искаше да се откаже?

— И ражда, предполагам, ученици, които отхвърлят старите си учители, а, Акамиан?

Магьосникът кимна.

— И Свещени войни...

Нещо в този отговор разтревожи принца, заплаши да разбуди и бездруго безсънни страхове. Само годините му на обучение го спасиха

да не остане без думи.

— Живей в мен — цитира той — и ще намериш убежище от несигурността. — Той изгледа гневно Акамиан. — Отдай се, както дете се отдава на баща си, и всички съмнения ще паднат.

Схоластикът го изгледа мрачно за момент. После кимна със суховатото отвращение на човек, който през цялото време е знаел по какъв блудкав начин ще бъде надвит. Дори Прояс го изпитваше: чувството, че цитирайки светото писание, бе прибягнал до един калпав номер. Но защо? Как можеше собственият глас на Късния пророк, Първата и Последната Дума, да звучи толкова... толкова...

Съжалението, което видя в очите на стария си учител, бе нетърпимо.

— Не смей да ме съдиш — изсъска през зъби той.

— Защо ме извика, Прояс? — попита изморено Акамиан. — Какво искаш?

Конрийският принц събра мислите си с дълбоко поемане на въздух. Въпреки усилията му, беше допуснал магьосникът да го разсее с калта на дребнави проблеми. Но стига.

Днес щеше да бъде денят. Трябваше да бъде.

— Снощи получих вест от племенника на Зин, Ирисас. Той е намерил интересен човек.

— Какъв?

— Скилвенди.

Това име гризеше детските сърца.

Акамиан го изгледа с присвити очи, но иначе не изглеждаше впечатлен.

— Ирисас напусна само преди седмица. Как би могъл да намери скилвенди толкова близо до Момемн?

— Изглежда този конкретен скилвенди е бил на път да се присъедини към Свещената война.

Схоластикът беше объркан. Прояс си спомни първия път, когато видя този поглед: като младеж, докато играеха бенджука сред храмовите брястове в градината на баща му. Как само бе ликувал тогава.

Този път изражението не се задържа.

— Някаква шашма? — попита Акамиан.

— Не зная какво да мисля, стари учителю, поради което те и призовах.

— Трябва да е лъжа — обяви магьосникът. — Скилвендите не се присъединяват към Свещените войни на инритите. За тях не сме нищо повече от... — Той се спря. — Но защо ще ме призоваваш *тук*? — попита с вид на човек, който разсъждава на глас. — Освен ако...

Прояс се усмихна.

— Очаквам Ирисас всеки момент. Пратеникът му смяташе, че се движи на не повече от няколко часа пред отряда на майордома. Пратих Зинемус да ги доведе.

Схоластикът погледна към зората встрани от тях — огромна алена дъга около златен ирис.

— Пътувал е през нощта?

— Когато са открили мъжа и спътниците му, те са били преследвани от кидрухилите на императора. Очевидно Ирисас е намерил за благоразумно да се върне възможно най-бързо. Изглежда този скилвенди е изказал някои доста провокативни твърдения.

Акамиан протегна ръка, сякаш да се предпази от излишните детайли.

— Спътници?

— Мъж и жена. Не зная нищо повече, освен, че никой от тях не е скилвенди, а мъжът твърди, че е принц.

— И какви точно твърдения е изказал равнинецът?

Прояс спря, за да преглътне треперенето и да укрепи гласа си.

— Твърди, че познава фанимските методи на водене на война. Твърди, че ги е побеждавал на бойното поле. И предлага мъдростта си на Свещената война.

* * *

Най-накрая Акамиан разбра. Напрежението. Нетърпението към собствените му тревоги. Прояс бе видял онова, което играчите на бенджука наричаха *кут'ма*, или „скрития ход“. Надяваше се да използва този скилвенди, който и да беше той, едновременно за да надиграе и да победи императора. Въпреки желанието си, Акамиан се

усмихна. Дори след всички тежки думи не можеше да не споделя част от възбудата на стария си ученик.

— Значи той твърди, че е твоят кут'ма — каза магьосникът.

— Възможно ли е да говори истината, Ака? Скилвендите воювали ли са с фанимите?

— Южните племена най-често нападат Гедеа и Шигек. Когато бях настанен в Шимех, там имаше...

— Бил си в *Шимех*! — изпелтечи Прояс.

Акамиан се намръщи. Като повечето учители, той мразеше прекъсванията.

— Бил съм на много места, Прояс.

Заради Консулта. Когато не знаеш къде да търсиш, търсиш навсякъде.

— Извинявам се, Ака. Просто... — Гласът на Прояс заглъхна, сякаш бе твърде объркан.

Схоластикът знаеше, че той е превърнал Шимех в билото на свещена планина, местоназначение, за чието достигане бяха нужни воюващи хиляди. Идеята, че един богохулник може просто да слезе от лодка...

— По онова време — продължи Акамиан, — се говореше много за скилвендите. Кишауримите пратиха двадесет от редиците си до Шигек, за да се присъединят към наказателна експедиция, която падиражахът подготвяше да прати в степта. Нито армията му, нито кишауримите бяха видени повече.

— Скилвендите са ги избили.

Акамиан кимна.

— Така че да, напълно е възможно този твой скилвенди да е воювал с фанимите и да ги е побеждавал. Възможно е дори да има мъдрост, която да сподели. Но защо би я споделил с нас? С инрити? Това е въпросът.

— Толкова дълбока ли е омразата им?

Акамиан видя за миг виещи скилвендски копиеносци, спускащи се в огъня и мълниите на гласа на Сесуата. Образ от Съницата.

Той примигна.

— Свещеникът мрази ли бика, чието гърло прерязва? Не. Помни, за скилвендите целият свят е олтар за жертвоприношения, а ние сме просто ритуалните жертви. Недостойни сме за презрението им, което

прави всичко това толкова невероятно. *Скилвенди*, присъединяващ се към Свещена война? Това е като... като...

— Като да влезеш в кошарата — довърши удивено Прояс, — за да сключваш сделки с животните.

— Именно.

Престолонаследникът облиза устни и погледна над лагера, в търсене, предположи Акамиан, на следа от разбитите си надежди. Никога преди не беше виждал Прояс такъв — дори и като дете. Изглеждаше толкова... крехък.

Толкова отчаяно ли е положението? Какво се боиш да изгубиш?

— Но разбира се — добави с успокоителен тон магьосникът, — след победата на Конфас при Кият нещата в степта може и да са се променили. Вероятно дори драстично.

Защо винаги се опитваше да се грижи за Прояс?

Принцът му хвърли един поглед и се усмихна мрачно. После отново насочи очи към плетеницата от палатки, павилиони и алеите между тях, и каза:

— Все още не съм толкова отчаян, стари... — Той се сепна и примижа. — Там! — възкликна, сочейки към нищото, поне доколкото успяваше да различи Акамиан. — Зин идва. Съвсем скоро ще видим дали този скилвенди е моят кут'ма, или не.

От отчаяние до нетърпение за едно мигване на окото. *Той ще бъде опасен крал*, помисли си несъзнателно Акамиан. Ако преживееше Свещената война.

Той преглътна и вкуси прах по зъбите си. Навикът, особено в комбинация със страх, правеше бъдещето лесно за игнориране. Ала Акамиан не можеше да си позволи това. При толкова много военствени мъже, струпани на едно място, просто *трябваше* да се случи нещо катастрофално. Това бе закон, почти толкова неотменим, колкото всяка логика на Айенсис. Колкото повече си го припомняше, толкова по-подготвен щеше да бъде, когато моментът настъпеше. *Някъде, някой ден, хиляди сред хилядите около мен ще лежат мъртви.*

Дразнещият въпрос, който му се струваше почти перверзно мрачен и все пак не можеше да не си задава, беше: *Кой? Кой ще умре? Все някой трябва.*

Аз?

Накрая очите му различиха Зинемус и конниците зад гърба му сред хаоса на лагера. Мъжът изглеждаше изтощен, както можеше да се очаква, имайки предвид, че принцът го бе извикал посред нощ. Лицето му с късо подстриганата брада бе обърнато към тях. Акамиан беше сигурен, че гледа него, а не Прояс.

Ти ще умреш ли, стари приятелю?

— Виждаш ли го? — попита принцът.

В началото магьосникът си мислеше, че Прояс има предвид Зинемус, но после видя и скилвендския воин, също на кон, разговарящ с рошавия Ирисас. Гледката го смрази.

Прояс го гледаше, сякаш за да разчете реакцията му.

— Какво не е наред? — попита той.

— Просто е минало... — Дъхът на Акамиан секна.

— Какво е минало?

Толкова много време... Всъщност две хиляди години, откак за последно бе виждал скилвенди.

— По време на Апокалипсиса... — започна той, но гласът му утихна колебливо. Защо винаги ставаше толкова срамежлив, когато говореше за тези неща, за тези *реални* неща? — По време на Апокалипсиса скилвендите се присъединили към Не-бога. Те унищожиха Киранеас, опустошили Метсонк и обсадили Сумна скоро след като Сесуата избягал там...

— Искаш да кажеш „тук“ — поправи го Прояс.

Акамиан го погледна въпросително.

— След като Сесуата избягал *тук* — обясни принцът, — където някога е бил древният Киранеас.

— Д-да... Тук.

Това, върху което стояха, *наистина* беше земята на древния Киранеас. Тук — но погребана, сякаш под много пластове. Сесуата дори бе минал през Момемн веднъж, макар и тогава той да се наричал Менемора и да бил просто малко градче. И именно това, осъзна Акамиан, беше причината за тревогата му. Обикновено не му беше трудно да разграничава двете епохи — настоящата и апокалиптичната. Ала този скилвенди... Сякаш носеше древна катастрофа на челото си.

Магьосникът огледа приближаващата фигура, мускулестите ръце, покрити от белези, бруталното лице с очи, които виждаха само мъртви врагове. Друг мъж, мръсен и изтощен от пътя колкото и

варварина, но с русата коса и брада на норсирай, яздеше малко по-назад. Говореше с жена, също русокоса, която се клатеше опасно на седлото си. Акамиан ги наблюдава известно време — жената изглеждаше ранена, — но откри, че вниманието му постоянно се връща към едрия скилвенди начело.

Скилвенди. Изглеждаше твърде смахнато, за да е истина. Имаше ли някакво по-голямо значение това? Беше изстрадал толкова много сънища за Анасуримбор Келмомас напоследък, а сега това — видение от древния край на света, бродещо наяве. Скилвенди!

— Не му вярвай, Прояс. Те са жестоки и тотално безмилостни. Свирепи като сранки, но много по-коварни.

Принцът се засмя.

— Знаеш ли, че нансурите започват всеки тост и всяка молитва с проклятие към скилвендите?

— Чувал съм.

— Е, докато ти виждаш привидение от кошмарите си, схоластико, аз виждам врага на своя враг.

Акамиан осъзна, че надеждите на Прояс се бяха върнали.

— Не. Виждаш враг, просто и ясно. Той е езичник, Прояс. Анатема.

Престолонаследникът го изгледа остро.

— Такъв си и ти.

Каква грешка само! Как да го накара да разбере?

— Прояс, трябва да...

— Не, Акамиан! — извика другият мъж. — Не „трябва“ нищо! Поне веднъж ми спести мрачните си предчувствия! Моля те!

— Ти ме призова заради съвета ми — сопна се магьосникът.

Прояс се завъртя рязко.

— Сприхавостта не ти приляга, стари учителю. Какво ти става? Призовах те заради съвета ти, да, но вместо това ти ми предлагаш брътвежи. Изглежда си забравил, че един съветник дава на своя принц фактите, нужни за трезва преценка. Не взема собствени решения, а после да порицава принца, че не ги споделя. — Той се обърна отново към приближаващите конници и се изсмя подигравателно. — Сега знам защо маршалът толкова много се тревожи за теб.

От тези думи го заболя. Акамиан виждаше по изражението му, че Прояс бе имал намерение да го нарани, искаше да удари колкото се

може по-силно и смъртоносно. Нерсей Прояс беше командир, който се бореше с император за душата на свещена война. Трябваше му решителност, трябваше да изгради единност и най-вече — нуждаеше се от подчинение. Варваринът вече почти бе стигнал до тях.

Акамиан знаеше това, но думите все пак го засегнаха.

Какво ми става?

Зинемус спря черния си кон в подножието на хълма. Той им помахаше, докато слизаше. Акамиан нямаше сили да му отвърне. *Какво казваш за мен, Зин? Какво виждаш?*

Следвайки примера на Зинемус, останалите се засуетиха около конете си за момент. Ирисас гълчеше норсирая за външния му вид, сякаш мъжът беше негов другар по оръжие, вместо чужденец, който ще се срещне с принца му. С мърморене и предпазливи стъпки, те започнаха да се катерят по склона. Дори и слязъл от коня си, огромният скилвенди се извисяваше над Зинемус и всъщност над всички останали, с изключение на норсирая. Имаше тесен кръст и широки, съвсем незабележимо изгърбени рамене. Изглеждаше гладен, не като просяк, а като вълк.

Прояс хвърли един последен поглед на Акамиан преди да посрещне гостите си. *Бъди това, от което се нуждаеш в момента,* предупредиха го очите му.

— Такава рядкост е видът на човек да отговаря на слуховите — каза принцът на шеик. Очите му се спряха върху жилестите ръце на варварина. — Но ти изглеждаш точно толкова свиреп, колкото заявява репутацията на народа ти, скилвенди.

Акамиан изпита гняв от свойския маниер на Прояс. Способността му без усилие да сменя упреците с поздравии, да бъде толкова горчив в един миг и толкова благ в следващия, винаги го беше тревожила. Със сигурност не я споделяше. Подобна подвижност на страстите, винаги бе смятал, демонстрираше тревожен капацитет за измама.

Чернокосият скилвенди изгледа Прояс, но не каза нищо. Кожата на магьосника изтръпна. Той осъзна, че мъжът носи хорае, скрито под пояса си. Чуваше бездънния му шепот.

Прояс се намръщи.

— Зная, че говориш шеик, приятелю.

— Ако си спомням правилно — каза Акамиан на конрийски, — скилвендите не харесват комплименти, принце мой. Смятат ги за недостойни за истински мъже.

Леденосините очи на варварина се насочиха към него. Нещо вътре в магьосника, нещо опитно в оценяването на физическа заплаха, потрепери.

— Кой е това? — попита мъжът с тежък акцент.

— Друсас Акамиан — каза Прояс с по-твърд глас. — Магьосник.

Варваринът се изплю, но дали в знак на презрение или като предпазна мярка срещу магия, Акамиан не можеше да прецени.

— Но не е твоя работа да задаваш въпроси — продължи принцът. — Мъжете ми са те избавили, заедно със спътниците ти, от нансурите и мога със същата лекота да ви предам отново на тях. Разбираш ли?

Мъжът сви рамене.

— Питай каквото искаш.

— Кой си ти?

— Аз съм Наюр урс Скийота, вожд на утемотите.

Колкото и ограничено да бе познанието му за скилвендите, Акамиан бе чувал за утемотите, както и всеки друг схоластик на Завета. Според Сънищата, Сатгай, кралят на племената, който бе водил скилвендите под знамето на Не-бога, беше утемот. Възможно ли бе това да е ново съвпадение?

— Утемотите, принце мой — промърмори той на Прояс, — са племе от северните предели на степта.

Варваринът отново го прониза с ледения си взор.

Прояс кимна.

— Кажи ми тогава, Наюр урс Скийота, защо един скилвендски вълк пътува толкова надалеч, за да удостоява с вниманието си инритските псета?

Варваринът по-скоро се изсмя, отколкото да се усмихне. Акамиан осъзна, че той притежава арогантност, присъща за примитивните народи — несъмнена увереност, че суровите обичаи на земята му го правят по-корав от всеки друг цивилизован народ. *Ние сме глупави жени пред него*, помисли си магьосникът.

— Дойдох — каза мъжът направо, — за да продам мъдростта и мечата си.

— Като наемник? — попита Прояс. — Не мисля, приятелю. Акамиан ми казва, че няма подобно нещо като скилвендски наемници.

Магьосникът се опита да срещне гневния поглед на Наюр. Не можа.

— Битката при Киют се разви зле за моето племе — обясни варваринът. — И нещата станаха още по-зле, когато се върнахме в пасищата си. Онези малцина от хората ми, които преживяха нансурите, бяха избити от съседите ни на юг. Стадата ни бяха разграбени. Жените и децата ни отведени в плен. Утемотите вече не съществуват.

— И какво? — попита рязко Прояс. — Надяваш се да превърнеш инритите в свое племе? И очакваш да повярвам на това?

Тишина. Тежък момент между двама несломими мъже.

— Моята земя ме отхвърли. Отне ми огнището и имотите. Така че и аз, на свой ред, отхвърлям земята си. Толкова трудно ли е за вярване?

— Но защо тогава... — започна Акамиан на конрийски, но Прояс му направи знак да замълчи.

Принцът гледаше варварина мълчаливо, оценявайки го по смущаващия начин, по който магьосникът го беше виждал да оценява и други преди: сякаш те са абсолютният център на всяка преценка. Ако Наюр урс Скийота изпитваше неудобство обаче, той не го показва.

Прояс издиша, сякаш стигнал до рисковано и съответно тежко решение.

— Каж ми, скилвенди, какво знаеш за Киан?

Акамиан отвори уста да протестира, но се поколеба, когато видя гримасата на Зинемус. *Не забравяй мястото си!*, викаше изражението на маршала.

— Много и малко — отвърна Наюр.

Акамиан знаеше, че Прояс ненавижда такива отговори. Но всъщност този скилвенди играеше същата игра като принца. Прояс искаше да знае какво може да му каже Наюр за фанимите преди да разкрие колко точно се *нуждае* от неговото знание. Иначе мъжът можеше просто да му съобщи каквото иска да чуе. Този уклончив отговор обаче говореше, че равнинецът е усетил това. Което означаваше, че е нетипично умен. Акамиан огледа белязаните му ръце, опитвайки се да преброи свазондите с поглед. Не можа.

Страшно много хора, помисли си той, са го подценявали.

— Какво ще кажеш за войната? — попита Прояс. — Какво знаеш за кианския начин на водене на война?

— Много.

— Как така?

— Преди осем години кианците нахлуха в степта точно като нансурите сега, надявайки се да прекратят нападенията ни в Гедеа. Пресрещнахме ги на място, наречено Зиркирта. Смазахме ги. Тези тук — той прокара дебел пръст през няколко белега ниско над дясната си китка — са от тази битка. Този е на техния генерал, Хасжинет, син на Скаурас — сапатишаха на Шигек.

В гласа му нямаше гордост. За него войната бе просто факт, който трябваше да опише — не много различен, предполагаше Акамиан, от описанието на раждането на теле на пасищата му.

— Убил си сина на сапатишаха?

— Накрая — каза воинът. — Първо го накарах да пее.

Неколцина от гледащите конрийци се засмяха на глас и въпреки че Прояс си позволи само надменна усмивка, Акамиан виждаше, че ликува. Въпреки грубото си държание, този скилвенди казваше именно онова, което принцът се надяваше да чуе.

Но магьосникът оставаше скептичен. Откъде знаеха, че утемотите наистина са били унищожени? И по-важно, какво общо имаше това с желанието да рискуваш живота си с прекосяване на Нансуриума, за да се присъединиш към Свещена война? Акамиан откри, че гледа отвъд лявото рамо на варварина, към норсирая, който го съпровождаше. За момент погледите им се срещнаха и той бе поразен от намека за мъдрост и тъга в очите на другия. Необяснима мисъл се появи в съзнанието му: *У него... Отговорът е у него.*

Но дали Прояс щеше да осъзнае това, преди да ги приеме под своя защита? За конрийците гостоприемството бе нещо, в което влагаха абсурдна сериозност.

— Значи познаваш кианските тактики? — попита принцът.

— Познавам ги. Дори и тогава вече бях главатар от много години. Съветвах краля на племената.

— Можеш ли да ми ги опишеш?

— Мога...

Престолонаследникът се ухили, сякаш най-накрая бе разпознал някаква сродна искра в другия мъж. Акамиан остана ням свидетел,

изпълнен с притаена тревога. Знаеше, че всякакво прекъсване ще бъде отхвърлено незабавно.

— Предпазлив си — каза Прояс. — Това е добре. Един езичник наред Свещена война трябва да е предпазлив. Но не бива да се притесняваш от мен, приятелю.

Наюр изсумтя.

— И защо?

Прояс разтвори ръце и обхвана с жест огромното гъмжило от палатки, простиращо се до хоризонта.

— Виждал ли си някога подобно струпване? Величието на инритите е събрано на тези поля, скилвенди. Трите морета никога не са били толкова мирни. Цялото им насилие е събрано *тук*. И когато то потегли срещу фанимите, те уверявам, че твоята битка при Киют ще изглежда като най-обикновено стълкновение.

— А кога ще потегли?

Прояс замълча за момент.

— Това може би зависи от теб.

Варваринът го зяпна, поразен.

— Свещената война е парализирана, скилвенди. Една армия, особено огромна като тази, марширува с корема си. Ала Икурей Зерий III, въпреки споразуменията, сключени преди повече от година, ни отказва провизиите, от които имаме нужда. Шриахът може да се позове на божествения закон и да заповяда на императора да го стори, но не може да нареди на нансурите да потеглят с нас.

— Тогава тръгнете без тях.

— Бихме го сторили, ала шриахът се колебае. Преди месеци голяма група Мъже на Бивника получила нужните провизии като отстъпила пред изискванията на императора...

— Които са?

— Да подпише договор, отстъпващ на империята всички завладени земи.

— Неприемливо.

— Не и за въпросните велики имена. Те смятали, че са неуязвими, че чакането на останалите само ще ограби славата им. Какво значи един подпис върху свитък в замяна на славата? Така че те потеглили, навлезли във фанимски земи и били изцяло унищожени.

Наюр вдигна замислено ръка към брадичката си — странно обезоръжаващ жест, помисли си Акамиан, у мъж с подобно свирепо излъчване.

— Икурей Конфас — каза той решително.

Прояс повдигна вежди удивен. Дори магьосникът откри, че е впечатлен.

— Продължавай — каза принцът.

— Без Конфас, вашият щриях се бои, че Свещената война ще бъде изцяло унищожена. Така че той отказва да заповяда на императора да ви снабди, страхувайки се от повторение на случилото се по-рано.

Прояс се усмихна горчиво.

— Именно. А императорът, разбира се, направи договора цената на Конфас. Единственият начин Майтанет да овладее своя инструмент, изглежда, е да го продаде.

— Да продаде вас.

Прояс въздъхна тежко.

— Не се заблуждавай, скилвенди, аз съм предан човек. Не се съмнявам в своя щриях, само в оценката му на тези събития. Уверен съм, че императорът блъфира, че дори и ако потеглим, без да сме подписали прокълнатия му договор, той ще прати Конфас и колоните си да изкопчат каквито могат предимства от Свещената война...

За пръв път Акамиан осъзна, че Прояс всъщност се бои, че е възможно Майтанет да капитулира. И защо не? Ако Светият щриях можеше да понесе Алените кули, не можеше ли да понесе и договора на императора?

— Надеждата ми — продължи принцът, — и това е само надежда, е, че Майтанет би приел теб за заместител на Конфас. С твоя съвет на наша страна, императорът вече няма да може да твърди, че невежеството ни ще ни обрече.

— Заместител на екзалт-генерала? — повтори скилвендският вожд. После се разтресе от нещо, което Акамиан само миг по-късно разпозна като смях.

— Намираш това за забавно, скилвенди? — попита Прояс с объркано изражение.

Магьосникът сграбчи възможността.

— Заради Киют — промърмори той на бърз конрийски. — Помисли си за омразата, която трябва да изпитва към Конфас заради Киют.

— Отмъщение? — каза рязко принцът също на конрийски. — Мислиш, че това е истинската му причина да дойде тук? За да отмъсти на Икурей Конфас?

— Попитай го! Защо е дошъл тук и *кои са другите*?

Прояс погледна към Акамиан, а раздразнението в очите му отстъпи пред признанието. Устремът му почти го бе изиграл и той го разбра. За малко да приеме един скилвенди в сърцето си — скилвенди! — без нито един труден въпрос.

— Вие не познавате нансурите — казваше варваринът. — Великият Икурей Конфас, заменен от скилвенди? Ще последва нещо повече от вой и скърцане със зъби.

Принцът не обърна внимание на забележката.

— Още нещо ме притеснява... Разбирам, че племето ти е било унищожено, а земята ти се е обърнала срещу теб, но защо би дошъл тук? Защо един скилвенди ще прекосява точно империята, сред всички места? Защо един езичник иска да се присъедини към Свещената война?

Думите изтриха хумора от лицето на Наюр урс Скийота и оставиха на негово място само предпазливост. Акамиан го гледаше как се напруга. Сякаш някой отваряше врата към нещо ужасяващо.

Тогава иззад варварина нечий звучен глас обяви:

— Аз съм причината Наюр да дойде тук.

Всички очи се насочиха към безименния норсирай. Излъчването на мъжа беше властно, въпреки дрипите, които носеше — външността на човек, отраснал в живот на абсолютна власт. Ала по някакъв начин това впечатление бе смекчено, сякаш отлежало в трудности и мъка. Жената, стиснала го през кръста, гледаше напрегнато от лице на лице, като че едновременно разгневена и объркана от критичните им погледи. *Как, викаха очите й, може да не знаете?*

— И кой всъщност си ти? — попита Прояс.

Ясните сини очи примигнаха. Спокойното лице се сведе само колкото да признае равен нему.

— Аз съм Анасуримбор Келхус, син на Моенгхус — каза мъжът на шеик със силен акцент. — Принц от Севера. Идвам от Атритау.

Акамиан зяпна, неспособен да възприеме чутото. После името Анасуримбор го порази като удар в стомаха. Той се задъха. Несъзнателно се пресегна и сграбчи ръката на Прояс.

Не може да бъде.

Принцът го погледна остро, предупреждавайки го да си държи езика зад зъбите. *Ще има време да се ровиш в това по-късно, схластико.* Очите му скочиха обратно върху непознатия.

— Могъщо име.

— Не мога да говоря от името на кръвта си — отвърна норсираят.

„Един от семето ми ще се върне, Сесуата...“

— Не приличаш на принц. Трябва да повярвам, че си мой равен?

— Нито бих могъл да говоря за това, в което вярваш или не вярваш. Що се отнася до външността ми, мога да кажа само, че пътешествието ми беше тежко.

„Един Анасуримбор ще се върне...“

— Пътешествие?

— Да. Към Шимех... Дошли сме да умрем за Бивника.

„... в края на света.“

— Но Атритату лежи далеч отвъд земите на Трите морета. Как би могъл да научиш за Свещената война?

Колебание, сякаш мъжът бе едновременно изплашен и несигурен в това, което ще каже.

— Сънища. Някой ми изпрати сънища.

Това е невъзможно!

— Някой? Кой?

Норсираят не можа да отговори.

ШЕСТНАЙСЕТА ГЛАВА МОМЕМН

Онези от нас, които оцеляха, винаги ще бъдат озадачени, когато си спомнят пристигането му. И не просто защото той бе различен тогава. В известен странен смисъл той така и не се промени. Ние се променихме. Ако сега ни се струва различен, то е защото именно той преобърна света.

Друсас Акамиан,
„Компендиум на Първата
свещена война“

КЪСНАТА ПРОЛЕТ НА 4111 ГОДИНА НА БИВНИКА

Слънцето тъкмо бе залязло. Мъжът, който се наричаше Анасуримбор Келхус, седеше с кръстосани крака до огъня си, извън павилион, чиито платнени склонове бяха пришити с черни орли — дар от Прояс, предположи Акамиан. На пръв поглед нямаше нищо около него, което веднага да направи впечатление, ако се изключи може би дългата му сламеноруса коса, която бе фина като хермелин и изглеждаше странно не на място под светлината на огъня. Коса, предвидена за слънцето, мислеше си магьосникът. Младата ранена жена, която бе стискала кръста му толкова свирепо предходния ден, сега седеше наблизко, облечена в проста, но елегантна рокля. Двамата се бяха изкъпали и сменили дрипите си с дрехи, взети от личния гардероб на принца.

Когато се приближи, Акамиан остана поразен от красотата на жената. По-рано приличаше просто на раздърпана и пребита бездомница.

Те и двамата го гледаха как се приближава, с лица, оживени от огъня.

— Ти трябва да си Друсас Акамиан — каза принцът на Атритату.

— Виждам, че Прояс те е предупредил за мен.

Мъжът се усмихна разбиращо — не, много повече от разбиращо. Усмивката му бе различна от всяка друга, която Акамиан бе виждал някога. Той сякаш го разбираше много по-добре, отколкото магьосникът искаше да бъде разбирани.

После дойде осъзнаването.

Аз познавам този мъж.

Но как разпознаваш човек, когото никога не си виждал? Освен чрез син или друг роднина... Образи от скорошния сън, в който държеше мъртвото лице на Анасуримбор Келмомас в скута си, проблеснаха през съзнанието му. Приликата бе неоспорима: гънката между веждите, дългите хлътнали бузи, дълбоко разположените очи.

Той е Анасуримбор! Но това е невъзможно...

Ала времената изглеждат изобилстваха с невъзможни неща.

Струпана около мрачните стени на Момемн, Свещената война бе също толкова впечатляваща, колкото армиите от кошмарите на Акамиан за Старите войни... Освен, може би, сърцераздирателните битки за Агонгорей и безнадеждната обсада на Голготерат. Пристигането на този скилвенди и принца на Атритату просто потвърждаваха абсурдния мащаб на Свещената война, сякаш самите древни истории бяха дошли да я почетат.

Един от семето ми ще се върне, Сесуата... Един Анасуримбор ще се върне...

Колкото и невероятно да бе пристигането на скилвенди, то все пак можеше да се обясни с особени обстоятелства. Ала принц Анасуримбор Келхус от Атритату бе съвсем различна история. Анасуримбор! Какво име само. Анасуримборската династия бе третата и най-величествена, управлявала Куниюри — кръвната линия, която Заветът смяташе за унищожена преди хиляди години, ако не със смъртта на Келмомас II на полята на Еленеот, то със сигурност при опустошаването на великия Трис скоро след това. Но ето, че не беше. Кръвта на първия велик противник на Не-бога някак си бе оцеляла. Невъзможно.

... в края на света.

— Прояс ме предупреди — каза Келхус. — Каза ми, че твоят вид страда от кошмари за моите прадеди.

Акамиан изпита болка при това предателство. Почти чуваше гласа на принца: *„Той ще подозира, че си агент на Консулта... А ако не това, ще се надява, че Атритау все още воюва срещу Консулта и че ти носиш новини за измамния му враг. Достави му удоволствие, ако искаш. Но не се опитвай да го убедиш, че Консултът не съществува. Той **никога** няма да ти повярва.“*

— Но винаги съм вярвал — продължи Келхус, — че човек трябва да язди коня на другия в продължение на поне ден, преди да критикува.

— За да го разбере по-добре?

— Не — отвърна мъжът, свивайки рамене. Очите му заблестяха игриво. — Защото тогава ще си на един ден път от него и ще имаш коня му...

Акамиан поклати печално глава и се ухили, а само след миг и тримата избухнаха в смях.

Този човек ми харесва. Ами ако наистина е този, за когото се представя?

Докато смехът им утихваше, Келхус го представи на жената, Серуей, и го приветства. Акамиан седна с кръстосани крака от другата страна на огъня.

Магьосникът рядко се озоваваше в ситуации като тази с конкретен план наум. Обикновено просто започваше с любопитството си и не много повече. В процеса на изразяване на това любопитство задаваше въпроси, а отговорите, които получаваше, изучаваше в търсене на следи, белези на думата или жеста. Никога не знаеше точно какво търси, само, че търси нещо. Когато го намереше, вярваше, че ще го познае. Добрият шпионин винаги познаваше.

Още от самото начало обаче разбра, че този метод е неадекватен. Защото никога не бе срещал мъж като Анасуримбор Келхус.

На първо място гласът му, който винаги звучеше в регистър на обещание. Понякога Акамиан всъщност трябваше да се напруга да слуша, не защото Келхус мърмореше или защото акцентът му пречеше — всъщност демонстрираше впечатляваща гладкост на речта, предвид скорошното му пристигане — а защото гласът му имаше измерения. Сякаш нашепваше: *Казвам ти нещо повече... Само се заслушай и ще го чуеш.*

После лицето му — искрената игра на изражението му. В него имаше невинност, откритост, която имаха само младите — макар и по никакъв начин да не изглеждаше наивен на Акамиан. Не, Келхус изглеждаше ту мъдър, ту развеселен, ту тъжен, привидно без преход, все едно изпитваше не само своите чувства, но и тези на околните, в мига, в който се зараждаха.

А и очите му, блестящи с мека светлина над огъня — сини като вода, която кара човек да ожаднява. Това бяха очи, които следваха всяка дума на Акамиан, все едно никаква степен на внимание не би могла да бъде достойна за значението на казаното от него. И все пак, в същото време, в тях се наблюдаваше и странна резервираност — не такава на човек, който отсъжда, но не смее да изкаже присъдата си като Прояс, а тази на мъж, който живее с пълната увереност, че не е негово право да съди.

Но най-вече думите му изпълниха магьосника с възхита.

— И защо се присъединяваш към Свещената война? — попита Акамиан, опитвайки се да се убеди, че все още смята отговора, даден на Прояс, за измамен.

— Имаш предвид сънищата — отвърна Келхус.

— Предполагам, че да.

За един кратък момент принцът на Атритау го гледаше бащински, почти със съчувствие, все едно Акамиан все още не беше разбрал правилата на тази среща.

— Животът бе постоянно съзерцание за мен преди сънищата — обясни той. — Може би сам по себе си сън... Сънят, за който питаш — този за Свещената война — беше такъв, който *пробужда*. Сън, който *превърща* предишния живот на човек в сън. И какво трябва да прави човек, който е получил такъв сън? — попита Келхус. — Да заспи отново?

Акамиан сподели усмивката му.

— Ти би ли могъл?

— Да заспя отново? Не. Никога. Дори и ако исках. Сънят никога не пристига само по желание. Не може да бъде сграбчен като ябълка, с която да удовлетвориш глада си. Сънят е като невежеството и забравата... Колкото повече се стремиш към тях, толкова по-далеч остават от теб.

— Като любовта — добави Акамиан.

— Да, като любовта — отвърна меко Келхус и погледна за кратък момент към Серуей. — А ти, магьоснико, защо се присъедини към Свещената война?

Този въпрос свари Акамиан неподготвен. Той откри, че отговаря по-искрено, отколкото бе възнамерявал:

— Не зная защо... Може би защото школата ми ме прати.

Келхус се усмихна нежно, сякаш разпознавайки споделена болка.

— Но каква е целта ти тук?

Акамиан прехапа устна, но не примижа от унижителната истина.

— Търсим древно и неоткриваемо зло — каза той бавно, с омерзението на човек, комуто често се подиграваха. — Зло, което не сме срещали вече повече от триста години. И все пак нощ след нощ сънуваме ужасите, които някога това зло е сътворило.

Келхус кимна, сякаш дори това побъркано признание имаше прецедент в собствения му живот.

— Трудно е, нали? Да търсим онова, което не виждаме?

Тези думи изпълниха Акамиан с непреодолима тъга.

— Да... Много трудно.

— Може би тогава двамата с теб не сме толкова различни, Акамиан.

— Какво имаш предвид?

Ала Келхус не отговори. Нямаше нужда. Той бе почувствал по-ранното му недоверие, осъзна магьосникът, и му бе отговорил като му показва иронията на човек, изтерзан от сънища, който отказва да признае другиму насладата от неговите. Внезапно Акамиан откри, че вярва на историята му. Как можеше иначе да вярва на самия себе си?

Но той си даде сметка, че ако се изключат тези мигове на неуловима насока, поведението и начинът на водене на разговора на човека нямаха нищо общо с назидание.

В разговора им липсваше смътното съперничество, което се носеше като аромат, понякога сладък, но най-често кисел, около комуникацията с други хора. Заради това и той се превърна в пътешествие. Понякога се смееха, друг път се умълчаваха, принудени от сериозността на думите. И тези моменти бяха като крайпътни камъни — малки олтари, по които да се ориентираш в голямо поклонение.

Акамиан осъзна, че този мъж няма за цел да го убеди в каквото и да е. Със сигурност имаше неща, които иска да му покаже, неща, които се надяваше да сподели, ала всяко от тях бе предложено в рамката на взаимно разбирателство: *Нека двамата с теб се движим само от истината. Нека се разкрием един пред друг.*

Преди да дойде при огъня им, магьосникът се бе подготвил да бъде много подозрителен, дори горчиво критичен към всичко, което би могъл да му каже Келхус. Древният север сега бе дом на безбройни племена сранки, а великите му градове — Трис, Сауглиш, Миклай, Келмеол и другите — представляваха изтърбушени руини, мъртви от две хилядолетия. А където върлуваха сранките, нямаше място за човеци. Древният север бе тъмен за Завета. Непознаваем. А Атритау бе самотна светлина в мрака — крехка и слаба пред дългата алчна сянка на Голготерат. Едничък пламък срещу черното сърце на Консулта.

Преди векове, когато Консултът все още открито воювал със Завета, Атиерзус пратил мисия в Атритау. Ала тази мисия бе замлъкнала преди векове, скоро след като самият Консулт изчезнал в нищото. От време на време пращаха експедиции на север, за да разследват, ала те неизменно се проваляха — или върнати от галеотите, които бяха извънредно ревниви за северния търговски маршрут, или изчезваха в обширните равнини Истиюли, за да не се чуе нищо повече за тях.

В резултат, Заветът знаеше съвсем малко за Атритау — само онова, което научаваха от търговци, успели да преживеят огромното разстояние между северния град и Галеот. И по тази причина Акамиан знаеше, че ще е изцяло в плен на фактите такива, каквито му ги предложеше Келхус. Нямаше как да знае дали чува истината и мъжът действително е принц на каквото и да е.

И все пак Анасуримбор Келхус бе мъж, който докосваше душите на онези край себе си. Като говореше с него, Акамиан откри, че достига до проникновения, които иначе не би потърсил, че открива отговори на въпроси, които преди не беше признавал — сякаш самата му душа бе едновременно разбудена и открита. Според трактатите, философът Айенсис бил такъв човек. А как можеше някой, подобен на Айенсис, да лъже? Сякаш самият Келхус бе живо откровение. Образец на Истината.

Магьосникът откри, че му вярва — вярва му въпреки хиляда години подозрения.

Нощта напредна, а пламъците на огъня започнаха да горят опасно ниско. Серуей, която почти не бе говорила, спеше, сгушила глава в скута на Келхус. Лицето ѝ разбуди някаква неясна самота у Акамиан.

— Обичаш ли я? — попита той.

Келхус се усмихна тъжно.

— Да... имам нужда от нея.

— Тя те боготвори, нали го знаеш? Виждам го в начина, по който те гледа.

Ала това изглежда натъжи Келхус. Лицето му се смрачи.

— Зная — каза накрая. — По някаква причина тя ме мисли за нещо повече, отколкото съм... И други го правят.

— Може би — каза Акамиан с усмивка, която му се струваше странно фалшива — те знаят нещо, което ти не знаеш.

Келхус сви рамене.

— Може би. — Той погледна открито магьосника. После с измъчен глас добави: — Иронично, нали?

— Защо?

— Ти притежаваш тайно познание, а никой не ти вярва, докато аз нямам нищо и всички настояват, че разполагам с тайно познание.

И Акамиан не можа да не се запита: *Но ти вярваш ли ми?*

— Какво искаш да кажеш?

Келхус го изгледа замислено.

— Този следобед един човек падна на колене пред мен и *целуна* подгъва на робата ми.

Той се засмя, сякаш все още удивен от тъжния абсурд на това действие.

— Това е заради съня ти — каза Акамиан разсеяно. — Мисли си, че боговете те напътстват.

— Уверявам те, че не са го сторили по никакъв друг начин.

Магьосникът се съмняваше в това и за миг изпита страх. *Кой е този човек?*

Те постояха в тишина известно време. Далечни викове звучаха някъде сред заобикалящия ги лагер. Пияници.

— Псе! — изрева някой. — *Псе!*

— Знаеш ли, вярвам ти — каза накрая Келхус.

Сърцето на Акамиан подскочи, ала той не продума.

— Вярвам в мисията на твоята школа.

Сега бе ред на магьосника да свие рамене.

— Така ставате двама.

Келхус се изкикоти.

— И кой, ако мога да попитам, е наивният ми спътник?

— Една жена. Езменет. Проститутка, която съм срещал от време на време.

Акамиан не можеше да не погледне към Серуей, докато казваше това. *Не толкова красива, колкото тази жена, но все пак красива.*

Келхус го гледаше внимателно.

— Предполагам, че е красива жена.

— Проститутка е — отвърна Акамиан, отново изнервен от способността на другия да изказва мислите му.

Той винеше последните си горчиви думи за тишината, която се спусна върху им. Съжаляваше за тях, но нямаше как да ги върне. Погледна Келхус с очи, молеци за прошка.

Но всичко вече бе простено и забравено. Тишината между хората винаги е изпълнена с неудобно значение — обвинения, колебания, отсъждания за това кой е слаб и кой е силен, — ала тишината с този мъж сякаш различаваше, вместо да подпечатва подобни неща. Тишината на Анасуримбор Келхус казваше: *Нека продължим напред с теб и да се върнем към това в по-подходящ момент.*

— Има нещо — каза той накрая, — за което искам да те помоля, Акамиан, но се боя, че познанството ни е твърде скорошно.

Такава честност. Ако само можеш да му отвърна със същото.

— Единственото, което можеш да сториш, тогава, е да попиташ.

Мъжът се усмихна и кимна.

— Ти си учител, а аз съм невеж странник в объркваща земя... Би ли се съгласил да ме обучаваш?

При тези думи сто въпроса нахлуха в ума на магьосника, ала той осъзна, че вече отговаря:

— За мен ще е чест, Келхус, сред учениците ми да има Анасуримбор.

Келхус се усмихна широко.

— Значи е решено. А аз ще считам теб, Друсас Акамиан, за първия си приятел в това приключение.

Тези думи пробудиха странна стеснителност у схоластика и той изпита облекчение, когато Келхус събуди Серуей, за да ѝ каже, че ще се прибират.

По-късно, докато се движеше по тъмните пътеки, водещи до собствената му палатка, Акамиан изпита странна еуфория. Въпреки че нямаше как подобно нещо да се измери, той имаше чувството, че срещата с Келхус го е променила, сякаш му бяха показали много нужен пример за нещо изначално човешко. Пример за правилната същност на живота.

Остана буден в скромната си палатка, боеше се да заспи. Перспективата отново да сънува кошмарите, му се струваше непоносима. Знаеше, че травмите също толкова често потъпкват проникновенията, колкото ги и пробуждат.

Когато сънят най-накрая го надви, Акамиан отново сънува катастрофата при полетата на Еленеот и смъртта на Анасуримбор Келмомас II под чуковете на сранките. И когато се събуди, давейки се за въздух, гласът на умиращия върховен крал — така подобен на този на Келхус! — резонираше в душата му, поглъщаше туптенето на сърцето му с пророческия си ритъм.

Един от семето ми ще се върне, Сесуата... един Анасуримбор ще се върне...

... в края на света.

Но какво значеше това? Дали Анасуримбор Келхус наистина не беше *знак*, както се надяваше Прояс? Знак не за освещаването на Свещената война от Бога, както си мислеше принцът, а за скорошното завръщане на Не-бога?

... в края на света.

Акамиан започна да трепери от ужас, какъвто не бе изпитвал никога преди. Не и буден.

Не-богът да се завърне? Моля те, Седжен, нека умра преди...

Беше немислимо! Той обгърна рамене с ръце и се залюля в чернотата на палатката си, шепнейки отново и отново: „Не! Не!“

Моля те... Това не може да се случва — не и на мен! Аз съм твърде слаб. Аз съм просто един глупак...

Светът отвъд покривалото на палатката му бе потънал в тишина. Безброй мъже спяха и сънуваха ужас и слава в битката срещу езичниците, без дори да подозират за страховете на Акамиан. Те бяха невинни като Прояс, изпълнени с непредпазливия устрем на вярата си, мислейки си, че едно място, град на име Шимех, е гвоздеят, около който се върти съдбата на света. Ала схоластикът знаеше, че този гвоздей може да бъде намерен на много по-мрачно място далеч на север, където от земята бликаше катран. Място, наречено Голготерат.

За пръв път от много, много години Акамиан се помоли.

По-късно разумът му се върна и той се почувства леко глупаво. Колкото и невероятен да беше Келхус, нищо друго, освен сънищата за Келмомас и съвпадението на едно име не предполагаша подобен ужасяващ извод. Акамиан беше скептик и се гордееше с този факт. Беше ученик на древните, на Айенсис, и се позоваваше на логиката. Вторият Апокалипсис бе само най-драматичната сред стотици банални развързки. А ако нещо можеше да символизира будните му часове, това беше именно баналността.

Въпреки това той запали свещта си с магическа дума и започна да рови из чантата си, за да извади картата, която направи точно преди присъединяването си към Свещената война. Погледна имената, разпръснати по пергамента, спирайки се на

МАЙТАНЕТ

Докато старата вражда между него и Прояс продължаваше, осъзна той, нямаше голяма надежда да научи повече за Майтанет или да напредне в разследването си на смъртта на Инрау.

Съжалявам, Инрау, помисли той, принуждавайки очите си да стоят настрана от името на обичния му ученик. После загледа

КОНСУЛТА

надраскано — сега му се струваше твърде прибързано — съвсем само в горния десен ъгъл и все още изолирано от тънката мрежа от

взаимовръзки, върху която лежах останалите. На светлината на свещта името сякаш трепереше върху бледия лист, все едно представляваше нещо твърде ненормално, за да се задържи от мастилото.

Натопи перото си в мастилницата и внимателно написа

АНАСУРИМБОР КЕЛХУС

под омразното име.

* * *

Наюр бродеше из струпването на Свещената война с колебливата походка на човек, който не е сигурен къде отива. Пътеката, която следваше, се виеше между плетеница от дремещи лагери. Тук-там още гореше по някой огън, край който седяха мърморещи хора, най-често пияни. Отвсякъде го посрещаха миризми с остротата на воня в сухия въздух: на добитък, гнило месо и мазен пушек — някой глупак гореше влажно дърво.

Спомени за скорошната му среща с Прояс владееха мислите му. За да подсигури плана си да надиграе императора, конрийският принц искаше съвет от петимата конрийски палатини, прегърнали Бивника. Горди мъже, които даваха свобода на гордите си езици. Още по-войнствените, като Гайдеки или Ингиабан, говореха повече, за да изтъкват проблеми, отколкото за да ги решават. Докато ги гледаше, Наюр осъзна, че те всички играят инфантилна версия на същата игра, в която дуниайнът бе майстор. Думите, както го бяха научили Моенгхус и Келхус, можеха да се използват с отворена длан или като юмрук — като начин да прегърнеш или да поробиш. Поради някаква причина тези инрити, които нямаха нищо ценно, което да спечелят или изгубят един от друг, до един говореха със затворени юмруци — нелепи твърдения, фалшиви отстъпления, подигравателни хвалби, ласкателни обиди и безкраен поток от шеговити намеци.

Джнан, така го наричаха. Признак за каста и култура.

Наюр търпя този фарс колкото можеше, но — както му се струваше сега, неизбежно — скоро те почнаха да хвърлят мрежите си и върху него.

— Каж ми, скилвенди — попита лорд Гайдеки, зачервен от вино и смелост, — тези твои белези човека ли отразяват, или стойността му?

— Какво искаш да кажеш?

Палатинът на Анплей се ухили.

— Ами искам да кажа, че ако ти убиеш, да речем, лорд Ганиама, той би заслужавал най-много два белега. Но ако убиеш *мен*? — Той погледна към другите, повдигнал вежди и присвил надолу устни, все едно говореше с уважение към мъдрите им мнения. — Какво тогава? Двадесет белега? Тридесет?

— Подозирам, че мечовете на скилвендите умеят да изравняват — каза Прояс.

Лорд Имротас се засмя твърде силно при тези думи.

— Свазондите — обърна се Наюр към Гайдеки — бележат врагове, а не глупаци.

После изгледа стреснатия палатин и се изплю в огъня.

Ала Гайдеки не се плашеше толкова лесно.

— И какво съм аз тогава? — попита той с опасен глас. — Глупак или враг?

В този момент Наюр осъзна още една трудност, която щеше да изпита през следващите месеци. Опасностите и лишенията на войната не значеха нищо; търпеше ги цял живот. Позорът да работи с Келхус бе различен вид проблем, но също така нещо, което можеше да понесе в името на омразата. Ала падението ден след ден да е част от женствените и вулгарни обичаи на инритите бе нещо, което не беше предвидил. Колко точно трябваше да страда, за да получи отмъщението си?

За щастие Прояс осуети отговора му, обявявайки съвета за приключил. Твърде отвратен, за да изтърпи шарадата на сбогуването, Наюр просто излезе от павилиона в нощта.

Остави очите си да блуждаят, докато вървеше. Луната бе пълна и ярка и пръскаше сребро по гърбовете на бързо движещите се облаци. Тласкан от странна меланхолия, той вдигна поглед към звездите. Скилвендите казваха на децата си, че небето е юрта, невъзможно

огромна и нашарена с безброй дупчици. Спомни си как баща му сочеше веднъж нагоре.

— Виждаш ли, Наю? — каза тогава. — Виждаш ли хилядата хиляди светлини, които надзъртат през кожата на нощта? Така знаем, че отвъд този свят пламти по-велико слънце. Така знаем, че когато е нощ, идва истинският ден и че когато дойде денят, той всъщност е нощ. Така знаем, Наю, че светът е лъжа.

За скилвендите звездите бяха напомняне: само Народът бе истина.

Наюр се спря. Прахта под сандалите му още излъчваше горещината на слънцето. В мрака около него тъмнината сякаш съскаше.

Какво правеше тук? Сред инритски псета. Сред хора, които драскаха дъха си върху пергамент и извличаха храна от калта. Сред хора, които бяха продали душите си в робство.

Сред добитъка.

Какво правеше?

Вдигна ръце към веждите си и прокара палци през очите си. Стисна.

После чу гласа на дуниайна, понесен от мрака.

Със здраво стиснати очи отново се почувства като младеж, застанал в сърцето на утемотския лагер, заслушан в разговора между Моенгхус и майка му.

Видя окървавеното лице на Банут, ухилено, вместо сгърчено, докато го душеше.

Ревливец.

Наюр прокара нокти по скалпа си и продължи да върви. През стената от тъмни палатки мерна огъня на дуниайна. Видя брадатия схоластик, Друсас Акамиан, седнал и приведен напред, сякаш се мъчеше да чуе по-добре. После видя Келхус и Серуей, озарени от огъня срещу мрака. Серуей спеше, положила глава в скута на дуниайна.

Намери място до една каруца, откъдето можеше да вижда. Приклезна.

Възнамеряваше да подложи на анализ казаното от дуниайна с надеждата да потвърди някое от безбройните си подозрения. Ала бързо осъзна, че Келхус си играе с магьосника по начина, по който играеше с

всички други — блъскаше го със затворени юмруци и тласкаше душата му по пътеки, изградени от него самия. Определено обаче не звучеше така. В сравнение със задявките на палатините на Прояс, казаното от Келхус на схоластика притежаваше сърцераздирателна дълбочина. Ала всичко беше игра, в която истините ставаха измами, където всяка отворена длан криеше юмрук.

Как можеше някой да предвиди истинското намерение на подобен човек?

Внезапно го осени мисълта, че дуниайнските монаси може би са още по-нечовечни, отколкото си бе мислил. Ами ако неща като истина и значение нямаха смисъл за тях? Ако всичко, което правеха, бе да се движат напред и напред, като някаква змия, провираща се през обстоятелство след обстоятелство, поглъщаща душа след душа просто заради поглъщането? Мисълта накара косата му да настръхне.

Наричаха се ученици на Логоса, Най-краткия Път. Но най-краткия път към какво?

Наюр не го беше грижа за схоластика, но гледката на Серуей, заспала с глава на бедрата на Келхус, го изпълни с нетипичен страх, все едно лежеше сред намотките на някоя отровна змия. През душата му се заизреждаха видения: как я открадва посред нощ; как я сграбчва, загледан толкова силно в очите ѝ, че да докосне същността ѝ и да ѝ каже истината за Келхус...

Но тези картини отстъпиха пред яростта.

Що за изнежени мисли бяха това? Вечно отклоняващи се, вечно бродещи по неизбродимото, сред слабостта. Винаги предателски!

Серуей се намръщи и се размърда, като в капана на лош сън. Келхус разсеяно я погали по бузата. Неспособен да гледа, Наюр удари юмрук в прахта.

Тя е нищо.

Скоро след това схоластикът си тръгна. Наюр гледаше как Келхус насочва Серуей към павилиона им. Тя толкова приличаше на малко момиче, тъкмо разбудена от съня си: ходеше с леко олюляване, приведена глава, загледана в краката си през премрежени мигли. Толкова невинна.

И бременна, както вече подозираше Наюр.

Изминаха няколко мига, преди дуниайнът да се появи отново. Той отиде до огъня и започна да го гаси, като ръчкаше подпалките с

пръчка. Последните пламъци се стопиха и Келхус се превърна в злокобно привидение, леко очертано от оранжевия кръг въглени в краката си. Вдигна поглед без предупреждение.

— Колко дълго смяташе да чакаш? — попита той на скилвендски.

Наюр се изправи на крака и изтупа прахта от панталоните си.

— Докато магьосникът си тръгне.

Келхус кимна.

— Да. Народът презира вещици.

Въпреки близостта на дуниайна, Наюр застана достатъчно близо до въглените, за да усеща сухата им горещина. Откак Келхус го бе праметнал над ръба на бездната онзи ден в планините, той откри, че постоянно трябва да се бори със странна физическа плашливост, когато мъжът е близо до него.

Никой не може да ме сплашва.

— Какво искаш от човека? — попита той и се изплю във въглените.

— И сам чу. Напътствия.

— Чух. Какво искаш от човека?

Келхус сви рамене.

— Запитвал ли си се изобщо защо баща ми ме е призовал в Шимех?

— Ти каза, че не знаеш.

Или поне така твърдиш.

— В Шимех... — дуниайнът го изгледа остро. — Защо Шимех?

— Защото там живее.

Келхус кимна.

— Именно.

Наюр само го изгледа. Прояс му бе казал нещо по-рано тази нощ... Наюр го бе попитал за Алените кули, за причините школата да се присъедини към Свещената война, и принцът му отговори, сякаш стреснат от невежеството му. Шимех, беше му казал той, е домът на кишауримите.

Думите бяха лепкави в устата му.

— Мислиш, че Моенгхус е кишаурим?

— Той ме призова, изпращайки сънища...

Разбира се. Моенгхус го бе извикал чрез магия. Магия! Самият Наюр го беше изтъкнал, когато Келхус за пръв път спомена сънищата. Но тогава защо връзката му беше убягнала? Само кишауримите практикуваха магия сред фанимите. Моенгхус просто *трябваше* да е кишаурим. Знаеше това, но...

Наюр се намръщи.

— Ти не ми каза нищо досега! Защо?

— Защото ти не искаше да знаеш.

Това ли беше? Наистина ли се бе крил от знанието? През цялото това време Моенгхус представляваше просто една сенчеста посока, едновременно измамна и примамваща, като обект на някаква скверна плътска необходимост. И все пак той никога не бе попитал Келхус нищо за него. Защо?

Нужно ми е да зная само мястото.

Ала подобни мисли бяха глупави. Детински. Великият глад не водеше до пирове. Така мемоаристите порицаваха твърдоглавите скилвендски младежи. Така самият Наюр бе порицал Зунурит и другите вождове преди Киют. А ето, че тук, на най-смъртоносното пътешествие в живота си...

Дуниайнът го гледаше с очакване, дори със съжаление. Ала той знаеше, че иззад твърде човечното лице го изучава нещо не съвсем човешко.

Анализ, толкова абсолютен, толкова точен, че можеше да бъде докоснат.

Ти ме виждаш, нали? Виждаш ме как те гледам...

И тогава разбра: не беше питал Келхус за Моенгхус, защото питането би означавало невежество и нужда. Да покажеш подобни липси пред дуниайн бе по-опасно, отколкото да оголиш гърло пред вълк. Не беше питал за Моенгхус, разбра Наюр изведнъж, защото Моенгхус беше *тук*, в своя син.

Но разбира се, не можеше да каже това.

Наюр се изплю.

— Не зная много за школите — каза той, — но зная това: схоластиците от Завета не разкриват тайните на занаята си — на никого. Ако искаш да се научиш на магия, си хабиш времето с този магьосник.

Говореше така, все едно Моенгхус не е бил споменаван. Дуниайнът обаче не си направи труда да изиграе объркване. И двамата стояха, осъзна Наюр, на едно и също тъмно място, наред същото сенчесто нищо отвъд дъската на бенджуката.

— Зная — отвърна Келхус. — Той ми каза за Гносиса.

Наюр изрита прах върху въглените, загледан в облака чернота над притаената светлина. След това тръгна към павилиона.

— Тридесет години — извика Келхус зад гърба му. — Моенгхус е живял сред тези хора тридесет години. Той ще има огромна сила — повече, отколкото който и да е от двамата ни може да се надява да надмогне. Нуждая се от повече от магия, Наюр. Нуждая се от народ. От народ.

Наюр се спря и отново погледна към небето.

— Значи ще бъде тази Свещена война, така ли?

— С твоята помощ, скилвенди. С твоята помощ.

Ден за нощ. Нощ за ден. Лъжи. Само лъжи.

Наюр продължи да върви, прескачайки почти невидимите въжета, които придържаха павилиона.

При Серуей.

* * *

В продължение на няколко мига императорът зяпаше стария си съветник във вцепенено мълчание. Въпреки късния час възрастният човек все още носеше черната копринена роба на длъжността си. Бе влязъл задъхан в личните покои на Зерий само преди секунди, докато робите му го подготвяха за леглото.

— Би ли повторил това, което каза, ако обичаш, Скейос. Страхувам се, че не те разбрах добре.

Гледайки надолу, старият мъж каза:

— Очевидно Прояс е намерил скилвенди, който се е сражавал с езичниците — нанесъл им е съкрушително поражение всъщност — и сега го предлага на Майтанет като подходящ заместник на Конфас.

— Невъзможно! Нагло, самонадеяно конрийско псе! — Императорът размаха ръце сред тълпата малолетни роби, които се мъчеха да се отдръпнат от пътя му. Малко момче падна на мраморния

под, виейки и криейки лице в ръцете си. Чу се трясък на разпилени мангали. Зерий пристъпи над детето и се изправи пред стария Скейос. — Прояс! Имало ли е някога по-алчен човек на този свят? Крадлива, жестока отрепка!

Скейос изпелтечи бързо в отговор:

— Никога, Бог сред смъртни. Н-но не е много вероятно това да попречи на свещеното ни начинание.

Старият съветник внимаваше да държи погледа си забит в пода. Никой не можеше да гледа императора в очите. Именно затова, помисли си Зерий, тези глупаци го виждаха като Бог. Защото какво друго беше Богът, ако не тиранична сянка в периферното зрение, глас, който погледът никога не може да срещне? Гласът отникъде.

— *Нашето* начинание, Скейос?

Злокобна тишина, накъсвана само от хленченето на детето.

— Д-да, Бог сред смъртни. Та той е *скилвенди*... Един скилвенди да води Свещената война? Със сигурност това не може да е нещо повече от шега.

Зерий издиша тежко. Той бе прав, разбира се. Просто конрийският принц отново се опитваше да го вбеси — както с онези набези надолу по река Фаюс. И все пак не можеше да се успокои... В поведението на Първия съветник имаше нещо странно.

Зерий ценеше Скейос много повече от всички останали подмазващи се съветници. В него той бе открил съвършеното съчетание на сервилност и интелект, на уважение и прозорливост. Ала напоследък усещаше и гордост — непростимо бъркане на съвета със заповед.

Докато гледаше крехката му фигура, той усети как се успокоява — спокойствието на подозрението.

— Чувал ли си поговорката, Скейос „Котките гледат човека отгоре, а кучетата — отдолу, но само прасетата смеят да го гледат в очите.“

— Д-да, Бог сред смъртни.

— Представи си, че си прасе, Скейос.

Какво ли щеше да види в лицето на мъжа, срещнал погледа на Бога? Предизвикателност? Ужас? Какво *трябваше* да има там? Престарялото, гладко избръснато лице бавно се надигна и за момент срещна очите на императора, преди отново да се извърне към пода.

— Ти трепериш, Скейос — измърмори Зерий. — Това е хубаво.

* * *

Акамиан седеше търпеливо пред малкия си сутрешен огън и пресушаваше последните глътки чай, заслушан разсеяно в думите на Зинемус, който информираше Ирисас и Динчас за днешния график. Думите нямаха голямо значение за него.

От срещата си с Анасуримбор Келхус насам Акамиан беше потънал в почти вманиачен и мрачен размисъл. Независимо колко се опитваше, не успяваше да намести принца на Атритау в каквато и да било схема дори с подобие на смисъл. Цели седем пъти бе подготвял Напевите на Призива, за да информира Атиерзус за „откритието“ си. И седем пъти спираше насред стиха, провлачвайки го до мърморене.

Разбира се, че Заветът трябваше да научи. Новината за това, че един Анасуримбор е пристигнал в Свещената война, щеше да предизвика огромен интерес у Наутцера, Симас и останалите. Акамиан знаеше, че специално Наутцера ще бъде сигурен, че Келхус бележи изпълнението на пророчеството на Келмомас за предстоящия Втори Апокалипсис. Въпреки че всеки човек заемаше центъра на мястото, в което се намира, независимо къде е, хора като Наутцера вярваха, че заемат и центъра на епохата си. *Аз живея сега*, мислеха си, без да мислят, *така че трябва да се случи нещо значимо*.

Ала Акамиан не беше такъв човек. Той се смяташе за рационален и като такъв — неминуемо скептичен. Библиотеките на Атиерзус бяха изпълнени с прокламации за предстояща гибел. Всяко ново поколение бе не по-малко убедено, че е последното и че краят е близо. Магьосникът не можеше да си спомни по-упорита заблуда и малко признаци на самонадеяност му се струваха по-достойни за презрение.

Пристигането на Анасуримбор Келхус просто *трябваше* да е съвпадение. В отсъствието на каквото и да било подкрепящо доказателство, прецени Акамиан, разумът изискваше да стигне до този извод.

Липсващият палец в ситуацията, според израза на аиноните, беше, че не можеше да има доверие на Завета, че ще отложат решението си като него. След векове на глад за трохи, Акамиан знаеше,

че те ще се устремят хищно, за да се докопат до подобно нещо. Въпросите кръжаха в душата му и той все повече и повече се боеше от отговорите. Как щяха да изтълкуват неговата вест Наутцера и останалите? Какво биха сторили? Колко безскрупулни щяха да бъдат в преследването на страховете си?

Дадох им Инрау... Трябва ли да им дам и Келхус?

Не. Той им бе казал какво ще се случи с Инрау. Каза им и те не поискаха да го послушат. Дори старият му учител Симас го предаде. Акамиан беше схоластик на Завета, както и те. Сънуваше Съня на Сесуата като тях. Но за разлика от Наутцера и Симас състраданието не бе изчегъртано от душата му. Знаеше повече от тях. И по-важното — познаваше Анасуримбор Келхус.

Или поне познаваше нещо от него. Може би достатъчно.

Акамиан остави купата с чай и се приведе напред, облегнал лакти върху коленете си.

— Какво мислиш за новодошлия, Зин?

— Онзи скилвенди ли? С бърз ум е. Кръвожаден. И катастрофално недодялан. Никоя обида не остава ненаказана с него, дори и само защото се наежва от всяка дума... — Той килна глава на една страна и добави: — Не му казвай, че съм казал това.

Акамиан се ухили.

— Имам предвид другия. Принца на Атритау.

Маршалът стана нетипично сериозен.

— Истината ли искаш? — попита той след кратко колебание.

Магьосникът се намръщи.

— Разбира се.

— Мисля, че около него има... — той сви рамене — ... нещо.

— В какъв смисъл?

— Ами, например името, което събуди подозрението ми в началото. Всъщност исках да те питам.

Акамиан вдигна ръка.

— После.

Зинемус въздъхна дълбоко и поклати глава. Нещо в поведението му накара кожата на магьосника да изтръпне.

— Не зная какво да мисля — каза той накрая.

— Или те е страх да кажеш какво мислиш.

Зин го изгледа ядно.

— Прекара цяла вечер с него. Ти ми кажи: срещал ли си някога човек като него?

— Не — призна Акамиан.

— И какво го прави различен?

— Той е... по-добър. По-добър от повечето хора.

— Повечето? Или искаш да кажеш *всички* хора?

Акамиан изгледа Зинемус с присвити очи.

— Той те плаши.

— Естествено. И неговият скилвенди ме плаши, като стана дума.

— Но по друг начин... Кажи ми, Зин, какво точно мислиш, че представлява Анасуримбор Келхус?

Пророк или пророчество?

— Повече — каза решително Зинемус. — Нещо повече от човек.

Последва дълго мълчание, изпълнено с викове от някакво далечно вълнение.

— Истината е — започна накрая Акамиан, — че никой от двамата ни не знае нищо...

— Какво е това? — възкликна Зинемус, загледан зад рамото му.

Схоластикът изви врат.

— Кое какво е?

На пръв поглед към тях сякаш се приближаваше тълпа. Голямо количество хора се блъскаше през тясната пътека, докато от заобикалящите палатки и павилиони ги зяпаха тълпи воители. Приближаващите тъпчеха огнища, събаряха въжета с пране и грубо сковани столове и скари. Акамиан дори видя един павилион да се разпада наполовина, когато хората, които се движеха край него, сритаха въжетата му.

Но после забеляза дисциплинираната формация на облечените в алени воители, които се движеха в центъра на множеството, а между тях — правоъгълник от гологърди роби, понесли махагонов паланкин.

— Някаква процесия — каза Зинемус. — Но кой би...

Гласът му заглъхна. Погледът и на двамата се бе спрял едновременно върху едно и също дълго алени знаме, с изрисуваната върху него айнонска пиктограма за Истина, с увита около нея триглава змия. Символът на Алениите кули.

Златните нишки блестяха на слънцето.

— Защо биха развели знамето си по този начин? — попита Зинемус.

Добър въпрос. За много Мъже на Бивника онова, което разграничаваше магьосниците от езичниците бе, че магьосниците заслужаваха дори повече да изгорят на кладата. Да вдигнат знаме насред центъра на лагера беше пълна глупост.

Освен ако...

— Носиш ли хораето си? — попита Акамиан.

— Знаеш, че не го взимам, когато...

— При теб ли е?

— В багажа ми.

— Вземи го... Бързо!

Акамиан бе осъзнал, че те са вдигнали знамето си заради *него*. Имаха избор: да рискуват да бъдат нападнати от разярена тълпа, или да рискуват да изненадат схоластик на Завета. Фактът, че смятаха второто за по-голяма заплаха, свидетелстваше колко лоши бяха отношенията между двете школи.

Очевидно Алените кули искаха да се запознаят с него. Но защо?

Развълнуваните тълпи се приближаваха все повече, докато процесията упорито си проправяше път напред. Акамиан видя как шепи кал се разпадаха на прах срещу паланкина. Викове „Гунвика!“ — често срещана норсирайска обидна дума за „магьосник“ — се понесоха към небето.

Зинемус излезе бързо от павилиона, раздавайки заповеди на робите си в крачка. Нагръдникът му се люлееше незавързан от раменете и той стискаше ножницата си в лявата си ръка. Мнозина от мъжете му вече се струпваха край него. Акамиан видя дузина други да излизат от различни палатки наоколо, но броят им не можеше да се мери със стотиците, а може би и хиляди, които прииждаха.

С типичната си безцеремонност Зинемус си проправи път между хората си, за да застане до Акамиан.

— Сигурен ли си, че идват за теб? — извика той над усиливащия се рев на тълпата.

— Защо иначе биха показали цветовете си? Като правят всичко това публично, те си гарантират свидетели. Колкото и странно да звучи, мисля, че го правят, за да ме успокоят.

Зинемус кимна замислено.

— Забравят колко са мразени.

— Кой ли не забравя?

Маршалът го изгледа със странен поглед, а после обърна очи към приближаващата тълпа и се почеса по брадата.

— Ще издигна кордон. Или поне ще се опитам. Ти стой тук. Нека те виждат. Когато който и там глупак е дошъл, се срещне с теб, кажи му да смъкне знамето си и да се пръждосва незабавно. *Незабавно*. Разбираш ли?

Думите го ужилиха. За всички години, през които Акамиан бе познавал Криятес Зинемус, той никога не му бе крещял заповеди в лицето. Винаги кроткият Зин внезапно се беше превърнал в маршала на Атремпус — мъж със задача и безбройни армии на свое разположение. Ала магьосникът осъзна, че не затова е наранен. Ситуацията, в крайна сметка, изискваше решителност. Онова, от което го болеше, бе прикритият гняв, усещането, че приятелят му по някакъв начин вини него.

Акамиан гледаше, докато Зинемус навика хората си, докато заставаха в редица, а после, с помощта на Динчас, ги разположи в тънък полукръг през заобикалящите ги палатки, използвайки затлачения канал, който се виеше зад тях, за да защити гърба им. Робите се суетяха да изгасят огъня, който бяха разпалвали само преди миг. Други притичаха в процепите между палатките, за да потушат всеки пламък, който намереха.

Тълпата и Алените кули почти ги беше достигнала.

Войниците на Зинемус сплетоха ръце и първите хора от тълпата започнаха да се трупат пред тях, превъзбудени и далеч от всякаква мисъл да бъдат усмирявани. В началото те просто се въртяха объркани, крещейки обиди на множество различни езици. Но докато процесията приближаваше, броят им нарасна. Станаха по-смели. Акамиан видя един рошав туниер да замахва с юмруци, само за да бъде извлечен назад от собствените си другари. Други групи също сплетоха ръце и се опитаха да си пробият път през линията. Зинемус хвърли всички останали свои хора в тези съревнования по блъскане и поне за момента успя да предотврати разкъсване на кордона.

Знамето на Алените кули се приближи, спря, а после отново потегли напред, за да спре пак. Над главите на околните Акамиан мерна излъскани черни жезли, които се надигаха и падаха, сякаш

някой бе обърнал огромна стеножка. После мерна джаврехите — робите-воини на Алените кули, които си проправяха път напред с бой и мрачна решителност. Тайнственият паланкин напредваше заедно с тях.

Кой можеше да е това? Кой беше толкова глупав...

Внезапно клинът на джаврехите прониза тълпата и се озова лице в лице с хората на Зинемус. Последва моментно объркване. Маршалът се втурна натам, с което се озова на една ръка разстояние от тълпата. От другата страна паланкинът се олюляваше, докато робите се мъчеха да се преборят с напора на струпаните наоколо им тела. Триглавата змия се люлееше на вятъра, но иначе не помръдваше. После изтощените джаврехи се заизливаха през пролука в линията, окървавени и натъртени. Някои дори имаха нужда да бъдат носени. Паланкинът ги последва като лодка, прескочила висока дига. Зинемус гледаше като вцепенен.

След това върху тях започна да вали сякаш абсолютно всичко: окрадени чинии, купи за вино, пилешки кости, камъни и дори труп на котка, така че Акамиан се принуди да приклепне, за да го избегне.

Привидно незасегнати, робите внимателно спуснаха товара си, като коленичиха, докато челата им не опряха в прахта и паланкинът не се отпусна на почернелите им от слънцето гърбове.

Пороят секна и виковете станаха спорадични. Акамиан задържа дъха си. Един капитан на джаврехите отмести платнено покривало, а после незабавно падна на колене. Появи се обут в ален чехъл крак, последван от богато украсените дипли на невероятна роба.

Последва миг на абсолютна тишина.

Това бе самият Елейзарас. Върховният учител на Алените кули и де факто владетел на Велики Аинон.

Акамиан зяпна невярващо. Върховният учител? Тук?

Изглежда неколцина сред тълпата знаеха как изглежда. Сред тях се надигна шепот, който се понесе все по-силно и по-силно, а после утихна, когато всички осъзнаха колко важно нещо се случва пред очите им. Намираха се в присъствието на един от най-могъщите мъже в Трите морета. Само шриахът или падиражахът можеха да претендират за повече власт от върховния учител на Алените кули. Езичник или не, човек с подобна власт изискваше уважение, а уважението изискваше тишина.

Елейзарас огледа тълпата с развеселени очи, а после се обърна към Акамиан. Беше висок и изящен, както са високи и изящни слабите и деликатни мъже. Вървеше като по въже, единия крак пред другия. Държеше ръцете си прибрани в срещуположните ръкави, както бе официалният обичай сред източните магове. Спирайки се на разстоянието, изисквано от джнан, той дари Акамиан с лек поклон. Магьосникът мерна почернелия от слънцето скалп под оредяващата сива коса, която бе сплетена в сложен кок в долната част на тила му.

— Трябва да извиниш компанията, в която се намирам — каза той, махвайки презрително с дългите си пръсти към зяпащите хора. — Боя се, че зрелищата са наркотик.

— Както и противоречията — отвърна директно Акамиан. Колкото и втрещяваща да бе тази импровизирана аудиенция, Алените кули не бяха приятел на Завета. Не виждаше причина да се преструва.

— Така е. Казваха ми, че си последовател на логиката на Айенсис. Вие, схоластиците от Завета сте наистина неустойими хапки, знаеш ли?

Аинон, помисли си Акамиан горчиво.

— Винаги отблъскваме мършоядите, ако това имаш предвид.

Елейзарас поклати глава.

— Не се ласкай. Самомнението не си отива с мъченичеството. Никога не си е отивало. Никога няма да си отива.

— Винаги съм ги смятал за едно и също.

Заобикалящата ги тълпа отново бе станала неуправляема и това го принуди да повиши тон.

Устните на върховния учител се присвиха в кисела линия.

— Умен човек. Умен малък човек. Кажете ми, Друсас Акамиан, как така, след всички тези години, все още се занимаваш с полева работа, хмм? Обидил ли си някого? Наутцера, може би? Или си тормозил Прояс като малко момче? Затова ли домът Нерсей те изрита преди толкова години?

Акамиан остана без думи. Бяха го проучили, за да се въоръжат с възможно най-много болезнени факти и намеци. А си бе мислил, че *той* ги наблюдава!

— Ах... — каза Елейзарас. — Не очакваше да съм толкова нетактичен, така ли? Тъпият нож, уверявам те, също има...

— *Нечисти изроди!* — изрева някой с тревожна свирепост. Последваха още викове.

Акамиан се огледа наоколо и видя, че мъжете на Зинемус отново се борят да удържат позицията си. Мнозина инрити се бяха привели напред със сплетени ръце, крещейки обиди.

— Може би трябва да влезем в павилиона на маршала — каза Елейзарас.

Акамиан хвърли бърз поглед към яростното лице на Зинемус зад гърба на върховния учител.

— Това не е възможно.

— Разбирам.

— Какво искаш, Елейзарас?

Зинемус бе помолил Акамиан да прекрати тази среща, още преди да е започнала, но той не можеше да го стори. Не само, че говореше с Елейзарас — най-могъщият анагогик в Трите морета, — но също така и с човека, който бе договорил връзката на школата с Майтанет. Може би върховният учител знаеше как е научил Майтанет за войната им с кишауримите. Може би щеше да размени това знание срещу каквото и да искаше в момента.

— Да искам? — повтори Елейзарас. — Ами просто да се запозная с теб. Малцината, ако вече не си забелязал, са малко... — очите му се прехвърлиха към тътнещата маса инрити — ... *не съвсем на място* тук... Джнан изисква да се свържем.

— Както и да бъдем дразнещо мъгляви, изглежда.

Върховният учител се усмихна.

— Не и подигравка. Никога подигравка. Това е грешка, която само недоучени глупаци правят. Истинският майстор на джнан никога не се смее на друг повече, отколкото на себе си.

Шибани аинони.

— Какво искаш, Елейзарас?

— Да се запознаем, както казах. Трябваше да се срещна с човека, който до такава степен обърна представата ми за Завета... Като си помисля, че някога ви смятах за най-кротката от школите!

Сега Акамиан бе истински объркан.

— За какво говориш?

— Чувам, че наскоро си бил гост в Каритузал.

Гешруни. Бяха открили Гешруни.

И теб ли съм убил?

Магьосникът сви рамене.

— Е добре, тайната ви е излязла наяве. Воювате с кишауримите.

Как можеха да създават проблем от това, след като се бяха издали пред всички с присъединяването си към Свещената война? Трябваше да има и нещо друго.

Гносисът? Дали Елейзарас просто не го разсейваше, докато други проникваха през Защитите му? Да не би това да беше просто прелюдия към отвличане? И преди бяха ставали подобни неща.

— Тайната ни излезе наяве — съгласи се Елейзарас. — Но същото важи и за вашата.

Акамиан го изгледа въпросително. Човекът говореше така, сякаш искаше да го дразни със знание за някаква ужасна тайна, толкова срамна, че всяко нейно споменаване, независимо колко индиректно, просто *не може* да остане неразбрано. И все пак той нямаше идея за какво става дума.

— Беше чиста случайност, че открихме тялото — продължи Елейзарас. — Донесе ни го един рибар, който работи в устието на река Сают. Но не толкова фактът, че сте го убили, ни обезпокои. В крайна сметка в голямата игра на бенджука човек често печели позиции като се отървава от фигурите си. Не, смути ни *начинът*.

— Аз? — Акамиан се засмя невярващо. — Мислиш, че съм убил Гешруни?

Шокът му бе толкова пълен, че той просто бе избълвал думите. Сега бе ред на Елейзарас да се удиви.

— Доста добър лъжец си — каза след малко върховният учител.

— А ти си добър в самозаблудата! Гешруни беше най-добре разположеният информатор на Завета в Алените кули от поколения насам. Защо бихме го убили?

Данданията се бе усилила. Буйстващи тела се мятаха в периферното зрение на Акамиан, размахващи юмруци и разменящи си обиди и обвинения. Но те му се струваха странно тривиални, сякаш превърнати в дим от абсурда на първата му среща с върховния учител на Алените кули.

Елейзарас го изгледа замислено един дълъг миг, след което поклати тъжно глава, сякаш угнетен от настоятелността на закоравели лъжци.

— Защо един информатор бива убит? Има толкова много начини, по които много хора са по-полезни мъртви. Но както казах, начинът на убийството разпали, признавам, нездравото ми любопитство.

Акамиан се намръщи, превил рамене в неверие.

— Някой те прави на глупак, върховни учителю.

Някой прави и двама ни на глупаци... Но кой?

Елейзарас впи очи в него и присви устни, все едно искаше да изчисти кисело парче лимон от зъбите си.

— Моят господар на шпионите ме предупреди за това — каза той със скован глас. — Предполагах, че си имал някаква неясна причина за стореното, нещо, свързано с прокълнатия ви Гносис. Но той настояваше, че просто си луд. И ми каза, че ще позная това по начина, по който лъжеш. Само лудите и историците, каза ми той, вярват в лъжите си.

— Първо съм убиец, а сега съм и луд?

— Точно така — изплю Елейзарас с тон на отвращение и осъждане. — Кой друг колекционира човешки лица?

И точно тогава още камъни започнаха да хвърчат над главите им.

* * *

Потискайки порива да стисне ръце една в друга, Елейзарас примигна, за да прогони образите от почти катастрофалната си среща със схластиката на Завета предния ден. Лицето на един безименен мъж го тормозеше особено много: пращящ от здраве тидонски тан, чието ляво око беше снежносиньо под някакъв стар белег. Някои лица определено бяха по-подходящи за изразяване на жестокост. Но този човек... Тогава му изглеждаше като самото възплъщение на омразата, адско божество, маскирано от груба плът и трескава кръв.

Толкова силно ни презират. И така е редно.

Вместо да понесат унижението да лагеруват извън стените на Момемн, Алените кули бяха наели на невъзможно висока цена една близка вила от един от нансурските родове. По аинонски стандарти бе доста строго обзаведена, по-скоро крепост, отколкото вила, но пък Елейзарас предполагаше, че аиноните никога не бяха строили със скилвенди наум. Лагерът на Свещената война се бе превърнал в

нетърпима клоака, както скорошната му експедиция да се срещне с трижди проклетия схоластик на Завета му бе напомнила.

Върховният учител беше освободил робите си и сега стоеше сам на сенчестата тераса, насочена към единствения двор на вилата. Загледа се в Йокус, своя господар на шпионите и най-близък съветник, докато той се приближаваше като бяло петно под слънчевата светлина. Да го гледа как преминава от слънце към сянка беше като да е свидетел как пращинката се превръща в камък. Йокус кимна, когато стигна до стола му. Елейзарас често смяташе самото му присъствие за заплаха — като да видиш първите признаци на чума по лицето на някого. Миризмата на старомодните му парфюми обаче носеше странно усещане за комфорт.

— Имам новини от Сумна — каза Йокус, наливайки си вино в сребърна купа. — За Кутига.

Доскоро Кутига бе единственият им оцелял шпионин в Хилядата храма — всички други бяха екзекутирани. Неговата свръзка обаче не бе чувала вест от него от седмици.

— Значи мислиш, че е мъртъв? — попита кисело Елейзарас.

— Да — отвърна Йокус.

След всички тези години върховният учител бе свикнал с господаря на шпионите, но някъде в тялото му се таеше дребен спомен за първоначалното му отвращение. Йокус бе пристрастен към чанв — наркотикът, който държеше по-голямата част от управляващата каста на Аинон в здрава хватка. С изключението на Чеферамуни — последната марионетка, която бяха разположили на аинонския трон — и това често изненадваше Елейзарас. За онези, които можеха да си позволят тази сладка отрова, чанв изостряше ума и удължаваше живота над сто години, но също така изсмукваше пигментацията от тялото, а някои твърдяха, че отнема и волята на душата. Сега Йокус изглеждаше по същия начин, както в деня, когато Елейзарас се бе присъединил към школата като момче преди много години. За разлика от други пристрастени, той отказваше да използва козметика, за да компенсира липсата на пигмент по кожата си, която бе по-прозрачна от намасления лен, използван от бедните за покривало на прозорците им. Червени вени прорязваха чертите на лицето му като тъмни артритни червеи. Когато спуснеше клепки, можеха да се видят дори тъмните

точки в центъра на червените му очи. Ноктите му бяха восъчночерни, като натъртени.

Докато Йокус притегляше стол към масата, Елейзарас усети капка пот по челото си и осъзна, че се е загледал в собствените си почернели от слънцето ръце. Колкото и слаби да бяха, в тях имаше жилеста сила, живот. Въпреки смущаващата естетика на пристрастяването, самият Елейзарас може би щеше да се предаде на обещанието на наркотика заради репутацията му, че изостря интелекта. Може би единственият аспект на чанв, който му пречеше да се впусне в тази анемична и странно нарцистична любовна афера — пристрастените рядко се женеха или раждаха живи деца — беше тревожният факт, че никой не знаеше източника му. За Елейзарас това бе неприемливо. По време на свирепото си и стръмно изкачване към върха, който сега заемаше, той никога не беше действал с невежество за жизненоважни факти.

До днес.

— Значи вече нямаме информатори в Хилядата храма? — попита върховният учител, макар и да знаеше отговора.

— Никой, когото да си струва да слушаме... Върху Сумна е паднал покров.

Елейзарас погледна към ярко осветената градина — павирани пътеки, заобиколени от копиевидна хвойна, гигантска върба, спускаща се над зелено езеро, стражи с ястребови лица.

— Какво означава това, Йокус? — попита той.

Отвел съм най-великата школа в Трите морета до най-огромния риск в историята ѝ.

— Означава, че трябва да имаме *вяра* — отвърна господарят на робите с тон на безразличен фатализъм. — Вяра в Майтанет.

— Вяра? В някой, за когото не знаем нищо?

— Затова се нарича вяра.

Решението да се присъединят към Свещената война беше най-трудното в живота на Елейзарас. Първоначално, след като получи поканата на Майтанет, искаше да се разсмее. Алените кули? Да участват в Свещена война? Перспективата бе твърде абсурдна, за да заслужи дори моментно обмисляне. Може би точно затова Майтанет включваше в нея и дар от шест дрънкулки. Хорасе бяха единственото

нещо, на което магьосникът не можеше да се смее. *Това предложение, казваха дрънкулките, изисква внимателна преценка.*

Тогава Елейзарас осъзна какво в действителност му предлагаше Майтанет.

Отмъщение.

— Значи трябва да удвоим усилията си в Сумна, Йокус. Това е нетърпимо.

— Съгласен съм. Вярата е нетърпима.

Видение на същия този човек отпреди десет години се появи в ума на Елейзарас, изпращайки тръпки чак до пръстите му: Йокус, паднал върху него точно след убийството, с изгорена и кървяща кожа, а от устата му излизаха като грак думи, които бяха белязали душата му: „Как можаха да направят това?“ _

Беше невероятно как определени дни можеха да се опълчат срещу изминалите години, ставаха като отрова, която мореше настоящето с неумиращо вчера. Дори тук, тъй далеч от Алените кули и десет години по-късно, Елейзарас все още подушваше сладникавата миризма на изпечена плът — толкова подобна на свинско, оставено на шиша твърде дълго. Колко време бе изминало, откак за последно бе успял да яде свинско? Колко пъти бе сънувал онзи ден?

Тогава Сашеока беше върховен учител. Те се съвещаваха в Залата на Съвета дълбоко под Алените кули, обсъждайки евентуалното дезертъорство на един от техните към Мисунсайската школа. Най-неприкосновените зали на Алените кули бяха сгушени сред мрежа от Защити. Човек не можеше да пристъпи или да се опре до оголен камък, без да почувства неравността на символи или аурата на заклинания. И все пак убийците просто се бяха появили от нищото.

Странен звук, като бръмчащия плясък на хванати в мрежа птици, а после светлина, все едно някой беше отворил врата към повърхността на слънцето. И в нея — три фигури. Три адски силуета.

Шок, който смрази костите и парализира мисълта, а после мебели и тела започнаха да хвърчат към стените. Заслепяващи ивици от чиста белота свистяха към ъглите на стаята. Письци. Ужас, който си проправяше път през стомаха му.

Заслонен от една кухня между стената и преобърнатата маса, Елейзарас изпълзя през собствената си кръв, за да умре — или поне така си мислеше. Някои от другите още бяха живи. Той видя мига, в

който Сашеока — неговият предшественик и учител — се свлече под заслепяващия досег на убийците. А Йокус, паднал на колене, с бледа глава, почерняла от кръв, се олюляваше под проблясващите си Защити, мъчейки се да ги подсили. Скриха го водопади от светлина и Елейзарас, останал незнайно как незабелязан от нападателите, усети как думите кипят на устните му. Можеше да ги *види* — трима мъже в шафранени роби, двама коленичили и един изправен, окъпани в ярката светлина на магията си. Видя потънали в блаженство лица с дълбоките ями на слепите им очи, както и енергиите, които се вихреха от челата им, сякаш през прозорец към Външността. Златен фантом се издигна от протегнатите ръце на Елейзарас — люспеста шия, могъщ гребен, челюсти, които се разтваряха. Със съзнателната грация на кралица, драконовата глава се сведе надолу и посипа кишауримите с огън. Елейзарас заплака от ярост. Защитите им се разпаднаха. Камъкът се напука. Плътта беше пометена от телата им. Агонията им бе твърде кратка.

А после тишина. Проснати тела. Димящите останки на Сашеока. Йокус, стенещ на пода. Нищо. Не бяха почувствали нищо. Онтата бе изранена само от техните собствени магии. Сякаш кишауримите не бяха съществували. Йокус се запрепъва към него... *Как можеха да направят това?*

Кишауримите бяха започнали дългата им тайна война. Елейзарас щеше да я приключи.

Отмъщение. Това бе дарът, който им предлагаше шриахът на Хилядата храма. Дар от древния им враг. Свещена война.

Опасен подарък. На Върховния учител му се струваше, че дрънкулките всъщност символизируют Свещената война. Да изпратиш хорае на магъосник беше да дадеш нещо, което не може да бъде поето, да направиш от смъртта му подарък и да го изпълниш със значение. Приемайки възмездието, предложено им от Майтанет, Елейзарас и Алените кули се бяха отдали на Свещената война. Върховният учител съзнаваше, че сграбчвайки го, се беше предал. Сега Алените кули, за пръв път във величавата си история, се оказваха зависими от капризите на други хора.

— Ами шпионите ни в Имперския център? — попита той. Презираше страха, така че избягваше да обсъжда Майтанет, ако можеше. — Открили ли са нещо повече за плана на императора?

— Нищо... засега — отвърна сухо Йокус. — Има слух, обаче, че Икурей Конфас е получил послание от фанимите скоро след унищожението на Плебейската свещена война.

— Съобщение? Относно какво?

— Плебейската свещена война, очевидно.

— Но какво значение е имало? Дали е било признание на предварително решена размяна? Или порицание, предупреждение за бъдещите действия на Свещената война? Или преждевременно предложение за мир? *Какво е било?*

— Кое да е от тези неща — каза Йокус, — а може би и всичките. Няма как да знаем.

— Защо са го пратили на Икурей Конфас?

— Би могло да е по редица причини... Спомни си, че той е бил заложник на сапатишаха известно време.

— Това момче, Конфас, от него трябва да се пазим.

Икурей Конфас беше интелигентен, при това ужасно много, което неизменно означаваше, че е и безскрупулен. Още една плашеща мисъл: *Той ще ни бъде генерал.*

Задържал сребърната купа между островърхите си пръсти, Йокус сякаш гледаше към малкото кръгче вино на дъното ѝ.

— Мога ли да говоря открито, върховни учителю? — попита той след известно време.

— Непременно.

Емоциите се появяваха по лицето на Йокус толкова лесно, колкото водата попиваше в зебло, но сега нервността му бе очевидна.

— Всичко това е унижително за Алените кули... — започна той с неудобство. — Превърнахме се в подчинени, когато съдбата ни е да властваме. Остави тази Свещена война, Ели. Има твърде много несигурност. Твърде много неизвестни. Хвърляме клечки, а е заложен животът ни.

И ти ли, Йокус?

Елейзарас усети как около сърцето му се омотават обръчи гняв. Кишауримите бяха посели змия в него преди десет години и тя бе надебеляла, хранейки се със страха. Можеше да я усети как се гърчи вътре, как вдъхва живот на ръцете му с женското желание да издере смущаващите очи на Йокус.

Но каза само:

— Търпение, Йокус. Знанието винаги е въпрос на търпение.

— Вчера за малко не те убиха именно мъжете, с които трябва да потеглим на война, върховни учителю... Ако това не демонстрира абсурдността на позицията ни, значи нищо не би могло.

Той говореше за размириците. Какъв глупак беше да притиска Друсас Акамиан на подобно място! Всичко можеше да свърши там — стотици пилигрими, мъртви от ръцете на върховен учител, Алените кули в открита война с Мъжете на Бивника, — ако не беше трезвомислието на схоластика на Завета.

— Не го прави, Елейзарас! — извика той, докато тълпите се блъскаха към тях. — Мисли за войната си с кишауримите!

Ала в гласа на мърлявия мъж имаше и заплаха: *Няма да ти позволя да го сториш. Ще те спра и ти знаеш, че мога...*

Каква перверзна ирония! Защото именно заплахата — а не здравият разум — бе спряла ръката му. Заплахата на Гносиса! Плановите му бяха спасени от липсата на онова, за което школата му копнееше от поколения.

Как само презираше Завета! Всички школи — дори Имперският саик — признаваха величието на Алените кули... освен Завета. И защо да го правят, когато дори един шпионин гностик може да изплаши върховен учител?

— Инцидентът — отвърна Елейзарас — просто демонстрира нещо, което през цялото време знаехме, Йокус. Позицията ни в Свещената война е рискована, така е, но всички големи замисли изискват големи жертви. Когато всичко това даде плод, когато Шимех потъне в димящи руини, а кишауримите са изтребени, Заветът ще бъде единствената школа, която може да ни усмири.

Магическа империя — това щеше да бъде наградата му за тези отчаяни усилия.

— Което ме подсеща — каза Йокус. — Получих известие от пазителя на записите в Каритузал. Той е преровил всички доклади за мъртъвци, както нареди. *Имало* е и други, отпреди години.

Още един труп без лице.

— Знаем ли кой е бил? Какви са обстоятелствата?

— Полуизгнил. Открит в делтата. Останал неразпознат. Тъй като са минали пет години, няма голяма надежда да се разкрие самоличността му.

Заветът. Кой би предположил, че играят такива тъмни игри? Но каква точно беше играта? Още един неизвестен фактор.

— Може би — продължи Йокус — Заветът най-сетне е изоставил онези глупости за Консулта и Не-бога.

Елейзарас кимна.

— Съгласен съм. Сега Заветът играе като нас, Йокус. Онзи магьосник, Друсас Акамиан, го доказва...

Какъв талантлив лъжец! Елейзарас почти му бе повярвал, че не знае нищо за смъртта на Гешруни.

— Ако Заветът е част от играта — каза господарят на шпионите, — всичко се променя. Осъзнаваш ли го? Сега не можем да се наречем първата школа на Трите морета.

— Първо ще смажем кишауримите, Йокус. Междувременно се погрижи Друсас Акамиан да бъде следен.

СЕДЕМНАЙСЕТА ГЛАВА МОМЕМН

Самото събитие беше безпрецедентно: от падането на Ценей под напора на скилвендските орди насам никога на едно място не се бяха струпвали толкова сили. Но малцина знаеха, че самото човечество е залог в играта. И кой би предположил, че не повелята на шриаха, а една кратка размяна на погледи ще предопредели изхода ѝ?

Но не се ли състои именно в това енигмата на историята? Когато човек се загледа достатъчно надълбоко, винаги открива, че катастрофата и триумфът — най-честите обекти на наблюдение от страна на историците — неизбежно се оказват резултат от дребнавото, тривиалното, кошмарно случайното. Когато се вглъбявам твърде много върху този факт, не се боя, че сме „пияници в свещения танц“, както пише Протатис, а че изобщо няма танц.

Друсас Акамиан,
„Компендиум на Първата
свещена война“

КЪСНАТА ПРОЛЕТ НА 4111 ГОДИНА НА БИВНИКА

Заедно с Наюр, Зинемус и петимата конрийски палатини, прегърнали Бивника, Келхус следваше Нерсей Прояс през коридорите на Андиаминските простори. Един от евнусите на императора ги водеше, а след него се носеше мазната миризма на мускус и балсами.

Загърбвайки разговора си със Зинемус, Прояс привика Наюр при себе си. Келхус бе картографирал внимателно капризните люшкания на настроението на принца в течение на това пътешествие през Имперския център. Мъжът бе едновременно въодушевен и напрегнат. Сега очевидно клонеше към въодушевлението. Мисълта почти скачаше от лицето му: *Това ще сработи!*

— Въпреки че това дразни останалите от нас — каза Прояс, опитвайки се да звучи разсеяно, — в много отношения нансурите са най-древният народ в Трите морета — наследници на ценейците от близката античност и киранейците от древността. Живеят живота си в сянката на монументални творения и затова изпитват нужда да издигат свои. — Той разтвори ръце, за да обхване ширещите се край тях мраморни стени и куполи. — Като тези.

Обяснява силата на дома на врага си, за да го омаловажи, осъзна Келхус. Бои се, че това място може да впечатли твърде много Наюр.

Но равнинецът се намръщи и се изплю върху мозайката, над която минаваха. Евнухът го изгледа ядно над дебелилото си рамо, а после нервно ускори крачка.

Прояс погледна към мрачния скилвенди, а неодобрителният му поглед бе нарушен от усмивка.

— Обикновено не би ми минало през ум да поправам маниерите ти, Наюр, но нещата може би ще протекат по-добре, ако избягваш да плюеш.

При тези думи един от по-саркастично настроените палатини, лорд Ингиабан, се засмя с глас. Наюр стисна челюсти, но иначе не каза нищо.

Беше изминала седмица от присъединяването им към Свещената война и осигуреното гостоприемство на Нерсей Прояс. Келхус бе прекарал дълги часове от това време във вероятностния транс, в изчисления, екстраполация и преосмисляне на този невероятен обрат на събитията. Ала Свещената война се оказваше неизчислима. Нищо, с което се бе сблъсквал досега, не можеше да се мери с количеството променливи, които тя обуславяше. Разбира се, безименните хиляди, които съставляваха гръбнака ѝ, бяха като цяло маловажни и имаха значение само като количество, ала шепата мъже, които *не бяха*

маловажни, които в крайна сметка щяха да предопределят съдбата ѝ, бяха останали недостъпни за него.

Това щеше да се промени само след няколко мига.

Грандиозното съревнование между императора и великите имена от Свещената война достигаше апогея си. Предлагайки Наюр като заместител на Икурей Конфас, Прояс бе помолил Майтанет да разреши спора относно договора на императора и съответно Икурей Зерий III бе поканил всички велики имена, за да обсъдят проблема и да чуят отсъждането на шриаха. Трябваше да се срещнат в неговата лична градина, скрита някъде между позлатените куполи на Андияминските простори.

По един или друг начин, Свещената война скоро щеше да потегли към далечния Шимех.

Дали шриахът щеше да вземе страната на великите имена и да нареди на императора да снабди с провизии Свещената война, или да се присъедини към династията на Икуреите и да заповяда на Мъжете на Бивника да подпишат имперския договор, нямаше голямо значение за Келхус. И в двата случая водачите на Свещената война щяха да имат компетентен съветник. Гениалността на Икурей Конфас, екзалт-генерала на Нансур, беше призната с нежелание дори от Прояс. А интелигентността на Наюр, както дуниайнът знаеше от собствен опит, не подлежеше на съмнение. Единственото важно нещо беше Свещената война в крайна сметка да надвие фанимите и да го отведе в Шимех.

При баща му. Мисията му.

Това ли искаше, татко? Нима тази война е моят урок?

— Чудя се — отбеляза суховато Зинемус — какво ли ще каже императорът, ако един скилвенди пие от виното му и щипе слугините му по дупетата.

Принцът и другите благородници се засмяха.

— Ще бъде твърде зает да скърца яростно със зъби — отвърна Прояс.

— Нямам търпение за тези игри — каза Наюр и въпреки че другите възприеха това като странно признание, Келхус знаеше, че всъщност е предупреждение. *Това ще бъде неговото изпитание, както и мое — чрез него.*

— Игрите — отвърна друг палатин, лорд Гайдеки — скоро ще приключат, мой диви приятелю.

Както винаги Наюр се ядоса на покровителствения им тон. Дори ноздрите му затрептяха.

Колко точно унижение ще понесе, за да види баща ми мъртъв?

— Играта никога не спира — поправи палатина Прояс. — Играта е без начало и край.

* * *

Без начало и край...

Келхус бе момче на единадесет години, когато за пръв път чу тази фраза. Беше призован от обучението си до малкия параклис на първата тераса, където трябваше да се срещне с Кесрига Джеюкал. Въпреки че Келхус вече бе прекарал години в потискане на страстите си, перспективата да види Джеюкал го плашеше: той бе един от прагма — висшестоящите братя сред дуниайните — и срещите между подобни мъже и млади момчета обикновено приключваха с болка за вторите. Болката на изпитание и откровения.

Слънчева светлина се спускаше като копия между колоните на параклиса и правеше камъка приятно топъл под малките му крака. Навън, под стената на първата тераса, планинският вятър решеше тополите като гребен. Келхус постоя под светлината, за да остави меката слънчева топлина да попие в дрехите и голата му глава.

— Изпи ли своя дял, както ти наредиха? — попита прагматът.

Той беше стар мъж, с лице толкова изпразнено от изражение, колкото архитектурата на параклиса бе лишена от украса. Човек би предположил, че гледа в камък, а не в момче, толкова празно бе изражението му.

— Да, прагмате.

— Логосът е без начало и край, млади Келхус. Разбираш ли това? Наставленията започваха.

— Не, прагмате — отвърна Келхус. Въпреки че още страдаше от страх и надежда, отдавна бе надмогнал подтика да представя неточно обхвата на знанието си. Едно дете нямаше голям избор, когато учителите му виждат през лица.

— Преди хиляди години, когато дуниайните за пръв път открили...

— След древните войни ли? — прекъсна го нетърпеливо Келхус.
— Когато още сме били бегълци?

Прагматът го удари толкова свирепо, че го запрати в другия край на параклиса. Келхус се изправи с олюляване, върна се на мястото си и избърса кръвта от носа си. Не изпита страх и още по-малко съжаление. Ударът беше урок и нищо повече. Сред дуниайните всичко беше урок.

Прагматът го изгледа с пълно безразличие.

— Прекъсването е слабост, млади Келхус. То извира от страстите, а не от интелекта. От тъмнината, която предхожда.

— Разбирам, прагмате.

Студените очи се взряха през него и видяха, че това е истина.

— Когато дуниайните за пръв път открили Ишуал сред тези планини, те знаели само един принцип на Логоса. Кой е бил този принцип, млади Келхус?

— Онова, което предхожда, определя онова, което следва.

Прагматът кимна.

— Две хиляди години са изминали, млади Келхус, а ние все още се придържаме към този принцип. Означаваш ли това, че концепцията за преди и след, за причина и следствие, е остаряла?

— Не, прагмате.

— И защо? Нима хората не остаряват и не умират? Нима дори самите планини не стареят и не се разпадат с времето?

— Да, прагмате.

— Тогава как така този принцип не е остарял?

— Защото — отвърна Келхус, борейки се да потуши пламъчето на гордостта — принципът за преди и след не може да бъде открит никъде в сферата на преди и след. Той е *основата* на това, което означава „младост“ и „старост“, и съответно сам по себе си не би могъл да бъде нито млад, нито стар.

— Да. Тъй като Логосът е без начало и край. И все пак човекът, млади Келхус, притежава начало и край — като всички зверове. Защо тогава той е различен от тях?

— Защото също като зверовете, човекът стои в сферата на преди и след, ала възприема Логоса. Той притежава интелект.

— Наистина. А защо, Келхус, дуниайните се развъждат в името на интелекта? Защо толкова усърдно тренираме млади деца като теб в уменията на мисъл, крайник и лице?

— Заради човешкия проблем.

— А какво представлява човешкият проблем?

Една пчела бе влязла в параклиса и сега се носеше мързеливо в случайни кръгове под купола.

— Че той е звяр, че гладът му извира от тъмнината на душата му, че светът му го атакува със случайни обстоятелства и все пак той възприема Логоса.

— Именно. И какво е решението на човешкия проблем?

— Да се освободи изцяло от глада на звяра. Да командва изцяло развитието на всяко обстоятелство. Да бъде съвършен инструмент на Логоса и така да постигне Абсолюта.

— Да, млади Келхус. А ти съвършен инструмент ли си на Лотоса?

— Не, прагмате.

— По каква причина?

— Защото ме тормозят страсти. Аз съм своите мисли, но изворът на мислите ми ме изпреварва. Не притежавам себе си, защото тъмнината ме предхожда.

— Така е, дете. Какво е името, което даваме на тъмните извори на мисълта?

— Легион. Наричаме ги легиона.

Прагматът вдигна скована ръка, сякаш да отбележи важна спирка в пътуването им.

— Да. Скоро ще достигнеш най-трудната фаза на подготовката си, млади Келхус: овладяването на легиона вътре в теб. Само ако сториш това, ще можеш да преживееш лабиринта.

— Това ще отговори на въпроса за Хилядата хиляди коридори?

— Не. Но ще ти позволи да го зададеш правилно.

* * *

Някъде близо до билото на Андияминските простори, те преминаха през коридор със стени, покрити със слонова кост, а после

се озоваха, мигащи пред яркото слънце, в личната градина на императора.

Тревата между павираните пътеки беше мека и съвършено подрязана — тъмна под сянката на различни дървета, които оформяха спици около кръглия басейн в сърцето на градината: създадено от вода подобие на имперското слънце. Хибискус, лотоси и ароматни храсти растяха в близост до пътеките. Келхус мерна колибри и други птици, които пърхаха между клоните под слънцето.

Докато публичните местности в Имперския център бяха конструирани да впечатляват и всяват страх у гостите с мащаба и показността си, Келхус виждаше, че личната градина е била изградена да създава усещане за уединеност, да трогва посещаващи благородници с дара на императорското доверие. Това бе място на простота и елегантност, скромното сърце на императора, пресътворено от почва и камък.

Събрани под кипариси и вечнозелени храсти, инритските лордове — галеоти, тидони, аинони, туниери и дори няколко нансури — стояха на групички около нещо, което трябваше да е пейката на императора. Макар и облечени в скъпи дрехи и без оръжие, те изглеждаха повече като войници, отколкото като дворяни. Малолетни робини се носеха между тях с изпъкнали голи гърди и игриви крака, намазани с масла. Носеха подноси вино и различни деликатеси, окачени на кръстовете им. Купи се надигаха за наздравници; мазни пръсти се бършеха във фин муселин и коприна. Господарите на Свещената война. Всички събрани на едно място. *Изследването се задълбочава, татко.*

Лицата се извърнаха към тях и гласовете притихнаха, когато групата се приближи. Неколцина поздравиха Прояс, но повечето зяпаха Наюр, добили смелост от втрепенената си многочисленост.

Келхус знаеше, че Прояс умишлено е попречил на великите имена да срещнат Наюр, за да направлява по-добре този момент. Израженията им доказваха мъдростта на решението му. Дори и облечен като инрит — с бяла ленена туника под дълго до коленете сиво копринено палто — Наюр излъчваше животинска сила. Лицето му беше ъгловато и обрулено. Могъщата му фигура с железни крака и ръце, които прекършваха вратове. Свазондите му. Очите като студени

топази. Всичко в него или говореше за жестоки дела, или предполагаше жестоки намерения.

Повечето инрити бяха впечатлени. Келхус видя възхищение, завист, дори сласт. Най-накрая пред тях стоеше *скилвенди*, и неговата външност изглежда бе повече от достойна за слуховете, които бяха чули.

Наюр изтърпя огледа им с презрение, гледайки от човек на човек, все едно оценяваше добитък. Прояс промърмори няколко думи на Зинемус, а после побърза да отведе и Наюр, и Келхус настрана.

Внезапно лордовете избухнаха във въпроси и молби. Зинемус ги отблъсна с вик:

— Ще чуете какво има да ви каже този мъж съвсем скоро!

Прояс се намръщи и промърмори.

— Това мина според очакванията, предполагам.

Келхус бе открил, че конрийският принц е набожен, но и доста буен човек. Притежаваше една сила — морална сигурност, която по някакъв начин караше другите да търсят одобрението му. Ала също така бе непреклонен в откриването на безбожност и се съмняваше във всеки човек, привлечен от увереността му.

В началото Келхус бе сметнал тази комбинация от съмнение и увереност за объркваща. Ала след вечерта, прекарана с Друсас Акамиан, осъзна, че принцът на Конрия е бил обучен да бъде подозрителен. Прояс бдеше по навик. Както и при Наюр, Келхус бе принуден да се движи по допирателната, когато се занимаваше с него. Дори след няколко дни на дискусии и проучващи въпроси, принцът все още имаше резерви към него.

— Изглеждат нервни — каза Келхус.

— И защо не? — отвърна Прояс. — Аз им водя принц, който твърди, че е сънувал Шимех, и езичник *скилвенди*, който да стане техен генерал. — Той погледна със замислена тъга към другите Мъже на Бивника. — Тези мъже ще ти бъдат равни — каза след малко. — Слушай ги. Изучи ги. Те са невероятно горди, а съм открил, че гордите хора не са склонни да взимат мъдри решения...

Намекът бе очевиден: скоро животът им щеше да зависи от мъдрите решения на точно тези мъже.

Принцът посочи висок галеот, застанал под висящите розови и зелени цветове на вечнозелен храст.

— Това е принц Коитус Саубон — седми син на крал Ериеат и водач на галеотите тук. Човекът, с когото спори, е неговият племенник, Атиери, граф на Генри. Коитус Саубон е известен по тези земи: командвал е армията, изпратена от баща му срещу Нансуриума преди няколко години. Постигнал е няколко успеха, или поне така ми казват, преди да бъде унижен от Конфас след като императорът го направи екзалт-генерал. Може би никой жив човек не мрази Конфас колкото него. Ала изобщо не го е грижа за Бивника или за Късния пророк.

Прояс отново остави намека неизказан. Галеотският принц беше продажен и щеше да ги подкрепя само докато целите му съвпадаха с техните.

Келхус изучи лицето на мъжа, което имаше силна челюст и бе класически красиво под червеникаворусата коса. Очите им се срещнаха. Саубон кимна с премерена учтивост.

Едва доловимо учестяване на пулса му. Леко изчервяване по бузите. Очите се присвиха незабележимо, сякаш примижаваше половинчато пред невидим удар.

Той се бои най-много от мнението на другите. Келхус кимна в отговор, с искрено и открито изражение. Саубон бе отгледан, осъзна той, под нечий суров взор — жесток баща, вероятно, или майка.

Той иска да превърне живота си в демонстрация, да засрами очите, които го оценяват.

— Нищо не те прави по-беден от амбицията — каза Келхус на Прояс.

— Наистина — отвърна принцът одобрително и също кимна на галеота.

— Онзи мъж там — продължи, Прояс, сочейки един дебел тидон зад Саубон — е Хога Готиелк, граф на Агансанор и избран водач на мъжете от Се Тидон. Преди да се родя, баща ми го е победил в битката при Маан. Нарича куцането си „дара на Готиелк“. — Прояс се усмихна — отдаден син, който се окрилява от шегите на баща си — Според слуховете, Хога Готиелк е също толкова набожен в храма, колкото е непобедим на бойното поле.

И отново неизказаното: *Той е един от нас.*

За разлика от Саубон, графът на Агансанор не бе забелязал моментното наблюдение: той беше зает да назидава трима по-млади мъже на нещо, което трябва да бе родният му език. Брадата му, дълга

желязносива лента, се люлееше и трепереше, докато той викаше. Широкият му нос потрепваше. Очите му блестяха под гъсти вежди.

— А онези мъже, които порицава? — попита Келхус.

— Синовете му — или поне трима от тях. Наричат ги Рояка на Хога. Кара им се, че пият твърде много. Императорът, казва им, ги иска пияни.

Ала Келхус знаеше, че нещо много повече от пиенето им е разбудило гнева на графа. По лицето му блуждаеше някакво изтощение, нещо, чийто устрем бе спрял по време на дълъг и драматичен живот. Хога Готиелк вече не изпитваше истински гняв — само нюанси на тъга. Но поради каква причина?

Сторил е нещо... Смята се за прокълнат.

Да, ето я: скритата решителност, като провиснали нишки в опънатите бръчки по лицето му, около очите.

Дошъл е тук да умре. Да умре пречистен.

— А онзи мъж — продължи Прояс, рискувайки със сочене — в центъра на групата, която носи маски... Виждаш ли го?

Прояс бе посочил най-вляво, където се намираше най-голямата група: палатин-губернаторите на Велики Аион. Те до един бяха облечени във впечатляващи роби. Под сплетените си перуки носеха маски от бял порцелан върху очите и бузите си. Изглеждаха като брадати статуи.

— Онзи, чиято коса е простряна като ветрило по гърба му? — попита Келхус.

Прояс му се усмихна кисело.

— Точно. Това е не кой да е, а самият Чеферамуни — крал-регент на Велики Аион и дресирано кученце на Алените кули... Виждаш ли как отхвърля всички предложения за храна и напитки? Бои се, че императорът ще се опита да го упои.

— Защо носят маски?

— Аионите са покварен народ — отвърна Прояс, оглеждайки се предпазливо около себе си. — Раса от измамници. Невероятно са ангажирани с всички нюанси на човешките взаимоотношения. Смятат скритото лице за силно оръжие в различните аспекти на джнан.

— Джнан е болест, от която *всички* вие страдате — промърмори Наюр.

Прояс се усмихна, развеселен от неуморното презрение на равнинеца.

— Без съмнение е така. Ала аиноните са смъртно болни.

— Прости ми за въпроса, но какво е „джнан“? — попита Келхус.

Принцът го изгледа объркано.

— Никога преди не съм се замислял — призна той. — Ако си спомням правилно, Биантас го дефинира като „войната на думи и чувства“. Ала той е нещо повече. Нюансите, които водят поведението между хората, би могло да се каже. Той е... — Прояс сви рамене — ... просто нещо, което правим.

Келхус кимна. *Те знаят толкова малко за самите себе си, татко.*

Смутен от неадекватността на отговора си, конрийският принц пренасочи вниманието им към малка група мъже, застанали до басейна и облечени с едни и същи бели одежди с избродиран Бивник над туниките си.

— Там. Онзи със сребърната коса. Това е Инчеири Готиан, върховен командир на шриалските рицари. Той е добър човек — личният пратеник на шриаха. Майтанет му е наредил да отсъди в спора ни с императора.

Готиан чакаше Икурей Зерий III в мълчание, стиснал в ръце малка кутия от слонова кост — съобщение, предположи Келхус, от самия Майтанет. Въпреки че той излъчваше самоувереност, дуниайнът незабавно видя, че е напрегнат: учестеният пулс под тъмната кожа на врата му, свиващите се сухожилия по ръката му, стегнатата мускулатура около устните му...

Той не се чувства достоен за товара, който носи.

Ала под това изражение трептеше нещо повече от напрежение: очите също така предаваха странен копнеж, който Келхус бе виждал много пъти върху множество лица.

Той копнее да бъде направляван... Направляван от някой по-праведен от него.

— Добър човек — повтори Келхус.

Трябва само да го убедя, че съм по-праведен.

— А това там — каза Прояс, сочейки надясно — е принц Скайелт от Туниерус, застанал в сянката на онзи гигант — наричат го Ялгрота.

Дали умишлено, или не, но малката група туниери заемаше периферията на събралите се инритски лордове. От цялото благородничество, струпано в градината, те единствени бяха облечени като за битка, с черни ризници под туники с избродирани по тях животни. До един имаха тънки бради и дълги сламеноруси коси. Лицето на Скайелт беше покрито с белези, като от едра шарка, и той мърмореше мрачно на студеноокия Ялгрота, който се извисяваше над него, загледан над хорските глави към Наюр.

— Виждал ли си някога такъв човек? — изсъска Прояс, загледан в гиганта с искрено възхищение. — Нека се молим интересът му към теб да е чисто научен, скилвенди.

Наюр срещна погледа на Ялгрота без да мига.

— Да — каза с равен глас. — За негово добро. Един мъж се оценява не само по фигурата си.

Прояс повдигна вежди и се ухили странично на Келхус.

— Мислиш, че не е толкова дълъг, колкото е висок? — попита дуниайнът.

Прояс се засмя с глас, но свирепите очи на Наюр се впиха в Келхус. *Играй си с тези глупаци, щом трябва, дуниайне, но не си играй с мен!*

— Започваш да ми напомняш за Зинемус, принце — каза Прояс.

За човека, когото цени над всички останали.

Ядосан вик проехтя над шумотевецата от гласове:

— *Ги'урга фи хиерст! Ги'урга фи хиерсас да моя!* — Готиелк отново се караше на един от синовете си, този път през половината градина.

— Какви са тези висулки, които носят туниерите между бедрата си? — попита Келхус. — Приличат на сбръчкани ябълки.

— Съсхрените глави на сранки... Те правят фетиши от враговете си и можем да очакваме... — неодобрението вгорчи изражението му... скоро да носят *човешки* глави, когато Свещената война потегли. Както се готвех да кажа, туниерите са млади в Трите морета. Прегърнали са Хилядата храма и Късния пророк едва по времето на дядо ми, така че са фанатични по начина на наскоро обърнатите в правата вяра народи. Ала постоянната война със сранките ги е направила мрачни, меланхолични... може би дори побъркани. Скайелт не е изключение в това отношение, доколкото мога да преценя

— човекът не говори и дума на шеик. Ще трябва да бъде... контролиран, предполагам, но иначе няма нужда да бъде взиман насериозно.

Тук има по-голяма игра, помисли си Келхус, и няма място за онези, които не знаят правилата. Въпреки това попита:

— И защо?

— Защото е недодялан и необразован варварин.

Отговорът, който очакваше: онзи, който неизбежно щеше да отблъсне Наюр.

Сякаш по зададен сигнал, едрият скилвенди изсумтя:

— А какво точно — попита с изпепеляващ тон — си мислиш, че говорят другите за мен?

Принцът сви рамене.

— Горе-долу същото, предполагам. Но това бързо ще се промени, скилвенди. Аз съм...

Гласът на Прояс секна посред отговора, защото вниманието му бе привлечено от внезапното притихване на инритските благородници. Три фигури се приближиха през сянката на заобикалящите ги колони. Двама мъже, еотически стражи, ако се съдеше по бронята и отличителните им знаци, дърпаха трети между тях. Човекът беше гол, съсухрен и влачен от тежки окови около врата, китките и глезените му. По белезите, нашарили ръцете му, беше очевидно, че е скилвенди.

— Хитри демони — промърмори Прояс под нос. Стражите извлякоха мъжа на слънце. Той се олюляваше като пияница, без да обръща внимание на открития си фалос. Вдигна жално лице към топлината на слънцето. Очите му бяха извадени.

— Кой е това? — попита Келхус.

Наюр се изплю, докато гледаше как войниците приковават мъжа към основата на императорската пейка.

— Зунурит — каза той след миг. — Нашият крал на племената в битката при Кийот.

— Знак за слабостта на скилвендите, без съмнение — каза със стегнат глас Прояс. — За слабостта на Наюр урс Скийота... Доказателство, което ще се използва в изпитанията за теб.

* * *

— Ще седиш в поза за медитация — каза прагматът, нито стегнато, нито отпуснато, — и ще повтаряш това твърдение: „Логосът е без начало и край.“ Ще го повтаряш, без да спиращ, докато не ти наредя друго. Разбираш ли?

— Да, прагмате — отвърна Келхус.

Той седна върху малката рогозка от преплетени тръстики в центъра на параклиса. Прагматът седеше срещу него върху подобна рогозка, с гръб към озарените от слънцето тополи и намръщените пропасти на планините отвъд.

— Започни — каза мъжът и застина неподвижен.

— Логосът е без начало и край. Логосът е без начало и край. Лотосът е без...

В началото се дивеше на леснината на това упражнение. Ала думите бързо загубиха значението си и се превърнаха в постоянно повтаряща се нишка от непознати звуци, повече досадно упражнение на език, зъби и устни, отколкото говор.

— Спри да говориш — каза прагматът. — Продължи само вътре в себе си.

Логосът е без начало и край. Логосът е без начало и край. Логосът е без...

Това бе много по-различно и, както бързо откри, много по-трудно. Да произнеса твърдението на глас по някакъв начин смекчаваше повторението, сякаш го подкрепяше с органите на речта. Сега обаче те бяха сами, увиснали в нищото на душата му, повтаряни отново и отново и отново, противно на всички навици на сравнения и носещи се в съзнанието асоциации.

Логосът е без начало и край. Логосът е без начало и край. Логосът е без...

Първото, което забеляза, бе странната провисналост на лицето си, сякаш упражнението по някакъв начин бе прекъснало връзките, оковаващи изражението към страстта. Тялото му застина много повече, отколкото бе успявал преди. В същото време обаче го обгърнаха странни вълни на напрежение отвътре, все едно нещо надълбоко в него бе препречило някакъв отвор и отказваше да даде въздух на вътрешния му глас. И твърдението заглъхна до шепот, стана тънка нишка, потискана от дивите приливи на неизразена и неоформена мисъл.

*Логосът е без начало и край. Логосът е без начало и край.
Логосът е без...*

Слънцето се спусна над назъбените планини и изпълни периферното му зрение с контраста на тъмни бездни и голи скални лица. Келхус откри, че води война. Недоразвити подтици се надигнаха от нищото, настоявайки за мисълта му. Гласове без думи избуяха от тъмнината, настоявайки за мисълта му. Съскащи образи се блъскаха, умоляваха, заплашваха — и до един настояваха за мисълта му. И през всичко това:

*Логосът е без начало и край. Логосът е без начало и край.
Логосът е без...*

Много по-късно осъзна, че това упражнение бе разграничило душата му. Неуморното повторение на твърдението на прагмата го бе изправило срещу самия него, беше му показало до каква степен всъщност той е нещо различно от себе си. За пръв път можа истински да види тъмнината, която го предхождаше, и разбра, че преди този ден никога не е бил истински буден.

Когато слънцето залезе, прагматът наруши мълчанието си:

— Ти завърши първия си ден, млади Келхус, и сега ще продължиш в нощта. Когато утринното слънце се появи иззад източния ледник, ще спреш да повтаряш *последната* дума от твърдението, но иначе ще продължиш. Всеки път, когато слънцето се издигне над ледника, ще спираш да повтаряш *последната* дума. Разбираш ли?

— Да, прагмате. — Думи, изговорени сякаш от някой друг.

— Тогава продължи.

Докато мракът поглъщаше параклиса, битката стана по-ожесточена. Тялото му ту ставаше толкова далечно, че му се виеше свят, ту толкова близо, че се задушаваше. В един момент се превръщаше в привидение, инцидент от завихрен дим, толкова недействителен, че сякаш нощният вятър можеше да го разсее в нищото. В следващия ставаше чувал, натъпкан с плът, и всяко усещане се изостряше, докато дори нощният хлад не жилеше кожата му като ножове. А твърдението се превърна в нещо пиянско, нещо, което се препъваше и залиташе през кошмарния хор на разсейвания, възбуди и истерични страсти. Те виеха в него — като умиращо същество.

Тогава слънцето проби покроба на ледника и той бе вцепенен от красотата му. Димящо оранжево погълна студените склонове от блестящ сняг и лед. И за един миг твърдението му убягна и той само гледаше как се издига леденият връх, как се извива назад като красива жена...

Прагматът скочи напред и го удари с внезапно разкривено от престорена ярост лице.

— Повтаряй твърдението! — изкрещя той.

* * *

За Келхус всяко от великите имена представляваше въпрос — смесица от безброй променливи. В лицата им виждаше фрагменти от други лица, които изплуваха все едно всички хора бяха просто моменти от един човек. Миг на Люет, преминаващ като вихър през гримасата на Атиери, докато спореше със Саубон. Намек за Серуей в начина, по който Готиелк гледаше най-младия си син. Същите страсти, ала всяка от тях в тотално различно съотношение. Всеки един от тези хора, заключи той, можеше да бъде също толкова лесно обладан, колкото Люет — въпреки свирепата им гордост. Ала заедно бяха неизчислими.

Те представляваха лабиринт, хиляда хиляди коридори, и той трябваше да ги изброди. Трябваше да ги притежава.

Ами ако тази Свещена война надхвърли способностите ми? Тогава какво, татко?

— Пируваш ли, дуниайне? — запита горчиво Наюр на скилвендски. — Дебелееш ли от поглъщане на лица?

Прояс ги бе оставил, за да разговаря с Готиан, и в момента двамата бяха сами.

— Споделяме една и съща мисия, скилвенди.

Засега събитията надхвърляха и най-оптимистичните предвиждания. Твърдението му, че е от кралска кръв, му бе осигурило почти без усилия позиция сред управляващата каста на инритите. Не само, че Прояс го бе снабдил с всички „необходими за ранга му“ вещи, но и му осигури почетно място край огъня по време на съвещания.

Келхус откри, че докато човек има поведението на принц, го третираха като такъв. Преструвката се превръщаше в същност.

Другото му твърдение обаче — че е сънувал Шимех и Свещената война, — му бе осигурило много по-различна позиция, която бе изпълнена с рискове и възможности. Някои открито отхвърляха думите му. Други, като Прояс и Акамиан, ги считаха за евентуално предупреждение, като първото зачервяване, предизвикано от болест. Мнозина, търсейки всяка трошица святост, която можеха да намерят, просто ги приемаха. Ала всички даваха на Келхус една и съща позиция.

За народите на Трите морета сънищата, независимо колко тривиални, бяха сериозна работа. Те не представляваха, както дуниайните си мислеха преди позива на Моенгхус, обикновени репетиции, начини на душата да се тренира за различни възможности. Сънищата бяха портал, място, където Външността нахлуваше в Света, където онова, което надхвърляше хората — бъдеще, разстояние, демоничното, божественото — намираще несъвършен израз в настоящето.

Но не беше достатъчно просто да твърдиш, че си сънувал. Сънищата бяха могъщи, но бяха и евтини. Всеки сънуваше. След като търпеливо бе изслушал описанията на виденията му, Прояс обясни на Келхус, че буквално хиляди претендираха, че са сънували Свещената война — някои я виждаха триумфираща, а други — унищожена. Човек не можел да извърви и десет крачки по брега на Фаюс, казваше, без да види някой отшелник, който крещи и жестикулира, разкривайки сънищата си.

— Защо — попита той с характерната си откровеност — да считам твоите за нещо различно?

Сънищата бяха сериозна работа, а сериозните работи изискваха сериозни въпроси.

— Може би не бива — отвърна Келхус. — Не съм сигурен, че самият аз го правя.

И именно това, несигурността му дали трябва да вярва на собствените си пророчески твърдения, осигури опасната му позиция. Когато безименни инрити, чули слухове за принца на Атригау, падаха на колене пред него, той се сърдеше по начина, по който се сърди състрадателен баща. Когато молеха да бъдат докоснати, сякаш

божествената благосклонност се предава по кожата, той ги докосваше, но само за да ги изправи и да ги сгълчи, че се унижават пред друг човек. Като твърдеше, че е по-малко, отколкото изглежда, той тласкаше хората, дори образовани личности като Прояс и Акамиан, към това да се надяват или боят, че може да е нещо *повече*.

Никога не би го промълвил, никога не би го твърдял, ала щеше да изработи обстоятелства, които да направят от това истина. Тогава всички онези, които се мислеха за тайни наблюдатели, които се питаха удивено: „*Кой е този човек?*“, щяха да бъдат благодарни както никога досега. Той щеше да бъде *тяхното* прозрение.

Нямаше да могат да се усъмнят в него. Да се съмняват, щеше да означава да мислят прозренията си за празни. Да го отхвърлят, щеше да значи да отхвърлят себе си.

Келхус щеше да стъпва върху подготвена почва.

Толкова много промени... Но виждам пътеката, татко.

В градината прозвуча смях. Един млад галеотски тан, изморен от това да стои прав, бе сметнал Императорската пейка за добро място за почивка. Той поседя няколко мига, без да съзнава веселието край себе си, гледайки едновременно покритата с глазура свинска *джумиан*, която бе отмъкнал от една робиня, и голия мъж, прикован в краката му. Когато най-накрая осъзна, че всички се смеят на него, реши, че вниманието всъщност му харесва и започна да заема различни подигравателни царствени пози. Мъжете на Бивника се давеха от смях. Накрая Саубон привика младежа и го отведе обратно при аплодиращите го родственици.

Няколко мига по-късно редица имперски служители, облечени до един в широките роби на своя сан, обявиха пристигането на императора. Вървейки редом с Конфас, Икурей Зерий III се появи точно когато смехът притихна, а изражението му представляваше смесица между благосклонност и неодобрение. Седна на стола си, с което поднови веселието на гостите, тъй като зае същата поза — с лява длан, насочена към скута му, а дясната свита пред него, — която младият галеот бе имитирал само преди миг. Келхус видя как лицето му преbledня от ярост, когато един от евнусите обясни причината за смеха. В очите му имаше убийствено намерение и той освободи мъжа, след което за момент се пребори с позата си. Той знаеше, че да предвидят поведението ти е сред най-вбесяващите обиди. По този

начин дори един император можеше да се превърне в роб. Въпреки че, осъзна Келхус, той не знаеше защо. Накрая Зерий избра норсирайска поза: ръце, облежнати на коленете.

Изминаха няколко дълги минути тишина, докато той овладее гнева си. През това време Келхус проучи лицата на свитата му: безоблачната арогантност на племенника на императора, Конфас; паниката на робите, силно чувствителни към буреносните страсти на господаря им; неодобрението на стисналите устни имперски съветници, наредени в полукръг зад своя император — техния център. И... *различно* лице сред съветниците... проблемно лице. Най-незабележимото възможно несъответствие, смътна нередност, която първо привлече вниманието му. Стар мъж, облечен във фина черна копринена роба, очевидно уважаван и почитан от останалите. Един от другите съветници се наведе към него и промърмори нещо неразлично над шума на гласовете. Ала Келхус виждаше устните му: *Скейос...*

Името на съветника.

Келхус пое дълбоко въздух и позволи на инерцията на собствената му мисъл да се забави и да застине. Онова, което беше *той* в ежедневно то си общуване с други, спря да съществува, разтворено като разцъфтяло цвете. Темпото на събитията се забави. Той се превърна в *място*, в празно поле за една-единствена фигура: престарелия пейзаж на лицето на възрастния мъж.

Нямаше доловим рефлекс за изчервяване. Нито съответствие между пулса на сърцето му и изражението...

Ала бръмченето на заобикалящите гласове се стопи в тишина и Келхус се оттегли, преподреди се отново. Императорът щеше да говори. Думи, които да подпечатат съдбата на Свещената война.

Бяха изминали пет удара на сърцето му.

Какво можеше да значи това? Едно-единствено неразгадаемо лице сред гъмжилото от прозрачни изражения. *Скейос... Ти творение на баща ми ли си?*

* * *

Логосът е без начало и край. Логосът е без начало и край. Логосът е без...

За момент вкуси кръвта по сцепените си устни, ала усещането бавно бе отмито от безмилостната литания. Вътрешната какофония отслабна, притихна до смъртна тишина. Тялото му стана нещо напълно непознато, от което можеше да се отърве във всеки един момент. И движението на самото време, ритъмът на преди и след, се трансформира.

Сенките на колоните на параклиса се носеха по голия под. Слънчева светлина първо озари, а после избяга от лицето му. Той се подмокряше и цапаше, ала нямаше дискомфорт, нито миризма. И когато старият прагмат стана и изля вода върху устните му, той бе просто гладък камък, вкопан в мъх и чакъл, под водопад.

Слънцето озари колоните пред него, а после се снижи зад гърба му, изтласка сянката му в скута на прагмата, а после и сред лъскавите дървета, където тя се сля със сродниците си и се претопи в нощ. Отново и отново той виждаше как слънцето се издига и спуска, следвано от краткотрайния отдых на нощта, и с всяка нова зора твърдението биваше разчленено наново. Докато светът се ускоряваше, движението на душата му се забавяше. И накрая тя шептеше само: *Логосът. Логосът. Логосът...*

Той беше кухня, изпълнена с ехо без глас, всяка фраза — съвършено повторение на предходната. Беше пътешественик през бездънен коридор от огледала, разположени едно срещу друго, и всяка негова крачка бе също толкова илюзорна, колкото и предишната. Само слънцето и нощта бележеха прехода му и то само със стесняващата се пролука между огледалата, водеща към невъзможното място, където нищото заплашваше да целуне нищото — мястото, където душата оставаше съвършено неподвижна.

Когато слънцето отново се издигна, мислите му се сведоха до един последен отзвук:

... ът... ът... ът... ът...

И той му се стори едновременно като абсурдно заекване и като най-дълбоката мисъл, все едно само в отсъствието на „Логоса“ беше в състояние да се спусне в ритъма на сърцето му, тласкащо го от момент към момент. Мисълта изтъня и дневната светлина се понесе през, над и

зад параклиса, докато нощта не прониза покрива на небето, докато звездите не се завъртяха като безкрайно колело на колесница.

Движеща се душа, прикована към ръба на пропасть, към съвършения момент преди *нищо*, каквото и да е. Дървото, сърцето, всичко останало, превърнато в нищо от повторението, от безкрайното натрупване на един и същ отказ да *наименуваш*.

Златиста корона върху билото на ледника.

... а после нищо.

Никаква мисъл.

* * *

— Империята ви приветства — обяви Зерий, като се опитваше да направи гласа си учтив.

Той прокара поглед през великите имена на Мъжете на Бивника, задържайки го за момент върху Наюр, застанал до Келхус. Усмихна се.

— Ах, да — каза императорът. — Най-невероятната добавка в редиците ни. Скилвенди. Казват ми, че си вожд на утемотите. Така ли е, скилвенди?

— Така е — отвърна Наюр.

Императорът обмисли този отговор. Келхус виждаше, че мъжът не е в настроение за тънкостите на джнан.

— И аз си имам скилвенди — каза той.

Оголи ръка изпод диплите на ръкава си и сграбчи веригата между краката си. Придърпа я свирепо и изгърбеният Зунурит вдигна заслепеното си пребито лице към зяпачите. Голото му тяло бе изпосталяло, подобно на скелет, а крайниците му сякаш висяха от различни панти, всяка от които обаче извърната встрани от света. Дългите ивици свазонди по ръцете му сега изглеждаха повече като мерило на костите под тях, отколкото на кървавото му минало.

— Кажи ми — започна императорът, открил уют в дребнавата си бруталност. — От кое племе е този?

Наюр не изглеждаше засегнат.

— Беше от акунихорите.

— „Беше“, казваш? Предполагам, че за теб е мъртъв?

— Не. Не мъртъв. За мен той е нищо.

Императорът се усмихна, все едно започваше да разбира някаква дребна загадка — приятно разсейване от по-сериозни проблеми. Ала Келхус виждаше машинациите му, увереността, че ще разкрие този дивак като невеж глупак. Нуждата да го стори.

— Защото сме го пречупили? Така ли? — настоя Икурей Зерий
III.

— Кого сте пречупили?

Императорът спря.

— Това куче *тук*. Зунурит, кралят на племената. *Твоят* крал...

Наюр сви рамене, сякаш объркан от дребнавите капризи на дете.

— Нищо не сте пречупили.

Разнесе се сподавен смях.

Императорът се ядоса. Келхус виждаше как на предно място в мислите му разцъфва осъзнаването за интелекта на Наюр. Последва преоценка, смяна на стратегията.

Той е свикнал, помисли си дуниайнът, да се възстановява бързо от грешки.

— Да — каза Зерий. — Да пречупиш един човек означава да не пречупиш нищо, предполагам. Лесно е да пречупиш човек. Но да пречупиш *народ*... Това със сигурност е *нещо*, нали?

Царственото изражение започна да излъчва триумф, когато Наюр не можа да отговори.

Императорът продължи:

— Моят племенник *тук*, Конфас, пречупи народ. Може би си ги чувал. Народът на Войната.

Наюр отново отказа да отговори. Погледът му обаче беше убийствен.

— *Твоят* народ, скилвенди. Пречупен при Киют. Чудя се ти участва ли в онази битка?

— Бях при Киют — изскърца Наюр.

— И беше ли пречупен?

Тишина.

— *Беше ли пречупен?*

Всички погледи сега бяха насочени към равнинеца.

— При Киют бях... — той затърси подходящия израз на шеик —
... *обучен*.

— Така ли се е получило! — извика императорът. — Мога да си представя. Конфас е много суров учител. Кажи ми, какъв урок научи?

— Конфас беше моят урок.

— Конфас? — повтори Зерий. — Трябва да ми простиш, скилвенди, но съм объркан.

Наюр продължи с твърд тон:

— При Киют научих какво е научил Конфас. Той е генерал, отраснал сред много бойни полета. От галеотите е усвоил ефективността на дисциплинираните формирания от копиеносци срещу атакуваща конница. От кианците е усвоил ефективността да накараш противника да те преследва, да се преструваш, че бягаш, и мъдростта да задържиш конниците си в резерва. А от скилвендите е усвоил значението на *гобозкой* — „момента“. Че човек трябва да разчете движението на враговете си отдалеч и да удари в мига, в който те се препънат. При Киют научих — продължи той, обръщайки суровите си очи към Конфас, — че войната е *интелект*.

Шокът бе ясно изписан по лицето на имперския племенник и Келхус се зачуди каква сила крият тези думи. Ала се случваше твърде много, за да се фокусира върху този проблем. Въздухът бе обтегнат от съревнованието между император и варварин.

Сега бе ред на Зерий да изгуби дар слово.

Келхус разбра какво е заложено на този разговор. Императорът трябваше да демонстрира невежеството на този скилвенди. Зерий бе превърнал договора си в цената на Икурей Конфас. И като всеки търговец, можеше да оправдае тази цена само като очерни стоката на конкурентите си.

— Стига дрънканици! — извика Коитус Саубон. — Великите имена чуха достатъчно...

— Но решението не е в ръцете на Великите имена! — отсече императорът.

— Нито пък в тези на Икурей Зерий — добави Прояс с пламтящи очи.

Прошареният Готиелк извика:

— Готиан! Какво казва шриахът? Какво казва *Майтанет* за договора на нашия император?

— Още е *твърде рано*! — изпелтечи Зерий. — Не сме преценили този човек — този *езичник*!

Други обаче вече скандираха:

— Готиан!

— Тогава какво ще кажеш *ти*, Готиан? — извика императорът. — Ще позволиш ли на този *езичник* да те води срещу езичниците? Ще позволиш ли да бъдете наказани, както Плебейската свещена война беше наказана в равнината на Менгеда? Колцина умряха там? Колцина, поробени от прибързаните страсти на Калмемунис?

— *Великите имена* ще водят! — изкрещя Прояс. — Този скилвенди ще бъде само съветник...

— *Все така недопустимо!* — изрева Зерий. — Армия с десет генерали? Когато се препънете, а това неизменно ще стане, защото не познавате коварството на кианците, към кого ще се обърнете? Към един скилвенди? В най-тежкия си миг? Върховен абсурд! Значи това *наистина* ще бъде езическа Свещена война! Мили Седжен, та този мъж е *скилвенди*! — изкрещя той почти умолително, сякаш към обичан човек, който е полудял. — Това нищо ли не значи за вас, глупаци? Той е проказа върху земята! Самото му име е светотатство! Абоминация в очите на Бога!

— Ти ще говориш за *недопустимости* на нас? — изкрещя Прояс в отговор. — Ще ни порицаваш в безбожие, когато сме дошли да жертваме живота си за Бивника? Ами твоите престъпления, Икурей? Какво да кажем за теб, който искаш да превърнеш Свещената война в свой инструмент?

— Аз ще *спася* Свещената война, Прояс! Ще спася Божия инструмент от вашето невежество!

— Но ние вече не сме невежи, Икурей — отвърна Саубон. — Ти чу как говори този скилвенди. *Ние* го чухме как говори.

— Но той ще ви продаде! Той е *скилвенди*! Не ме ли *чухте*?

— Как да не те чуваме? — изплю се Саубон. — Квичиш по-силно от жена ми.

Силен смях.

— Чичо ми говори истината — извика изведнъж Конфас и всички благородници замълчаха. Великият Конфас най-накрая бе проговорил. Той щеше да бъде по-трезвомислещ глас в този спор.

— Вие не знаете нищо за скилвендите — продължи той със спокоен тон. — Те не са езичници като фанимите. Порочността им не

идва от изкривяване и извращаване на правата вяра в абоминация. Те са народ без богове.

Конфас отиде до краля на племената в краката на императора и извъртя ослепеното лице към събралата се тълпа. Сграбчи една от отслабналите ръце.

— Наричат тези белези свазонди — каза той с гласа на търпелив учител. — Дума, която означава „умирания“. За нас това са просто дивашки трофеи, съвсем същите като изсушените сранкски глави, които тунниерите пришиват на щитовете си. Ала за скилвендите те са много повече. Тези умирания са тяхната *единствена цел*. Самото значение на живота им е изписано в тези белези. *Нашите умирания...* Разбирате ли го?

Той погледна в лицата на събралите се инрити, удовлетворен от осъзнаването, което видя там. Едно беше да приемеш езичник в редиците си; съвсем друго да ти бъдат изброени детайлите на неговата порочност.

— Онова, което каза дивакът по-рано, не е истина — продължи Конфас. — Този мъж не е „нищо“. Той е много, много повече. Символ на тяхното унижение. Унижението на скилвендите.

Екзалт-генералът погледна сурово безизразното лице на Зунурит и вдлъбнатите влажни очни дъна. После погледна Наюр, застанал до Прояс.

— Погледнете го — каза той спокойно. — Погледнете онзи, когото ще направите свой генерал. Не виждате ли, че той ламти за отмъщение? Не мислите ли, че дори сега се бори да удържи яростта в сърцето си? Толкова ли сте наивни, че да вярвате, че той не крои планове за унищожението ни? Че душата му не се гърчи, както у всеки истински мъж, с образи на удовлетворена мъст и нашия пълен крах?

Конфас погледна към Прояс.

— Попитай го, Прояс. Попитай го какво движи душата му.

Последва пауза, изпълнена с притаеното мърморене на благородниците. Келхус се обърна към неразгадаемото лице до императора.

Като дете бе виждал израженията по същия начин като родените в света хора — като нещо разбрано, без да бъде разбирано. Но сега можеше да види напречните греди под дъските на човешкото лице и

заради това бе в състояние да изчисли с ужасяваща точност разпределението на сили до самата същина на всеки човек.

Ала този Скейос го объркваше. Докато при други хора виждаше дълбочината, по лицето на стареца имаше само имитация на дълбочина. Фината мускулатура, която създаваше изражението му, не можеше да се разчете — сякаш под нея имаше различни кости.

Този мъж не беше обучен като дуниайн. По-скоро лицето му не бе истинско лице.

Изминаха няколко мига, в които Келхус изчисляваше и осмисляше несъответствията, за да изведе различни хипотези...

Крайници. Тънки крайници, прегънати и притиснати в подобие на лице.

Той примигна и сетивата му скочиха обратно в нормалните си граници. Как беше възможно това? Магия? Но ако да, то тя не създаваше онова странно усукване, което бе изпитал с нечовека в битката им толкова отдавна. Келхус бе осъзнал, че магията е неизмеримо гротескна — като драсканиците на дете върху произведение на изкуството, макар и да не разбираше защо. Знаеше само, че може да различи магията от света и магьосниците — от обикновени хора. Това бе една от мистериите, които го бяха мотивирали да изучава Друсас Акамиан.

Затова беше сигурен, че това лице няма нищо общо с магия. Но тогава как?

Какво представлява този човек!

Внезапно очите на Скейос подскочиха към неговите. Набразденото чело се присви във фалшиво намръщване.

Келхус кимна по кроткия и леко смутен начин на човек, хванат да зяпа друг. Ала с периферията си забеляза, че императорът го гледа разтревожено, преди да се завърти стремително към съветника си.

Икурей Зерий не знаеше, че това лице е различно, осъзна Келхус. Никой от тях не знаеше.

Проучването се задълбочава, татко. Неспирно се задълбочава.

— Като момче — казваше тъкмо Прояс — бях обучаван от схоластик на Завета, Конфас. Той би казал, че ти си доста оптимистично настроен към този скилвенди.

Неколцина се засмяха открито при тези думи... от облекчение.

— Историите на Завета са без стойност — каза с равен тон Конфас.

— Може би — отвърна Прояс. — Но това ги сродява с тези на *нансурите*.

— Ала не в това е въпросът, Прояс — каза Готиелк с толкова тежък акцент, че неговият шеик почти не се разбираше. — Въпросът е как можем да вярваме на този езичник?

Прояс се обърна към Наюр, застанал до него, внезапно разколебан.

— Какво ще отговориш, Наюр? — попита той.

През цялото време варваринът бе запазил мълчание, без да се опитва да скрие презрението си. Сега се изплю в посоката на Конфас.

* * *

Никаква мисъл.

Момчето бе изгаснало. *Само място. Това място.*

Неподвижен, прагматът го наблюдаваше, притиснал голите си стъпала едно в друго, с тъмна роба, набраздена от сенките на дълбоки гънки, и очи също толкова празни, колкото и детето, което наблюдаваха.

Място без дъх или звук. Място само на гледки. Място без преди или след... почти.

Защото първите копия от слънчева светлина се понесоха над ледника, тежки като огромни дървесни клони, тласкани от вятъра. Сенките се втвърдиха и светлината проблесна по древния череп на прагмата.

Лявата ръка на стареца се подаде от десния му ръкав, стиснала нож. И като въже във водата, тя се стрелна напред с пръсти, приплъзващи се по острието, докато ножът бавно се въртеше във въздуха, а слънцето проникваше в тъмния параклис, гмуркайки се по огледалния метал...

Мястото, където някога бе съществувал Келхус, протегна отворена длан — русите косми бяха като светещи влакънца върху тъмната кожа — и сграбчи ножа от вцепененото пространство.

Ударът на дръжката в дланта му даде начало на сриването на мястото в малко момче. Леката воня на тялото му. Дъх, звук и стрелкащи се мисли.

Бях легион...

С периферното си зрение видя как копието на слънцето се надига над планината. Чувстваше се като пиян от умора. След транс единственото, което изглежда можеше да чуе, бяха клечките, люшкани от вятъра, дърпани от листата си като милион платна не по-големи от дланта му. Причина, проникваща във всичко, но сред безброй нищожни събития — разсеяни, безполезни.

Сега разбирам.

* * *

— Искате да ме разкриете — каза Наюр накрая. — Да разнищите загадката на скилвендското сърце. Но използвате собствените си сърца, за да опишете картата на моето. Виждате пред себе си един унижен мъж, Зунурит. Мъж, обвързан с мен от родството на кръвта. Каква обида трябва да е това, казвате си. Сърцето му *трябва* да крещи за мъст. И го казвате, защото *ваши*те биха крецели. Ала моето сърце не е ваше. Затова и е загадка за вас.

— Зунурит не е срамно име за Народа. Това дори не е име. Онзи, що не язди сред нас, не е от нас. Той е друг. Но вие, които бъркате сърцата си с моето — които виждате само двама скилвенди, един пречупен и един изправен — си мислите, че той още е част от мен. Мислите си, че падението му е мое собствено и че аз бих отмъстил за това. Конфас иска да вярвате в това. Защо иначе Зунурит е сред нас? Какъв по-добър начин да дискредитираш един силен мъж от това да превърнеш един слаб в негов двойник? Може би нансурското сърце трябва да бъде разкрито.

— Но *нашето* сърце е инритско — каза с изпепеляващ тон Конфас. — То вече е известно.

— Да, така е — каза свирепо Саубон. — То копнее да заграби Свещената война от Бога и да си я присвои.

— Не! — изплю Конфас. — Сърцето ми иска да спаси Свещената война за Бога. Да я спаси от това гнусно псе и да спаси вас

от глупостта ви. Скилвендите са анатема!

— Каквито са и Алените кули! — отвърна Саубон и тръгна към екзалт-генерала. — Ще настояваш ли *и тях* да отхвърлим?

— Това е различно — отсече Конфас. — Мъжете на Бивника се нуждаят от Алените кули... Без тях кишауримите ще ни унищожат.

Саубон се спря на няколко крачки от него. Изглеждаше източен като вълк.

— Инритите се нуждаят и от този скилвенди. Това ни казваш, Конфас. Че трябва да бъдем спасени от глупостта си на бойното поле.

— *Калмемунис* и твоят родственик Тарсчилка ти го казаха, глупако. Със смъртта си при равнината на Менгеда.

— Калмемунис — каза презрително Саубон. — Тарсчилка... Боклуци, повели други боклуци.

— Кажи ми, Конфас — попита Прояс, — знаеше ли, че Калмемунис е обречен предварително? Ако да, защо тогава императорът го снабди с провизии?

— Нищо от това няма връзка с настоящия въпрос! — извика Конфас.

Той лъже, осъзна Келхус. Те са знаели, че Плебейската свещена война ще бъде унищожена. Искали са да бъде унищожена... Внезапно той разбра, че изходът на този спор всъщност е жизненоважен за мисията му. Икуреите бяха пожертвали цяла армия, за да подсилят позициите си в Свещената война. Каква ли друга катастрофа щяха да измислят, когато тя се превърнеше в неудобство?

— Въпросът — продължи упорито Конфас — е дали можеш да вярваш на един *скилвенди* да те води срещу кианците!

— Но това не е въпросът — възрази Прояс. — Въпросът е дали вярваме на един скилвенди повече, отколкото на *теб*.

— Но как е възможно това изобщо да се поставя под съмнение? — настоя Конфас. — Да вярвате на скилвенди повече, отколкото на *мен*? — Той се изсмя сурово. — Това е лудост!

— *Твоята* лудост, Конфас — изръмжа Саубон. — И тази на чичо ти... Ако не бяха шибаните ви предсказания за зла съдба и трижди проклетият ви договор, нищо от това нямаше да бъде проблем!

— Но вие искате да заграбите *наша* земя! Кръвта на *нашите* прадеди е напоила всяка равнина, всеки хълм, а вие *отхвърляте* претенциите ни?

— Това е *Божията* земя, Икурей — сряза го Прояс. — Земята на самия Късен пророк. Или ще поставиш жалките анали на Нансур пред „Трактатите“? Пред нашия господар, Инри Седжен?

Конфас не продума за момент, преценявайки тези думи. Келхус осъзна, че човек не може да се въвлече лекомислено в съревнование по набожност с Нерсей Прояс.

— А кой си *ти*, Прояс, за да задаваш този въпрос? — отвърна накрая Конфас, възвърнал си предишното спокойствие. — Хмм? Ти, който искаш да поставиш един езичник — при това не какъв да е, а скилвенди! — пред Седжен.

— Ние всички сме инструменти на боговете, Икурей. Дори един езичник — при това не какъв да е, а скилвенди — може да бъде инструмент, ако такава е волята Божия.

— Значи ще гадаем каква е Божията воля, така ли? А, Прояс?

— Това, Икурей, е ролята на Майтанет. — Прояс се обърна към Готиан, който ги гледаше внимателно през цялото това време. — Какво казва Майтанет, Готиан? Разкрий ни. Какво казва шриахът?

Ръцете на върховния командир стискаха здраво кутията от слонова кост. Всички знаеха, че той държи отговора в ръцете си. Изражението му беше колебливо. *Той още не е решил. Презира императора и не му вярва, но се бои, че решението на Прояс е твърде радикално.* Келхус осъзна, че много скоро ще бъде принуден да се намеси.

— Бих искал да попитам този скилвенди — започна Готиан и се прокашля, за да прочисти гласа си, — защо е дошъл.

Наюр изгледа сурово шриалския рицар и Бивника, избродиран със златна нишка по бялата му дреха. *Думите са в теб, скилвенди. Изречи ги.*

— Дойдох — каза Наюр накрая — заради обещанието на войната.

— Ала това е нещо, което скилвендите просто не правят — отвърна Готиан, чиято подозрителност сега беше притъпена от надежда. — Няма скилвендски наемници. Или поне аз не съм чувал за такива.

— Аз не съм се *продад*, ако това имаш предвид. Народът не продава. Нищо. Каквото пожелаем, ние заграбваме.

— Да. Той иска да ни *заграби* — намеси се Конфас.

— Остави човека да говори! — извика Готиелк, чието търпение вече се изчерпваше.

— След Киют — продължи Наюр — утемотите бяха унищожени. Степта не е каквато я мислите. Народът воюва непрестанно — ако не срещу сранките, нансурите или кианците, срещу самите себе си. Нашите пасища бяха превзети от старите ни съперници. Стадата ни бяха изклани. Лагерите ни изгоряха. Превърнах се във вожд на нищото.

Наюр се вгледа в напрегнатите им лица. Келхус бе научил, че подходящите за случая истории будят уважение.

— От този мъж — продължи варваринът, сочейки него — научих, че чуждоземците също могат да имат чест. Въпреки че беше роб, той се би на наша страна срещу куотите. Чрез него и пратените му от боговете сънища, научих за войната ви. Нямах свое племе, затова приех неговия облог.

Много очи, забеляза дуниайнът, сега бяха насочени към него. Дали да използва момента? Или да даде възможност на равнинеца да продължи?

— Облог? — попита Готиан, едновременно объркан и донякъде впечатлен.

— Че тази война няма да бъде като никоя друга. Че ще се окаже откровение...

— Разбирам — отвърна Готиан, а очите му внезапно запламтяха с подновена вяра.

— Така ли? — попита Наюр. — Не мисля. Аз си *оставам* скилвенди. — Равнинецът погледна към Прояс, а после обхвана с очи цялото цветисто множество. — Не си правете илюзии, инрити. Поне в това отношение Конфас е прав. Вие *сте* препъващи се пияници за мен. Момчета, които си играят на война, когато трябва да се свият при майките си. Не знаете нищо за войната. Войната е тъмна. Черна като катран. Тя не е Бог. Не се смее и не плаче. Не награждава нито уменията, нито смелостта. Тя не е изпитание за душите, не е мерило за волята. Още по-малко пък е оръжие и средство за някаква женска цел. Тя е просто мястото, където железните кости на земята срещат кухите кости на хората и ги строшават.

— Вие ми предложихте война и аз приех. Нищо повече. Няма да съжалявам за загубите ви. Няма да свеждам глава пред погребалните ви клади. Няма да ликувам с триумфа ви. Но съм *приел* облога. И *ще*

страдам с вас. Ще избивам фаними и ще коля жените и децата им. А когато спя, ще сънувам риданията им и ще съм щастлив.

Последва вцепенено мълчание. После Готиелк, старият граф на Агансанор, каза:

— Яздил съм в много военни походи. Костите ми са стари, но все още са мои, а не на огъня. Научил съм се да вярвам на онзи, който мрази открито, и да се боя само от онези, които мразят тайно. Удовлетворен съм от отговора на този човек... макар и да не ми се нрави. — Той се обърна към Конфас, а очите му бяха присвити от недоверие. — Тъжно е, когато един езичник ни учи на честност.

Това признание бавно бе повторено и от други.

— Има мъдрост в думите на езичника — извика над глъчката Саубон. — Добре ще е да го послушаме!

Ала Готиан оставаше разтревожен. За разлика от другите той беше нансур и Келхус виждаше, че споделя много от заблудите на императора и екзалт-генерала. Новините за скилвендските зверства бяха ежедневие за нансурите.

Изведнъж, без предупреждение, върховният командир потърси очите на дуниайна през тълпата. Той виждаше катастрофалните картини, които се вихреха в душата му: Свещената война покосена, при това само заради *неговото* решение, взето от името на Майтанет.

— Аз сънувах тази война — каза Келхус внезапно. Докато инритите притихваха при звука на нечувания дотогава глас, той ги обгърна с воднистия си поглед. — Няма да си позволявам да ви обяснявам значението на тези сънища, защото не го знам. — Той казваше, че се намира в свещения кръг на техния Бог, но няма претенции върху него. Съмняваше се по начина, по който се съмняваше всеки друг, и нямаше да се преструва в търсенето на истината. — Но зная следното: решението пред вас е ясно.

Обявление на сигурност, подкрепено от предхождащото го признание за несигурност. *Малкото нещо, които зная*, казваше им Келхус, *наистина ги знам*.

— Двама мъже искат от вас да отстъпите нещо. Принц Нерсей Прояс ви моли да приемете водачеството на езичник скилвенди, докато Икурей Зерий иска да се обвържете с интересите на империята. Въпросът е прост: Коя отстъпка е по-голяма?

Демонстрацията на мъдрост и проникновение чрез изясняване. Разбирането им за това щеше да заздравя уважението им, да ги подготви за още открития и да ги убеди, че гласът му принадлежи на *разума*, а не на собствените му продажни цели.

— От една страна имаме император, който доброволно е снабдил Плебейската свещена война, макар и да е знаел, че тя със сигурност ще бъде унищожена. От друга имаме вожд, който е прекарал целия си живот в това да плячкосва и избива правоверните. — Той се спря и се усмихна тъжно. — В моята родна земя наричаме това дилема.

Из градината се разнесе топъл смях. Само Зерий и Конфас не се усмихнаха. Келхус бе заобиколил престижа на екзалт-генерала, насочвайки думите си към императора, и бе описал проблема с доверието в Зерий като равностойно на това в един скилвенди — както само справедлив и безпристрастен човек би сторил. После бе запечатал това сравнение с нежен хумор, подсигурявайки си високото мнение на всички, смесвайки хумористично проникновение с истинското.

— Аз бих могъл да свидетелствам за честта на Наюр урс Скийота, но тогава кой ще свидетелства за мен? Така че нека приемем, че и двамата мъже, император и вожд, са еднакво недостойни за доверие. При това положение отговорът се крие в нещо, което вие вече знаете: заели сме се с божия работа, но тя си остава мрачна и кървава *работа*. Няма по-свиреп труд от войната.

Той огледа лицата им, спирайки се на всяко, сякаш то бе единствената цел на думите му. Виждаше, че те се намират на ръба, на прага на извода, който самият разум изискваше. Дори Зерий.

— Независимо дали ще приемем водачеството на императора, или на вожда — продължи Келхус, — ще отдадем същото доверие и същите усилия...

Дуниайнът спря за миг и погледна към Готиан. Виждаше заключенията да се движат сякаш със своя собствена воля, в душата му.

— Ала с императора — каза Готиан, кимайки бавно — отстъпваме и *наградата* за труда си.

Сред Мъжете на Бивника се разнесе мърморене, изразяващо дълбоко съгласие.

— Какво ще кажеш ти, върховни командири? — извика принц Саубон. — *Шриахът* удовлетворен ли е?

— Но това са само още глупости! — извика Икурей Конфас. — Как може императорът на една инритска нация да буди същото доверие като един дивак-езичник?

Екзалт-генералът незабавно бе нацелил слабото място в аргумента на Келхус. Но протестът му бе закъснял.

Без да продума, Готиан отвори кутията, разкривайки два малки свитъка вътре. Поколеба се, суровото му лице бе преbledнало. Държеше бъдещето на Трите морета в ръцете си и го знаеше. Накрая внимателно, сякаш докосваше свещена реликва, разтвори свитъка с черен печат.

Обръщайки се към смълчания император, върховният командир на шриалските рицари започна да чете, а гласът му ехтеше като на свещеник:

— Икурей Зерий III, император на Нансур, в името на Бивника и „Трактатите“, и съгласно древната връзка между Храма и Държавата, ти е наредено да снабдиш с провизии инструмента на нашето велико...

Ревът на събралите се благородници проехтя в императорската градина. Гласът на Готиан продължи да нарежда, относно Инри Седжен, относно вярата, относно неправомерни намерения, но щастливите Мъже на Бивника вече бяха започнали да напускат градините, нетърпеливи да се подготвят за поход. Конфас стоеше вцепенен на стъпалото под императорската пейка, зяпнал яростно скилвендския крал на племената в краката си. Наблизо Прояс приемаше поздравленията на другите благородници с изпълнени с достойнство думи и триумфиращи очи.

Ала Келхус гледаше императора през стената от фигури. Той плюеше заповеди на един от богато облечените си стражи — заповеди, за които дуниайнът знаеше, че нямат нищо общо със Свещената война.

— Хвани Скейос — съскаха устните — и извикай останалите. Старата отрепка крие някакво *предателство*!

Келхус гледаше как еотическият страж прави знак на другарите си, а после те се събраха около безликия съветник. Отведоха го грубо нанякъде.

Какво ли щяха да открият?

В градината се бяха провели две съревнования.

Красивото лице на Икурей Зерий III се обърна към него, също толкова ужасено, колкото и разгневено.

Той си мисли, че съм част от предателството на съветника. Искан да ме арестува, но не може да измисли претекст.

Келхус се обърна към Наюр, който стоеше неподвижно, изучавайки голото тяло на своя съплеменник, прикован под краката на императора.

— Трябва да напуснем бързо — каза дуниайнът. — Тук имаше твърде много истини.

ОСЕМНАЙСЕТА ГЛАВА МОМЕМН

... и това разкритие уби всичко, което някога знаех. Докато преди питах Бога: „Кой си ти?“, сега питам: „Кой съм аз?“

Анкарлус, в писмо
до Белия храм

Според всеобщото мнение Икурей Зерий III е бил чудовищно подозрителен човек. Страхът има множество форми, но никога не е толкова опасен, колкото когато е комбиниран със сила и непрестанна несигурност.

Друсас Акамиан,
„Компендиум на Първата
свещена война“

КЪСНАТА ПРОЛЕТ НА 4111 ГОДИНА НА БИВНИКА

Император Икурей Зерий III крачеше, кършейки ръце. След катастрофата в градината той бе започнал да трепери неконтролируемо. Не можа да стигне по-далеч от имперските си покои. Конфас и Генкелти, капитанът на неговата еотическа стража, стояха в мълчание в центъра на стаята и го гледаха. Зерий се спря до лакираната маса и изгълта голяма глътка ликьор анпой. Облиза устни и изстена.

— Хванахте ли го?

— Да — отвърна Генкелти. — Отведен е в подземията.

— Трябва да го видя.

— Не го препоръчвам, Бог сред смъртни — отвърна предпазливо мъжът.

Зерий се спря и загледа с присвити очи огромния норсирайски капитан.

— Не го препоръчваш? Нима има замесена магия?

— Имперският саик казва, че не. Но този човек е бил... обучен.

— Какво означава „обучен“? Спести ми гатанките си, Генкелти! Днес бе унижена Империята. Бях унижен аз!

— Той беше... труден за залавяне. Трима от мъжете ми са мъртви. Други четирима са със счупени крайници...

— Шегуваш се, без съмнение! — извика Конфас. — Нима е бил въоръжен?

— Не. Никога не съм виждал подобно нещо. Ако не бяхме разположили допълнителните стражи за срещата... Както казах, бил е обучен.

— Искаш да кажеш — започна Зерий, а лицето му беше поразено от ужас, — че през цялото това време, през всичките тези години, той е можел да убие... да ме убие?

— Но колко стар е Скейос, чичо? — попита Конфас. — Как е възможно? Това трябва да е магия.

— Саикът се къльне, че не е — повтори Генкелти.

— Саикът! — изплю презрително Зерий и се обърна за още анпой. — Скверни плъхове. Щурат се из двореца. Заговорничат, те вечно заговорничат срещу мен. Трябва ни независимо потвърждение. — Той отпи отново, дълбоко, закашля се. — Прати за някоя от другите школи... Мисунсаите — продължи след малко с измъчен глас.

— Вече го сторих, Бог сред смъртни. Но в този случай вярвам на саика. — Генкелти сграбчи малката, покрита с руни сфера, която висеше над нагръдника му. — Хорасе, бич за магьосниците. — Разлюлях го пред лицето му, след като беше усмирен. Нямахте страх. По лицето му нямаше нищо.

— Скейос! — извика Зерий към богато украсения таван и се пресегна за още анпой. — Сервилния, проклет, влачещ се Скейос! Шпионин? Трениран убиец? Та той трепереше винаги, когато го заговорех директно — казвал ли съм ти това? Трепереше като кошута. И аз си казвах: „Другите ме наричат Бог, но Скейос, ах, добрият стар Скейос, той *знае*, че съм божествен. Само Скейос е приел...“ А през цялото време той е изсипвал отрова в ухото ми. Изострял е апетита ми

с езика си. *Богове на вечните мъки!* Ще го одера жив! Ще изкопча истината от разбитото му тяло! Ще го изпълня с агония!

Зерий замахна и преобърна масата с рев. Стъклото и златото се разбиха и издрънчаха по мрамора.

Той се изправи мълчаливо, а гърдите му се вдигаха и спускаха учестено. Светът бръмчеше около него, непроницаем, подигравателен. Навсякъде сенките шептяха. Велики планове влизаха в действие. Самите богове се движеха... *срещу него!*

— Ами другия, Бог сред смъртни? — рискува да попита Генкелти. — Принцът от Атритау, заради който заподозряхте Скейос?

Зерий се обърна към своя капитан с все още диви очи.

— Принцът от Атритау — повтори той, треперейки при спомена за спокойното излъчване на мъжа. Шпионин... с лице, което изразяваше абсолютен покой. Такава самоувереност! И защо не, когато дори първият съветник на императора е един от хората му? Но край. Скоро той щеше да го накара да изпита ужас.

— Наблюдавайте го. Следете го като никоя друг.

Той се обърна към Конфас и го изгледа за момент. Като никога, богоподобният му племенник сякаш бе истински разтревожен. Дребните удоволствия... трябваше да се вкопчи в тях през предстоящата нощ.

— Засега ни остави, капитане — каза той, докато се опитваше да се успокои. — Доволен съм от работата ти. Погрижи се върховният учител Семемкетри и Токуш да се явят тук незабавно. Искам да говоря с магьосниците и шпионите си. И с авгурите... Прати ми и Аритмеас.

Генкелти коленичи, докосна с чело покрития с килим под и се оттегли.

Останал сам с племенника си, Зерий му обърна гръб и излезе на отворения балкон в другия край на стаята. Навън се спускаше мрак и Менеанорско море се движеше мрачно под сивия хоризонт.

— Зная какво ще ме питаш — каза той на мъжа зад гърба си. — Чудиш се колко съм казал на Скейос. Чудиш се дали той знае всичко, което *ти* знаеш.

— Той винаги е бил с нас, чичо. Нали?

— Може би съм бил заблуден, племеннико, но не съм глупак... Ала това е маловажно. Скоро ще разберем какво знае Скейос. Ще разберем кого да накажем.

— Ами Свещената война? — попита предпазливо Конфас. — Какво ще стане с договора?

— Собственият ни дом, племеннико. Първо собствения ни дом...
Или поне така би казала баба ти.

Зерий обърна профила си към Конфас и се замисли.

— Семемкетри ми каза, че един магьосник от Завета се е присъединил към Свещената война. Призови го... лично.

— Защо? Схоластиците на Завета са глупаци.

— На глупаците може да се има доверие, именно *защото* са глупаци. Целите им рядко се пресичат с нашите. Това са важни проблеми, Конфас. Трябва да сме сигурни.

Екзалт-генералът го остави сам с тъмното море. От върха на Андиаминските простори човек виждаше надалеч, но както изглежда никога достатъчно надалеч. Той щеше да разпита Семемкетри, върховния учител на Имперския саик, и Токуш, неговия господар на шпионите. Щеше да ги слуша как се карат един с друг без да научи каквото и да е от тях. После щеше да слезе в подземията. Да види „добрия“ Скейос. И да извлече първата плата от предателството му.

* * *

Пътуването от лагера до Андиаминските простори беше кошмарно за Акамиан. Ала такъв беше Момемн след мръкване — нещо кошмарно. Въздухът бе толкова лютив, че можеше да се вкуси. На няколко пъти мерна висок каменен стълб — Кулата на Зиек, предполагаше — и за известно време, докато преминаваха близо до храмовия комплекс Кмирал, виждаше огромните куполи на Зотей, издигащи се като черни корени под небето. Ала иначе беше потопен в хаотичния лабиринт от улички, оградени от древни монументи и накъсани от изоставени площи, канали и култови храмове. Сложен и през деня, през нощта Момемн се превръщаше в главоблъсканица.

Отрядът кидрухили, носещи факли, оформяше блещукаща нишка през мрака. Подковани копита тракаха върху камък и мръсотия и привличаха изплашени пепеляви лица към близките прозорци. Икурей Конфас яздеше до него в пълната си церемониална броня — надменен и резервиран.

Акамиан периодично поглеждаше към екзалт-генерала. Във физическото съвършенство на този човек имаше нещо изнервящо, нещо, което караше магьосника да осъзнава болезнено собствената си масивна фигура, сякаш чрез Конфас боговете бяха разкрили жестоката подигравка, скрита зад натрупаните несъвършенства на по-обикновените хора. Ала не само видът му го тревожеше. Около него имаше някакво излъчване — нещо прекалено самоуверено, за да е арогантност. Накрая Акамиан реши, че Икурей Конфас притежава или ужасяваща сила, или плашеща липса на такава.

Конфас! Той още не можеше да повярва. Какво биха могли да искат икуреите от него? Магьосникът се отказа да пита имперския племенник.

— Пратиха ме да доведа — каза с равен тон мъжът, — не да плямпам.

Каквото и да искаше императорът, беше достатъчно важно, за да превърне този човек в прост доставчик.

В началото призивът изпълни Акамиан със смътни лоши предчувствия. Тежко бронираните кидрухили се изсипаха през пътеките в конрийския лагер, сякаш го атакуваха. Изминаха няколко мига на блъскане и ядни думи край огньовете, преди да стане ясно, че нансурите са дошли за него.

— Защо ме призовава императорът? — попита той Конфас.

— Защо се призовава един магьосник? — отвърна нетърпеливо мъжът.

Този отговор го ядоса и му напомни за чиновниците от Хилядата храма, които беше питал за детайли за смъртта на Инрау. И за миг Акамиан разбра колко незначителен е станал Заветът в голямата игра на Трите морета. Той се бе превърнал в група замаяни глупаци, чиито раздути твърдения ставаха все по-отчаяни с напредването на нощта. И както с всяко друго смущение, могъщите фанатично избягваха отчаянието.

Именно затова и подобна покана бе толкова тревожна. Какво можеше да иска един император от отчаян глупак като Друсас Акамиан?

Доколкото можеше да прецени, само две неща можеха да предизвикат велика фракция като икуреите да го призове. Или се бяха сблъскали с нещо отвъд възможностите на тяхната школа, Имперския

саик, или на наемниците мисунсаи, или искаха да говорят за Консулта. И тъй като никой, освен Завета, вече не вярваше в Консулта, трябваше да е първото. А може би това не бе толкова невероятно, колкото изглеждаше. Макар и великите фракции най-често да се подиграваха с мисията им, те все пак уважаваха уменията им. Гносисът ги правеше богати глупаци.

Най-накрая минаха под една надвиснала арка и навлязоха във външните градини на Имперския център, които ги отведоха до основата на Андиаминските простори. Посрещачите, които Акамиан очакваше обаче, не се виждаха никъде.

— Пристигнахме, магьоснико — каза кратко Икурей Конфас и скочи от седлото с лекотата на човек, отраснал сред коне. — Последвай ме.

Екзалт-генералът го поведе през поредица обковани с желязо врати, които изглеждаха като допълнително добавени към останалата част от постройката. Дворецът се издигаше по склона над тях, с мраморни колони, блестящи под светлината на безброй факли. Конфас почука на една врата и тя се отвори от двама еотически стражи, разкривайки дълъг коридор, осветен от свещи. Вместо да се изкачва нагоре в двореца обаче, той водеше към сърцето му, погребано под земята.

Конфас влезе, но се спря, когато Акамиан се поколеба.

— Ако случайно се чудиш — каза той с тънка зловна усмивка — дали този тунел води към подземията на императора — да, води...

Светлината на свещите озаряваше фините картини, гравирани по нагръдника му — множеството слънца на Нансур. Акамиан знаеше, че под бронята се крие хорае. Повечето благородници с висок статус ги носеха — личният им тотем срещу магия. Но магьосникът нямаше нужда да пита за наличието му — можеше да го почувства.

— Бях стигнал до този извод, да — отвърна той, застанал на прага. — Мисля, че дойде времето да ми обясните защо съм тук.

— Магьосници от Завета — каза иронично Конфас. — Като всички скъперници, си мислите, че всеки търси съкровището ви. Какво си мислиш, схоластико? Че съм толкова тъп да нахлуя публично в лагера на Прояс само за да те *отвлека*?

— Вие сте от дома Икурей. Това само по себе си е причина за подозрение, не мислите ли?

Конфас го изгледа за момент — като събирач на данъци — и очевидно разбра, че нито подигравката, нито рангът могат да предизвикат страха на Акамиан.

— Така да бъде — каза той внезапно. — Открихме шпионин в редиците си. Императорът има нужда от теб да потвърдиш, че не е замесена магия.

— Не вярвате на Имперския саик?

— *Никой* не вярва на Имперския саик.

— Разбирам. Ами наемниците — мисунсаите? Защо не използвате тях?

Мъжът отново се усмихна покровителствено... всъщност много повече от покровителствено. Акамиан бе виждал такива усмивки и преди, ала те винаги изглеждаха някак истерични, опошлени от дребни отчаяния. В това изражение обаче нямаше нищо истерично. Съвършените зъби на Конфас отразяваха светлината на свещите. Зъби на хищник.

— Този шпионин, магьоснико, е направо невероятен. И може би е отвъд ограничените им възможности.

Акамиан кимна. Мисунсаите бяха „ограничени“. Продажните души рядко носеха искрата на таланта. Ала за да се стигне дотам, че императорът да повика магьосник от *Завета*, да няма доверие не само на собствените си магове, но и на наемниците... *Те са ужасени*, осъзна той. *Икуреите са ужасени*. Акамиан загледа внимателно имперския племенник, търсейки следа от измама. Удовлетворен, прекоси прага. Примижа, когато чу как вратите се затръшват зад гърба му.

Коридорът летеше край тях, погълнат от широките войнишки крачки на Конфас. Акамиан почти можеше да почувства как Андияминските простори се струпват отгоре им. Колцина ли, помисли си, бяха вървели по този коридор, за да не излязат никога повече.

Конфас заговори без предупреждение:

— Ти си приятел на Нерсей Прояс, нали така? Каж ми: какво знаеш за Анасуримбор Келхус? Онзи, който твърди, че е принц на Атритау.

Този въпрос почти го накара да подскочи и за миг Акамиан едва не се препъна, опитвайки се да запази бързия си ход. *Нима Келхус е свързан по някакъв начин с това?*

Какво трябваше да му каже? Че се бои да не би този мъж да е предвестник на Втория Апокалипсис? *Не му казвай нищо.*

— Защо питате?

— Без съмнение си чул за изхода от срещата на императора с великите имена. Резултатът в немалка степен беше дело на хитростта на този човек.

— Искате да кажете, на неговата мъдрост.

За момент гневът изкриви изражението на екзалт-генерала. Той потупа нагръдника си два пъти, под врата — точно където Акамиан знаеше, че е скрито хораето. Жестът по някакъв начин успокои Конфас, сякаш напомняйки му начините, по които може да убие магьосника.

— Зададох ти прост въпрос.

Въпросът бе всичко друго, но не и прост, както Акамиан добре разбираше. Какво всъщност знаеше за Келхус? Много малко, ако се изключи, че може би беше не по-малко възхитен от това, което представлява принцът, отколкото беше ужасен от това, което би могъл да се окаже. Един Анасуримбор се беше върнал.

— Това има ли връзка с вашия „невероятен шпионин“? — попита той.

Конфас спря рязко и го изгледа с присвити очи. Или бе вцепенен от някаква скрита глупост в този въпрос, или взимаше решение.

Те наистина са ужасени.

Екзалт-генералът изсумтя, сякаш удивен, че може да се тревожи какво ще си помисли един схоластик на Завета за тайните на империята.

— Абсолютно нищо. — Той се усмихна подигравателно. — По-добре си среши брадата, магьоснико — добави, докато продължаваха да се спускат по коридора. — Предстои ти да се срещнеш със самия император.

* * *

Зерий остави Семемкетри и се вгледа сурово в лицето на Скейос. Едното му ухо бе покрито с кръв. Дълги кичури бяла коса обрамчваха

покритото му с вени чело и вдлъбнатите бузи и го караха да изглежда див.

Старецът бе гол и окован, с тяло, извито назад върху дървена рамка с формата на половин счупено колело. Дървото бе гладко — излъскано от много подобни приковавания — и тъмно под бледата кожа на съветника. Стаята имаше нисък сводест таван и бе осветена от мангали, разпръснати на случайни места из нея. Намираха се в сърцето на Андияминските простори — в онова, което през вековете всички бяха започнали да наричат Стаята на Истината. По стените, в железни рамки, бяха поставени инструментите на истината.

Скейос го гледаше без страх и мигаше като дете, събудено посред нощ. Очите му блестяха от съсухреното лице, обърнати към хората, дошли с императора: Семемкетри и двама други висшестоящи магове, облекли черно-златистите роби на Имперския саик, магьосниците на слънцето; Генкелти и Токуш, все още в церемониалната си броня, с лица, застинали от страх, че техният император неизбежно ще ги обвини за това чудовищно предателство; Кимиш, разпитвача, който виждаше точки на болка, вместо хора; Скалатеас — облеченият в синя роба мисунсай, призован от Генкелти, чието лице на средна възраст изразяваше искрено объркване; и разбира се, двама стрелци със сини татуировки от еотическата стража, прицелили хорае-стрели в слабите гърди на първия съветник.

— Толкова различен Скейос — прошепна императорът и притисна треперещите си ръце една в друга.

Съветникът се изкикоти тихо.

Зерий изтласка настрана ужаса, който шаваше в него, и усети как сърцето му се втвърдява. Ярост. Тук се нуждаеше от ярост.

— Какво ще кажеш, Кимиш? — попита той.

— Вече го обработихме малко, Бог сред смъртни — отвърна открито разпитвачът. — Според протокола.

Имаше ли възбуда в тона му? Сред събраните тук единствено Кимиш не го беше грижа, че на масата лежи имперски съветник. Интересуваше го само занаятът му. Зерий знаеше, че за него политическите усложнения, всички смазващи разкрития, свързани с тази ситуация, нямаха никакво значение. Императорът харесваше това у Кимиш, дори и понякога да го изнервяше. Добра черта за един разпитвач.

— *И?* — попита Зерий, а гласът му стигна почти до вик. Сякаш всяка негова емоция се усилваше на ръба на чудовищна промяна. Раздразнение в ярост. Дребна болка в агония.

— Никога не съм виждал такъв като него, Бог сред смъртни.

Това, което *не беше* добра черта в един разпитвач, реши Зерий, бе склонността на Кимиш към драматизирането. Също като разказвач, той говореше с паузи, сякаш светът е негов хор. Пазеше ревниво същината на нещата, а това се изискваше от правилата на разказвачеството, а не на необходимостта.

— Занаятът ти е да търсиш *отговори*, Кимиш — пресече го императорът. — Налага ли се да разпитвам разпитвача?

Мъжът сви рамене.

— Понякога е по-добре да покажеш, вместо да кажеш — отвърна той и взе малки клещи от рафта с инструменти до съветника. — Гледайте.

Коленичи и стисна едно от стъпалата на Скейос с лявата си ръка. После, с досадата на майстор занаятчия, изтръгна един нокът.

Не последва нищо. Никакъв крясък. Нямаше дори потрепване в старото тяло.

— *Нечовешко* — ахна Зерий и отстъпи назад.

Другите бяха вцепенени. Той се обърна към Семемкетри, който поклати глава, а после и към Скалатеас, който каза с равен глас:

— В това няма никаква магия, Бог сред смъртни.

Зерий се завъртя рязко към лицето на съветника.

— *Какво си ти?* — извика той.

Старото лице се изкриви в усмивка.

— *Нещо повече, Зерий. Аз съм нещо повече.*

Това не бе гласът на Скейос, а нещо счупено, като множество гласове.

Земята се завъртя под краката на Зерий. Той се задържа за Семемкетри, който несъзнателно се отдръпна от хораето, увиснало на врата му. Императорът вдигна поглед към подигравателното лице на магьосника. *Имперския саук!* Мислите му виеха. Оплетени. С неясни дела и желание. Само *те* имаха ресурсите. Само *те* имаха *средството...*

— *Лъжеш!* — извика той на върховния учител. — Това трябва да е магия! Усещам я! Усещам отровата ѝ във въздуха! Тази стая *вони на*

магия! — Той блъсна ужасения мъж на земята. — Ти си купил този роб! — изкрещя, сочейки към преbledнелия Скалатеас. — А, Семемкетри? Нечисто, скверно псе! *Твое* дело ли е това? Саикът иска да бъде Алените кули на Запада, така ли? Да превърнат своя император в марионетка!

Зерий млъкна рязко, спънат в обвиненията си от гледката на Конфас, застанал на входа. Магъосникът от Завета беше до него. Помощниците на Семемкетри побързаха да издърпат върховния си учител на крака.

— Тези обвинения, чичо — каза предпазливо Конфас, — може би са прибързани.

— Може би — изсъска Зерий и приглади робата си. — Но както би казала баба ти, трябва да бдим най-вече за най-близкия нож. — После погледна към набития мъж с къса брада, който стоеше до Конфас, и попита: — Това ли е схоластикът на Завета?

— Да. Друсас Акамиан.

Магъосникът падна на колене и докосна чело в земята, мърморейки:

— Бог сред смъртни.

— Неловки са тези срещи между магове и владетели, не мислиш ли, схоластико?

Силното смущение отпреди няколко мига беше забравено. Може би беше добре, помисли си Зерий, че човекът разбира залозите от тази среща. Поради някаква причина реши да бъде благосклонен.

Магъосникът го погледна въпросително, а после се опомни и сведе очи.

— Аз съм ваш роб, Бог сред смъртни — промърмори той. — Какво ще пожелаете от мен?

Зерий стисна ръката му — много обезоръжаващ жест, помисли си — един император да хване ръката на човек от низшите касти — и го поведе край другите хора в стаята, към разпънатия Скейос.

— Виждаш ли, Скейос — каза императорът, — какви усилия полагаме, за да осигурим комфорта ти?

Старото лице остана безизразно, но очите заблестяха със странно напрежение.

— *Заветник* — каза създанието.

Зерий погледна към Акамиан. Лицето на човека беше безизразно. И тогава той почувства омразата, излъчваща се от бледото тяло на съветника, сякаш старецът *разпознава* магьосника на Завета. Скейос се напрегна. Веригите се опънаха, брънките заскърцаха една в друга. Дървената рамка изстена.

Схоластикът отстъпи назад — две крачки.

— Какво виждаш? — изсъска Зерий. — Магия ли е това? *Магия ли е?*

— Кой е този човек? — попита Друсас Акамиан, а ужасът бе очевиден в гласа му.

— Моят първи съветник... от тридесет години.

— Вие... разпитали ли сте го? Какво каза той? — почти изкрещя мъжът. Онова в очите му паника ли беше?

— Отговори ми, заветнико! — извика Зерий. — Има ли *магия* тук?!

— Не.

— *Лъжеш! Виждам го! Виждам го в очите ти!*

Мъжът го изгледа директно, а погледът му бе разфокусиран, сякаш се опитваше да схване думите на императора, да се концентрира върху нещо, внезапно станало маловажно.

— Н-не — изпелтечи той. — Виждате *страх*... Тук няма магия. Или това, или е някаква различна сила. Магия, невидима за малцината...

— Точно както ви казах, Бог сред смъртни — прекъсна го изотзад Скалатеас. — Мисунсаите винаги са ви били верни. Не бихме сторили нищо, за да...

— *Тишина!* — изкрещя Зерий.

Нещото, което някога бе Скейос, започна да ръмжи...

— *Мета ка перпутис сун рангашира, чигра, заветнико...* *Чигра-а-а* — изсъска старият съветник и гласът му сега бе абсолютно нечовешки.

Той започна да се гърчи в оковите, а по старото му тяло се опъваха тънки, мазни мускули. Една халка се отскубна от стената.

Зерий отстъпи заедно с магьосника.

— Какво каза той? — ахна невярващо.

Ала схоластикът беше вцепенен.

— Веригите! — извика някой. Кимиш.

— Генкелти... *Конфас!* — извика императорът и се препъна още няколко крачки назад.

Старото тяло се замята върху извитото дърво като гладни змиорки, пришити в човешка кожа. Още една халка се изтръгна от стената...

Генкелти умря пръв, с пречупен врат, така че Зерий видя провисналото му лице да се люлее на гърба му, докато падаше назад. Една верига удари Конфас отстрани през лицето и го отхвърли към далечната стена. Токуш бе пречупен като кукла. *Скейос?*

Ала после прозвучаха думи! Пламтящи слова и стаята се изпълни с изпепеляващи огънове. Зерий изпищя и падна. Над него прелетя горещ вихър. Камъкът се напука. Въздухът потрепери.

Императорът чу как схоластикът на Завета реве:

— Не, проклет да си! НЕ-Е-Е-Е.

А после прозвуча вой, какъвто императорът никога не беше чувал — сякаш хиляда вълци изгаряха живи. После звукът от месо, удрящо се в камък.

Зерий се изправи с усилие, подпирайки се на една стена, но не виждаше нищо, заради еотическите стражи, които го заслоняваха. Светлините намаляха и изведнъж стаята изглеждаше тъмна, много тъмна. Схоластикът на Завета още крещеше и ругаеше.

— *Достатъчно*, заветнико! — изрева Семемкетри.

— Надут шибан неблагодарник! Нямах идея какво направи токущо!

— Спасих императора!

И Зерий си помисли: *Спасен съм...* Той изблъска стражите от пътя си и се запрепъва към средата на стаята. Дим. Миризмата на печено месо.

Магьосникът от Завета коленичеше над овъгленото тяло на Скейос, стискаше изгорените рамене и ги разтърсваше.

— Какво си ти? — викаше неспирно. — Отговори ми!

Очите на Скейос се отвориха — яркобели върху почернялата кожа. И те се смееха, смееха се на яростния магьосник.

— Ти си първият, чигра — изхриптя Скейос, ужасяващ шепот, който идеше сякаш от всички страни едновременно. — И ще бъдеш последният...

Онова, което се случи после, щеше да трови сънищата на Зерий до края на броените дни живот, които му оставаха. Сякаш поемайки си дълбоко въздух, лицето на Скейос се *разгъна* като крака на паяк, стиснати около студен труп. Дванадесет крайника, увенчани с мънички, свирепо извити нокти, се разгънаха и отвориха, разкривайки зъби без устни и очи без клепачи, където трябваше да е лицето му. После, като дълги женски пръсти, те прегърнаха главата на удивения магьосник от Завета и започнаха да стискат. Мъжът изкрещя в агония. Зерий стоеше безпомощен, като хипнотизиран.

Но после чудовищната глава се търкулна като диня по камъните на пода, размахвайки тънките си крайници. Конфас се запрепъва след нея, стиснал окървавения си меч. Той спря над нея и погледна чичо си със стъклени очи.

— Абоминация — каза накрая, бършейки кръвта от лицето си.

Междувременно магьосникът от Завета изсумтя и успя да се изправи. Огледа вцепенените лица наоколо. Без да продума, бавно тръгна към изхода. Семемкетри застана на пътя му.

Друсас Акамиан погледна назад към Зерий и напрежението се върна в очите му. По бузите му капеше кръв.

— Тръгвам си — каза без заобикалки.

— Добре, тръгвай си — отвърна Зерий и кимна на върховния учител.

Докато мъжът напускаше стаята, Конфас погледна въпросително императора. *Мъдро ли е това?*, питаше изражението му.

— Той щеше да ни изнася лекции за старите митове, Конфас. За Древния север и завръщането на Мог. Те винаги това правят.

— След днешния ден може би е редно да го послушаме — отвърна племенникът му.

— Побърканите събития рядко придават авторитет на побърканите хора, Конфас.

Зерий погледна към Семемкетри и от изражението на стареца разбра, че и той си е извадил същото заключение. В тази стая наистина се *бяха* натъкнали на Истина. Ужасът отстъпи пред радостта. *Оцелях!* Интрига. Великата игра — бенджуката на биещи сърца и движещи се души. Нима някога е имало време, когато той не я е играл? През годините бе научил, че не можеш безкрайно да играеш в невежество за машинациите на опонента си. Номерът беше да принудиш всички да се

разкрият. Рано или късно, идваше моментът и ако успееш да принудиш противника да разтвори дланта си, ще оцелееш и вече няма да си невеж. Моментът бе дошъл. Той бе оцелял. И вече не беше невеж.

Заветникът сам го бе казал: различен вид магия. Невидима за малцината. Зерий разполагаше с отговора. Знаеше източника на това чудовищно предателство.

Магьосниците-жреци на фанимите. Кишауримите.

Стар враг. И в този тъмен свят старите врагове бяха добре дошли. Ала не каза нищо на племенника си — толкова силно се наслаждаваше на миговете, когато прозренията на младия мъж изоставаха зад неговите.

Зерий отиде до мястото на касапницата, погледна към абсурдното тяло на Генкелти. Мъртъв.

— Цената на знанието беше платена — каза той безстрастно — и ние не обедняхме.

— Може би — отвърна Конфас и се намръщи. — Ала още сме длъжници.

Толкова прилича на майка ми, помисли си Зерий.

* * *

Хаотичните пътеки между лагерите на Свещената война бяха погълнати от викове, огнена светлина и диви празнични възгласи. Стиснала презрамката на чантата си, Езменет си пробиваше път между високи, тъмни воители. Видя как изгарят лица на императора. Пред нея двама мъже биеха трети между две палатки. Мнозина коленичеха, сами или на групи, плачеха, пееха или рецитираха. Мнозина други танцуваха под дрезгавите гласове на обои или жалните звуци на нилнамешки арфи. Всички пиеха. Тя видя как един едър туньер заколва бик с бойната си брадва, а после хвърля отрязаната му глава в импровизиран жертвен огън. Поради някаква причина очите на животното й напомниха за тези на Сарсел — тъмни, с дълги мигли и странно нереални, като направени от стъкло.

Рицарят се бе оттеглил рано, под претекст, че имат нужда от почивка, преди да разтурят лагера на сутринта. Тя полежа до него, усещайки топлината на широкия му гръб, чакайки дишането му да

навлезе в плиткия ритъм, характерен за съня му. Щом усети, че е заспал дълбоко, Езменет се измъкна от леглото му и събра малкото си принадлежности колкото можа по-тихо.

Нощта бе жежка, а влажният въздух трепереше не само от звуците, но и от енергията на тържествата наоколо. Тя се усмихна на мащаба на всичко това, стисна чантата си и се спусна в нощта.

Сега се озова в сърцето на лагера, проправяйки си път през тълпите и спирайки се от време на време, за да намери Ансилинската порта на Момемн.

Преодоляването на най-гъсто струпаните празнуващи множества се оказа трудно. Неколцина мъже я сграбчиха без предупреждение. Повечето само я подхвърляха във въздуха, засмени, и я забравяха в мига, в който я спускаха на земята, но по-смелите, най-вече норсираи, или я опипваха, или натъртваха устните ѝ със свирепи целувки. Един тидон с детско лице и почти цяла глава по-висок дори от Сарсел, се оказа особено влюбчив. Той я вдигна с лекота, викайки: „*Тусфера! Тусфера!*“, отново и отново. Тя се загърчи и го изгледа ядно, но той само се засмя и я притисна силно към нагръдника си. Езменет се намръщи от болка и изпита ужаса да се вгледа в очи, които бяха насочени право в нея и все пак изобщо не забелязваха гнева или страха ѝ. Тя заблъска гърдите му и той се засмя като баща, който си играе с писклива дъщеря.

— Не! — извика Езменет, когато усети как една непохватна ръка се промъква между бедрата ѝ.

— *Тусфера!* — изрева щастливо мъжът.

Когато усети пръстите му да мачат голата ѝ кожа, тя го удари между мустаците и носа, както я бе научил един стар клиент.

Мъжът извика и я пусна. Препъна се назад с разширени от ужас и объркване очи, все едно току-що го е ритнал любимият му кон. На светлината на огъня по бледите му пръсти покапа кръв. Езменет чу одобрителни възгласи, докато бягаше сред блъсканицата в тъмнината.

Мина известно време преди да спре да трепери. Намери малка усамотена ниша в тъмнината зад един павилион, обшит с безбройни аинонски пиктограми. Стисна колене и се залюля, наблюдавайки пламъците на един близък огън, издигащи се над околните палатки. В нощното небе искри танцуваха като комари.

Тя поплака известно време.

Идвам, Ака.

Езменет продължи пътешествието си, странейки от групи, в които нямаше жени или изглеждаше, че има твърде много пиене. Ансилинската порта скоро се издигна край нея. Кулите ѝ имаха корони от факли. Тя рискува да се приближи до една по-спокойна група празнуващи, за да ги попита къде би могла да намери павилиона на маршала на Атремпус. Погрижи се да прикрие татуираната си ръка. Посочиха ѝ поне дузина различни пътища към целта с присъщата за мъртвопияни хора учтивост. Накрая се отчая и просто ги попита за посоката.

— Ей натам — каза един мъж с тежък акцент. — От другата страна на мъртвия канал.

Езменет разбра защо каналът е „мъртъв“, още преди да го види. Влажният въздух натежа от миризмата на гнила растителност, отпадъци и заблатена вода. Тя прекоси тесния дървен мост заедно с група конрийски рицари, сред които изглеждаше като джудже. Под нея каналът беше черен и неподвижен под светлината на факлите. Един от мъжете се наведе през парапета, за да гледа как плюнката му плава по водата. После ѝ се ухили стеснително.

— *Яшари а'сумапоро* — каза, вероятно на конрийски.

Езменет не му обърна внимание.

Изнервена повече от размера, отколкото от поведението на младите благородници, тя изостави централната алея, осеяна с групи гуляйджии, и си запроправя път в по-плътния мрак. Повечето смятаха, че по-едроото телосложение на кастовите благородници е резултат от по-силната им кръв, но Акамиан веднъж ѝ каза, че е въпрос на хранене. Затова, настояваше той, норсираите изглеждат високи, независимо от кастата си: ядяха повече месо. Обикновено Езменет харесваше големите като статуи мъже или „дървета от мускули“, както шеговито ги наричаха приятелките ѝ курви, но не и тази нощ, не и след срещата ѝ с онзи тидон. Тази нощ те я караха да се чувства дребна, незначителна — като играчка, която лесно се чупи и лесно се захвърля.

Докато стигне до павилиона на Зинемус, буквално се прокрадваше. Следвайки мъртвия канал на север, тя се движеше само край вече заспали групи. Видя пред себе си висок огън и още празнуващи. Докато се чудеше как най-удачно да ги заобиколи, мерна

знамето на Атремпус да виси под дима и светлината: издължена кула и около нея два стилизирани лъва.

Известно време можеше само да го гледа. Въпреки че не виждаше събралите се под него, си представи Акамиан, седнал на чергата си с кръстосани крака и лице, оживено от напитките и типичното му подигравателно презрение. От време на време щеше да прокарва пръсти през посребрената си брада — знак за замисленост или нервност. Тя щеше да пристъпи в светлината, усмихвайки се по също толкова типичния си лукав начин и той щеше да изпусне купата си с вино от удивление. Езменет щеше да види как устните му оформят името ѝ, а очите му блестят със сълзи...

Сама в мрака, тя се усмихна...

Щеше да е толкова хубаво да усети как брадата му гъделичка ухото ѝ, да помирише сухата му канелена миризма, да се свие до широките му гърди...

Да го чуе как произнася името ѝ.

„Езми. Езменет. Толкова старомодно име.“

„От Бивника е. Езменет е била жената на пророка Ангешраел.“

„Ах... име на проститутка.“

Тя избърса очите си. Не се съмняваше, че Акамиан ще се радва много да я види. Но нямаше да разбере времето, прекарано със Сарсел — особено след като му разкажеше за нощта в Сумна и какво означава тя за Инрау. Щеше да бъде поразен, дори разгневен. Можеше даже да я удари.

Но нямаше да я прогони. Щеше да изчака, както винаги, Заветът да го призове.

И щеше да ѝ прости. Както винаги.

Езменет водеше война с лицето си.

Толкова безполезна! Жалка!

Тя среса коса с пръсти и приглади своята хасас с потни длани. Изруга мрака, задето ѝ пречеше да използва козметиката си. Дали очите ѝ бяха подутти? Затова ли конрийците бяха толкова нежни с нея? *Жалка!*

Продължи да се движи по брега на канала, без да се спира да помисли защо го прави. Поради някаква причина потайността ѝ изглеждаше жизненоважна. Тъмнината и прикритието — крайно необходими. Видя огъня през странни тгли между палатките, видя

ярки изправени фигури, които пиеха и се смееха. Между веселието и канала се издигаше огромен павилион, заобиколен от няколко помалки палатки — робските покои, предполагаше Езменет. Внезапно останала без дъх, тя се промъкна зад един многократно кърпен навес точно до павилиона. Притаи се в мрака, чувствайки се като някое изродено изчадие от детска приказка, което се крие от смъртоносната светлина.

Накрая рискува с един поглед иззад ъгъла. Просто още празнуващи около поредния златист огън. Затърси с поглед Акамиан, но не го видя никъде. Осъзна, че единият от мъжете — набит мъжага, облечен в сива копринена туника със срязани ръкави, трябва да е самият Зинемус. Той се държеше като домакин, викаше заповеди към робите и приличаше много на Акамиан, сякаш бе големият му брат. Веднъж Ака се бе оплакал, че Прояс му се подигравал, че изглежда като по-слабия близник на Зинемус.

Значи ти си му приятел, помисли тя, като едновременно го наблюдаваше и му благодареше мълчаливо.

Почти всички около огъня ѝ бяха непознати, но мъжът, чиито жилести ръце бяха покрити с белези, трябваше да е онзи скилвенди, за когото всички говореха. Дали това означаваше, че човекът с русата брада, седнал до зашеметяващо красивото норсирайско момиче, е неговият спътник? Принцът на Атритау, който претендираше да е сънувал Свещената война? Езменет се зачуди кого ли още гледа в момента. Дали и самият принц Прояс не беше сред тях?

Следеше ги с ококорени очи, а страхопочитанието спираше дъха ѝ. Осъзна, че се намира в самото сърце на Свещената война, огнено и изпълнено със страсти, обещания и свещена цел. Тези мъже бяха повече от хора, бяха *кахихт*, световни души, вкопчени във великото колело на големите събития. Мисълта да застане сред тях накара горещи сълзи да потекат от очите ѝ. Как би могла? Прикривайки непохватно opakото на дланта си, но незабавно дамгосана като това, което е, от виждащите им надалеко очи.

Какво е това? Курва? Тук? Сигурно се шегуваш... Какво си беше мислила? Дори и ако Акамиан беше тук, тя само щеше да го посрами. *Къде си?*

— Чуйте, всички! — извика висок тъмнокос мъж и Езменет подскочи.

Той имаше късо подстригана брада и разкошна роба с богата цветна украса, пришита в нея. Когато и последните гласове заглъхнаха, той вдигна купата си към нощното небе.

— Утре — каза той — потегляме!

После продължи да говори за преодолени изпитания, покорени народи, поразени езичници и поправени злини, а очите му пламтяха. След това заговори за Свещения Шимех, свято то сърце на всички места.

— Воюваме за земя — каза той, — но не за прах или почва. Воюваме за *земята*. Земята на всичките ни надежди, на нашата вяра... — Гласът му буквално пресекваше от силата на емоциите му. — Воюваме за *Шимех*.

Измина момент на тишина, а после Зинемус започна да припява Висшата храмова молитва:

Скъпи Боже на Боговете, който бродиш сред нас, безбройни са твоите свещени имена. Нека твоят хляб утоли глада ни, нека дъждовете ти съживят умиращата ни земя, нека покорството ни бъде възнаградено с надмощие, тъй че да преуспеем в твое име. Съди ни не за прегрешенията, а за изкушенията ни, и причини на другите онуй, що другите са причинили на нас, че твоето име е Сила, а името ти е Слава, и името ти е Истина, която устоява и устоява, сега и завинаги.

— Слава на Бога — изгътнаха дузина гласове, ехтящи като между стените на храм.

Тържественото настроение се задържа още миг, а после радостните възгласи отново се надигнаха. Вдигнаха се още наздравици. Още димящи порции бяха отрязани от месото, въртящо се на шиша. Езменет ги гледаше задъхана, а кръвта сякаш се влачеше във вените ѝ. Онова, което бе видяла, изглеждаше невъзможно красиво. Ярко. Смело. Царствено. Дори свещено. Част от нея гореше от подозрението, че ако им извика и им разкрие тайната на присъствието си, те ще бъдат отвори надалеч като дим от вятъра и тя ще остане сама пред студено огнище, за да тъжи за нетърпеливостта си.

Това бе светът, осъзна Езменет. Тук. Пред нея.

Видя как принцът на Атригау казва нещо в ухото на Зинемус и едрият мъж се усмихва и сочи към нея. Те тръгнаха в посоката, където се криеше. Езменет се отдръпна в чернотата зад малката палатка, сгушена като че ли срещу студа. Видя сенките им, една до друга, призрачни върху отъпканата пръст и трева, а после двамата мъже я подминаха, следвайки люшкаща се линия от светлина към заблатения канал. Тя задържа дъха си.

— Винаги има такова спокойствие в мрака отвъд огъня — отбеляза високият принц.

Двамата мъже се спряха на края на канала, разтвориха туниките си и започнаха да разплитат препаските си. Скоро две дъги се запускаха към мазната водна повърхност.

— Хмм — каза Зинемус. — Водата е топла.

Дори и ужасена, Езменет завъртя очи и се усмихна.

— И дълбока — отвърна принцът.

Зинемус се закикоти по начин, едновременно дяволит и умилителен. След като спусна туниката си, той потупа другия по гърба.

— Ще използвам това следващия път, когато пикаем тук с Ака — каза той весело. — Доколкото го познавам, като нищо ще цопне вътре.

— Е, поне ще имаш въже, което да му хвърлиш — отвърна високият мъж.

Още смях, едновременно силен и топъл. Езменет осъзна, че пред очите ѝ е било заздрано приятелство.

Тя притаи дъх, докато те се връщаха обратно. Принцът на Атригау сякаш гледаше право в нея.

Но дори да видя нещо, той не се издаде. Двамата мъже се присъединиха към другите край огъня.

Сърцето ѝ биеше учестено, душата ѝ жужеше със самообвинения, но тя пролази до другия край на павилиона, откъдето нямаше нужда да се бои, че ще бъде разкрита от пикаещи мъже. Приведе се над някакъв пън, подпря глава в едното си рамо и затвори очи, за да позволи на гласовете около близкия огън да я отнесат надалеч.

— Изплаши ме на онази среща, скилвенди. Мислех си, че със сигурност...

— Серуей, нали така беше? Ах, трябваше да зная, че красотата на името ще...

Изглеждаха добри хора, помисли си Езменет — типът хора, който Акамиан би ценил като приятели. Сред тях имаше... място, реши тя. Място за провал. Място за болка.

Сама в мрака, тя внезапно се почувства в безопасност, както се бе чувствала със Сарсел. Това бяха приятелите на Акамиан и въпреки че за тях Езменет не съществувахе, по някакъв начин те щяха да я пазят. Обгърна я някакъв странен унес. Гласовете бяха весели, блестяха с искрено добро настроение. Само дрямка, помисли си. После чу някой да споменава името на Ака.

— ... значи *самият* Конфас е дошъл за Акамиан? Конфас?

— И хич не беше доволен. Мазно копеленце.

— Но защо императорът ще иска Акамиан?

Ала после този разговор бе пометен от други гласове. Езменет усети как се унася.

Сънува, че пънят, на който спи, е цяло дърво, но мъртво, останало без листа, кора и клони, с дънер като фалос и широки крайници, които съскаха във вятъра като камшици. Сънуваше, че не може да се събуди, че по някакъв начин дървото я е вкоренило в задушавачката земя. *Езми...*

Тя се размърда. Нещо покапа по бузата ѝ.

— Езми.

Топъл глас. Познат глас.

— Езми, какво правиш?

Очите ѝ се отвориха. За момент беше твърде ужасена, за да извика.

После ръката му покри устата ѝ.

— Шшшшт — сгълча я Сарсел. — Това може да е трудно за обясняване — добави, кимайки към огъня на Зинемус. Или онова, което бе останало от него. Само няколко дребни пламъчета. С изключение на самотната фигура, свита на една черга до огъня, всички бяха изчезнали. Покров от тишина се бе спуснал над всичко наоколо, хладен и гол като нощното небе.

Езменет вдиша през носа. Сарсел махна ръката си и ѝ помогна да се изправи, за да я отведе зад павилиона. Беше тъмно.

— Последвал си ме? — попита тя и издърпа ръката си от хватката му. Беше твърде дезориентирана, за да се ядосва.

— Събудих се и теб те нямаше. Знаех, че ще те намеря тук.

Тя преглътна. Ръцете ѝ бяха леки, като че ли се готвеха по своя воля да заслонят лицето ѝ.

— Няма да се върна с теб, Сарсел.

В очите му проблесна нещо, което не успя да разчете. Триумф? После той сви рамене. Лекотата на този жест я ужаси.

— Това е хубаво — каза рицарят разсеяно. — Тъкмо ти се бях наситил, Езми.

Тя го зяпна. Сълзи се запускаха по бузите ѝ. Защо плачеше? Та нали не го обичаше... *Нали?*

Но *той* я беше обичал. В това поне бе сигурна... *Нали?*

Сарсел кимна по посока на изоставения лагер.

— Иди при него. Вече не ми пука.

Езменет усети как отчаянието я стиска за гърлото. Какво можеше да се е случило? Може би Готиан най-накрая му бе наредил да я изхвърли. Сарсел веднъж ѝ каза, че на рицарите-командири като цяло се позволяват глезотии като нея. Но със сигурност да държиш курва наред Свещена война бе раздвижило езиците на околните. Тя със сигурност бе изтърпяла достатъчно преценяващи погледи и грубоват смях. Подчинените и равните му знаеха какво представлява. И ако бе научила каквото и да било за света на кастовите благородници, то беше, че статусът и престижът на човек не позволяват всичко. Това бе причината. *Нали?*

Помисли си за непознатия на Кампосейския площад, за алеята, за потта...

Какво си мислех, че върша?

Спомни си за студената целувка на коприна по кожата си, за печено месо, димящо и подлютено, сервирано с кадифено вино. Помисли си за зимата в Сумна преди четири години, онази, последвала лятната суша, когато не можеше дори да си позволи брашно, разредено с варовик. Тогава бе станала толкова кокалеста, че никой не я купуваше... Беше стигнала близо. Много близо.

Вътрешен шепот — тънък, хленчещ и безкрайно разумен: *Моли го за прошка. Не бъди глупачка! Моли... Моли!*

Ала тя само го зяпаше. Сарсел изглеждаше като привидение — нещо отвъд всякакво извинение, всякакво привличане. Напълно човешко. Когато Езменет не каза нищо, той изсумтя нетърпеливо, а после се обърна на пета. Тя го гледа, докато мракът не погълна крачещата му фигура.

Сарсел?

Почти извика името му, но някаква жестока жилка я накара да спре.

Ти го искаше, каза през стиснати зъби глас, който не бе съвсем неин.

На изток небето започна да присветва отвъд далечния силует на Андиаминските простори. Императорът скоро щеше да се събуди, помисли си тя разсеяно. Загледа самотния мъж, легнал до огнището. Той не мърдаше. Без да изпитва тревога, Езменет прекоси пространството помежду им, мислейки си за това къде бе видяла онзи скилвенди и принца на Атритау. Наля си вино в една лепкава купа, отпи. Сдъвка една захвърлена кора хляб. Чувстваше се като дете, което се е събудило много преди родителите си, или като трескава мишка, която души земята за отпадъци в отсъствието на огромните хора. Остана така над спящото тяло известно време. Това беше Зинемус. Усмихна се, спомняйки си шегата му от по-рано същата нощ, докато пикаеше с норсирайския принц. Огнищата изсъскаха, а свирепото и изпълнено с омраза оранжево се притаи още по-навътре в пепелта, докато зората се надигаше над сивкавия хоризонт.

Къде си, Ака?

Започна да се отдръпва, все едно търсеше нещо твърде голямо, за да го види от толкова близо.

Стреснаха я стъпки. Тя се завъртя...

И видя Акамиан да крачи към нея.

Не можеше да види лицето му, но знаеше, че е той. Колко пъти бе виждала пълната му фигура от прозореца си в Сумна? И винаги я караше да се усмихва.

Докато той приближаваше, тя мерна петте ивици на брадата му, а после и първите контури на лицето му, мъртвешко в здрача. Застана пред него, усмихната, разплакана, с протегнати ръце.

Аз съм.

Той погледна през нея, отвъд нея и продължи да върви.

В началото Езменет просто стоеше като стълб от сол. Не беше осъзнала колко време е прекарала в страх и копнеж по този момент. Безкрайни дни, както ѝ се струваше сега. Как щеше да изглежда той? Какво щеше да каже? Щеше ли да е горд от появата ѝ? Щеше ли да плаче, щом му каже за Инрау? Щеше ли да ѝ се кара, докато му разказва за непознатия? Щеше ли да ѝ прости, че е избягала? Че се е скрила в леглото на Сарсел?

Толкова много тревоги. Толкова много надежди. А сега?

Какво се бе случило?

Той се престори, че не ме вижда. Направи се, че... че...

Потрепери. Вдигна ръка към устата си.

А после се затича — сянка сред сенки, — давейки се във влажния въздух. Бягаше през дремещи лагери, спъваше се във въжета, падаше...

Гърдите ѝ се надигаха и спускаха бясно и тя падна на колене. Сграбчи прах в ръцете си и започна да дърпа косата си. Разплака се. *Обзе я ярост.*

— Защо, Ака? *Защо?* Аз д-д-дойдох да те с-с-спася, да т-ти кажа...

Той те мрази! Ти си просто една мръсна курва! Петно по панталоните му!

— Не! Той ме обича! Т-той е ед-динственият, к-който ме об-бича наистина!

Никой не те обича. Никой.

— Д-дъщеря ми... Т-тя ме об-бичаше!

Ах, а само ако те мразеше!... Ако те мразеше и бе оживяла!

— Млъкни! Млъкни!

Мъчителят се превърна в жертва и тя се сви на кълбо, твърде измъчена, за да мисли, да диша, да крещи. Затъркаля лице и уста в пръстта. Из нощния въздух се разнесе тихо ридание...

После Езменет започна да кашля неконтролируемо, да се гърчи в прахта. Да плюе.

Дълго време лежа съвсем неподвижно.

Сълзите изсъхнаха. Изгарянето се превърна в ужилено място, обкръжено от болка, като че ли цялото ѝ лице бе издрано. *Ака...*

Много мисли се носеха из ума ѝ и всички бяха странно далечни и несвързани с рева в ушите ѝ. Спомни си Пираша, старата курва, с

която се бе сприятелила и която бе изгубила преди години. Между тиранията на мнозина и тиранията на един, казваше Пираша, курвите избират първата.

— Затова ние сме повече — казваше тя яростно. — Повече от конкубинките, повече от жриците, повече от жените, повече дори от някои кралици. Ние може да сме потиснати, Езми, но помни, винаги помни, мило момиче, че никога никой не ни *притежава*. — Мътните ѝ очи ставаха пронизателни и диви, твърде свирепи за древната ѝ фигура. — Ние изплюваме семето им обратно! Никога, *никога* не носим тежестта му!

Езменет се претърколи по гръб, вдигна ръка над очите си. Сълзите още горяха в ъгълчетата им.

Никой не ме притежава. Нито Сарсел. Нито Акамиан.

Сякаш измъкнала се от ступор, тя се надигна от земята. Скована. Бавна.

О, Езми, остаряваш.

Това не беше добре за една курва.

Тя тръгна.

ДЕВЕТНАЙСЕТА ГЛАВА МОМЕМН

... въпреки че тези безлики шпиони бяха разкрити относително рано по време на Свещената война, повечето смятаха, че не Консултът, а кишауримите са отговорни за тях. Това е проблемът на всички големи разкрития: значимостта им често надхвърля рамката на възприятията ни. Разбираме само след това, винаги след това. Не просто когато е твърде късно, а именно защото е твърде късно.

Друсас Акамиан,
„Компендиум на Първата
свещена война“

КЪСНАТА ПРОЛЕТ НА 4111 ГОДИНА НА БИВНИКА

Свирепият скилвенди я разтърсваше с глада си, а лицето му изглеждаше подивяло и разкъсвано от жажда. Серуей го усети как трепери, сякаш през камък, а после с глухо безразличие го проследи с поглед, докато той се отърсваше от апетита си. После се претърколи в мрака.

Тя се извърна към другата страна на палатката, дадена им от Прояс. Облечен в проста сива риза, Келхус седеше с кръстосани крака до една свещ, изгърбен над голяма книга — също дадена му от Прояс.

Защо му позволяваш да ме използва така? Аз принадлежа на теб!

Копнееше да извика тези думи, но не можеше. Усещаше очите на проклетия скилвенди върху гърба си и ако се обърнеше, беше сигурна, че ще ги види как блестят като вълчи под светлината на факлата.

Серуей се бе възстановила бързо през изминалите две седмици. Постоянното бучене в ушите ѝ изчезна, а натъртванията избледняха до

почти незабележимо жълто-зелено. Дълбокото поемане на въздух още ѝ причиняваше болка и тя вървеше с леко куцукане, но това бяха повече неудобства, отколкото немощ.

И все още носеше неговото бебе... бебето на Келхус. Това беше важното.

Лекарят на Прояс — татуиран свещеник на Акегни, се удиви на този факт и ѝ даде малка молитвена камбанка, с която да благодари на Бога.

— Да покажеш благодарност — каза той — за силата на утробата си.

Ала тя знаеше, че няма нужда от камбанки, за да бъде чута във Външността. Външността бе влязла в света и беше избрала нея, Серуей, за своя любовница.

Предния ден се чувстваше достатъчно добре, за да отнесе сама прането си до реката. Постави плетената кошница на главата си, както го правеше, докато все още бе собственост на баща си, и просто закуцука през лагера, докато не намери някой, когото да последва до предвиденото за пране място по брега. Навсякъде, откъдето минаваше, Мъжете на Бивника я гледаха безсрамно. Въпреки че бе свикнала с подобни погледи, откри, че е едновременно възбудена, ядосана и изплашена. Толкова много войнствени мъже! Някои дори си позволяваха да ѝ подвикват, често на езици, които не разбираше, и винаги грубовато, с думи, които караха другарите им да се смеят...

— Мислиш си, че сега куцаш, мърло?

Когато си позволяваше да срещне очите им, тя си мислеше: *Утробата ми е отредена другиму, на човек много по-могъщ и по-свят от вас!* Повечето се смущаваха от свирепия ѝ поглед, сякаш по някакъв начин можеха да усетят истината в мисълта ѝ, но неколцина я гледаха яростно, докато не отместеше поглед, и страстта им явно се разпалваше, вместо да утихне от предизвикателството в очите ѝ — като Наюр. Никой обаче не смееше да я пипне. Беше твърде красива, осъзна Серуей, за да не принадлежи на някой важен човек. Само ако знаеха!

Мащабите на лагера я бяха удивили от самото начало, но чак когато се присъедини към струпалите се край каменистите брегове на река Фаюс множества, осъзна колко огромна е Свещената война всъщност. Хиляди жени и роби задръстваха мъгливото пространство,

за да перат, търкат и чистят, добавяйки към безкрайния шум звука на мокър плат, удрящ се в камък. Дебели съпруги навлизаха в кафявата вода, за да загребат малко в шепа и да се подмият под мишниците. Малки групи жени и мъже се смееха, говореха си или пееха простички песни. Голи деца тичаха сред хаоса около нея и викаха:

— Не, ти! *Tu!*

Аз принадлежа към всичко това, помисли си тогава.

И сега, на следващия ден, те щяха да тръгнат към земите на фанимите. Серуей, дъщеря на васален нимбрикански вожд, щеше да е част от Свещената война срещу Киан!

За нея досега кианците бяха просто още едно от множеството мистериозни и заплашителни имена... не много различни от „скилвенди“. Като конкубинка бе чувала синовете на Гаунум да говорят за тях от време на време, с гласове, натежали от презрение, но също и донякъде с възхищение. Дискутираха неуспешните мисии, пратени до падиражаха в Ненсифон, дипломатически игри, тривиални успехи и тревожни неуспехи. Оплакваша се от неправомерната „политика спрямо езичниците“ на императора. И хората, и местата, които споменаваха, ѝ се струаха странно нереални, все едно са просто жестоко и нелепо продължение на някоя детска приказка. Клюките с робите и другите конкубинки — това беше реално. Фактът, че старата Гриаса е била набита предния ден, задето е разляла лимоновия сос в скута на патридомоса. Онзи Епалтрос, красивият младоженец, се промъкнал в общата спалня, за да прави любов с Аалса, само за да бъде предаден от неназован наблюдател и да бъде убит.

Ала този свят го нямаше, унищожен завинаги от Пантерут и неговите мунуяти. Нереалните хора и места се бяха струпали на огромни множества в тесния кръг на живота ѝ и сега тя вървеше редом с мъже, които разговаряха с принцове, императори... и дори богове. Скоро, много скоро, щеше да види величествените големци на Киан, подредени за битка, да гледа как развените от вятъра знамена на Бивника атакуват бойното поле. Почти успяваше да види Келхус наред данданията, величествен и непобедим, как поразява с меча си призрачния падиражах.

Келхус щеше да бъде жестокият герой на това ненаписано свето писание. Тя го знаеше. Знаеше го с необяснима сигурност.

Ала сега ѝ се струваше толкова кротък, приведен под светлината на свещта над древния текст.

Сърцето ѝ затуптя учестено и тя пролази до него. Уви плътно одеялото около раменете и гърдите си.

— Какво четеш? — попита го дрезгаво.

После започна да плаче, споменът за Наюр още беше плътен между краката ѝ.

Твърде съм слаба! Твърде съм слаба, за да го изтърпя...

Нежното лице вдигна поглед от текста, някак студено под бледата светлина.

— Извинявай, че те прекъсвам — прошепна Серуей през сълзи, а лицето ѝ бе изкривено от детско страдание, от покорност, ужасна и неразбираща.

Къде ще ида?

Ала Келхус каза:

— Недей да бягаш, Серуей.

Говореше на нимбрикански — езика на баща ѝ. Това бе част от тъмното убежище, което бяха изградили помежду си — мястото, където гневните очи на омразния скилвенди не можеха да достигнат. Ала при звука на родния ѝ език, хлиповете я разтърсиха още по-силно.

— Често — продължи той, докосвайки бузата ѝ, за да избърше сълзите с косата ѝ, — когато светът отново и отново ни отказва онова, което искаме, когато ни наказва така, както е наказал теб, Серуей, става трудно да разбереш значението на всичко това. Молбите ни остават без отговор. И когато си мислим, че не означаваме нищо, започваме да си мислим, че *сме* нищо.

Тя зариде тихо. Искеше да падне напред, да се свие на кълбо, толкова плътно, че да не остане нищо от нея...

Но аз не виждам...

— Липсата на разбиране — отвърна Келхус — не е същото като истинската липса. Ти *значиш* нещо, Серуей. Ти *си* нещо. Целият този свят е напоен със значение. Всичко, дори твоето страдание, има свещен смисъл. Дори твоето страдание има жизненоважна роля.

Тя докосна врата си с отпуснати пръсти. Лицето ѝ се сгърчи. *Аз знача нещо?*

— Повече, отколкото можеш да си представиш — прошепна той.

И Серуей се свлече върху гърдите му, а той я задържа, докато тя крещеше без глас. После започна да изплаква болката си, да вие като дете, цялата разтреперана, с ръце, хванати в капан между телата им. Той я залюля нежно и потърка буза в темето ѝ.

След време я избута внимателно и тя сведе лице от срам. Толкова слаба! Толкова жалка!

Той избърса с нежни пръсти сълзите от очите ѝ и я гледа известно време. Серуей не се бе успокоила напълно, докато не видя сълзите, стичащи се по неговото лице. *Той плаче за мен... за мен...*

— Ти принадлежиш на него — каза Келхус накрая. — Ти си неговата награда.

— Не — изграчи тя предизвикателно. — Тялото ми е наградата му. *Сърцето* ми принадлежи на теб.

Как се бе случило това? Как се беше оказала разкъсана на две? Беше изтърпяла толкова много. Защо бе тази агония сега? Сега, когато обичаше някого? Но за момент се почувства почти цяла, докато говореше на тайния им език и помежду им се носеха нежни думи...

Аз знача нещо.

Сълзите му се забавиха в брадата, събраха се и покапаха върху отворената книга — зацапаха древното мастило.

— *Книгата* ти! — ахна тя, откривайки облекчение във вината си за повредата на предмет, важен за него. Наведе се от одеялото си, гола и бяла като слонова кост под светлината на свещта. Прокара пръсти по отворените страници. — Съсипана ли е?

— Мнозина други са плакали над този текст — отвърна меко Келхус.

Разстоянието между лицата им беше малко, влажно... внезапно напрегнато.

Тя стисна дясната му ръка и я насочи към съвършените си гърди.

— Келхус — прошепна треперливо. — Искам да влезеш... в мен.

И най-накрая той се предаде.

Стенейки под него, тя гледаше към тъмния ъгъл, където лежеше проклетият скилвенди, знаейки, че той вижда екстаза по лицето ѝ... по лицата *им*.

И когато свърши, тя извика — с вик на омраза.

Наюр лежеше неподвижен, а дъхът му излизаше със съскане през стиснатите зъби. Съвършеното ѝ лице, обърнато към него с изражение на агонизиращ екстаз, закриваше светлината, трепкаща по стените на палатката.

Серуей се изкикоти момичешки и Келхус измърмори няколко думи на онзи техен прокълнат език. Лен и вълна зашумоляха върху гладка кожа, а после някой изгаси свещта. Пълен мрак. Те вдигнаха покривалото на палатката и миризмата на свеж въздух нахлу във вътрешността.

— *Джируши дан клепет са гесауба дана* — каза Серуей, а гласът ѝ бе тих заради откритото пространство и приглушен заради платното на палатката.

Шумоленето на въглени, когато някой хвърли дърво в огъня.

— *Еджирушина? Бауса калуе* — отвърна Келхус.

Серуей отново се засмя, но по дрезгав, странно зрял начин. Никога преди не я бе чувал да звучи така.

Още нещо, което кучката крие от мен...

Той заопипва в мрака; пръстите му намериха кожата на ножницата му. Беше едновременно хладна и топла, като човешка кожа, гола под нощния студ.

Полежа няколко мига, заслушан в приглушения звук на гласовете им през пукането на надигащите се пламъци. Сега виждаше и огъня — бледо оранжево петно през черното платнище. Тънка сянка мина пред него. Серуей.

Той вдигна меча и оръжието изсъска в ножницата. Мъждукащ оранжев проблясък.

Само по набедрената си препаска, Наюр се изтърколи от одеялото и прекоси чергите до входа на палатката. Дишаше тежко.

Картини от изминалия следобед се въртяха из мислите му: дуниайнът и бездънното му изучаване на инритските благородници.

Мисълта да води Мъже на Бивника в битка разбуди нещо в него — гордост, може би, — но Наюр нямаше илюзия каква е истинската му позиция. За тези хора, дори за Нерсей Прояс, той беше езичник. И колкото повече време минаваше, толкова по-силно щяха да възприемат

всички тази истина. Ролята му нямаше да бъде на генерал. Може би съветник по въпросите за коварните тактики на кианците, но нищо повече.

Свещена война. Мисълта все още го караше да сумти. Сякаш имаше война, която да не е свещена.

Но знаеше, че въпросът не е какво ще представлява той, а какво ще бъде *дуниайнът*. Какъв ужас бе стоварил върху тези чуждоземни принцове?

В какво ще превърне Свещената война?

Щеше ли да я превърне в своя курва? Като Серуей?

Но нали точно такъв беше планът.

— Тридесет години — беше му казал Келхус скоро след пристигането им. — Моенгхус е живял сред тези хора тридесет години. Той ще има огромна сила — повече, отколкото който и да е от двама ни може да се надява да надмогне. Нуждая се от повече от магия, Наюр. Нуждая се от народ. От народ.

По някакъв начин те щяха да се възползват от обстоятелствата и да сложат юзди на Свещената война. За да я използват за унищожението на Анасуримбор Моенгхус. Как би могъл да се страхува за тези инрити, да съжالياва за това, че им е навлякъл дуниайна, когато планът бе такъв?

Но *такъв* ли беше планът? Или това бе поредната дуниайнска лъжа, още един начин да го усмири, да го излъже и да го пороби?

Ами ако Келхус не беше убиец, пратен да покоси баща си, както твърдеше, а шпионин, пратен да изпълнява волята на този баща? Просто съвпадение ли бе фактът, че е тръгнал за Шимех точно в момента, в който Свещената война потегля на поход, за да го завладее?

Наюр не беше глупак. Ако Моенгхус бе кишаурим, той трябваше да се бои от Свещената война и да търси начини да я унищожи. Възможно ли бе затова да е призовал сина си? Неясният произход на Келхус му позволяваше да се инфилтрира в редиците на инритите, както вече бе сторил, а обучението и уменията му, или вещерството, или каквото там използваше, му позволяваше да покори армията, да я преобърне наопаки и може би дори да я насочи срещу създателя ѝ. Срещу Майтанет.

Но ако Келхус служеше, вместо да преследва баща си, защо го беше оставил жив в планината? Той все още усещаше невъзможно

силната желязна хватка около гърлото си, бездънната бездна под краката си.

„Но аз казах истината, Наюр. Нуждая се от теб.“

Възможно ли бе още тогава да е знаел за съревнованието между Прояс и императора? Или беше чиста случайност, че инритите се нуждаят от един скилвенди?

Малко вероятно. Ала как можеше Келхус да е знаел?

Наюр преглътна, вкуси Серуей.

Дали Моенгхус *все още* комуникираше с него?

Мисълта изсмука въздуха от дробовете му. Видя Зунурит — ослепен и прикован под петата на императора...

Аз същият ли съм?

Все още говорейки онзи скапан език, Келхус продължаваше да си играе със Серуей. Наюр го разбираше, тъй като тя се смееше — звук като река, тичаща сред гладките камъни на думите на дуниайна.

В чернотата Наюр протегна меча си, притисна върха му през процепа на палатката, който после отдръпна на около една длан разстояние. Загледа ги задъхано.

Лицата им бяха оранжеви от светлината на огъня, гърбовете им — потънали в сянка. Двамата бяха седнали един до друг на оголения маслинов дънер, който използваша за пейка. Като влюбени. Наюр огледа отраженията им по лъскавото острие на меча си.

В името на Мъртвия бог, беше толкова красива. Толкова приличаше на...

Дуниайнът се обърна и го погледна с блестящи очи. Примигна.

Наюр усети как устните му се оголват несъзнателно, как в гърдите, гърлото и ушите му започва да бушува река.

Тя е моята награда!, извика той без глас.

Келхус погледна огъня. Беше чул. Някак.

Наюр остави покривалото да се спусне върху процепа и златната светлина се изгуби в чернота. Безлюдна чернота. *Моята награда...*

* * *

Акамиан нямаше да си спомни никога за какво е мислел или по какъв маршрут се е върнал обратно от Имперския център до лагера на

Свещената война. Внезапно се озова седнал в прахта наред останките от тържеството им. Видя палатката си, малка и самотна, зацапана и захабена от много сезони, от много пътешествия, и потънала в сянката на павилиона на Зинемус. Свещената война се простираше отвъд нея — огромен платнен град, изпълнил хоризонта с хаос от покривала, въжета, знамена и сенници.

Видя Зинемус, сгъшен до изгасналия огън и свил едрото си тяло, за да се предпази от студа. Предполагаше, че маршалът се е тревожил от заповедта на императора Акамиан да бъде извикан, и бе чакал цяла нощ до огъня — чакал бе *него* да се прибере у дома.

У дома.

При тази мисъл усети сълзи в очите си. Никога не бе имал дом — място, което да нарече „свое“. Нямахше убежище, нито заслон за човек като него. Само приятели, пръснати тук и там, които по някаква необяснима причина го обичаха и се безпокояха за него.

Остави Зинемус да спи — днешният ден щеше да е изморителен. Огромният лагер на Свещената война щеше да бъде разглобен, палатките да бъдат съборени и навити на стегнати рула около прътите си, а каруците за багаж да бъдат отрупани с инструменти и провизии. След това щеше да започне изморителният, но тържествуващ поход на юг, към земята на езичниците, към отчаяние и кръвопролитие — и може би дори смърт.

В мрака на палатката си той отново извади картата, без да обръща внимание на сълзите, покапали по листа. Взря се в

КОНСУЛТА

за известно време, сякаш се бореше да си спомни какво означава това име, какво възвестява. След това топна перо в мастилницата и изрисува несигурна диагонална линия от него до

ИМПЕРАТОРА

Най-накрая връзка. Толкова дълго то просто бе плавало в ъгълчето си, повече мастилено петно, отколкото име, без да докосва нищо, без да означава нищо — като заплаха, измърморена от страхливец след заминаването на тормозилия го човек. Но вече не. Жестокото привидение бе оголило кокалестата си плът и ужасът на онова, което е било, и онова, което можеше да бъде, се превърна в ужас сега.

Този ужас. Неговият ужас.

Защо? Защо Съдбата бе избрала да порази него с това разкритие? Глупава ли беше? Не знаеше ли колко слаб, колко изпразнен от съдържание е станал?

Защо аз?

Себичен въпрос. Може би най-себичният изобщо. Всички товари, дори толкова налудничавите като Апокалипсиса, трябва да паднат на нечий гръб. Защо не на неговия?

Защото аз съм прекършен човек. Защото копнея за любов, която не мога да имам. Защото...

Но този път бе прекалено лесен. Да си крехък, да си жертва на неутолим копнеж, означаваше просто да си човек. Кога бе придобил тази склонност да се дави в самосъжаление? Къде в дългия път на живота си бе започнал да се вижда като жертва на света? Как бе станал такъв глупак?

Той, *Друсас Акамиан*, бе преоткрил Консулта след цели триста години. След две хиляди години той, *Друсас Акамиан*, беше свидетел на завръщането на Анасуримбор. Анагке, Курвата на Съдбата, бе избрала *него* за този товар! Нямахше право да пита защо. Нито пък подобни въпроси щяха да свалят теглото от плещите му.

Трябваше да *действа*, да избере момента и да надвие — да *надмогне*. Той беше *Друсас Акамиан*! Песента му изпепеляваше легиони, разкъсваше земята и сваляше с писъци драконите от небесата.

Ала още докато връщаше погледа си върху пергамента, в моментната му решителност се отвори огромна празнина — като неподвижността, която принуждава кръговете във водата, причинени от паднал камък, да стават все по-слаби и по-слаби. И след тази празнина нахлуха гласове от сънищата му, за да припомнят полузабравени страхове, да изпълнят ума му с мъглата на неясна тъга...

Той бе преоткрил Консулта, но не знаеше нищо за плановете им, нито пък как да ги открие наново. Не знаеше дори как изобщо ги бе разкрил императорът. Те се прикриваха по начин, който не можеше да бъде *видян*. Онази едничка треперлива линия, свързваща „Консулта“ с „Императора“, бе лишена от всякакъв смисъл, освен че имаше изобщо някаква връзка помежду им. А ако Консултът бе инфилтрирал имперския двор с този... този... *безлик шпионин*, той можеше само да предполага, че са проникнали по същия начин във всички велики фракции, в целите Три морета... може би дори в самия Завет!

Лице, разтворило се като треперливи пръсти от длан без кожа. *Колко* такива изчадия имаше?

Внезапно името „Консулт“, което досега бе толкова изолирано от другите, му се стори прилепнало към всички едновременно с ужасяваща интимност. Консултът не просто бе инфилтрирал фракциите, осъзна Акамиан, а *личностите*, до степен да се превърне в тях. Как можеш да воюваш срещу подобен враг, когато не знаеш за кого се представя? Без да влезеш във война с всички велики фракции? Всъщност Консултът можеше *вече да владее* Трите морета и просто да търпи Завета като безпомощен враг, на когото да се смее, за да укрепи стената от невежество, която го скриваше.

От колко ли време ни се смеят? Докъде се е разпростряла покварата им?

Можеше ли да е достигнала до самия шриах? Възможно ли беше Свещената война да е творение на Консулта в своята същност.

Водопад от ускоряващи пулса усложнения се спускаше в ума му и по кожата му изби студена пот от страх. Несвързани събития изведнъж се оказаха преплетени в схема, много по-мрачна от невежеството, по начина, по който разделени руини може да бъдат свързани по интуиция в структурата на някой изгубен бастион или храм. Липсващото лице на Гешруни. Дали Консултът го беше убил? Дали беше взел лицето му за някакъв скверен ритуал на подмяна, само за да бъдат отблъснати, когато Алените кули са открили тялото му скоро след това? И ако Консултът знаеше за Гешруни, не означаваше ли това, че са наясно и с тайната война между Кулите и кишауримите? И не обясняваше ли това откъде Майтанет също знае за войната? Обясняваше ли смъртта на Инрау? Ако шриахът на Хилядата храма беше шпионин на Консулта... Ако предсказанието за Анасуримбора...

Той отново погледна към пергаментата и името

АНАСУРИМБОР КЕЛХУС

все така отделено, макар и в тревожна близост до „Консулта“. Вдигна перото си, готов да начертае линия между двете имена, но се поколеба. Остави го.

Келхус, който щеше да бъде негов ученик и приятел, беше толкова... различен от другите хора.

Завръщането на един Анасуримбор *наистина* предвещаваше Втория Апокалипсис — сега истината за това беше като болка в костите на Акамиан. А Свещената война бе само първото жестоко кръвопролитие.

Силно замаян, той вдигна вцепенена ръка към лицето си, прокара пръсти през косата си. Образи от някогашния му живот — как учи Прояс на алгебра, като рисува числа в пръстта на градинската пътека, как чете Айенсис под игривата утринна светлина при дома на Зин — се блъскаха в мислите му, безнадеждно невинни, остро безпомощни и наивни... напълно съсипани.

Вторият Апокалипсис е тук. Той вече е започнал...

И той се намираще в самото сърце на бурята. Свещената война.

Побъркани сенки играеха по платнените стени на палатката му и Акамиан знаеше с отвращаваща сигурност, че те покриват хоризонта — че някаква неизмерима рамка незабелязано се е спуснала върху света, за да го насочи в ужасяваща посока.

Нов Апокалипсис... И започва сега.

Но това беше лудост! Не беше възможно!

Но е.

Вдишай. Сега издишай — бавно. Можеш да се справиш, Ака. Трябва да можеш! Той преглътна.

Запитай се, какъв е въпросът?

Защо би искал Консултът Свещена война? Защо биха искали да унищожат фанимите? Дали това има нещо общо с кишауримите?

Ала веднага след облекчението от задаването на въпроса, в мислите му се промъкна втори, чиято важност бе твърде болезнена, за да я отхвърли. Мисъл като нож през зимата.

Те убиха Гешруни веднага след като напуснах Каритузал. Той си помисли за мъжа на Кампосейския площад, за когото си мислеше, че го следи. Онзи, който сякаш си смени лицето.

Това означава ли, че ме следят? Нима той ги беше отвел до Инрау?

Акамиан застина, останал без дъх под бледата светлина, а пергаментът го гъделичкаше по лявата длан. Тогава ги беше отвел и до...

Вдигна два пръста и бавно ги прокара по долната си устна.

— *Езми...* — прошепна Акамиан.

* * *

Свързани помежду си, галерите за удоволствие се люлееха нежно върху Менеанорско море извън укрепеното пристанище на Момемн. Това беше вековна традиция — да се събират по този начин за празника на Кусапокари, който бележеше лятното слънцестоене. Повечето от хората по палубите бяха от двете висши касти: кжинетите от домовете на Конгрегацията и нахатите от свещеническата каста. Мъже от дома Гаунум, дома Даскас, дома Лигесерас и много други се измерваха един друг и преправяха клюките си според мътните мрежи от вярност и вражда, която обгръщаше домовете и ги свързваше в едно цяло. Дори вътре в кастите имаше хиляди нюанси на статус и репутация. Официалните критерии за статуса бяха повече или по-малко ясни — близост до императора, която се измерваше лесно според йерархията на постовете в неговия лабиринт от чиновнически функции; или — на противоположния край — връзката им с дома Биакси, който бе традиционният противник на дома Икурей. Ала самите домове имаха дълги истории, а статусът на всеки човек неизбежно бе обвързан с историята. Така че се случваше някой да каже на конкубинка или дете: „Онзи мъж, Тримус Каркариус, към него проявявай специално уважение, неговите прадеди някога са били императори“, въпреки че домът Тримус не се ползваше с благоволенieto на императора и от векове насам домът Биакси го презираше. Ако към това се добавеха и богатството, образованието и интелектът, джнанските връзки, които обуславяха комуникацията,

ставаха толкова неразбираеми отвън, колкото бяха объркващи и отвътре — замъглено блато, което бързо поглъщаше непредпазливите.

Ала тази бъркотия от скрити тревоги и незабавни сметки не възпираше никой. Просто такъв бе обичаят и това беше естествено като циклите на съзвездията. Плаващите неща в живота не бяха по-малко нужни само защото бяха плаващи. И така празнуващите се смееха и говореха сякаш безгрижно, облежани на излъскани парапети и къпещи се в съвършенството на късното следобедно слънце. Понякога, когато сенките падаха върху тях, потреперваха. Звънтяха купи. Вино се наливаше и разливаше, правейки лепкавите пръсти още по-лепкави. Първата глътка се изплюваше в морето — дар за Момас, богът, който осигуряваше терена за това тържество. Разговорите бяха пропити с хумор и сериозност, като площад, пълен с гласове, всеки от които се бореше за внимание, всеки — вкопчен във възможността да впечатли, да информира, да забавлява. Конкубинките, облечени в копринените си *кулати*, бяха прогонени от суровия разговор на мъжете, както беше редно, и разговаряха на темите, които им бяха неспирно интересни: мода, ревниви съпруги и нагли роби. Мъжете, внимателно разположили айнонските си ръкави така, че да улавят слънцето, говореха за сериозни неща и се отнасяха с развеселено презрение към всичко извън сферата на войната, икономиката или политиката. Редките нарушения в джнан бяха толерирани и дори насърчавани, в зависимост от това кой ги прави. Част от джнан беше да знаеш кога да го престъпиш. Мъжете се смееха силно на възгласите на задължителен шок, които се разнасяха сред жените, достатъчно близо, за да ги чуят.

Водите на залива около тях бяха сини и равни. Галеотските кораби със зърно, въоръжените търговски галери на Кирондж и другите, закотвени извън устието на река Фаюс, бяха като играчки. Успокоилото се след скорошните бури небе бе дълбоко и чисто. На брега ниските хълмове, заобикалящи Момемн, бяха кафяви, а самият град изглеждаше стар, като пепелищата на огън. През постоянната мараня на дима можеха да се различат огромните монументи на града — по-тъмни сенки, извисили се над сивкавите петна на жилищата и хаотичните улички. Както винаги, Кулата на Зиек се издигаше потискащо на североизток. А в сърцето на Момемн се издигаха огромните куполи на Зотей над плетеницата на храмовия комплекс

Кмирал. Онези с по-остро зрение сред фракцията на Биакси се кълняха, че виждат сред сградите Чепа на императора, както бе станал известен последният монумент на Зерий. Разразиха се спорове. Имаше някои — по-религиозните сред празнуващите — които роптаеха срещу тази неприлична шега. Ала те бяха надвити с още аргументация и още вино. Принудиха се да признаят, че обелискът, в крайна сметка, наистина има сбръчкана „главичка“. Един от по-пияните сред тях дори извади ножа си — първото сериозно нарушение на етикета — когато някой си спомни, че го е видял да целува обелиска предишната седмица.

Но не зад стените на Момемн, а извън тях бе настъпила промяна. Заобикалящите ги полета се бяха превърнали в прах, отъпкана до сиво от безброй крака и набраздена от изпечени от слънцето бразди. Земята се бе пречупила под тежестта на Свещената война. Маслиновите горички бяха мъртви. Помийните ями замърсяваха околността. Мухите бяха потеглили и мъжете от домовете безкрайно обсъждаха това, спомняйки си унижението на императора — не, на *империята* — от ръката на Прояс и неговия продажен скилвенди. Скилвенди! Нима тези демони сега щяха да ги преследват и на бойното поле на политиката? Великите имена бяха обвинили императора, че блъфира, и въпреки че Икурей Зерий заплаши, че няма да потегли със Свещената война, в крайна сметка бе признал поражението си и беше изпратил Конфас с тях. Опитът да се огъне Свещената война пред интересите на Нансур беше дързък риск, всички бяха съгласни, ала докато гениалният екзалт-генерал маршируваше с останалите, все още имаше шанс за успех. Конфас. Богоподобният Конфас. Истинско дете на Киранеас или дори на Ценей — от старата кръв. Как можеше да се провали да направи Свещената война свой инструмент?

— Представете си само! — викаха те. — Да възстановим Старата империя!

И вдигаха поредна наздравица за древната си нация.

Повечето бяха прекарвали неприятните пролетни и летни месеци в провинциалните си имения и не бяха виждали твърде много Мъже на Бивника. Някои бяха забогатели от снабдяването на Свещената война, а доста повече имаха скъпи синове под командването на Конфас. Разполагаха с малко практически причини да празнуват потеглянето на юг. Ала може би разсъжденията им се простираха по-надълбоко.

Когато скакалците нападнеха полето, те забогатяваха, отваряйки хамбарите си, ала все пак горяха жертвоприношения, когато гладът приключеше. Боговете не презираха нищо повече от арогантността. Светът представляваше просто боядисано стъкло и под него шаваха сенките на древни и невъобразими сили.

Някъде далеч Свещената война се движеше по пътищата между древни столици — огромна миграция от сурови човеци и блестящи под слънцето оръжия. Дори сега някои твърдят, че все още чуват рогавете им едва-едва над веселите гласове и неподвижното море, така както звъntenето на трюпети остава да звучи в бръмчащите уши. Други се умълчаваха и се заслушваха, и въпреки че не чуваха нищо, потрепераха и мереха думите си. Защото ако вижданото величие караше хората да изпитват благоговение, то обещаното, но невиждано величие ги подтикваше към набожност.

И отсъждане.

РЕЧНИК НА ПЕРСОНАЖИТЕ И ФРАКЦИИТЕ

Друсас Акамиан — четиридесет и седем годишен магьосник от Завета.

Коитус Атиери — племенник на Саубон.

Банут — чичо на Наюр.

Гешруни — роб-войник и за кратко шпионин на Завета.

Хога Готиелк — граф на Агансанор и водач на тидонския контингент.

Инчеири Готиан — върховен командир на шриалските рицари.

Елейзарас — върховен учител на Алените кули.

Езменет — тридесет и една годишна проститутка от Сумна.

Икурей Зерий III — император на Нансур.

Криятес Зинемус — приятел на Акамиан и маршал на Атремпус.

Зунурит — скилвендски крал на племената в битката при Киют.

Паро Инрау — шриалски свещеник и някогашен ученик на Акамиан.

Икурей Истрия — императрица на Нансур и майка на императора.

Йокус — господар на шпионите на Елейзарас.

Нерсей Калмемунис — братовчед на Прояс и конрийски водач на Плебейската свещена война.

Каскамандри — падиражах на Киан.

Анасуримбор Келхус — тридесет и три годишен монах-дуниайн.

Икурей Конфас — екзалт-генерал на Нансур и племенник на императора.

Кусалт — подчинен на Саубон.

Майтанет — шриах на Хилядата храма.

Малахет — могъщ жрец сред кишауримите.

Мартемус — генерал и първи помощник на Конфас.

Анасуримбор Моенгхус — баща на Келхус.

Наутцера — висшестоящ член на Кворума на Завета.

Наюр урс Скийота — четиридесет и четири годишен варварин, скилвенди, вожд на утемотите.

Нерсей Прояс — принц на Конрия и някогашен ученик на Акамиан.

Кутиас Сарсел — първи рицар-командир на шриалските рицари.

Коитус Саубон — принц на Галеот и водач на галеотския контингент.

Сейокти — ересиарх на кишауримите.

Семемкетри — върховен учител на Имперския саик.

Серуей — деветнадесетгодишна нимбриканска конкубинка.

Сесуата — оцелял от Старите войни; древен основател на Завета.

Симас — член на Кворума и някогашен учител на Акамиан.

Скайелт — принц на Туниерус и водач на туниерския контингент.

Скалатеас — наемен магьосник.

Скаурас — киански сапатишах-губернатор на Шигек.

Скейос — първи съветник на императора.

Скийота — мъртвия баща на Наюр.

Чеферамуни — крал-регент на Велики Аинон и водач на аинонския контингент.

Юрсалка — воин от утемотите.

Ялгрота — гигантски телохранител на Скайелт.

Дуниайни — тайна монашеска секта, чиито членове отхвърлят историята и животинските инстинкти с надеждата да намерят абсолютно просветление чрез контрола на всички желания и обстоятелства. В продължение на две хиляди години те са се развъждали за физически умения и рефлексии, и за умствени качества.

Консултът — клика от магове и генерали, преживяла смъртта на Не-бога през 2155 година, която оттогава се бори да го върне обратно и

да предизвика така наречения Втори Апокалипсис. Малцина в Трите морета вярват, че Консултът още съществува.

Школите — колективно име, дадено на различните магьоснически училища. Първите школи, както в Древния север, така и сред Трите морета, възникнали в отговор на анатемата на Бивника върху магията. Школите са сред най-старите фракции в Трите морета и оцеляват основно заради ужаса, който будят, и заради дистанцията, която пазят спрямо светските и религиозни сили.

Заветът — гностична школа, основана от Сесуата през 2156 година, за да продължи войната срещу Консулта и да пази Трите морета от завръщането на Не-бога, Мог-Фарау.

Друсас Акамиан

Наутцера

Симас

Сесуата

Алените кули — анагогическа школа, която е най-могъщата в Трите морета и де факто управлява Велики Аинон от 3818 година насам.

Елейзарас

Йокус

Гешруни

Имперският саик — анагогическа школа, принадлежаща на императора на Нансур.

Семемкетри

Мисунсаи — самообявила се наемническа школа, която предлага магьосническите си услуги из Трите морета.

Скалатеас

Инритските фракции — Съчетавайки монотеистични и политеистични елементи, инритизмът, господстващата религия на Трите морета, е основан на откровенията на Инри Седжен (ок. 2159–2202), Късния пророк. В центъра на инритизма е вярата за участието

на Бога в различни исторически събития, единството на отделните божества от култовете в качеството им на Аспекти на Бога, разкрити като такива от Късния пророк, и истинността на Бивника като свето писание.

Хилядата храма — институция, която изгражда храмовата мрежа на инритизма. Макар и базирани в Сумна, Хилядата храма достигат навсякъде в северозападните и източните Три морета.

Майтанет

Паро Инрау

Шриалски рицари — монашески военен орден под прякото командване на шриаха, създаден от Екианус III Златния през 2511 година.

Инчеири Готиан

Кутиас Сарсел

Конрийци — Конрия е кетийска нация от Източните три морета. Основана след падането на Източната Ценейска империя през 3372 година, тя се простира около Айокнисус, древната столица на Шир.

Нерсей Прояс

Криятес Зинемус

Нерсей Калмемунис

Нансури — Нансурската империя е кетийска нация от Западните три морета и самообявил се наследник на Ценейската империя. В зенита на могъществото си Нансур се е простирал от Галеот до Нилнамеш, но през вековете война с фанимите от Киан териториите на империята са намалели значително.

Икурей Зерий III

Икурей Конфас

Икурей Истрия

Мартемус

Скейос

Галеоти — норсирайска нация от Трите морета или така наречения Среден север, основана през 3683 година от наследници на бежанците от Старите войни.

Коитус Саубон

Кусалт

Коитус Атиери

Тидони — Се Тидон е норсирайска нация от Източните три морета. Формирана е след рухването на кетийската държава Сенджемис през 3742 година.

Хога Готиелк

Аинони — Велики Аинон е най-могъщата кетийска нация в Източните три морета. Основана е след краха на Източната Ценейска империя през 3372 година и се управлява от Алените кули след края на Схолостичните войни през 3818 година.

Чеферамуни

Туниери — Туниерус е норсирайска нация от Трите морета. Формирана е чрез събирането на туниерските племена във федерация около 3987 година и едва наскоро е приела инритизма.

Скайелт

Ялгрота

Фанимски фракции — Строго монотеистичното фанимство е нова вяра, основана на откровенията на пророка Фейн (3669–3742) и ограничена в Югозападните три морета. В центъра на фанимството е единството и величието на Бога, лъжовността на боговете (които са смятани за демони от фанимите), отхвърлянето на Бивника като нечестив и забраната на всички изображения на Бога.

Кианци — Киан е най-могъщата кетийска нация в Трите морета. Простиращи се от южната граница на Нансурската империя до Нилнамеш, тя е основана скоро след Белия джихад — свещената война, водена от първите фаними срещу Нансур от 3743 до 3771 година.

Каскамандри

Скаурас

Кишаурими — магьосници-жреци на фанимите, живеещи в Шимех. За метафизиката на кишауримската магия — или псюке, както я наричат те самите — се знае съвсем малко, ако се изключи фактът, че не може да бъде доловена от малцината и че в много отношения е не по-малко могъща от анаagogическата магия на школите.

Сейокти

Малахет

ОСНОВНИТЕ ЕЗИЦИ И ДИАЛЕКТИ В ЕАРВА

ЧОВЕШКИ

До Разбиването на портите и миграцията на четирите народа от Еана, човеците в Еарва, наричани „емвама“ в „Хрониката на Бивника“, били роби на нечовеците и говорели изродени версии на езиците на своите господари. От тези диалекти не е останала и следа, както и от предхождания робството оригинален език. Великата нечовешка история, „Исуфирияс“ или „Великата бездна на годините“, предполага, че емвама първоначално са говорели същия език като родствениците си отвъд Велики Каярсус. Това е довело до вярването, че тотиеанорейският наистина е първичният език на всички човечи.

Тоти-еанорейски — майчиният език на всички човечи и езикът на „Хрониката на Бивника“.

Васнори — езикова група на норсирайските народи.

Аумри-саугла — езикова група на древните норсирайски народи от долината Аумрис.

Умеритски — изгубен език на древния Умерау.

Куниюрски — изгубен език на древния Куниюри.

Дуниайнски — език на дуниайните.

Нирсодски — езикова група на древните норсираи, простиращи се от морето Кериш до морето Джоруа.

Аксерсиански — изгубен език на древна Аксерсия и „най-чист“ от нирсодските езици.

Кондикски — езикова група на древните обитатели на Близките равнини Истиюли.

Емнорски — изгубен език на древния Емнор.

Атрити — език на Атритау.

Скетски — езикова група на древните обитатели от Далечните равнини Истиюли.

Високосакарпейски — език на древния Сакарпус.
Сакарпски — език на Сакарпус.
Стар меорски — изгубен език на ранната Меорнска империя.
Меорски — изгубен език на късната Меорнска империя.
Галиш — език на Галеот.
Туниерски — език на Туниерус.
Тидонски — език на Се Тидон.
Сепалорански — езикова група на обитателите на Сепалоранските равнини.
Нимбрикански — езикова група на нимбриканските кланове.
Кенкетски — езикова група на кетийските народи.
Кемкарски — езикова група на древните кетийски обитатели на северозападните Три морета.
Висок шейк — език на Ценейската империя.
Нисък шейк — език на Нансурската империя и общ език на Трите морета.
Сороптски — изгубен език на древния Шигек.
Хаморски — езикова група на древните кетийски обитатели на източните Три морета.
Хам-керемски — изгубен език на древния Шир.
Шейо-керемски — изгубен език на низшите касти на Източната Ценейска империя.
Конрийски — език на Конрия.
Нронски — език на Нрон.
Кирондж — език на Кирондж.
Сенджемски — език на Сенджемис.
Сансорски — език на Сансор.
Стар аинонски — език на Аинон под владичеството на Ценей.
Аинонски — език на Велики Аинон.
Шем-варси — езикова група на древните обитатели на югозападните Три морета.
Вапарси — изгубен език на древния Нилнамеш.
Висок вурумандски — езикът на управляващите касти на Нилнамеш.
Сапматари — изгубен език на работническите касти на Нилнамеш.
Шейо-бускрит — език на работническите касти на Нилнамеш.

Гиргаши — език на Фаник-Гиргаш.

Сингули — език на Сингулат.

Зераши — изгубен език на Зераш според светото писание.

У-шейо-зераши — език на Зераш.

Шемски — езикова група на древните не-нилнамешски обитатели на югозападните Три морета.

Прото-каро-шемски — езикова група на древните обитатели на Източната Каратайска пустиня.

Каро-шемски — език на обитателите на Каратайската пустиня според светото писание.

Киани — език на Киан.

Мамати — език на Амотеу според светото писание.

Амоти — език на Амотеу.

Еумарни — език на Еумарна.

Сатиоти — езикова група на сатиотските народи.

Анкмури — изгубен език на древна Ангка.

Стар зеюми — език на древния Зеюм.

Зеюми — език на Зеюм.

Аткондо-атийоки — езикова група на сатиотските обитатели на планините Аткондрас и околните региони.

Скаарски — езикова група на скилвендските народи.

Стар скилвенди — език на древните скилвенди.

Скилвенди — език на скилвендите.

Зианкик — езикова група на зиухианските народи (Изгубената нация).

НЕЧОВЕШКИ

(КУНУРОИ)

Без съмнение нечовешката — или кунуройска — реч е сред най-старите в Еарва. Някои ауджски надписи предхождат първия съществуващ пример за тоти-еанорейски — „Хрониката на Бивника“ — с повече от пет хиляди години. Ауджа-джилкуни, който все още не е дешифриран, е много по-стар дори от него.

Ауджа-джилкуни — изгубената „основна реч“ на нечовеците.

Ауджски — изгубена реч на Ауджските владения.

Ихримсу — реч на Инджор-Нияс.

Гилкуния — реч на нечовеците Куя и на Гностическите школи.

Висока куна — изкривена и опростена версия на гилкуния, използвана от Анагогическите школи в Трите морета.

СРАНКСКИ

В „Исуфирияс“ сранките са споменати първо като „анясири“ или „безезичните виещи“. В първите томове на „Куно-Инчоройските войни“ нечовешките хроникьори изглежда не желаят да признаят на сранките силата на речта. Докато първите учени на нечовеците започнат да изучават и записват говора им, той вече се е разпаднал на безброй диалекти.

Агурзой — оригиналният език на сранките, наричан „рязана реч“.

Инчорои — Инчоройският език, който нечовеците наричат синкул'хиса или „стон на множество тръстики“, е абсолютно неподатлив на дешифриране. Според „Исуфирияс“ комуникацията между кунуроите и инчороиите била невъзможна, докато вторите не „родили усти“ и не започнали да говорят своя версия на кунуройските езици.

Синкулски — неразгадаемият език на инчороиите.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.